

॥ ಶ್ರೀಃ ॥

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾವಿಸಮೂರಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣವಿರಚಿತಾ

॥ ಶ್ರೀಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಂದಾದನಾಖ್ಯಾನಮ್ ॥

ಸದನುಗ್ರಹ ಪ್ರಕಾಶನ
(ಪ್ರಥಮ ಪುಷ್ಪ)

ಪ್ರಕಾಶಕರು
ನೋಹನರಾವ ಎ. ಕೊಪ್ಪಳ
೧೧೨, 'ಸದನುಗ್ರಹ'
ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜಮಠ
ಸೇವದಾ (ಉ ಕ) 581 336

ಶ್ರೀ ಸೋದೇ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ಮಠಾಧೀಶರ ಆಶೀರ್ವಚನ

Sri Sode Vadiraja Math

Ref No. 476 / 90-91

UDUPI-576101
(Dakshina Kannada Dist)

Date 12-1-1991

ವ್ಯಾಸಾಯ ಬವನಾಶಾಯ ಶ್ರೀಶಾಯ ಗುಣರಾಶಯೇ |
ಹೃದ್ಯಾಯ ಶುದ್ಧವಿದ್ಯಾಯ ಮಧ್ಯಾಯ ಚ ನಮೋ ನಮಃ |
ತಪೋವಿದ್ಯಾ ವಿರಕ್ತ್ಯಾದಿ ಸದ್ಗುಣೌ ಘಾಕರಾನವಮ್ |
ವಾದಿರಾಜ ಗುರೂನ್ ವಂದೇ ಪಯಗ್ರೀವ ದಯಾಶ್ರಯಾನ್ ||

‘ಯಸ್ಯ ದೇವೇ ಪರಾಭಕ್ತಿಯರ್ಥಾ ದೇವೇ ತಥಾ ಗುರ್ | ತಸ್ಯೈತೇ ಕಥಿತಾ ಹ್ಯರ್ಥಾಃ ಪ್ರಕಾಶಂತೇ ಮಹಾತ್ಮನಃ ||’
ಎಂದು ಶ್ರುತಿ ವಾಕ್ಯವು ಸಾರುತ್ತಿರುವಂತೆ ದೇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಇಹವರಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತವೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಸಕಲ ಸಾತ್ವಿಕ ಜೀವರಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಟ್ಟಿದ ಮುಖ್ಯಗುರುಗಳು ಅವರಂತೆಯೇ ಋಜುವರ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ಗುರುನಾರ್ವಭೌಮರೂ ಯೋಗೈತೇಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾನರು ಶ್ರೀಮತ್ ಸ್ವಾಪ್ನವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನವು ದೇವರ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದಲೇ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ಗುರುನಾರ್ವಭೌಮರಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ಯಮತದ ಸಾರವನ್ನು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ಮಹಿಮಾಶಿಶಯಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಅವರ ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಲು ಸುಗಮವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡಲೆಂದೇ ಈ ಶ್ರೇಷ್ಠಗ್ರಂಥವು ಪ್ರಣೀತವಾಗಿದೆ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ ಆರ್ಥಾನುಸಂಧಾನುಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶ್ರೀಮತ್ ಸ್ವಾಪ್ನವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನವನ್ನೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವಾರಾಯಣ ಮಾಡಿ, ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ಪರಮಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ವಾತ್ಸರಾಗಬೇಕಾಗಿ ಬಯಸುತ್ತೇವೆ ಪ್ರಕೃತ ಈ ಶ್ರೇಷ್ಠಕೃತಿಯು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಸಂಸ್ಕೃತ ಲಿಪಿಯ ಅನಭಿಜ್ಞರಿಗೆ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಲು ಅಸುಕೂಲವಾಗಲೆಂದು, ಶ್ರೀ ಮೋಹನರಾವ್ ಕೊಪ್ಪಳ ಇವರು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ನಾಹನ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಈ ಮಹಾಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಶ್ರೀ ಗುರುರಾಜರ ಭಕ್ತರೆನೇಕರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದು, ಅಲ್ಪಸಮಯಾವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಲು ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಆಗಿರುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣ ದೋಷಗಳು ಅತ್ಯಲ್ಪವೆಂಬುದು ಬಹಳ ಸಮಾಧಾನಕರವಾದ ಸಂಗತಿ ಶ್ರೀ ಮೋಹನರಾವ್ ಕೊಪ್ಪಳ, ಇವರಿಗೆ ಪರಮಾನುಗ್ರಹ ಮಾಡಲೆಂದು ನಾವು ಶ್ರೀ ಹರಿಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ

ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ ಸ್ಮರಣೆಗಳು
(ಸಹಿ)
(ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೋತ್ತಮ ತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಃ)

॥ ೨೩ ॥

ಪ್ರಕಾಶಕರ ಮುನ್ನುಡಿ

“ಗುರುಮುಖಿ ಗುಣಜ್ಞಂ ಸದ್ಗುಣೈಕಾಧಿವಾಸಂ ಶಮನಮ ಪರಿವೃಂ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠಂ ಪರಿವೃಂ |
ಸಕಲ ಸುಜನಪಿಷ್ಠಂ ನಿತ್ಯ ನಿರೂಪಿತಕಷ್ಟಂ ದಯಾಮುಖಿ ಪದನಿಷ್ಠಂ ಮಾಂ ಬಿಜಂತು ಪ್ರಪನ್ನಾಃ ||”

(೩/೨೨)

“ಯದ್ವೈಷ್ಣವನಧಿಕಾರ್ಯಸ್ಮಿಂಸ್ತದಾಪಿ ಗುರುವಾಕೃತಃ” ಎಂದು, ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ಗುರುಗಳ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರ ಶ್ರೀವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ರಚಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಮಂಜುಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಕೃತಿಯ ಧರ್ಮಾರ್ಚಕರಣೆಗಳು ಸಕಲ ಜೀವರಿಗೂ ಮುಕ್ತ ನಾಥನೆಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರೀಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ,

ಸುಜಪೋನಾವಮಯೇದೇವಾ ದೇವಾನಾಮಪಿ ದೇವತಾಃ | (ಮ ಭಾ)

ವಿಶ್ವ ಜ್ಞಾನ ಬ್ರಹ್ಮಾಪೌನರ್ವಚೀವ ನಿಯಾಮಕಾಃ || (ತಾ ನಿ)

ಎಂಬ ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯ ವಚನಾನುಸಾರ, ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ದೇವತೆಗಳೆನಿಸುವ ಅರ್ಧಾತ್ ಜೀವೋತ್ತಮರಾದ ಋಜುಗಳು, ಜೀವವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ರುದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ನಮ, ಮುಕ್ತಿಸಾಧನೆಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿರುವ ಜ್ಞಾನ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ನಿಯಾಮಕ ಗುರುಗಳಾಗಿರುವರೆಂದು ಶ್ರೀಮದ್ವಾಚಾರ್ಯರು ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ರಹಸ್ಯವನ್ನೇ ಸಾರಿದ್ದಾರೆ

“ಇದಮೇವ ಮಹತ್ವಾರ್ಯಂ ಬವತಾಂ ಮಘಾಘೋಜನಮ್ |

ಇದಮೇವ ಮಹಾಪ್ರೀತಿ ಸಾದನಂ ಬವತಾಂ ಮತಮ್ ||” (೧೩/೨೩)

‘ಈ ಕಲಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನ ಕೃತಿಯ ಅರ್ಧಜ್ಞಾನಪೂರ್ವಕ ವರಣ ಪ್ರವಚನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳೇ ಮಹತ್ವಾರ್ಯಗಳೂ, ಅವೇ ನನ್ನ ಮಹಾ ಪೂಜೆ, ಅವೇ ನನ್ನ ಅನುಗ್ರಹ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಏಕೈಕ ಸಾಧನ’ ಈ ಪದ್ಯದಿಂದ ಶ್ರೀ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನದ ಧರ್ಮಾರ್ಚಕರಣೆಗಳು, ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಏಕೈಕ ಸಾಧನೆಯಾಗಿರುವದೆಂದು ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ಗುರುಗಳು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಾಯದ ಕೊನೆಗೆ ಫಲಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ‘ಸಮಂ ಸದಸ್ರ ವೀರ್ವಸ್ಯಸೂಕ್ತಸ್ಯಪುರುಷಾತ್ಮತಂ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ, ಸಕಲ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಾರರೂಪವಾಗಿರುವ ಶ್ರೀವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನ ಕೃತಿಯು ಅವಿರುಷೇಯವಾದ ವೇದಕ್ಕೆ ಸಮವಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಬ್ರಹ್ಮಪದಾರ್ಥನಾದ “ಪುರುಷ” ನಿಂದ ರಚಿತವಾದದ್ದೆಂದು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ

“ಏತದ್ರಹಸ್ಯಂ ಮಮಪುತ್ರ ಪಶ್ಯನ್ ತ್ವಂ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧಿಂ ಕುರು ಸತ್ಸನಿತ್ಯಂ |

ಶೃಣ್ವಂತು ಸರ್ವೇ ಸುಜನಾಶ್ಚ ಮತ್ಕೃತಿಂ ಸರ್ವೇಷ್ಟದಾತ್ರೀಂ ಶರಣಾಗತಾನಾಮ್ ||”

(೩/೨೪)

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ, ಸಕಲ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನೇ ಇಂಗೊಂಡಿರುವ, ಶ್ರೀ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನ ಕೃತಿಯ ರಹಸ್ಯಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಗುರುಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಸಕಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ಅದರ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ವಾರ ಪ್ರವಚನಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರಾದ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿನಾಮಕ ಭಕ್ತರ ಮೂಲಕ, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಸಕಲ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ಗುರುಗಳು ಅವುಗಳ ಆವೃಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ

ಏದಂ ನಿಶಮ್ಯ ಮಮುಚ್ಯತೃ ಮುಖಾಚ್ಚ ಸರ್ವಂ ವೃಂದಾದವಸ್ತುವಿಜವಂ ಸುಜನಾಪ್ತ ಸರ್ವೇ |
 ಪ್ರದ್ವಾಲಪೋವಿತತಪ್ತಯುತಾಬಜಂತುಸರ್ವೇಷ್ಟದಂ ಸಕಲ ಪಾಪವಿನಾಶನಂ ತತ್ ||” (೧/೩.೩)

ಈ ಪದ್ಯವು. ಸಕಲ ಅನಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಸಕಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತಹದೆಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಸಾರಭೂತವನ್ನೇ ಹೇಳುವದ ರಿಂದ, ಇದು ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೇ ಪೀಠಭೂತವಾಗಿರುವದೆಂದು ಶ್ರೀಮಮಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ವಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ‘ನನ್ನ ಭೃತ್ಯರಾದ ವಿಪ್ರರ ಮುಖಾಂತರ, ನನ್ನ ಪೃಂದಾವನದ ಸಕಲ ವೈಭವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಈ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಬೆಕ್ಕಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಂದ ಪ್ರವಣ ಮಾಡಿ, ಸಕಲ ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿ, ಸಕಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ, ಕಾಮಧೇನು ಎಗೆ ಕೂಡ ಬೀಡಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹ, ಈ ದಿವ್ಯ ಕೃತಿಯ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರದ್ಧ ಹಾಗೂ ವಿಸ್ತೃತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸಿ” ಎಂದು ಗುರುಗಳು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಹೀಗೆ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿ, ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ಗುರುಗಳ ಪೂರ್ಣ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ, ಉದ್ಧೃತರಾಗಬೇಕೆಂದು ನಮಾಜದ ಸಜ್ಜನರಲ್ಲಿ ಸವಿನಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಈ ದಿವ್ಯವಾದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ್ದಲ್ಲದೇ ಅಶೀರ್ವಚನಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಸೋದೇ ವಾದಿರಾಜ ಮಠಾಧೀಶರಾದ ವರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ೧೦೮ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೋತ್ತಮತೀರ್ಥ ಶ್ರೀವಾದಂಗಳವರ ಚರಣಾರವಿಂದಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಪುರಸ್ಕರವಾದ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಪೂರ್ವಕ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ ಶ್ರೀಗಳವರ ಅನುಗ್ರಹಪೂರ್ವಕವಾದ ಸಹಕಾರವು ಮುಂದೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಲಿರುವ ಅರ್ಧಸಹಿತ ಸ್ವಾಪ್ನಾವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೂ ಸಹ ದೊರೆಯಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ ದನಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀ ಕೆ ಮಂಜುನಾದ ಶೆಟ್ಟಿ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಅಂತರಂಗದ ಬೆಕ್ಕರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ಗುರುನಾರ್ವಭಾಮರು ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ, ವೈರಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲೆಂದು ಶ್ರೀ ಗುರುರಾಜಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀ ಹಯಗ್ರೀವ ದೇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ

ಮೂಲ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಯ ದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಕೊಟ್ಟು ಡಾ|| ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯ ನಿವ್ವಾನಿ ರವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ವಂದನೆಗಳು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಶ್ರೀ ವಿವೇಕಾನಂದ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಮಾಲಿಕರಾದ ಶ್ರೀ ಎನ್ ಪಿ ಭಟ್ಟ ರವರಿಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ವಂದನೆಗಳು

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಕಂಪೋಸಿಂಗ್ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆರವಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಕಾಮತ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವಂದನೆಗಳು

ಸದನುಗ್ರಹಮ್”

೧೨, ಸೋಂದಾ - 581336

22-1-91

ಮೋಹನರಾವ ವಿ. ಕೊಪ್ಪಳ
 (ಪ್ರಕಾಶಕರು)

ಕುಡಿ ಪತ್ರಿಕೆ

ಲಿ	ಪುಟ	ಪ್ಲೋಕ	ನಾಲು	ಪಟ್ಟಿ	ಪಿಪ್ಪಿ
1	೧	೧೩	೯	ಪಟ್ಟಿ	ಪಿಪ್ಪಿ
2	೫	೪	೬	ಪಟ್ಟಿ	ಪಿಪ್ಪಿ
3	೫	೨೬	೩	ಪಟ್ಟಿ	ಪಿಪ್ಪಿ
4	೫	೫	೧೪	ಪಟ್ಟಿ	ಪಿಪ್ಪಿ
5	೧೩	೬೨	೧೯	ಪಟ್ಟಿ	ಪಿಪ್ಪಿ

ಶ್ರೀಭಾ ವಿಸಮಿರನಾದಿರಾಜರಚಿತ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಮ್

ಪ್ರದಮ ಮುದ್ರಣ : ೧೦೦೦ ಪ್ರತಿಗಳು 22-1-1991

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಮೋಹನರಾವ್ ಪಿ. ಕೊಪ್ಪಳ
೧೧೨ "ಸದನುಗ್ರಹ"

ಪೋ . ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜಮಠ
ನೋಂದಾ (ಉ ಕ) 581336

ಮುದ್ರಕರು

ಶ್ರೀ ವಿವೇಕಾನಂದ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಬಿರಸಿ

|| ಶ್ರೀಃ ||

೦

ಶ್ರೀಹನುಮದ್ಭೀಮಮಧ್ವವಾದಿರಾಜಗುರ್ವಂತರ್ಗತ ರಾಮಕೃಷ್ಣವೇದವ್ಯಾಸಾತ್ಮಕ
ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಹಯಗ್ರೀವಾಯ ನಮಃ ||

ಓಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತಂ ಭೂವರಾಹಂ ಭಜೇಹಂ ಬಾದರಾಯಣವಾನ್ | ವಾದಿರಾಜಹೃದಂಭೋ-
ಜಮಂದಿರಂ ವಾಜಿಕಂಧರಮಾನ್ ||೧|| ಭೀಮಸೇನಾನಂದತೀರ್ಥವಾನರೇಂದ್ರಾನಹಂ ಭಜೇ |
ವಾದಿರಾಜಗುರುನಾನ್ ವಂದೇ ವೇದವೇದ್ಯಗುರುನಾನ್ ಭಜೇ ||೨|| ಗುರುನಾನ್ ವೇದನಿಧೀನಾನ್ ವಂದೇ
ನಾರಸಿಂಹಗುರುನಾನ್ ಭಜೇ | ವಂದೇ ನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯಾನ್ ಕರ್ಣಾದಿಗಣಸೇವಿತಾನ್
||೩|| ವಂದೇ ವೃಂದಾವನಾಚಾರ್ಯಾನ್ ಹಯಗ್ರೀವಮುನೀನ್ ಭಜೇ | ಶೇಷಸೀತಾಪತಿವ್ಯಾ-
ಸಾನ್ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಗುರುಪ್ರಿಯಾನ್ ||೪|| (ವೃಂದಾವನಾಚಾರ್ಯಾನ್ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಜ್ಞಾನೈಶ್ಚೈ-
ರ್ಯಾರ್ಜನಹಂ ಸದಾ | ರಘುಪ್ರವೀರಾಃ ಗುರುನಾನ್ ಭಜೇ ಜ್ಞಾನಾದಿ ಸಿದ್ಧಯೇ)

ಶ್ರೀಮದ್ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ಮಂದಧೀರಹಮಾನ್ ಯದ್ವ್ಯಪ್ಯನಧಿಕಾರ್ಯ-
ಸ್ಮಿನ್ ತಥಾಪಿ ಗುರುವಾಕ್ಯತಃ ಮಯಾ ಯದಲ್ಪಂ ವಿಜ್ಞಾತಂ ತತ್ಸ್ಮತ್ಕೃತ್ಯರ್ಥಂ ನಿರೂಪ್ಯತೇ
ಸಂತಃ ಸಂತು ಕೃಪಾವಂತೋ ಗುರುರಾಜವದಾಶ್ರಯಾಃ ಭಗವಾನವ್ಯವಹಿತಭಾವಿಕಲ್ಪ-
ಸಮೀರೋ ಲಾತವ್ಯಾಚಾರ್ಯಾಃ ಸುರವಯ್ಯಃ ಸಂವ್ರಾಧೀತಃ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣೇನಾಽಪ್ಪಾಪ್ತಃ-
ಸನ್ ಭೂಮಾವವತೀರ್ಯ ವಾದಿರಾಜನಾಮಾ ಯತಿಕುಲತೀಲಕೋ ಭೂತಾ ದುರ್ವಾದಿ-
ನೋ ವಿಜಿತ್ಯ ಯುಕ್ತಮಲ್ಲಿಕಾದೀನ್ ಗ್ರಂಥಾನವಿರಚಯ್ಯ ಸಜ್ಜನಾನಾಂ ಸಮ್ಯಗ್ ಜ್ಞಾನ-

ಮುತ್ಪಾದ್ಯ ಅತ್ಯಕ್ತದೇಹಃಸನ್ ವೃಂದಾವನಸೋ ಭೂತ್ವಾ ಭಕ್ತಾನಾಮಿಷ್ಟಾನಿಷ್ಟಪ್ರಾಪ್ತಿ-
ಪರಿಹಾರ ಸಾಧನಾತ್ಯರ್ಥಪ್ರಸಾದ ಜನಕಾಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನ ಜನಕಾಪರೋಕ್ಷನಿಶ್ಚಯೋತ್ಪಾದ-
ಕೋಪನಿಷದಾದಿ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯ ಋಜುಭಾವಂ ಸ್ವಸ್ಯ ಖ್ಯಾವಯಿತುಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ
ಕುರ್ವನ್ ಕಸ್ಯಚಿತ್ತದಾನೀಂ ಅಕುಶಲ(ಸ್ಯ)ದೇಶಿಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ಸ್ವಪ್ನೇ ವಿಶ್ವಾಸಯೋಗ್ಯಾನಾಂ
ವಿಶ್ವಾಸಮುತ್ಪಾದಯಿತುಂ ಪದಿದೇಶ ||ವಿಲೀನ ಪ್ರಕೃತಿತಯಾಂತರಾಯಂ ವಿಧು-
ರೋಪ್ಯಾಚಾರ್ಯವತ್ ಶಿಷ್ಯಾನ್ ಗ್ರಾಹಯಿತುಂ ಗ್ರಧಾದೌ ಮಂಗಲಮಾದಾವಚರತಿ || ಹಯಂ
ಗ್ರೀವೇತ್ಯಾದಿನಾ ||

ಅಥ ಸ್ವಾನ್ನವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಪ್ರಾರಭ್ಯತೇ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಗುರುಭ್ಯೋನಮಃ

ವಿಪ್ರಸೃಕರಣಮ್ :-

ಹರಿಃ ಓಂ||ಹಯಗ್ರೀವಂ ಚಿದಾನಂದವಿಗ್ರಹಮ್ ಸದಸುಗ್ರಹಮ್|ದಶಗ್ರೀವಚ್ಚಿದಂ ಶಾಪಾನ್ಮಣಿ-
ಗ್ರೀವವಿಮೋಚನಮ್||೧|| ಸುಗ್ರೀವಾಭಯದಂ ಸಮ್ಯಗುಗ್ರಸೇನವಿಭೂತಿದಮ್|ಉಗ್ರವಿಗ್ರಹ-
ಹಂತಾರಂ ಭಕ್ತಾಭಯಕರಗ್ರಹಮ್||೨|| ಸ್ವನಾಮಗ್ರಹಣಾದೇವ ನಿರಸ್ತಗ್ರಹವಿಗ್ರಹಮ್|ವೃಂ-
ದಾವನಗತಂ ವಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರೇಂದ್ರವಂದಿತಮ್||೩|| ಶಕ್ರರಾಜ್ಯಪ್ರದಾತಾರಂ ಚಕ್ರಶಂಖಧರಂ
ಹರಿಮ್| ನಕ್ರಮೋಚಿತಹಸ್ತೇಂದ್ರಂ ವಕ್ರಬುದ್ಧಿವಿದಾರಣಮ್ ||೪|| ಶುಕ್ರೇವಕ್ರೇಽಪಿ ಹರ್ತಾ-
ರಂ ಬಲಿರಾಜ್ಯಂ ಮಹಾಪ್ರಭುಮ್ | ವೃಂದಾವನಗತಂ ವಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರೇಂದ್ರವಂದಿತಮ್
||೫|| ತ್ರಿವಕ್ರಾನುಗ್ರಹಂ ದೇವಂ ತ್ರಿಜಗದ್ವಂದ್ಯವಿಗ್ರಹಮ್|ತ್ರಿವೇದವೇದ್ಯವಿಭವಂ ತ್ರಿಲೋಕಾ-

ನಾಮಧೇಶ್ವರಮ್ ||೬|| ಶ್ರಿವಿಕ್ರಮಂ ಶ್ರಿಕಾಲಜ್ಞಂ ಶ್ರಿಧಾಮಾನಮಧಾಚ್ಯುತಮ್ | ಶ್ರಿದಶಾನು
ಗ್ರಹಂದೇವಂ ಶ್ರಿಪುರಘ್ನಭಯಾಪಹಮ್ ||೭|| ವೃಂದಾವನಗತಂ ವಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರೇಂದ್ರ
ವಂದಿತಮ್ | ವೃಂದಾವನಗತಂ ದೇವಂ ಮಂದಾಕಿನ್ಯಾಪದಂ ಹರಿಮ್ ||೮|| ಕಂದಾಶನಮು
ನೋಗಮ್ಯಂ ವೃಂದಾರಕಸಮನ್ವಿತಮ್ | ಅವಂದಾನಂದಸಂದೋಹಂ ಮಂದಾರನ್ಯಾವಹಾರಿ
ಣಮ್ ||೯|| ವೃಂದಾವನಗತಂ ವಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರೇಂದ್ರವಂದಿತಮ್ | ಆತ್ಮಸ್ತೋತ್ರಜಡೋಷಂ
ತಮಾತ್ಮಸ್ತೋತ್ರಂ ವಿನಾಶಯೇತ್ ||೧೦|| ಇಂದ್ರೋ ರುದ್ರಃ ಕುಬೇರಶ್ಚ ಯಮೋ
ವರುಣ ಏವ ಚ | ಅಗ್ನಿರ್ನಿರ್ಋತಿರ್ವಾಯುಶ್ಚ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಾದಯೋ ಗ್ರಹಾಃ ||೧೧||
ದೇವೋವದೇವಾ ಭೂದೇವಾ ನರದೇವಾಶ್ಚ ಸರ್ವಶಃ | ಸಕಲತ್ರಾಃ ಸಪುತ್ರಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ಸಪರಿ
ವಾರಕಾಃ ||೧೨|| ಗೀತವಾದಿತ್ರಸೃಷ್ಟೈಶ್ಚ ಜಯಶಬ್ದಪುರಸ್ಕೃತೈಃ | ನಾನೋವಹಾರವಲಿಭಿಃ ಬ್ರಹ್ಮ
ಘೋಷೋವಬೃಂಹಿತೈಃ ||೧೩|| ಉಪಾಸತೇ ಹಯಗ್ರೀವಂ ವೃಂದಾವನಗತಂ ಸದಾ | ತ್ರಯಂ
ಪ್ರಿಂಶಚ್ಚಕೋಟಿನಾಂ ದೇವಾಃ ಸನ್ನಿಹಿತಾಃ ಸದಾ ||೧೪|| ಮಮವೃಂದಾವನೇ ಪುಣ್ಯೇ ಹಯಂ
ಗ್ರೀವಸ್ಯಚಾಜಯಾ | ತೀರ್ಥಾನಾಮುತ್ಸವಂ ತೀರ್ಥಂ ವನಾನಾಮುತ್ಸವಂ ವನವತ್ |
ಕ್ಷೇತ್ರಾಣಾಮುತ್ಸವಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಮಮ ವೃಂದಾವನಂ ದ್ವಿಜ ||೧೫|| ವನಂ ವೃಂದಾವನಂ
ನಾಮ ನೈವಿಷಂ ವನಮೇವ ಚ | ವನಂ ಚೈತ್ಯರಥಂ ನಾಮ ನಂದನಂ ವನಮೇವ ಚ ||೧೬||
ವನಂ ತು ಖಾಂಡವಂ ನಾಮ ಗುಹಸ್ಯ ವನಮೇವ ಚ | ವನಂ ತು ವದ್ಯಕಂ ನಾಮ ಸೋಮ
ನಂದಿವನಂ ತಥಾ ||೧೭|| ಬ್ರಹ್ಮಾರಣ್ಯಮಿತಿಖ್ಯಾತಂ ಯದ್ವನಂ ವರ್ತತೇ ಭುವಿ | ಆನಂದ
ಕಾನನಂಚೇತಿ ಯದ್ವನಂ ವರ್ತತೇ ಸದಾ ||೧೮|| ಏತಾನ್ಯನ್ಯಾನಿ ಪುಣ್ಯಾನಿ ವರ್ತಂತೇ
ಭುವಿಕಾನಿಚಿತ್ | ತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ವರ್ತಂತೇ ಮಮವೃಂದಾವನೇ ದ್ವಿಜ ||೧೯|| ತನ್ಮಾ-

ದ್ವೈದಾವನವಿದಂ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಂ ಸತಾಮಾ ॥೨೦॥ ಮುಂದರೋಹಿಮವಾನದ್ರಿ
ಮಾರ್ಹೇಂದ್ರೋ ಗಂಧಮಾದನಃ | ವಿಂಧ್ಯಚಲೋಽಧ ಮೈನಾಕ ಇಂದ್ರಕೀಲಕ ಏವ ಚ
॥೨೧॥ ಸುನಾಭಃ ಪಾರಿಯಾತ್ರಶ್ಚ ವಜ್ರನಾಭಸ್ತಥಾಗಿರಿಃ | ಶ್ರೀಪರ್ವತಃ ಶೀಷಗಿರಿಃ ತಥಾ
ಹೇಮಗಿರಿಃ ಸ್ವಯಂ ॥೨೨॥ ಗೋವರ್ಧನೋ ಗೋವೃಷಶ್ಚ ಗೋಮಂತಃ ಪರ್ವತೋ
ತ್ತಮಃ | ಧೀರಃ ಸುರನಿಧಿರ್ಮೇರುಃ ಗಿರಿಭಿಃ ಸಹಿತೋರಮನ್ ॥೨೩॥ ವಿರಜೋ ಗಿರಿಜಾ
ದೇವೀಪತೇರಾಶ್ರಯಭೂಶ್ಚಯಃ | ರಮಾಪತಿಪ್ರಿಯಾನಾಸಾಕ್ಷಾಡ್ವೇವಾಂಶ್ಚ ರಮಯಃ ನೃಹುಃ
॥೨೪॥ ಉಮಾವತ್ಯಾಲಯೇನಾಪಿ ಮಮ ವೃಂದಾವನಂ ಗತಃ | ಏತೇ ಚಾನೈ ಚ ಬಹವಃ
ಪರ್ವತಾಃ ಪುಣ್ಯವರ್ಧನಾಃ ॥೨೫॥ ಮಮವೃಂದಾವನೇ ಪುಣ್ಯೇ ವಸಂತ್ಯುರಿಧರಾಜಯಾ |
ತಸ್ಮಾದ್ವೃಂದಾವನಮಿದಂ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಂ ಸತಾಮಾ ॥೨೬॥ ಗಂಗಾ ಸರಸ್ವತೀ ಕೃಷ್ಣವೇ-
ಣೀಚೈವ ಮಹಾನದೀ | ಮಲಾಪಹಾ ಭೀಮರಥೀ ಕಾವೇರೀ ಕಸಿಲಾನದೀ ॥೨೭॥ ಗೋಮುತೀ
ಗೋವತೇಃ ಪುತ್ರೀ ತಥಾ ಗೋದಾವರೀ ನದೀ | ಮರುದ್ವೃಧಾ ಅಸಿಕ್ಕೀ ಚ ಶತದ್ವೃಶ್ಚ
ಮಹಾನದೀ ॥೨೮॥ ವರದಾ ಸರಿತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಸರಯೂಶ್ಚ ಮಹಾನದೀ | ತುಂಗಭದ್ರೇತಿ
ವಿಖ್ಯಾತಾ ಸ್ನಾತಾನುಂ ಭದ್ರದಾಯಿನೀ ॥೨೯॥ ಏತಾಃ ಪುಣ್ಯತಮಾ ನದ್ಯಃ ಏತದನ್ಯಾಶ್ಚ ಯಾ
ದ್ವಿಜ | ಪುಷ್ಕರಿಣ್ಯಶ್ಚ ಯಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಸರ್ವಾಣ್ಯಾಯತನಾನಿ ಚ ॥೩೦॥ ಮಮ ವೃಂದಾವನೇ
ಪುಣ್ಯೇ ತತ್ಪಶ್ಯಾತ್ತು ಸರೋವರೇ | ವಸಂತಿ ತೀರ್ಥವಾದಸ್ಯ ಹಯಗ್ರೀವಸ್ಯ ಚಾಜಯಾ ॥೩೧॥
ತಸ್ಮಾದ್ವೃಂದಾವನಮಿದಂ ಧವಲಾಖ್ಯಂ ಸರೋವರಮಾ | ಸ್ನಾನೇನ ದರ್ಶನೇನಾಪಿ ಸರ್ವಾ
ಘೌಘವಿನಾಶನಮಾ ॥೩೨॥ ಏವಂ ನಿಶಮ್ಯ ಮಮ ಭೃತ್ಸಮಂಖಾಚ್ಚ ಸರ್ವಂ ವೃಂದಾವನಸ್ಯ
ವಿಭವಂ ಸುಜನಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ | ಶ್ರದ್ಧಾಲವೋ ವಿತತಭಕ್ತಿಯುತಾ ಭಜಂತು ಸರ್ವೇಷ್ಟದಂ
ಸಕಲವಾಪವಿನಾಶನಂ ತತಃ ॥೩೩॥ ಇದಂ ವೃಂದಾವನಸ್ಮೋತ್ತಮಂ ಶ್ರೀಕಾಲೇ ಯಃ ಪಠೇಚ್ಛುಚಿ |

ನಾಕಾಲೇ ತಸ್ಯ ಮೃತ್ಯುಃ ಸ್ಯಾತ್ ಮತ್ಪ್ರಸಾದಾನ್ಮನಂಶಯಃ ||೪|| ಅಶ್ವತ್ಥಚೂತ - ವನ
ಸಾಮ್ರ - ಸುನಾರಿಕೇಲಧಾತ್ರಿಕ್ಷುದಂಡ - ಕದಲೀವನಮಧ್ಯಗಾ ಯಾ ವೃಂದಾವನಾಷ್ಟಕ
ಪಿನಾಕಿಹನೂಮತಾಂ ಚ ಮಧ್ಯೇ ಸ್ಥಿತಾ ತು ಧವಲೇತಿ ಸುಧಿವ್ಯನಾಮ್ನೋ ||೫|| ಗಂಗಾ
ಸುಮಂಗಲತರಂಗವತೀ ಸ್ವಭಕ್ತಪಾಪಾಘ ಭಂಗಕರಿಣೀ ತರಿಣೀ ಭವಾಬ್ಧೀಃ | ನಾ ಮಾನಿನೀ
ಪರಮಪಾವನಪಾವನಿನೀ ಚ ವೃಂದಾವನಸ್ಯ ಮಮ ವಶ್ವಮಂಗಾವಿಭಾತಿ ||೬|| ಮುನಿಮಂತ್ರ-
ಸಮಾಹೂತಾ ಭೀತಾ ದಿವ್ಯಸರೋಗತಾ | ವಿಷ್ಣೋಃ ಸುತಾ ಲೋಕಮಾತಾ ನತತಂ ಸುಗತೀ
ಸತಾವರ್ ||೭|| ಹಿತ್ವಾ ತು ಮತ್ಪುತಾಂ ಸ್ಥಾತುಂ ನಚೋತ್ಥೇಹೇ ಕದಾಪಿ ಹಿ | ಇತಿ
ಬುದ್ಧ್ಯವ ವಿಷ್ಣುನ್ತು ದೇವಸ್ತುತೀರಗೋಕ್ತಭವತ್ ||೮|| ಹಿತ್ವಾ ಮದಾಶ್ರಯಾಂ ಸ್ಥಾತುಂ ನ
ಚೋತ್ಥೇಹೇ ಕದಾಪಿ ಹಿ | ಇತಿ ಬುದ್ಧ್ಯವ ರುದ್ರಸ್ತು ದೇವಸ್ತುತೀರಗೋಕ್ತಭವತ್ ||೯||
ಹಿತ್ವಾ ಮತ್ಪ್ರಾಪ್ತುಂ ನ ಸ್ಥಾತುಂ ನ ಚೋತ್ಥೇಹೇ ಕದಾಪಿ ಹಿ | ಇತಿ ಬುದ್ಧ್ಯವ ಹನುಮಾನ್
ದೇವಸ್ತುತೀರಗೋಕ್ತಭವತ್ ||೧೦|| ತನ್ಮಾತ್ಸರೋವರಮಿದಂ ಸರ್ವಾಘಾಘಾಹರಂ ಪರಮ್ |
ಇದಂ ತು ಯೋ ನರಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಗತಿಂ ನೇಷ್ಠಾಂ ಲಭೇತ ಕಿಮ್ ||೧೧|| ಸಪಿಪ್ಪಲತರುಭಾರತಿ
ಫಲಂ ಕಲ್ಪತರುರ್ಯಥಾ | ವಿತರನ್ನತ್ಪರಾಶಾಯಾಂ ಮಮವ್ಯಂದಾವನಸ್ಯ ಹಿ ||೧೨|| ಅಶ್ವತ್ಥ
ದೇವ ಸಕಲೇಷ್ಯದ ದೇವದೇವ ಭೂದೇವವಂದಿತವದ ಪ್ರದದಾಸ್ಯಭೀಷ್ಮಮ್ | ವೇದೈಕವೇದ್ಯ
ಸುಜನಾಬ್ಧಿ ಸುವೃಣಾಚಂದ್ರ ಭಕ್ತಾಭಯಪ್ರದ ಸುಪುತ್ರಮವಪ್ರತ್ರಿಣಾಂ ಚ ||೧೩|| ಕಿಂ ಚಿತ್ರಂ
ದೇವ ದೇವಸ್ಯ (ವೇಶ) ಭಕ್ತಾಭೀಷ್ಮಪ್ರದಾತ್ಯತಾ | ಯಸ್ಯ ಕಿಂಕರತಾಂ ಯಾತಿ ದೇವಾಃ
ಸರ್ವೇ ವರವ್ರದಾಃ ||೧೪|| ಶೇಷಶಾಯಿನೋ ಮಮ ನ್ಯಾಮಿನೋ ದೇವಭೂವನ್ ನಮೋಸ್ತು-
ತೇ | ವೃಂದಾವನವತೇನಂತಾನಂತಜನ್ಮಾಘಾನಾಶನ ||೧೫|| ಹಯಗ್ರೀವ ಸಮಗ್ರಾಂಗ ಶುಭಾ-

ಗ್ರಾಹ್ಯವ್ಯವಲೋಕನ | ಜಗದ್ಗ್ರಾಹ್ಯವಸಾಸಾನೇ ತು ಜಗದ್ಗ್ರಹ ತೇ ನಮಃ ||೪೬|| ವಂದೇಕರ
 ವಿಂದನಯನಂ ಮುದನಾಭಿರಾಮಂ ಮಂದಾಕಿನೀಧರಮುಖ್ಯೈಃ ಶ್ರೀದಶೈಃ ಸುವಂದ್ಯಮ್ | ವೃಂದಾ
 ವನೇ ಚ ಕೃತಮಂದಿರಮಪ್ರವೇಯಂ ಮಂದಾರಭೂಮಿಜಢರಂ ಹಯಶೀರ್ಷಮಾಡ್ಯಮ್
 ||೪೭|| ವೃಂದಾವನೇ ಮದನಮೋಹನದೇಹಭಾಜಂ ಮಂದಾರಮಾಲ್ಯಕೃತಪೂಜಕವಾದಿ
 ರಾಜಮ್ | ನಂದಾದಿಪಾರ್ಷ್ವದಗಣೈರ್ನುತದೇವರಾಜಂ | ವಂದೇಕನಿಶಂ ಮಮ ಹೃದಿಸ್ಥಹ
 ಯಾಸ್ಯರಾಜಮ್ ||೪೮|| ಹನೂಮನ್ ಭೂರಿಮಹಿಮನ್ ರಾಮನಾನ್ದ ಸದಾ ರಮನ್ |
 ರಮಾರಮಣಧಾಮಾನಿ ಮಾ ಸಮಾಪಯ ತೇ ನಮಃ ||೪೯|| ಪ್ರಾಭಂಜನೇ ಅಂಜನಾಸೂನೋ
 ಕಂಜನಾಭಪ್ರಿಯಾಗಣಿ | ಕುಂಜರಾಯಂತಶಕ್ತಿಂ ಚ ಜನಾನಾಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಸಿ ||೫೦|| ವೃಂದಾ
 ವನೇ ಮದನಮರ್ದನರುದ್ರಹೃದ್ಯಂ ಸದ್ಭಿಃ ಪ್ರವಂದಿತಪದಂ ಮದನಾಭಿರಾಮಂ | ವೃಂದಾರ
 ಕೇಂದ್ರಮರುದಂಶಸುಮರ್ದಿತಾಂಗಂ ರಕ್ಷೋ ವಿದಾಯ ವರದಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ರಾಮಮ್
 ||೫೧|| ಹಯಗ್ರೀವಂ ಹಾರಭಾಸ್ವದಗ್ರೀವಂ ಭಾಸುರವಿಗ್ರಹಮ್ | ಸುರಾರಿನಿಗ್ರಹಕರಸುಧರ್ಶನ
 ಕರಗ್ರಹಮ್ ||೫೨|| ಮುರಾರಿವಿಗ್ರಹಧರಪೌಂಡ್ರವಿಗ್ರಹನಿಗ್ರಹಮ್ | ಪುರಾರಿವಿಗ್ರಹಕರಾಸುರ
 ಚಕ್ರವಿನಿಗ್ರಹಮ್ ||೫೩|| ಬಲಾರಿಪೌರುಷಹರಬಲಿಬಂಧವಿನಿಗ್ರಹಮ್ | ನಮಾಮಿ ಕಮಲಾ
 ತ್ಮಾನಂ ವಿಮಲಾತ್ಮಾನಮಚ್ಯುತಮ್ ||೫೪|| ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮಕೌಸ್ತುಭಮಣಿಂ ಚಿನ್ಮಾತ್ರನಂತಸದ್
 ಣಮ್ | ತನ್ಮಾತ್ರನಿರ್ಮಿತಗುಣಂ ಸನ್ಮಾತ್ರಕೃತಸದ್ಗುಣಮ್ ||೫೫|| ಅತ್ಯದ್ಭುತಾಕಾರಮೂರ್ತೀ
 ಪ್ರತ್ಯಯಾನಂತಸದ್ಗುಣ | ದೃಷ್ಟದಾನವವಿಧ್ವಂಸಿನೃತ್ಯಾಸಿಹ ನಮೋನಮಃ ||೫೬|| ನರಸ್ಮೋತ್ರಜ
 ದೋಷಂ ತಂ ನರಸಿಂಹಸ್ತುತಿಃ ನದಾ | ನಾಶಯೇನ್ನರಜನ್ಮಾನಿ ಜೈವಮೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ||೫೭||
 ವಾದಿರಾಜಾಖ್ಯಾಯತಿನಾ ವಾಗೀಶಕರಜೀನ ಚ | ವೃಂದಾವನಗತೇನೈವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಶ್ವಾಮೂ
 ತಿನಾ ||೫೮|| ಕೃತಂಸ್ತೋತ್ರಮಿದಂ ಪುಣ್ಯಂ ಪಠತಾಂ ಸಂವದಾಂ ಪದಮ್ ||೫೯|| ವಂದೇಕರವಿಂದ

ದನಾಂ ವದನಾರವಿಂದಾಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯನದನಾಂ ಮದನಸ್ಯ ಚಾಂಬಾವಮ್ | ವೃಂದಾವನಾ
ಖ್ಯನದನಾವನಾಂ ಸ್ವಭಕ್ತಾನ್ ಮಂದಾಕಿನೀಜನಕವಾದಹಯಾನ್ಯ ಚಾಯಾಮ್ ||೬೦|| ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ
ಲಕ್ಷ್ಮಣಸಂವನ್ಮಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜಕಾಂಕ್ಷಾಣೀಮ್ | ಲಕ್ಷ್ಮಯಾಮಿ ಕ್ಷಣಂ ಲಕ್ಷ್ಮವಿತ್ತದಾತ್ರಿಂ ಕಟಾ
ಕ್ಷತಃ ||೬೧|| ಭಕ್ತಾಭಯಕರಿಂ ನಿತ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಗಚ್ಛಂತಿ ಸಾತ್ವಿಕಾಃ | ಶರಣಂ ಕರುಣಾಪಾಂಗಿ
ಮರಣಂ ಹರ ಪ್ರಾಣಿನಾಮ್ ||೬೨|| ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತುತಿಮಿಮಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಪರೇದ್ಯಸ್ತು (ತಸು) ವಿಚ-
ಕ್ಷಣಃ | ಲಕ್ಷಾಪರಾಧಿನಮಪಿ ಕ್ಷಮತೇ ನಾತ್ರ ಸಂತಯಃ ||೬೩|| ನಮಾಮಿ ನರಕೋತ್ತರಂ
ನಮಾಮಿ ನರಕೇನರಿಮ್ | ನಮಾಮಿ ನಾಗಶಯನಂ ನಮಾಮಿ ನಗವಾಸಿನಮ್ ||೬೪|| ನರಕೇ
ಚ ಗರ್ತಿಯನ್ಮಾತ್ಸು (ಯಸ್ಸಸ) ಕಾಶಾತಪ್ರಾಪಿನೋ ಭವೇತ್ | ಹಿರಣ್ಯಕಶಿವೋಃ ಸೋಽಯಂ
ನರಕೇನರಿರುಚ್ಯತೇ ||೬೫|| ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಪ್ರಾಣಭರ್ತಾ ಯೋ ಹ್ಯರಣಂ ಶರಣಾರ್ಥಿನಾಮ್ |
ತಂ ಪ್ರಾಣಂ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಪ್ರಾಣಂ ಪ್ರಾಣಮಾಮಿ ವರಾಯಣಮ್ ||೬೬|| ತಂ ದೇವಾಃ ಪ್ರಾಣ
ಯಂತೀತಿ ಹ್ಯುಕ್ಥಮುಕ್ಥೇತಿ ಯಂ ವಿದುಃ | ತಂ ಪ್ರಾಣಂ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಪ್ರಾಣಂ ಮರಣಾ-
ತ್ರ್ಯಾಗತೋಽರಣಮ್ ||೬೭|| ಏವಂ ಶಶ್ವತ್ಸ್ತುತಃ ಕೃತಕೃತ್ಯಸ್ತು ಸತ್ಪತಿಃ | ಕಿತವಾಂತಕರೋ
ಭೂತ್ವಾ ಶಂತನೋಽತು ಸತಾಂ ಮಮ ||೬೮|| ಅಹಂ ಭಜೇ ಮುದಾ ಭಜೇ ಹೃದಾ ಭಜೇ
ಸದಾಂಬುಜೇ | ಕೃತಾಲಯಾಂ ಕೃವಾಲಯಾಂ ಹರೇರಧಾಚ್ಯುತಾಲಯಾಮ್ ||೬೯|| ಯುಸ್ಮಾ
ನ್ನರಸಮೂಹಾನಾಮಯನಂ ನಯನಾಗ್ರತಃ | ನರಕಾನ್ವತರೇತ್ ಸೋಯಂ ನರನಾರಾಯ-
ಣೋಚ್ಯತೇ ||೭೦|| ರಜತಪೀಠಪುರಮಪ್ರತಿಮಂ ಭುವಿ ಪುರುಟಪೀಠಗತಮಪ್ರತಿಮಂ ಹರಿಮ್ |
ಕರಟಿಬುದ್ಧಿರಪಿ ಯಾತಿಕೋ ಮಹಾನ್ವರಟಜನ್ಮ ನ ಜಹಾತಿ ತದ್ಗತಃ ||೭೧|| ತಾದೃಶಂ ಕೃಷ್ಣ
ಮಾರಾಧ್ಯ ಚೇದೃಶಂ ವೈಭವಂ ತವ | ಯಾದೃಶಂ ಕೃಷ್ಣಮಹಾತ್ಮ್ಯನೋದೃಶಂ ನೋಚ್ಯತೇ-

ಬುಧ್ಯಃ ||೨೨|| ಸೋಹಂ ಕೃಷ್ಣ ಇತಿ ಖ್ಯಾತೋ ವಿಷ್ಣೌ ತೃಷ್ಣಾವಿಧಾಯಕಃ | ಕೃಷ್ಣಾಯಾಶ್ಚ
ವರಂ ದತ್ತಾ ಪುಷ್ಣಾವ್ಯೋತಪ್ಪತೀನ್ನತೀಮ್ ||೨೩|| ಈದೃಶಂ ಕೃಷ್ಣಮವ್ಯಕ್ತಂ ವಿಷ್ಣುತತ್ವೋ-
ಪದೇಶಕಮ್ | ಶ್ರುತ್ವಾ ತೃಷ್ಣಾಂ ಜಹಾತ್ಯಾಶು ಕೃಷ್ಣೇ ಭಕ್ತಿಂ ಕರೋತ್ಯಲಮ್ ||೨೪|| ಇತಿ
ಮಾಮುಕ್ತವಾನ್ ನ್ಯಾಸೋ ದಾಸಂ ಭಾಸುರವಿಗ್ರಹಃ | ಮಂದಹಾಸಾನ್ನಿತೋ ನಿತ್ಯಂ ವೃಂದಂ
ಸರ್ವಂ ಪ್ರಹರ್ಷಯನ್ ||೨೫|| ನಮಾಮಿ ನಾರಾಯಣಪಾದಪದ್ಮಂ ವದಾಮಿ ನಾರಾಯಣ-
ನಾಮಧೇಯಮ್ | ಕರೋಮಿ ನಾರಾಯಣವೃಜನಂ ಚ ಸ್ಮರಾಮಿ ನಾರಾಯಣಮೂರ್ತಿ-
ಮೇವ ||೨೬|| ತದಾತ್ಮಕಂ ಹಯಗ್ರೀವಂ ಸದಾನುಗ್ರಹಕಾರಕಮ್ | ತಾರಕಂ ಭವರಾಶೀಮಾರ್ಘಂ
ಮಾರಕಂ ಪಾಪಿನಾಮಿಹ ||೨೭|| ನಮಾಮಿ ಕಾಮತಾತಂ ಮಾಂ ಕುಮಾರಶ್ಚೇತಿ ಮಾನಯನ್ |
ರಮಾಯೈ ಕಾಮಮಾತ್ರೇ ಚ ಮೇರೌ ಯೋ ದತ್ತವಾನ್ಮನಿಮ್ ||೨೮|| ತಮಿಶ್ವರಂ ಭಾಸ್ವರ-
ಸೂರ್ಯಶೌರ್ಯದಂ ಮಮೇಶ್ವರಂ ಸರ್ವಜಗಜ್ಜನೇಶ್ವರಮ್ | ಮುನೀಶ್ವರೈಃ ಸರ್ವಸುರೇಶ್ವ-
ರೇಶ್ವರೈಃ ವಶೀಕರಂ ಸರ್ವಮುಹೇಶ್ವರಂ ಸ್ಮರೇ ||೨೯|| ಮೂಲರೂಪೇಣ ಬಾಲಾರ್ಕಸದೃಶಂ
ಕಮಲೇಶ್ವರಂ | ನೀಲಮೇಘವೃತಿಕಾಶಂ ಲೋಕದೃಷ್ಟ್ಯಾ ಮಹಾಬಲಮ್ ||೩೦|| ಸಾಂದ್ರಂ
ಕಮಂಡಲುಧರಂ ಚೋಪೇಂದ್ರಂ ಚಾಂಡಲಗ್ನಕಮ್ | ಭಜಾಮಿ ಭಜನೀಯಂ ತಂ ಭುಜಗೇ-
ಶ್ವರಶಾಯಿನಮ್ ||೩೧|| ಕುಜನಾಶಂಕಯಾ ಜಾತವೃಜಿನಾರ್ತಿಹರಂ ಚ ಮೇ ||೩೨|| ಅಥ
ಮಧುಂ ಯುಧಿ ನಿಹತ್ಯ ನೋದತೇ ಬುಧಜನ್ಯರಭಿಹಿತೋ ಮಧುಹೇತಿ | ವಿಧಿಭವೇಂದ್ರಗು-
ರುಪೂರ್ವಕೈಃ ಸುರೈಃ ಕುಸುಮವರ್ಷಿಭಿರೀಡಿತಃ (ರಭೀಡಿತಃ) ಸ್ವರಾಟ್ ||೩೩|| ಶಂಖಚಕ್ರ
ಗದಾದ್ಯುಡ್ಯದಾಯುಧೈಃ (ಗದಾದ್ಯುದಾಯುಧೈಃ ಶಾಂಭುಸಂಚ್ಛೇತಧನುಸ್ಪ್ರವರೇಣ | ಬಾಣ-
ಪೂಗಸಹಿತಾಕ್ಷಯತೂಣೀಭ್ಯಾವುಪಾಗಮದಧಾಬ್ಧಿಷ್ಠಂ ಮಧ್ಯೇ ||೩೪|| ತದ್ಯದ್ವಮಭವ-
ದ್ಭೋರಂ ಸಮುದ್ರನಲಿಲೇ ತದಾ | ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತ್ ಖೇಚರಾಃ ಸರ್ವೇ ದುದ್ರವುರ್ಭಯತೋ

ದಿಶಃ ||೮೫|| ನಭಸ್ಥಲಂ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ ವಿಮಾನಾವಲಿಭಿಃ ಸುರಾಃ | ಅಲಚಕ್ರುಮೌಲಯಃ ಜೈರಾ-
ಕ್ಮೋರಃ ಸ್ತಲಮಾಲಿನಃ ||೮೬|| ತದೈವ ದೇವೋ ಭವಪೂರ್ವಕೈಃ ಸುರೈಃ ಸುವಂದಿತಃ ಶತ್ರು-
ವಧಂ ಚ ಕುರ್ವಿತಿ | ತದೋವಿಂತಿ ಪ್ರಾಸವರೇಣ ವೈರಿಣಂ ನಿವಾರಯಾಮಾಸ ಜಹಾಸ ವೈ-
ಹರಿಃ ||೮೭|| ಜಾನುಮಾತ್ರಂತು ತಸ್ಯಾಸೀತ್ ಭಾನುಮಂಡಲಮವ್ಯಹೋ | ಕೋ ನು ತಂ
ವರ್ಣಯೇದ್ವೇವಂ ನೂನುವರ್ಯಂ ಶೃಣುಷ್ಯ ಭೋ ||೮೮|| ತದಸ್ತುತಸ್ಮಾಣಿ ಸ್ತುತಸ್ತುತಸಂಚಯೈಃ
ವಿವೃಚ್ಛ ಪುತ್ರಾಪ್ರತಿಶಸ್ತಧಾರಯಾ | ತಿರೋಜಹಾರಾಶು ಸುರೈಃ ಸಮೀಡಿತೋ ಗಿರಿಂದ್ರವ-
ತ್ತ್ವಚ್ಛ ಪಪಾತ ಕಂ ಭುವಿ ||೮೯|| ದೇವಾಃ ಸರ್ವೇ ಪುನರ್ಯಾತಾಃ ತತ್ರ ಸ್ವರ್ಯಾಂತಿ ಕೇಚನ |
ಕೈಲಾಸಂ ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತಾಃ ಸತ್ಯಲೋಕಂ ಚ ಕೇಚನ ||೯೦|| ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತುವನ್
ವರಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಮುದಾ ತದಾ | ಯಯೌ ಬ್ರಹ್ಮ ಹೃದಿಧ್ಯಾಯನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ
ಬ್ರಹ್ಮವಿತ್ತವೈಃ ||೯೧|| ಕೈಲಾಸಂ ಲೋಕವಾಲೈಶ್ಚ ಬಾಲಾರ್ಕದ್ಯುತಿರವ್ಯಯಃ | ಶೂಲೀ-
ಕಾಲಾಗ್ನಿವದ್ಭೀಮಃ ಸ್ವಲೋಕಂ ಚ ಯಯೌ ಮುದಾ ||೯೨|| ಇಂದ್ರೋಪಿ ನಾಂದ್ರಸಂತೋ-
ಷಾದುಪೇಂದ್ರೇಣಾನ್ವಿತಃ ಪ್ರಭುಃ | ಮುನೀಂದ್ರೈಃ ಸಹಮಂದ್ರೈಶ್ಚ ಚಂದ್ರಲೋಕೋಪರಿ-
ಹ್ಯಗಾತ್ (ಯಾತ್) ||೯೩|| ತಸ್ಯ ತ್ವಕ್ಷಮೌನಸ್ಯೈಶ್ಚ ಮೇದೋ ಮಜ್ಜಾಸ್ಥಿಭಿಃ ಸುತ |
ರಕ್ತೈಃ ರಕ್ತಾಂ ಧರಾಂ ಚಕ್ರೇ ವ್ರಕೃತ್ಯವಯವೈರಿಹ ||೯೪|| ನಖೈಃ ಖನನವಚ್ಛಕ್ರೇ ಕುಂತೈಃ
ಕುಂತಾಲಕೈರಪಿ | ಪಿಂಡೀಕೃತ್ಯ ಚ ತತ್ಪಂಕಂ ಸೋನಂತಮಹಿಮಃ ಸ್ವರಾಟ್ ||೯೫|| ಮೇ-
ದೋಭಿರ್ನಿರ್ವಿತತ್ವಾಚ್ಚ ಮೇದಿನೀತಿ ವಿದುರ್ಬುಧಾಃ | ತದ್ಭುತಾಭರಣೈರ್ಯುಕ್ತಾ ತಸ್ಮಾ-
ತ್ತಾಂ ಧರಣೀಂ ವಿದುಃ ||೯೬|| ಲೋಕಾಧಾರತ್ವಯುಕ್ತತ್ವಾತ್ತಾಂ ಧರೇತಿ ವಿದುರ್ಬುಧಾಃ |
ಸ್ವಯಂತೂರ್ವರಿತತ್ವಾದ್ಧಿ ನಷ್ಟೇಷು ಸ್ವಪತಿಷ್ಠಹೋ | ಉಚ್ಯತೇ ನಾಪಿಚೋರ್ವೀತಿ ಪರ್ವ-
ತಾದ್ಧೈ ರಧಾನ್ವಿತಾ ||೯೭|| ಉರ್ವೀ ಚ ವರ್ವತಧೃತಾಪಿ ಶ್ರೀಯೋಽವರಾ ಭೂತ್ | ಶ್ರೀಪ-

ವರ್ತಂ ಚ ಸ್ವಯಮೇವ ಧರತ್ಯನೋಘವಮ್ | ತಸ್ಮಾದ್ಭರಾಹಮಹಿಷೀ ಚ ಬಭೂವ ಕೋ-
ಲಾದಂಕೇ ಧೃತಾ ಚ ಮುಹುರವ್ಯಭಿಲಾಷಿತಾ ಸಾ ||೯೮|| ಯಸ್ಯಾ ಗರ್ವಹರಾಯೇಹ
ವರಾಹೋ ನರಕಂ ಸುತಮ್ | ಲೋಕರಾಹುಂ ಧರಾಯಾಂ ಚ ಸೃಷ್ಟ್ಯವಾರೋಹಯದದ್ಭು-
ತಮ್ ||೯೯|| ಲೋಕಪಾಲಪದಂ ಬ್ರಹ್ಮವರತಃ ಪರ್ವತೋಪಮಾನಃ | ಕಾರಯಾಮಾಸ
ಪಾವಾನಾಂ ರಾಶೀಂಸ್ತೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ ||೧೦೦|| ಸ್ವದಂಷ್ಟಂ ಚೋಗ್ರಪಾಪಾನಾಂ ಸಿದ್ಧದ್ಭರ್ಥ-
ಮದದಾತ್ಮಭುಃ | ಜಘಾನ ಸ್ವಯಮೇವಾಜೌ | ಕೃಷ್ಣೋ ವೈ ರುಕ್ಮಿಣೀವತಿಃ ||೧೦೧||
ಪಾತಯಾಮಾಸ ಕೋವೇನ ತತ್ತಮೋಂಧಂ ಧರಾಸುತಂ | ಬ್ರಹ್ಮಾಣ ಮಂಭ್ರಣೀಪುತ್ರಂ
ಚಕಾರಾರಿ ನಿಷೂದನಃ ||೧೦೨|| ಏವಂ ತತ್ಪುತ್ರಯೋರ್ನಿಚತ್ವಾರ್ಧಿಕಪ್ಪತಯಾ ಮುನೇ | ತಾರ-
ತಮ್ಯಂ ಚಕಾರಾತ್ರ ಶೃಣು ಪುತ್ರ ನ ಸಂಶಯಃ ||೧೦೩|| ಇತ್ಥಂ ಮಧುಹರೇಣೈವ ನಿರ್ಮಿತಾಂ
ಧರಣೀಂ ಪುರಾ | ನೌರಾಣಿಕೋ ವದತ್ಯೇವಂ ಕರುಣಾಂ ಕುರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ||೧೦೪|| ಇಮಾಂ
ಭೂಮ್ಯಾಶ್ಚ ಮಹಿಮಾಂ ಮಾನವೋಪಿ ಶೃಣೋತಿ ಯಃ | ವರಾಹೇಣ ಹಯಗ್ರೀವಸ್ವರೂ-
ಪೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ || ದತ್ತಾಂ ತತ್ಪದವೀಂ ಯಾತಿ ಯಂ ವದಂತೀಹ ಭೂಪತಿಮ್ ||೧೦೫||
ಶ್ರೀಮದ್ವಾದೀಭರಾಜೋಹಂ ವಾದಿರಾಜೋಽವದಂ ದ್ವಿಜೇ | ಬುಧಾಃ ಶೃಣ್ವಂತು ಮೇ ದಾಸಾಃ
ಸದಾ ಮಮ ಹಿತೇರತಾಃ ||೧೦೬|| ಹರೇರ್ವಕ್ಷಸ್ಥಲೇದ್ಯಷ್ಟಾಶ್ರಿಯಂ ವಿಸ್ಮಿತವಾನಹಮ್ |
ಪಾರ್ಶ್ವಯೋರುಭಯೋರ್ದೇವೀಂ ಕರೇ ಚಾಮರಧಾರಿಣೀಮ್ ||೧೦೭|| ಅಂಕೇ ಚ ಪಂಕ-
ಜಾಕ್ಷೀಂ ತಾಂ ಶಂಖಪಾಣೀರ್ವಹಾತ್ಮನಃ | ಕುಂಕುಮಾಂಕಿತಗಂಧಾಢ್ಯಾಂ ಕಂಕಣಾದಿವಿ-
ಭೂಷಿತಾಮ್ ||೧೦೮|| ಅಗ್ರತಃ ವೃಷ್ಣತಶ್ಚಾಪಿ ಹೃದಸ್ಥಾ ದುಪರಿಸ್ಥಿತಾಮ್ | ಸರ್ವತ್ರತಾಂ
ಶ್ರಿಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪರಮಾನಂದನಿರ್ಭರಃ ||೧೦೯|| ಹಿಂ ಏತತ್ಸರ್ವಂ ಸ್ವಾಪ್ನಪದ್ಯೇನ ಗರ್ವಂ-
ಹಿತಾ ಸರ್ವೇ ವಿವ್ರವರ್ಯಾಸೃಜೇನ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಚೋವ್ಯಾಂ ಶರ್ವಗುರ್ವಾದಿದೇವಾನ್

ದೃಷ್ಟವೋರ್ವತೀಂ ಯಾಂತು ಮಾಂ ಮಾನವೇಂದ್ರಾಃ ||೧೦|| ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ
ಯೇ ಪರಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ | ಮುಕುಂದಾವನನೇವಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ ಕಂದಾಶನಾಜ್ಞಯಾ
||೧೧|| ಇದಮರ್ಪಿತವೇವಾಸ್ತು ಹಯತೀರ್ಷಸ್ಯ ಪಾರ್ಷ್ವದಾತಾ | ಸಮಂ ಸಹಸ್ರತೀರ್ಷಸ್ಯ
ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಪುರುಷಾತ್ಮತಮಾ ||೧೧|| ಯಚ್ಚೈಶ್ವತಾಂ ಭಕ್ತಿರುದಾರನದ್ಗುಣೇ ಹರೌ ಹರೇ-
ಲೋಕಗತೇ ತಥಾ ಮಯಿ | ಭವತ್ಯಹೋ ಸರ್ವಶುಭಾಪ್ತಿ ಸನ್ನತೀ ದರ್ದಾತ್ಯಜಸ್ತಂ ಸುತ
ಸತ್ಯಮೇವ ತತಾ ||೧೧||

ಓಂ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕವಾಗೀಶತೀರ್ಥಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಜಾತ-
ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ವಾವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ಸ್ತೋತ್ರಭಾಗೇ
ಅಲೌಕಿಕವಿಭಾಗೇ (ಭಜನಸರ್ವಣಿ) ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ||

|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾ ಪಠನಮಸ್ತು ||

|| ಅಥ ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯಃ ||

೧೨

ಹರಿಃ ಓಂ|| ಇಂದ್ರೋಪಿ ನಾಂದ್ರಸಂತೋಷಾದುಪೇಂದ್ರೇಣ ಸಹಾಗತಃ | ವೃಂದಾವನಗತಂ
ದೇವಂ ಚಂದ್ರವದ್ರಂಜನಂದಿಶಃ ||೧|| ನತ್ಯಾ ತಸ್ಮೈ ಸ್ತುತಿಂ ಕೃತ್ವಾ ದತ್ತ್ವಾ ತಸ್ಮೈ ಕರಂ ತ್ವರಣಾ
ಶ್ರುತ್ವಾ ತಸ್ಯ ಕಥಾಮುಕ್ತಾ ವೃತ್ತಾಸ್ಕುರವಧಂ ತಥಾ ||೨|| ವಿನಿರ್ಗತಃ ಪುನಃ ಸ್ವರ್ಗಂ ಗುರ್ವ-
ಗ್ನಿಸಹಿತಃ ಸ್ವರಾಟಾ | ಗಂಧೇನ ಚರ್ಚಿತಶ್ಚೋಗ್ರಂ ದುರ್ಗಂಧಂ ತೇನ ವಾರಯನ್ ||೩|| ಇತ್ಥಂ-
ಚಾಗ್ನಿಸ್ತಿಗ್ಮತೇಜಾಃ ಮಗ್ನತ್ಯಾನಂದವಾರಿಧೌ | ಭಗ್ನೇ ಚ ಯಜ್ಞ ಕೃತ್ಯೇ ಚ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಂ ಜಗ್ಮಿ-
ನಾನ್ವರೇಃ ||೪|| ಯಮಶ್ಚ ಯಮುನಾಭ್ರಾತಾ ಕಮನೀಯಂ ಹರಿಂ ಪ್ರತಿ | ರಮಾಪತಿಂ ಮಮ
ಸ್ವಾಮಿನಂ ನನಾಮಾಗತಃ ಸ್ವಯಮ್ ||೫|| ನಿವೇದ್ಯ ಸ್ವಾಧಿಕಾರಂ ತು ದುರ್ಜನಾನಾಂ ಚ ಬಾಧ
ಕಮ್ | ನಾಧಕಂ ಸಿದ್ಧಧರ್ಮಾಣಾಂ ನಂಪದಾಂ ತಂ ವೃಣಮ್ಯ ಚ ||೬|| ಜಗಾಮ ನಿಮಿಷೇ-
ಣಾಯಂ ಸ್ವಾಲಯಂ ಕಾಲಯನ್ವರೀನ್ | ಪಾಲಯನ್ ಶೀಲವೃತ್ತಾನಾಂ ತ್ಯಾಜಯನ್ ದುರ್ಜ
ನಾನ್ ಸುಖಾತ್ ||೭|| ವರುಣೋ ವಾಯುನಾ ಸಾರ್ಧಂ ಲೋಕಾಧಿಪತಿನಾ ಗುಣಿನ್ | ಶರಣಂ
ಪ್ರಾಪಮುಡ್ಘ್ಯಂದಾವನೇ ಶ್ರೀರಮಣಂ ಶೃಣು ||೮|| ಸ್ವಾಧಿಕಾರಂ ನಿವೇದ್ಯಾಸ್ಮೈ ಗಂಗಾದಾರ
ಉದಾರಧೀಃ | ಸದಾರಃ ಪ್ರಯಯೌ ಧೀರಃ ಸುಧಾಸ್ಪ್ರಾಪ್ಯಾತಪತ್ರಗಃ ||೯|| ಕುಚೀರೋ ನರ-
ವಾಹಂ ಚ ನಿರ್ಋತಿಂ ತ್ವರಯಾ ರಯನ್ | ಗರ್ಹಯನ್ ಪುರತಃ ಶೀಘ್ರಮಾಸಸಾದ ರಮಾಪತಿ-
ವಾ ||೧೦|| ಸ್ವಾಧಿಕಾರಂ ನಿವೇದ್ಯಾಸ್ಮೈ ಪ್ರಸಾದಂ ಶಿರಸಾ ಧರನ್ | ನಾದರಃ ಪ್ರಯಯೌ ಶೀಘ್ರ-
ಮುದಾರಃ ಸ್ವಪುರಂ ನರೈಃ ||೧೧|| ರುದ್ರೋಪಿ ವೀರಭದ್ರೇಣ ಶೂದ್ರಮೋಹನರೂಪಿಣಾ | ಕಾದ್ರ-
ವೇಯಾದಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ದ್ರುತಮಾಯಾದ್ರಮಾಪತಿಮ್ ||೧೨|| ಮುಡ್ಘ್ಯಂದಾವನಮುಡ್ಘ್ಯಸ್ಥಂ ಸ
ದ್ವ್ಯಂದೈರನ್ನಿತೋನಮತ | ತದ್ವ್ಯಂದಾವನಗಂ ಗೋಪಂ ಮುಡ್ಘ್ಯಂದಾವನಮುಡ್ಘ್ಯಗಮ್ ||೧೩||

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ವಿಸ್ಮಿತೋ ಭೂತ್ವಾ ಸ್ವನಾಥಂ ರಾಮಮೇವ ಚ | ಅತ್ಯಂತಂ ಸ ತು ಸಂತೋಷಭ-
ರಿತೋ ಭರತೋ ಯಥಾ ||೧೪|| ಬಭೂವ ಸ ತು ರುದ್ರೋಪಿ ಸರುದ್ರತ್ವಂ ಜಹಾವಿದ | ರೂ-
ನಾಂತರೇಣ ಕೈಲಾಸಂ ಯಯೌ ರೂಪಾಂತರೇಣ ಚ||೧೫||ಅತ್ರಾಪ್ಯಂತರ್ಗತಂ ರಾಮಂ ಭಜ-
ತೇ ನಿಜನೇವಯಾ | ಏವಂ ಸರ್ವೇಷಿ ದೇವಾಶ್ಚ ಸ್ವಸ್ತಯೋಗ್ಯಂ ಹರಿಂ ಪ್ರಭುಮ್ ||೧೬||
ಭಜಂತೇ ನಿಜನೇವಾಭಿಃ ಭಕ್ತಿಮಂತೋಽತ್ರ ನಾನ್ಯಥಾ | ಇತ್ಥಮಷ್ಟದಿಶಾಂಪಾಲೈಃ ಕೃತ-
ವೈಭವಮಂಜನಾ ||೧೭|| ಮಂಜುಮದ್ಭ್ಯುಂಧಾವನಸ್ಯ ಶ್ರುತ್ವಾಃನಂದಂ ಸ ಯಾತಿ ಚ | ತಸ್ಯಾ-
ದ್ಭ್ಯುಂಧಾವನಮಿದಂ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಠವೃದಂ ನತಾವಾ||೧೮||ಭೇರಿಶಂಖವೃದಂಗೆಶ್ಚ ಪಣಹಾನಕ-
ಗೋಮುಖೈಃ|ಕಹಾಳತಾಳಸವಿಶ್ರೈಃ ದುಂದುಭೈಃ ಸಿಂಧುನಿಸ್ಸನೈಃ||೧೯||ತೌರ್ಯತ್ರಿಕೈರ್ನೃತ್ನ-
ಗೀತೈರ್ವಾದಿತ್ಯೈರ್ಭೃತ್ಯಸಂಸ್ತವೈಃ | ಭಾತಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮೋಯಂ ಮೇ ಮನೋರಥಮಹೋತ್ಸವೇ
(ಮಹಾರಥೇ) ||೨೦|| ಪುರೋಡಾಶಾಶನೈಃ ಸಮ್ಯಗೀಡಿತಃ ಕ್ರೀಡಯಾ ಹರಿಃ | ರಥಸ್ಥಗರುಡಾ-
ರೂಢೋ ದೇವರಾಟ್ ಭಾತಿ ನಿಶ್ಚಯಾತ್ ||೨೧|| ಚತುರ್ವೀಧೀಷ್ಠಾ ಭೃತ್ಯೇನ ಕಾರಿತಃ ಸುಖ-
ಶೀಷತಃ | ರಥೇ ಗಚ್ಛನ್ ಮಮ ಮನೋರಥೈಃ ಕೃತಮಹೋತ್ಸವೇ ||೨೨|| ಮಹಾವ್ರದೀಪಾ-
ವಲಿಭಿಃ ಕೋಲಾಹಲಮಹಾಸ್ಪನೈಃ | ಕೃತ್ಯಃ ಕರತಲೈಃ ಶಬ್ದೈಃ ಭಾತಿ ಭಕ್ತಸುಪಾಲಕಃ ||೨೩||
ದೇವದುಂದುಭಯೋ ನೇದುರ್ಜಗುರ್ಗಂಧರ್ವಕಿನ್ಯರಾಃ| ನೃತುತ್ಪಾನ್ಸರಶ್ರೀಷ್ಠಾಃ ರಥಸ್ಥೇ ಚ
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮೇ ||೨೪|| ದಿವಾದಿನಕರಾಯುತಪ್ರಭಃ ಪ್ರಿಯಾನ್ವಿತಃ ಪ್ರಭುಃ | ರಥೋಪರಿ ಪ್ರಯಾ-
ತೀಹ ಪ್ರಕೀರ್ಣವಿಧಿಷು ಪ್ರಿಯಃ ||೨೫|| ವಿಮಾನಂ ಸಂಸ್ಪೃಶಂತೀಹ ಸುಮಾನನ ಮಮಾವ್ಯಾ-
ಹೋ | ವಿಸರ್ಜಿತಾ ಇಮೇ ಬಾಣಾಃ ನಾರಾಯಣರಥೋತ್ಸವೇ ||೨೬|| ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರೇಂದ್ರ-
ಪೂರ್ವೈಶ್ಚ ಗೀರ್ವಾಣಂದ್ರೈರಪೀದೃಶಃ | ಮಹೋತ್ಸವೋ ನ ಸಂದೃಷ್ಯಃ ಕರ್ಮಂದೀಂದ್ರ-

ಕೃತೋತ್ಸವೇ ||೨೭|| ಸಂತೋ ವಸಂತವಾರೀಣಿ ನಾರಾಯಣರಥೋತ್ಸವೇ| ಸುವರ್ಣಕುಂಭೈ-
ರಾನೀಯ ಚಾಂಭೋಧಿಶಯನಂ ಹರಿವರ್ ||೨೮|| ಸ್ನಾಪಯಾಮಾಸುರಾಶ್ವೇನಂ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕೈರಪಿ
ಕಾಂತ್ಯರ್ಥತಃ| ನ್ನಾನೇನ ಶುದ್ಧವೃದ್ಧಾಸ್ತೇ ತತ್ರ ಸಂಪ್ರಶ್ನಕೋವಿದಾಃ||೨೯|| ಸಂತೋ ವಸಂತ-
ಮುಭ್ಯದವಸ್ಯಂತೀತಿ ಶ್ರುತಿಪ್ರಿಯಾಃ| ಸಂತತಂ ಚಕ್ರರೇ ಸರ್ವೇ ವಸಂತೇನಾಂತಿಮೋತ್ಸವಮ್
||೩೦|| ಸಕುಂಕುಮರಸೈಃ ಸ್ನಿಗ್ಧೈಃ ಮಹಾರಜನವಾರಿಭಿಃ | ಕಸ್ತೂರಿಕಪುರಾಣೈಸ್ತೈಃ ಸ್ತೈಃ-
ಶ್ರೀತೈರ್ಹಿಮವಾರಿಭಿಃ ||೩೧|| ದಿವ್ಯಗಂಧೋದಕೈರಂಗ ದಿವ್ಯಮಂದಾರಗಂಧಿಭಿಃ| ದಿವ್ಯದ್ರವ್ಯಸು-
ಮಾಯುಕ್ತೈಃ ದಿವ್ಯಕುಂಭಪ್ರವೂರಿತ್ಯೈಃ ||೩೨|| ದಿವಿಜಾಃ ದಿವಿಜೀಂದ್ರಾಗ್ರೇ ದಿವಿದೇವೈರಿವೋ-
ತ್ಸವೇ| ದಿವಾಕರೇ ಸಮುದಿತೇ ದಿವಿ ದೇವೋತ್ತಮಾಜ್ಞಯಾ ||೩೩|| ಧರ್ಮರಾಜಕೃತೇ ರಾಜ-
ಸೂಯೇ ರಾಜಪುರೋಹಿತಾಃ | ರಾಜಾನಃ ಸದ್ವಿಜಾಶ್ವಾವಭೃಧಂ ಸಸ್ತುರ್ಯಥಾ ತಥಾ ||೩೪||
ಜಗುರ್ಗಂಧರ್ವಪತಯೋ ಗಾಂಧರ್ವೇ ಚ ವಿಶಾರದಾಃ | ನನೃತುಶ್ವಾಪ್ಸರಶ್ರೀಷ್ಠಾಃ ನೃಸಿಂಹ್ಯಸ್ಯ
ಮಹೋತ್ಸವೇ||೩೫|| ದೇವದುಂದುಭಯೋ ನೇದುರ್ಬಂದಿನೋ ವಂದನೋತ್ಪಕಾಃ| ನಂದನಾ-
ದ್ಯ ಶೃಣುಷ್ವೇಹ ಶತಾನಂದಮಹೋತ್ಸವೇ ||೩೬|| ವಾಗೀಶವೂರ್ವಕಾಃ ಸರ್ವೇ ಸಸ್ತುಶ್ವಾವ-
ಭೃಧಂ ತತಃ | ಏವಂ ದೇವಾಶ್ಚ ದೇವ್ಯಶ್ಚ ರಥೋತ್ಸವನರೇ ಹರೇಃ||೩೭|| “ದಿವಾಕರೇ ಸಮು-
ದಿತೇ ದಿವಿ ದೇವೋತ್ತಮಾಜ್ಞಯಾ | ಧರ್ಮರಾಜಕೃತೇ ರಾಜಸೂಯೇ ರಾಜಪುರೋಹಿತಾಃ
||೩೮|| ರಾಜಾನಃ ಸದ್ವಿಜಾಶ್ವಾವಭೃಧಂ ಸಸ್ತುರ್ಯಥಾ ತಥಾ”| ಇವಂ ಸಾರ್ಧಂ ಚ ಶ್ಲೋಕಂ
ಚ ತ್ಯಕ್ತವಾನಸಿ ವಿವ್ರಕ | ಪಾಕಶಾಸನಲೋಕಂ ಚ ನಾಕಿಭಿರ್ನೀಯತೇ ಕೃತಿಃ ||೩೯|| ಅತಃ
ಪ್ರಮಾದೋ ಮಾ ತೇ ಮೇ ಕುಮಾರಂ ಸ್ಮರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ | ಸುಮಾನವಂ ಪ್ರಭಾವಂತಂ
ಕ್ರಮಾನ್ಮತ್ಸಾನ್ಮಯಸಂಗಮಮ್ ||೪೦|| ಶ್ರಿಕೋಟೀಯತಿಷ್ಠಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಮುಕುಟೇನಾಂಕಿತ-
ಪ್ರಿಯಮ್ || ನೋಹಂ ಸಮೀಡಿತಗತಿಃ ಪಾಠಕೈಃ ಶಿಷ್ಯ ನಾನ್ಯಥಾ||೪೧|| ವಶ್ಯಾಮಿ ಚಾಕಾಶ-

ವಿಮಾನಕೋಶೇ ನಾಕೀಶವಿತ್ತಂ ಸುತ ಸತ್ಯಮೇವ | ಕೀನಾಶಲೋಕಸ್ಯ ಚ ನಾಶಕೋಹಂ
ಲೋಕಾಸ್ಯ ನೇವಾಂ ಕುರು ಸರ್ವದೈವ ||೪೨|| ಇತಃ ಪರಂ ಕುರು ಸುತ ಮಮ ಪುಣ್ಯದಿನಂ
ಮಹತ್ | ಗದಾಭೃತಃ ಸದಾವಾದಂ ಹೃದಾ ಧ್ಯಾಯೇ ಮುದಾ ಭಜೇ | ಬುಧಾದೃತಂ ಕದಾ-
ಚಿದ್ವ್ಯಾ ಆಪದಾಲಸ್ಯಮದಾ ನ ಮೇ ||೪೩|| ಏವಂ ಮಹೋತ್ಸವವರಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವೇಷಿ
ವರ್ಣಿತವರ್ | ಕರ್ಣಾವೃತಂ ಮಹಾಭಾಗ ಕೃತಾರ್ಥಾಸ್ತೇ ನ ಸಂಶಯಃ | ಶ್ರದ್ಧಾನ್ವಿತೋ
ಹಯಗ್ರೀವಭಕ್ತಸ್ಯ ಸುಮಹಾತ್ಮನಃ ||೪೪|| ಹೇ ನಂದನಾನಂದಪೂರ್ಣೋ ಭವಾಮಿ ತವ
ದರ್ಶನೇ | ಕಂದಾಶನಸಹಾಯೇನಾಮಂದ ವೃಂದಾವನೇನಿಶವರ್ ||೪೫|| ತನ್ಮಾತೃತ್ರಿಕೋ-
ಟಿಯತಿಭಿಃ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮರಥೋತ್ಸವೇ | ತ್ರಿವೇದವೇದ್ಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ತ್ರಿವಾರಮಪಿ ನೈವ ಮೇ
||೪೬|| ತೃಪ್ತಿನಃ ಜಾತಾ ಮುಚ್ಚಾತ ಕುಬ್ಜಾವತಿಪರಾಯಣ | ಧಿಗ್ವಾಡ್ಯಂತು ಪ್ರಜಾನಾಂ ಚ
ನ ಜಾತು ಮಮ ನಾಮ್ಯಗಾಃ ||೪೭|| ತ್ವಾಂ ವಿನಾ ಸಾಮ್ಯಸಂಯುಕ್ತಂ ಮಾಂ ವಿನಾ ಕಾಮ್ಯ-
ಮಾಗತವರ್ | ಕೋ ಮಾನವೋ ನ ಜಾನಾತಿ ವಿಮಾನೇ ಮಮ ನಾಮ್ಯಗಾಃ ||೪೮|| ತನ್ಮಾ-
ನ್ಮಯಿ ತ್ವಮವ್ಯತ್ರ ಹ್ಯಮುತ್ರಾಪಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮೇ | ಸುತ್ರಾಮವೂಜಿತೇ ಪುತ್ರ ಭಕ್ತಿಂ ಕುರು
ಗುರೂದಿತಾವರ್ ||೪೯|| ಇತಃ ಪರಂ ಪಾರಿಬರ್ಹಂ ದಾತುಮರ್ಹಸಿಮೇರ್ಹತಃ | ಗರ್ಹಿತಂ
ನಾರ್ಹಯಾಮ್ಯದ್ವಾ ಬರ್ಹಿಷದ್ವರ್ಷಣಂ ಕುರು ||೫೦|| ಇತಃ ಪರಂ, ಪಾರಿಬರ್ಹಂ ಗರ್ಹಿತಂ
ದಾತುಮರ್ಹಸಿ | ನ ಮೇಕರ್ಹತೋ ಬರ್ಹಿಷದಾಂ ಹರ್ಷಂ ಕುರು ಗುರೂಕ್ತಿತಃ ||೫೧||
ಸುಖೀಭವ ಸಖಾಯಂ ಮಾಂ ಮುಖಾಗ್ರೇಣಾಪಿ ಪೂಜಯ | ಶಿಖಾರಹಿತ ತೇ ದುಃಖಾವಾಪ್ತಿ-
ರ್ನ ಚ ನಖಾದಪಿ ||೫೨|| ನರಕೇ ನರಕಾಂತಂ ಚ ಸ್ಮರ ತ್ವಂ ನರಕೇಸರಿವರ್ | ಗುರೋಮು-
ಮಾಪಿ ಕಾರುಣ್ಯಂ ಗ್ರಹಾಣೇಹ ಸುಪುತ್ರಕ ||೫೩|| ಹೇ ನಂದನ ಭೋಜನಂ ಮೆ ಜಾತಂ
ಕರ್ಮಂದಿಭಿಃ ಶನೈಃ | ವೃಂದಾವನವತೇಃ ಸಮ್ಯಕ್ಮೃಷ್ಣಾನ್ನಂ ಮಮ ತದ್ವಿನೇ ||೫೪|| ಅತ-

ಸ್ತ್ರೀಕೋಟಿಯಂತಿಭಿಃ ಪ್ರೀತೋಽಸ್ಮಿ ತವ ಪುತ್ರಕ | ಶ್ರೀವಿಕ್ರಮೋಽಪಿ ಸುಪ್ರೀತಶ್ಚಾಸೀತ್
ತ್ವದ್ಭಕ್ತಿ ಸತ್ಪತಃ ||೫೫|| ಹೇ ವಿಪ್ರ ಮಮ ಪುತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಃ ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾ | ಪ್ರಜಾಸು ಪ್ರಾಪ್ತ-
ಕಾಮೋಹಮಭವಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||೫೬|| ಬ್ರಹ್ಮೇಶಶಕ್ತಮರುದಂಶಭವೈಃ ಸುರೇಂದ್ರೈಃ
ದೇವೈಃ ಸಮಸ್ತಯಂತಿಭಿಃ ಪತಿಭಿಃ ಸುರಾಣಾಮಾ | ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಥೋತ್ಸವವರಂ ಸುರವರ್ಯ-
ಕಾರ್ಯಂ ಸ್ವರ್ಯಾಮಿ ಶಶ್ವದವನಾತ್ಪ್ರಚಿರಾಯ ಜೀವ ||೫೭|| ಮಮ ವೃಂದಾವನಂ
ಧೀಮನ್ ಕಂದಾಶನಮದಾಂಜನಮಾ | ಸದಾನಂದಂ ದದಾನೀತಿ ವದನ್ ಕರ್ಮಂದಿನಾ-
ನುಭೂತಾ ||೫೮|| ಅತಃ ಕರ್ಮಂದಿಭಿರ್ವಂದ್ಯಂ ವಂಧ್ಯಾನಂದನದಂ ಬುಧ | ಗಂಧದ್ವಾರಾ-
ನಂದದಂ ಚ ಮುಕುಂದಸ್ಯಾಪಿ ನಂದನ ||೫೯|| ಯತಯಃ ಕೃತಿನೋ ವೃತ್ತಪ್ರವೃತ್ತಾಃ ಶಾಸ್ತ್ರ-
ವಿತ್ತಮಾಃ | ಅಮುತ್ಸಾ ಆವತಂತೀಹ ಸತೀ ಚ ಸ್ವಪತಿಂ ಯಥಾ ||೬೦|| ತಸ್ಮಾದ್ಯತಿಕ್ರಲ್ಯಃ
ಸೇವ್ಯಂ ಮತಂ ಲೈಂಗಿಕಮಾರ್ಗಿಭಿಃ | ಕೃತಾಲೌಕಿಕಕೃತ್ಯೈಶ್ಚ ವೃಧಾಲೌಕಿಕವಾರ್ತಿಕಾ ||೬೧||
ಕುತಃ ಸತ್ಯ ತಪಸ್ತಪ್ತಂ ಜಪ್ತಂ ದತ್ತಂ ಮತಂ ತಥಾ | ವೃಧಾಯಂತಕೃತಾಚಾರೋ ಯೇ ನ
ಸೇವಂತಿ ಸಾತ್ಯತಮಾ ||೬೨|| ತಸ್ಮಾದ್ವೃಂದಾವನಸ್ಯಂ ಚ ಸಾತ್ಯತಾಂ ಪತಿಮವ್ಯಯಮಾ | ಗೋ-
ಪತಿಂ ಗೋಕುಲಪತಿಂ ಗೋಪೀನಾಂ ಪತಿಮಾಪತೇತ್ ||೬೩|| ಓಂ ಏತತ್ಸರ್ವಂ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಸದೈನ
ಗರ್ವಂ ಹಿತ್ವಾ ಸರ್ವೇ ವಿಪ್ರವರ್ಯಾಸ್ಯಜೀನ | ಶ್ರುತ್ವಾಚೋವ್ಯಾಂ ಶರ್ವಗುರ್ವಾದಿ-
ದೇವಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾನೋರ್ವತೀಂ ಯಾಂತು ಮಾನವೇಂದ್ರಾಃ ||೬೪|| ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾ-
ಖ್ಯಾನಂ ಯೇ ಪತಂತಿ ಮುನೀಷಿಣಃ | ಮುಕುಂದಾವನಮೇವಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ ಕಂದಾಶನಾ-
ಜಯಾ ||೬೫|| ಇದಮರ್ಪಿತಮೇವಾಸ್ತು ಹಯತೀರ್ಷಸ್ಯ ಪಾರ್ಷದಾತ್ | ಸಮಂ ಸಹಸ್ರ-
ತೀರ್ಷಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಪುರುಷಾತ್ಪತಮಾ ||೬೬|| ಯಚ್ಚೈನ್ಯತಾಂ ಭಕ್ತುರುದಾರಸದ್ಗುಣೇ
ಹರೌ ಹರೇಲೋಕಕಗತೇ ತಥಾವಮಯಿ | ಭವತ್ಯಹೋ ಸರ್ವಶುಭಾಪ್ತಿಸನ್ಯತೀರ್ಧದಾತ್ಯ
ಜಪಂ ಸುತ ಸತ್ಯಮೇವ ತತ್ ||೬೭||

ಓಂ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕವಾಗೀಶತೀರ್ಥಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಜಾತಶ್ರೀಮದ್ವಾ-
ದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತವ್ಯವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ಭಜನಸರ್ವಣಿ ಅಲೌಕಿಕ-
ವಿಭಾಗೇ ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ||

|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

ಮುಕ್ತಾರ್ಪಣ

|| ಅಥ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಃ ||

೧. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕೇ- (1-46)

ಹರಿಃ ಓಂ|| ದಾಸ್ಯತ್ಯಯಂ ಮನುಂ ದಿವ್ಯಂ ವಾದಿರಾಜಚಿತ್ತಿರಿತಮ್ | ದಾಸ್ಯತ್ಯಯಂ ಮನುಂ
ದಿವ್ಯಂ ವಾದಿರಾಜಯುತಿರಿತಮ್ ||೧|| ಓಂ ಶ್ರೀಕಾರದ್ವಯೇನಾಪಿ ಪೂರ್ವಾಪರಸಮನ್ವಿ-
ತಮ್ | ನಮಃಶಬ್ದಚತುರ್ಧ್ಯಂತಗುರುಶಬ್ದೈಶ್ಚ ವಿಂಶ್ರಿತಮ್ ||೨|| ಗೃಹಾಣ ತ್ವಂ ಚ
ವಿವ್ರೇಂದ್ರ ಸರ್ವಾಂ ಸಿದ್ಧಿಮವಾಪ್ಸ್ಯಸಿ | ಯನ್ಯಂತ್ರಭೀರವಃ ಸರ್ವೇ ಗ್ರಹಾ ಯಾಂತಿ ದಿಶೋ
ದಶ ||೩|| ಸೋಹಂ ಮಹಾನುಭಾವೋತ್ರ ನ ಗ್ರಹೋಽಥ ಬಲಿಗ್ರಹಃ | ಯದ್ಗುಣೋಚ್ಚಾರ-
ಣಾದೇವ ಪಾವಸಂಘಾತಪಂಜರಮ್ ||೪|| ಜಹಾತಿ ಮರ್ತ್ಯಃ ಸತತಂ ಸ ಪಾಪೀ ತು ಕಥಂ
ಭವೇತ್ | ಯತ್ಪಾದಸ್ಮರಣಾನ್ನಿತ್ಯಂ ನರಾಃ ಸುಕೃತಿನಃ ಸದಾ ||೫|| ಸೋಹಂ ಪುಣ್ಯತಮಃ
ಶುದ್ಧಃ ಸತತಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ | ಯೋ ಮಾಂ ಗ್ರಹಂ ವಿಜಾನಾತಿ ತಸ್ಯ ಪುಣ್ಯಂ ಹರಾಮ್ಯಾ-
ಹಮ್ ||೬|| ಸ ಯಾತಿ ನರಕಂ ಘೋರಂ ಯಾವದ್ಬ್ರಹ್ಮಾ ಚತುರ್ಮುಖಃ | ಯೋ ಮಾಂ
ದೇವಂ ವಿಜಾನಾತಿ ಋಜುಸ್ಥಂ ಪುಣ್ಯಕೃನ್ನರಃ ||೭|| ಸ ಯಾತಿ ನಿಲಯಂ ಪುಣ್ಯಂ ಯದ್ಗುತ್ವಾ
ನ ನಿವರ್ತತೇ | ಆತ್ಮಸ್ತೋತ್ರಂ ನ ಕರ್ತವ್ಯಮಹಂಕಾರೇಣ ಧೀಮತಾ ಅಜ್ಞಾನಾಂ ಬೋಧ-
ನಾರ್ಥಾಯ ಕರ್ತವ್ಯಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||೮|| ಹರಿದ್ರೋಹಗುರುದ್ರೋಹಸುರದ್ರೋಹಹರೇ
ಪರೇ | ಗಿರಿಗದ್ವರ ಕಾಸಾರೇ ತಪಃ ಕುರ್ಯಾಂ ಹರೇರಿತಿ ||೯|| ಗಿರಿಜಾವತಿಸಾರಾಧ್ಯ ವಿರ-
ಜಾಕಾರಯುತದ್ಯುತಿಮ್ | ಸುರಜಾತಚರಂ ದೇವಮುರಿಜಾತಹರಂ ಪರಮ್ ||೧೦||
ಗುರುಜಾತಮುತಿಂ ಲಪ್ಸ್ಯೇ ನರಜಾರ್ತಿಂ ಸಮುತ್ಸೃಜೇ | ಹರಿಜಾತಗುಣಾನ್ ಧ್ಯಾಯೇ
ಕರಜಾತಾಭಯಂ ಲಭೇ ||೧೧|| ತೇನ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸಾಕಂ ಹರಿಮಾರಾಧ್ಯ ಭೂರಿಶಃ |
ತಾಭ್ಯಾಂ ಮಹಾನುಭಾವಾಭ್ಯಾಂ ಮುಚ್ಯೇಹಂ ಕರ್ಮಬಂಧನಾತ್ ||೧೨|| ಏತಾಂ ಕೃತ್ವಾ

ದ್ರೋಹಫಲಭಾಕ್ ಸ್ವಯಂವರ್ | ಪಿತೃಭಿಃ ಸಹ ಮಜ್ಜೇತ ನರಕೇ ನ ಚ ಮಾಮುಕಃ ||೨೫||
ಇತಃ ವರಂ ಕಿರುಜ್ಜನ್ಮಜಾತಃ ಪ್ರೇಕ್ಷತಿ ಮತ್ಪ್ರತಿಮಾ | ಅವಶಿಷ್ಟಂತು ವಕ್ತವ್ಯಂ ಮುಕ್ತಿಂ
ಯಾನ್ಯಾಮಿ ಸದ್ಗತಿಮ್ ||೨೬|| ನಂದನೇ ಚ ವನೇ ರಮ್ಯೇ ಸ್ಯಂದನೇಮಂದನಂದನೇ |
ಇಂದ್ರಾಣ್ಯಂದ್ರೇಣ ಚಾನಂದೀ ಮಂದಾಕಿನ್ಯಾಂ ರಮಾಮ್ಯಹಮ್ ||೨೭|| ತದ್ಭವ ನಂದನ-
ಪ್ರಖ್ಯೇ ಮಮವ್ಯಂದಾವನೇಕನಿಶಮ್ | ರಮಾಮಿ ರಮಯಾ ರಮೇವೈ ಹಯಗ್ರೀವೇಣ
ಚಾನ್ವಿತೇ ||೨೮|| ನಂದನಸ್ಯಂದನಾಕಾರೇ ಮಮ ವೃಂದಾವನೇಕನಿಶಮ್ | ವಂದನಂ ನಂದ-
ನಾರ್ಥಾ ಯೇ ಕುರ್ವಂತು ಗುಣನಂದಿನಃ ತನ್ಮಾದ್ವೃಂದಾವನಮಿಂದಂ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಂ
ಸತಾಮ್ ||೨೯|| ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಂ ಮಮ ಮಂದಿರಂ ಸದಾ ಕಂದಾಶನಾನಂದಪದಂ ಸುಧೀ-
ಮತಾಮ್ | ವೃಂದಾರಕಾಣಾಮಿವ ಮಂದರಾದ್ರಿಃ ಸಂದರ್ಶನಾನಂದಸುಧಾಂ ಪ್ರದದ್ಯಾತ್
||೩೦|| ವೃಂದಾವನಂ ಸದವನಂ ಸದನಂ ಮಮೇದಂ ಇಂದ್ರಾನುಜಸ್ಯ ಸದನಂ ಮದನಸ್ಯ
ಚೇದಮ್ | ವೃಂದಾರಕೇಂದ್ರಭವನಂ ಪರಮಸ್ಯ ಚೇದಂ ನಂದಾದಿಪಾರ್ಷದಗಣಾಯನಮೇವ
ಚೇದಮ್ ||೩೧|| ಮೇರೌ ಮಾರಣಮುಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಮಮಾಣೋ ರಮಾಪತೇಃ | ಕರಕಂಜಂ
ರಮಾಯಾಶ್ಚ ಶಿರಸಾ ಮಾನಯಾಮ್ಯಹಮ್ ||೩೨|| ಊರ್ವಶ್ಯಾದ್ಯವ್ಯಸ್ಥಿರಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಶರ್ವನ್ಯಾ-
ರ್ಥಾಂಗಿಸನ್ನಿಧೌ | ಗರ್ವನ್ಯಾರ್ಥಂ ಕೃತಂ ನೃತ್ತಂ ಸಂದೃಶ್ಯಾಮ್ಯತ್ರಚಾದ್ಭೃತಮ್ ||೩೩||
ಕೈಲಾಸೇ ವರ್ವತಶ್ರೇಷ್ಠೇ ನವಿಲಾಸೇಕ್ಷಣಾಃ ಸ್ತ್ರೀಯಃ | ಪಲಾಶೇಕ್ಷಿತಚಾರ್ವಂಗ್ಯಃ ಕಲಾಶೇ
ಪೀತಪೌಷ್ಪಿಕಾಃ ||೩೪|| ನರ್ತನಂ ಪ್ರೇರಯಂತ್ಯೋ ವೈಕರ್ತನದ್ಭೃತಿಸನ್ನಿಭಾಃ | ಮದನಂ
ಪ್ರೇಕ್ಷಕಾಶ್ಚಾತ್ರ ಪ್ರಾಪ್ತವಸ್ತೈ ಮಯಾ ವಿನಾ ||೩೫|| ಹರಸ್ಯ ಕರಕಂಜಂ ಚ ಹರೇಶ್ಚ ಕೃತಧರಂ
ಕರಮ್ | ಅಹಂ ಕರಾಭ್ಯಾಂ ಸಂಗ್ರಹ್ಯ ತಯೋರಂತರಗಃ ಸದಾ ||೩೬|| ತದ್ಭವ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ
ಲೋಕೇ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಾತ್ಮಕಂ ಹರಿಮ್ | ಹಂನವಾಹನಸಂವೀಜಚ್ಛಾಮರಂ ಚಾರುಹಾಸಿನಮ್
||೩೭|| ಹಯಗ್ರೀವಂ ಸುರಾಗ್ರಾಣ್ಯಂ ಹಾರಕೇಯೂರಧಾರಿಣಮ್ | ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮನ್ಮಯನಾ-

ಶಿಲಾಯಾಂ ಮಮ ಕೃತಿಮಧ ಚ ಸ್ಥಾವಯೇತ್ತಾಂಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಂತಃ ಸಂತೋಷಭಾಜಃ
ಸುಮತಿಮಶ್ವಯೇರ್ಕಮಾತ್ಮಾನಮೀಶಮ್ | ಜ್ಞಾತ್ವಾ ದೇವೇಷು ಮುಖ್ಯಂ ಶುಭಗುಣ
ಸುಮುಖಂ ನಿತ್ಯನಿರ್ಧೂತಹೇಯಂ ಮಾಮೇವಂ ಸದ್ಗುಣಾತ್ಮ್ಯಂ ಶುಭವಿತತಗತಿಂ
ಯಾಂತು ಸಂತಃ ಸದಾ ತೇ ||೧೩|| ಪಂಚಾಶದ್ಯೋಜನಾನಾಂತು ವಿಸ್ತೀರ್ಣಂ ಕಾರ್ತಭಾಸ್ವರ-
ರಮ್ | ಹಂಸವಾಹನಸಂಯುಕ್ತಂ ಜಾಂಬೂನದಮಯಂ ಶುಭಮ್ ||೧೪|| ಹೇಮರಾಶಿ-
ಪ್ರತೀಕಾಶಂ ಹೇಮಾದ್ರಿಪ್ರಿಖರೋಪಮಮ್ | ನಾನಾಮುಣಿಮಯಂ ದಿವ್ಯಂ ನಾನಾ ಮಾ-
ಲ್ಯೋಪಶೋಭಿತಮ್ ||೧೫|| ನಾನೋಪಹಾರಬಲಿಭಿರ್ಜಯಶಬ್ದಪುರಸ್ಕೃತೈಃ | ನಾನಾಮುನಿ-
ಗಣೈದಿವ್ಯೈರ್ನಾರಾದೇವಗಣೈಸ್ತದಾ ||೧೬|| ಗಂಧವೈರಪ್ಸರೋಭಿಶ್ಚ ಸೇವ್ಯಮಾನಂ ಸಮಂ-
ತತಃ | ಗೀತವಾದಿತ್ರನೈತ್ಯೈಶ್ಚ ಛತ್ರಚಾಮರವೂಜಿತಮ್ ||೧೭|| ವಿತಾನೈರರ್ಕವರ್ಣೈಶ್ಚ
ಸೇವ್ಯಮಾನಂ ಸಮಂತತಃ | ಭಕ್ತಾಭಯಕರಂ ದಿವ್ಯಂ ಭುಕ್ತಿ (ಭಕ್ತ) ಮುಕ್ತಿಪ್ರದಾಯ-
ಕಮ್ ||೧೮|| ಅನ್ಯುತಾನಾಂ ಸುವಾನೈಶ್ಚ ಸೋಮವಾನಾಂ ತದ್ಭವ ಚ (ಸೋಮಪಾನೈಸ್ತದೈ-
ವಚ) ಸುರಭಿಕ್ಷೀರಪಾನೈಶ್ಚ ಸೇವಿತಂ ನಿತ್ಯಮೇವ ಚ ||೧೯|| ವಿಮಾನಂ ದಿವ್ಯಮಾನಂ ಚ
ದೀವ್ಯಮಾನಂ ಸದಾಯಂನಮ್ | ವೃಂದಾವನೋಪರಿಗತಂ ವೂಜಯಂತು ಸದಾ ಮಮ ||೨೦||
ಅಹಂ ಸದಾ ದೇವಸಭಾಸಭಾಜಿತಃ ಸುಭಾಸ್ವರೈರ್ದಿವ್ಯವಿಭೂಷಣೈರ್ಯುತಃ | ಅಹಂಸಮಾನ್ಯಃ
ಸುರಮಾನಿಮಾನಿತಃ ಸುಮಾನಯುಕ್ತಃ ಸುಮನೋಭಿರಂಜಸಾ ||೨೧|| ಗುರುಮುಖಿಲಗು-
ಣಜ್ಞಂ ಸದ್ಗುಣೈಕಾಧಿವಾಸಂ ಶಮದಮಪರಿನಿಷ್ಠಂ ಸತ್ಸನಿಷ್ಠಂ ವರಿಷ್ಠಮ್ | ಸಕಲಸುಜನ
ಶಿಷ್ಯಂ ನಿತ್ಯನಿರ್ಧೂತಕಷ್ಣಂ ಹಯಮುಖವದನಿಷ್ಠಂ ಮಾಂ ಭಜಂತು ಪ್ರಪನ್ನಾಃ ||೨೨||
ಮಂಚ್ಯಿಷ್ಯಮುಧೈ ವಂದ್ಯಕ್ತಿಯುಕ್ತೋ ಯಶ್ಚ ಮದಾಗ್ರಹೀ ಮತ್ಸಂಪ್ರದಾಯಸಂಯುಕ್ತೋ
ಮನ್ಮಂತ್ರಜವಶೀಲವಾನ್ ||೨೩|| ಮತ್ಪ್ರತಿ ನ ಶೃಣೋತ್ಯರ್ಧಂ ನ ಜಾನಾತಿ ನ ತುಷ್ಯತಿ | ನ
ಪೂಜಯತಿ ಮತ್ತೀತಂ ನ ಕರೋತಿ ಸದಾಕಶುಚಿಃ ||೨೪|| ಸ ಚ ವಿಪ್ರಬಹಿರ್ಭೂತೋಮದಾ-

ನಂದಂ ಮುಗ್ಧಶ್ಚಾನಂದವಾರಿಧೌ ||೩೮|| ಏವಂ ಜನಿಶತಾವೃತ್ಯಾ ತದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ತತ್ಪ್ರನಾದತಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಟಾಕ್ಷತತ್ಪಾಹಂ ಮುಚ್ಯೇ ತತ್ಪುಕ್ಷಿಗಃ ಕ್ಷಣಾತ್ ||೩೯|| ಸ್ವರ್ಗೇ ಚ ಸ್ವರ್ಧುನೀಂ
ಯಾಯಾಂ ಸ್ವರ್ಗಿಣಾಂ ನ್ಯಾಗತೇನ ಚ | ನ್ಯಾರಾಜ್ಯವತಿನಾ ಸಮ್ಯಕ್ಸ್ವರ್ಚಿತಶ್ಚ ಸ್ವರಾಡಹವರ್
||೪೦|| ಸ್ವರ್ಗಾದೂರ್ಧ್ವಂ ಹರೇರ್ಮಾರ್ಗಂ ಗತ್ವಾನಘ್ಯಂ ಸುತೀಗ್ರತಃ | ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಧಾಮ
ನೀನೀಮಮಾನವಸಮನ್ವಿತಮ್ ||೪೧|| ನಮಾಮಿ ನ್ಯಾಮಿನಂ ಮಾರತಾತಂ ಮಾಕಾಂತ-
ಮವ್ಯಯಮ್ | ವನಾಮಿ ಸುಚಿರಂ ತತ್ರ ವಿರಿಂಚೀನ ಚಿರಂ ರಮನ್ ||೪೨|| ವೈಷ್ಣವಂ ಧಾಮ
ನೀನೀಮಂ ತತೋ ಯಾನ್ಯಾಮ್ಯಮಾಯಯಾ | ಏತತ್ತೇ ಕಥಿತಂ ವಿಪ್ರ ಸುಪ್ರಸನ್ನೋ
ಭವಾಮಿ ತೇ ||೪೩|| ಪುತ್ರ ಸುತ್ರಾಮಲೋಕೋಯಂ ಸತ್ರಾದ್ಯೈಃ ಕರ್ಮಭಿರ್ಭವೇತ್ |
ವೈಷ್ಣವಂ ಧಾಮ ಚಾವ್ಯಕ್ತಂ ಯೋಗಿನಾಮಪಿ ದುರ್ಲಭಮ್ ||೪೪|| ಸುಲಭಂ ಮಮ
ತತ್ಸರ್ವಂ ಹರೇರ್ಜ್ಞಾನಾದಿನಾಧನೈಃ ||೪೫|| ಏವಂ ಸುಮಾನಂ ಸುಮನೋಭಿರಂಜಸಾ
ನಂಜಾತಮಗ್ರ್ಯಂ ಸುಜನಾಯುಃ ಸರ್ವಂ | ಕಂಜಾಕ್ಷ ಗೃಹ್ಣಾಮಿ ಚಿರಂತು ಜೀವ ತ್ವಂ
ಜೀವಲೋಕೇ ಕುಜನಾರ್ತಿಃ ಸನ್ ||೪೬||

೨. ಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (47-60½)

ಮಮ ವೃಂದಾವನೇ ಪುಣ್ಯೇ ಸುಪರ್ವಾಣಿಶ್ಚ ನಿತ್ಯತಃ | ವಸಂತಿ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಾಣೋ ವಿಶೇ-
ಷಾತ್ತೇ ಚ ಪರ್ವಸು ||೪೭|| ತನ್ಮಾದ್ವೃಂದಾವನೇ ಪುಣ್ಯೇ ವಂಚಪರ್ವಸು ಪೂಜನಮ್ |
ದರ್ಶನಂ ಸುಜನಾನಾಂತು ಸರ್ವಾಘೌಘವಿನಾಶನಮ್ ||೪೮|| ಏತದ್ರಹಸ್ಯಂ ಮಮ ಪುತ್ರ
ಪ್ರಪ್ಯನ್ ತ್ವಂ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧಿಂ ಕುರು ನತ್ಪು ನಿತ್ಯಮ್ | ಶೃಣ್ವಂತು ಸರ್ವೇ ಸುಜನಾಶ್ಚ ಮತ್ಪ್ರತಿ-
ಸರ್ವೇಷ್ಟದಾತ್ರಿಂ ಶರಣಾಗತಾನಾಮ್ ||೪೯|| ಇದಮದ್ಭುತಮಾಖ್ಯಾನಂ ಮಮ ವೃಂದಾ-
ವನಸ್ಯ ಚ | ಶೃಣ್ವತಾಂ ಪಠತಾಂ ವಾಪಿ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಂ ಸತಾವಮ್ ||೫೦|| ಇದಂ ತು

ಸಂಶಯವತಾಂ ನ ತು ಶಂಸ ಕದಾಚನ | ವಿಶ್ವಾಸಿನಾಂ ತು ಶಂಸ ತ್ವಂ ಶೇಷಶಾಯಿಸದಾತ್ಮ-
ನಾವಾಂ ||೫೦|| ಇದಂ ಸಮಾಪ್ತಂ ಮಮ ಶೋಭನಂ ಮಹದ್ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಮನುಶ್ರುತಮಂ
ನೈಷಾವಾಂ | ಯಚ್ಛೃಣ್ವಂತಾಂ ಭಕ್ತಿರುದಾರಸದ್ಗುಣೇ ಹರಾಹರೇಲೋಕಗತೇ ತಥಾಮಯಿ
||೫೧|| ಭವತ್ಯಹೋ ಸರ್ವಶುಭಾಪ್ತಿ ನನ್ಮತೀಃ ದದಾತ್ಯಜಸ್ರಂ ಸುತ ಸತ್ಯಮೇವ ತತಃ | ಅತಃ
ಸತಾಂ ತ್ವಂ ವದ ಮತ್ಪ್ರತಿಂ ಸದಾ ಶುಭಾಪ್ತಯೇ ತೇ ಚ ಮಮಾತ್ರ ಕೀರ್ತನೇ ||೫೨||
ಷೇದನೇದ್ಯ ನಿರವದ್ಯ ಮದ್ವಯಾವಾರಿಧೇ ಕದನಕೋವಿದವಾದಿಭಿಃ ತ್ರಿದಶವಂದ್ಯಹಯಂ-
ಶೀರ್ಷಸದ್ಮನಿ ಸ್ಯಂದನೇನ ವಿಹರಾಮಿ ನಂದನ ||೫೩|| ಚಿರಂ ಜೀವ ಚಿರಂ ಜೀವ ಸುಖೀಭವ
ಸುಖೀಭವ | ಮಮಾಶೀರ್ವಚನೇನೈವ ಹಯಗ್ರೀವವರೋ ಭವ ||೫೪|| ನಂದನ ಸ್ಯಂದನಾ
ಕಾರೇ ಮಮ ವೃಂದಾವನೇನಿಶವಾಂ | ವಂದನಂ ನಂದಾನಾರ್ಥಾ ಯೇ ಕುರ್ವಂತು ಗುಣ
ನಂದಿನಃ ||೫೫|| ಅಲೌಕಿಕೈರದೃಶ್ಯಾನ್ಮೈಲೌಕಿಕೈಃ ಶ್ಲೋಕಭಾವಿತ್ಯಃ ಅಲೌಕಿಕಾನುವಾ
ಕ್ಯೈಶ್ಚ ಲೌಕಿಕೈರ್ವಾಕ್ಯವಿಸ್ತರೈಃ ||೫೬|| ಲೌಕಿಕಾಲೌಕಿಕಜನನಾರ್ಥಾರಣ್ಯೇನ ಮತ್ಪ್ರತಮಾಂ |
ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವೇಪಿ ಲೌಕಿಕಾಃ ||೫೭|| ಲೌಕಿಕಾ-
ಲೌಕಿಕಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ನುಂತಿ ನ ಸಂಶಯಃ | ಅವ್ರಯೋಗೇತಿ ಭಾಸಂತೇ ತೇ ಸರ್ವೇಪಿ
ಹ್ಯಲೌಕಿಕಾಃ ||೫೮|| ಸುವ್ರಯೋಗೇತಿ ಭಾಸಂತೇ ತೇ ಸರ್ವೇಪಿ ತು ಲೌಕಿಕಾಃ | ತನ್ಮಾನ್ಮ-
ಕಾರ್ಯಾ ದೋಷಸ್ಯ ಶಂಕಾಶೂಕಾ ಸುಬುದ್ಧಿಭಿಃ ||೫೯|| ವಿಶ್ವಾಸಃ ಸರ್ವದಾ ಕಾರ್ಯೋ
ಮತ್ಪ್ರತೌ ಚ ಸುನಿಶ್ಚಯಾತ್ ||

೨. ವಿವ್ರವ್ಯಕರಣ ಶ್ಲೋಕಃ:- (61-78)

ಸುರರಾಜಪ್ರನಾದೇನಾಮರರಾಜೋ ಭವ ದ್ವಿಜ ||೬೦|| ವಾದೀಭವ್ಯಗರಾಜೋಹಂ
ವಾದಿರಾಜೋ ಹರಿಂ ಭಜೇ | ಅನೇಕಮೂರ್ತಿಭಿರ್ಯುಕ್ತಃ ಸೌಲ್ಯಸೌ ಕ್ಷ್ಮಾನ್ಮದಿಭಿರ್ವೃತಃ |
ಅಣಿಮಾದ್ಯಷ್ಟಸಿದ್ಧೋಹಂ ಹಯಗ್ರೀವಸ್ಯ ಚಾಜಯಾ ||೬೧|| ವೃಂದಾವನೇ ಚ ಮಮ

ನಂದನ ಕಾನನೇ ಚ ಕೈಲಾಸಮೇರುತಿಖರೇಷು ತಥೈವ ನಾಕೇ | ಸತ್ಯಾಖ್ಯದಿವ್ಯಭವನೇ ಚ
 ವಿರಿಂಚರವ್ಯೇ ದ್ವೀವೇ ಚರಾವಿ ಹರಿಣಾ ಸಹ ದಿವ್ಯನಾವ್ನಿ ||೬೩|| ಬ್ರಹ್ಮೇಶತಕ್ರನುರಕಾರ್ಯಂ
 ಧುರಂಧರೈಶ್ಚ ದೇವೈಃ ಸಮಸ್ತಯುತಿಭಿಃ ಪತಿಭಿಃ ಸುರಾಣಾಮ್ | ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಥೋತ್ಪವವರಂ
 ಸುರವರ್ಯಕಾರ್ಯಂ ಸ್ವರ್ಯಾಮಿ ಶಶ್ವದವನಾತ್ಪುಚಿರಾಯ ಜೀವ ||೬೪|| ಕರ್ತುಂ ಚಾಕ-
 ತುರ್ಮವಪ್ಯೇವಮನ್ಯಥಾ ಕರ್ತುಮೇವ ಚ | ಸಮಧೋರಹಂ ನ ಸಂದೇಹಶ್ಚೇತ್ಯರಸ್ಯ ಸದಾ-
 ಜಯಾ ||೬೫|| ಅಹಂ ಮಹಾನುಭಾವಶ್ಚ ಸರ್ವಸಂಪದ್ವಿಧಾಯಕಃ | ಕಾಲಶ್ಚಾಯಂ ಕಲಿ-
 ರಿತಿ ಹೌದ್ಯಾಸೀನ್ಯಂ ಕೃತಂ ಮಯಾ ||೬೬|| ವರೀಕ್ಷಾರ್ಥಂ ತು ಭಕ್ತಾನಾಮುಕ್ತಂ ನೈತದಪೇ-
 ಕ್ಷಯಾ | ಅಹಂ ಮನ್ಯೇ ಧನಂ ಧಾನ್ಯಂ ತನುಂ ಚಾಪಿ ತೃಣೋವಮಾಂ ||೬೭|| ಕನಕಂ ಶನ-
 ಕೈಹಿತಶ್ಚಾ ಮೃಯತೇ ಶುನಕೋ ಯಥಾ | ಜೀವಶ್ಚಾಯಂ ತು ಕಂಚಾಕ್ಷಂ ಮಂಜೀರಮಂ-
 ಣಿವರೌಲಿನಮ್ | ಸಂಜಾನಾತಿ ನ ಸಂಜೀವನ್ ವುಂಜೀಕೃತಸುವಾವಧೀಃ ||೬೮|| ವೈರಾಗ್ಯಾ-
 ಭರಣಶ್ಚಾಹಂ ಕರಿಸಂತ್ರಾಣಕಾರಿಣಮ್ | ವರುಣಾದ್ಗ್ಲೇಪತಿಶ್ರಾಣಂ ಮರಣಾತ್ಯಾಗ-
 ತೋರಣಮ್ ||೬೯|| ಯಮುದಂಡೋಪಮಶ್ಚಾಯಂ ಮಮ ದಂಡೋಪಿ ಪಂಡಿತ |
 ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾರಂಭಶೌಂಡೋಯಂ ಮದ್ಗ್ಲೇವದರ್ಪ್ಯಕಮಂಡನಮ್ ||೭೦|| ಮಮ ಕೌ-
 ಪೀನಮವೈತತ್ಪಾಪಿನಂ ಪಾವಯುತ್ಸಹೋ | ಗೋಪೀನಾಂ ಪತಿನಾ ದತ್ತಂ ಪಿತೃಖ್ಯಂ
 ವಾಣಿಢಿವೀತಮ್ ||೭೧|| ಮಾಣಿಕ್ಯಾನಾಂತು ಶ್ರೀಣೀಭಿಃ ಶೋಣಾಚ್ಛ್ಯೋಣಿತಶೋಭಿ-
 ನಾಮ್ | ಖಚಿತಂ ಚಾರ್ಚಿತಂ ಹಂಸೈಃ ಯಾಚಿತಂ ಯಾಚಕೈಃ ಸದಾ ||೭೨|| ಯುತೀನಾಂ
 ಪತಿನಾ ದತ್ತಂ ಕೃಷ್ಣೇನಾಡ್ಭುತ ಕರ್ಮಣಾ | ನಾರದಸ್ಯಾಪ್ಯದತ್ತ್ವಾ ತು ಮಯೈವಾನು-
 ಗ್ರಹಾರ್ಥಿನಾ ||೭೩|| ಸೂತ್ರಂ ಕಟಿತಟೀ ಭಾತಿ ಗಾತ್ರಮುಧೈ ಮಮ ದ್ವಿಜ | ಕಾತ್ರಕೀರ್ತಿ-
 ಯುತೀನಾಂತು ಶಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧಿವಿಧಿಂ ವಿನಾ ||೭೪|| ವಾಮುನಾದಾಪ್ತವಾನಾನ್ಮಮಂ ಕಮನೀಯಂ

ಕಮಂಡಲಮಠ್ | ಶಮನಂ ಕ್ಷುಪ್ತಿಪಾನೇ ಚಾಪ್ಯಮೃತೋಪಮವಾರಿಣಾ ||೭೫|| ಕಂಬಲಂ
ರತ್ನಜಂಬಾಲಂ ಚಾಂಬರಂ ಶಾಂಬರಂ ತಥಾ | ಶಂಭುನಾ ಸಂಭ್ರಮಾದಾವೃತಂ ಕುಂಭ-
ರಾಕ್ಷಸಭಂಗಿನಾ ||೭೬|| ಪಾದಪೀತೇ ಹಠಾತ್ಪ್ರಾಪ್ತೇ ದಿವ್ಯರತ್ನಸುಘಟ್ಟಿತೇ | ತ್ವಷ್ಟಾ ಚ
ವಿತ್ಯಲಾದೇಶಾತ್ಕಾಟಿಣ್ಯರಹಿತೇ ಶುಭೇ ||೭೭|| ಏವಂ ಸರ್ವಾಣಿ ವಸ್ತುನಿ ವಸ್ತ್ರಾದ್ಯಾಭಿರಣಾನಿ
ಚ | ದೇವೈರಪ್ಯಾವೃತಾನಾನ್ಮಮುಮೌ ದಾಸೀನ್ಯನಿವರ್ಜಿತೈಃ ||೭೮||

೪. ಕಪ್ಪಿದ್ವಿಪ್ರೇಶ ಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕಃ (79-83)

ಮುತ್ಪತ್ತೌ ಯಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾಸೋ ನಾಸ್ತಿ ತಸ್ಯ ಯಶಃ ಶ್ರಿಯಃ | ಆಯುಷ್ಯಂ ಸ್ತವತೇ ಭಿನ್ನ-
ಘಟಾಂತ ಸ್ತೋದಕಂ ಯದ್ಧಾ ||೭೯|| ಇಮಂ ಶ್ಲೋಕಂ ತು ವಿಪ್ರೇಶ ಸರ್ವದಾ ಸಜ್ಜನೇ-
ಷ್ಠಿಹ | ವದಸ್ವ ತ್ವಂ ಮದೀಯೇಷು ಮದ್ವಯಾವಿವೇಷು ಚ ||೮೦|| ವಿಪ್ರ ಪ್ರಾಣಾವಧಿ-
ಯಾವತ್ಪತ್ಯಮಾಣಾವಿರೋಧತಃ | ತದ್ವಾಣ್ಯಾ ಚ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯೇಹಂ ಮದ್ವಾಣ್ಯಾವಿಷ್ವಯಾನಯಾ
||೮೧|| ಮುತ್ಪಾದಯಂ ವಿವ್ರಕಾರಯಂ ವಾನ ಜಾನಾಸೀತಿ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ||೮೨|| ಕ್ರೋಧೋಪಿ
ಮಮ ನಾನ್ವೇನ ತ್ವಂ ಚಿರಂ ಜೀವ ಪುತ್ರಕ ||೮೩||

೫. ವ್ಯಾಸಭಕ್ತ ಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕಃ (84-104)

ವಿಪ್ರಾರ್ಥಮೇವ ಸಚ್ಛಾಸ್ಯಂ ವಕ್ಷ್ಯೇಹಂ ಶೃಣು ಪೋತಕ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವಂ ಚ ಸದ್ಗುಣಂ
ಹೃದಿಸ್ಯಂ ಕುರು ಸರ್ವದಾ ||೮೪|| ಅಯಂ ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಶ್ರೀಮಾನಾಮೇವ ಶರಣಂ
ಗತಃ | ವೃಂದಾವನಕೃತೇಃ ಪೂರ್ವಂ ಸ್ವಸ್ಯಾಭಿಷ್ಠಂ ನಿವೇದ್ಯ ಮೇ ||೮೫|| ಶರಣಾಗತ-
ನಿರ್ಹರಣಂ ಮರಣಂ ತು ವಿದುರ್ಬುಧಾಃ | ಕರುಣಾಕರ ತತ್ಪ್ರಾಣಂ ಕರಣಂ ಸರ್ವಕರ್ಮ-
ಣಾಮ್ ||೮೬|| ಅಹಂ ವಿಶ್ವಾನಿ ದಾನಾನ್ಯನಿ ಚೀತಿಬುದ್ಧಿಃ ಪ್ರಜಾಯತೇ | ಕಾಲಶ್ಚಾಯಂ

ಕಲಿರಿತಿ ಹೌದಾಸೀನ್ಯಂ ಕೃತಂ ಮಯಾ ||೮೭|| ಸುರಾಣಾಂ ತು ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ದರ್ಶನಂ
ಸ್ವರ್ಶನಂ ತಥಾ | ನಂಭಾಷಣಂ ಚ ಸದ್ವೃದ್ಧೇ ನೈವಂ ಧರ್ಮೋಽತ್ರ ಜಾತುಚಿತಃ ||೮೮||
ಅಧಾಪಿ ವಿಪ್ರವರ್ಯೋಽಸ್ಮಿನ್ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಮಮ ಕಲೇವರಮ್ | ಪೂರ್ವಾನುಭವಸಂನ್ಯಾಸ-
ಕಾರಣಾದ್ವಿದ್ವಿ ಬುದ್ಧಿಮನ್ ||೮೯|| ತದೇವ ಮತ್ಕಲೇವರಂ ದ್ವಿಜಸ್ಯ ಯತ್ಕಲೇವರಮ್ |
ತದೇವ ಮತ್ಕಲೇರಿತಂ ದ್ವಿಜಸ್ಯ ಯತ್ಕಲೇರಿತಮ್ ||೯೦|| ತದೇವ ಕಲ್ಪನೇರಿತಂ ದ್ವಿಜಸ್ಯ
ಕಲ್ಪನೇರಿತಮ್ | ಸುಖಸ್ಯ ಭೋಕ್ತಾ ತದ್ವೇಹೇ ನಾಸುಖಸ್ಯ ಕದಾಚನ ||೯೧|| ಸುಖಸ್ಯ ಕರ್ತಾ
ತದ್ವೇಹೇ ನಾಸುಖಸ್ಯ ಕದಾಚನ | ತಸ್ಮಾಚ್ಚ ಸುಖಭೋಕ್ತೃತ್ವಂ ನರ್ವದಾ ಮೇ ನ ಚಾನ್ಯಥಾ
||೯೨|| ಮಾತಾರ್ಕಾಂಡಮಂಡಲಾಭೇ ದ್ವೈ ಕುಂಡಲೇ ಪುಂಡರೀಕಿಣಾ | ವ್ರಾವೇಭಶುಂಡಾ-
ದಂಡೇನ ವಂಡಿತೇನ ವಿಡಂಬಿನಾ ||೯೩|| ಶತಪತ್ರೋಪಮಂ ಛತ್ರಂ ರತ್ನದಂಡವಿಚಿತ್ರಿತಂ |
ವೃತ್ತಸ್ಯ ಶತ್ರುಣಾ ಗೋತ್ರಭೇತ್ರಾ ಚಾವೃತಂ ಶಶಿಪ್ರಭಮ್ ||೯೪|| ಚಾಮುರೇ ಚಾಮುರೇಶೇನ
ರತ್ನದಂಡೇ ಶಶಿಪ್ರಭೇ | ನಾಮುರೇ ನಾಮುರೇ ಲೋಕೇ ವ್ರೇಷಿತೇ ಮಮ ಪಾರ್ಶ್ವಯೋಃ
||೯೫|| ಮಯಾಪೀತಂ ಹಠಾದಾವೃತಂ ತಟಿನ್ನಿಭ ಸುಪೌರುಟಮ್ | ತ್ವಷ್ಣಾ ಸುಘಟ್ಟಿತಂ ರತ್ನ-
ಕೋಟಿಭಿಃ ಕರಿಣೇತರಮ್ ||೯೬|| ಏವಂ ನದಾ ದಿವ್ಯಮಹಾವಿಭೂತಿಭಿಃ ಸಂಸೇವ್ಯಮಾನ-
ಸ್ತ್ರಿದಶೈರ್ಮಾನುಗೈಃ | ವಿರಿಂಚಲೋಕೇ ಸುಚಿರಂ ರಮನ್ ಮುದಾ ರಮಾಮಿ ಲೋಕೇಽಪಿ
ರಮಾಪತೇಃ ಪ್ರಿಯೇ ||೯೭|| ನಂದನಂ ತೇ ಶತಾನಂದ ಮುಕುಂದಾವಸಿತಂ ವದನ್ | ನಂದ-
ಗೋಪಸುತಾಮುಂದಾನ್ಂದಾತ್ಮನ್ ಪಾಹಿ ನಂದನಮ್ ||೯೮|| ಧ್ರುವಂ ವಾತೇನ ಸಂತ್ಯಕ್ತಂ
ಪೀತಂ ತಚ್ಚ ಘಟಾವೃತಮ್ | ನಾರದಾಚ್ಛಾರದಾಮೂರ್ತಿಂ ಪಾಹಿ ತಂ ಮತ್ಪತಂ ತಥಾ
||೯೯|| ಮುಕುಂದ ಕುಂದಕುಡ್ಮಲದಂತವಂಕಿತವಿರಾಜಿತ | ನಂದಗೋವಸುತಾಮುಂದಾನಂದಾ-
ತ್ಮನ್ ಪಾಹಿ ನಂದನಮ್ ||೧೦೦|| ಯತ್ಪ್ರೇರಣಾಂ ವಿನಾ ನೋಯಂ ಬಾಹ್ಯಣಃ ಪುಣ್ಯ-

ಕೀರ್ತನ | ಏಕಂ ವಾ ವಕ್ಷ್ಯಾತಿ ಶ್ಲೋಕಂ ತರ್ಹಿದಂ ತತ್ಪ್ರತಂ ಭವೇತ್ ||೧೦೧|| ವರೀಕ್ಷಾಂ ಕುರು ತಚ್ಚಕ್ತಿಂ ವಾಗ್ಬ್ರೂತಿವಿಷಯಾಂ ಸುತ | ಸ್ವಾಪ್ನಂ ಶ್ಲೋಕಂ ಶ್ಲೋಕಂ ಶ್ಲೋಕಂ ಶ್ಲೋಕಂ ವಕ್ಷ್ಯತಿ ವಾ ನ ವಾ ||೧೦೨|| ಮುಕುಟಂ ರತ್ನಸತ್ಯುಟಂ ಹಾಟಿಕಾದ್ರಿರಿತಿ ಸ್ಫುಟಿಮಾ | ಭಾತಿ ಪೌರೂಟಭೂಯಿಷ್ಯಂ ಕೋಟಿಸೂರ್ಯಸುಪಾಟಿವಮ್ ||೧೦೩|| ಸುವರ್ಣಪೂರ್ಣೇ ಮಮ ಕರ್ಣಭೂಷಣೇ ಗಣೈರ್ಮರ್ಣೇನಾಂ ತು ರುಣರುಣಧ್ವನಿಃ | ಗಲಸ್ಥಹಾರಾವಲಿಭಿಃ ಸುಮೇಲನೇ ತ್ವಾಸೀತ್ತಥಾ ಚಾಲಕಸಂಸ್ಥವ್ರೌಲಿನಾ||೧೦೪|| ಓಂ ಏತತ್ಸರ್ವಂ ಸ್ವಾಪ್ನಪದ್ಯೇನ ಗರ್ವಂ ಹಿತತ್ವಾ ಸರ್ವೇ ವಿವ್ರವರ್ಯಾಸ್ಯಜೀನ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಚೋದ್ಯಾರ್ಥಂ ಶರ್ವಗುರ್ವಾದಿದೇವಾನ್ ದೃಷ್ಟೋರ್ವತೀಂ ಯಾಂತು ಮಾಂ ಮಾನವೇಂದ್ರಾಃ | ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಯೇ ವಶಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ | ಮುಕುಂದಾವನನಮೇವಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ ಕಂದಾಶನಾಜ್ಞಯಾ ||೧೦೫|| ಇದಮರ್ಪಿತವೇವಾಸ್ತು ಹಯತೀರ್ಷಸ್ಯ ಪಾರ್ಷ್ವದಾತ್ | ಸಮಂ ಸಹಸ್ರ ಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಪುರುಷಾತ್ಪ್ರತಮ್ ||೧೦೬|| ಯಚ್ಚುಣ್ವತಾಂ ಭಕ್ತಿರುದಾರಸದ್ಗುಣೇ ಹರೌ ಹರೇತೋರೀಕಗತೇ ತಥಾ ಮಯಿ | ಭವತ್ಯಹೋ ಸರ್ವಶುಭಾಪ್ತಿ ಸನ್ಮತೀಃರ್ದದಾತ್ಯಜಸ್ಯಂ ಸುತ ಸತ್ಯಮೇವ ತತ್ ||೧೦೭||

ಓಂ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕವಾಗಿಶತೀರ್ಧ ಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಚಾತ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತಬ್ರಹ್ಮಣ ಸ್ವಾಪ್ನವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ಅಲೌಕಿಕ ವಿಭಾಗೇ ಭಜನ ವರ್ವಣಿ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಃ ಸಮಾವೃತಃ |

|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

|| ಅಥ ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯಃ ||

೧. ವಾದಿರಾಜಭಟ್ಟಪ್ರಕರಣಂ :- (1-22)

ಹರಿಃ ಓಂ|| ವಾದಿರಾಜಾಖ್ಯಸನ್ಮಂತ್ರಂ ಸದಾ ಭಜ ಮದಾದ್ವಿನಾ | ಕದಾಪಿ ತವ ದಾಸತ್ವೇ | ಸಂಶಯೋ ನ ವದಾದರಾತ್ ||೧|| ನೂಪುರೇ ತೂಪರಿಪ್ರಾಪ್ತೇ ಶ್ರೀವರೀತೇ ಚ ರೂಪಿತೇ | ಕಾಪರೀಕ್ಷಾ ಪರೀಶೇನ ಚಾವರೈರ್ಯಾ ನಿರೂಪಿತಾ ||೨|| ಅಂಗದೇ ಭಂಗದೇರಿಣಾಂ ನಂಗದೇ ಸರ್ವದಾ ಹರೇಃ | ಅಂಗದೇತೇ ವಿರಾಜೇತೇ ತುಂಗಹೇಮ ಮಮಾಂಗಜ ||೩|| ಮಮ ಕೇಯೂರಮನ್ಯೇತದ್ವಾಯುರೂಪಂ ಶಿವಾಯುತಮ್ | ಮಯೂರವತೋ ನಿತ್ಯಂ ವಾಯು-ತ್ವಂ ತಸ್ಯ ವಕ್ತ್ಯಹೋ ||೪|| ಮುದ್ರಾಂಗುಲೀಯಕಂ ರುದ್ರಾತ್ಪದ್ರವಾಃ ಪುತ್ರೈಣಚಾಪ್ಯ-ತಮ್ | ಅದ್ರಾಕ್ಷಂದ್ರಾಗಭದ್ರಾಣಿ ದ್ರಾವಯೇದ್ರಾಜ್ಯದಂ ದ್ರುತಮ್ ||೫|| ಹನ್ತಾಂಗುಲೀ-ಯಕಂ ಶಸ್ತ್ರಂ ಸಮನ್ವೈಃ ರತ್ನನಿರ್ಮಿತಮ್ | ಪ್ರಹನ್ತಾದಪಿ ತಂ ರಾಮಃ ಸ್ವಹನ್ತಾಚ್ಚ ದದೌ ಮುದಾ ||೬|| ವರುಣೋ ದತ್ತವಾನ್ಯಾಮುಂ ಮರಣಾದ್ರಹಿತಸ್ಯ ಮೇ | ಕರಣಂ ಸರ್ವರತ್ನಾನಾಂ ಕಿರಣಾದ್ರಂಜನಂ ದಿಶಃ ||೭|| ಜನೈರಭೇದ್ಯವಿಭವಂ ಸ್ಫುಟೀಕರ್ತುಂ ದ್ವಿಜಸ್ಯ ಮೇ | ಕುರು ಮದ್ವಚನಾತ್ಪೋಷಂ ತತ್ಪೋಷ್ಣೇಹಂ ಸುತೋಷಿತಃ ||೮|| ಕಟಿಕಂ ಹಾಟಿ-ಕಮಯುಂ ಮಮ ಸದ್ರತ್ನಕೋಟಿಕಮ್ | ಕಾಠಕಂ ವಾಠಕೈರಾಪ್ತಂ ಹಾಟಿಕಾದ್ವೌ ರವಿ-ಪ್ರಭಮ್ ||೯|| ಗಲೇ ಹಾರಾವಲಿಭಾರ್ತಿ ತಾರಾಣಾಂ ತು ಕಲೇವ ಮೇ | ವಿಲಿತಾ ಚೇಂದ್ರ-ನೀಲೈಶ್ಚ ಪುಲಕಾಂಕಂ ಕರೋತ್ಯಹೋ ||೧೦|| ಏವಂ ಸದಾಸಂಖ್ಯಸುಖೈಶ್ಚ ಸಮ್ಯುತೋ ಮುಖ್ಯರ್ದುರಾಪ್ಯೈಃ ಖಗಮುಖ್ಯದೇವತೈಃ | ದುಃಖೈರಸಂಭಿನ್ನತರೈಶ್ಚ ಶಶ್ವತ್ ಪ್ರಮೋದತೇ ದೇವವರೋ ಮಯಿ ಪ್ರಭುಃ ||೧೧|| ಕಾಂಚನೀಯಾಂಚನೀಯಾಂತು ಕಾಂಚನೀಯಾನ್ಮ-ಯಾಂಚನಾತ್ | ಮಾಂ ವಿನಾ ತಾಂ ವಿನಾ ನಾಕೀ ನಾಕಿತ್ವಂ ನೈತಿ ನಾನ್ಯಥಾ ||೧೨|| ಚಾಮಿೂ-ಕರಮಯೇ ಮೇರೌ ನ್ಯಾಮಿೂ ಕರತಲೇನ ಮೇ | ಕಾಮೇರತಮುನೀನ್ ಹಿತಾ ಮಾಮೇ-

ವಾಗ್ರೇ ಪರಾಮೃಶತ್ ||೧೩|| ಮೇರೌ ನಾರಾಯಣೋ ಯಸ್ಯ ಕಾರುಣ್ಯಂ ಮೇ ಪರಾಯು-
ಣವರ್ | ರಮಾಯಾಃ ಮಾಂ ಕರೇ ಪ್ರಾದಾತ್ ಕುಮಾರೋಯಮಿತಿ ಬ್ರವನ್ ||೧೪||
ಮರ್ತ್ಯಲೋಕಂ ತು ಹಿತವಾಹಂ ಸತ್ಯಲೋಕಮಿತೋಽಗಮಮ್ | ಶ್ರುತ್ಯಭಾವಂ ಕರ್ತುಂ-
ಕಾಮೋ ದೈತ್ಯಃ ಕಪ್ಪಿದ್ಧತ್ಥೋ ಮಯಾ ||೧೫|| ನಾಕೇಪಿ ಸರ್ವಲೋಕೇಶಾಃ ಪಾಕಶಾಸನ-
ಪೂರ್ವಕಾಃ | ವಿನಾಕೇ ಚ ಮಯಾ ಸಾಕಂ ಶೋಕಹೀನಂ ಚತುರ್ಮುಖಮ್ ||೧೬|| ದತ್ತಾ
ಗತ್ವಾ ಕರಂ ತಸ್ಯ ಸ್ತುತ್ವಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಧಾಮಯೀಮ್ | ವಾಚಂ ಶೋಚಂತಮಾತೃನಂ
ಪಾಪ್ಮಾನಂ ಚ ಜಹೂರಹಃ ||೧೭|| ನರೈಶ್ಚ ದತ್ತಾಚಾರ್ಯತೈಪ್ಯನೇಕಾಪಿ ಸುಮಾನೃತಾ |
ಭವತೀಹ ನ ಸಂದೇಹಸ್ತಚ್ಛಿಷ್ಯೈಃ ಸರ್ವಥಾ ಸುತ ||೧೮|| ಲೋಕೈಕಗುರುಣಾ ದತ್ತಾಚಾ-
ರ್ಯತೈಃ ತು ನ ಕಲ್ಪನ | ಮಾನೋ ನ ಜಾತೋ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ಚಾತೋ ಹಾಸ್ಯತರಂ ತು ಕಿಮ್
||೧೯|| ಏವಂ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದಂ ಚೈತನ್ಯಕುರುಷ್ಯ ಮಮ ಪ್ರಭೋ | ವಿಪ್ರಾಂತಯಾಮಿಣಃ
ಪೂರ್ಣಪುಣ್ಯಸ್ಯ ತು ಗುಣಾರ್ಣವ ||೨೦|| ತ್ವಯಾ ಕೃತೇ ತು ಸನ್ಮಾನೇ ಸರ್ವೇ ಕುರ್ವಂತಿ
ಮಾನವಾಃ | ಮಾನಂ ಮೌನವತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕುರು ಮಚ್ಛಾಸನಂ ಮುನೇ ||೨೧|| ಲೋಕಾನಾಂ
ಗುರುಣೋಕ್ತಂ ತು ಶ್ಲೋಕಾನಾಂ ತು ಚತುಷ್ಟಯಮ್ | ಕಾಕಾನಾಮಿವ ವಾಕ್ಯಾನಿ
ಶ್ಲೋಕಾನಾಂ ಹರಣೇ ನ ಭೂತ್ ||೨೨||

೨. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (23-54)

ಹೇ ಪುತ್ರ ದಿವ್ಯಕಟಿಸೂತ್ರ ಶುಭಾಕ್ಷಸೂತ್ರ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರವೃತ್ತಿಭಿರಹೋ ಪ್ರತಿಭಾಪಿ ಮೇ
ತ್ವಂ | ಮೃತ್ವಂತ್ರಜಪತಃ ಸುಕೃತ್ಯೈಕ ಪಾತ್ರ ವೃತ್ರಸ್ಯ ಶತ್ರುಪದವೀಂ ಜಿತವಾನಿಶೀವ
||೨೩|| ಅಗ್ರ್ಯಾಸನೇ ಸುನಿಹಿತಂ ಮಮ ಪಾದಪೀಠಂ ಸಮ್ಯಕ್ಪ್ರಪೂಜ್ಯ ವಿಧಿವತ್ಪುರಮು-
ಪ್ರಕಾಶಂ | ತಸ್ಯಾಗ್ರತಃ ಪರಮದರ್ಶನಗುಹ್ಯನಾರಂ ವ್ಯಾಖ್ಯೇಯಮೇಯಮನಿಶಂ ಪ್ರದಿಶಾಮಿ
ತೇಽದ್ಯ ||೨೪|| ಆಯುರ್ವರ್ಚಃ ಶ್ರಿಯಂ ಕ್ಷೇಮಂ ವಿದ್ಯಾಂ ಚ ತವ ಸರ್ವಥಾ | ದಶಗ್ರೀವ-

ಶಿರೋಹತಾರ್ ಮುಣಿಗ್ರೀವಾಭಯಪ್ರದಃ ||೨೫|| ಹಯಗ್ರೀವೋ ಮಮ ಗ್ರೀವಾಭರಣಾನಿ
 ದದೌ ಮುದಾ | ನೋದಾವುರೇಪಿ ಹಿ ಸದಾ ಮುದಾ ಮಮ ಗದಾಧರಃ ||೨೬||
 ನಾದಾಂಗುಲೀಯಕಂ ವ್ರಾದಾದ್ವಾದಾನ್ನಿರ್ಜಿತವಾದಿನಃ | ಏವಮಾಭರಣಾನಂತು ಕಾರಣಾನಿ
 ಶರೀರಿಣಾಮ್ ||೨೭|| ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಚ್ಚರಣಾನಾಂ ತು ಶ್ರೋತೃಣಾಂ ಸುಖದಾನಿ ಚ |
 ಏವಮಾಭರಣಾನ್ಯಾಶಾಃ ಕಿರಣಾದ್ರಂಜನಾನಿ ಮೇ ||೨೮|| ಶ್ರವಣಾತ್ಸರ್ವಪುಣ್ಯಾನಿ ಪುಷ-
 ಯಂತಿ ಮನೀಷಿಣಾಮ್ | ಇಂದ್ರೋ ಮಮೇಂದ್ರನೀಲಾಢ್ಯಂ ಸಾಂದ್ರನೀಲಾಂಬುಧ-
 ಪ್ರಭಮ್ ||೨೯|| ಉವೇಂದ್ರೇರಿತಹಸ್ತೇಂದ್ರಂ ಚತುರ್ದಂತಂ ದದೌ ಮುದಾ | ತದ್ಭವ-
 ಶುಭ್ರಾಭ್ರಪ್ರಭಾಯುಕ್ತವೇಕಂ ವ್ಯಬರ್ಹಕಮ್ ||೩೦|| ಪ್ರದದೌ ಮುತ್ತಿಯಂ ವಿಪ್ರ ಪ್ರಯು-
 ತೌಜಸಮಪ್ಯಹೋ | ಉಭೌ ತೌ ದಂತಿನೌ ಪುತ್ರ ಗಚ್ಛಂತೌ ತೌ (ವೈ) ಮಮಾಗ್ರತಃ ||೩೧||
 ವಾಯುವೇಗಮನೋವೇಗವಂತೌ ಕಾಂತೌ ಮಹೋನ್ನತೌ | ಅಹಂ ತು ಧೃತ್ವಾ ದ್ವೇ ರೂಪೇ
 ತಾವಾರುಹಮಹೋಮುನೇ||೩೨|| ಚರಾಮಿ ಸರ್ವಲೋಕೇಶಾನ್ ಕರೋಮಿ ಮಮ ಪೂಜ-
 ಕಾನ್ | ತಲ್ಲೋಕ ಪತಿಭಿಃ ನಾಕಂ ಸಲ್ಲಾವೈಃ ಸಹಿತೋಽಗಮಮ್ ||೩೩|| ತೇಷಾಂ
 ಸಂದರ್ಶಯಾಮ್ಯದ್ಯ ಮದ್ವೃಂದಾವನವೈಭವಮ್ | ವಾಜಿನಂ ಭ್ರಾಜಮಾನಂ ವೈ ದೇವರಾ-
 ಜಶ್ಚ ಮೇ ದ್ವಿಜ ||೩೪|| ಸಮಾಜೇ ನಿರ್ಜರಾಣಾಂ ತು ನೌಜನ್ಯಾದ್ಯೈ ದದೌ ಮುದಾ |
 ತಮಶ್ಚಂ ನಿಃಸ್ವ (ಶ್ವ) ಮಪ್ಯಶ್ಚಂ ಶಶ್ವದ್ವಾಯಮನೋಜವಮ್ ||೩೫|| ಸುಸ್ವರಂ ಭಾಸ್ವರಂ
 ವಾಶ್ವೇ ಕಾರ್ತಸ್ವರವಿಭೂಷಿತಮ್ | ಅಹಮಾರುಹಮಾಹಾರ್ಯನೀಹಾರಮಿವ ಲಾಘ-
 ವಾತ್ ||೩೬|| ಮನೋಜವೇನ ಶರ್ವಾದೀನ್ ಸರ್ವಾನ್ ವೈ ದೇವತಾಗಣಾನ್ | ಗತ್ವಾ
 ಶುತ್ವಾಽಗಮಂ ಭೂಮಿಂ ತೈಃ ನಾಕಂ ನಾಕಿಭಿಃ ಸುತ ||೩೭|| ತೇಷಾಂ ಸಂದರ್ಶಯಾ-
 ಮ್ಯದ್ಯ ಮದ್ವೃಂದಾವನವೈಭವಮ್ | ಏವಂ ವಿಮಾನಂ ಸನ್ಮಾನಂ ಕೃತ್ವಾ ಮೇ ದಾನಮಾಂ-
 ತಕಃ ||೩೮|| ಭಾನುತೇಜೋನಿಭಂ ವ್ರಾದಾತ್ ಕೀನಾಶೇನ ಸುಮಾನಿತಮ್ | ಕಿವ್ವಂತಕಾ-

ಶ್ರೀ ಸಾ.
 ವೃಂ. ಆ.
 ಅ. ೪.

ಸೀತಿ ವಾಕ್ಯಾನ್ವಯಂತಕ ಭಯಂ ಚ ಮೇ||೩೬|| ಇತಿ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಮಯಾ ಚೋಕ್ತಂ ಕೀನಾ-
ಶೀನ ಸುಮಾನಿತಮ್ | ಅಹಂ ದೇಹೀಪ್ಯಮಾನೇ ಚ ವಿಮಾನೇ ಮಾನವೋತ್ತಮ ||೩೭||
ಮಾನಿತಃ ಸುಮನೋಭಿಶ್ಚ ಕನಕಾಂಬರಭೂಷಣೈಃ | ತದ್ಗತಾನಾಂ ತು ದೇವಾನಾಂ ಮದ್-
ತೈಕ ಮನೋಯುಜಾಮ್ ||೩೮|| ತೇಷಾಂ ಸಂದರ್ಶಯಾಮ್ಯದ್ಯ ಮದ್ವ್ಯಂದಾವನವೈಭ-
ವಮ್ | ನಾನಾವಾಹನಸಂಸ್ಕೋಹಂ ನಾನಾಮಾನೈಃ ಸುಮಾನಿತಃ ||೩೯|| ನಾನಾಮಣಿಗಣೈ-
ರ್ನಿತ್ಯಂ ನಾನಾಮುನಿಗಣೈಸ್ತಧಾಗಂಧರ್ವೈರಪ್ಸರೋಭಿಶ್ಚ ಕಿನ್ನರೋರಗರಾಕ್ಷಸೈಃ||೪೦|| ಸಿದ್ಧ್ಯೇ
ಸಾಧ್ಯೈಃ ಮರುದ್ಭಿಶ್ಚ ಬದ್ಧನೈಹೈಃ ಸುಬುದ್ಧಿಭಿಃ | ಕಿಮತ್ರ ಬಹುನೋಕ್ತೇನ ಮದ್ವೈಭವಸ-
ಮೋನ ಹಿ ||೪೧|| ಏವಂ ಮಹಾವೈಭವಮೇವ ಭೋಕ್ತೈಃ ಸಭಾಸುಭಾಸ್ವತ್ಪ್ರತಿಮಂ ಋಚೂ-
ಣಾಮ್ | ಮಹಾನ್ಸುಭಾವಸ್ಯ ಮಧುದ್ವಿಷಃ ಸದಾ ಭಕ್ತಸ್ಯ ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರಮಮುತ್ರ ವೈಭವೇ ||೪೨||
ಏತತ್ತೇಲೇಷತಶ್ಚೋಕ್ತಂ ಮಮ ವೈಭವರಾಶಿಃ | ನಾಕಲ್ಯಾದ್ಯುಕ್ತಮೇವಂ ತೇ ನಾಲಂ ವರ್ಷ-
ಶತ್ಯರಪಿ ||೪೩|| ಯ ಏತದ್ವೈಶ್ಯುಣೋತ್ಪದ್ಧಾ ಶ್ರುದ್ಧಾಯುಕ್ತೋ ಬುಧಾಗ್ರತಃ | ಮದ್ವಾಮು-
ಪದ್ಧತಿಂ ಯಾತಿ ಬದ್ಧಭಾವೋ ಮಧುದ್ವಿಷಿ ||೪೪|| ಬ್ರಹ್ಮಣೋದಕ್ವಿಣಾಂಸಂ ತು ವಾಯೋ-
ವಾರ್ತಮಾಂಸ ಮೇವ ಚ | ಗೃಹ್ಯಸಂವೇತರಾಭ್ಯಾಂ ಮೇ ಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ ಸಂಸ್ಥಿತೋಽಭವಮ್
||೪೫|| ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ದಕ್ಷಿಣೇ ಕರ್ಣೇ ವಾಯೋಃ ಕರ್ಣೇ ತು ವಾಮುಕೇ | ಸಂವಿದಂ ತು
ಕರೋವ್ಯದ್ಯ ವಿಷ್ಣೋಸ್ತತ್ಪ್ರಸನ್ನಾರ್ಣಯೇ ||೪೬|| ರಮಾಪತೇಃ ಕರಂ ಗೃಹ್ಯ ಸಂಚರಾವಿ-
ರಮಾನುಚ್ಛ | ಶ್ವೇತದ್ವೀವೇ ಬುಧಾಲಾವೇ ಸದಾ ವಾಪಹರೇ ವರೇ ||೪೭|| ಶ್ವೇತದ್ವೀ-
ಪೇರ್ಣಿವಾನೂಷೇ ಸಮೀಪೇ ಶ್ರೀಪತೇರಭೂತ್ | ಸುಧಾರೂಪೇ ಕುಾರೋವೇ ಶರೀರೇ
ಪುಲಕಾಂಚನಮ್ ||೪೮|| ಅತೋ ಮಯಾ ಚ ಪೂರ್ವೇದ್ಯುರ್ನೋಕ್ತಂ ಸ್ವಪ್ನೇ ತವ ದ್ವಿಜ |
ಮತ್ಪುತ್ರ ಚರಣಾಂಭೋಜಂ ಭಜ ಮುಕ್ತಿರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ||೪೯|| ಮದ್ವ್ಯಂದಾವನಮದ್ವ್ಯಸ್ಥಂ
ತದ್ವ್ಯಂದಾವನಚಾರಿಃ | ಯದ್ವೋಪಾಲೇತಿ ನಾಮಾಸ್ಯ ತದ್ವೋಪಾಲಾಃ ಸಮಾಯಯುಃ||

||೫೩|| ಮದ್ವ್ಯಂದಾವನಮಧ್ಯಸ್ಥಂ ಸದ್ವ್ಯಂದಾವನಚಾರಿಣಃ | ಯದ್ವ್ಯಂದಾವನತಾ ಹ್ಯಾಸ್ಯ
ತದ್ವ್ಯಂದಾಶ್ಚ ಸಮಾಯಯುಃ ||೫೪||

೩ ವ್ಯಾಸಭಕ್ತವ್ರತರಣಂ :- (55-86)

ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಸದಾನಂದಾದಿನಾಧನಮ್ | ದ್ವಿಧಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವತ್ಪತ್ಯಾ ಮಮಾ-
ನಂದವರೋ ಭವ ||೫೫|| ಮನ್ಮಂದನ ಮಮಾನಂದವ್ರದ ಸದ್ವಂದನಾದಿನಾ | ವಿಲಸದ್ವದನಾಂ-
ಭೋಜ ದ್ವಿಜಾನಂದವ್ರದೋ ಭವ ||೫೬|| ಅಹಂ ತು ಗತ್ಯಾ ಚಾಯಾಸ್ಯೇ ಚಿರಂಜೀವ ಸುಖೀ-
ಭವ | ಅಹಂ ಗತ್ಯಾ ಬದರ್ಯಾಂ ತು ಕದರ್ಯಾಣಾಂ ಭಯಂಕರಃ ||೫೭|| ಸೋದ-
ರ್ಯಾದಾದೃತೋ ನಿತ್ಯಂ ಗಿರಿದರ್ಯಾಂ ವನಾವ್ಯುಹಮ್ | ತತ್ರಾಸಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶ್ರೀವಾಸಂ
ವ್ಯಾನಂ ಭಾಸಂತಮಾವಸಮ್ ||೫೮|| ವೃಚ್ಛಾಮಿ ತಚ್ಛಾಸನಾನಿ ಸ್ವಚ್ಛಾನ್ಯಾದೃಚ್ಛಕಾನಿ
ಚ | ತತ್ರಾನಂದಾದಿನಾಶ್ರೇಣ ಮಾತ್ರಾಸಃ ಸಂಸ್ಪತೇಸ್ತ್ವಯಾ ||೫೯|| ಕರ್ತವ್ಯಃ ಸತತಂ
ವಿಷ್ಣುಃ ಸ್ಮರ್ತವ್ಯಃ ಸೃತಿನಾಶನಃ | ಇತಿ ಸಂಬೋಧಿತೋ ನಿತ್ಯಂ ಸಂನಾರಾಂಭೋಧಿಭೀ-
ತಿತಃ ||೬೦|| ಪಾದಮೂಲಮುವಾಸೇಹಂ ಪಾವಹಾರಿಕೃವಾಯುಜಃ | ಇತಿ ಜಾನಂತಿ
ಮಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಯೇ ನರಾಃ ವಾಪಶೀಲಿನಃ ||೬೧|| ತೇಷಾಂ ವಾಪಾನಿ ಹರ್ತಾಹಂ ಹಯಗ್ರೀವಸ್ಯ
ಚಾಜ್ಞಯಾ | ಶಿಷ್ಯಾಣಾಮಯುತೇ ತಸ್ಮಿನ್ ಪುಷ್ಪಾಣಾಂ ಕೃತಮಾಲಿಕಾಮ್ ||೬೨|| ಪುಷ್ಯ-
ರಾಗಪ್ರಭಾಂ ದಿವ್ಯಾಂ ತುಷ್ಯನ್ ಮಹ್ಯಂ ದದೌ ಮುದಾ | ಭಾರತಾರ್ಥಂ ಸಮಾಖ್ಯಾಯ
ಮಾರುತೇರಿತಬುದ್ಧಿನಾ ||೬೩|| ಕೀರ್ತಿಮಾವೃತ್ಯ ಲೋಕೇಷ್ಮಿನ್ ಮೂರ್ತಿ ವ್ರಾಧ್ಯಾಮು ದಾ-
ದದೀಃ | ಯುಕ್ತಾಖ್ಯಮಲ್ಲಿಕಾಭಿಶ್ಚ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಮತ್ಪಾದಮರ್ಚಯನ್ ||೬೪|| ಕೃತ್ಯಾನಯಾ
ಸುತುಷ್ಣೋಹಂ ಮತ್ಪಾಮಾಲಾಂ ದದಾಮಿ ತೇ | ಕ್ಷುತ್ ಕ್ಷಾಮತೃಟ್ ಪರಿಹರ್ತ್ವೀ ದಾತ್ರೀ
ಮುಕ್ತೇಶ್ಚ ಪದ್ಧತಿಮ್ ||೬೫|| ಕೃತ್ಯಾ ಮಯಾ ತು ದತ್ತೇಯಂ ತ್ರಾಯತಾಂ ತ್ವಾಂ ಸದೈವತು |
ಇತಿ ಮಾಮುಕ್ತವಾನ್ ವ್ಯಾಸೋ ದಾಸಂ ಭಾಸುರವಿಗ್ರಹಃ ||೬೬|| ಮಂದಹಾಸಾನ್ವಿತೋ

ನಿತ್ಯಂ ಕಂದಾಶನರತಂ ಮುನಿಮಃ | ಸುಖೋಪವಿಷ್ಟಃ ಸಂಹೃಷ್ಟಃ ಸುದೃಷ್ಟಿರ್ವಿಷ್ಣುರಶ್ರುವಾಃ ||೬೭|| ದೃಷ್ಟ್ವಾನಾನ್ ತಪಸಾ ಯುಕ್ತಂ ಪುಷ್ಪಾಂಗಂ ಮಾಂ ಧಿಯೋತ್ಪಟಮಃ | ಪಸ್ಪರ್ಶ ಪಾಣಿನಾ ಮೇಙಗಂ ಪ್ರಾಣನಾಥಸ್ರಿಯೋದ್ಯುಸೌ ||೬೮|| ದ್ವೈಪಾಯನೋ ಮಹಾಯೋಗೀ ವೈಶಂಪಾಯನಮಾನಿತಃ | ಯಾದೃಕ್ಪಾರತ್ರಿಕಂ ವಿಪ್ರಾದ್ವೈಭವಂ ಭುವಿಕೀರ್ತಿತಮಃ ||೬೯|| ತಾದೃಕ್ಸೌಮರ್ವತ್ರಿಕಂ ನೈವ ಽಪಸತ್ತ್ವಾಪಿ ದುಶ್ಚರಾತ್ | ನರನಾರಾಯಣೋದೇವೋ ವರ- ನಾರೀಪರಾಯಣಃ ||೭೦|| ಹರೇಃ ರಾಮಾಯಣಂ ಸಾರ್ಥಂ ಸ್ವರಾಟ್ ಪಾರಾಯಣಂ ವ್ಯಧಾತ್ | ಕದಲೀವನಮಧ್ಯಸ್ಥಂ ದ್ವಿದಲೀಕೃತ ರಾಕ್ಷಸಮಃ ||೭೧|| ಸದಲೀಕೃತಪಾದಾಬ್ಜಂ ಮದಲೀಕಂ ವಿನಾ ಭಜೇ | ಇತೀಯಂ ಬಾದರೀವೃತ್ತಿರ್ಮಧುರಾಲಾಪಚಿತ್ತಿತಾ||೭೨|| ಧರಿತ್ರಿ ಪಾಪಹಾನಿಂ ಚ ದಾತ್ರಿ ಸತ್ಯಂ ಮಯೋದಿತಮಃ | “ಭಾರತಂ ಭಾರತೀಭರ್ತಾ ಕೀರ್ತಯನ್” ನೀವತೇ ಹರಿಮಃ ||೭೩|| ಮಾರುತೋ ಮಾರುತಸ್ತ್ವಂ ಹಿ ನಿತ್ಯಂ ಕೀರ್ತಯ ಭಾರತಮಃ | ಸನಿರಣೋ ಜಗತ್ಪಾಣಿಃ ಕಾರಣಾತ್ಮರುನಂದನಃ ||೭೪|| ಭೂತ್ವಾ ರಣಮಂಥಂ ಕೃತ್ವಾ ಹತ್ವಾ ಸರ್ವಗುಣಾಧಮಾನ್ | ಕೃಷ್ಣಾನಂದಸ್ಯ ಪಾತ್ರಾಣಿ ಪೂರಯಾಮಾಸ ವೀರ್ಯವಾನ್ ||೭೫|| ಭೀಮೋ ಮಾಗಧಭೀಮಸ್ಯ ಮಾರೋ ಧೀರಪರಾಕ್ರಮಃ | ರೋದಯಾಮಾಸ ದೇವಾರೀನ್ ಬಾದರಾಯಣಸಾದರಃ ||೭೬|| ಬಭೂವ ಪ್ರಭಯಾ ಯುಕ್ತಃ ಸ್ವಭಯಾ- ದಭಯಂ ನ ಭೂತ್ | ಸಭಾಸ್ವಶುಭಭಾವಾನಾಂ ಭಾರತೀಭಾವಕ್ಷೋಭಿನಾಮಃ ||೭೭|| ಕುಂತ್ರಿತಂ ಕೀಚಕಂ ಛಿತ್ವಾ ಪಾಚಕೋ ಯಾಚಕೋ ಯಥಾ | ಶೋಚಕಃ ಸರ್ವದೈತ್ಯಾ- ನಾಂ ಮೋಚಕೋ ವ್ಯಸನಾತ್ಮತಃ” ||೭೮|| ಇತಿ ಮಾಮುಕ್ತವಾನ್ಯಾಸೋ ದಾಸಂ ಭಾಸುರವಿಗ್ರಹಃ | ಮಂದಹಾಸಾನ್ನಿತೋ ನಿತ್ಯಂ ವೃಂದೇ ಹಾಸಂ ಸಮರ್ಪಯನ್ ||೭೯|| ಇತೀಮಾಂ ಬಾದರೀವೃತ್ತಿಮಾದರಾದ್ಯಸ್ತು ವಕ್ಷ್ಯತಿ | ಬಾದರಾಯಣಸಂಪ್ರೀತಿಂ ಸಾದರಂ ಯಾತಿ ನಿಶ್ಚಯಾತ್ ||೮೦|| ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಸ್ತು ಮಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪೂರ್ಣಸಂತೋಷಸಂಭೃತಃ |

ಪೂರ್ಣಾನಂದಶ್ಚ ವ್ಯಾಸೋಪಿ ಪೂರ್ಣಾನಂದಾಸ್ತತ್ಪೋತೀವರೇ ||೮೧|| ಮಾನವಸ್ವಾಮಿನೋ
ವಾರ್ತಾಂ ಕಾಮಿನಾಂ ಸನ್ನಿವೇದ್ಯ ಮೇ | ಮಾಮೇವ ಪುನರಾಗಂತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಶೃಣು
ಮಾಮುಕಃ ||೮೨|| ರಾಜಭೃತ್ಯೋ ಯಥಾ ವಾರ್ತಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸನ್ನಿವೇದ್ಯ ಚ |
ಪುನಾ ರಾಜಾನಮೇವೈತಿ ಮನಾಂಸ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಹರ್ಷಯನ್ ||೮೩|| ಶುಭಸ್ಯ ವಾರ್ತಾಂಮಾಹತುರ್
ಸರ್ವೇ ಕುರ್ವಂತಿ ಮಾನ್ಯತಾಮ್ | ತಥಾ ಮದ್ವೈಭವಾಹತುರ್ಃ ಸರ್ವೇ ಕುರ್ವಂತು
ಮಾನ್ಯತಾಮ್ ||೮೪|| ಮದ್ವಾರ್ತಾಂ ಮದ್ಗತವ್ರಾಣಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂ ಪ್ರಾವಣಂ ಗುಣಾನ್ |
ಯೇಷವಜಾನಂತಿ ನಾಕೀಂದ್ರ ಭೃತ್ಯಂ ಮದ್ವೈರಹಿಣಶ್ಚ ತೇ ||೮೫|| ಮದ್ವೈರಹಾನ್ವರಕಾನೇವ
ಪರಕಾರಯಪ್ರವೇಶಿನಃ | ಭೂತ್ವಾ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಭೂಮೌ ಭೂತಪ್ರೇತಸಿಶಾಚಕಾಃ ||೮೬||
ತನ್ಮಾತೃವರ್ತಂತು ಸನ್ಮಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ತು ಮಾನವಾಃ ||

೪. ವಾದಿರಾಜಭಟ್ಟಪ್ರಕರಣಂ:- (87-92)

ತನ್ಮಾನೋಽಪಿ ಮಮೈವೇಹ ತದಂತರ್ಯಾಮಿಣೋ ಮುನೇ ||೮೭|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ಮುಖೇ-
ನ್ಯವಚೇದಮುಕ್ತಮಿತಿಪ್ರಭೋ | ಮಾ ಕುರುತ್ವಮವಿಶ್ವಾಸಂ ವಿಶ್ವಾಸಂ ಕುರು ಸರ್ವಧಾ ||೮೮||
ತವ ವೈಭವವಿಖ್ಯಾತ್ಯೈ ಭುವಿ ಕೋ ವರ್ತತೇ ಯುವನ್ | ವದ ತಂ ವದತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ತ್ವವತಂ
ತ್ವವತಾಂ ವರ ||೮೯|| ತಿಬಿಕಾಮಧಿರೋಪ್ಯಾರ್ತಂ ಶುಭವಾರ್ತಾಂ ಚವಾಚಕಮ್ | ಅಭಯಂ
ತಸ್ಯ ದತ್ವಾ ತ್ವಮುಭರಸ್ತುಂ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ್ ||೯೦|| ಇತಿ ಮಾಮುಕ್ತವಾನ್ವಾಸೋ ದಾಸಂ
ಭಾಸುರವಿಗ್ರಹಃ | ಮಂದಹಾಸಾನ್ವಿತೋ ನಿತ್ಯಂ ವೃಂದೇ ಹಾಸಂ ಸಮರ್ಪಯನ್ ||೯೧||
ತಸ್ಮಾತ್ ದ್ವಿಜಸ್ಯ ಸನ್ಮಾನಂ ಸುಜನೋತ್ತಮ ತಂ ಕುರು ||೯೨|| ಓಂ ಏತತ್ಸರ್ವಂ ಸ್ವಾಪ್ನ-
ಪದ್ಯೇನ ಗರ್ವಂ ಹಿತ್ವಾ ಸರ್ವೇ ವಿಪ್ರವರ್ಯಾಸ್ಯಜೀನ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಜೋವ್ಯಾಂ ಶರ್ವ-
ಗುರ್ವಾದಿದೇವಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವೋರ್ವತೀಂ ಯಾಂತು ಮಾ ಮಾನವೇಂದ್ರಾಃ ||೯೩|| ಇದಂ
ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಯೇ ಪಠಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ | ನುಕುಂದಾವನವೇವಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ ಕಂದಾ-

ಶನಾಜ್ಞಾ ಯಾ ||೯೪|| ಇದಮರ್ಪಿತಮೇವಾಸ್ತು ಹಯಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಪಾರ್ಷ್ವದಾತೇ | ಸನಂ ಸಹಸ್ರ-
ಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಪುರುಷಾತ್ಮೈತಮ್ ||೯೫|| ಯಚ್ಛ್ರುಣ್ವತಾಂ ಭಕ್ತಿರುದಾರಸದ್ಗುಣೇ
ಹೌ ಹರೀಲೋಕಗತೇ ತಥಾಮಯಿ | ಭವತ್ಯಹೋ ಸರ್ವ ಶುಭಾಪ್ತಿ ಸನ್ಯತೀಃ ದದಾತ್ಯ-
ಜಸೃಂ ಸುತ ಸತ್ಯಮೇವ ತತ್ ||೯೬|| ಓಂ ಇತಿಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಲಿಲಕವಾಗೀಶತೀರ್ಥ-
ಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಜಾತಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತವ್ರಾಹ್ಮಣ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ-
ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ಅಲೌಕಿಕವಿಭಾಗೇ ಭಜನಸರ್ವಣಿ ಚತುರ್ಧಾರ್ಥಾಧ್ಯಾಯಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ||

|| ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

|| ಅಥ ವಂಚಮಾಧ್ಯಾಯಃ ||

೧. ವಿವ್ರಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕಃ- (1-2)

ಹರಿಃ ಹಿಂ|| ಅನ್ಯಾಂ ಮಮ ಕೃತೌ ಯಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾಸೋ ನಾಸ್ತಿ ದುರ್ವರ್ತೇಃ | ತಸ್ಮಿನ್ನಾ-
ಶಾಸ್ತೃತಾ ನ ನ್ಯಾದೃಶ್ಯಸಸ್ಯೈವಾಜ್ಞಯಾ ಹರೇಃ ||೧|| ಸರ್ವೈಗಿರೀಂದ್ರನದನ್ಯೈರ್ವರ್ತನೋಪಿ-
ದಾರೈಃ ದೂರೀಕೃತಶ್ಚ ಬದರೀಪುರವಾಸಿಭಿಃ ||೨|| ಯಸ್ಯಾಶ್ರಯಾತ್ಮಕಲ ದೈವತದೈವತೇಶಂ
ವ್ಯಾಸಂ ಸುಶಾಂತಮನಿತಂ ಮನಸಾ ನ್ಮರಾಮಿ ||೩||

೨. ಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿವ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕಃ :- (3-15)

ಲಕ್ಷ್ಮೀವತೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮತೇ ಮತ್ಕಥಾಧಾಮೃತವಾರಿಣಾ | ಸತಾಸಾಧ್ಯಾತಿಕಾದ್ಯಗ್ನಿಂ ಶಮಯ-
ತ್ತಂ ಸುಖೀಭವ ||೪|| ಶ್ರೀವಾಚಾಪಿ ಮಯಾ ಚೋಕ್ತಂ ತವ ಬುದ್ಧಿಯಥಾ ತಥಾ | ಕುರು
ವಿವ್ರಸ್ಯ ವಚನಂ ನ ಮೃಷೇತಿ ವಿಚಿಂತಯ ||೫|| ಮನ್ಮಹಾಮಹಿಮಾಂ ವಕ್ತುಂ ಮಾನವಾನಾಂ
ನ ಶಕ್ಯತೇ | ಮಾಪತೇರ್ಭಕ್ತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಕಾಮತೇಃ ಶಕ್ಯತೇ ನು ಕಿಮ್ ||೬|| ಯಾದ್ಯ-
ಗ್ನೈಭವಭೋಗಸ್ಯ ಸ್ಥಾನಂ ಭುವಿ ದಿವಿ ಸ್ಥಿತಮ್ | ತಾದ್ಯಗ್ನೈಭವರೂಪೇಣ ತತ್ತಲೋಕೇ
ವಸಾಮ್ಯಹಮ್ ||೭|| ಬಹುರೂಪಾಣಿ ಧೃತ್ವಾಹಂ ಸಹಭೋಗಂ ತು ದೈವತೈಃ | ಇಹ ಭುಕ್ತ್ವಾ
ದಿವಿಸೋಪಿ ಸಹ ಮುಚ್ಯೇ ವಿರಿಂಚಿನಾ ||೮|| ಇತಿ ಮದ್ವೈಭವಾಹರ್ತುಃ ಭವಿಷ್ಯಾಪ್ಯ ಚ
(ಸ್ಯ) ಮದ್ಗತಮ್ | ಯಾಂ ಗತಿಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮೋದಂತೇ ತಾವನ್ಯಸ್ಯ ದದಾಮ್ಯಹಮ್ ||೯||
ಇತಿ ಮದ್ವೈಭವಗತಿಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮದ್ಭಕ್ತಿಸಂಯಂತಾಃ | ಮತ್ಪಾದಾಬ್ಜಗತಿಂ ಯಾಂತಿ ಮದ್-
ಯಾವಿಷಯಾಶ್ಚ ತೇ ||೧೦|| ಏವಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿವ್ರವರ್ಯಾತ್ಮಗೂಢಮಾಶ್ಚರ್ಯಭೂತಂ
ಮಮ ವೈಭವಂ ತು | ಪುತ್ರ ಚೈತತ್ಪ್ರಪ್ಸಿದ್ಧಂ ಕುರು ತ್ವಂ ಮಿತೋ ಯದ್ಭವಾಂಧಕಾರಸ್ಥ-
ಮುರ್ಧಮ್ ||೧೧|| ಉಕ್ತಾನಿ ಸರ್ವ ಕರ್ಮಾಣಿ ಮಮ ವೈಭವವರ್ತು | ಸರ್ವೇ ವದಂತು

ಭದ್ರಾಣಿ ಸದಾ ವರ್ವಣಿ ವರ್ವಣಿ||೧೧|| ತೇವಾವಿಷ್ಣುನಿ ಪುಷ್ಪಾನಿ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ನ ಸಂಶಯಃ |
ತೇಷಾಂ ಕಷ್ಪಾನಿ ನಷ್ಪಾನಿ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ||೧೨|| ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಪುನಃ ಸತ್ಯಂ
ಚೋದ್ಧೃತ್ಯ ಭುಜಮುಚ್ಯತೇ | ವಿಪ್ರೇಣೋಕ್ತಂ ಚ ಯತ್ಸರ್ವಂ ತತ್ಸರ್ವಂ ಚ ಮಯೋ-
ದಿತಮ್ ||೧೩|| ಹಯಗ್ರೀವಂ ಮಹೋಗ್ರಾವಂ ಸಂಸಾರಗ್ರಾಹನಿಗ್ರಹಮ್ | ಮಣಿಭಾಸ್ವ-
ಜ್ವಭಗ್ರೀವಂ ಶೃಣು ವಂದೇ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ ||೧೪|| ಇತಃ ಪರಂ ನ ವಕ್ಷ್ಯೇಹಂ ವರಸ್ಯಾಕ್ಷೇವ-
ಕಾರಣಮ್ | ಕುತಃ ಶರಃ ಪ್ರಯೋಕ್ತವ್ಯೋಽಸು.ರಸ್ಯಾಯೋಗ್ಯಬುದ್ಧಿ ನಃ ||೧೫||

೩. ವೃಂದಾವನಾಚಾರ್ಯವ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕಃ:- (16-27)

ತಸ್ಮಾದ್ವೃದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಮಂದಾನಾಂ ಶಂಕಿತುಂ ಮುನೇ | ಕಂದಾಶನೇಂದ್ರ ರಚಿತಂ ಪಂ
ದೋಷಂ ನ ದದಾತಿ ಚ ||೧೬|| ಮನ್ಮನಃ ಸನ್ನಿಹರ್ಷೇಣ ತ್ವನ್ಮನಃ ಸ್ಮೃತಿ ಕಾರಣಮ್ | ದಿನೇ
ದಿನೇಽಭಿಜಾನೀಹಿ ಕಾನೀಹ ಸುಕೃತಾನಿ ತೇ ||೧೭|| ಮನ್ನೇತ್ರಸನ್ನಿಹರ್ಷೇಣ ನಯನಂ ತೇ
ಸುದರ್ಶನಮ್ | ದಿನೇ ದಿನೇಽಭಿಜಾನೀಹಿ ಕಾನೀಹ ಸುಕೃತಾನಿ ತೇ ||೧೮|| ಮತ್ಕೃಣ ಸನ್ನಿ-
ಹರ್ಷೇಣ ತ್ವತ್ಕೃಣಂ ಶೃಣುತೇಽನಿಶಮ್ | ದಿನೇ ದಿನೇಽಭಿಜಾನೀಹಿ ಕಾನೀಹ ಸುಕೃತಾನಿ
ತೇ ||೧೯|| ಮಜ್ಜಿಹ್ವಾಯುಕ್ತತ್ವಜ್ಜಿಹ್ವಾಪ್ಯಂಹೋ ಮುಗ್ಧಚನಂ ಭವೇತ್ | ದಿನೇ ದಿನೇಽ-
ಭಿಜಾನೀಹಿ ಕಾನೀಹ ಸುಕೃತಾನಿ ತೇ ||೨೦|| ಮದ್ಭ್ರಾಣಿ ಸನ್ನಿಹರ್ಷೇಣ ತ್ವದ್ಭ್ರಾಣಿಂ
ಜಿಹ್ವತೇಽನಿಶಮ್ | ದಿನೇ ದಿನೇಽಭಿಜಾನೀಹಿ ಕಾನೀಹ ಸುಕೃತಾನಿ ತೇ ||೨೧|| ಮದ್ವಸ್ತಸನ್ನಿಹ-
ರ್ಷೇಣ ತ್ವದ್ವಸ್ತಃ ಕುರುತೇ ಕೃತಿಮ್ | ದಿನೇ ದಿನೇಽಭಿಜಾನೀಹಿ ಕಾನೀಹ ಸುಕೃತಾನಿ
ತೇ ||೨೨|| ಮತ್ಪಾದಸನ್ನಿಹರ್ಷೇಣ ತ್ವತ್ಪಾದಂ ಚಲತೇ ಪದಮ್ | ದಿನೇ ದಿನೇಽಭಿಜಾನೀಹಿ
ಕಾನೀಹ ಸುಕೃತಾನಿ ತೇ ||೨೩|| ಸರ್ವಾಣಿ ಕರಣಾನೀತಿ ಯುಕ್ತಮತ್ಕರಣಾನಿ ತೇ | ಕರ್ಮಾಣಿ
ಪುಣ್ಯರೂಪಾಣಿ ಕುರ್ವಂತಿ ಮಮ ಸನ್ನಿಧೇಃ ||೨೪|| ತನ್ಮಾದ್ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಮುಕುಂ-

ದಾನಂದಕಾರಣಮ್ | ಮಂದಾನಾಂ ಬೋಧನಾರ್ಥಾಯ ಕಂದಾಶನಕೃತಂ ತೃಭೂತ್ ||೨೫||
ಏವಂ ನಿಶಮ್ಯ ಮಮ ಭೃತ್ಯಮುಖಾಚ್ಚ ಸರ್ವಂ ವೃಂದಾವನಸ್ಯ ವಿಭವಂ ಸುಜನಾಶ್ಚ
ಸರ್ವೇ | ಶೃದ್ಧಾಲವೋ ವಿತತಭಕ್ತಿಯಂತಾ ಭಜಂತು ಸರ್ವೇಷ್ಟದಂ ಸಕಲವಾವಿನಾಶನಂ
ತತ್ ||೨೬|| ಎತ್ತಾದ್ವದಸ್ಮರಣೇನೈವ ಜನಾನಾಮುಣಿಮಾದಿತಾ | ಪ್ರಾಣನಾಥಪದಂ ಹಿತ್ವಾ-
ಕೋಣಪಂ ಭಜತೇ ನು ಕಿಮ್ ||೨೭||

೪. ವ್ಯಾಸಭಕ್ತರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (28)

ಶಿಲಾಸ್ಥಾಂ ಕುರು ಪುತ್ರೇಶ ಬಲಾತ್ಕಾರೇಣ ಮತ್ಪ್ರತಿಮ್ | ಸ್ಥಲಾಂತರಗತಾಂ ವಿದ್ವಿ ಸ್ವಲಾ-
ಭಾರ್ಥಂ ಚ ನಾಕಿನಾ ||೨೮||

೫. ಬಹುಭಕ್ತಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ:- (29)

ದೇವೈರವ್ಯರ್ಥಿತಾ ಸ್ವಾರ್ಥಂ ಆರ್ತಿನಾಶಾಯ ಪಾರ್ಥಿವೈಃ | ವ್ರಾಧೈಲಿ ಕಿಮು ವಕ್ತವ್ಯಂ
ಸಾರ್ಥಿಕುರುತ ಮತ್ಪ್ರತಿಮ್ ||೨೯||

೬. ವ್ಯಾಸಭಕ್ತಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ:- (30-38)

ಚರಮಾಜ್ಞಾ ಮಮೈವೇಯಂ ವರಮಾರ್ಥೇತಿ ವಿದ್ವಿ ತಾಮ್ | ಕುರು ಮಾಚಾನ್ಯಧಾ-
ಬುದ್ಧಿಂ ಪರಮಾ ನೀತಿರೀರ್ಯತೇ ||೩೦|| ಅಹಂ ರಮಾಮಿ ರಾಮೇಣ ರಮಾರಮಣ-
ರೂಪಿಣಾ ಅಹಂ ಪುಷ್ಪಾಮಿ ಕೃಷ್ಣೇನ ಭಾಷಿತಂ ವಿಷ್ಣು ರೂಪಿಣಾ ||೩೧|| ಅಹಂ ಪುಚ್ಛಾಮಿ
ಮತ್ಸೈನ ಸಚ್ಛಾನಾತ್ರಾಣಿ ವ್ರಸಂಗತೇ | ಗಚ್ಛಾಮಿ ಕಚ್ಛಪೇನೈವ ಸ್ವಚ್ಛರೂಪೇಣ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ
||೩೨|| ವರಾಹೇಣ ಕರಾರೋಹೇ ನಮಿತೋಹಂ ಚ ರಾಹುಣಾ | ನೃಸಿಂಹೈನ ಕೃತಸ್ನೇಹೇ ಸೈಹ್ಯ-
ಕೇಯೇನ ಪ್ರಾಜಿತಃ ||೩೩|| ವಾಮನೇನ ಚ ಸನ್ಮಾನೇ ಕಾಮೇನಾಪಿ ಸುಮಾನಿತಃ | ಭಾರ್ಗವೇ-
ಣೈವ ಜಾನರ್ಘೇ ಮಾನೇ ಸತಿ ಚ ಸ್ವರ್ಗಿಣಾ ||೩೪|| ಗರ್ಗಾದಿಮುನಿಭಿಃ ಸಾರ್ಥಂ ಶ್ರದ್ಧಯಾ

ರಾಧಿತೋಸ್ತೃಹಮ್ | ಬುದ್ಧಃ ಪ್ರಬುದ್ಧಃ ಸಿದ್ಧೇಶೋಬದ್ಧಬುದ್ಧಿಪ್ರಜೋಧಕಃ ||೩೫||
ಬೌದ್ಧರಾದ್ಧಾಂತಸಿದ್ಧಾಧಂ ದೇವಾನಾಂ ಬೋಧಯತ್ಯಲಮ್ | ಸದೇವೋ ವರದೋ ಮಹ್ಯಂ-
ಕದಾ ಚೇಹ ಸಮಾಗತಃ ||೩೬|| ಇತಿ ಮಾಮುಕ್ತವಾನ್ ಸೂಕ್ತಂ ಸ್ವಪಾದೇ ಚಾವದಾತ್ಯ-
ಜತಃ | ಕಲ್ಕೀಸಂಕಲ್ಪಸಂಸಿದ್ಧೋ ಮೈಂಛಮೂಲಕುಲಾಂತಕಃ ||೩೭|| ಅನಲ್ಪಮಪಿ ಚಾಲಸ್ಯಂ
ಚಾಲಯಾಮಾಸ ಲೀಲಯಾ | ಏವಂ ದಶಾವತಾರೇಷು ದುರ್ದಶಾರಹಿತೇಷು ಚ ||೩೮||
ಸದಾ ಸುಶರಣಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತದ್ವಾಸತ್ಯಮವಾಪ್ತವಾನ್ ||

೭. ವಿವ್ರವ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (39-43)

ವ್ರೂರ್ವಂ ಮಯೋಕ್ತಶ್ಲೋಕೇಷು ಸಾಂಶಯಿಕಮತಿಂ ತ್ಯಜ ||೩೯|| ತ್ವತ್ಪರ್ಣಾಭರಣ-
ಮುದ್ಧಿಶ್ಯ ಮಣಿವೃತ್ಯಯತಃ ಕೃತಮ್ | ಅಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತೇ ವಾಮಕರ್ಣೇ ಸಂಸ್ಥಿತ-
ಸಸ್ಮಣಿಮ್ ||೪೦|| ಪಾಣಿನಾ ದಕ್ಷಿಣೇ ಕರ್ಣೇ ನೃಸ್ಯ ತದ್ಗತಕಾಮಣಿಮ್ | ವಾಮಕರ್ಣೇ
ಪುನರ್ನೃಸ್ಯ ಮಮ ಪುಣ್ಯವಚಾಂಸ್ಯಹೋ ||೪೧|| ಅಥೋವದಿಷ್ಯವಾನಸ್ಮಿ ಸ್ಪಷ್ಟಂ ಮದ್-
ಸ್ತಕರ್ಮ ತೇ | ಕರ್ಣೇ ತೇ ದಕ್ಷಿಣೇ ವಿದ್ವನ್ ಪಶ್ಯ ಹಸ್ತೇನ ಸಂಸ್ಪೃಶನ್ ||೪೨||
ಇತೀದಂ ವಿದ್ವಿ ಸದ್ವೃದ್ಧೇ ವೃದ್ಧ ಮದ್ವಸ್ತಕರ್ಮ ಚ | ಶುದ್ಧಭಾವೇನ ಮಾಮದ್ಧಾ-
ಭಜ ಕ್ರೋಧಮಿವಂ ತ್ಯಜ ||೪೩|| ಅನ್ವಾರುಹಮಹೋಸ್ವರ್ಗಂ ಸಹ ದೇವೈರ್ವನಾಮ್-
ಹಮ್ ||

೮. ಬಹುಭಕ್ತವ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (44-44)

ಇದಮಾಶ್ವರ್ಯವೃತ್ತಂ ಮೇ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವೇಪಿ ಗರ್ವಿತಾಃ ||೪೪|| ಚರ್ವಿತಂ ಮೇ ಮಯಾ
ಸರ್ವಂ ಗರ್ವಂ ತ್ಯಜತ ಶೀಘ್ರತಃ ||

೯. ವೃಂದಾವನಾಚಾರ್ಯಪ್ರಕರಣಂ :- (45-60)

ಕರ್ತುಂ ಚಾಕರ್ತುಮವೈವಮನ್ಯಧಾ ಕರ್ತುಮೇವ ಚ ||೪೫|| ಸಮಥೋಹಂ ನ

ಸಂದೇಹಶ್ಚೇತ್ಯರಸ್ಯ ಸದಾಜಯಾ | ಇತಿ ಪೂರ್ವಂ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಮನುಸಂಧತ್ಸು ಬುದ್ಧಿ-
ಮನ್ ||೪೬|| ಮಾರ್ತಾರ್ಥಾಂಡರಧಮಾರುಹ್ಯ ನ್ಯಾಂಡಾರ್ತೇನ ಸುಮಾನಿತಃ | ಶರಕಾಂಡಜ-
ಮಾತ್ಮಣಾಂ ಕರಿ (ರ) ಕಾಂಡೇನ ಪೂಜಿತಃ ||೪೭|| ಭಾನುಮಂಡಲಗಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಕೋನು-
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸಂಸ್ಥಿತಃ ದೋರ್ದಂಡಾದರ್ಚಯನ್ ನಾಕ್ಷಾನ್ಯಾಂವಿನಾಂಡಸ್ಯ ಶಕ್ತಿಮಾನ್ ||೪೮||
ಸೂರ್ಯನ್ಯರಧಮಾಶ್ರಿತೈ ವೀರ್ಯಸ್ಯ ವರಮಾತ್ಮನಃ | ಆರ್ಯನ್ಯಾಪಿ ಮಮಾನ್ಯಾಂತಂ
ಕಾರ್ಯನ್ಯಾಂತಂ ಗತಂ ಮಯಾ ||೪೯|| ಏವಂ ಸುಷ್ಪ್ತ ರಥೇ ತಿಷ್ಠನ್ ಪೃಷ್ಠತಃ ಪರ-
ಮಾತ್ಮನಃ | ಕಾಷ್ಠಾಂತಂ ಯಾಮಿ ಕಾಮೇನ ಸ್ಪಷ್ಟಂ ಪಶ್ಯಂಶ್ಚ ಸಜ್ಜನಾನ್ ||೫೦|| ತಿಂಶು-
ಮಾರಂ ಸಮಾನಾದ್ಯ ಕಂಸಮಾರೇಣ ಚಾದೃತಃ | ಸಂಸರಾಮಿ ಪುನರ್ನಾಹಂ ಕಂಸರಾಮೀತಿಯಾ
ಚಯೇ ||೫೧|| ಸದೇವೋ ವರದೋ ಮಹ್ಯಂ ಕರದಾಯ ಮಹಾಪ್ರಭುಃ | ಸ್ಮರದಾಶ್ರಿತದಂಷ್ಟಮರ್ಘ-
ವಿದದಾರ ಹರಿಃ ಸ್ವಯಮ್ ||೫೨|| ತತ್ಪುಚ್ಛಾಂತಂ ನ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಸ್ವರ್ಗಮೂರ್ತೇರ್ಮರ್ಘ-
ಹಾತ್ಮನಃ | ಪೃಚ್ಛಾಮಿ ಸ್ವಚ್ಛತತ್ವಾನಿ ತತ್ಪುಚ್ಛಗತತೇಜನಾಮ್ ||೫೩|| ನ ಚೋಪದಿಷ್ಟವಾನ್
ಸ್ಪಷ್ಟಂ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಂಡಲಮಂಡನಮ್ | ಧ್ರುವಾದಿಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ಪಾಲಕತ್ವಂ ಸ್ವವೈಭವ-
ಮ್ ||೫೪|| ಏವಂ ಕ್ರಮೇಣ ಸರ್ವಾಣಿ ಜ್ಯೋತಿಃಪಿತೃಗತವಾನಹಮ್ | ತೇಜಸಾ ಸರ್ವಚಕ್ಷೂಂಷಿ ವಿ-
ಮುಷ್ಠನ್ ವಿಷ್ಣುನುಜಯಾ ||೫೫|| ತಿಷ್ಠನ್ ಸೂರ್ಯಾಭಿಮುಖ್ಯೇನ ಕಷ್ಠಂ ಕುರ್ವನ್ ಅಧಃ
ಸದಾ | ಸ್ಪಷ್ಟಂ ತಸ್ಯೇ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾಚೇಕ್ಷನ್ ತಮಿಶ್ವರಮ್ ||೫೬|| ರಥೇ
ತಿಷ್ಠನ್ ಪೃಥುಗ್ರೀವಂ (ತಥೋ ಗ್ರಾವಾನ್) ವೃಧಾಗ್ರಹಸುನಿಗ್ರಹಮ್ | ಧ್ಯಾಯೇ
ಮಾಯಾಂ ವಿನಾ ಕಾಯಂ ಪಾತಯಿತ್ವಾ ಚ ದಂಡವತ್ ||೫೭|| ಶ್ರೀಯೋರಾಸ್ಯೇ ತ್ವಯಾ
ವಾರ್ಯಂ ಮಯೋಕ್ತಂ ಸತ್ಯತಃ ಕುರು | ಇತಿ ಸಂವ್ರಾರ್ಥಯನ್ನಿತ್ಯಂ ಶ್ರುತ್ಯಂತೇಷು
ವಿಚಾರಯನ್ ||೫೮|| ಕೃತ್ಯಂ ಸರ್ವಂ ತು ಹಿತಾಹಂ ಸ್ತುತೇಃ ಕೃತ್ಯಂ ಕರೋಮಿ ತೇ |
ಪ್ರಭುಸ್ತದಾ ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ಮಾ ಪ್ರವಣಂ ಮಾಂ ಪ್ರಕೃಷ್ಣಧೀಃ ||೫೯|| ಪ್ರಾವೋಚತ್ಪ್ರಪ್ರಸ-

ನ್ನೋನ್ನಿ ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ಮೋಚಯೇ ಪ್ರಿಯ | ಇತಿ ಮಾಮುಕ್ತವಾನ್‌ಸೂಕ್ತಂ ಸ್ವಪಾದೇ-
ಚಾಪದಾತ್ಯಜತ್ ||೬೦|| ಪಸ್ತರ್ಶಗಾತ್ರಂ ನೇತ್ರಾಂತ್ಯಃ ದೃಷ್ಟವಾನ್‌ ನೋತ್ಸ್ರಮಾತ್ರತಃ ||
ಶೀಷವ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (61-90)

ಕಾತ್ರಕೀರ್ತಿಃ ಕೃಪಾವಾಪ್ರತಯಾ ಹೀನಸ್ಯ ಪುತ್ರಕ ||೬೧|| ತ್ವಮವೈವಂ ಪ್ರಸನ್ನಾಸ್ಯಂ
ಪ್ರಸನ್ನೀಕುರು ತಂ ಹರಿಮ್ | ಗುರುಂ ಮಾಂ ಮಾವಮುಂಸ್ಥಾಃ ತ್ವಂ ಕುರು ಕಾರ್ಯಂ
ಮಯೀರಿತಮ್ ||೬೨|| ಆಲಸ್ಯಂ ನ ಕುರು ತ್ವಂ ಹಿ ವಾಲಯಿಷ್ಯೇಹಮಂಜಸಾ | ಕಾಲಕ್ಷೇಪೋ
ನ ಕರ್ತವ್ಯಃ ಸ್ವಾಲಯಂ ತೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ ||೬೩|| ಕಿಬ್ಲೋಕ್ತ್ಯಾ ಸ್ವಾಲಯಂಜೀತಿ ತನಾಲ-
ಸ್ಯಾದ್ಯವಿಷ್ಯತಿ | ವಾಲಯಾಮಿ ಬಲಾದೇವ ಕಾಲಯಾಮ್ಯವ್ಯವೃತ್ತಾತಾಮ್ ||೬೪|| ತಸ್ಮಾ-
ನ್ಮಾಭೀಃ ಕುಮಾರಾಭ ಹೃಶುಭಾಚ್ಚ ಶುಭಾತ್ಮಕ | ಸಭಾಸು ಭಾಸ್ವರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಭಾವ-
ಗರ್ಭಂ ತು ಬೋಧಯ ||೬೫|| ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ಯವ ಸಿದ್ಧೇಶ ಶ್ರದ್ಧಾಂ ಕುರು ಬುಧೇ ಮಯಿ |
ವಿವ್ರಸ್ಯ ತನುರೇವೇಯಂ ಮತ್ತನುರ್ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||೬೬|| ಅತ ಏವ ಸ್ವತೋ ವಿವ್ರಃ-
ಸ್ವಕೃತ್ಯಾ ವಕ್ತಿ ಮತ್ಪ್ರತಿಮ್ | ಸುಕೃತಿಂಚಾಸ್ಯ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ಸ್ವಕೃತ್ಯಾ ಸಾಧಯಾಮ್ಯಹಮ್
||೬೭|| ತಸ್ಮಾದ್ವಿಪ್ರಾಯ ದಾತವ್ಯಂ ಕ್ಷುದಿತಾಯಾನ್ಯಮುತ್ಪಮಮ್ | ಸಕುಟುಂಬಾಯಂ
ದಾರಿದ್ರ್ಯಾತ್ ಕ್ರುದ್ಧಾಯ ಶುದ್ಧಾಯ ಚ ||೬೮|| ಅನ್ನಕಾಮಾಯ ಚರತೇ ಕೃಶಾಯೇತಿ
ಶ್ರುತೌ ಸುತ | ವಶ್ಯಾನ್ನದಾನಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಮಾನಸಿದ್ಧಮನಂತಕಮ್ ||೬೯|| ಶ್ರುತ್ಯರ್ಥಂ
ಜಾನತಃ ಪುತ್ರ ಕುತೋ ವಕ್ಷೇ ನಿರಂತರಮ್ | ಮಾನತಃ ಪ್ರಾಪ್ತಧರ್ಮಂ ತಂ ಮಾ ತ್ಯಜ
ತ್ವಂ ಸುತೋತ್ತಮ ||೭೦|| ಅಹಂ ನಮಾಮಿ ಕಾಮೇನ ಮಾನವಾಯಾನ್ಯದಾಯ ಚ |
ದಾನವಾ ಅಪಿ ಯಾಸ್ಯಂತೇ ಚಾನ್ಯದಾನಾಸುಸದ್ಗತಿಮ್ ||೭೧|| ಅನ್ನಸ್ಯ ನಾಮ್ನಾಚಾಸಂ ಪೋಷ್ಯ
ತಿಯತ್ವಂ ಕರೋತಿ ಚ | ಜೀವಾನಾಂ ಜನನೇ ಕೋ ನು ಮಾನಸಿದ್ಧಂ ವರಿತ್ಯಜೇತ್ ||೭೨||
ಅನ್ನಾದ್ಯೂತಾನಿ ಜಾಯಂತೇ ಜಾತಾಶ್ಚಾನ್ಯೇನ ವರ್ಧಂತೇ | ಅದ್ವ್ಯತೇತಿ ಚ ಭೂತಾನಿ

ತಸ್ಮಾದನ್ಮಂ ತದುಚ್ಯತೇ ||೭೩|| ಏವಮನ್ಮಂ ನಿವಿತ್ತಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ ತತ್ತತ್ಕರೋತಿ ಚ | ಅನ್ಮ-
ತೋಽಪಿ ತಥಾನ್ನೇನ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಸ್ವಸ್ಯ ಯಾತಿ ಚ ||೭೪|| ಅತೋ ಅನ್ಮನ್ಯಾ-
ವಿನಾಭಾವಾತ್ ಜೀವಾನಾಂ ಜೀವಮಾನತಾ | ಅನ್ನಾನಿ ಚೈವ ಜೀವಾನಾಂ
ಕಾನನೇ ವಾಸಿನಾಮಪಿ ||೭೫|| ಜೀವಮಾನಪ್ರದಾನ್ಯೇವ ಕಿಮು ಗ್ರಾಮನಿವಾಸಿನಾಮ್ |
ಅತೋಽನ್ಮಸದೃಶೋ ಮಾನೋ ಜೀವಾನಾಂ ನೈವ ವಿದ್ಯತೇ ||೭೬|| ಮಯೋಕ್ತಮನ್ಮತತ್ತ್ವಂ
ಚ ಶೃಣುತೇ ಯೋಽನಿಶಂ ಸುತ | ಅನ್ಮಂ ಚ ಲಭತೇ ಪೂರ್ಣಮನಂತಂ ಚಾಪಿ ಪಶ್ಯತಿ
||೭೭|| ಇದಂ ಕಥಂ ಸಂಘಟಿತೇ ಅನುಪತ್ತಿರಥಾತ್ರ ತು | ಇತಿ ಮಾ ವಿತ್ತ ಜೀವ ತ್ವಂ
ಕತ್ಥನಂ ವಾಪಿ ಮಾನವ ||೭೮|| ಯದ್ಯೇವಂ ವದನೇ ವಿದ್ವನ್ ಮದ್ವಂದನವಿಧಿಂ ಕುರು |
ಕೃದ್ಧವೈತೇ ಛಿಂಧಿಕ್ರೋಧಂ ತ್ವಂ ಭಿಂಧಿ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಪದ್ಧತಿವ್ ||೭೯|| ನೋಚೇದ್ಧ-
ಚ್ಯಸ್ವ ದೂರಂ ತು ದಾರಂ ಪ್ರತಿ ಸದಾ ಕುರು | ದ್ವಾರಂ ರಾಜ್ಞಾಂ ಪುನರ್ಗಚ್ಛ ಧೀರ-
ವಾದಮಪಾ (ಧೋ) ಕುರು ||೮೦|| ಅಥಾಪಿ ವಕ್ಷ್ಯೇ ತೇ ಕಾಮಂ ಕಥಾಕ್ರಮವಿಧಿಂ
ಬುಧ | ಸುಕ್ಷೀಣಸ್ತುಂ ವೃಧಾಕ್ಷೇವೋ ಭಿಕ್ಷಾಮಾತ್ರಂ ದದಸ್ವ ಮೇ || ವಿಪ್ರಾಂತರ್ಯಾ-
ಮಿಣಃ ಪೂರ್ಣಪುಣ್ಯಸ್ಯ ತು ಗುಣಾರ್ಣವ ||೮೧|| ಅಹಂ ವಿಪ್ರಮುಖೇನೈವ ಚಾನ್ಮಂ
ಭೋಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ನಾನ್ಯಥಾ | ಅನೇಕವೈಭವಂ ಚಾಪಿ ಮನ್ಮಂದನಮುಖೇನ ತು ||೮೨|| ವಿನಾ
ನಾನ್ಯತ್ರ ಭೋಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಚಾನ್ಮಮಾತ್ರಂ ತು ತನ್ಮುಖೇ | ತನ್ಮಾದ್ವಿಪ್ರಾಯ ದಾತವ್ಯಂ
ತ್ರಾತವ್ಯಶ್ಚ ಸದಾ ದ್ವಿಜಃ ||೮೩|| ಸಾಚಿವ್ಯಂ ಕುರು ವಾಣ್ಯಾ ಚ ವಕ್ತ್ರಾ ಸ್ಯಾತ್ಸರ್ವ
ಏವ ಚ | ಅನೇಕಮೂರ್ತಿಸಮದ್ಯುಕ್ತಃ ಕೀರ್ತಿಸಂತತಿಸಂಯುತಃ ||೮೪|| ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮಿ
ಹಯಗ್ರೀವಂ ಸ್ವಾರ್ಥಂ ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಕಾಮಿತವ್ | ಮೂರ್ತೈಕಯಾ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಯಾ
ಪರೈಶ್ಚ ಸ್ವಾರ್ಥೇಷು ಸಕ್ತೈಃ ಕೃತಕೃತ್ಯಬುದ್ಧ್ಯಾ | ಆರ್ತಿಂ ಚ ಹ್ಯತ್ಯಾ ಪರಮಾರ್ಥ-
ರೂಪಂ ಕಾರ್ತಸ್ವರಾಭಂ ಹಯಕಂಧರಸ್ಯ ||೮೫|| ನಮಾಮಿ ಕಾಮೇನ ವಿನಾ ವದಾಮಿ

ನಾಮಾನಿ ತಸ್ಯೈವ ಸುಮಾನನಾಗ್ರ್ಯ | ಧ್ಯಾಯಾಮಿ ಮಾಯಾಮುಪಿ ಕಾಮಿತಪ್ರದಾಂ
ತ್ವಯಾ ಮತಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮತರಂ ಹೃದಿಸ್ಥಿತಮ್ ||೮೬|| ಶತಂ ಶತಂ ಚ ಪದ್ಯಾನಾಂ ಪ್ರತ್ಯ-
ಧ್ಯಾಯ ಗತಂ ಕುರು | ಶುಭಶ್ರುತಕಥಾಃ ತ್ವಂ ಚ ಭವ ನೀಸಂಶಯೋ ಭವ ||೮೭|| ಅಹ-
ಮೇಕೇನರೂಪೇಣ ಶೋಕಂ ಪರಿಹರನ್ ಸದಾ | ಶ್ಲೋಕಾನ್ ವಕ್ತುಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋಹಂ
ಕಾಕಬುದ್ಧೌ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮೇ ||೮೮|| ತಥೈಕೇನೈವರೂಪೇಣ ಮತ್ತೋಕ್ತೇ ಚ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ತು |
ಶೋಕಸ್ಯ ದರ್ಶನಾತ್ಸದ್ಯಃ ಶೋಕಂ ಪರಿಹರಾಮ್ಯಹಮ್ ||೮೯|| ದೇವವೃಂದಸಮಾ-
ಯುಕ್ತೋ ಮದ್ವೃಂದಾವನಸಂಸ್ಥಿತಃ | ಸದ್ವೃಂದಾನಾಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ಚೇಷ್ಟವೃಂದಾನಿ
ಸರ್ವದಾ ||೯೦|| ಓಂ ಏತತ್ಸರ್ವಂ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯದೈನ ಗರ್ವಂ ಹಿತಾ ಸರ್ವೇ ವಿಪ್ರವ-
ರ್ಯಾಸ್ಯಜೇನ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಚೋವ್ಯಾಂ ಶರ್ವಗುರ್ವಾದಿದೇವಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವೋರ್ವಶೀಂ
ಯಾಂತು ಮಾಂ ಮಾನವೇಂದ್ರಾಃ||೯೧||ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಯೇ ಪಠಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ |
ಮುಕುಂದಾವನವೇನಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ ಕಂದಾಳನಾಜ್ಞಯಾ ||೯೨|| ಇದಮರ್ಪಿತಮೇನಾಸ್ತು
ಹಯತೀರ್ಷಸ್ಯ ಪಾರ್ಷ್ವದಾತ್ | ಸಮಂ ಸಹಸ್ರತೀರ್ಷಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಪುರುಷಾತ್ಪತಮ್ ||೯೩||
ಯಚ್ಛ್ರುಣ್ವತಾಂ ಭಕ್ತಿರುದಾರನದ್ಗುಣೇ ಹರೌ ಹರೇಲೋಕಗತೇ ತಥಾ ಮಯಿ |
ಭವತ್ಯಹೋ ಸರ್ವಶುಭಾಪ್ತಿನನ್ಯತೀಃ ದದಾತ್ಯಜಸ್ರಂ ಸುತ ಸತ್ಯಮೇವ ತತ್ ||೯೪||
ಓಂ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಪವಿಕುಲತಿಲಕನಾಗೀಶತೀರ್ಥಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಜಾತಶ್ರೀಮ-
ದ್ವಾದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತಬ್ರಹ್ಮಣಿಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ಅಲೌಕಿಕವಿಭಾಗೇ
ವೈಭವಸರ್ವಣಿ ಪಂಚಮೋಧ್ಯಾಯಃ ಸಮಾವೃತಃ ||

|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

|| ಅಧ್ಯಾಪನಾಧ್ಯಾಯಃ ||

೧. ಶೀಷವ್ರತರಣಃ:- (1-49)

ಹರಿಃ ಓಂ|| ತದ್ಭವ ನಂದನೇ ಪುಣ್ಯೇ ವನೇ ನಂದನಮಾನಿತಃ | ಇಂದ್ರಾಣ್ಯೇಂದ್ರೇಣ ಚಾನಂದೀ
ಮಂದಾಕಿನ್ಯಾಂ ರಮಾಮೃಹಮ್ ||೧|| ತಥಾಪರೇಣ ರೂಪೇಣ ಮೇರೌ ನಾರಾಯಣಾ-
ರ್ಚಕಃ | ಸುರಾಣಾಂ ಶರಣೇ ರಮ್ಯೇ ಕರಣ್ಯಮರ್ಪಣಾರ್ತಿಭಿಃ ||೨|| ಮುಕ್ತೋಯುಕ್ತೋ-
ಹರೇರ್ಭಕ್ತಾ ಶಕ್ತಾ ಸೂಕ್ತಾ ಚ ಶಕ್ತಿಮಾನ್ | ಪೃಕ್ತಸ್ತುಷಾರೈರ್ನೇತ್ರೋತ್ಥೈಃ ಪ್ರಾಕ್-
ತೃಷ್ಣಾಂ ತೃಕ್ತವಾನಹಮ್ ||೩|| ತತ್ರ ಚೈವಂ ಚಿರಂ ರಮ್ಯೇ ರಮಾರಮುಣನಾರಣೇ | ಕಾರ-
ಣಂಚ ವಿನಾರೀಣಾಂ ಶರಣಂ ಯಾಮಿ ಚಾರಣೈಃ ||೪|| ಏವಂ ಮೇರೌ ಸದಾರಾಮೇ ಚಾರಾ-
ಧನಪರಾಯಣಃ | ನಾರಾಯಣಸ್ಯ ಚರಣೇ ಮರಣಾರ್ತಿ ಚ ||೫|| ತದ್ಭಕ್ತೇನೈವ
ಕಾಲೇನ ಕೈಲಾಸೇ ನಿರ್ಮಲಾಚಲೇ | ನಾಲಪ್ಯಕ್ಷಶತಾಲೋಲೇ ಕೋಲಾದಿಮೃಗಚಂಚಲೇ
||೬|| ವಾಲಿತೇ ಬಾಲರೂಪೇಣ ಕಾಲನಂ ಕುರ್ವತಾ (ಕುರ್ವತಾಂ) ಸತಾಮ್ | ಲೋಕೇಶ-
ಪಾಲಕೇನಾಪಿ ಲಾಲಿತೋಹಂ ನ ಸಂಶಯಃ ||೭|| ಹೇ ನಂದನ ವುನಃ ಶ್ರೀಮನ್
ಮಮಾನಂದಪ್ರದೋ ಭವ | ಮದ್ವಾಸಸಂಗೀತಸಂಸ್ಥಸತ್ವದ್ಯಾನಿ ಸದಾ ಶೃಣು ||೮||
ಸಂಗೀತಸ್ಯಾನುಕೂಲ್ಯೇನ ತ್ವಂಗೀಕುರು ವದಾಂತರಮ್ | ವ್ಯಸಂಗೀಕುರು ತಸ್ಯಾರ್ಥಂ
ಸಾಂಗೀಕುರು ಚ ಮತ್ಪ್ರತಿಮ್ ||೯|| ವಿಪ್ರಸ್ಯ ದೋಷೇಣ ಕಾನಿಚಿತ್ಪದ್ಯಾನಿ ಮನಾಂಘ್ರಿ-
ನಃ | ಶಬ್ದಮಾನವಿರೋಧೀನಿ ಕೃಣ್ವಂತಿ ಶೃಣು ನಂದನ ||೧೦|| ಅಧಾಪಿ ವಿಪ್ರವರ್ಯಸ್ಯ
ದೋಷೋ ನಾಸ್ತಿ ಶೃಣುಷ್ವ ತತ್ | ಜಾಗ್ರತ್ಪ್ರತಿಗ್ರಹೇವಾಪಿ ತ್ವಗ್ರಹೋ ಜಾಯತೇ ಸುತ
||೧೧|| ಸ್ವಾಪ್ನಗ್ರಹಣ ಶಕ್ತೌ ಚ ಪತ್ಯ ವಿವ್ರಚಮತ್ಪ್ರತಿಮ್ | ತದಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯಾಸ್ಯ ಮದ-
ನುಗ್ರಹತೋಽಭವತ್ ||೧೨|| ಸದನುಗ್ರಹಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ತ್ವದ್ಹೃದಿಸ್ಥಂ ಸದಾ ಕುರು | ಅಧ್ಯ-
ಚಾನುಸರಾಮ್ಯತ್ರ ಪ್ರಕೃತಂ ಪುತ್ರ ತಚ್ಛೃಣು ||೧೩|| ಕೃಚಕ್ಷುನ್ಮಾಸ್ತಿ ಮಮೈವೇಹ ತಥಾ

ಚಾಪಿ ನ ಸಂಶಯಃ | ಅಹಮೇಕೇನ ರೂಪೇಣ ಸ್ವರ್ಗೇನರ್ಘೇ ನ ಘರ್ಘರಮ್ ||೧೪||
ದೀರ್ಘಾಜ್ಞಾನಂ ದಿಶಾಮ್ಯದ್ಧಾ ಗರ್ಗಾದಿನಾಂ ನ ಸಂಶಯಃ | ಯಮೋಪಿ ಕಮನೀಯಂ ಮೇ
ರೂಪಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮನೋರಮಮ್ ||೧೫|| ಕಃ ಪುಮಾನೇದೃಶೋಽಸ್ಮಾಕಂ ಲೋಕಂ ನಾಕಂ
ತ್ವಮಾಗತಃ | ಇತ್ಯವೃಚ್ಛತ್ ಪ್ರಚೇತಾಶ್ಚ ಸುಚೇತಾ ಅಪಿ ಕಾಶ್ಚನ ||೧೬|| ಸ್ತ್ರಿಯೋಽಪ್ಯಾ-
ತ್ರೇಯಮುಖ್ಯಾಶ್ಚ ಕೋತ್ರ ಸುತ್ರಾಮಮಾನಿತಃ | ತದಾಪಿ ಕಮನೀಯಂ ಮೇ ರೂಪಂ
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮನೋಭವಮ್ ||೧೭|| ಮೇನೇ ರತಿಃ ಸ್ವಭರ್ತಾರಂ ಕಾಮಾರ್ತಾರ ರೂಪಸಂಪದಾ |
ಏವಂ ಸ್ತ್ರಿಯಶ್ಚ ಸರ್ವಾಸ್ತಾಃ ಉರ್ವಶ್ಯಾದ್ಯಾಃ ಸುಗರ್ವಿತಾಃ ||೧೮|| ಗುರ್ವಾದಿಷ್ಟಾಸ್ತು
ಸ್ವಾವಿಷ್ಟಾಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾ ರೂಪಸಂಪದಾ | ವಾಸಿಷ್ಠಾನಥ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಾಃ ಪುಷ್ಟಾಃ ಕಾಮೇನ
ತುಷ್ಟಿದಾಃ ||೧೯|| ಅಷ್ಟಾಧ್ಯಾಯಾತ್ಮಕಂ ಚೈತತ್ಪುಷ್ಪಾನ್ ಪರಿಹರಿಷ್ಯತಿ | ಕಾಷ್ಠಾಂತೇ
ಕುರ್ವತಾಂ ಖ್ಯಾತಿಂ ಶಿಷ್ಟಾನಾವಿಷ್ಟದಂ ಸುತ ||೨೦|| ರಾಮೋಪಿ ತತ್ರ ಮಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ
ಕಾಮೇನ ರಹಿತಂ ಮುನಿಮ್ | ಸುಮನೋಹರ ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ಭೃತ್ಯೋ ಭವ ಸಮೀಪಗಃ
||೨೧|| ಇತಿ ಮಾಮುಕ್ತವಾನ್ ಸೂಕ್ತಂ ಸ್ವವಾದೇಚಾಪದಾತ್ಯಜತ್ | ಏವಂ ಯಮಸಭಾ-
ಮುಧೈ ಸಮವರ್ತಿ ಸುವಿಸ್ಮಿತಃ ||೨೨|| ಕುಮಾರಾಭಂ ಚ ಮಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ ಮಾರೋಽಪಿ
ಸುಲಜ್ಜಿತಃ | ನರಕೇ ಪರಕೀಯಾಶ್ಚ ಸುರಕಾರ್ಯವಿವರ್ಜಿತಾಃ ||೨೩|| ಸ್ವಕೀಯಾ ಅಪಿ
ಪಾಕೀಯಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ಯ ಮಮ ಪೂಜನಮ್ | ಶರಣಂ ಮರಣಾತಿಲಿತಂ ಕರುಣಾಕರ-
ಮಂಜಸಾ ||೨೪|| ತರಣಂ ಮೋಹಸರಣೇಃ ಸ್ವರಣಂ ಕರಣಂ ಚ ಮಾಂ | ಆಗತಃ ಸ್ವಾಗ-
ತೋಕ್ತ್ವಾ ಚ ಕಾ ಗತಿಃ ಪಾಪಿನಾಮಿಹ ||೨೫|| ಇತ್ಯವೃಚ್ಛನ್ ಸ್ವಚ್ಛತತ್ವಂ ಕುಶ್ಚಿತಂ
ಕರ್ಮ ತತ್ಯಜುಃ | ಪ್ರಕಚಚ್ಛೇದನಂ ಚಾಪಿ ಛಿತ್ವಾ ಸರ್ವೇ ದಿವಂ ಯಯುಃ ||೨೬||
ಇತ್ಯೇವಂ ನರಕೋತ್ತರಂ ತ್ರಾತಾರಂ ಸರ್ವ ಸಜ್ಜನಾನ್ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಹಿತತ್ವಾ ತು ಕಾಮಾರ್ತಿ
ನರಕಂ ಯಾಂತು ಮುತ್ಪದಮ್ ||೨೭|| ಮಮ ಸ್ವಪ್ನೇ ತವ ಸ್ವಪ್ನೇ ಚಾಸ್ಯ ಸ್ವಪ್ನೇ

ವದತ್ಸಯಮ್ | ತರ್ಹಿ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ತತ್ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಲೋಕೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ ||೨೮|| ಇತ್ಯ-
ವಿಶ್ವಾಸತಃ ಪುತ್ರ ಯೇ ವದಂತಿ ಕುಬುದ್ಧಯಃ | ತೇಷಾಂ ಶಾಪಾನ್ಮದಾನ್ಯಾಮಿ ದಾನಾ-
ನಾಮಪಿ ಶಾಶ್ವತಾನ್ ||೨೯|| ಕುತೋ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಭವತ್ಸತ್ಯೇ ಮೃತಿಂ ಮಾಯಾಸ್ತು
ವಾತಕಿನ್ | ಸುತಂ ಮೇಷಕುಮತಿಂ ಪ್ರೇತ ವೃಧಾ ಪ್ರೇರಿತವಾನಸಿ ||೩೦|| ಶ್ರದ್ಧಾಹೀನಂ
ಕುಬುದ್ಧೇ ತ್ವಂ ವೃದ್ಧಂ ತ್ಯಾಜಿತವಾನಸಿ | ಸರ್ವಜ್ಞೋಽಹಂ ನ ಸಂದೇಹಃ ಕುಮತಿಜ್ಞೋ
ದುರಾತ್ಮನಾಮ್ ||೩೧|| ಸುಮತಿಜಃ ನತಾಂ ಚಾಪಿ ತತ್ವಜ್ಞೋಽಹಂ ವಿಶೇಷತಃ | ಸರ್ವತ್ರ
ತವ ವಿಶ್ವಾಸಃ ಹ್ಯವಿಶ್ವಾಸಃ ಕುತೋಽಪ್ರತು ||೩೨|| ಅವಿಶ್ವಾಸೋತ್ರ ತೇ ಸಮ್ಯಕ್ ಯದಿ
ವಾ ತರ್ಹಿ ಸರ್ವತಃ | ಅವಿಶ್ವಾಸೋ ಭವತ್ಯೇವ ತವ ಸತ್ಯಂ ಮಯೋದಿತಮ್ ||೩೩||
ವಿಶ್ವಾಸಸ್ತತ್ರ ಚೇತ್ಪುತ್ರ ಹ್ಯವಿಶ್ವಾಸಃ ಕುತೋತ್ರ ತು | ಸರ್ವೇ ಮಯೋಕ್ತಾಃ ಶ್ಲೋಕಾನ್ಮೇ
ಶೋಕಮೂಲಸ್ಯ ನಾಶಕಾಃ ||೩೪|| ಕಾಕವಾಕ್ಯಾನೀವ ಪುತ್ರ ಮಾಕುರು ತ್ವಂ ವರೇರಿತಃ |
ವಿಪ್ರೋಕ್ತಯಂ ಮಮ ಸದ್ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಶುದ್ಧಾಂತಃಕರಣೋಽಭವತ್ ||೩೫|| ಶ್ರದ್ಧಾಯುಕ್ತೋ
ಮಯೋಕ್ತೇ ತು ವೃತ್ತಿಂ ಯಾಚ್ಛಾಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ | ಯಾವದೀಶ್ವರದತ್ತಂ ವೈ ತಾವತ್ಸೇವ ಸುಖೀ
ಭವೇತ್ ||೩೬|| ಮತ್ಪ್ರೇರಣಾಬಲಂ ವಶ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪುಣ್ಯ ಕೀರ್ತನ | ಕಾರಣಂ ಚ ಋಣಾ-
ನುಕ್ತೌ ಮತ್ಕಾರುಣ್ಯಂ ವಿನಾ ನಹಿ ||೩೭|| ಏವಂ ಕೃತೇ ಹ್ಯವಿಶ್ವಾಸೇ ಹ್ಯಲಮೇತಾವತಾ ಸುತ |
ಕೃತೇನ ಮಮ ನತ್ಪುತ್ರ ಸ್ತಸ್ಮಿ ತೇಽಸ್ಮು ಕುತೋಽಪುಭವ್ ||೩೮|| ವಿವ್ರವ್ರಾಣಾವಧಿರ್ಯಾ-
ವದಿತ್ಯುಕ್ತಂ ಪುಣ್ಯರೂಪಿಣಾ | ಕಣ್ವಾದಿಮುನಿಮಧ್ಯೇ ತು ಶೃಣ್ವದ್ಯ ಮಮ ಮಾನನಮ್ ||೩೯||
ಸ್ವರ್ಗಾಗಮನವರ್ಯಂತಮುತ್ಸರ್ಗೋಽಯಂ ನ ಸಂಶಯಃ | ನಿರ್ಗತೋದ್ಯ ಭವಾಮೃದ್ವಾ
ವಾಕ್ಯಗರ್ವವಾದತಃ ||೪೦|| ಯಥಾ ಗಚ್ಛನ್ ಗಜಃ ಶೀಘ್ರಂ ಗೋಕ್ಷುರಾದ್ಯಪವಾದ-
ತಃ | ನ ಗಚ್ಛತಿ ಪುನಃ ಶೀಘ್ರಂ ದುರ್ವಾದಿಗಜ ಸಿಂಹ್ಯ ಭೋ ||೪೧|| ತಥಾಹಮಪವಾದೇ
ತು ನಿವೃತ್ತೋ ವಾಗ್ನಿಸರ್ಗತಃ | ಅತ್ರಾಪವಾದಕಃ ಪುತ್ರ ಹ್ಯವಿಶ್ವಾಸೋಽಸ್ಮದೀಯಕಃ ||೪೨||

ತಸ್ಮಾನ್ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಹಾನ್ಯಾದಿದೋಷೋ ಮಮ ನ ಕಶ್ಚನ | ಕದಾಚಿದೇವ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ
ಕಾರ್ಯೇ ತು ಪ್ರಸ್ತುತೇ ಸತಿ ||೪೩|| ಇತಿ ಪೂರ್ವಂ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಮನುಸಂಧತ್ಸುಃ
ಬುದ್ಧಿಮನ್ | ಮಮೇಹೇತ್ರಿಣಿ ರೂಪಾಣಿ ಶಿಷ್ಯಾನಿ ತುಷ್ಣಾನಿ ಚ ||೪೪|| ಮತ್ಪುತ್ರೇ
ಕೃತಪಾಂಡಿತ್ಯೇ ವಿಪ್ರೇ ವೃಂದಾವನೇ ಸದಾ | ಯಥಾ ವಾಯುಸ್ತವಾಯುಷ್ಯವೃದ್ಧಯೇ
ವರ್ತತೇ ತ್ವಯಿ ||೪೫|| ತಥಾಹಂ ವರ್ತಯಾಮ್ಯತ್ರ ವಿಪ್ರೇ ಪುತ್ರ ನ ಸಂಶಯಃ | ನೇ
ಶುದ್ಧವೃದ್ಧವಿವ್ರೋಯಮತಿಮುಗ್ಧಃ ಸ್ವಕಾರ್ಯತಃ ||೪೬|| ಕ್ರುದ್ಧಸ್ತುಂ ಮಾಭವಸ್ವಾದ್ಯ
ಶ್ರದ್ಧಾಯುಕ್ತೋ ಬುಧೇ ಮಯಿ | ಸತ್ಯಂ ವಚ್ಚಿ ಹಿತಂ ವಚ್ಚಿ ಸುತ ವಚ್ಚಿ ಪುನ-
ಸ್ತವ ||೪೭|| ವಿವ್ರೋಯಂ ವರ್ತತೇ ವೃತ್ತಿಂ ಕುತ್ರ ಯಾಸ್ಯತಿ ಮುಪ್ತಿಯಃ | ವಿಧವಾಶ್ರುತ
ತೇದ್ವೈವ ವಿಧಿಶ್ಚ ವಿಮುಖೋ ಭವೇತ್ ||೪೮|| ದ್ವಿಜ ಕಾರ್ಯತಮದ್ರೋಹಾತ್ ದ್ವಿಜ-
ಕಾರ್ಯವಿರೋಧಿನಃ | ಸುಖಿನಃ ಸಂತು ಮದ್ಯಕ್ತಾಃ ಶತ್ತ್ವಜ್ಞೇವಂತು ಮುಪ್ತಿಯಾಃ ||೪೯||
ಅತಿಸೌಭಾಗ್ಯವಂತಶ್ಚ ಸಂತು ಭಕ್ತಿಯುತಾ ಹರೌ ||

೨. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ:- (೫೦-೫೮)

ಮಮ ವೃಂದಾವನೇ ಪುಣ್ಯೇ ಕಮನೀಯಂ ತು ಮಾಂ ಸ್ಮರ ||೫೦|| ಶ್ರಮಹಾರಿಣಮುಚ್ಛಾತ್ವಾ
ಸುಮನಾಸ್ತುಂ ನ ಗಚ್ಛಹ | ಏವಂ ಬುದ್ಧೌ ಸದಾ ಶುದ್ಧಶ್ರದ್ಧಾಂ ಕುರು ಧೀಯಾ ಶವ
||೫೧|| ಕ್ರೋಧಂ ತ್ಯಜ ದ್ವಿಜಾದ್ಯೈವ ಭಜ ಮಾಂ ಭುಜಗೇಶ್ವರಮ್ | ಅಹಂ ತನಾಹಿತಂ
ನೈವ ವಚ್ಚಿ ಕಿಂಚನ ಕಾಚನ ||೫೨|| ವೃಥಾ ತೇ ಮಾಸ್ತು ನಾಸ್ತಿತಿ ಗುರುದೈವಂ ವದಂತಿ
ತ್ಯಃ | ಮತ್ಪುತ್ರಸ್ಯ ಸುವಿಶ್ವಾಸಂ ಪಶ್ಯ ತ್ವಂ ವಿಪ್ರಸತ್ತಮ ||೫೩|| ಸೀತಾಪತೇಶ್ಚ ಭಕ್ತಸ್ಯ
ವ್ಯಾಸತೀಷ್ಠಸ್ಯ ಚೈವ ಹಿ | ಜತುರ್ಣಾವಹಿ ವಿಶ್ವಾಸೇ ನೃಣಾ ಲಾಭಂ ಯಥಾ ತಥಾ ||೫೪||
ಕರ್ಣಶ್ರಾವ್ಯಂ ಭವತ್ಯೇವ ವರ್ಣಾತ್ಮಕಮಿದಂ ವಚಃ | ಮತ್ಪ್ರೇರಿತಾಃ ಸುವಿಶ್ವಾಸಂ ಕುರ್ವಂ-
ತ್ಯೇತೇ ನ ಸಂಶಯಃ ||೫೫|| ಪಶ್ಯಂತಿ ವಿಶ್ವಾಸಫಲಮೈಹಿಕಂ ಚ ಯತ್ | ವರ್ಣಾ-

ತ್ವಕಮಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ಯತಂ ಕರ್ಣೇನ ಶೃಣು ನಂದನ ||೫೬|| ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣಶಿಲಾಯಾಂ ಮೇ
ಚೀರ್ಣೇನ ಲಿಖೀತಂ ಕುರು | ವರ್ಣಾನಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದ್ಯಾನಾಂ ಕರ್ಣಶ್ರಾವ್ಯಂ ತಥಾ ಕುರು
||೫೭|| ಸ್ವರ್ಣಲಾಭಾಯ ತೇ ಪುತ್ರ ಶರ್ಮಣೇ ಚ ಸದಾ ತವ | ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಪುನಃ ಸತ್ಯ-
ಮಂದ್ವೈಶ್ಯ ಭುಜಮಂಚ್ಯತೇ ||೫೮||

೪. ವೇದನಿಧಿಪ್ರಕರಣಂ :- (59-64)

ಶಸ್ತಂ ಶಸ್ತಂ ಕುರು ಕ್ಷೇಪಂ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ನ ಮೃಷಾವಚಃ ಶೀಘ್ರೇಣಾಹಂತು ಗಚ್ಛಾಮಿ
ವ್ಯಾಘ್ರಾದಿಭಯಕಂಪಿತಾ ||೫೯|| ವ್ರಾಗ್ರಾಧ ಗೌರ್ಯಧಾರಣ್ಯೇ ನ್ಯಾಗ್ರಾಂ ಮೂರ್ತಿಂ
ಭಜಾಮಿ ತಾಮಸ್ | ಅವಿಶ್ವಾಸೇನ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಉರ್ವ್ಯಾರ್ಮತ್ಯಂತಪಾಪಿನಾಮಸ್ ||೬೦||
ತೇಷಾಮಾಕರ್ಷಣಂ ಕಾಲೇ ಯಮದೂತ್ಯೈಶ್ಚ ಕಾರಯನ್ | ತನ್ಮಾನ್ವರವರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರೇಷ್ಠ
ಮೇ ಸರ್ವದಾ ಮಠೇ ||೬೧|| ಬುದ್ಧಿಃ ಸೌಷ್ಠವಸಮ್ಯಕ್ತಾನ್ ಶ್ರೇಷ್ಠಾನಂಗೀಕುರು ಸ್ವಃಪ್ರವಿ-
ಷಯಂ ತವ ಶುಭಾ ಬುದ್ಧಿಃ ಕಿಯಂತಃ ಕುಜನಾ ಭುವಿ ||೬೨|| ನಯಂತೋ ನರಕಾ-
ವಾಸಂ ಸ್ವಯಂ ತೇಷಿ ವತಂತ್ಯಹೋ | ಕವಿತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ನಾಸ್ತಿ ಸವಿತಾ ವೇತ್ತಿ ಸರ್ವಧಾ |
||೬೩|| ಭವಿತಾಽಧಾಪಿ ಲೋಕೋಽಯಮಯುತಂ ಶರದಾಂ ಶತಮ್ | ಮಯಾಕಂಗೀ-
ಕೃತವಿಪ್ರೋಽಯಂ ಪ್ರೇತ್ಯ ಪುತ್ರ ಸುಖೀ ಭವೇತ್ ||೬೪|| ಕಾತ್ರ ಹಾನಿಃ ಕೃತಾ ಚಾಸ್ಯ
ಪರೈರ್ಹಾರ್ಣವೈ ಕೃತೇವ್ಯುತ ||

೪. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕಂ :- (65-66)

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಧಮ ಮದ್ವಾಣೀಂ ನಿರ್ಗುಣಾನ್ ಪ್ರತಿ ಮಾ ಭಣ ||೬೫|| ಗುಣಿನಾಂ ಭಣ
ಸದ್ವಾಣೀಂ ನೋ ಚೇತ್ಪ್ರಾಣಾನ್ ವೃಕ್ಷೋಽಪಿ ತೇ | ಕಾಣ ಕಾಣ ಗುಣೈರ್ಹೀನೋವ್ಯಣ್ವೇ-
ಕುರು ಕುಮಾನವಮಸ್ ||೬೬||

೫. ವೇದನಿಧಿಪ್ರಕರಣಂ :- (67-100)

ಮತ್ಸನ್ನಿಧಾನೇ ಸತಿ ನಂದನಾಗ್ರ್ಯ ವೃಂದಾವನೇ ಸುಂದರಮಂದರಾಭೇ | ವೃಂದಾರಕೇಂದ್ರೇ
ಸಹ ಚೇಂದ್ರಿಯೇತೋ ವಿಂದ್ರಾದಿವೇಷೈಃ ಸಹ ಸನ್ನಿಧತ್ತೇ ||೬೭|| ಮಯಿ ಗಚ್ಛತಿ ಸತ್ಪ್ರಪ್ರ
ದೇವೈಃ ಸಹ ಮುನಿಶ್ವರೈಃ | ಪರಿಗಚ್ಛತಿ ಸ್ವಚ್ಛಂದೋವ್ಯನೇಕಾತ್ಮ ಸುಮೂರ್ತಿಭಿಃ ||೬೮||
ಅನ್ವಯವ್ಯತಿರೇಕಾನುವಿಧಾಯಿತ್ವೇನ ತಸ್ಯ ಮೇ | ಕಸ್ಯ ಚೇದ್ರವಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಪಶ್ಯ
ಲೋಕೇ ಸುಚಕ್ರವಾ ||೬೯|| ತಸ್ಮಾದ್ವಿಶ್ವಾಸತಃ ಪುತ್ರ ಯಾಸ್ಯಂತಂ ಸಾಪಯಾಶು ತಮಾ
ನೇಶ್ವರಂ ಭಾಸ್ವರಂ ಮೂರ್ತಿ ಕಾರ್ತಸ್ವರ ಸಮಾಕೃತಿಮ್ ||೭೦|| ಅವಿಶ್ವಾನೇ ಪ್ರಯಾ-
ಸ್ಯಾಮಿ ಸುವಿಶ್ವಾನೇ ವನಾಮ್ಯಹಮ್ | ತವ ಶ್ವಾಸವ್ರಣೇತಾಹಂ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ನ ಸಂಶಯಃ
||೭೧|| ತಸ್ಮಾದಾಯುಷ್ಯವೃದ್ಧೈಃ ತೇ ಶುದ್ಧವಿಶ್ವಾಸಸಂಸ್ಥಿತಮ್ | ಕುರು ಪ್ರದಾಯಂತೋ
ವಿತ್ಯಂ ಕೋದ್ಧಾ ವಕ್ತಾ ಚ ಮಾಂ ವಿನಾ ||೭೨|| ಸಹೋದರಂ ಚ ಹಿತಾಪಿ ಕವಿಃ
ಸ್ಯಾಂ ತ್ವನ್ಮುಖೇ ಸದಾ | ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ರಹಸ್ಯಂ ಮೇ ಪರಸ್ಯ ಸುಯಶಸ್ವಿನಃ ||೭೩||
ವಿಪ್ರಸ್ಯ ಶಶ್ವದುಕ್ತಾ ಚ ವಿಶ್ವಾಸಂ ಕುರು ಮತ್ಪ್ರತಾ | ದರ್ವೀಕರೋ ಗರ್ವಿತೋಽಪಿ
ಗರವೀರ್ಯೇಣ ಗಾರುಡೈಃ ||೭೪|| ಗಾಂ ಗತೋಽಪಿ ನ ಗಂತಾ ಚ ಸ್ವಾಂಗತಿಂ ಸೌಗತೋ
ಯಥಾ | ತಥೈವ ತವ ವಿಶ್ವಾಸವಿಶ್ವಸ್ತಃ ಪ್ರಸ್ತುತಾಂ ಗತಿಮ್ ||೭೫|| ಹಿತಾ ಶನ್ತಾಂ ಸ್ಥಿತಿಂ ವ್ರಾವ್ಯ
ತ್ಪ್ರತ್ಯತಾಂ ಸಮಾಸ್ಥಿತೋಽಭವಂ | ತವಾದರಾಖ್ಯರೋಧೇನ ಪ್ರತಿರುದ್ಧೋ ಭವಾಮಿ ಚ
||೭೬|| ತ್ವದಾರಾಧಿತವಾದಾಬ್ಜಃ ಸುಧಾಸಾಗರಗೋ ಯಥಾ | ಅಭವಂ ಶುಭಮೇವ ತ್ವಮ-
ಭಯಂ ಚಾಪಿ ಮದ್ಭವ ||೭೭|| ಲಭ ಮೇ ಭವ ಸಂಪ್ರೀತಿಭಾಜೋ ಭವ್ಯಭವೇಷು ಚ |
ಇತಃ ಪರಂ ಪರೈರುಕ್ತಾಂ ರಿಕ್ತಾಂ ವಿಶ್ವಾಸತಃ ಕೃತಾ ||೭೮|| ನೃತ್ಯತಾಂ ತರ್ಕಿತಾಂ ಸದ್ಭಿಃ ಸ್ವೀಕೃ-
ತಾಂ ನ ಕುರು ಪ್ರಿಯ | ಕಾಕೋದರೋ ಯಥಾ ಲೋಕೇ ತೋಕೋದರಪ್ರಪೂರಣಮ್
||೭೯|| ಭೇಕೋದರಗತಾಂತ್ರೈರ್ವರ್ತಮೈಕೋದರಗತೋಽಪಿ ಸನ್ | ಕುರುತೇ ನಿರತಸ್ತಚ್ಛ ಸ್ಮರತೇ

ಹರತೇ ನರೈಃ | ಹರನ್ ತು ತ್ವರತೇ ರಂತುಂ ಪುರತೇ ಕ್ರಿಯತೇ ಚ ಸಃ ||೮೦|| ತದ್ವತ್ಪಲೋಽಪಿ
ಮಲಭಾಂಡಮಜಾಂಡಕೋಶೇ ಸ್ವಸ್ಯೋದರಂ ತು ತರತೇ ಪರಪೀಡನಾಚ್ಚ | ನಿತ್ಯಂ ಕಲತ್ರರತಿ-
ಮಾನ್ ಭವತೀಹ ಪುತ್ರ ಪ್ರಾಣಾನ್ ವರಸ್ಯ ಹರತೇ ನರಕೇ ಚರಿಷ್ಯನ್ ||೮೧|| ಅಪ್ರಾಕೃತಂ
ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವಿವ್ರಾಂತರಮುಖೇನ ಚ | ಸುಪ್ರಾಕೃತಮನೇನೈವ ಸಂವ್ರಾಧರ್ಥಯ ಸುತಾತು
ಮಾಮ್ ||೮೨|| ಶಿಷ್ಯಾನಿ ತುಷ್ಯಾನಿ ಚೇತಿ ವರ್ಣಾನ್ಯೂನತ್ವತಃ ಸುತ | ಸನ್ನಿಧಾನಸ್ಯ ನ್ಯೂನತ್ವಂ
ಕ್ರಮಾಜ್ಞಾನೀಹಿ ಮಾನವ ||೮೩|| ವೃಂದಾವನೇ ಯಾದೃಶಂ ತು ತಾದೃಶಂ ನಾಸ್ತಿ ನಂದನೇ |
ನಂದನೇ ಯಾದೃಶಂ ಧೀಮನ್ ತಾದೃಶಂ ನಾಸ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ||೮೪|| ಅಧಿಷ್ಠಾನಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ
ದಾತುಂ ವೃಂದಾವನೇ ಸದಾ | ವೃಂದಾರಕೇಂದ್ರಸಂದಿಷ್ಟೋ ಮಂದಸ್ಥಿತ ವನಾಮೃಹಮ್
||೮೫|| ತ್ವಯಿ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರ ವಕ್ತಾ ಚ ವ್ಯಕ್ತಂ ವ್ಯಕ್ತಿಮತಾಂ ವರ | ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸರ್ವಾಣಿ ಕೃತ್ಯಾನಿ
ಭೃತ್ಯಾನ್ನಗ್ರಹಕಾತರಃ ||೮೬|| ವನಾವಿ ಮನಸಾ ಶ್ರೀಮನ್ ದಾಸೋ ವ್ಯಾಸಸ್ಯ ಶಾಸನಾತ್ |
ಶ್ವಾಸರೂಪೇಣ ಚಾವಾಸಃ ಶ್ರೀಶನ್ಯಾಪಿ ಭವಾತು ಚ ||೮೭|| ಶಾನ್ತ್ರಾರ್ಥಜ್ಞ ಕೃತಾರ್ಥಂ ಮಾಂ
ತೃತಾತ್ವಂ ಸರ್ವದಾತ್ರ ತು | ಕುಬೇರೋವ್ಯಧ ಮಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಭೇರಿರವ ಆದರಾತ್ ||೮೮||
ಗಂಭೀರಸ್ಮೀತ್ರಸನ್ನಾದ ಸುಭೀರುಃ ಸನ್ನಪಾಗತಃ | ಗೃಹ್ಣನ್ ಪಾಣಿಂ ಗುಣಿನ್ ಧೀಮನ್
ಮಣಿಕೀರ್ಣಾನಿ ಮಾನವ ||೮೯|| ದದೌ ಚಾಭರಣಾನ್ಯಾಶು ಚರಣೇ ಮಣಿರಾಶಿಕಮ್ |
ಸ್ವಗೃಹಂ ವೇಶಯಾಮಾಸ ಸಗೃಹನ್ನೇವ ಮೇ ಕರಮ್ ||೯೦|| ಪ್ರಗೃಹೀತಮತಿವ್ರೇಮಾ
ಜಗೃಹೇ ಮಮ ಪಾಡುಕೇ | ಕುಬೇರಸ್ತೃಧ ಮಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುವೀರೋಽಪಿ ಸುವಿಸ್ಮಿತಃ ||೯೧||
ತ್ರಯೀವಿರೋಧಿನಂ ಹತ್ವಾ ಕವೀಶ್ವರಮುಪಾಗತಮ್ | ಯಥಾ ಕರೋತಿ ವೇದಸ್ಯ ನಿರ್ಭಯಂ
ಭಾರತೀಪತಿಃ ||೯೨|| ತಥಾ ಕರೋಷಿ ಲೋಕೇಶ ಪ್ರೀತಿಂ ಸಾಧಿತವಾನಸಿ | ಇತಿ ಮಾಮುಕ್ತ-
ವಾನ್ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಮುತ್ಪತ್ತಿಸ್ಮೃತಿಮಾತ್ರತಃ ||೯೩|| ತ್ಯಕ್ತವಾನ್ ಸರ್ವಕೃತ್ಯಾನಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ತತ್ತ್ವಾನಿ
ಮೇ ಸುತ | ಅಹಂ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರೇಣಾನಿಮಿಷೈಃ ಸಹಿತೋಽಗಮಮ್ ||೯೪|| ವಶ್ಯತಾಮೇವ

ಸರ್ವೇಷಾಂ ವಾಶಿನೋ ಲೋಕಮಾಗತಃ | ಪ್ರಚೇತಾ ಅಪಿ ಮಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸುಚೇತಾಶ್ಚ
ವಿಪಶ್ಚಿತ್ತಮ್ ||೬೫|| ಕುಚೇತಾಶ್ಚಾಗತಃ ಪಶ್ಚಾತ್ ನೃಚ್ಯಂ ಯಾಚಿತವಾನ್ಯಯಾ | ಜ್ಞಾನಂ
ಭಾನುನಿಭಂ ಮೌನಿನ್ ಮಾನೇನ ಸಹಿತಂ ಶನೈಃ ||೬೬|| ಅನಂತಾನಂತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಸೂಚನಂ
ಲೋಚನಂ ಯಥಾ | ಕಾಂಚನೇನಾಂಚನಂ ಕುರ್ವನ್ ಮಾಂ ಭಿನ್ನಂ ವಾಪಿನಾಮಿಹ ||೬೭||
ಲಾಂಭನೈಃ ಪ್ರಾಂಚಿತಂ ಜಾನನ್ ವಾಂಛಿತಂ ಚಾವ್ವವಾನ್ಯಯಾ | ತದಾದರೇಣ ಸರ್ವೇಷಾಂ
ಗರ್ವಿತಾ ಅಪಿ ಚರ್ವಿತಮ್ ||೬೮|| ದರ್ವೀಕರಪತಿಂ ಪರ್ವಣ್ಯಾನ್ತಾಃ ಸ್ವರ್ವಾಸಿನಶ್ಚ
ಯೇ | ನಾಧುನಾಧ್ವಿತಿ ಸಂಭಾಷ್ಯ ಜಗೃಹುದರ್ಶನಂ ಚ ಮೇ ||೬೯|| ಸ್ವಾದು-
ಸ್ವಾದುಷದೈರ್ವಿದ್ಯೈ ಮರ್ಧುರೋಕ್ತಿಸಮನ್ವಿತೈಃ | ಏವಂ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶಂ ಚ
ಮಾನವಾಂತಕಸನ್ನಿಧೌ || ದಾನವಾ ಅಪಿ ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಸ್ತುವಂತೋ ಮಾಂ ದಿವಂ
ಯಯುಃ ||೭೦|| ಓಂ ಏತತ್ಸರ್ವಂ ನೃವ್ಯವದ್ಯೇನ ಗರ್ವಂ ಹಿತ್ವಾ ಸರ್ವೇ ವಿಪ್ರವ-
ರ್ಯಾಸ್ಯಜೇನ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಚೋವ್ಯಾಂ ಶರ್ವಗುರ್ವಾದಿದೇವಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವೇರ್ವತೀಂ
ಯಾಂತು ಮಾಂ ಮಾನವೇಂದ್ರಾಃ ||೭೧|| ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಯೇ ಪಠಂತಿ
ಮುನೀಷಿಣಃ | ಮುಕುಂದಾವನಮೇವಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ ಕಂದಾಶನಾಜ್ಞಯಾ ||೭೨|| ಇದ-
ಮರ್ಪಿತಮೇವಾಸ್ತು ಹಯಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಪಾರ್ಷ್ವದಾತ್ | ಸಮಂ ನಹಸ್ರಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ
ಪುರುಷಾತ್ಮ್ಯತಮ್ ||೭೩|| ಯಚ್ಛ್ರುಣ್ವಿತಾಂ ಭಕ್ತಿರುದಾರಸದ್ಗುಣೇ ಹರಾ ಹರೇ-
ಲೋಕೇಗತೇ ತಥಾ ಮಯಿ | ಭವತ್ಯಹೋ ಸರ್ವಶುಭಾಪ್ತಿಸನ್ಮತೀರ್ದದಾತ್ಮಜಸ್ಯಂ ಸುತ-
ಸತ್ಯಮೇವ ತತ್ ||೭೪||

ಓಂ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸವಿತುಲಕವಾಗೀಶತೀರ್ಥಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀಮದ್ವ್ಯಾ-
ದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣನ್ಯಾಷ್ಟವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ಅಲೌಕಿಕವಿಭಾಗೇ ವೈಭವ-
ವರ್ವಣಿ ಷಷ್ಠೋಧ್ಯಾಯಃ ಸಮಾವೃತಃ ||

|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ವಣಮಸ್ತು ||

|| ಅಥ ಸಮ್ತಮಾಧ್ಯಾಯಃ ||

೧. ವೇದನಿಧಿಪ್ರಕರಣಂ :- (1-44)

ಹರಿಃ ಓಂ ಏವಂ ವೈ ದೇವತಾಲೋಕೇ ವಾಕಶಾಸನಪೂರ್ವಕಾನ್ | ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚಾಕಾಶ-
ಗಾಮಿ ತು ಸತ್ಯಲೋಕಮಿತೋಽಗಮಮ್ ||೧|| ತತ್ತ್ವೈವ ನಿವನಾವ್ಯದ್ವಾ ಶುದ್ಧಾಂತಃ-
ಕರಣಃ ಸದಾ | ಬದ್ಧ್ವಾ ಹಯಗ್ರೀವವದಂ ಶ್ರದ್ಧಾಯುಕ್ತಶ್ಚ ಸುಸ್ಥಿರಃ ||೨|| ತತ್ತ್ರಾಪಿ
ಮಾಂ ಹಯಗ್ರೀವಃ ಶ್ರುತ್ಯರ್ಥಂ ಸರ್ವಮೇವ ಚ | ಗ್ರಾಹಯಾಮಾಸ ಸರ್ವಜ್ಞೋ ವರ್ಗೇ
ವರ್ಗಾರ್ಥತತ್ತ್ವವಿತ್ ||೩|| “ಸರ್ಗೇ ನರ್ಗೇ ತಥಾಹಂ ವೈ ಸ್ವರ್ಗಂ ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಮಾರ್ಗ-
ಯನ್ ಘರ್ಘಾರೌ ತೌ ಚ ದೈತ್ಯಾಗ್ರೌ ಮಧುಕೈಟಭನಂಜಿತೌ ||೪|| ತೌ ಹತ್ವಾ ನಲಿತೇ
ಕಾಲೇ ಲೋಕಂ ನಿರ್ಮಿತವಾನಲಮ್ | ವಾಲಯಾಮಿ ಕುಲಾಲೋಕ್ಯಪಿ ಕಲಶಂ ವಾಲ-
ಯನ್ಯದಾ ||೫|| ಏವಂ ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದ್ಯಷ್ಟಕಂ ಚ ಸ್ಪಷ್ಟಂ ಕಷ್ಟಂ ವಿನಾವ್ಯಹಮ್ | ಶ್ರೀಷ್ಠೋ
ಸುಷ್ಪುಕರೋಮೋಷ್ಠಾಂ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಪ್ರೀಷ್ಠ ಸದ್ಗತಿಮ್” ||೬|| ಇತಿ ಮಾಮುಕ್ತವಾನ್ಯಕ್ಷಂ
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸರ್ವಂ ತು ವಾತಕಮ್ | ಪ್ರಾಪ್ತಂ ವದಾಂತಿಕಮ್ ಸ್ವಸ್ಯ ಶಕ್ತ್ಯಾಯುಕ್ತಂ
ಶ್ರುತಿಗ್ರಹೇ ||೭|| ಸಹಸ್ರಪದ್ಯ ತತ್ಪದ್ಮಂ ತತ್ಪದಾಖ್ಯದಲಾನ್ವಿತಮ್ | ತದ್ಭಾವನೌರಭ-
ಭುವಂ ಚಿಘ್ನನ್ ವಿಭ್ರತ್ಸ್ವಮೂರ್ಧನಿ (ಭಿಭ್ರತುಮೂರ್ಧನಿ) ||೮|| ವಿಪ್ರಾಸ್ಯಸರಸೋ-
ದ್ಭೂತಂ ಸರಸಾ ಸರ್ವಭೂಸುರಾಃ | ಶಿರಸಾ ಸ್ವರಸೋವೇತಾಃ ಶ್ರಿಯೈ ತಾಸುರಸಂ
ವರಮ್ ||೯|| ಧಾರಯಂತು ಬುಧಾಗಾರೇ ಧಾರಯಂತು ಸದಾರಕಾಃ | ಆದರೈಃ ವಾದ-
ರಜಸಾ ಧೂತವಾನಾಶ್ಚ ಯೇಽನರಾಃ ||೧೦|| ಇತ್ಥಂ ಮಮೋಕ್ತಿರೇವೇಯಂ ಕಥಂ ಕೃತ್ರಿಮ-
ವಾರ್ತಯಾ | ವ್ಯರ್ಥತಾಂ ಯಾತಿ ತತ್ತ್ವಜ್ಞ ವಾರ್ಧಿವೇಷ್ಠಸಿ ಸಾರ್ಥಿಕಾ ||೧೧|| ಅತಿ-
ಗೋಪ್ಯಾನಿ ವದ್ಯಾನಿ ಮಯೋಕ್ತಾನ್ಯಸಿ ಕಾನಿಚಿತ್ | ಜನನ್ಯಾಯೋಗ್ಯತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ
ಹೃತವಾನ್ ವಿಪ್ರವಾಕ್ಯತಃ ||೧೨|| ಅಹಂ ತ್ವವಿಶ್ವಾಸಮೇವ ಭಾವಿನಂ ಭಾವನಾತ್ಮಕಃ |

ಭಾವಯನ್ ಭಾನುಮದ್ವೀಪಃ ಅಬುಧಾನಾಂ ಹರಾಮಿ ಚ ||೧೩|| ಏವಂ ನಿತ್ಯಂ.
ಪ್ರಸ್ತುತ್ಯಸ್ತೈಃ ಸತ್ಯಂ ಕರ್ತುಂ ಮಯೋದಿತಮ್ | ತತ್ತನ್ಮುಖೇ ಪ್ರಯತ್ನಾನಿ ವಕ್ತುಂ
ತಥ್ಯಂ ಕರೋಮಿ ಚ ||೧೪|| ಅಹಂ ಧವಲಗಂಗಾಯಾಂ ದೇವೈಃ ಸಹ ಮುನೀಶ್ವರೈಃ
ಅರುಣೋದಯವೇಳಾಯಾಂ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾಮಿ ನಿತ್ಯಶಃ ||೧೫|| ನರಾಣಾಂ ದರ್ಶನಂ
ಚಾಪಿ ಸ್ಪರ್ಶನಂ ಚ ವಿಮರ್ಶನಮ್ | ಸುರಾಣಾಂ ನೈವ ಧರ್ಮಶ್ಚ ಸಂಭಾಷಣಮಪಿ
ಪ್ರಿಯ ||೧೬|| ಸ್ವಪ್ನೇಪಿ ಚಾಪ್ತವಾನ್ ಶ್ರೀಮನ್ ಆಯುಷ್ಯನ್ನರದೇಹಿನಮ್ | ಪ್ರಾವೃತ್ತಿ
ಯದಿ ವಾ ತಾಪಂ ನರಕೇ ಚಾಪ್ನುಯಾದ್ಧ್ರುವಮ್ ||೧೭|| ಅಧಾಪಿ ಮೇ ನ ದೋಷಃ-
ನ್ಯಾನ್ವೀಸಂಗವಪುಷೋ ಋಷೇಃ | ಅಘಮರ್ಷಣತೋ ದೋಷಂ ಶೋಷಯಾಮಿ ತದ-
ವ್ಯಹಮ್ ||೧೮|| ತನ್ಮಾಧ್ವವಲಗಂಗಾಯಾಮುಂಗೀಕೃತ್ಯ ಮುನೀಶ್ವರಃ | ಸಂಗೀಕೃತಾವಗಾಹಃ
ಸನ್ ಸ್ನಾಂಗಂ ಯಾಸ್ಯಾಮಿ ನಿತ್ಯಶಃ ||೧೯|| ಅಥ ತೇ ವಚ್ಛಿ ಸತ್ಯಂ ಚ ಪ್ರಶ್ನಂ ಮಾ
ಕುರು ಮಾಂ ವೃತಿ | ಶಿಶ್ನೋದರಸರಾಣಾಂ ಚ ವಾಚಂ ನ ಶೃಣು ನಂದನ ||೨೦||
ಶೋಷಯೇ ಸ್ಮೃತಿಮಾತ್ರೇಣ ದೋಷಂ ಸರ್ವವಿಪಶ್ಚಿತ್ತಾಮ್ | ಹಯಾಸ್ಯಕೃವಯಾ ನಿತ್ಯಂ
ಮಯಾಸ್ಯ ಚರಣಾರ್ಚನಾತ್ ||೨೧|| ಪ್ರಿಯಾಸ್ತೈವ ಗತಿಃ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಪ್ರಯಾಸ್ಯಾಮಿ ನ
ಸಂಸೃತಿಮ್ | ಹೇ ಪುತ್ರ ವೃತ್ರಹಂತಾಯ ವಿಚಿತ್ರಂ ಕೃತವಾನಹೋ ||೨೨|| ಪಿತೃ ದೃಷ್ಟಶ್ಚ
(ದಿ) ಸ್ವಚ್ಛತ್ರಂ ಧೃತವಾನತ್ರಮೂರ್ಧನಿ | ಧನ್ವಂತರಿಂ ಭಜೇ ನಿತ್ಯಂ ಮನ್ವಂತರವತಿಂ ಪ್ರಭುಂ
||೨೩|| ತನ್ವಂತರಗರ್ತಶ್ಚಾಹಂ ನನ್ವಂತರಗತೋಽಪಿ ಸನ್ | ಅಮೃತಾಂತುಗತಂ ದೇವಂ
ತ್ವಮೃತಾಭಿ ಸಮುದ್ಭವಮ್ ||೨೪|| ಅವೃತಂ ಪಾಯಯಂತಂ ಮಾಂ ಅಮೃತಾಕ್ತಕಮಂ-
ಡಲಮ್ | ಸದೇವೋ ವರದೋ ಮಹ್ಯಂ ತದ್ಯವ ಪ್ರಭುರವ್ಯಯಃ ||೨೫|| ದದೌ ಚ ದಿವ್ಯ-
ವಿಜ್ಞಾನಂ ಮುದೈವ ಮಮ ಸೇವಯಾ | “ಶ್ರೀಪತಿಶ್ಚೋತ್ತಮೋ ನಿತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಜಗತಿ
ತತ್ಪ್ರತಮ್ ||೨೬|| ಕರ್ತನಂ ತಚ್ಚ ಮಿಥೈತಿ ಜಲ್ಪಂತಿ ದಿತಿಜಾಃ ಸುತ | ಪೂರ್ವಂ ಸುರಾ-

ಸುರಗಣೈರರ್ಥಿತೋಽಹಂ ಕಥಾಂತರೇ ||೨೭|| ತಥಾಂತರೇ ಪವುರ್ದೇವಾಸ್ತುಮೃತಂ ಚೇತರೇ
ಮೃತಿಂ | ಯುದ್ಧೇ ದೇವೈಃ ಸುನನ್ಯದ್ವಾಃ ವಿದ್ವಾ ವೃದ್ಧವಿರೋಧಿನಃ ||೨೮|| ಮುಗ್ಧಾಃ
ನದ್ಭಾವತೋ ದುಗ್ಧಪಯೋಧೌ ಮಧ್ಯಗಾಶ್ಚ ತೇ| ತದ್‌ದ್ವೇಷಾದ್‌ದ್ವೇಷರೂಪಾಸ್ತೇ ಮೃಷೇತಿ
ಮಮ ಭಾಷಿತಮ್ ||೨೯|| ಭಾಷಂತೇ ಶೇಷತಾಯಿಂ ಚ ದೋಷೀತಿ ಸುಷಿರೋಕ್ತಿಭಿಃ|ಇತಿ
ಮಾಮುಕ್ತವಾನ್ ಸೂಕ್ತಂ ಸ್ವವಾದೇಚಾವದಾತ್ಮಜತ್ ||೩೦|| ಕಾವಟ್ಯಾಂತಕ ದೈತ್ಯಾನಾವಮು-
ತಕಂ ಚಾಪಿ ತಂ ಭಜ | ಅನಂತಂ ತಂ ನತೋಸ್ತೀತಂ ದೇಶತಃ ಕಾಲತಶ್ಚ ಯಂ ||೩೧||
ಗುಣತಶ್ಚ ವದಂತೋ ಯೇ ಸಂತಃ ಕಾಂತಂ ಶ್ರೀಯಃ ಸುತ | ವೈದ್ಯೋ ಧನ್ಯಂತರಿ-
ಶ್ಚಾಯಂ ಚೈದ್ಯಶಾವಾಖ್ಯರೋಗಹಾ ||೩೨|| ಚೋದ್ಯಂ ಚ ಕೃತವಾನ್ ಮಹ್ಯಂ ಚಾದ್ಯಂತೌ
ಹೃತವಾನ್ಮಮ | ಭೈಷಜ್ಯಂ ಕೃತವಾನ್ಮಹ್ಯಂ ವೈಷವ್ಯರಹಿತಃ ಪ್ರಭುಃ ||೩೩|| ಭೈಷ್ಯಾಃ
(ಭೈಷ್ಮೀ)ಪತಿ ಪುನಾದಾಖ್ಯಂ ಪ್ರೀಷ್ಯಸ್ಯ ನ ಮಹಾಭಿಷಕ್ | ಏವಂ ಜ್ಞಾನಾಮೃತಂ ಶ್ರೀಮ-
ನ್ಮಾನ್ಯತಂ ಚೋಚ್ಯತೇ ಮಯಾ ||೩೪|| ಕೋ ಮೃತಿಂ ನಾನುಯಾತಿಹ ಮಾಮೃತೇ ತಂ
ವದಸ್ವ ಮೇ | ಹಯಗ್ರೀವಪುನಾದೇನ ಶುಭಮೇವ ಗ್ರಹಿಷ್ಯಸಿ ||೩೫|| ಭವದ್ಗ್ನಾಹಾದ್ಭಯಂ
ನಾಸ್ತಿ ಶುಭಗ್ರಹನಿರೀಕ್ಷಯಾ | ಮತ್ಪುನಾದೇನ ಪುತ್ರೇಶ ಸುಪ್ರಸಂಗೇ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ||೩೬||
ಕುಪ್ರಸಂಗಂ ನಿರಾಕೃತ್ಯ ಸುಪ್ರಭಾತೇ ಪ್ರಿಯೋ ಭವ | ನಿತ್ಯಂ ವಚ್ಚಿ ಶುಚಿಂ ಪ್ರಾಂಚಂ
ಕಚಂ ಗೃಹ್ಯ ವಚೋ ಮಮ ||೩೭|| ವಿಚಕ್ಷಣಂ ವಿಚಾರ್ಯಾಹಮಾಚಾರ್ಯಾ ವ್ರಾಕ್-
ಚತುರ್ವಿಧಮ್ | ತತ್ತ್ವಂ ತತ್ತ್ವವಿದಾಂ ಶ್ರೀಷ್ಠ ಮತ್ಪಾ ತನ್ಮತಮವ್ಯಯಮ್ ||೩೮|| ಕೃತ್ವಾ
ಕೃತ್ವಾಹಮುತ್ಯಂತಸುಖೀ ಭವ ಶಮಿನ್ ಸದಾ | ವನಾಮಿ ನಿತ್ಯಂ ಶ್ರೀಶಸ್ಯ ಸಭಾಯಾಂ
ನಾರವತ್ತಯಾ ||೩೯|| ವ್ಯಾಸಾತ್ ಪಾರಾಶರಾತ್ ನಾರತತ್ವಾನಿ ಸ್ಮಾರಿತೋಕ್ತಭವಮ್ |
ಬದರಿವುರವಾಸೇ ತು ಮದಿರಾವಾನತಃ ಸುತ ||೪೦|| ಕದರಿಕೃತಚಾರಿತ್ರಾನ್ ವಿದದಾರ
ಹರಿಃ ಸ್ವಯಮ್ | ನರನಾರಾಯಣಾತ್ಪುಣ್ಯಂ ಶೃಣೋಮಿ ಮುನಿಮಂಡಲೇ ||೪೧|| ಸ್ಮರ-

ಣಾತ್ ಸರ್ವಪಾಪಘ್ನಾತ್ ಕರಣಂ ಮುಕ್ತಿವದ್ಧತೇ | ವ್ಯಾಸೋಽಪಿ ದಾಸಾಯ ವಿಶಾಲ-
ಬುದ್ಧೇಃ ಶತಾಸ ಮಹ್ಯಂ ಜಗದೀಶದಾಸ್ಯಮ್ | ಸದಾ ಹಯಾಸ್ಯಂ ಸಮುಪಾಸ್ಯ ಶ್ರೀಶಂ
ಸೇಶಂ ಸಶೇಷಂ ಜಗದಾಸದಾಸಮ್ ||೪೨|| ವಿರಿಂಚವೂರ್ವಂ ಕವಿರಂಜಿತಂ ಹರಿಂ ಸ್ವರಂ-
ಜಿತಂ ಮೌನಿಜನೈರಧಾಂಚಿತಮ್ | ನೃರಂ ಜಯ ತ್ವಂ ಸ್ಮರ ಮಾರ ಖಂ ಜನಿಂ ಯದ್ವಂ-
ಜಿತಂ ತ್ವದ್ವೃದಯಂ ನಿರಂಜನಮ್ ||೪೩|| ಇತಿ ಮಾಮುಕ್ತವಾನ್ವ್ಯಾಸೋ ದಾಸಂ ಭಾಸುರ-
ವಿಗ್ರಹಃ | ಮಂದಹಾಸಾನ್ವಿತೋ ನಿತ್ಯಂ ಇಂದಿರೇಶೋಽಪಿ ಮಾಂ ತದಾ ||೪೪||

೨. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (45-81)

ಸುಷಿರೋಕ್ತಿಭಿರಿತ್ಯುಕ್ತೇ ಕರ್ಷಣೋಕ್ತಿತ ಇತ್ಯಹೋ | ಭಾಷಸೇ ಭೇಷಜಂ ಕಿಂ ತೇ ಜಿಹ್ವಾಯಾ
ಅಪಿ ತದ್ವದ ||೪೫|| ವಾತಸಿತೃದಿದೋಷಾಣಾಂ ಮೇಲನೇ ಸತಿ ಕಾಲತಃ | ಬಾಲಕಾನ್-
ಸತಿ ಮಿತ್ರಾದಿನೋಪ್ರತಿ ಕಾಲಯತೇ ಯಥಾ ||೪೬|| ತಥಾ ವದಸ್ಯನ್ಯಥಾ ತ್ವಂ ಕಥಾಂ
ವಕ್ಷೇ ಹರೇರಥೋ | ತತ್ಕಥಾ ಮುತ್ಕಥಾಯುಕ್ತ ಸರ್ವಥಾ ಮಾವ್ಯಥಾ ಭವೇತ್ ||೪೭||
ಸೈವ ತೇ ಭೇಷಜಂ ಭಾಷಾಃ ಪ್ರೇರಯಿಷ್ಯತಿ ನಾನ್ಯಥಾ | ನಿರ್ದೋಷಾಣಾಂ ಮೃಷಾ
ವಾಣೀ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಸರ್ವಥಾ | ತಸ್ಮಾದ್ವಕ್ಷ್ಯೇ ಕಥಾಂ ತಥ್ಯಾಂ ವ್ರಥಿತಾನ್ವಯಸಂಭವ ||೪೮||
ತಿಥೌ ತಿಥೌ ಮಾಕೃಧಾಸ್ತುಂ ವ್ಯಥಾಂ ತಾತ ವ್ಯಥಾ ವ್ಯಥಾ | ತಥಾ ತಥಾ ಭವತ್ಯೇವ
ಹರಿಃ ಕರ್ತಾ ಯಥಾ ಯಥಾ ||೪೯|| ಹರೇರಾಚ್ಛಾಂ ಪುರಸ್ಪತ್ಯ ಸ ವಿಧಿವರ್ತತೇ ವಿಧೌ |
ಹರಶ್ಚ ಹರತೇ ಸರ್ವಂ ಸ್ವಯಂ ಚಾಸ್ಯ ಸ್ಥಿತೌ ತಥಾ ||೫೦|| ಗರ್ವಂ ಹಿತ್ವಾ ತು
ಗುರ್ವರ್ಧಂ ಗೀರ್ವಾಣಾಃ ಸರ್ವ ಏವ ಚ | ಗಂಧರ್ವಾ ಅಪಿ ಗಾಂಧರ್ವಶೌಂಡಾಃ ಪಂಡಿತ-
ಮಾನಿನಃ||೫೧|| ಹರಿಂ ಯಯಮುರಾರಿಂ ತಚ್ಚರಣಂ ಪರಮಾದರಾತ್ | ಸುರಾಸ್ತೇ ಕಿಂಕರ-
ವರಾಃ ಶರಣಂ ಪ್ರಾಪ್ತುರಂಜನಾ ||೫೨|| ಕರದಾ ವರದಾಯಾಧ ಸ್ಮರದಾಶ್ರಯದಾಯ ಚ |
ಪರದಾರಪರಾನ್ ದೇವ ವಿದಾರಯ ಕೃಧಾ ರಿವುನ್ ||೫೩|| ವಿದಾರಯಾಸಿಧಾರಯಾ

ಸುಧಾರಸಮುದೀರಯ | ಉದಾರಸಾದರಂ ಧಾರಾಂ ಪದಾರವಿಂದಜಾಂಭರ ||೫೪||ಇತ್ಯೂಚಃ
ನೋ ಚಿರಂ ನಾಕೃಂ ಶ್ರುತ್ಯುಕ್ತಂ ವ್ರಾಕ್ತನಂ ಚ ತೇ | ಯೌಕ್ತಿಕಂ ಶೌಕ್ತಿರೂಪ್ಯತ್ವಂ ಮತಂ
ಚಾತಾತ್ಮಿಕಂ ಜಗುಃ ||೫೫|| ಇತಿ ಸಂವ್ರಾರ್ಥಿಸ್ಯ ಭಕ್ತ್ಯಾಕೃತ್ರಿಮಯಾ ಸುತ | ಕೃತ್ಯಂ ತತ್ತ್ವ-
ತವಾನತ್ರ ಚಿತ್ರಂ ಹರಿಕೃತಂ ಬತ ||೫೬|| ವಾರಂಪರ್ಯೇಣ ರಾಜತ್ವಂ ತದೀಯಾನಾಂ
ಮುದೀರಿತಮ್ | ಅತಶ್ಚಿರೇತಿ ಧೈರ್ಯಾರ್ಥಂ ಪೂರ್ವಂ ಮೇ ವಾಗುದೀರಿತಾ ||೫೭||
ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಾಂ ಮುನೀಶಾನ ಶಾಸನಂ ನ ವಿನಾಪ್ಯನು | ಶನೈರ್ಮದ್ವಚನಂ ಜಾನನ್ ಧೀಮನ್
ಮದ್ವಚನಂ ಶೃಣು ||೫೮|| ಅಹಂ ಪೂರ್ವೇಷಿ ಸರ್ವಜ್ಞೋ ಗುರ್ವಾಜ್ಞಾಂ ತ್ವಮರ್ಗವೀತಃ |
ಶಿರಸಾ ಧಾರಯ ವ್ರಾಧ್ಯಾರ್ಮಿಯಶ್ವರಜ್ಞೋತಿ ತೀಘ್ರತಃ ||೫೯|| ಪರದಾರೇತಿ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾಃ
ಗರದಾಃ ಸ್ವಸತೌ ಚ ಯಾಃ | ವಿದದಾರ ಹರಿಃ ಸರ್ವಾಃ ಅಸಿಧಾರಾಭಿರೇವ ತಾಃ ||೬೦||
ತತ್ಪರಂ ಸಹರಿಃ ಸ್ವೈರಂ ಗರಖಡ್ಗಾತ್ ನೈಕೃಂತತ | ವರದಃ ವರದೇಶ್ವರೇ ಸ್ಮರದಾಶ್ರಯದಃ
ಸ್ವಯಮ್ ||೬೧|| ರಾಮೋ ರಾಜೀವನೇತ್ರೋನೌ ರಾವಣಾವರಜೇ ಯಥಾ | ಕರದಾ
ವರದಾಯಾಧ ಸ್ಮರದಾಶ್ರಯದಾಯ ಚ ||೬೨|| ಇತಿ ಪೂರ್ವಂ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಮನು-
ಸಂಧತ್ಸು ಬುದ್ಧಿಮನ್ | ವಾದಿರಾಜಾಗ್ರತಃ ಕ್ಷುದ್ರರಾಜಕಾರ್ಯಂ ಕುತಃ ಸುತ ||೬೩||
ವಾಧೀಭಿಷ್ಠಗರಾಜೋಹಂ ವಾದಿರಾಜೋ ಹರಿಂ ಭಜೇ | ಇತ್ಯಪಿ ನೈರೋಕ್ತಮೇವಾತ್ರ-
ಹ್ಯನುಸಂಧೇಯಮನ್ವಹಮ್ ||೬೪|| ಇತಿ ಸರ್ವಜ್ಞತಾಂ ಶಾಂತ ಸ್ವಾಂತಸ್ಥಂ ಕುರು ಚಾಂತ-
ಕಮ್ | ಮಾಂ ತಾತಂ ಸಂತತಂ ತ್ವಂ ಚ ಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ನಿಶ್ಯಂತಯ ||೬೫|| ತನ್ಯಾಪಿ ನೈರೋಕ್ತ-
ದಾರ್ಥ್ಯಾರ್ಥಂ ಸ್ವಪ್ನೇ ವಕ್ತಿ ರಘೂತ್ತಮಃ | ಕಾತ್ರ ಶಂಕಾಸಿ ತೇ ಮಾಸ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ-
ಮಮ ಸತ್ಯತೌ ||೬೬|| ಉದಾರನಾದರಂ ಧರಾಂ ಪದಾರವಿಂದಜಾಂಭರ | ಹೃದಾದರಾ-
ನ್ಮದೀರಿತಂ ಹೃದಿಸ್ಥಿತಂ ಸದಾಕುರು ||೬೭|| ಇತ್ಯಹಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮ್ಯದ್ವಾ ಬುದ್ಧಿಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಂ
ಹರಿಮ್ | ಪ್ರವೃದ್ಧಜ್ಞಾನಸಂಶುದ್ಧಸಮಿದ್ಧಾಗ್ನಿವಜ್ಜಲನ್ ||೬೮|| ಅತಸ್ತದೀರಿತಂ ವಾಕ್ಯಮೈ-

ಹಿಂಕಾಮುಷ್ಮಿಕಂ ಚ ಯತ್ | ತಸ್ಮಿಂಕುರು ಗುರುಕ್ತಂ ಚೇತ್ಯತೋ ಭವತಿ ತೇ ಶುಭಮ್ ||೬೯|| ತದ್ಭವ ಶೀಷಮುದ್ಧಿಶ್ಯ ಯದ್ವಾಕ್ಯಂ ಚ ಮದೀರಿತಮ್ | ವಿಶ್ವಾನೇ ಸತಿ ತದ್ವ್ಯಸ್ಯಾತ್ ನ ಸ್ಯಾದ್ವಾತದಭಾವತಃ ||೭೦|| ವಿಶ್ವಾಸಿ ನಾಮವಶ್ಯಂ ತು ತದ್ವ್ಯಸ್ಯಾತ್ಪಶ್ಯ ತೋಭನಮ್ ಸ್ವನ್ಯಾ ವಿಶ್ವಾಸತಃ ಶಾಂತ ನ ಸ್ಯಾದ್ವಾ ಕಸ್ಯ ದೋಷಿತಾ ||೭೧|| ವಿಶ್ವಾಸಿನಾಂ ಸಮಾಚೇ ಚ ನ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಹಿ ತಾದೃಶಮ್ | ಯಾದೃಶಂ ವ್ಯಾಸಭಕ್ತೇಶಂ ತಥಾ ಸೀತಾವತೇರ್ಮ- ತಮ್ ||೭೨|| ತಯೋ ವಿಶ್ವಸತೋ ವೀಶಾಧೀಶಃ ಶ್ರೀತೋತ್ರ ಶೋಭನಮ್ | ದಾಸ್ಯಶ್ಯ ಸಂಶಯಂ ಪಶ್ಯ ಮತ್ಪ್ರನಾದಾತ್ ಸ ವಿಶ್ವಕೃತ್ ||೭೩|| ಗುರುಪ್ರನಾದತಃ ಕಸ್ಯ ಫಲಂ ನ ವ್ಯಾದವಶ್ಯತಃ | ಕರಿಷ್ಯತೈವ ತತ್ಸ್ಯಾಮಿ ಮತ್ಪ್ರಸಾದಾನುಸಾರತಃ ||೭೪|| ಪ್ರನಾದಂ ಮತ್ಪ್ರ- ನಾದೇನ ಪ್ರನಾದಂ ಸ ಕರಿಷ್ಯತಿ | ಕಃ ಪ್ರನಾದಮೃತೇ ತಸ್ಯ ಪ್ರಸೀದತಿ ನ ಸೀದತಿ ||೭೫|| ತನ್ಮಾದ್ಗುರೌ ಸದಾ ಧೀರ ರತಿಂ ಕುರು ಹರೌ ಪ್ರಿಯ | ಗುರುದ್ವಾರಾ ಪ್ರಸನ್ನಃ ಸನ್ ಭರತಿ ತ್ವಾಂ ರಮಾಪತಿಃ ||೭೬|| ಶುದ್ಧಸದ್ಗುಣವ್ಯಾಧಾನ್ ಪದ್ಧತಿಂ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ಕುರು | ಕೃದ್ವೋ ಮದ್ಗುಣಮುರುದ್ಧಾನಾಂ ಪದ್ಧತೌ ಸ್ತುಬ್ಧತಾಂ ಕುರು ||೭೭|| ಸಿದ್ಧಮದ್ಗುಣ- ವದ್ಧತೃ ಶ್ರುದ್ಧಾವಾನ್ಮಧುನೂದನಮ್ | ಆರಾಧಯ ಬುಧಾರಾಧ್ಯಂ ವಿಬುಧೇಶ್ವರಬುದ್ಧಿ- ಗಮ್ ||೭೮|| ಮಧುಂ ಕೃದ್ಧಂ ತು ಧೀಮಾನ್ ಯೋ ಗದಾಧಾರಾಹತಂ ವ್ಯಧಾತ್ | ಅರ್ಚಿಮಾರ್ಗೇಣ ಗತ್ವಾಹಂ ಸ್ವರ್ಚಿತಃ ಸರ್ವದೈವತೈಃ ||೭೯|| ಚರ್ಚಿತಶ್ಚಂದನೈಃ ದಿವ್ಯೈ ನಾರ್ಚರ್ಙ್ಗನಾಂ ಕೋಟಿಸದ್ಗುಣಮ್ | ಈಶ್ವರಸ್ಯ ಪ್ರನಾದೇನ ಸೇಶ್ವರಂ ಜಗದ್ವ್ಯ ಮೇ ||೮೦|| ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಚಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರೇಶ ಮಾ ತ್ರಾಸಃ ಸರ್ವಥಾ ತವ | ತಮಿಶ್ವರಂ ಭಾಸ್ವರ- ಸೂರ್ಯಶೌರ್ಯದಂ ಮಮೇಶ್ವರಂ ಸರ್ವಜಗಜ್ಜನೇಶ್ವರಮ್ || ಮುನೀಶ್ವರೈಃ ಸರ್ವಸು- ರೇಶ್ವರೇಶ್ವರೈಃ ವಶೇಕರಂ ಸರ್ವ ಮಹೇಶ್ವರಂ ಸ್ಮರೇ ||೮೧||

೩. ವೇದವಿಧಿಪ್ರಕರಣಂ (82-95)

ತೀ ಸ್ತಾ.ಃ
ವೃಂ. ಅ.
ಅ. ೭.

ಅನಂತಾಸನವರ್ಯಂತಮನಂತವದಸಂಚರನ್ | ಅನಂತಶಯನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹ್ಯನಂತಸುಖ-
ಮನ್ವಹವನ್ ||೮೨|| ಅನುಭೋಕ್ತೇ ಶನೈರ್ವಕ್ಷ್ಯೇ ಮುನೇ ಲಕ್ಷ್ಯಂ ಮನಃ ಕ್ಷತಿವನ್ |
ತನುಕ್ಷತಿಂ ನ ವಕ್ಷ್ಯೇಹಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ನನು ಮನಃ ಕ್ಷತಿವನ್ ||೮೩|| ತನುಕ್ಷತಿಂ ಕ್ಷಮೇ-
ನಿತ್ಯಂ ಕ್ಷಮೇ ನಾಹಂ ಮನಃ ಕ್ಷತಿವನ್ | ದಕ್ಷಾನ್ಯನಃ ಕ್ಷತಿಂ ತೃಕ್ಷಃ ಕ್ಷಮತೇ ಕಿಂ
ವಿಚಕ್ಷಣಃ ||೮೪|| ಮನ್ಮನೋ ವೇದನಾಂ ಸದ್ಯಃ ಪದ್ಯೈರ್ವಕ್ಷೇತ್ರ ನಂದನ | ತ್ವದಗ್ರತೋ
ಬುಧಾಗ್ರ್ಯಸ್ತುಂ ಕುರುತೀಘ್ರಂ ತದಗ್ರತಃ ||೮೫|| ಅಧ್ಯಾಯಾನ್ ಗುರುವದ್ಯಾನಾಂ ನ್ಯಾಧ್ಯಾ-
ಯಾನ್ಯ ವಿನಾಮ್ಯನು ಶ್ರದ್ಧಾವಾ ನೈವ ಕ್ರುದ್ಧೋಹಂ ವೃದ್ಧಮಂಗೀಕುರು ಪ್ರಿಯ ||೮೬||
ಶಿಲಾನ್ಥಾಂ ಕುರು ಶಿಲಾಥ್ಯ ನಾಲಪ್ರಾಂತೋಮಲಾಂ ಕೃತಿವನ್ | ಲೋಕೇಶಃ ಪಾಲ-
ಯೇತ್ಸದ್ಯಃ ತ್ವಾಂ ಬಾಲಂ ಕಾಲಕಾಲತಃ ||೮೭|| ಏತದ್ವಿಜೇನ ಮೇ ಸರ್ವಂ ಸುಖಂ
ಮೇ ಪಾರಲೌಕಿಕವನ್ | ವಿಷಮಿಶ್ರಾವೃತಂ ಯದ್ವತ್ ತದ್ವದೇವ ಭವತ್ಯಹೋ ||೮೮||
ಏತತ್ಕಾರ್ಯಪ್ರಯಂ ಶಿಷ್ಯಮಿಷ್ಯಂ ಕುರು ಯಥೇಷ್ಟತಃ | ಸ್ವಸ್ತಂ ಮೇ ಮನಸತುಷ್ಟಿಂ
ಶಿಷ್ಯ ಸಾಧಯ ಸಾಧು ಭೋ||೮೯|| ಇತಃ ವರಂ ನ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಕುತೋ ವಕ್ಷ್ಯೇ ನಿರಂತರವನ್ |
ಸುತಾಂತರಂ ನ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಮತಂ ಮೇ ಸಾಧಕಂ ತ್ವಲವನ್ ||೯೦|| ಹೇ ಪುತ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರ-
ವಕ್ತಾಹಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಕುರು ಮಮಾತ್ರ ತು | ಹೇ ಮಿತ್ರ ಪಾತ್ರಭೂತೋಯಂ ಕಾತ್ರಶಂಕಾ
ತು ಕೃತ್ರಿವಾ ||೯೧|| ಅನ್ಯಥಾ ವರಸೌಖ್ಯಂ ಮೇ ದುಃಖಾಸಂಭಿನ್ನಮೇವ ಹಿ | ಕೋಽನ್ಯಥಾ
ವಕ್ತಿ ತತ್ತ್ವಜ್ಞ ಮನ್ಮತಜ್ಞ ವೃಧಾಜ್ಞತಾ ||೯೨|| ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸಮಭಾಂಡೈ ಮೇ ಮಾಂಡವ್ಯ-
ಮುನಿವಾಚಿತವನ್ | ಶಾಂಡಿಲ್ಯಶೌಂಡಿತಂ ಚಾನ್ಯಂ ಕೌಂಡಿನ್ಯವರಿವೇಷಿತವನ್ ||೯೩|| ಚತು-
ರ್ವಿರಚಿತಂ ತಚ್ಚ ಚತುರ್ಮುಖಸುಚರ್ಚಿತೈಃ | ಚತುರ್ವೇದೋದಿತಾರ್ಥೈಶ್ಚ ಚತುರಾಶ್ರಮ-
ವರ್ತಿತಃ (ಭಿಃ) ||೯೪|| ಉವೇಂದ್ರೇಣ ಸಹ ಪ್ರೇಮಾ ಹ್ಯುಪತೇ ಗಾ ಇವಾಕರವನ್ | ಉವ-

ಭೋಕ್ಷೇ ಹ್ಯುಪೇಕ್ಷಾ ತು ಹ್ಯುಪಭೋಕ್ತೃಷು ನಾಸ್ತಿ ಮೇ ||೯೫||

೪. ವಿವ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (96-101)

ಮಮ ಭೋಜನಸಂತೋಷಂ ಸುಜನಾಂಬುಜಭಾಸ್ವರಮ್ | ಕುಜನಾಂಬುಜ ಸಂಕೋಚ-
ದ್ವಿಜರಾಜಂ ಮಮಾತ್ಮಜಮ್ ||೯೬|| ವದಂತಂ ದ್ವಿಜ ತೇ ಕಲ್ಪಭುಜಂ ಮಜ್ಜನತಾಂ ಪ್ರತಿ |
ಮದಜಾಡ್ಯರುಜಾಹಿನಂ ದ್ವಿಜಾರಾಧ್ಯಂ ಭಜಾ (ಜೊ)ದ್ಯ ತಮ್ ||೯೭|| ಮಮ ಭೋಜನ-
ಸಂತೋಷಂ ಯೇ ಶೃಣ್ವಂತಿ ಮುನೀಶ್ವರ | ತೇಷಾಮನ್ನಾನಿ ಸಂಪೂರ್ಣಾನೀತಿ ಸತ್ಯಾ ಫಲ-
ಶ್ರುತಿಃ ||೯೮|| ಮಮ ಭೋಜನಸಂತೋಷಂ ಯೇ ಚ ಶೃಣ್ವಂತಿ ನಿತ್ಯಶಃ | ತೇಷಾಮನ್ಯನಿಶಂ
ವಿಪ್ರ ಸಹ ಭೋಜನವೇವ ಚ ||೯೯|| ಇತ್ಯೇಕಂ ಶ್ಲೋಕಮೇಕೇ ಚ ನ ವದಂತಿ ಮುನೀ-
ಶ್ವರಾಃ | ವಾಕಶಾನನಲೋಕೇ ಚ ಕೋ ನ ವಕ್ತಾ ಚ ನಾಕಿಷು ||೧೦೦|| ತೇನ ತೇ ಭವಿತಾ
ತೋಷೋ ದೋಷೋಽಪಿ ತದನಾದರಾತ್ | ಮದನಾದರತೋ ಯದ್ವತ್ ದ್ವಿಜಂ ತೋಷ-
ಯ ಯಾಜಯ ||೧೦೧||

೫. ವೇದನಿಧಿವ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ:- (102 ದ್ವಿಜಂ ತೋಷಯ ಇತ್ಯಾರಭ್ಯ 110)

ಕುರು ಕಾರ್ಯತ್ರಯಂ ಶಿಷ್ಯಂ ಪರಲೋಕ ಸುಖಂ ಹರಮ್ | ಅನ್ಯದೈತಚ್ಚಿಂತಯಾಮಿ ಕಾಂತ
ಕಾತರತಾ ಭವೇತ್ ||೧೦೨|| ನ್ಯಾಂತರನ್ಯಾಂ ಕುರು ಶ್ರಾಂತಿಂ ಮಾಂ ತಾರಯ ಸುಕಾರ್ಯತಃ
||೧೦೩|| ಏತತ್ಕಾರ್ಯತ್ರಯಂ ಪುತ್ರ ಶತ್ರುಹಾಸ್ಯಾಭಿಮಂತ್ರಿತಮ್ | ಚಿತ್ರಂ ಗುರುಕ್ತಮ-
ಪ್ಯತ್ರ ಪುತ್ರೇಣ ನ ಕೃತಂ ತ್ವಿತಿ ||೧೦೪|| ಯಾದೃತೋಹಂ ಗುರುರ್ಧೀರಃ ತಾದೃಶಃ ಶಿಷ್ಯ ಏವ
ಚ | ಇತಿ ಮೇ ಹತ ದೈತೇಯಾಃ ಹಾಸ್ಯಂ ಕುರ್ವಂತಿ ನಿತ್ಯಶಃ ||೧೦೫|| ತನ್ಮಾತೃರು
ಗುರುಕ್ತಂ ತೇ ಮನನಾ ಸ್ಮರ ಧೀರ ಭೋ | ಕಾರ್ಯತ್ರಯಂ ಶ್ರಿಕಾಲೇಽಪಿ ಕದಾ ಕುರ್ಯಾಂ
ತದೀರಿತಮ್ ||೧೦೬|| ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಪುನಃ ಸತ್ಯಂ ವಿವ್ರೋಕ್ತಿಸ್ತೇವ ಮೇ ಕೃತಿಃ | ಸತ್ಯಂ
ಸತ್ಯಂ ಪುನಸ್ತದ್ಯಮೇತತ್ಕಾರ್ಯತ್ರಯಂ ಸುತ ||೧೦೭|| ತತ್ಪಾದಕಮಲಂ ಪುಲ್ಲಂ ಮದ್ಗಲೇ

ಶ್ರೀ ಸಾ.

ಪ್ರಂ. ೪.

ಅ. ೨

ಬದ್ಯತೇತೀಮಲ| ಉಪಲಸ್ಯಲವರ್ಯಂತಂ ಮಮ ನಿರ್ಮಲ ಸತ್ವತೇ||೧೦೮|| ಅಧ್ಯಾಯಂಕೃತಿ-
ಪರ್ಯಂತಂ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಂ ಕುರು ಮದ್ಗತಮ್ | ಬುದ್ಧ್ಯಾರೋಹಯ ಮದ್ಧಾರ್ಯ ವೃದ್ಧಿ-
ವಿಪ್ರಮುತಿಪ್ರಿಯಮ್ ||೧೦೯|| ಏತತ್ಪಾರ್ಯತ್ರಯಸ್ಯಾಪಿ ಸುನಿಷ್ಠೈತ್ಯರ್ಥಮೇವ ಚ | ಪ್ರತ್ಯ-
ಯಂ ಕುರು ಪುತ್ರೇಹ ಮತ್ತ್ರಿಯಂ ವಿಪ್ರನಾಕ್ಷಿಕಮ್ ||೧೧೦||

೬. ಸೀತಾವತಿಪ್ರಕರಣಂ:- (111-112)

ಹೇ ಸೀತಾವತಿ ಭಕ್ತೇಶ ಹಾ ತೋಕಂ ಪ್ರತಿ ಮೇ ವದ | ಹೋಮೇ ವಾ ಜುಹ್ವ ಮದ್ವಾಕ್ಯಂ
ಹೂಹೂಗಂಧರ್ವಗಾನಗಮ್ ||೧೧೧|| ಕಾರ್ಯತ್ರಯಂ ನಷ್ಟಮಾಸೀತ್ ಷಷ್ಠಿಕಾಲವ್ರತಂ
ಚರೇ | ಮಮೇಷ್ಟ್ವಸಿದ್ಧಿಪರ್ಯಂತಂ ಕಷ್ಟಂ ತ್ಯಾಜಯ ಭೋಜಹೇ ||೧೧೨||

೭. ವೇದನಿಧಿವ್ರಕರಣಂ :- (113-127)

ಹೇ ಪುತ್ರ ತವ ಚಾಪ್ಪೀಶ್ವೇಚ್ಛುತ್ವಾ ಸೀತಾವತೇರ್ವಚಃ | ಕಾರ್ಯತ್ರಯಂ ಶಾಸ್ತ್ರವಾಣಾಂ
ನೈವ ಹಾಸ್ಯಾತ್ರಯಂ ಕುರು ||೧೧೩|| ವಂಚವೃಂದಾವನೇ ಪುಣ್ಯೇ ಪುರಾಣಂ ವಂಚಲಕ್ಷ-
ಣಮ್ | ವಂಚಾಸ್ಯನಾಕೃತ್ಯಸಂದಿಷ್ಟಂ ತ್ವಂ ಚ ಕಾರಯ ಭೂರಿಶಃ ||೧೧೪|| ನಿರ್ವಿಘ್ನತಃ
ಕುರು ತ್ವಂ ಚ ಹ್ಯವಿಘ್ನಂ ತ್ವಗ್ನಿಸನ್ನಿಭಮ್ | ಸಂಸಾರಗ್ಲಾನಿಭಗ್ಲಾನಾಂ ತದ್ವೃಜಾ ರುಗ್-
ಕರ್ಮಣಾಮ್ ||೧೧೫|| ಅಹಂ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರೇಣಾನಿಮಿಷೈಃ ಸಹ ನೈಮಿಷೇ | ಮನುಷ್ಯ-
ಲೋಕಮಾಯುಷ್ಮನ್ ಮನೀಷಾಮಿ ಮುನೀಶ್ವರ ||೧೧೬|| ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯಗಸ್ಯಾಪಿ ನೋ
ವಿಷಾದಸ್ತುಭೂನೃಮ| ಮನೀಷಿಣಾಂ ಮತಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಸರ್ವಂ ತವ ಶೃಣೋಷಿ ಚೇತ್ ||೧೧೭||
ಮನೀಷಿಣಾಂ ಮನಃಸ್ಥಂ ಚ ಭರ್ಣೇದ್ಯ ಪೃಣು ನಂದನ | ಗುಣಿನಾಕಾಪಿ ಸ್ವಪುತ್ರೇಣ
ಮುನೀನಾಂ ಸ್ವಾಮಿನಸ್ತವ ||೧೧೮|| ಕೃತ್ಯಂ ನ ಕೃತಮವ್ಯತ್ರ ಚಿತ್ರಂ ಹರಿಕೃತಂ ಬತ |
ಇತಿ ಪೃಚ್ಛಂತಿ ಮಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಮಯೋದಿತಮ್ ||೧೧೯|| ಮುನಯೋ
ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯವಾಸಿನೋಕ್ತಾಪಿ ನಿರಾಶಿಃ | ಮಯಿ ಸನ್ಮಾನಿಸೋ ನಿತ್ಯಂ ಮುನೇ ತಾನಪಿ

ತೋಷಯ ||೧೨೦|| ತ್ರಿಭಿಃ ಪುತ್ರಸ್ಯ ಪುತ್ರತ್ವಂ ವಿತ್ತ ಶ್ರುತ್ಯುಕ್ತಮೇವ ಚ | ಕೃತ್ಯತ್ರಯಂ
ತ್ವಮಪ್ಯತ್ರ ಕೃತ್ವಾ ಪುತ್ರತ್ವಮಾಪ್ನುಹಿ ||೧೨೧|| ಪುದಿತಾಹುಃ ಪೂಯಶೋಣಾದಿಭಾಜಂ
ವ್ಯಾಜಾನ್ಮಯಾ ನೋಚ್ಯತೇ ಚಾತ್ಮಜಾದ್ಯ | ತಸ್ಮಾತ್ರಾತಾ ವುತ್ರ ಇತ್ಯೇನ ಚಾತ್ರ ಯಃ
ಕಥ್ಯತೇ ಸೋಽಪಿ ತ್ವಮೇವ ನಾನ್ಯಃ ||೧೨೨|| ಇತ್ಯೇವಂ ವುತ್ರಶಬ್ದಾರ್ಥಸ್ತುಯ್ಯೇವಾಪ್ನು
ಸುಪುತ್ರಕ | ತತಃ ಕೃತ್ಯತ್ರಯಂ ಮಿತ್ರ ಕುರು ಚಿತ್ರಂ ನ ಚ ತ್ವಯಿ ||೧೨೩|| ತಸ್ಮಾತ್ಕೃತ್ಯ-
ತ್ರಯಂ ಪುತ್ರ ಕುರು ಮಿತ್ರ ಮಮಾತ್ರ ಲು | ಪುತ್ರಶತ್ಕೋಸುಮಿತ್ರಸ್ಯ ಮಾಕತ್ರ ತೇ
ಸಂಶಯೋ ಭವೇತ್ ||೧೨೪|| ಮಮ ಸಂತೋಷಣಾರ್ಥಂ ಚ ಮುನೀನಾಂ ತೋಷ-
ಣಾಯ ಚ | ತವ ಪುಣ್ಯಾರ್ಥಮವ್ಯತ್ರ ಕುರುಷ್ವ ನಿಪುಣಾದ್ಯ ತತ್ ||೧೨೫|| ಏವಂ-
ಚೇದಹಮೇವಾತ್ರ ಪಿತಾ ತವ ನ ಸಂಶಯಃ | ತ್ವಮೇವ ಮಮ ಪುತ್ರಶ್ಚ ನಾನ್ಯಃ ಕಶ್ಚನ
ವಿದ್ಯತೇ ||೧೨೬|| ತುಂಗಭದ್ರಾನದೀತೀರೇ ಗಂಗಾಸ್ನಾನಪರಾಯಣಃ | ರಂಗನಾಥ ಪ್ರಿಯಾ-
ರ್ಥಂ ಚ ಸಾಂಗಂ ಕುರ್ಯಾಂ ತಪಸ್ತ್ವಹೋ ||೧೨೭|| ತುಂಗಭದ್ರಾಂ ನದೀಂ ಗತ್ವಾ ಗಂಗಾ-
ಸಂಗಾತ್ಸು ಪುಣ್ಯದಾವರ್ | ಅಂಗನಾನೇವಿತಃ ಸ್ವಾಂಗೈಃ ಸಾಂಗಂ ಕುರ್ಯಾಂ ತಪಸ್ತ್ವ-
ಹೋ ||೧೨೮|| ಓಂ ಏತತ್ಸರ್ವಂ ಸ್ವಾವ್ಯಪದ್ಯೇನ ಗರ್ವಂ ಹಿತ್ವಾ ಸರ್ವೇ ವ್ರವ-
ರ್ಯಾಸ್ಯಜೇನ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಚೋವ್ಯಾಂ ಶರ್ವಗುರ್ವಾದಿದೇವಾನ್ ದೃಷ್ಟವೋರ್ವಶೀಂ
ಯಾಂತು ಮಾಂ ಮಾನವೇಂದ್ರಾಃ ||೧೨೯|| ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಯೇ ಪರಂತಿ
ಮನೀಷಿಣಃ | ಮುಕುಂದಾವನನಮೇವಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ ಕಂದಾಶನಾಜ್ಞಯಾ ||೧೩೦|| ಇದ-
ಮರ್ಪಿತಮೇವಾಸ್ತು ಹಯಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಪಾರ್ಷ್ವದಾತ್ | ಸಮಂ ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ
ಪುರುಷಾತ್ಮತವರ್ ||೧೩೧|| ಯಚ್ಚ್ಛ್ರಣ್ಣತಾಂ ಭಕ್ತಿರುದಾರಸದ್ಗುಣೇ ಹರೌ ಹರೇ-
ಲೋಕಗತೇ ತಥಾ ಮಯಿ | ಭವತ್ಯಹೋ ಸರ್ವಶುಭಾಪ್ನಿಸನ್ಮತೀರ್ಧದಾತ್ಯಜಸ್ಯಂ ಸುತ-
ಸತ್ಯಮೇವ ತ್ ||೧೩೨||

ಓಂ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕವಾಗೀಶತೀರ್ಥಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀಮದ್ವಾ-
ದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ಅಲೌಕಿಕವಿಭಾಗೇ ವೈಭವ-
ಪರ್ವಣಿ ಸಪ್ತಮಾಧ್ಯಾಯಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ||

|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

|| ಅಥ ಅಷ್ಟಮಾಧ್ಯಾಯಃ ||

೧. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (1-35)

ಹರಿಃ ಓಂ || ತುಂಗಭದ್ರಾನದೀತೀರೇ ಗಂಗಾಸಂಗಾತ್ ಸುಪುಣ್ಯದೇ | ಮಂಗಲಾರ್ಥಂ ಪಿತೃಣಾಂ ಚ ಸ್ವಾಂ ಗಾಂ ದ್ವಾದಶ ನಿಷ್ಕದಾಮಾನ್ ||೧|| ದತ್ತವಾನ್ ವಿತ್ತವೂರ್ವಂ ಮೇ ಮತ್ತೋಪಿ ಸ್ವಹಿತೋಽಪಿ ಚ | ತೃಪ್ಯರ್ಥಂ ತಾತಪೂರ್ವೇಷಾಂ ಪಿತೃಣಾಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||೨|| ಭದ್ರಾನದ್ಯಾಶ್ಚ ತೀರೇಽಪಿ ಪಿತೃಣಾಂ ಶ್ರಾದ್ಧತದ್ದಿನೇ | ಸುಭದ್ರಾವಾಪ್ತಿಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಧಾತಾ ಪೂರ್ವಂ ದದಾವಥ ||೩|| ಇತಿ ಮಂತ್ರಪ್ರಯಂ ವಿಪ್ರ ಕುತೋ ನ ಲಿಖಿತಂ ತ್ವಯಾ | ತವ ಹಸ್ತಸ್ಯ ಪಾತೋಯಂ ದತ್ತಾಪಹರತೋ ಭವೇತ್ ||೪|| ದತ್ತವಾನಹಮೇವೇಷ್ಟಂ ತಪ್ತಿತೃಣಾಂ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಸೇ | ಕಷ್ಟಂ ನಾಯಾತ್ಯವಿಸ್ಪಷ್ಟಂ ಷಷ್ಠಿವರ್ಷಸಹಸ್ರಕಮ್ ||೫|| ಹೋಮೇ ವಾ ಜುಹ್ವ ಮದ್ವಾಕ್ಯಮಿತ್ಯುಕ್ತೇ ತವಜಿಹ್ವಯಾ | ದಹೇತಿ ಚೋಚ್ಯತೇ ಹಾ ಹಾ ಕಿಂ ತೇ ಜಿಹ್ವಾ ದಹೇತ್ಯಹೋ ||೬|| ಅಶ್ಲೀಲಭಾಷಾ ಮಾತೇಯಮವಾಲಂ ವಿಷಯೇಽಕಿಮಲ | ಶೀಲಾರ್ಥ್ಯಂತು ಕುಲಾರ್ಥ್ಯಂ ಪ್ರತ್ಯಪ್ತೀಲೋಕ್ತಿನಃ ಚೋದಿತಾ ||೭|| ನಾವಧಾನಮನಾಃ ಶ್ರೀಮನ್ ಶ್ರವಣೇ ಭವ ಸದ್ಗುಣೇ | ಭವನೇ ಭವ ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ತವ ನೈವಾಸ್ತ್ಯಸನ್ಮತೀಃ ||೮|| ಹಿಮನಶ್ಚರ್ವತಂ ಗತ್ವಾ ಸುಮಹತ್ಪರ್ವಣಿ ಸ್ಫುಟಮ್ | ಅಗಮಂ ವರ್ವತಸ್ಮೋರ್ಧ್ವಮನಮು-ತ್ಪರ್ವತೋಪಿ ಮಾಂ ||೯|| ತದ್ಗುಣೋ ಪರಿ ಮದ್ಗುಣಮಧಿರೋವ್ಯಾಧರೇಣ ಚ | ಋದ್ಧಿ-ಮುದ್ಧಿಮವದ್ಗೇಹಮಾರುಹಂ ಬೃಹದ್ಗುಣತಮ್ ||೧೦|| ತೇನ ಸಂಪೂಜಿತಶ್ಚಾಹಂ ಮೇನಕಾ-ಸಂಯುತೇನ ಚ | ಮಾನಿತೋ ಬಹುಮಾನೈಶ್ಚ ಕಾಪೇನ ರಹಿತೋವ್ಯಹಮಾನ್ ||೧೧|| ರತ್ನಕೋಟಿಭಿರಾಟೋವಯಂ ಕ್ತೃಶ್ಚ ತಟಿದಂಬರೇ | ಯಥಾ ಸ್ಫುಟಂ ಮೇಘಸಂಘಾಘಟಿತಾ ಧೂರ್ಜಟ್ಪೀರ್ವತೈಃ ||೧೨|| ಅಭಿಷೇಕಂ ಸುಷೇಣಾಗ್ರ್ಯ ಕೃತವಾನ್ ದೋಷವರ್ಜಿತೇ | ಅಪಿ ಮೇಷಗತೇ ಪೂಷ್ಣಿ ಶೇಷಶಾಯಿಪ್ರಿಯೈಃ ಸಹ ||೧೩|| ಮುಪ್ತನಾದಾವನ್ನರತ್ನನಿಶ್ಚಯಾನ್

ಸುಚರಿತ್ರೀಷು | ಅದದಾಂ ಮದನಾನೇಶರಹಿತೇಷು ಮುನಿಷ್ಠಹಮಾ ||೧೪|| ಇತ್ಯಾದಿಕೃತ-
ಸತ್ಕಾರೈರತಿವೂಜ್ಯೋಹಮೇವ ತೈಃ | ಹಿಮವತ್ಪರ್ವತಾಶ್ಚ ಸುಮತೇ ಶೃಣು ವೈಭವಮ್
||೧೫|| ಮಮಾಭಿಷೇಕಸ್ಯ ಮಹೋತ್ಸವಂ ತು ಯೇ ದೋಷಯುಕ್ತಾಶ್ಚ ವಿಶೇಷತೋಽಪಿ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ಚ ತದ್ದೋಷಲಯಂ ಪ್ರಯಾಂತಿ ನಿರ್ದೋಷಭೂತಾ ಚ ನ ಮೇ ಮೃಷಾವಾಕ್
||೧೬|| ಹಿಮವಚ್ಛಿಖರಾದೂರ್ಧ್ವಂ ಸ್ವರ್ಗಮಾರುಹಮಾರ್ಯಜ | ಘರ್ಘರಾ ಧ್ವಾನಗಾಃ
ಸರ್ವೇ ಮುನಯೋ ಮಾರ್ಗಯಂತಿ ಮಾಂ ||೧೭|| ತ್ರಿವಿಷ್ಣುಸಾದಹಂ ಯಾನ್ಯೇ ವಿಷ್ಣು-
ರಶ್ರವಸಂ ಸುತ | ಕಷ್ಠಂ ಚ ಮಮ ನೈವಾಸ್ತಿ ವೈಕುಂಠಪತಿದರ್ಶನೇ ||೧೮|| ಮಂದರಂ
ಕುಂಧರಂ ಗತ್ವಾ ಸುಂದರಂತ್ರಿಂದಿರಾಪತಿಮ್ | ಗಂಧರ್ವಸೇವಿತಂ ಸೇಂದ್ರವೃಂದಾರಕಮು-
ನೋರಧಮ್ ||೧೯|| ಅಮೃತಾಬೌ ಸುಧಾಸಿದ್ಧಿ ವರ್ಯಂತಮಕರೋದ್ಧಿ ಯಃ | ತಂ ನತೋ-
ಸ್ಮ್ಯುನ್ನತೇ ದೇಶೇ ತಿಷ್ಠಂತಂ ಚಾಷ್ಟ ಸದ್ಭಜಮ್ ||೨೦|| ತಸ್ಮಿನ್ಮಂದಾರವೃಂದೇ ಚ ಮಾಂ-
ದಾರಃ ಕಶ್ಚನಾಗತಃ | ಸೌಂದರ್ಯಸಾರನಾಂದ್ರಶ್ಚೈವೇಂದಿರೇವೇಂದಿರಾಪತಿಮ್ ||೨೧|| ಮಮ
ಸೌಂದರ್ಯನಾರಂ ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹೃಷ್ಣೋ ಬಭೂವ ಚ | ಅನಂಗವಶಮಾನಾದ್ಯ ಸ್ವಾಂಗಾಢಿ
ಮಮ ದರ್ಶಯನ್ ||೨೨|| ಅನಂಗಸಂಗನಿಸಂಗಂ ಮಾಂ ಸಂದೃಶ್ಯ ಸುವಿಸ್ಮಿತಃ | ಅಭವತ್ಸ
ಭವಾನೀವ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ಭವಮವ್ಯಯಮ್ ||೨೩|| ಭವೇದೇತಾದೃಶೋ ಭರ್ತಾ ಮಮ
ಚಾತ್ರ ಭವೇ ಭವೇ | ಇತಿ ಸ್ವಸ್ಯೇಷ್ವದೇವಸ್ಯ ತುಷ್ಠಿಂ ಚಕ್ರೇ ಯಥೇಷ್ಟತಃ ||೨೪||
ಕಾಷ್ಠಮೌನಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನೋತಿಷ್ಠದತ್ಪ್ರಚ ಅಂಗುಷ್ಠಮಾಪ್ರತಃ ಪ್ರೇಷ್ಠ
ಸುಷ್ಣನಿಶ್ಚೇಷ್ಟತಾಂ ಗತಃ ||೨೫|| ಇಷ್ಟ ದೈವಂ ಪ್ರತಿ ಸ್ವೇಷ್ಟಂ ಯಾಚಯಂಸ್ತತ್ರ ವೈ ಸ್ವಛಿ-
ಮ್ | ಇತಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ತತ್ಪತ್ನಂ ಮಾಮುವಾಚ ಸ ವಿಠಲಃ ||೨೬|| ತಸ್ಯೇಷ್ಟಂ ಕುರುತಿಷ್ಠ
ತ್ವಂ ಮಮಾಭೀಷ್ಟಮಿದಂ ತವ | ಮತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾಯಾಃ ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥಂ ತಂ ಪಕ್ಷೀಕೃತ್ಯ ಪುತ್ರಕ
||೨೭|| ಮತ್ಪತ್ನ ರಮಾವತಿಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಿರೇಭೇ ಮುಢಾ ತದಾ | ತಂ ದಾರಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾ-

ಚೇದಂ ಮಂದಾರವನಮಧ್ಯಗಃ ||೨೮|| ಕಿಂದಾರಂ ಜನ್ಮಕಾಮಾರ್ತಂ ವೃಂದಾರಕಗುರುಂ ಪ್ರತಿಭವಾಂತರೇ ಭವಿಷ್ಯತ್ತೇಕಭೀಷ್ಠಿತಂ ಮಾಸ್ತು ತದ್ವ್ಯಥಾ ||೨೯|| “ಸತ್ಯಂ ಮಯೋದಿತಂ ಕಾಂತ ತಾವಾತ್ಮತ್ಯಂ ತಪಃ ಕುರು”| ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಹರಿಣಾ ದಾರೋ ಗಿರಿಮೂರ್ಧ್ನಿ ಪರಾತ್ಪರಮ್ ||೩೦|| ಶರಣ್ಯಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಾಪ ಮಾ ಸ್ಮರನ್ ಹೃದಿ ಸರ್ವದಾ | ಮಾಮುಪಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾನ್ ಕಾಮಾತ್ ಕಮುನೀಯಂ ತ್ವಮಾನವಮ್ ||೩೧|| ಸಂಮಾನಯ ಮನಸ್ತೇನ ಶಮಯಾನಂಗಸಂಗಮಮ್ | ಭವಾಂತರೇಕುಪಿ ಮಾಂ ಧೀರ ತೇಷಧರಾವೃತಮನ್ವಹಮ್ ||೩೨|| ವಿತರಾರ್ಯ ತದರ್ಥೇ ಚ ಮತ್ಕರಂ ಶಿರಸಾ ಧರನ್ | ಅಹಂ ಯಾಸ್ಯೇ ತ್ವಯಾ ದತ್ತವಿಶ್ವಾಸಂ ಸತ್ಯಮೇವ ಚ ||೩೩|| ಕುರು ಶೀಘ್ರಂ ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠ ಶ್ರೀಯಸೇ ಮೇ ಭವಾಯ ಚ | ಇತ್ಯುಕ್ತಾಃ ಪ್ರಯಯೌ ದಾರಃ ಕಾಮುರಾಹಿತ್ಯ ಮಾರ್ಯಜ (ಮಾರ್ಜವಮ್) ||೩೪|| ಖ್ಯಾಪಯಾಮಾಸ ಲೋಕೇ ಮೇ ಸರ್ವತ್ರ ಸುಚರಿತ್ರಿಣಃ | ಇಮಾಂ ಕಥಾಂ ಯೇ ಚ ನಿತ್ಯಂ ಶೃಣ್ವಂತಿ ಯತಯೋಽಪಿ ತು ||೩೫|| ಲಭಂತೇ ಕಾಮುತಃ ಶಾಂತಿಂ ಸುತ ಸತ್ಯಂ ಮಯೋದಿತಮ್ ||

೨. ಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (36-61)

ಮಯೋಕ್ತಶ್ಲೋಕಪೂಗೇಷು ವ (ತ್ಯ) ಕ್ತುಂ ಯೋಗ್ಯಾನ್ ಪೃಥಕ್ಕುರು ||೩೬|| ಯೇ ಲೌಕಿಕಾರ್ಥಾ ಭಾಸಂತೇ ಶ್ಲೋಕಾಂಸ್ತಾನ್ ಕುಲಭೂಷಣ | ಚತುರಧ್ಯಾಯಗಾನ್ ಸಾಂಗಂ ಗಂಗಾಸ್ನಾನಫಲಂ ತವ ||೩೭|| ಮಂಗಲಾಯನಮಾಶಾಸ್ಯಂ ನಿಃ ಸಂಗಸ್ಯ ವಚೋ ಮಮ | ಅಷ್ಟಾಧ್ಯಾಯೇಷು ಶಿಷ್ಟಾನಾಂ ತುಷ್ಟಿಂ ಕುರು ಯದೇಷ್ಟತಃ ||೩೮|| ಪ್ರೌಢಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ತೇ ಸುಷ್ಪ ಮಮೇಷ್ಟಂ ಶಿಷ್ಟ ಸಾಧಯ ಇತಿ ಚ ದ್ವಾದಶಾಧ್ಯಾಯಾನ್ ಕುರು ಶೀಘ್ರಂ ಬುಧಾಗ್ರತಃ ||೩೯|| ಅಹಮಾಕಾಶಗೋ ನಿತ್ಯಂ ನಾಕಿಭಿಃ ಸಹಲೋಕದೃಕ್ | ಪಾಕಶಾಸನಮುಖ್ಯಾನಾಂ ತೋಕ ಮೇ ಶೃಣು ವೈಭವಮ್ ||೪೦|| ಮದ್ವಿಮಾನಮಧಾಕಾಶೇ ನಿಮಿಷಾರ್ಧೇನ ಚ ದೃತಮ್ | ವಿರಿಂಚಲೋಕಪರ್ಯಂತಂ ಧಾವತಿತ್ಯಧಿರೋಪ್ಯ ಮಾಮ್ ||೪೧||

ಚಕ್ರವದ್ಭ್ರಮತೇ ತತ್ರ ಶಕ್ರಲೋಕೇ ಚ ಪುತ್ರಕ | ವಕ್ರಬುದ್ಧಿಹೃದಃ ಶಲ್ಯವಿವ ಚಕ್ರ-
ಮತೇನಿಶಮ್ ||೪೨|| ದಿಕ್ಷು ಸರ್ವಾಸು ವೃಕ್ಷೇಷು ನಂದನಸ್ಥೇಷು ನಂದನ | ಸ್ಯಂದನೇನ
ಚರಾಮ್ಯಂಗ ಗಂಗಾತೀರೇ ತರಂಗಿಣಿ ||೪೩|| ಏವಂ ಮಹಾಭಾನುಪ್ರೋಹಂ ಭಾನುಮಂಡಲಗಂ
ಹರಿಮ್ | ತದ್ರಧಸ್ಯೋಪರಿ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವ್ರಾಧರ್ಯಾಮಿ ತಮಿಶ್ವರಮ್ ||೪೪|| ಕಮನೀಯಂ
ಕಾಮಹೀನೋಪ್ಯನಿಶಂ ಭಾನುಮನ್ಮಹಮ್ | ಮಾನಿತಸ್ತೇನ ದೇವೇನ ಮಾನಿನ್ ಶೃಣು ಹರಿ-
ಪ್ರಿಯಮ್ ||೪೫|| ನಾನಾವಿದ್ಯೈರನೇಕೈಶ್ಚ ವಾಹನೈರ್ವಾಹಕೈರ್ಯುತೈಃ | ಚರಾಮಿ ಮಾರ-
ತಾತಂ ಚ ಸ್ಮರಾಮಿ ಹೃದಿ ಸರ್ವದಾ ||೪೬|| ಮರ್ತ್ಯಲೋಕಂ ತು ಹಿತೃಹಂ ಸತ್ಯ-
ಲೋಕಮಿತೋಕ್ತಗಮಮ್ | ಶ್ರುತ್ಯಭಾವಂ ಕರ್ತುಂಕಾಮೋ ದೈತ್ಯಃ ಕಷ್ಟಿದ್ಧತೋ ಮಯಾ
||೪೭|| ಇತಿ ಪೂರ್ವಂ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಮನುಸಂಧತ್ಸು ಬುದ್ಧಿಮನ್ | ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರವೋ-
ತ್ತಮೋ ನಿತ್ಯಂ ಜಗತಃ ಪತಿರಪೃತಿಃ || ತ್ರಿಯಃ ಪತಿಃ ಸುರಪತಿಃ ಸ ವಿರಿಂಚಪತಿಃ ಸ್ವಯಮ್
||೪೮|| ಮಯೋಕ್ತಂ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವೇ ಸುರಾರಯಃ | ಗರ್ವಿತಾ ವೈ
ಹರಿಂ ನಾಗುಃ ಶ (ಶಾ)ರ್ವಂ ಚಾಪಿ ಗುರುಂ ಚ ಮಾಂ ||೪೯|| ಸಾಮ್ಯಬುಧ್ಯಾ ತಾಮಸಾಸ್ತೇ
ಮೇಘಭನ್ನವಿವ ಗೃಹಮ್ | ಕಾಮತಾತಂ ಕೋಮಲಾಂಗಂ ಮಾನವಂ ಮೇನಿರೇ ಹರಿಮ್
||೫೦|| ಮಯೋಕ್ತ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವೇ ಹರಿಪ್ರಿಯಾಃ | ಗುರ್ವಂತರ್ಯಾ-
ಮಿಣಃ ಸ್ವೈರಂ ಕರಂ ದಾಸ್ಯಂತು ಭೂರಿಶಃ ||೫೧|| ಮಮಾಪಿ ಜೀವೋತ್ತಮತ್ವಂ ಶ್ರುತ್ವಾ
ಸರ್ವೇ ಮಮ ಪ್ರಿಯಾಃ | ಗರ್ವಂ ಹಿತೃ ಪ್ರದಾಸ್ಯಂತು ಗುರ್ವಂತರ್ಯಾಮಿಣಃ
ಕರಮ್ ||೫೨|| ಇತ್ಥಂ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವಂ ತು ಶ್ರುತ್ವಾ ಸರ್ವೇನಿಪಿ ಸಾತ್ತ್ವಿಕಾಃ |
ಹಿತೃ ಸಂಸೃತಿಮಾರ್ಗಂ ತು ಯಾಂತು ವಿಷ್ಣೋಃ ಸಲೋಕತಾಂ ||೫೩|| ಏವಂ ಮಯಾ
ಜಗತ್ಪರ್ವಂ ವೈಷ್ಣವಂ ಚಾಸ ಸಾತ್ತ್ವಿಕಮ್ | ಆಸುರಂ ಶಾರ್ವವೇವಾಸ ಮಯೋಕ್ತೇನಿಪಿ
ಸ್ವಯೋಗ್ಯತಃ ||೫೪|| ಮದ್ಭಕ್ತಾಃ ಸುಖಿನಃ ಸಂತು ಶಶ್ವಜ್ಜೀವಂತು ಮುಪ್ರಿಯಾಃ | ಮಮಾ

ಭಕ್ತಾಃ ಪ್ರಯಾಸ್ಯಂತು ತಮೋಂಧಂ ತಾಮನಾಶ್ಚ ತೇ ||೫೫|| ಅಹಂ ನಕ್ಷತ್ರಮಧ್ಯಸ್ಥಂ
ಸುಕ್ಷೇತ್ರಾಣಿ ಪ್ರಕಾಶಯನ್ | ತತ್ಕ್ಷೇತ್ರವಾಸಿನಃ ಸರ್ವೇ ಭಿಕ್ಷಾಮಾತ್ರಂ ದದುಶ್ಯ ಮೇ
||೫೬|| ಇತಿ ತೇಷಾಂ ವದನ್ನಿತ್ಯಂ ತನ್ಮಧ್ಯಸ್ಥೋ ಭವಾಮಿ ಚ | ಮತ್ತೇಜಸಾ ತಿರಸ್ಕಾರೇ
ಸರ್ವೇಷಾಂ ತೇಜನಾಮುಭೂತ್ ||೫೭|| ಯಥಾ ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶೇನ ತೇಜಸಾಂ ಚ
ತಿರಸ್ಪತಿಃ | ತಥಾ ಮತ್ತೇಜನಾ ಸರ್ವತೇಜಸಾಂ ಚ ತಿರಸ್ಪತಿಃ ||೫೮|| ಸ್ಯಾತ್ಪ್ರತ್ಯತಾಂ ಚ
ನೇತ್ರಾಣಿ ಮುಷ್ಣನ್ ವಿಷ್ಣಾ ಜಯಾ ಸದಾ | ಅಹಂ ನಿಷಣ್ಣಸ್ತನ್ಮಧ್ಯೇ ವಿಷಣ್ಣಾಸ್ಸರ್ವ ಏವ
ತೇ ||೫೯|| ಇತ್ಥಂ ತೈಜಸದೇಹಾನಾಂ ಸಂದೋಹಂ ಸಂದದಾತಿ ಮೇ | ಬುಧಾಗ್ರ್ಯಸ್ಯ
ಸ್ವಪಾದಾಬ್ಜನೇವಯಾ ವೈ ಗದಾಧರಃ||೬೦|| ಶಾರದಾ ನೀರದಶ್ಯಾಮಾ ನಾರದಾಽಕರಾಧಿತಾಽಕ-
ದರಾತ್ | ವೇದೋದರಿ ಶ್ರೀಧರಾಚ್ಛಾಧಾರಿಣೀ ಮೇ ಸುಮಾಗ್ಧರಾ ||೬೧||

೨. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (62-102)

ರಥಸ್ಯೋವರಿ ತಿಷ್ಠಂತಮರುಣೋ ನೈರುಣದ್ಧಿ ಮಾಂ | ವರುಣಂ ಪ್ರತಿ ಗಚ್ಛಂತಂ ಚರಣೇನ
ವಿನಾಕೃತಃ ||೬೨|| ಮಾತ್ರಾ ಭ್ರಾತೃ ವಿಹೀನೋಹಂ ತ್ರಾತಾ ತ್ವಂ ಮಮ ಸರ್ವದಾ |
ಯಾತ್ರಾಂ ನ ಕುರು ಚಾತ್ರಾಪಿ ತಿಷ್ಠ ರೂಪಾಂತರೇಣ ಚ ||೬೩|| ಗರುಡಾಗ್ರಜ ಇತ್ಥಂ
ಮಾಮುವದಜ್ವರರಾದ್ಯ ಚ| ಇತಿ ತೇನೋಕ್ತ ಏವಾಹಂ ಕಾಂತರೂಪಾಂತರೇಣ ಚ ||೬೪||
ವಸಾಮಿ ವಸುಭಿಃ ಸಾಕಂ ಕಶ್ಯಪಾತ್ಮಜಪೂಜಿತಃ | ಕರಟಾಭಃ ಸ್ವಬುಧ್ಯಾ ತ್ವಂ ಮದ್ಬುಧ್ಯಾ-
ಶ್ರೇಷ್ಠ ಏವ ಚ ||೬೫|| ವರುಣೋಽಪಿ ತದಾಹ್ವಾತುಮಾಗತೋ ಮಾಂ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಿಯಂ |
ಕಾಂತರೂಪಾಂತರೇಣಾಪಿ ತದ್ಗೇಹಂ ಗತವಾನಹಮ್ ||೬೬|| ಯಮೋಽಪಿ ಮಾಂ ಸಮಾ-
ಹ್ವಾತುಂ ಸ್ವಯಮೇವಾಗತೋ ಮಹಾನ್ | ರಾಮನ್ಯಾಮಿಕ್ಷತೇ ಕಾಮಮಾಗಮಿಷ್ಯತಿ
ಮತ್ಪ್ರಿಯಃ ||೬೭|| ಇತ್ಯವೋಚದ್ವಚಃ ಪ್ರಾಂಚನ್ ಕಾಂಚನೇಚ್ಛಾಕರುಚಿಂ ಚ ಮಾಮ್ |
ಹರಿಲಾಂಛನಸಂಛನ್ನಂ ಶಂಖಚಕ್ರಾಂಕಿತಂ ಭುಜೇ||೬೮|| ಕಾಂತರೂಪಾಂತರೇಣಾಪಿ ತದ್ಗೇಹಂ

ಗತವಾನಹಮ್ | ಶಾಂತಂ ಕಾಂತಂ ವರಾಕ್ರಾಂತಂ ರಾಮಂ ತಂ ಸನ್ನತೋಸ್ತೃಹಮ್ ||೬೯||
 ಇಂದ್ರೋಪಿ ಸಾಂದ್ರನಂತೋಷಾದುನೇಂದ್ರನ್ಯಾಜ್ಞಯಾ ಪ್ರಭುಃ | ಕೇಂದ್ರನ್ಯಾನಗತೇ ಚಂದ್ರೇ
 ಮುನೀಂದ್ರಂ ಮಾಂ ಸಮಾಹ್ವಯತ್ ||೭೦|| ಕಾಂತರೂಪಾಂತರೇಣಾಪಿ ತದ್ಗೇಹಂ ಗತ-
 ವಾನಹಮ್ | ತಮುವೇಂದ್ರಂ ಚಿದಾನಂದನಾಂದ್ರಸುಂದರರೂಪಿಣಮ್ ||೭೧|| ಕಂದಾಶ-
 ನೇಂದ್ರವಂದ್ಯೋಹಮಿಂದಿರಾಪತಿಮವ್ಯಯಮ್ | ನತೋಽಸ್ಮಿ ತಸ್ಯ ಸಂದುಷ್ಟಿಂ ಸಂಗ-
 ತೋಽಸ್ಮಿ ಸಮಾಗಮಮ್ ||೭೨|| ವ್ರಾಪ್ತೋಽಸ್ಮಿ ನ್ಯಾಮಿನಃ ಶ್ರೀನಿವಾಸಸ್ಯ ಮನಸಾಪ್ಯಹೋ |
 ಪಾಪಾಂಧಕಾರಸಂರುದ್ಧಃ ಕುರ್ವನ್ ಯೋ ದೀವಮಾಲಿಕಾಮ್ ||೭೩|| ಕೋವಾಂಧಕಾರಿತ-
 ಮುಖಂ ಭಾನ್ವರಿಂ ಚ ನ ವಶ್ಯತಿ | ತದೈವ ಮಾಂ ಸಮಾಹ್ವಾತುಂ ಧನದೋಽಪಿ ಸಮಾ-
 ಗತಃ ||೭೪|| ಸದೈವ ಮೇ ಗೃಹಾವಾಸಂ ವಿಬುಧೇಂದ್ರ ಕುರು ಪ್ರಿಯ | ಇತಿ ಮಾಮು-
 ಕ್ತವಾನ್ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಶಕ್ತ್ಯಾ ಹಸ್ತಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಮೇ ||೭೫|| ಸ್ವಗೃಹಂ ವ್ರಾಪಯಾಮಾನ ಪ್ರೀತ್ಯಾ
 ಏಪ್ಯ ನ ಸಂಶಯಃ | ಕಾಂತರೂಪಾಂತರೇಣಾಪಿ ತದ್ಗೇಹಂ ಗತವಾನಹಮ್ ||೭೬|| ತದೈವ
 ಶೂಲೀ ಶಿರಸಿ ಶ್ರಿತೂಲೀಹಸ್ತೇ ಗಲೇ ಸಕ್ತ ನೈರುಂಡಮಾಲೀ | ದಲೀಕೃತಾಂಧಶ್ಚ ಶಿಲೀಮುಖೇಷು
 ಹಾಲಾಹಲೀಗಲಮುಧ್ಯೇ ಮಹಾತ್ಮಾ ||೭೭|| ಶ್ಮಶಾನವಾಸೀ ಧೃತಭಸ್ಮರಾಶಿರ್ಭಸ್ಮೀಕೃತ-
 ಶ್ರಿಪುರಃ ಪೌರುಷೇಣ | ಭಸ್ಮಾಸುರಾಜ್ಞಾತಭಯೀ ಪಿನಾಕೀ ನಾಕೀಶ್ವರಂ ಮಾಂ ಸಮು-
 ಪಾಜಗಾಮು ||೭೮|| ಗಂಗಾಧರೋ ಮಂಗಲನಾಮ ಮೂರ್ಧ್ನಿಂ ಧ್ಯಾನಾಂತರಂಗೀ ಸರ್ವ-
 ಲಿಂಗಾಂತರಸ್ಥಃ (ಸ್ವಾರ್ಥಾಂಗ್ಯಾಚನಾರ್ಥಂ) ||೭೯|| ಉತ್ತಂಗಳೈಲಾಸಕೃತಾಂಗವಾಸೋ
 ಋಸಂಗಿನಂ ಮಾಂ ತ್ವಾಗತಃ ನ್ಯಾಗತೋಕ್ತ್ಯಾ ||೮೦|| ಆಹ್ವಯಾಮಾಸ ಮಾಂ ಪ್ರೀತ್ಯಾ
 ಮಾಪತೇಃ ಪ್ರಿಯಮುತ್ಸಮಮ್ | ಕಾಂತರೂಪಾಂತರೇಣಾಪಿ ತದ್ಗೇಹಂ ಗತವಾನ-
 ಹಮ್ ||೮೧|| ಏವಂ ಸರ್ವೇಪಿ ದೇವಾಶ್ಚ ಕಾಲೇಽಪೈಕೇನ ಮಾಂ ತದಾ | ಆಹ್ವಯಾ-
 ಮಾ ಸುರಾಯಾಂತವಗಮಂ ಬಹುರೂಪಕೈಃ ||೮೨|| ಭಸ್ಮರಾಶಿರಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತೇ ಧೃತೇತ್ಯು-

ಸಪದೇನ ಚ | ಸಾಕಂ ಶೋಕ ವಿಹಿನೇನೇನ ಕೃತಭವೇತಿ ಚೋಚ್ಯತೇ ||೮೩|| ತಾಳವತ್ರೇ
ತಥಾ ವಿಪ್ರ ಲೇಖನಂ ನೈವ ಕಾರಯಂ | ಲೋಕವಾರ್ತಾಂ ತ್ಯಜ ತ್ವಂ ತೂಲೂಖಲೇ
ಬದ್ಧಗೋವಕಮ್ ||೮೪|| ಸ್ಮರ ಪ್ತಪ್ರಪ್ರಸಾದಂ ತು ಸ ಕರಿಷ್ಯತಿ ದಾರಕಃ | ದ್ವಾರಕಾ-
ಪತಿರೇವಾಯಂ ಮದ್ವ್ಯಂದಾವನಮಾರ ಚ ||೮೫|| ನೀಲಾತ್ಮಕಸ್ತದ್ಯವಾಗ್ನಿಃ ಕಾಲಾಗ್ನಿ-
ರಿವ ಲೋಕಹಾ | ಮಮಾಲಯಂ ಸಮಾಗಚ್ಛ ಮಾಂ ಪಾಲಯ ಸುತೀಲ ಭೋ ||೮೬||
ಇತ್ಯುವಾಚ ಸತೇಜಸ್ವೀ ತೇಜೋರೂಪಂ ಚ ಮಾಂ ಪ್ರತಿ | ಕಾಂತರೂಪಾಂತರೇಣಾಪಿ
ತದ್ಗೇಹಂ ಗತವಾನಹಮ್ ||೮೭|| ತದೈವ ನಿರುಪಯುತಿಃ ಪ್ರಾವೃತ್ತೀ ವರರುಚಿರುವಾಚ
ಸರ್ವದಾ | ವಾಯುವ್ರಭೃತಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ಸ್ವೈರಂ ವಿಹರ ಮದ್ಭೃಹೇ ||೮೮|| ಇತ್ಯುಕ್ತ-
ವಂತಸ್ತೇ ಸರ್ವೇಪ್ಯಾಹ್ವಯಾಮಾಸುರಂಜಸಾ | ತತ್ತದ್ರೂಪಾಂತರೈರೇವ ತತ್ತದ್ಗೇಹಮಗಾಂ
ತದಾ ||೮೯|| ವ್ಯಂಜನಸ್ಯಾಧಿಕತ್ವೇನ ನ ಛಂದಸ್ಯ (ಸ್ಯ) ತಿ ದೂಷಣಮ್ | ಸ್ವಚ್ಛಂದವ್ಯ-
ತ್ತೀರ್ನಮ ಕಶ್ಯಂದೋಭಂಗ ಏವ ಚ ||೯೦|| ಇತ್ಥಮೇವಾಷ್ಟದಿಕಪ್ತಾಃ ಸ್ಪಷ್ಟಂ ಸಂಪ್ರಾ-
ಥಿತೋಸ್ತ್ಮಹಮ್ | ಹೃಷ್ಟರೂಪಾಂತರೈರೇವ ಶಿಷ್ಟಯಾಮಿ ದಿತೋದಶ ||೯೧|| ಮೂಲ-
ರೂಪೇಣ ಬಾಲಾರ್ಕ ಸದೃಶಂ ಕಮಲೇಶ್ವರಮ್ | ನೀಲನೇಘಪ್ರತೀಕಾಶಂ ಲೋಕ-
ದೃಷ್ಟಾ ಮಹಾಬಲಮ್ ||೯೨|| ಸಮಯೇನ ದೃಢಂ ಬದ್ಧಾ ಕಮನೀಯಂ ಚ ಮಾನ-
ವಮ್ | ಶಮನಂ ತನ್ಮನಃ ಕಾವನಂ ವಾಮನಂ ತಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ||೯೩|| ಚಂದ್ರ-
ಮಂಡಲಗಂ ವಿಷ್ಣುಮಿಂದ್ರಾಣ್ಯಾಖಂಡಲಾರ್ಚಿತಮ್ | ಸಾಂದ್ರಂ ಕಮಂಡಲುಧರಂ ಚೋ-
ವೇಂದ್ರಂ ಚಾಂಡಲಗ್ನಕಮ್ ||೯೪|| ಭಜಾಮಿ ಭಜನೀಯಂ ತಂ ಭುಜಗೇಶ್ವರಶಾಲಿನಮ್ |
ಕುಜನಾಶಂಕಯಾ ಜಾತವೃಜಿನಾರ್ತಿ ಹರಂ ಚ ಮೇ ||೯೫|| ಮಯಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಚ ವಾಯುಶ್ಚ
ವರ್ತತೇ ಸರ್ವದಾಹಿ | ಯಾವನ್ಮಮ ವಿಮುಕ್ತಿಃ ನ್ಯಾತ್ವಾವತ್ಪಯಂ ತವೇವ ಚ ||೯೬||
ಅತೋ ಮಯಾ ಯದುಕ್ತಂ ತು ತತ್ಸರ್ವಂ ಯುಜ್ಯತೇ ಮಯಿ | ಅಧಿಕಾರಿಷು ಸರ್ವೇಷು

ಚೋತ್ತಮೋಹಂ ನ ಸಂಶಯಃ ||೬೭|| ಇದಂ ಸರ್ವೇಪಿ ಜಾನಂತಿ ದೇವಾಶ್ಚ ಋಷಯಃ-
ಸ್ತಥಾ | ಗಂಧರ್ವಾ ಅಪಿ ಸರ್ವೇಽಪಿ ದಾನವಾ ಮಾನವಾಶ್ಚ ನ ||೬೮|| ಸರ್ವಲಿಂಗಾಂ-
ತರಸ್ಥಶ್ಚ ಮಯೋಕ್ತಂ ತ್ಯಜ್ಯತೇ ತ್ವಯಾ ಮಯಾನುಕ್ತಮಪಿ ಸ್ವಾರ್ಥಾಂಗ್ಯಾ ಚ ಸಾರ್ಥಂ
ತು ಗೃಹ್ಯತೇ ||೬೯|| ಉಕ್ತಮೇವ ತು ವಕ್ತವ್ಯಮನುಕ್ತಂ ನ ಕದಾಚನ | ಮತ್ಸತ್ಯಭೋಜನಂ
ಭುಕ್ತ್ವಾಮದುಕ್ತಂ ತ್ಯಕ್ತವಾನಸಿ ||೭೦|| ಮಯಾದ್ವೈಮುಖತಶ್ಚೋಕ್ತಂ ಸುಮುಖಪ್ರಾಕ್-
ದ್ವಿಧಾಕೃತಮ್ | ಇದಾನೀಂ ಮುಖ್ಯಮೇವೋಕ್ತಂ ಏಕೇನ್ಯೈವ ಮುಖೇನ ತು||೭೧|| ಅನೇಕ-
ಮುಖಸಂಪನ್ನಃ ಮುಖಮೇವಾನುಭೂಯತೇ | ಮಚ್ಛೈರಪಿದುರಾವನ್ನಂ ಖಗಮುಚ್ಛ್ಯಶ್ಚ
ದೇವತೈಃ ||೭೨|| ಓಂ ಏತತ್ಸರ್ವಂ ನ್ಯಾಪ್ನವದ್ಯೇನ ಗರ್ವಂ ಹಿತಾ ಸರ್ವೇ ವಿಪ್ರವರ್ಯಾ-
ಸೃಜೇನ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಚೋವ್ಯಾಂ ಶರ್ವಗುರ್ವಾದಿದೇವಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವೋರ್ವಶೀಂ ಯಾಂತು
ಮಾಂ ಮಾನವೇಂದ್ರಾಃ ||೭೩|| ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಯೇ ವಶಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ |
ಮುಕುಂದಾವನಮೇವಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ ಕಂದಾಶನಾಜ್ಞಯಾ ||೭೪|| ಇದಮರ್ಪಿತಮೇವಾಸ್ತು
ಹಯಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಪಾರ್ಷ್ವದಾತಃ | ಸಮಂ ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಪುರುಷಾತ್ಮತಮಃ
||೭೫|| ಯಚ್ಚ್ಛ್ರಣ್ವತಾಂ ಭಕ್ತಿರುದಾರಸದ್ಗುಣೇ ಹರೌ ಹರೇಲೋಕಗತೇ ತಥಾ ಮಯಿ |
ಭವತ್ಯಹೋ ಸರ್ವಶುಭಾಪ್ತಿಸನ್ಮತೀಃ ದದಾತ್ಯಜಸ್ತಂ ಸುತ ಸತ್ಯಮೇವ ತತ್ ||೭೬||
ಓಂ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಯವಿಕುಲತಿಲಕವಾಗೀಶತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀಮದ್ವಾ-
ದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣನ್ಯಾನ್ನವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ಅಲೌಕಿಕವಿಭಾಗೇ ವೈಭವ-
ಸರ್ವಣಿ ಅಷ್ಟಮಾಧ್ಯಾಯಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ||

|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

|| ಅಥ ನವಮಾಧ್ಯಾಯಃ ||

೧. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (1-50)

ಹರಿಃ ಓಂ|| ಹನೂಮಾನ್ ಬಹುನಾಮಾಯಂ ನೃಹನದ್ಗಹನಾದರೀ | ಸಹನಾಮಾಮದಾ-
ರೂವೋ ಮಹಾನಾಮ್ನಿ ಮಹೋತ್ಸವೇ ||೧|| ನಮಾಮಿ ತಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಹನೂ-
ಮಂತಮಧಾಹವೇ | ನೃಹನದ್ಯೋ ಮಹಾರಕ್ಷೋ ಹ್ಯಕ್ಷಂ ತೃಕ್ಷಯವಿಕ್ರಮಃ ||೨|| ರೇವೇ
ಸೇವಾಸು ನಿರತೋ ಕಾಪೀನ ರಹಿತಃ ಸದಾ | ಯಸ್ಯ ಸಾಧಃ ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ಮಾ ದದೌ ಸ್ವತ್ಮಾ-
ನಮೇವ ಚ ||೩|| ತದ್ವನ್ಮಮಾಪಿ ಕಾಮೇನ ಹೀನಸ್ಯ ಮನಸಾಪ್ಯಹೋ | ನಾಥೋಹ್ಯಾ-
ತ್ಮಾನಮೇವಾಸೌ ಹಯಗ್ರೀವೋ ದದೌ ಮುದಾ ||೪|| ಪರಿರಂಭಣ ವ್ಯಾಜೇನ ಮಂದರೇ
ಗುಣವಾರಿಧಿಃ | ಗಣಯನ್ ಸ ತು ತಂ ದಾರಂ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಮಮ ಸದ್ಗುಣಾನ್ ||೫|| ಅಹಂ
ರಾಜಾಧಿರಾಜಶ್ಚಾವೈತದುತ್ತರಜನ್ಮನಿ | ಭವಾಮಿ ಸ ಭವಾನಿವ ಮಾಂ ತು ಯಾಸ್ಯತಿ ಯಾ-
ಪುರಾ ||೬|| ಮಂದರೇ ಸುಂದರಂ ಮಾಂ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕಂದರ್ಪನೋಹಿತಾ | ಇಂದಿರಾ-
ಪತಿಮಾರಾಧ್ಯ ವರದಂ ಪ್ರಾಪ ತದ್ವರಮ್ ||೭|| ಸಾ ಗಮಿಷ್ಯತಿ ಮಾಂ ತಸ್ಮಿನ್ ಜನ್ಮನಿ
ಪ್ರಿಯವಾದಿನೀ | ನಾಥಿನೀ ಸ್ವಮನೋರಥ್ಯಂ ಸಾರನೌದರ್ಯಸಾರತಃ ||೮|| ಕನ-
ಕಾಂಬರಸಂವೀತಾ ಮಂಚಿಕಾಶಿತಭೂಷಣಾ | ಗಣಿಕಾ ಜಾತಿಕಾಂ ತೃಕ್ತ್ವಾ ರ್ಭುಣಿಕಾರ-
ವನೂಪುರಾ ||೯|| ದಾರಾಃ ಪುಂಸೀವಿವಶ್ಚಾರ ಇತಿ ನೋ ಶಾಬ್ಧಿ ಕೈರ್ವೃತಃ | ಉದಾರಕಾಮ-
ಹೀನಸ್ಯ ಸ ದಾರಃ ಪುರುಷೋ ಯಥಾ ||೧೦|| ಇತ್ಯಭಿಪ್ರಾಯತೋವ್ಯೇಕವಚನೈಃಪಿ
ಪ್ರಯೋಜಿತಃ | ದಾರಶಬ್ದಃ ಪರೈರುಕ್ತದೋಷೋಪಿ ಮಮ ನಾಸ್ತ್ಯತಃ ||೧೧|| ಏಧಮಾನ-
ದ್ವಿಡವ್ಯೇತತ್ಪ್ರತವಾನ್ ದೇವರಾಡನೌ | ಮಾಂ ಪ್ರೌಢಭಕ್ತಿಸಂಪೂರ್ಣಮಾರೋಪ್ಯ ಗರುಡೋ-
ವರಿ ||೧೨|| ಜಗಾಮ ನಿಮಿಷಾರ್ಥೇನ ಮೇರುಮೂರ್ಧ್ನ ಸ್ವಮಂದಿರಮ್ | ತನ್ಮಾನ್ಮಂ-
ದರಗಂ ಪ್ರಾಪ ಸುಂದರಂ ಸ್ವಸ್ಯ ವಿಗ್ರಹಮ್ ||೧೩|| ತನ್ಮಾದಪಿ ಯಯೌ ಶ್ವೇತದ್ವೇಷಂ

ಮಾಮುಧಿರೋಷ್ಯ ಚ | ಪೀತಾಂಬರಧರಃ ಸೃಗ್ನೀ ಶ್ರೀವತಿಃ ಶ್ರೀಯನಾಂ ಪತಿಃ ||೧೪|| ಶ್ರೀತೇ-
 ದ್ವೀಪಾದಸಿ ಪ್ರಾಪ ಪ್ಲಕ್ಷ ದ್ವೀಪಂ ಸುಪಾವನಮ್ | ಅಪಾಂಪತೇಶ್ಶೋವಕಂರೇ ವಿಪತೇಶ್ಶಾ-
 ವರೋಷ್ಯಮಾಂ ||೧೫|| ಗರುತ್ಮಾನಂ ಸಮಾಹೂಯ ಮಾನಯನ್ನಿದಮಬ್ರವೀತ್ | ಮನ್ಯೋ-
 ನಾಃಮೃತಮಾನೀಯ ಮಾಮುಕಸ್ಯ ಮುನೇರ್ದಿಶ ||೧೬|| ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಸ ತು ನತ್ವಾ ಚ ವೈನ-
 ತೀಯೋ ವಿಹಾಯಸಾ | ಗತ್ವಾ ಸ್ವರ್ಗವತೇಸ್ತಚ್ಚಹೃದ್ಯಮೃತಂ ಪ್ರಾಪ ಸತ್ವರಃ ||೧೭|| ಆದಾಯ
 ಗರುಡಃ ಪ್ರೌಢಃ ಚೋಡ್ಡೀಯೋಡ್ಡೀಯ ವಕ್ತ್ರರಾಟ್ | ಆಢಕೇನ ಮಿತಂ ಷೋಡಾಪುರೂಢಂ
 ಪೌರುಟಿಷ್ಠಿತಮ್ ||೧೮|| ಪಾಯಯಾಮಾಸ ಮಾಂ ಪಾಪರಹಿತಂ ಪಿಹಿತಂ ಕರೇ | ನ್ಯಾವ-
 ಯಾಮಾಸ ಪಾದಾಗ್ರೇ ಶ್ರೀಪತೇಃ ಶೇಶಿತಂ ಚ ಯತ್ ||೧೯|| ದಿವ್ಯಂ ತದಪಿ ಗೋವಿಂದೋ
 ಗೋದೋಹನ ಕರೇಣ ಚ | ಮಾಂ ಗೋಸವೇ ಗೋಸವೇ ಚ ಪಾಯಯಾಮಾಸ ನೇತರಮ್
 ||೨೦|| ಮಾಮಾಮೃತವ್ರಾಶನಂ ಚ ಯೇ ಶೃಣ್ವಂತಿ ನರಾ ಭುವಿ | ಅವೃತವ್ರಾಶನಂ ಕೃತ್ವಾ
 ತ್ವಮೃತತ್ವಂ ಭಜಂತಿ ತೇ ||೨೧|| ವ್ಹೃದ್ವೀಪಾದಸಿ ಪ್ರಾಪ ಪ್ಲವಮಾನ ಇತಸ್ತತಃ | ಉಪಪ್ಲಾವ್ಯಂ
 ತದಾ ವಿಷ್ಣುರಪಸ್ತವವಿವರ್ಜಿತಃ ||೨೨|| ತದನಂತರಮನ್ನಿಚ್ಛನ್ನಂತಾಸನಮೇವ ಚ | ಅನಂತ-
 ಶಯನಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಅನಂತೋ ಯೋ ಗುಣೈರಪಿ ||೨೩|| ಅನಂತಪದಮಾಸಾಧ್ಯ ಚಾನಂತೋ-
 ಪರಿ ಸಂಸ್ಥಿತಃ | ಅನಂತಶಯನಂ ಪ್ರಾಪ ಹ್ಯನಂತಾಸನಗಂ ಹರಿಮ್ ||೨೪|| ತೇನ್ಯಕೇಭೂಯಂ
 ಕಾಲೇನ ನಾನಾತ್ವಂ ಮಯಿ ನಾಸ್ತಿ ಚ | ಇತಿ ನೋ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ನೇತ್ರಯೋರಪಿ ಮಾನವ
 ||೨೫|| ಇಂದ್ರಾಣೀ ಮಾಂ ಸಮಾನೀಯಂ ಚೀಂದ್ರೇಣ ಸಹ ಮಂದಿರಮ್ | ಉವೇಂದ್ರೋಽಪಿ
 ತದಾ ಚಾವೃಶ್ಚೇಂದ್ರೇಣ ಸಹ ಚೇಕ್ಷಿತಮ್ ||೨೬|| ಭದ್ರಾದೇವೀ ಸಮಾಯುಕ್ತಃ ಸುಭ-
 ದ್ರಾರ್ಥಂ ತದೈವ ಮಾಂ | ಭದ್ರಾಸನೇ ಸಮಾರೋಷ್ಯ ಭದ್ರಾಮಾರ್ತಿಕಾಂ ವ್ಯಧಾತ್ ||೨೭||
 ಅರುಂಧತೀ ಸಮಾಯುಕ್ತಾ ವೃಂದಾವನಕೃತಿಂ ತ್ವಿಮಾಮ್ | ಸ್ವಮಂದಿರೇ ಸಮಾಧಾಯಂ
 ಚೀಂದ್ರೇಣ ಸಹ ಚಾರ್ಚಯತ್ ||೨೮|| ಏವಂ ಸರ್ವಾಶ್ಚ ದೇವ್ಯಾಶ್ಚ ಪತಿಭಿಃ ಸಹ

ಮಂದಿರಮ್ | ಮಾಂ ಸಮಾನೀಯಂ ಚಾ ನರ್ಚುಃ ವೃಂದಾವನಕೃತಿಂ ಶ್ವಿಮಾಮ್ ||೨೯||
ತನ್ಮಾತ್ಸ್ಮಮಂದಿರೇ ಸರ್ವೇ ವೃಂದಾವನಕೃತೇಃ ಪರಮ್ | ಪ್ರಕುರ್ವಂತ್ಯ(ಂತ್ಯ)ರ್ಚನಂ
ಸಮ್ಯಗಾರಾತ್ರ್ಯಾ ಚ ಸಮನ್ವಿತಮ್ ||೩೦|| ಮದ್ವೃಂದಾವನಮೇವಾತ್ರ ಸದ್ವೃಂದಾವನ-
ಮೇವ ಹಿ | ತದ್ವೃಂದಾವನಗಃ ಶ್ರೀಶಃ ಸದ್ವೃಂದಾವನಗಃ ಸದಾ ||೩೧|| ಯೇನ ವೃಂದಾ-
ವನಾಖ್ಯಾತಿರ್ಜಾರ್ತಾ ಚಾತ್ರ ದಿನೇ ದಿನೇ| ತಸ್ಮೈ ನಂದನ (ಚಾನಂದ) ಧಾನ್ಯಂ ವಾ ಧನಂ ವಾ
ಕಿಂ ನ ದೀಯತೇ ||೩೧|| ಮದ್ವೋರ್ಧ್ವಂಜೇನ ಚೋರ್ಧ್ವಾಂಜಂ ದಕ್ಷಿಣೇನ ಗುಣಿನ್ ಸ್ಪೃಶೇ |
ಸವ್ಯೇನಾಧಸ್ತಮವ್ಯಸ್ಥಿನ್ಲೋಕೇ ಪಾವಕಜ್ಜ್ವಲನ್ ||೩೨|| ಪ್ರಸರೇಣುರಜಸ್ಥಾಣುಃ ಪರಮಾ-
ಣುರಹಂ ಭಜೇ | ಪಾರಿಮಾಂಡಿಲ್ಯವತ್ಸೌಕ್ಷ್ಮ್ಯಂ ಶಾಂಡಿಲ್ಯೋ ವೇತ್ತಿ ಶೌಂಡಿಲಃ ||೩೩||
ಮೇರುವದ್ಗುರುಭಾರೋಹಂ ತೂಲವಲ್ಲಘುತಾಂ ವ್ರಜೇ | ವ್ಯಾಪಕಶ್ಚಾಕಾಶವಚ್ಚ ಭಾಗಶೋ
ಯೋಗತೋಽಭವಮ್ ||೩೪|| ಮದ್ಯೋಗಬಲತೋ ನಾನಾದೇಹಗೋ ಭೋಗವಾನಹಮ್ |
ಸೌ ಭರಿಯದ್ವದಭ್ರಾಭೋ ಮದ್ವತ್ಪೋ ಭ್ರಾಜತೇಽಧುನಾ ||೩೫|| ಅಣಿಮಾದ್ಯಷ್ಟಾಂಗ-
ಯೋಗಂ ಮಣಿಮಾನ್ಮುಷ್ಣರಾಕ್ಷಸಃ | ಘಣಿನಾ ಮಾನಿತಂ ದಷ್ಟನ್ ತತ್ಪದಾಂಗುಷ್ಟತೋ ಹತಃ
||೩೬|| ತದ್ವತ್ಪ್ರಾಣ್ಯಾಂಗಯೋಗೇನ ಮಯಾ ವಾದೇನ ಚಾಹತಃ | ಮಾಯಾವಾದಿಮತಾ-
ಚಾರ್ಯಃ ಪೂರ್ವಂ ಕ್ರೋಧವಶಾಧಿಪಃ ||೩೭|| ತನ್ಮಾದಾಚಾರ್ಯವರ್ಯೇಷು ಮತಾ-
ಚಾರ್ಯಾಃ ಸುರೋತ್ತಮಾಃ | ಆಚಾರ್ಯೇಷ್ವಸಿ ತೇಷ್ವತ್ರ ಮಧ್ಯಾಚಾರ್ಯಃ ಪರೋ-
ಮತಃ ||೩೮|| ವೇದೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಹರಿಃ ಸುರೋತ್ತಮಃ ಪೂರ್ವೇಷ್ವಧಾಚಾರ್ಯ-
ಮತೇಷು ತನ್ನತಮ್ | ಗುರುಷ್ವಪಿಹ ಪ್ರವರೇಷು ಗೌರವಾತ್ ಪೂರ್ಣವೃಜ್ಞಃ ಸರ್ವ-
ಶಾಸ್ತ್ರೇಷು ತದ್ವಾಕ್ ||೩೯|| ಮಮಾಸ್ಥಿಜಾತಾನ್ಯಸಿ ತಸ್ಥಿವಾಂಸಿ (ತಸ್ಥುಷಾಂಸಿ) ಚಕ್ರಾಂಕಿ-
ತಾನ್ಯೇವ ಕ್ರಮಂತಿ ವಿಷ್ಣುಮ್ ||೪೦|| ತತ್ಪಾದಜಾಂಭಸು ಸುಪಾವಿತಾನಿ ಯದೇವ (ಯ-
ದ್ಯೇವ) ಮಾಂ ತತ್ಪದಕಂ ನಯಂತಿ ||೪೧|| ಭುಜಾಸ್ಥಿನೀ ಶಂಖಚಕ್ರೇ ಸುವೃತ್ತೇ ಜಾನ್ಯ-

ಸ್ಥಿನೀ ವದ್ಮಗದೇ ಚ ಜಾತೇ | ಉರೋಽಸ್ಥಿ ತನ್ಮೂರ್ತಿರೂವಂ ಪ್ರಜಾತಂ ಶಿರೋಽಸ್ಥಿ
ನಾರಾಯಣ ಮುದ್ರಿತಂ ಚ ||೪೨|| ದಂತಾಸ್ಥಿ ತತ್ಪಾದವದ್ಮಂ ಚ ಜಾತಂ ವೃಂತಾಸ್ಥಿ
ತಚ್ಛಾಙ್ಗಾಂಧನುಶ್ಚಜಾತಂ | ಕರ್ಣಾಸ್ಥಿ ತದ್ವಾಣರೂವಂ ಪ್ರಜಾತಂ ಪಾದಾಸ್ಥಿ ದಾನೋದರ-
ವಾದವಾರ್ತವಮ್ ||೪೩|| ಸದಾ ಚ ಮಾಂ ಪ್ರಾವಯಾಮಾಸ ಶೀಘ್ರಂ ಕದಾಪಿ ಸಂನಾರ-
ಗತಿಂ ದದಾತಿ | ನ ಮೇ ಪದಂ ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ಪ್ರಭೋಃ ||೪೪|| ಇತ್ಯಂತಂ ಸರ್ವಾಣ್ಯ-
ಸ್ಥಿನಿ ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚಕ್ರಾಂಕಿತಾನಿ ಚ | ಜಾತಾನಿ ಜನನಾದ್ಯಂ ಚ ನಾಶಯಂತಿ ಮಮ ಶ್ರಮಮ್
||೪೫|| ಹೇ ಮುಗ್ಧವಿಪ್ರ ದಧಿದುಗ್ಧವಯೋನಿಧೌ ಚ ಬಧ್ವಾ ಹರೇನ್ಮ ಪದಮೇವ ಸುಭಕ್ತಿ-
ಪಾಶೈಃ | ದಗ್ಧಾಃ ಕಲೇವರಮಿದಂ ಸಕಲಾಧಿವ್ಯಾಧಿಗ್ರಸ್ತಂ ಚ ಯೋಗ ಬಲತಃ ಪ್ರವಸಾಮಿ
ಪಾಶೈಃ ||೪೬|| ಯಥಾ ದುರ್ಯೋಧನಕೃತಂ ದಗ್ಧಾಃ ಜತುಗೃಹಂ ಪುನಃ | ದ್ವೈಪಾಯನಸ್ಯ
ಪಾಶೈಃ ಪಿ ಹ್ಯುವಾಸ ಕುರುನಂದನಃ ||೪೭|| ಉದಾರಗುಣಸಂಪನ್ನಃ ಸದಾರಶ್ಚ ಭವಾಂ-
ತರೇ | ವೃಂದಾವನಗುರೋರಾಜ್ಞಾಂ ಮಂದಾರವನಗಸ್ಯ ಮೇ ||೪೮|| ದಿವ್ಯರಾಗಾನ್ವಿತಗ್ರೀವೋ
ದ್ರವ್ಯರಾಗವಿವರ್ಜಿತಃ | ಕರಾದಾಗತವಿತ್ತಾನಿ ಸದಾರೇಭ್ಯೋಽಿದದಾಂ ಸದಾ ||೪೯|| ವೈರಾಗ್ಯ
ಗುಣಸಂಪನ್ನಃ ಸದಾ ರಾಜ್ಯವರಾನ್ಮುಖಃ | ಏಷ್ಯಚ್ಚ ನಿಶ್ಚಿತಂ ಸರ್ವಮತೀತತ್ತ್ವೇನ ಭಣ್ಯತೇ ||
ಪ್ರೀಷ್ಯ ಸತ್ಯಂ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ವಿಶ್ವಾಸಂ ಕುರು ಸರ್ವಧಾ ||೫೦||

೨. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿವ್ರಕರಣಂ :- (51-75)

ಇತ್ಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮುಖ್ಯೇನ ಶ್ರುತ್ವಾ ವೈ ಗುಣವೈಭವಮ್ | ಗಣಯತ್ಸ್ಪೃಸಿ ದೇವೇಷು ಭಣ
ಸತ್ಪು ಚ ಮಾಮಿಹ ||೫೧|| ಅಹಂ ಶುಭೋದನಾಗರೇಽನ್ಯಹಂ ವಿಭೋಹಿಂ ವಾಸರೇ | ಸುಹಂ-
ಸರೂಪಿಣೋ ಹರೇರ್ಗೃಹಂ ಸರಾಮೀರೇಽರಮಮ್ ||೫೨|| ಕಾರಿತುಂ ಸರ್ವಭೃತ್ಯೈಶ್ಚ
ತಾರಿತಂ ಭವನಾಗರಾತ್ | ನ್ಯಾರಿತುಂ ಸರ್ವಶೈಯಾಂಸಿ ಪ್ರೇರಿತುಂ ಸರ್ವಶಃ ಸುರಾನ್ ||೫೩||
ಅಹಂ ಮಮೇತ್ಯಹಂಕಾರರಹಿತೋ ವೈ ಹರೇರಿಹ | ಕರೋಮ್ಯಹರಹಃ ಕರ್ಮ ಹಂನೋ

ಹಂಸ ರಹಸ್ಯಕೃತ್ ||೫೪|| ಹಂಸೋಪಿ ಹಂಸವಾಹಸ್ಯ ಸುಯುತಂ ಜ್ಞಾನಮುತ್ತಮಮ್ |
ಸಂಸಾರೋತ್ತರಣಾಂಶ ಚ ಮಾಮುಪಿ ಪ್ರಾಕ್ ಶಶಂಸ ಹ ||೫೫|| ಕಂನಾರಿಃ ಶ್ವೇತ-
ವಾಹಸ್ಯ ಸಂಸಾರಂ ನಾಶಯೇದ್ಯಥಾ | ಕಾಂಸ್ಯಂ ಕಾಂಸ್ಯಸ್ಯ ಕರ್ತೇವ ಸಂಶೋಧಯತಿ ಚೋ-
ದ್ರವಮ್ ||೫೬|| ಸದೇವೋ ವರದೋ ಮಹ್ಯಂ ಕದಾ ಚೇಹ ಸಮಾಗತಃ | ಇತಿ ಮಾ-
ಮುಕ್ತವಾನ್ ಸೂಕ್ತಂ ಸ್ವವಾದೇ ಚಾವದತ್ಯಜತ್ ||೫೭|| ಅಹಮಾನಂದಮುನಿನಾ
ಸದಾನಂದ ಪ್ರಸಂಗಿನಾ | ಸಹನಾನಾವಿಧಾಶ್ರೀನಾಧಸ್ಯಗೀತಾಃ (ನಾನಾ ವಿಧಾಗಾಧಾಃ ಶ್ರೀನಾ-
ಧಸ್ಯ ಇತಿ ಪಾಠಾಂತರಮ್) ಸ್ಮರಾಮ್ಯಹೋ ||೫೮|| ತದ್ವರ್ತನೋದ್ಭದ್ವದ್ಯ-
ಸಂನ್ಯಾಸಃ ಶುದ್ಧನಾತ್ಮಿಕಃ | ಬದ್ಧಸೌಹೃದತತ್ಪಾದಪದ್ಮೇಹಂ ಪತಿತೋಽಸ್ಯಹೋ ||೫೯||
ತೇನ ಸಾಕಂ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಂ ಶೋಕ ವಿನಾಶಕಮ್ | ತತ್ರಾಪಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶ್ರೀವಾಸಂ
ಸರ್ವಸಿದ್ಧಸುಸೇವಿತಮ್ ||೬೦|| ಶುಕಸ್ಯ ಜನಕಂ ವೈ ವಾಸಿಷ್ಠ್ಯಕೃಷ್ಣಂ ನತೋಽಸ್ಯಹಮ್
||೬೧|| ಅಹಂ ಘನೋದಕಂ ಚಾಪಿ ಹ್ಯತಿಲಂಘ್ಯ ಮಹಾಧ(ಘ)ನಮ್ | ಧನೂರತ್ನಂ
ಚ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಪುರಾಮಧುವಿಭೇದನಮ್ ||೬೨|| ಬಾಣಂ ಚ ಶಾಣಸಂಯೋಗಾನ್ನಿಶಿತಂ
ದ್ಯುಮಂಥಪ್ರಭಮ್ | ಪಶ್ಯಾಮಿ ಗುಣಸಂಬದ್ಧಂ ಶಾಙ್ಗಿಣಿಃ ಕರಭೂಷಣಮ್ ||೬೩|| ಪ್ರಾಸಂ
ಚ ಭಾಸಮಾನಂ ತಂ ನ್ಯಾಸಕರ್ಮಣಿ ಕೋವಿದಃ | ವಶ್ಯಾಮಿ ಶ್ರೀವತೇದಾರ್ಢಾಸ್ಯಾತ್ ಸೋಹಂ-
ಭಾವವಿವರ್ಜಿತಃ ||೬೪|| ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮೀತಿ ಯೋ ವಕ್ತಿ ಹಿಂಸಕಃ |
ಸ್ವಹಿಂಸಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಯಾರೋಪಯತಿ ನಾನ್ಯಥಾ ||೬೫|| ಬ್ರಹ್ಮಹಿಂಸಾತ್ಮಕನ್ಯಾಸ್ಯ
ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಹತಿಃ ಸುತ | ಭವತ್ಯೇವಾಂಧತಾಮಿಸ್ರೀ ವತತ್ಯೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ||೬೬||
ನಾಮಾನ್ಯಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಶ್ರುತೌ ಸ್ಮೃತೌ | ನ ವಿದ್ಯತೇ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಹಾ-
ಬ್ರಹ್ಮಹತೇಃ ಕಿಮು ||೬೭|| ವಕ್ತವ್ಯಂ ತತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯಂ ತತ್ರ ನಾಸ್ತಿ ಬಹಿಷ್ಠತಿಃ | ಸುವಿಸ್ತು-
ತೇಽಂಧತಾಮಿಸ್ರೀ ಪತಂತ್ಯೇತನ್ಮತಾಶ್ರಿತಾಶ್ರಿತಾಃ ||೬೮|| ತನ್ಮಾತೋಹಂ ಭಾವಯುಕ್ತೇ

ಮಹತ್ವಾವಂ ಭವೇದ್ಧೃವಮ್ | ಮಹಾಪಾವಗತಿಂ ಯಾತಿ ನ ಹಾಹೇತಿ ವದನ್ಮದಾ ||೬೯||
 ಸೋಹಂ ಭಾವಾನೋಕ್ಷಮಾವ್ರೋಷಿ ಜೀವ ತನ್ಮಾದಂಧಂ ಯಾತಿ ತಾಮಿಸ್ರ ಮೇವ |
 ದಾಸೋಹಂ ಮಾಮುದ್ಧರಸ್ಥೇತಿ ಹಂತ ಚಾಂಧಂ ತಮೋನೈವ ಯಾತೀಹ (ಯಾನೀತಿ)
 ಕಾಮಮ್ ||೭೦|| ವ್ರಾಧ್ಯಯ ವ್ರಾಧ್ಯಮಾನಂ ತಂ ಸಾರ್ಥೀಕುರು ಮನೋರಥಮ್ |
 ಕಾರ್ತಸ್ವರತರಂ ಚಾರ್ಥ್ಯಂ ಪದಮಾರೋಹ ತದ್ಧರೇ ||೭೧|| ಹೇ ಭೇದವಾದಿಸ್ತವ ಭೇದ-
 ಸಿದ್ಧೈ ಸತ್ಯಂ ಹಿ ದೈತ್ಯಾದಿ ವದಸ್ವ ಮಾನಮ್ | ತದೈಕ್ಯವಾದಂ ಜಹಿ ಯೋಹಮಸಿ
 ಬ್ರಹ್ಮಾಹಮಸ್ಮಿತಿ ಕುವಾದಿನೋಕ್ತಮ್ ||೭೨|| ಜಿತ್ವಾ ಚಾಭೇದವಾದಂ ತಂ ದತ್ವಾ ಶಿಷ್ಯೇಷು
 ಸನ್ಮತಿಮ್ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಚ ಗುರುಣಾ ತತ್ತ್ವಂ ಗತ್ವಾ ಚ ಹರಿಮಂದಿರಮ್ ||೭೩|| ತತ್ರಾಪಿ
 ಸಚ್ಚಿದಾನಂದರೂಪಂ ವಶ್ಯ ಹರೇರಪಿ | ಸ್ಮರಾಭೇದಜಯಂ ಚಾಪಿ ಯತ್ಫಲಂ ಹರಿದರ್ಶ-
 ನಮ್ ||೭೪|| ಅಹಂ ಘನೋದಕಂ ತೀರ್ತ್ವಾ ಮನೋವೇಗೇನ ಮಾನವ | ಕರೋಮಿ
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮುಖಾದಾಖ್ಯಾನಂ ಶೋಕನಾಶನಮ್ ||೭೫||

೩. ವಿಪ್ರವ್ರಕರಣಂ :- (76-101)

ಅಹಮಾಕಾಶಮಾರ್ಗೇಣ ನಾಕೀಶಮಗಮಂ ಹರಿಮ್ | ಲೋಕೇಶಂ ವಶ್ಯ ದಾಸತ್ವಂ
 ತೋಕಾವಶ್ಯಂ ಹೃದಿಸ್ಥಿತಮ್ ||೭೬|| ನೀವಾರಶೂಕವತ್ತನ್ವೀ ಪೀತಾ ಭಾಸ್ವತ್ಯಣೂಪಮಾ |
 ತಸ್ಯಾಃ ಶಿಖಾಯಾ ಮಧ್ಯೇ ಚ ಯ ಆತ್ಮಾ ಸಂವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ||೭೭|| ತಂ ವಶ್ಯ ಹೃದಯಾಕಾಶೇ
 ಮಹಾಕಾಶೇ ಯಥಾ ರವಿಮ್ | ಕೋಟಿಸೂರ್ಯಪ್ರತೀಕಾಶಂ ಚಂದ್ರಕೋಟೀವಿಕಾಶಿತಮ್
 ||೭೮|| ತ್ವನ್ನಕಾಶಾದ್ಭಿನ್ನಮೇವ ತನ್ನಕಾಶಾದಿದಂ ಜಗತ್ | ಕಾಸಾರೇ ಚ ಯಥಾ ಭಾತ-
 ಮಾಕಾಶಂ ಚೋಪರಿಸ್ಥಿತಮ್ ||೭೯|| ತಥಾ ತ್ವದ್ಹೃದಯಾಕಾಶೇ ಭಾತಂ ಸೂರ್ಯಾಂ-
 ತರೇ ಸ್ಥಿತಮ್ | ಕಿರೀಟಿಹಾರಕೇಯೂರಸ್ಥಿರನ ಕರಕುಂಡಲ್ಯಃ ||೮೦|| ವಿರಾಜಂತಂ ಹರಿಂ
 ವಶ್ಯ ನೇತ್ರಯೋರತಿಸುಂದರಮ್ | ತಂಖಚಕ್ರಗದಾವಾಣಂ ನಾರಾಯಣಮುರಿಂದಮಮ್

||೮೦|| ಸರೋಜಾಸನಮಧ್ಯಸ್ಥಂ ಅರುಣೇನಾದರಾರ್ಚಿತಮ್ | ಸ ಯಶ್ಚಾಯಂ ಪುರಷೇ
 ಯೋ ರವಿಮಂಡಲಮಧ್ಯಗಮ್ ||೮೧|| ತಮೇಕಂ ಪಶ್ಯ ದೇವೇಶಂ ದಾಸ ತ್ವಂ ಹೃದಿ-
 ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ (ದಾಸ ತ್ವದ್ಹೃದಿ) | ಏವಂ ಮದುಃಪದೇಶೇನ ಕೋ ದೇಶೋ ಜ್ಞಾನಗೋ-
 ಚರಃ ||೮೨|| ವೇದೇಶಂ ತು ನ ಜಾನಾತಿ ತಂ ವದನ್ವಾದ್ಯ ನಂದನ | ಬ್ರಹ್ಮನ್ಯಂದಾಶನೇಂ-
 ದ್ರೋಹಂ ಚಂದ್ರಾಂತರ್ಯಾಮಿಣಂ ಹರಿಮ್ ||೮೩|| ಸಂದೃಶ್ಯಾಮೃತೃ ಸಾಂದ್ರೇಣ ನಂದ-
 ನೈವಾಶು ನಂದಿತಃ | ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾನಂತಮವ್ಯಕ್ತಂ ತೀತಾಂಶುಕರಮಚ್ಯುತಮ್ ||೮೪|| ಅವ್ಯ-
 ತಾಕ್ತ ಕರಾನ್ಲೋಕೇ ವಿಕಿರಂತಂ ಮುರಾಂತಕಮ್ | ಭಜಾಮಿ ಕಾಮುಜಾಮಾರ್ತಿ-
 ತ್ಯಜಾಮಿ ಕರಜಾತ ಮೇ ||೮೫|| ಸೃಜಾಮಿ ವಾಚೋ ಜಾಲಾನಿ ತಜ್ಜಾ ತಗುಣಜಾನಿ ಚ |
 ಅಹಂ ಸವ್ತಸಮುದ್ರೇಷು ಸಪ್ತದ್ವೀಪೇಷು ಸಂಚರನ್ ||೮೬|| ಸಪ್ತಸ್ತಪಿ ಪರ್ವತೇಷು ಸಪ್ತ-
 ಸ್ಪಿರಥೇಽಪಿ ಚ | ಸಪ್ತಲೋಕೇಷು ನಿತ್ಯಂ ಚ ಸಪ್ತರ್ಷಿತುಷಿತಾರ್ಪಿತೈಃ ||೮೭|| ಸಪ್ತನಿೂ-
 ಮಿಪ್ರಿತಾಶ್ವಿನ್ಯಾಂ ಸಪ್ತಕಾಂಚನಭೂಷಣೈಃ | ಅಲಂಕೃತಃ ಕಲಂಕೇನ ಹೀನೈಃ ಸಮ್ರಾಡೀವ
 ಪ್ರಿಯ ||೮೮|| ವೆಂಕಟಾದ್ರೌ ಶಂಖಭೇರಿನಾದಂ ಶ್ರುತ್ಯಾಗಮಂ ಹರಿಮ್ | ಜನಾರ್ದನಂ
 ಜನಾನಾಂ ತು ಜನನಾರ್ದನಕಾರಿಣಮ್ ||೮೯|| ಜನಿತ್ರಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಕಂಜನೇತ್ರಂ ಜನ-
 ಮನೋತ್ಸವಮ್ | ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹೃಷ್ಟೋ ಭವಾಮೃಷ್ಟತಥಿಷು ಶ್ರೀಷ್ಠಭಾಜನೈಃ ||೯೦||
 ನೌರುಟ್ಟೈರ್ದತ್ತ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನಂ ಶಿಷ್ಟೈಃ ಸಹ ಮುತಾಧಿಪೈಃ | ಅಶ್ವಾಮಿ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ನಾನಾನಿ
 ಸುಸ್ವನೋರ್ಜಿತಸಂಸ್ತವೈಃ||೯೧|| ಶ್ರುತ್ವಾ ವ್ರಶ್ನಾನಿ ತೇಷಾಂ ಚ ಕಾತ್ಸರ್ಯಾದ್ಜೈ ವಚ್ಮಿ ತದ್ಗು-
 ಣಾನ್ | ಅಹಂ ತೈಃ ಸಹಿತೋವ್ಯತ್ರ ಚಾಗತೋ ಯತಿಭಿಃ ಕೃತೀನ್ ||೯೨|| ದ್ರಷ್ಟುಂ ಶ್ರಿವಿಕ್ರ-
 ಮನ್ಮಾಸಿ ರಥೋತ್ಸವಮುಥೋ ಹರೇಃ | ಶ್ರಿಕೋಟಿಯತಿಭಿಃ ನಾಕಂ ಅಟಾಮಿ ಮಮ
 ನೀವಕೈಃ ||೯೩|| ಮುಲೇಪಿ ತವ ಹೇ ತೋಕ ರಟಾಮಿ ಪರಮಾರ್ಧಕಮ್ | ಮೃಷ್ಟಾನ್ನಂ
 ದೇಹಿ ತೇಷಾಂ ಚ ಮೃಷ್ಟಕಾಂಚನ ಭೂಷಣೈಃ ||೯೪|| ನಷ್ಟಕಾಮಂ ಮಾಮಪಿ ತ್ವಂ

ಸುಷ್ಪ ಪೂಜಯ ಪುತ್ರಕ | ಹೇ ಶಿಷ್ಯ ಶ್ರೀಷ್ಠಪೂಜಾಂ ಮೇ ಸ್ಪಷ್ಟಂ ಕುರು ಹರೇರಪಿ ||೬೬||
ಇಷ್ಟಂ ಯದೇಷ್ಟತಃ ಪುತ್ರ ನಷ್ಟಂ ಚಾಪಿ ದದಾಮ್ಯಹಮ್ | ನಿಷ್ಪಸ್ತಕಟಿಕೇ ಶ್ರೀಷ್ಠಂ
ಕಟಿಕಂ ಚಾಪಿ ಕುಂಡಲೇ ||೬೭|| ತಟಿತ್ವಭೇ ಪಾದಸೀಲೇ ಶಿಷ್ಯೇ ಮಯಿ ಮುಠಾಗತೇ | ದೇಹಿ
ತೇ ಹಿತಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಕೋಹಿ ಮೇ ತ್ವಾಂ ವಿನೇಹ ಚ ||೬೮|| ಹಿತವಾನ್ ದೇಹಿನಾಂ ಮಧ್ಯೇ
ಜಹಿ ತೇ ಚಾಹಿತಾವಮಪಿ | ಏವಂ ಮಮಾಜ್ಞಾಂ ಪ್ರಾಜ್ಞಾದ್ಯ ಕುರು ಚಾಜ್ಞಾನ ಬಂಧನಮ್
||೬೯|| ನಿರಾಕುರು ತವ ಜ್ಞಾನಂ ಜಾಯಂತೇ ಜ್ಞಾನಿಷ್ಠೋತ್ತಮಮ್ | ಅತಸ್ತತ್ಸದ್ಯಶೋ ನಾಸ್ತಿ
ಯತಿಷ್ಠಂ ಪ್ರೇಷ್ಠ ಮಾದೃಶಃ ||೭೦|| ಕೋದೃಶೋಽಸ್ಮದ್ಗುಣೋ ಲೋಕೇ ತ್ವಾದೃಶೋಪಿ ನ
ವಿದ್ಯತೇ ||೭೧|| ಓಂ ಏತತ್ಸರ್ವಂ ನ್ಯಾಷ್ಠಪದ್ಯೇನ ಗರ್ವಂ ಹಿತತ್ವ ಸರ್ವೇ ವಿಪ್ರವರ್ಯಾ-
ಸ್ಯಜೇನ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಚೋವ್ಯಾರ್ಥಂ ಶರ್ವಗುರ್ವಾದಿದೇವಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವೋರ್ವಶೀಂ ಯಾಂತು
ಮಾಂ ಮಾನವೇಂದ್ರಾಃ ||೭೨|| ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಯೇ ಪಠಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ |
ಮುಕುಂದಾವನನೇವಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ ಕಂದಾಶನಾಜ ಯಾ ||೭೩|| ಇದಮರ್ಪಿತಮೇವಾಸ್ತು
ಹಯಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಪಾರ್ಷ್ವದಾತ್ | ಸಮಂ ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಪುರುಷಾತ್ಪತಮ್
||೭೪|| ಯಚ್ಚುಣ್ವತಾಂ ಭಕ್ತಿರುದಾರಸದ್ಗುಣೇ ಹರೌ ಹರೇಲೋಕಗತೇ ತಥಾ ಮಯಿ |
ಭವತ್ಯಹೋ ಸರ್ವಶುಭಾಸ್ತಿಸನ್ಮತೀಃ ದದಾತ್ಯಜಸ್ರಂ ಸುತ ಸತ್ಯಮೇವ ತತ್ ||೭೫||
ಓಂ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲಲಿಕವಾಗೀಶತೀರ್ಥಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀಮದ್ವಾ-
ದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ವಾಮ್ಯವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ಅಲೌಕಿಕವಿಭಾಗೇ ವೈಭವ-
ಪರ್ವಣಿ ನವಮಾಧ್ಯಾಯಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ||

|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ವಣಮಸ್ತು ||

|| ಅಥ ದಶಮಾಧ್ಯಾಯಃ ||

೧. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ : (1-12)

ಹರಿಃ ಓಂ|| ಗಣೈಃ ಸ ನಾರಾಯಣಭೂತನಾಥಃ ಸಮನ್ವಿತಃ ಕರ್ಣವಿಕರ್ಣಸಂಜ್ಞೈಃ | ಮಹಾ
ಮಂಣಿನಾಂ ಬಹುಲೈಃ ಸುಕೀರ್ಣಾ ವಸೌಲಿಂ ದದೌ ಮೇ ಶಿರಸಿ ಸ್ಥಿರೋಽಭೂತ್ ||೧||
ಕುಬೇರಕೋಶಾದಾನೀತಂ ಶೋಕಾಪನುದಕಾಮದಮ್ | ದತ್ತವಾನ್ ವಿತ್ತಹೀನಂ ಮೇ
ಭೂತನಾಥಃ ಪ್ರತಾವವಾನ್ ||೨|| ಕುಬೇರೋ ದತ್ತವಾನ್ಯಾರಾಯಣಭೂತಸ್ಯ ಹಸ್ತಕೇ |
ಸೋಽಪಿ ಮೇ ಶಿರಸಿ ಪ್ರೇತಂ ಚಕಾರ ಶೃಣು ಪ್ರೇತಕ ||೩|| ವಿವ್ರಾಪಹಾರ್ಯ ತೇ ಪುತ್ರ
ಚರಣಾದ್ರೌಪ್ಯಭೂಷಣಮ್ | ನಾರಾಯಣೇನಾಪಹೃತಂ ಭೂತೇನಾಕಾರ್ಯಕಾರಿಣಾ ||೪||
ಅತಶ್ಚ ತ್ರಿಗುಣಂ ದತ್ತಮೇಕೈಕಚರಣಸ್ಯ ಮೇ | ದುರ್ವರ್ಣಂ ಕಾರಯಂ ಕ್ಷಿಪ್ತಂ ತೇನ ತೇ
ಪುತ್ರಭೂಷಣಮ್ ||೫|| ತಸ್ಮಾನ್ನಚಿಂತಾ ಕಾರ್ಯಾ ಮತ್ಪುತ್ರಚಿಂತಾಮಣಿಂ ಭಜ | ಕಾಂತಾ-
ರೇ ಚ ಯದ್ಭೃಕಾಂತೇ ಸ್ವಕಾಂತಂ ಭಜತೇ ನತೀ ||೬|| ಶೈಲರಾಜಸುತಾ ಪೈಲಮುನಿಮಾಹ
ಚ ಸಾದರಮ್ | ಕೈಲಾಸಪಿಖರೇ ರಮ್ಯೇ ತೈಲದೀವಾವಲಿಂ ಕುರು ||೭|| ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಸೋಽಪಿ
ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತಮವದದ್ಧೃಜವುಂಗವ | ಕರೋಮಿ ವೃಂದಾವನಾಗ್ರೇ ಕಂದಾಶನವರಸ್ಯ ಮೇ ||೮||
ಅವ್ಯಗ್ರಶ್ಚಾಗತಃ ಶೀಘ್ರಂ ವೈಲಃ ಕೈಲಾಸ ವರ್ವತಾತ್ | ತೈಲಂ ಗೋಘೃತಮಾದಾಯ ತೈಲಂ
ವೃಂದಾವನಂ ಮಮ ||೯|| ಚಕಾರ ದೀಪಾವಲಿಭಿಃ ವಾವಾವಲಿನಾಶನಮ್ | ವರ್ಷಾ ಪುಷ್ಪಾ-
ವಳಿಶ್ಚ ಮಧು ಪಾವಲಿಸಂಯುತಾಃ ||೧೦|| ಏವಂ ನರ್ವೇಪಿ ಋಷಯೋ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ
ಸಮಾವೃತಾಃ | ಚಕ್ರಃ ಸರ್ವಪಮಾತ್ರಾಣಿ ದುಷ್ಪ್ರತಾನಿ ಪ್ರಹರ್ಷಿತಾಃ ||೧೧|| ಕಾಯಃ ಸನ್ನಿ-
ಹಿತಾಸಾಯಃ ಪ್ರಾಯಃ ಶ್ರೀಯಸ್ಕರಸ್ತಥಾ | ವಾಯುಪ್ರವೇಶನೋವಾಯಂ ತನಾಯುರ್ವ-
ದ್ಭೈವಯಮ್ ||೧೨||

೨. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (13-16½)

ಕುರ್ಮಃ ಕೂರ್ಮಾರ್ವತಾರೇಣ ಪೂರ್ಣಾಶಾ ಪೂರಿತಾಶಿಷಃ | ಸುಪರ್ವಾಣಃ ಸುಪರ್ಣೀನ
ಕಾದ್ರವೇಯಾ ನ ಚೋದ್ಧೃತಾಃ ||೧೩|| ತಥಾ ತಥಾ ಸುತಶ್ಚಾಯಂ ಕೃತಾತ್ಮಚ್ಯಾತ್
ಸಮುದ್ಭೂತಃ | ತನ್ಮಾಧ್ವಧಾಕೃತಿಶ್ಚೇಯಂ ಮತ್ಪತಾ ಮಾಸ್ತು ತೇ ಸುತ ||೧೪|| ಶ್ರೀಮ-
ದ್ಭೃಂದಾವನಂ ಭೂವೌ ಸೋಮವದ್ರಂಜನಂ ದಿಶಃ ಕೋಮಹಾನ್ನಸ್ತುತಿಂ ಕುರ್ಯಾತ್
ನೋ ಮನಃ ಪ್ರಿಯಕಾರಕಃ ||೧೫|| ಕೋಮಹಾನ್ ದರ್ಶನಂ ನೈವ ಕುರ್ಯಾನ್ಮೂಢಂ ವಿನಾ
ಮಮ | ಹೇ ನಂದನ ತವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾದಃ ಕಂದಾಶನಸ್ಯ ಮೇ ||೧೬|| ಶತಾನಂದಸ್ಯ ಲೋ-
ಕೇಪಿ ಸದಾನಂದವಿವರ್ಧಕಃ ||

೩. ವಿವ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (17-43)

ಅಹಮಾನಂದಮುನಿನಾ ಸದಾನಂದವ್ರಸಂಗಿನಾ ||೧೭|| ಸಹ ನಾನಾವಿಧಾಗಾಧಾಃ ಶ್ರೀನಾಥಸ್ಯ
ಸ್ವರಾಮ್ಯಹೋ | ತದ್ವದರ್ಶನೋದ್ಭವದ್ವದ್ಯಸಂಸ್ಕಾರಃ ಶುದ್ಧನಾತ್ಮಿಕಃ ||೧೮|| ಬದ್ಧನೌಹೃದ-
ತತ್ಪಾದವದ್ಮೇಹಂ ಪತಿತೋಸ್ತೃಹೋ | ತೇನ ಸಾಕಂ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಂ ಶೋಕವಿನಾಶಕಮ್
||೧೯|| ಶುಕಸ್ಯ ಜನಕಂ ವೈ ವಾಸಿಷ್ಠಕೃಷ್ಣಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ | ಇತಿ ಪದ್ಯತ್ರಯಂ
ತತ್ರಾಯಂಸ್ತೃಕ್ತವಾನಸಿ ವಿಪ್ರಕ ||೨೦|| ಆಕರಸ್ಥಂ ಲೇಖನಂ ಚ ಕಾರಯಂ ಪ್ರಾಜ್ಞಯೇರಿತಮ್ |
ಮಹಿಜಶ್ಚಾಮಹೀಜಶ್ಚ ಸಹೋಷಿತು ರಹೋರಹಃ ||೨೧|| ಹೇ ವೀರರಾಹೋ ಹೇವೀರ
ರಾಹಿತಾ ರಹಿತಾಶ್ಚಯೇ | ಪದ್ಯನ್ಯಾನ್ಯಾರ್ಥಸಾರಂ ತು ನದ್ಯಃ ಪರಮವಾವನಾಃ ||೨೨||
ಉದ್ಯಂತಮಿವ ಚಾದಿತ್ಯಂ ಖಿದ್ಯಂತೇ ತಾಮಸಾಶ್ಚ ಯೇ | ಏತತ್ಪದ್ಯದ್ವಯಸ್ಯಾಪಿ ಶಕ್ಯಾರ್ಥಃ
ಕೇನ ಹೀಯತೇ ||೨೩|| ಸೋಽಪಿ ಮತ್ಪದ್ಯಶೋ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಪ್ರಾಯಃ ಶ್ರೀಯಸ್ಕರೋ ಮಮ |
ದ್ವಾರೈಶ್ಚತುರ್ಭಿಃ ಪರಿತೋ ವಿಭಾತಿ ವೃಂದಾವನಂ ಮಂದರಸನ್ನಿಭಂ ಮೇ ||೨೪|| ವೈಕೋ-
ದರಾಚಾರ್ಯಹನುಮತಾಂ ಚ ಮಮಾಪಿ ಸನ್ಮೂರ್ತಿಭಿರನ್ನಿತ್ಯೈಶ್ಚ | ಕೀಟಂ ವಾಸಿಷ್ಠ

ಕೃಷ್ಣೋಕ್ತಿಯಂ ಯದಾ ಪುಷ್ಕಾತಿ ಪುರುಷಮ್ ||೨೫|| ಪಟುಂ ಸ್ವಾಪ್ನಾನ್ ಸ್ಫುಟಿಂ ವಕ್ತುಂ ಶ್ಲೋಕಾನ್ ಪುಷ್ಕಾನ್ಯಹಂ ತಥಾ | ವೃಂದಾವನೇ ಚ ದೇವಾನಾಂ ವೃಂದಾಃ ಸಂತೀಹ ನಂದನ ||೨೬|| ಮುಕುಂದಪಾದ ಪದ್ಮಂ ತೇ ವಿಂದಂತ್ಯನಿಶಮಂಜನಾ | ಬ್ರಹ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮ ಭವಃ ಶಕ್ರೋ ವಕ್ರತುಂಡಃ ಸುರೇಶ್ವರಃ ||೨೭|| ಗರುಡಃ ಶೇಷ ಭಾಷ್ಯಜಃ ನಶೇಷಃ ಸೋಮಭಾಸ್ಕರೌ | ಮಿತ್ರಾನ್ವರುಣಕಾರುಣ್ಯವಿಷಯಾಶ್ಚ ವಿಶೇಷತಃ ||೨೮|| ಸುತ್ರಾನ್ವತರಣಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಪೂಷಾ ಪಿಷ್ಠಾದನಸ್ತಥಾ | ಏತೇ ಚಾನ್ಯೇ ಚ ಬಹವೋ ಬಹುಮಾನವುರಸ್ವರಾಃ ||೨೯|| ಕುಹು-ಯೋಗೇ ಚ ಸುಹೃತಮಗ್ನಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಧನಂ ದದುಃ | ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಶ್ಚ ಸೌ ಪರ್ಣಶ್ರುತಿಜ್ಞೇ-ಭ್ಯಶ್ಚ ಪರ್ವಣಿ ||೩೦|| ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸಹ ಪುಣ್ಯಾಹೇ ಸಸ್ಯ ಧ್ವವಲವಾರಿಣಿ | ಕರಂ ಸ್ವೈರಂ-ವಿರಿಂಚಾದಿರುಭವೋ ರತ್ನಸಂಚಯಾನ್ ||೩೧|| ವೃಂದಾವನೇ ಚ ವನ್ಯಷುಃ ಹರ್ಷಪೂರ್ಣಾಃ ಸಹಸ್ರತಃ | ವಿಷ್ಣೋರ್ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಮಾಲಾಶ್ಚ ಬಾಲಸೂರ್ಯಮಲಪ್ರಭಾಃ ||೩೨|| ಬಾಲವ್ಯಜನ-ಸಂವಾಲಾಃ ಕಾಲೇದಧ್ರುಗರ್ಲೇ ಕುಹೋಃ | ಸಿವೀವಾಲಾಭ್ಯಾದಿಯೋಗೇಽಪಿ ನಿಮೋಲಾಭ್ಯಕ್ಷೇಣಿ ಕಾಣವತ್ ||೩೩|| ಸನ್ನಿಲಿನಾಃ ವಲಾಯಂತೇ ಶರಣಂ ಕರುಣಾರ್ಣವ | ಮಗ್ನಾನ್ತೇ ಮತ್ಸರಃ ಶ್ರೀಷ್ಠೇ ಭಗ್ವಪಾಸಾ ಬಭೂವಿರೇ ||೩೪|| ಅಗ್ನಿಂ ಹುತ್ವಾ ಚ ವಿಧಿವಜ್ಜಾ ಮದಗ್ನಿಂ ವವಂದಿರೇ | ವೃಂದಾವನಗತಂ ದೇವಾಸ್ತುಂದಿರಾಪತಿಮವ್ಯಯಮ್ ||೩೫|| ಮಂದಾಕಿನ್ಯಾ ಜನಿಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಪುನರೇವ ವವಂದಿರೇ | ತಮನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ದೇವೇಶಾಃ ಸ್ವರ್ಗಂ ಯಾಂತಿ ಸುಮಾನಿತಾಃ ||೩೬|| ಪುನರಾಯಾಂತಿ ಯೋಗೇಷು ಪುಣ್ಯೇಷು ಶೃಣು ನಂದನ | ಏವಂ ಧವಲಗಂಗಾ ಮೇ ವಿಧು-ವದ್ಧವಲಾ ಭುವಿ ||೩೭|| ಪ್ರವಾಲಮುಣಿಸೋಪಾನ ಶ್ರಿವಳೀಶಯಂತಾ ಬಭೌ | ದೇವೈರ್ನಿರಂ-ತರಾಕ್ರಾಂತಾ ಮನ್ವಂತರಶತಾಂತರಾ ||೩೮|| ತನ್ವಂತರಾತಿರಿಕ್ತಾ ಚ ಧನ್ವಂತರಿ ಕೃತಾಂತರಾ | ಸ್ನಾನಾರ್ಥಂ ಗಚ್ಛತಾಂ ಸ್ನಾಯುಬಂಧನಾದಿನಾಶನಮ್ ||೩೯|| ಶಿಶ್ವಾತ್ಪತ್ಯನನಾಂ ನಾಶಂ ಕರೋತಿ ಪ್ರಶ್ನಮಾತ್ರತಃ | ಏವಂ ವಿಧಾಸ್ಮತ್ಪ್ರತವೈಭವಾನ್ವಿತಾ ಭೂದೇವೈರ್ನರದೇವ

ಪೂಜಿತಾ | ಕೃತಾಂತಮಾರ್ಗಂ ತ್ವವಗಾಹನೋತ್ಪ್ರಕಾನ್ ಸಂತಾರಯತ್ಯೇವ ಹರೇಃ ಸುತಾ-
ನ್ನಿತಾ ||೪೦|| ಏತಚ್ಚಿತ್ರಂ ಕಲಿಮಲೈಃ ಕಲುಷೀಕೃತಮಾನನಾಃ | ನ ಜಾನಂತಿ ನರಾಃ ಸರ್ವೇ
ಕಲೌ ಭೂತಲವಾಸಿನಃ ||೪೧|| ಏವಂ ಮದ್ವೃಂದಾವನಸ್ಯ ಸದ್ವೃಂದಾ ಏವ ಭೂತಲೇ |
ಜಾನಂತ್ಯನಂತ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ನೇತರೇ ವಾಪವುರುಷಾಃ ||೪೨|| ಅಹಂ ನಮಾಮಿಹ ಮಹಾ-
ನುಭಾವಂ ಹಯಾಸ್ಯರೂಪಂ ಹಯಮಾಪ್ತಹಾರಮ್ | ಮಯಾ ಸಹ್ಯವಾಶು ಚ ಹಂಸವಾಹಂ
ಯೋ ಹಂಸರೂಪೀ ನೈರುಣಪ್ರಯೋದ್ಭೃ ||೪೩||

೪. ಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿಪುಕರಣಂ :- (44-60)

ಶಾಲ್ಮಲೀದ್ವೀಪಮಾಶ್ರಿತೈ ಸುಮಾಲೀತಿಬಲಾಧಿಕಃ | ನಿರ್ಮಲಾಖ್ಯಾತಲಾವಣ್ಯಂ ಬಾಲಾತಪಃ-
ಸಮವೃಭವಮ್ || ಪ್ರವಚ್ಚ ಸ ತು ಮಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಚ್ಛಿನ್ನ ಶ್ರಿಪುರಃ (ಶ್ರಿಶಿರಾಃ) ಪುರಾ ||೪೪||
ರುದ್ರೋ ವಾಕಭದ್ರಹೀನೋಸಿ ಸುಪಣೋರ್ವಾಕರ್ಣವಾತರಃ | ಶೇಷೋ ವಾ ದೋಷಹೀನೋಸಿ
ವಾಯುರ್ವಾಕಃ ಸುಯುದೂರಗಃ ||೪೫|| ಇಂದ್ರೋ ವಾ ಸಾಂಧ್ರಸಂತೋಷೀ ಚಂದ್ರೋ ವಾಕಮಂ-
ದತೋಷಕಃ | ಕಾಮೋ ವಾ ತ್ವಂ ಚ ರಾಮಾಣಾಂ ಮೋಹನಂ ರೂಪಮಾಶ್ರಿತಃ ||೪೬|| ಸೂ-
ರ್ಯೋ ವಾ ಶೌರ್ಯಸಂಪನ್ನಃ ಋಷಿರ್ವಾಕಪುರುಷವಾಚಕಃ | ಧನದೋ ಧನಿನಾಂ ಶ್ರೀಷ್ಠೋ
ಮಹಾಧನವಿಭೂಷಣಃ ||೪೭|| ವರುಣಃ ಕರುಣಾಸಕ್ತಃ ತ್ವಂ ಕವಿಃ ಕೋವಿದೇಶ್ವರಃ | ಅಧವಾ
ವಾದಿರಾಜಾಖ್ಯೋ ವಾಗೀಶಕರಚಾತಕಃ ||೪೮|| ವಾದೀಭವ್ಯಗರಾಜತ್ವಾತ್ವಾದಿರಾಜಾಭಿಧಾ-
ತವ | ಹಯಗ್ರೀವಾರಾಧಕತ್ವಾತ್ವಾಗ್ರಾನ್ಯೋ ಲೋಕಾಂಸ್ತಧಾಗತಃ ||೪೯|| ವ್ಯಾಪ್ತಚರ್ಮಾಪಿ
ಸನ್ಮಾನಂ ಚಾಗ್ರಪೂಜಾಂ ಚಕಾರ ತೇ | ಇಮಾಂ ಕಥಾಂ ಕಾವ್ಯಕರ್ತಾ ಕಾವ್ಯೋಽಪಿ ವ್ಯಾಜ-
ಹಾರ ಚ ||೫೦|| ಶ್ರಾವ್ಯಂ ವಾಪವಿನಾಶಾಯ ನ ವ್ಯಾಜಾನ್ವಚ ಹಾಸ್ಯತಃ | ಇತಿ ತೇನೋ-
ದಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೃತ್ವಾ ತನ್ಮಾಪ್ಯನುಗ್ರಹಮ್ | ಸ್ಮತ್ಪಾ ಹರೇಶ್ಚ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ನ ಸೃಕ್ತ್ವಾ-
ನಂದಜಲ್ಮೈರ್ಭುವಮ್ ||೫೧|| ತತಶ್ಚ ಪಾವನಾನ್ವನಪ್ರಸ್ಥಾನ್ ವಾನರಯೂಧಪಾನ್ |

ವನರಾಜಿಷಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ವನಜಾನ್ ಮನುಜಾಧಿಪ ||೫೨|| ತನ್ಮತಂ ಶೃಣು ಕಲ್ಯಾಣ ಪುಣ್ಯಾ-
 ತ್ಪುಣ್ಯತಮಂ ಮಹತ್ | ನಾರಾಯಣೋ ಗುಣನಿಧಿ ವಾಣಿಪತಿಮಭಾಷತ ||೫೩|| ಶ್ರೀಮನ್ಮ-
 ಧ್ಯಮತಂ ದಿವ್ಯಂ ಮಧ್ವಕ್ತೇನೋದ್ಧೃತಂ ಸುತ | ಮತ್ಸರ್ವೋತ್ತಮತಾಮುಕ್ತಾ ಯುಕ್ತ-
 ಮಾಲಾಭಿರಂಜನಾ ||೫೪|| ವ್ಯಾಸಾತ್ಮನಾ ಮಯಾ ಪೂರ್ವಂ ಯದುಕ್ತಂ ಸರ್ವಮೇವ
 ತತ್ | ಜಗತ್ಪತ್ಯತ್ಪಾದಿಕಂ ಚ ತಾತ್ಪರ್ಯವಿಷಯಂ ಖುತೇ ||೫೫|| ತತ್ಸಮರ್ಥಿತಮೇವಾದೌ
 ಸಮರ್ಥೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತತ್ರ ಕೃತಾರ್ಥತ್ವಂ ವ್ಯರ್ಥೀಕೃತ್ಯ ಸುದುರ್ಮತಮ್ ||೫೬||
 ಮತ್ಸಮೀಪಮಿಹಾಗಂತಾ ವ್ಯಂತಾಡ್ಯಸ್ಥಿನಿ ತಸ್ಯ ಚ | ಚಕ್ರಶಂಖಾಧ್ಯಾಯದೈಶ್ವರ್ಯಾಂಕಿ-
 ತಾನಿ ಮಹಾತ್ಮನಃ ||೫೭|| ತಸ್ಮಾತ್ತನ್ಮತಮೇವಾಗ್ರ್ಯಂ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ಸರ್ವಬುಧೈರಪಿ | ವ್ರಾಗ್ರ್ಯಂ
 ಲೋಕಮವಾಪ್ನೋತಿ ತನ್ಮತೇ ಚಾಗ್ರಹಾನ್ವಿತಃ ||೫೮|| ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮುದಿಶ್ಯ ಗುಣವಾರಿ-
 ಧಿರಬ್ರವೀತ್ | ಶೃಣು ಸತ್ಯಂ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಭಣ ಸರ್ವಬುಧಾನ್ವತಿ ||೫೯|| ಕೃತ್ವಾ
 ವೃಂದಾವನಂ ತತ್ರಫಲಂ ಭಾವಯ ಮಾಂ ವಿಭುವ್ | ಅಹಂ ವೃಂದಾವನೇ ಸ್ಥಿತ್ವಾ
 ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಂ ದದಾಮಿತೇ ||೬೦||

೫. ವಿಸ್ತೃಪ್ರಕರಣಂ :- (61-97)

ಇದಂ ಮಮಾತ್ಮಜೇ ಸರ್ವಂ ವೇದವೇದ್ಯೇ ತವೋನಿಧೌ | ವಕ್ತವ್ಯಂ ಪುರತಃ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ನಿ-
 ಶಂಕಃ ಸನ್ ಸದಾ ದ್ವಿಜ ||೬೧|| ವಿಸ್ತೃತಂ ತವ ಪುತ್ರಂ ತು ಮಮ ನಾಮ್ನಾ ಸಮಾಹ್ವಯ |
 ಸುಪ್ರೀತತ್ವಂ ತು ವಿಜ್ಞಾಯ ಮಯಿ ಸರ್ವಂ ಸಮರ್ಪಯ ||೬೨|| ಕಾಮಧೇನುರ್ಯಥಾ-
 ಪೂರ್ವಂ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಫಲಪ್ರದಾ | ತಥಾ ಕಲೌ ವಾದಿರಾಜಶ್ರೀವಾದೋಽಭೀಷ್ಟದಃ ಸತಾಮ್
 ||೬೩|| ಅದೃಶ್ಯ ಏವ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಫಲವ್ರದಃ | ಇದಂ ತು ವೇದವೇದಾಖ್ಯ-
 ಶ್ರೀಪಾದಸ್ಯ ಸುತಸ್ಯ ವೇ ||೬೪|| ವಕ್ತವ್ಯಂ ತತ್ರ ಗತ್ವಾ ತು ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯವಿಚಾರಣಾ |
 ಭಾರತೀಪತಿವದ್ಭಾತಿ ಭಾರತಾರ್ಥವ್ರಕಾಶನಾತ್ ||೬೫|| ಭಾರತಾರ್ಥವ್ರಕಾಶತ್ವಾತ್ ತತ್ಕೃತ್ಯ-

ಸದೃಶೋ ಹಿ ಸಃ | ತತ್ಕರ್ತೃಸದೃಶತ್ವಾತು ತದ್ವತ್ಸೂರ್ಯೋ ಗುರುಃ ಸತಾಮ್ ||೬|| ಪೂಜ್ಯ-
ತ್ವಾನ್ನಿತ್ಯಮೇವಾತ್ರ ವೃಂದಾವನಗತಂ ಪಃಮ್ | ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ಮಹ್ಮಾನಂ ಮಹಾಭಾರತ-
ಕೀರ್ತನೈಃ ||೭|| ತತೋಽಸ್ಮತ್ತಃ ಸಂತತಿಂ ವಾ ಸರ್ವೇಷ್ಟಂ ವಾ ತದಾಹರೇತ್ | ಇದಂ ತು
ಸಂತಂ ಸಂತತ್ಯಾ ತ್ವಾಮುದ್ಧಿತ್ಯ ತಥೋಕ್ತವಾನ್ ||೮|| ಪೂಜನೀಯೋ ಗುರುನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಾ-
ಭೀಷ್ಟಮಭೀಪ್ಸುನಾ | ಇಮಾಮಸ್ತತ್ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾದ್ಯೋವಿದ್ಯಾತ್ಪ್ರತ್ಯತಿಂ ನರಃ ||೯|| ಸ ಯಾತಿ
ನಿರಯಂ ಘೋರಂ ಮೃಷಾತ್ವಗತಿರಿದೃಶೀ | ಕುಷ್ಠಾಪಸ್ಮಾರಲೂತಾಂತಾನ್ ಬಾಲಸ್ಥೋಟಾ-
ದಿಕಾನ್ ಬಹೂನ್ ||೧೦|| ಮೃತ್ತಿಕಾ ನಾಶಯತ್ಯೇವ ವೃಂದಾವನಗತಾ ಮುನೇ | ಮಯಾ
ಸಂಪೂಜ್ಯಮಾನಃ ಸನ್ ಹಯಾಸ್ಯಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ||೧೧|| ಲಕ್ಷ್ಮಾ ಸಾರ್ಥಂ ಸುರೈಃ
ಸರ್ವೈರತ್ರ ಸನ್ನಿಹಿತಃ ಸ್ವಯಮ್ | ಇಮಾಂ ಕೃತಿಂ ಶಿಲಾಯಾಂತು ಲೇಖಯಿತ್ವಾ ಮಮಾ-
ಗ್ರತಃ ||೧೨|| ಸ್ಥಾಪಯೇದತ್ರ ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಂತಃ ಸಂತೋಷಮಾವ್ನಯುಃ | ಇಮಾಂ
ಕೃತಿಂ ನರೋಯಸ್ತು ನ್ಯಾಸ್ತೀಂ ಮಂದಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿದಾಮ್ ||೧೩|| ಪರಿತ್ವಾ ಸರ್ವಪಾಪೇ-
ಭ್ಯೋ ಮುಚ್ಯತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ | ಅರ್ಧಂ ಬುಧ್ವಾ ಕೃತೇರಸ್ಯಾಃ ಸರ್ವೇಷ್ಟಂ ಲಭತೇ
ನರಃ ||೧೪|| ಯೋ ಅನುವಕ್ತಾ ಕೃತಿಮಿಮಾಂ ಮಮ ತೋಷಸ್ಯ ಭೂರಸೌ | ಖ್ಯಾತಿಂ
ಕುರುಷ್ವಾಲ್ಪಮತೇ ಮಮ ಕೀರ್ತಿಂ ನರೇಷ್ಟಪಿ ||೧೫|| ಮಾಚ್ಛಾದಯ ಶುಭಾಂ ಶಕ್ತಿಂ
ಮಮುಖ್ಯಾತಿಂ ಶುಭೇಷ್ಟಪಿ | ತ್ವಾಂ ಭಕ್ತಿಮಂತಂ ವಿಪ್ರೇಂದ್ರ ನ ಮುಂಚಾಮಿ ಕದಾಚನ
||೧೬|| ಸೇವಸ್ತು ಮಮ ಪಾದಾಬ್ಜಂ ನಿತ್ಯಂ ಭಾರತಕೀರ್ತನೈಃ | ಭುಕ್ತಿಂ ಮುಕ್ತಿಂ ತತೋ
ದದ್ಯಾಂ ವಚನಂ ಮಮ ವಿಶ್ವಸೀಃ ||೧೭|| ಆಚಾರ್ಯ ತ್ವಂ ವೃಣೇಷ್ಟ ತ್ವಂ ಮಮ ಪುತ್ರೇಣ
ಧೀಮತಾ | ಪಂಚವೃಂದಾವನೇ ಪುಣ್ಯೇ ವಂಚರೂಪಾತ್ಮಕೋ ಹರಿಃ ||೧೮|| ಪಂಚೀಕೃತ್ಯ
ಸ್ವರೂಪಾಣಿ ನಿತ್ಯಂ ಸನ್ನಿಹಿತಃ ಸ್ವಯಮ್ | ಇತಿ ಜಾನಂತಿ ಯೇ ಮತ್ಪಾಃ ಪ್ರಪಂಚೇ
ಸರ್ವ ಏವ ತು ||೧೯|| ಪಂಚಭೂತಾನಿ ಹಿತ್ವಾ ತು ವಂಚತ್ವಂ ನ ಪ್ರಜಂತಿ ತೇ | ಪಂಚ-

ವೃಂದಾವನಂ ಚಾತ್ರ ಯೋ ಕಾರಯಿತಾ ಮಮ ||೮೦|| ಪಂಚಾಶದ್ಯುಗಪರ್ಯಂತಂ ವಿಷ್ಣೋ-
ಲೋಕೇ ಮಹೀಯತೇ | ಪಂಚಪುತ್ರಾ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಪಂಚಾನನಸಮಪ್ರಭಾಃ ||೮೧|| ವಂಚಾ-
ಯುಧಧರಸ್ಯಾಧ ಭಕ್ತಾ ಏವ ಭವಂತಿ ತೇ | ವಂಚಭಕ್ತಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಪಂಚಾಮೃತಸಮ-
ವೃತ್ತಮ್ ||೮೨|| ಪಂಚಖರ್ಜೂರಸಂಯುಕ್ತಂ ನೈವೇದ್ಯಂ ವಿನಿವೇದಯೇತ್ | ಪಂಚಮೃಂ-
ಚ ತಿಥೌ ನಿತ್ಯಂ ಪಂಚಪರ್ವಸು ಪೂಜಯೇತ್ ||೮೩|| ಧೂವೈರ್ದೀಪೈಸ್ತದಾ ಮಾಲ್ಯೈ-
ರ್ಗಂಧೈಃ ದುರ್ವಾಕ್ಷತಾದಿಭಿಃ | ಏವಂ ಸಂಪೂಜ್ಯಮಾನೋಽಹಂ ದದ್ಯಾಂ ವರಮನುತ್ತ್-
ಮಮ್ ||೮೪|| ಅಹಂ ಕ್ಷುಧಾತುರೋ ಭೂತ್ವಾ ನೈವೇದ್ಯಂ ನೋಕ್ತವಾನ್ಮುನಿಃ | ಏತತ್ತೇ-
ಕಂಚಿದಾಖ್ಯಾತಂ ಭಕ್ತತ್ವಾತ್ಪದ್ವಿಭೂತಯೇ ||೮೫|| ಶ್ರುತ್ವಾ ತ್ವನ್ಮುಖತಃ ಸಂತಃ ಸರ್ವೇ-
ಯಾಂತು ಸ್ವಭೀಷ್ಪಿತಮ್ | ಇದಂ ಮಮಾತ್ಮಜೇ ಸರ್ವಂ ವೇದವೇದ್ಯೇ ತಪೋನಿಧೌ ||೮೬||
ವದಸ್ವ ಮದ್ವಯಾಸಿಂಧೌ ಹಯಗ್ರೀವತಪೋನಿಧೌ | ನೈವೇದ್ಯಾರ್ಥಂ ಮಯಾಪೂರ್ವೀಕ್ತಂ
ವಿಶೇಷತಿಥಿ ಪರ್ವಸು ||೮೭|| ಆಚ್ಯಾದಿತಂ ಚ ತಪ್ತದ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ದುರ್ಮುತಿಸತ್ತಮ ||೮೮||
ಸ ಚ ದಾಸ್ಯತಿ ನೈವೇದ್ಯಂ ಯೋ ವೃಂದಾವನಕೃತ್ಸ್ವಯಮ್ ||೮೯|| ವೃಂದಾವನಗತಾ ದೇವಾ-
ಸ್ತಸ್ಯ ತುಷ್ಣಾ ಭವಂತ್ಯಹೋ | ಅಹಂ ಕ್ಷುಧಾತುರೋ ಭೂತ್ವಾ ನೈವೇದ್ಯಂ ನೋಕ್ತವಾನ್
ಮುನಿಃ ||೯೦|| ಪಿತೃಶ್ಚಾ ಚಾಮೃತಮೇನಾತ್ರ ದೇವೈಃ ಸಹಚರಾವ್ಯಹಮ್ | ದೀಪಾರ್ಥಂ
ನೋಕ್ತವಾನ್ ದೀಪಂ ತೇಜೋಮಯಸುವಿಗ್ರಹಃ ||೯೧|| ಗಂಧಾರ್ಥಂ ನೋಕ್ತವಾನ್
ಗಂಧಂ ದಿವ್ಯಗಂಧಸುವಿಗ್ರಹಃ | ಮಾಲ್ಯಾರ್ಥಂ ನೋಕ್ತವಾನ್ ಮಾಲ್ಯಂ ದಿವ್ಯಮಂದಾರ
ಮಾಲ್ಯವಾನ್ ||೯೨|| ಚಾಮುರಾರ್ಥಂ ಮಯಾನೋಕ್ತಂ ದಿವ್ಯಚಾಮರವೀಜಿತಃ | ವ್ಯಜ-
ನಾರ್ಥ ಮಯಾ ನೋಕ್ತಂ ದಿವ್ಯವ್ಯಜನವೀಜಿತಃ ||೯೩|| ಭತ್ತಾರ್ಥಂ ತು ಮಯಾ ನೋಕ್ತಂ
ದಿವ್ಯಭತ್ತ ವಿಭೂಷಿತಃ || ಭೂಷಣಾರ್ಥಂ ಮಯಾ ನೋಕ್ತಂ ದಿವ್ಯಭೂಷಣಭೂಷಿತಃ
||೯೪|| ವಾಹನಾರ್ಥಂ ಮಯಾ ನೋಕ್ತಮಹಂ ದಿವ್ಯವಿಮಾನಗಃ | ಭೋಗಾರ್ಥಂ ತು

ಮಯಾ ನೋಕ್ತಂ ದಿವ್ಯಭೋಗಸುಭೋಗವಾನ್ ||೯೫|| ಭವತಾಮೇವ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಮಮ
ವಾದಾಬ್ಜಪೂಜನಮ್ | ಏವಂನಿಶಮ್ಯ ಮಮ ವೈಭವಮತ್ರ ನಿತ್ಯಂ ವೃಂದಾವನೇ ಸಕಲ
ದೈವತಸನ್ನಿಧಾನೇ | ನಾನಾಧರಾಶಿಶಮನೇತಿ ಸುಪಾಪಿನಾಂ ಚ ಮೂರ್ತಿಂ ಭಜಂತು ಮಮ
ನಿತ್ಯಮುಧೇಷ್ಟಭಾಜಃ ||೯೬|| ವೃಂದಾವನಂ ಸಕಲದಿಗ್ಗತಸಜ್ಜನಾನಾಂ ವೃಂದಾವನಂ ಪರಮ-
ಪಾವನಮತ್ರ ನಿತ್ಯಂ | ಮಂದಾಕಿನೀಜನಕದೇವಸದಾಯನಂ ತತ್ತ್ವಂದಾಶನಾಯನಮಿದಂ
ಪ್ರಣಮೇತ ಭಕ್ತ್ಯಾ ||೯೭||

೬. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ಪ್ರಕರಣಂ :- (98-104)

ಮದ್ವತ್ಪ್ರಪುತ್ರಂ ಮತ್ಪುತ್ರಂ ಮಜ್ಜೀವಿತಕಲತ್ರಿಣವರ್ | ಮತ್ಪ್ರಸಾದಾಪ್ತವೃತ್ತಿಂ ತಂ ಮಾ ತ್ಯಜ
ತ್ವಂ ಸ ಮಾಮಕಃ ||೯೮|| ಅಯಂ ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಶುದ್ಧಃ ಸತ್ಯವಾದೀ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ |
ಅಸ್ಯ ಸ್ವನ್ನೇ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ವಿಶ್ವಾಸಾನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||೯೯|| ವೇದವೇದ್ಯ ವದಸ್ತ
ತ್ವಮಾಗತೇಷು ಜನೇಷ್ಟಿಹ | ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ್ಯಾಸ್ತಸದ್ಯಾರ್ಥಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಮಮಾತ್ರ ಚ ||೧೦೦||
ಶಿಲಾಸ್ಥಾಂ ಕುರು ವಿಪ್ರಸ್ಯ ವಚನಾನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ | ಆಚಾರ್ಯತ್ವಂ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ತ್ವಯಾ
ಚಾಪಿ ಪ್ರದೀಯತಾವರ್ ||೧೦೧|| ಸಂಭಾವನಾರ್ಥಂ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ಶ್ರುಣುಷ್ವ ವಚನಂ ಮಮ |
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ಚಾಲ್ಪಸಂತೋಷೀ ಮಮ ಸಂತೋಷಭೂರಯಂ ||೧೦೨|| ಏವಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ
ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಜನವೃತ್ತಯಃ | ಯಾತ್ರಾಂ ಕುರ್ವಂತು ಮಧ್ಯಕ್ಷಾ ಯಂಚ್ಛಂತು ಸದುಪಾ-
ಯನಮ್ ||೧೦೩|| ಯಾಚಯಂತು ವರಂ ತನ್ಮಾತೃದ್ವರಂ ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತು ತೇ ||೧೦೪||

೭. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣವರ್ :- (105-110)

ನೈವೇದ್ಯಂ ವ್ಯುಷ್ಟವನ್ಮಂ ಮೇ ಯಾವನ್ನಕ್ರಿಯತೇ ದ್ವಿಜ ||೧೦೫|| ತಾವತ್ಕುರುಷ್ವ ತ್ವಂ ನಕ್ತ-
ವ್ರತಂ ನಿರಶನಂ ಮಮ | ಭುಂಕ್ಷ್ಯ ವಿಪ್ರ ಪ್ರಸನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ಪ್ರತಾದನಶನಾತ್ತವ ||೧೦೬||
ವ್ರತೇನಾನೇನ ನಿಷ್ಪಾಪಸ್ತು ಮಭೂರ್ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ | ಮಮ ಮಂತ್ರಾಧಿಕಾರೋಽಭೂ-

ತವ ಪಾಪಕ್ಷಯೇ ಸತಿ ||೧೦೭|| ಇತಃ ಪರಂ ಗೃಹಾಣ ತ್ವಂ ಮನುಂ ದಿವ್ಯಮನುತ್ತಮಂ |
ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಮಮ ವಾದಾಬ್ಜಗತಿಂ ತವ ನ ಸಂಶಯಃ ||೧೦೮|| ಮಾ ತ್ಯಜತ್ವಂ ಹಿ ವಿಪ್ರೇಂದ್ರ
ನಿತ್ಯಂ ಭಾರತಕೀರ್ತನಮ್ | ಚಾಮರಂ ವೀಜಯಂ ತ್ವಂ ಹಿ ಮಮ ವೃಂದಾವನೇ ಸದಾ
||೧೦೯|| ಆದಿಪರ್ವ ವದಸ್ವ ತ್ವಂ ಅನುಕ್ರಮಣಿಕಾಂ ವಿನಾ | ವೇದವೇದ್ಯಸ್ಯ ವಾದಾಬಾನ್ವಿ-
ಸೃತಂ ತೀರ್ಥಮುತ್ತಮಮ್ ||೧೧೦|| ಮಮ ಪಾದೋದಕಂ ವಿದ್ಧಿ ಯತಸ್ತದ್ವೇಹಗೋಹ್ಯ-
ಹಮ್ ||

೮. ವೇದವೇದ್ಯಪ್ರಕರಣಂ :- (111-118)

ವೇದವೇದ್ಯ ಜಯಸ್ವ ತ್ವಂ ದುರ್ಮತಂ ದುರ್ಮತೀರಿತಮ್ ||೧೧೧|| ಮಧ್ವರಾದ್ಧಾಂತೋ-
ಕ್ತಪದ್ವೈಮುತ್ಕೃತಾಭಿಶ್ಚ ಸೂಕ್ತಿಭಿಃ | ವೇದವೇದ್ಯ ಮಮ ವೇದಕೋವಿದಃ ಕೋವಿದತ್ವಮಿಹ
ಕೋ ನರೋ ಭುವಿ ||೧೧೨|| ತ್ವನ್ಮಖೇನ ತು ಜಯಾಮಿ ಮಾಯಿನಂ ಪ್ರೀಣಯಾಮಿ
ಕಮಲಾಪತಿಂ ಹರಿಮ್ | ವೇದವೇದ್ಯ ತವ ವೇದಕೋವಿದಃ ಕೋವಿದತ್ವಮಿಹ ಕೋ ನರೋ
ಭುವಿ ||೧೧೩|| ಜಯ ಮದಾಂಧಪರವಾದಿದಂತಿನಂ ಸಿಂಹ್ಯವಿಕ್ರಮ ಮದೀರಿತಯುಕ್ತಿಭಿಃ |
ಕುರು ಸುಮಧ್ವಸಮಯಸ್ಯ ನಿರ್ಣಯಂ ಮುತ್ಪ್ರಸಾದವಿಭವಾಪ್ತ ಸುಮತತ್ಯಾ ||೧೧೪|| ತೋ-
ಷಯಸ್ವ ಸುಜನಾಂಶ್ಚ ಮಾಯಿನಃ ಖೇದಯಸ್ವ ವರಮಾತ್ಮಭಾವಿನಃ | ಶೇಷಾದ್ರಿಪಂಡಿತಸ್ಯಾಪಿ
ವಕ್ತವ್ಯಃ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯೈಃ ಭವಃ ||೧೧೫|| ವ್ಯಾಸರಾಜಾಖ್ಯಾಭಕ್ತಸ್ಯ ತಥಾ ತದನುಜಸ್ಯಚ | ತೈಃ ಶ್ರುತಂ
ಚೇದಿದಂ ಸರ್ವಂ ತೈಲೋಕ್ಯಂ ಶ್ರುತಮೇವ ಹಿ (ಚ) ||೧೧೬|| ವೇದವೇದ್ಯ ಪ್ರೇಷಯಂ ತ್ವಂ
ತಯೋದೂರಗಯೋರಪಿ | ಶ್ರುತ್ವಾ ವೃಂದಾವನಸ್ಯಾಸ್ಯ ಕುರ್ವಂತು ಮಮ ದರ್ಶನಮ್
||೧೧೭|| ತೇಷಾಂ ಪ್ರಯಾಣಾಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಭಕ್ತಿಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಹರೇಸ್ಸದಾ | ಪಾಲಯ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ತ್ವೇನಮ್ ಮದ್ಭದ್ರಂ ಮುತ್ಪರಾಯಣಮ್ ||೧೧೮|| ಸ್ವಪ್ನೇ ಚ ಮಮ ವಾಗ್ವೃತ್ತಿ-
ವಿಲಾಸಸ್ಯಾಶ್ರಯಂ ಪರಮ್ ||

೯. ದೂಷಕವುರುಷಪ್ರಕರಣಂ :- (119-128½)

ಏತದನ್ಯತ್ರ ನೈವಾಹಂ ವದೇ ಶ್ಲೋಕೇನ ಕುತ್ರಚಿತ್ ||೧೧೯|| ಸರ್ವೇ ಕವಿತ್ವಂ ಜಾನಂತಿ ನ ಜಾನಾತಿ ಹ್ಯಯಂ ದ್ವಿಜಃ ||೧೨೦|| ಅಸ್ಯ ಸ್ವಪ್ನೇ ಮಯಾ ಚೋಕ್ತಂ ಪ್ರತ್ಯಯಾರ್ಥಂ ನ ಸಂಶಯಃ | ಸ್ವಾವ್ಯದೈವಿಕಪದ್ಯೇಷು ಲೋಕಭಿನ್ನೇಷು ದೋಷಧೀಃ ||೧೨೧|| ನ ಕರ್ತವ್ಯಾ ಯತೋ ದೇವಾ ಅಶರೀರಾ ಭವಂತಿ ಹಿ | ಶರೀರಿಣಾವುಯಂ ದೋಷಃ ಭಂದೋ ಭಂಗಾ-ದಿರೇವ ಹಿ ||೧೨೨|| ಅಶರೀರಸ್ಯ ವಾಕ್ಯೇಷು ನ ದೋಷಾಯೇತಿ ಸಮ್ಮತಮ್ | ಅಹಂ ಜಾನಾಮಿ ತತ್ಸರ್ವಂ ಯದುಕ್ತಂ ದುರ್ಜನೈರಿಹ ||೧೨೩|| ಇದಮೇವೋತ್ತರಂ ತೇಷಾಂ ಯದುಕ್ತಂ ತು ಮಯಾ ಪುರಾ | ಅಂಗೀಕೃತ್ಯ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಪರಿಹಾರಃ ಸುದುರ್ವರ್ತೇ ||೧೨೪|| ಕುತ್ರ ಭಂದೋ ಭಂಗ ದೋಷಃ ವರ್ತತೇ ದುಷ್ಕೃತದ್ವದ | ವಾಗ್ಗೈರವರ್ಯೇಣ ಶೂನ್ಯಸ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ಮುಖೇನ ತು ||೧೨೫|| ವೃಂದಾವನಸ್ಯ ವಿಭವಮುಕ್ತಂವೈ ಲೇಶತೋ ಮಯಾ | ಅಸಂಭಾವಿತಮೇತಚ್ಚ ನಿತ್ಯಂ ಸ್ವಪ್ನೇರಿತಂ ಮಯಾ ||೧೨೬|| ಇತಿ ಹಾಸ್ಯಂ ವ್ಯಕ್ತು-ರ್ವಂತಿ ಯೇ ಜನಾ ಮಮ ರೋಷಿಣಃ | ಯದ್ವಕ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಶ್ಲೋಕೈಃ ತತ್ಸರ್ವಂ ಸತ್ಯಮೇವ ಚ ||೧೨೭|| ತತ್ಸರ್ವವ್ಯಮವಶ್ಯಂತು ಮಮ ಶಾಸನಮೇವ ಚ | ಮಮ ರೋಷಾ-ತ್ಸರ್ವವುಷ್ಣೇಶ್ಚನಂತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||೧೨೮|| ಪಿತೃಭಿಃ ಸಹ ಮಜ್ಜಂತೇ ನರಕೇ ಪುಣ್ಯ-ಸಂಕ್ಷಯೇ ||

೧೦. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (129)

ತಸ್ಮಾದ್ಬೋರೇ ಕಲೌ ಕಾಲೇ ಹ್ಯಲಮೇತಾವತಾ ದ್ವಿಜ ||೧೨೯||

೧೧. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (130-131)

ವೇದವೇದ್ಯ ಮಮ ಸತ್ಯ ಸತ್ವತೇ ಪಾದಪದ್ಮಯುಗಲೇ ಸದಾ ಕುರು | ತೇ ಮತಿ ಮಮ ಕೃತಿಂ ತಥಾಶ್ಮನಿ ತ್ವಂ ಕುರುಷ್ವ ತವ ಭೂತಿದಾಂ ಸದಾ ||೧೩೦|| ತ್ರಿವಾಚಾಪಿ ಮಯಾ

ಪ್ರೋಕ್ತಂ ತವ ಬುದ್ಧಿಯಧಾ ತಥಾ | ಕುರು ನಿಪ್ರಸ್ಯ ವಚನಂ ನ ಮೃಷೇತಿ ವಿಚಿಂತಯ ||೧೩೧||

೧೧. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (132-136)

ಸಕೃದೇವೋಪದೇಶೇನ ಸಕೃದ್ಗ್ರಹಣ ಶಾಕ್ತಿನಮ್ | ಕರೋಮಿ ತ್ವಾಂ ಚ ವಿಪ್ರೇಂದ್ರ ಮಮ ಪಾದಾಬ್ಜ ಸೇವಕಮ್ ||೧೩೨|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ವಿನ್ ಮತ್ಪ್ರೇವಾಂ ಮಾ ತ್ಯಜಸ್ವ ಹ | ಮತ್ಪ್ರಸಾದಾವ್ತಮತತ್ಯ ಚ ನಿತ್ಯಂ ಕೀರ್ತಯ ಭಾರತಮ್ ||೧೩೩|| ಮತ್ಪ್ರೇವಯಾ ಸುಸಂಪೂರ್ಣಂ ದಾಪಯಿಷ್ಯೇತಿತ್ರ ಭೋಜನಮ್ | ಮತ್ಪ್ರೇವಯಾ ಶುಭಗತಿಂ ದಾಪಯಿಷ್ಯೇತಿತ್ರ ಜಿಷ್ಣುನಾ ||೧೩೪|| ಇತಃ ಪರಂ ತವ ಸ್ವಪ್ನೇ ನ ಚ ವಕ್ಷ್ಯೇ ನಿರಂತರಮ್ | ಕದಾಚಿದೇವ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಕಾರ್ಯೇ ತು ಪ್ರಸ್ತುತೇ ಸತಿ ||೧೩೫|| ಸುಖೀ ಭವ ತ್ವಂ ವಿವೇಂದ್ರ ಮನಾ-ಶೀರ್ವಚನೇನ ಚ | ತ್ವಯಾ ಚಿಂತಾ ನ ಕರ್ತವ್ಯಃ ಶಿಶೋಃ ಕ್ಷೀರಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ||೧೩೬||

೧೨. ಶೇಷಪ್ರಕರಣಂ :- (137-140)

ಶೇಷ ಘೋಷಯ ಪ್ರೋಷಯ ತ್ವಂ ದೋಷಶೂನ್ಯಾಂ ತು ಮೇ ಕೃತಿಮ್ | ಶೇಷಶಾಲಿಂ ಹಯಗ್ರೀವಂ ತೋಷಯ ತ್ವಂ ಚ ಭೂಷಯ ||೧೩೭|| ರಥೋತ್ಪ್ರವಂ ನೇತ್ರಮನೋರಥೋತ್ಪ್ರವಂ ತಥೋತ್ಪ್ರವಂ ಭೋಕ್ತೃಜನಸ್ಯ ಭೋಜನೈಃ | ಕುರು ತ್ವಮ್‌ಥೋತ್ಪ್ರವಮರ್ಥಿನಾಂ ತು ನೇತೋತ್ಪ್ರವಂ ಪ್ರೇಕ್ಷಯ ಸಜ್ಜನಾನಾಮ್ ||೧೩೮|| ಏವಂ ಪಂಚೋತ್ಪ್ರವಂ ಕೃತ್ವಾ ಪಂಚ-ರೂಪಧರಂ ಹರಿಮ್ | ಸಂಪೂಜ್ಯ ಪಂಚಬಾಣಂ ತಂ ಪಂಚತ್ವಂ ಚೈವ ತ್ವಂ ಜಹಿ ||೧೩೯|| ಇಮಾಂ ಮಮ ಕೃತಿಂ ಮಿತ್ರ ಪ್ರೇಷಯಸ್ವ ಮಮಾತ್ಮಜ | ಅನ್ಯಥಾ ತ್ವಂ ಚ ಮದ್ಗೋಹೀ ಕುರ್ವಿದಂ ತು ತವಾಜ್ಞಯಾ ||೧೪೦||

೧೪. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (141-148)

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತ್ವಂ ತತ್ರ ಗತ್ವಾ ವದಸ್ವ ನಾಪ್ತವೈಭವಮ್ | ಇದಂ ತು ಮದ್ವೈಭವಂ ತು

ಮದ್ಭಕ್ತೇನ ತು ಕೀರ್ತಿತಮ್ ||೧೪೧|| ಶೃಣೋತಿ ಮದ್ಭಕ್ತಿರತೋ ಮದ್ಭೂತಿಂ ಲಭತೇ
ನರಃ | ಶೇಷಾಯ ವದ ಮತ್ಪುತ್ರ ದೋಷಾಯನತರಂ ಮಮ ||೧೪೨|| ತೋಷಾಯ ತವ
ವಿಪ್ರಸ್ಯ ಪ್ರೇಷಯ ಸ್ವಾಪ್ನವೈಭವಮ್ | ಸಶೇಷಃ ಶೇಷವದ್ಧಕ್ಷಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕಾರ್ಯಂ
ಕರಿಷ್ಯತಿ ||೧೪೩|| ಅಶೇಷಂ ಮಮ ಶೇಷಸ್ಯ ಹಯಗ್ರೀವಸ್ಯ ತೋಷಕಃ | ಭವಿಷ್ಯತ್ಯನಿಶಂ
ತಸ್ಯ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ಕರೋಮ್ಯಹಮ್ ||೧೪೪|| ಪುತ್ರಲಾಭಶ್ಚ ಭವಿತಾ ಮತ್ಪ್ರನಾದಾನ್
ಸಂಶಯಃ | ಶ್ರೀಶಸ್ಯ ಭಕ್ತಿಕೋಶಸ್ಯ ನೇಶಸ್ಯ (ನೇಶ್ವರಮ್) ದಾನಸ್ಯ ಮೇ ||೧೪೫|| ತೋಷಸ್ಯ
ಕೋಶಭೂತಸ್ಯ ಶೇಷಸ್ಯ ವದ ಮತ್ಪ್ರತಿಮ್ | ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತ್ವಂ ಶತ್ರು ಗತ್ವಾ ವದ ಸ್ವಾಪ್ನೀಂ
ತು ಮತ್ಪ್ರತಿಮ್ ||೧೪೬|| ಮದ್ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಮನನೋ ಮಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಸ್ಯ ಚ | ಅದ್ವೈವ
ಗಚ್ಛ ವಿವ್ರೇಂದ್ರ ಹೃದಿಸ್ತೋಷಹಂ ಭವಾಮಿ ತೇ ||೧೪೭|| ಅದ್ಯ ಪುಭ್ಯತಿ ತೇ ಶಾಂತಿಂ
ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಚ ನ ಸಂಶಯಃ | ಮಯೋಕ್ತಂಭಸಿ ಪ್ಲವ್ತಕಾಂಚನೇಷುರ್ಯಥಾ ತಥಾ ||೧೪೮||
ಅಭೂತ್ಸಾಪ್ನಪ್ರಮೇಯಂ ತು ಕುರು ತ್ವಂ ಸಾರ್ಥಮೇವ ತತ್ ||

೧೫. ಶೇಷಪ್ರಕರಣಂ :- (149-152)

ಶೇಷಾಶೇಷಂ ಚ ಮತ್ಪಾರ್ಯಂ ಶೇಷಾಶೇಷಪ್ರದಂ ತವ ||೧೪೯|| ಅಕರ್ತುಃ ಕರ್ತುರಪ್ಯೇ-
ತತ್ಕರುಷ್ವ ತ್ವಂ ಸುಖೀಭವ | ಮಮಾತ್ಮಜಂ ವೇದವೇದ್ಯಂ ಮಮ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಂಸ್ಥಿತಮ್
||೧೫೦|| ಮತ್ಪ್ರಲಾಪೂರ್ಣಮನಸಂ ವಾಲಯಸ್ವ ಸುಮಾನಿನಮ್ | ಅಹೋ ಮಮಾಜ್ಞಾಂ
ಕುರು ವೇದವೇದ್ಯ ಖ್ಯಾತಿರ್ಮಮ ಸ್ವಾಪ್ನಕೃತೇರ್ನ ಕಿಂಚಿತ್ ||೧೫೧|| ಜಾತಾ ತಯೋಃ
ಪ್ರೇಷಯ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಯೋಃ ಸೀತಾಪತಿವ್ಯಾಸಸನಾಮಧೇಯಯೋಃ | ಶ್ರುತ್ವಾ ತೌ
ಮತ್ಪ್ರತೇಃ ಸಮ್ಯಕ್ ಖ್ಯಾತಿಂ ಚಾತ್ರಕರಿಷ್ಯತಃ ||೧೫೨||

೧೬. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (153-153½)

ವಿಪ್ರ ತ್ವಮೇವ ಗತ್ವಾ ಚ ಮತ್ಪ್ರತಿಂ ತು ತಯೋರ್ವದ | ನಾಮೈಕದೇಶಗ್ರಹಣೇ ಗ್ರಹೀತಂ

ಪೂರ್ಣಮೇವ ಚ ||೧೫೩|| ತಯೋರ್ನಾಮ ತಥಾ ಶಾಸ್ತ್ರೇ ಚೋಕ್ತಂ ವಿದ್ವದ್ಭಿರೇವ ಚ ||
೧೭. ಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (154-163)
ಅಸ್ಯಾತಿಶುದ್ಧಬುದ್ಧೇಶ್ಚ ಯಸ್ಯ ಸದ್ವರ್ಮಪದ್ಧತೇಃ ||೧೫೪|| ಮದ್ಬುದ್ಧಿನಿಧಿರತ್ನಾಸಿದಹೋ
ವಿಧಿಬಲಂ ಮಹತ್ | ಅಯಂ ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ಚಾತ್ರ ಮಾಮೇವ ಶರಣಂ ಗತಃ ||೧೫೫||
ವೃಂದಾವನಕೃತೇಃ ಪೂರ್ವಂ ಸ್ವಸ್ಯಾಭೀಷ್ಟಂ ನಿವೇದ್ಯ ಮೇ | ಕೃತ್ವಾ ವೃಂದಾವನಂ ಚೇತಿ
ಪ್ರಾಕ್ ಶ್ಲೋಕದ್ವಿತಯೇನ ಚ ||೧೫೬|| ಅತಸ್ತಂ ಮೇ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ತತ್ಸತ್ಯಂ
ಸಮಭೂದಹೋ | ವೇದವೇದ್ಯ ಮಮ ಶೇಷಸತ್ಯತಂ ತತ್ಸತ್ವೇಗಿರಿ ಪಂಡಿತಂ ವದ | ಶ್ರಿದಶ-
ದೋಷರಹಿತೈಃ ಸುಪೂಜಿತ ಕದಶನಾರ್ಥಿ ಭಿರನಾದೃತ ರುವಾಂ(ಪಂ)||೧೫೭||ಸುತ ಮದೂರ್ಜಿತ
ಪದೇ ಚ ಸುಸ್ಥಿರಃ ತ್ವಂ ಚೈವ ಸರ್ವಸುರಸತ್ತಮ ದೇವ ಭೂಃ | ತದು (ದ) ಭಯಪ್ರಭವಾಯ
ಕೋ ಮಹಾನ್ ತ್ವಾಮೃತೇ ಪುರುಷಭೂಷಣ ತದ್ವದ ||೧೫೮|| ಏತಚ್ಚೋಕ್ತಕದ್ವಯಸ್ಯಾರ್ಥಂ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ಮುಖೇನ ತು | ಚಾನಿಹಿ ತ್ವಂ ಯತಶ್ಚಾಸ್ಯ ಮಯಾ ಧೋಮ್ಯನುವರ್ಣಿತಃ
||೧೫೯|| ಶ್ರಿಂಶಚ (ತು) ಕವಿತಾ ದೋಷಾಃ ವಿದುಷಾಂ ಜ್ಞಾನಲಕ್ಷಣೇ | ತೈರ್ವಿಹೀನಾಶ್ಚ
ವಿದ್ವಾಂಸೋ ನೇತರೇತಿ ಸತಾಂ ಮತಮ್ ||೧೬೦|| ಅಸೂಯಾ ಪರನಿಂದಾ ಚ ಪರೇಷಾಂ ಚ
ಪ್ರತಾರಣಮ್ | ನಿರ್ದೋಷಾಯಾಂ ವರಕೃತೌ ದೋಷದೂಷಣಮೇವ ಚ ||೧೬೧|| ಪರಶ್ಚ
ಬುದ್ಧಿಃ ಸ್ವಸ್ಮಿಂಸ್ತು ಪರೇಷಾಂ ಹಾಸ್ಯಮೇವ ಚ | ಸ್ವಸ್ಯ ಶಾರ್ಯ ತತ್ಸಮತಾವಹಂಕಾರಿತ್ವಮೇವ
ಚ ||೧೬೨|| ಇತ್ಯಾದ್ಯಾ ಬಹವೋ ದೋಷಾಃ ವಿದ್ವಂಶಾಂ ಚ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ | ತೈರ್ವಿಹೀನಾಶ್ಚ
ವಿದ್ವಾಂಸೋ ನೇತರೇ ಚ ಕದಾಚನ ||೧೬೩|| ಹಿಂ ಏತತ್ಸರ್ವಂ ನ್ವಾಪ್ನುಪದ್ಯೇನ ಗರ್ವಂ ಹಿತಶ್ಚ
ಸರ್ವೇ ವಿವ್ರವರ್ಯಾಸ್ಯಜೇನ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಚೋವ್ಯಾಂ ಶರ್ವಗುರ್ವಾದಿದೇವಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವ-
ಪೋರ್ವಶೀಂ ಯಾಂತು ಮಾಂ ಮಾನವೇಂದ್ರಾಃ ||೧೬೪|| ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಶ್ಚಾನಂ ಯೇ
ಪಠಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ | ನುಕುಂದಾವನನೇನಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ ಕಂದಾಶನಾಜ್ಞಯಾ ||೧೬೫||

ಇದಮರ್ಪಿತಮೇವಾಸ್ತು ಹಯಶೀರ್ಷಸ್ಯ ವಾರ್ಷದಾತ್ | ಸಮಂ ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ
ಪುರುಷಾತ್ಪ್ರತಮ್ || ೧೬೭ || ಯಚ್ಚುಣ್ವತಾಂ ಭಕ್ತಿರುದಾರಸದ್ಗುಣೇ ಹರೌ ಹರೇಲೋಕಗತೇ
ತಥಾ ಮಯಿ | ಭವತ್ಯಹೋ ಸರ್ವಶುಭಾಪ್ತಿ ಸನ್ಮತೀಃ ದದಾತ್ಯಜಸ್ಯಂ ಸುತ ಸತ್ಯಮೇನ ತತಃ
|| ೧೬೭ ||

ಓಂ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕವಾಗೀಶತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀಮದ್ವ್ಯಾ-
ದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ವಾಮ್ಯವಂದಾನಾಖ್ಯಾನೇ ವೈಭವಪರ್ವಣಿ ದಶಮಾ-
ಧ್ಯಾಯಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ||

|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

|| ಅಧ ಏಕಾದಶಾಧ್ಯಾಯಃ ||

೧. ಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (1-9)

ಹರಿಃ ಓಂ || ಅಲೌಕಿಕಾಯಾಂ ಮಮ ಸತ್ಯತೌ ಚ ನ ದೋಷಬುದ್ಧಿಃ ಕುಶಲೈಶ್ಚ ಕಾರ್ಯಾಃ |
ಅರ್ಥೇ ಚ ದೃಷ್ಟಿಃ ಕ್ರಿಯತಾಂ ನ ಶಬ್ದೇ ಯತಶ್ಚೈಷಾ ಸ್ವಾಪ್ನಕೃತಿಹಿಂ ವಾಸಿನೀ ||೧||
ವಾಸನಾತ್ಮಕಶಬ್ದಾನಾಂ ಅರ್ಥದರ್ಶನಮೇವ ಚ | ಸತ್ಯಂ ನ ಶಬ್ದಸತ್ಯತ್ವಮೇವಂ ಹಿ ಸ್ವಾಪ್ನ-
ನಿರ್ಣಯಃ ||೨|| ಲೌಕಿಕಸ್ಯ ತು ವಾಕ್ಯಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಂ ಕೃತಸ್ಯ ಚ | ಶಬ್ದಾರ್ಥೋದ್-
ಭಯಸತ್ಯತ್ವಂ ಗ್ರಾಹ್ಯಮೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ||೩|| ಪೂರ್ವಾನುಭವಸಂಸ್ಕಾರಾತ್ತಾದೃಶಾ-
ರ್ಥಾಸ್ತು ಪಶ್ಯತಿ | ಶೃಣೋತಿ ಚ ತಥಾ ಶಬ್ದಾನ್ ಪೂರ್ವಸಂಸ್ಕಾರಕಾರಣಾತ್ ||೪|| ಅಯಂ
ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಪೂರ್ವಂ ಮಮ ಶಿಷ್ಯಃ ಸುಬುದ್ಧಿಮಾನ್ | ತತ್ಸಂಸ್ಕಾರವಶಾದೇವ ಸ್ಪಷ್ಟೇ
ವಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ದ್ವಿಜಮ್ ||೫|| ಅಹಂ ಜಾನಾಮಿ ತತ್ಸರ್ವಂ ಪೂರ್ವಸಂಸ್ಕಾರಕಾರಣಮ್ |
ಜಾತಿ ಸ್ಮರಣಶೀಲೋಹಂ ಹಯಗ್ರೀವಸ್ಯ ಚಾಜ್ಞಯಾ ||೬|| ದುರ್ವಾದಿಗರ್ವಹರ ಪುತ್ರ
ಸುಖೀಭವಸ್ತು ಗುರ್ವಾದಿರಾಜಕೃವಯಾ ಸುಮತಿಂ ಭಜಸ್ತು | ಶರ್ವಾದಿದೇವರವಂದ್ಯ-
ಹರಿಂ ಭಜಸ್ತು ಚೋದ್ಯಾಂ ಸುಕೀರ್ತಿಮಧು ಮೇತ್ರ ಚ ಖ್ಯಾಪಯಸ್ತು ||೭|| ಇಮಾಂ ಕೃತಿಂ
ಯಾ ಲಿಖತಿ ಸ್ಮ ಲೇಖಿಕಾ ವಾಚಾಪಿ ಪುಣ್ಯಂ ಲಭತೇ ನ ಸಂಶಯಃ | ವೃಂದಾವನಾಲಂ-
ಕರಣೇನ ಧಾತುಭಿಃ ಸಂಮಾರ್ಜನಾಭಿರ್ಬಹುಪುಣ್ಯಭಾಜಿನೀ ||೮|| ಆರಾತಿಕಾಭಿರ್ಬಹು-
ಚಿತ್ರಿಕಾಭಿಃ ಸನ್ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನಸಂಸ್ತವೈಶ್ಚ ಉಪಾಧಿರಾಹಿತೈವತಾಂ ಸು ನೀವಾಂ ಕರೋತಿ
ಸಾಚಾಪಿ ಮಮ ಪ್ರಿಯೋಽಭೂತ್ ||೯||

೨. ಪುಷ್ಯನಕ್ಷತ್ರಸಂಜಾತಪ್ರಾಪ್ತಯತಿಭಾವ ವಿವರಮಗುರು ಪ್ರಕರಣಂ :- (10-11)
ಮದ್ಯಾಗವತಮುಖ್ಯಾಂಸ್ತು ತ್ರೀನೌದಾಸಾಶ್ಚ ಸಹೋದರಾನ್ | ಮಾ ತ್ಯಜ ತ್ವಂ ಹಿ ಮತ್ಪುತ್ರ
ತೇ ವೈ ಮಮ ಪ್ರಿಯಾಃ ಸದಾ ||೧೦|| ನಾಗಶಯನಹನೂಮಂತೌ ತೌ ಸದಾ ವೈ ಮಮ

ಪ್ರಿಯರಾ | ಅಹಂ ಜಾನಾಮಿ ತದ್ಭಕ್ತಿಂ ನಾಗಶಯನಃ ಸುಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ||೧೧||

೩. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (12-18)

ವೇದವೇದ್ಯ ಸುಬುದ್ಧಸ್ತುಂ ದುಬುದ್ಧಿಂ ದುರ್ಧರೇರಿತಾವನ್ | ತ್ಯಜೇ ಮಾಂ ಸುಜನಶ್ರೇಷ್ಠಃ |
ಮುಜ್ಞನವ್ರಾಣಹಾರಿಣೀಮನ್ ||೧೧|| ಮಮಾಶೀರ್ವಚನೇನ್ಯೇವ ಚಿರಂಜೀವ ಸುಖೀಭವ |
ಹಯಾಸ್ಯಾರಾಧನೇನ್ಯೇವ ಮಮಾನಂದಪ್ರದೋ ಭವ ||೧೨|| ವೃಂದಾವನೇ ದಂದಶೂಕ-
ಧಾರಿಣಂ ದಾಸ್ಯಧಾರಿಣಮನ್ | ಮಂದಾರಮಾಲಿನಾಮನ್ ಶಾಂತಿತಾಲಿನಃ ಕಮಲಾತ್ಮನಃ ||೧೩||
ಇತಿ ಮಾಂ ವಿದ್ಧಿ ಸದ್ಭುದ್ಧಿಂ ಹಯಗ್ರೀವಕೃಪೋದಧಿಮನ್ | ನೇದವೇದ್ಯ ಸದಾರಾಧ್ಯ ಶುದ್ಧ-
ಮತ್ಪಟ್ಟವರ್ಧನ ||೧೪|| ವ್ಯಾಸೇನ ಸೀತಾವತಿನಾ ಶೇಷೇಣಾಪಿ ಚ ನ ಶ್ರುತಮನ್ | ತ್ಯಃ ಶ್ರುತಂ
ಚೇದಿದಂ ಸರ್ವಂ ತೈಲೋಕ್ಯಂ ಶ್ರುತಮೇವಹಿ (ಚ) ||೧೫|| ಇತಿ ಪೂರ್ವಂ ಮಯಾ-
ವ್ರೋಕ್ತಮನುಸಂಧತ್ಸ್ವ ಬುದ್ಧಿಮಾ(ಮ)ನ್ | ತ್ರೀನುದ್ಧಿಶ್ಚ ಮಯಾಪ್ರೋಕ್ತಂ ತ್ವಾಂ ತ್ವಾಂ
ವಿಶೇಷಾನ್ನಸಂಶಯಃ ||೧೬|| ಅತಸ್ತಯಾಣಾಂ ಭಕ್ತಾನಾಂ ತೇಷಾಂ ಪ್ರೇಷಯ ಮತ್ಪ್ರತಿಮನ್ |
ನೈವೇದ್ಯಂ ನೈವ ಗೃಹ್ಣಾಮಿ ತಾವತ್ಪರ್ಯಂತಮೇವ ತೇ ||೧೭||

೪. ಶೇಷಪ್ರಕರಣಂ :- (19-26)

ವೃಂದಾವನೇ ಮದನಮರ್ದನರುದ್ರಹೃದ್ಯಂ ಸದ್ಭಿಃ ಪ್ರವಂದಿತಪದಂ ಮದನಾಭಿರಾಮಮನ್ |
ವೃಂದಾರಕೇಂದ್ರಮರುದಂಶಸುಮರ್ದಿತಾಂಗಂ ರಕ್ಷೋ ವಿದಾಯ್ ವರದಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ-
ರಾಮಮನ್ ||೧೯|| ಅರಸಭೂಪ ಚಿರಪಟ್ಟವರ್ಧನ ವರಶುಚಾವಧರ ದುಷ್ಯಮರ್ಧನ | ನಿರಶ-
ಪಾವಹರ ಶಿಷ್ಯಶೋಧನ ಪರಸುಪಾಪಕರದುಷ್ಯಸೂದನ ||೨೦|| ರಥೋತ್ಪವಸ್ಯ ಭಾರೋಽಯಂ
ತಾವಕಃ ಪಾವಕಪ್ರಭ | ಕಾಲೋಽಯಂ ಮಮ ಸೇವಾಯಾಃ ಬಾಲೋಽಯಂ ಮಮ ಪುತ್ರಕಃ
||೨೧|| ಅಂತರಾಯಃ ಕೃತೋದ್ಯಸ್ಯ ಶಾಂತರಾಯಾಶ್ಚ ಶತ್ರವಃ | ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ನ ಸಂದೇಹೋ
ಮಮ ವಿಘ್ನಕರಾಃಸದಾ ||೨೨|| ಏತತ್ಪದ್ಯತ್ಪಯಂ ಶೇಷ ವದಸ್ಯ ತ್ವಂ ಚ ಭೂಪತೇಃ |

ಶ್ರೀ ಸಾ.
ಸ್ವಂ. ಅ.
ಅ. ೧೧

ಯತಸ್ತುಂ ಪಂಡಿತಃ ಶೌಂಡಃ ತನ್ಮಂಡನವರೋ ಭವ ||೨೩|| ಸರ್ವಂ ವಕ್ತವ್ಯಮುಕ್ತಂ ಚ
ಕೃತಾರ್ಥೋಹಂ ನ ಸಂಶಯಃ | ಮದ್ವೇತನೇನೈವ ತು ಯಶ್ಚ ಜೀವನ್ ಮುನ್ನಾನ್ಮಧಾರೀ
ಮದನುಗ್ರಹೀ ಚ | ಪಠೇತ ಸ್ವಾಸ್ಥೀಂ ಮಮ ಸತ್ಪತಿಂ ಚ ನೋಚೇದದಂದ್ಯಸ್ಯ ಕರೋಮಿ
ತಿವ್ರಮ್ ||೨೪|| ಏವಂ ಮದ್ಭಕ್ತಿಮಂತಶ್ಚ ಸರ್ವ ಏವ ಪತಂತ್ರಿಮಾಮ್ | ಖ್ಯಾತಾಂ
ಕುರ್ವಂತು ಲೋಕೇಷು ನೋಚೇನ್ಮದ್ಭ್ರೂಹಿಣಶ್ಚತೇ ||೨೫|| ವತತಾಂ ಶೃಣ್ವತಾಂ ಚಾಪಿ
ಖ್ಯಾತಾಮುನ್ಯಾರ್ಪ ಪ್ರಕುರ್ವತಾಮ್ | ಸರ್ವೇಷ್ವಾನಿ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಹಯಗ್ರೀವಸ್ಯ ಚಾಜ್ಞಯಾ ||

೫. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (27-31)

ಯೋ ಮುನಾಂಸಿ ತನುಮರ್ಪಿತವಾನ್ ಮಮೈತತ್ ಸರ್ವಂ ಧನಂ ಕನಕಪೂರ್ಣಮಧಾಭಿಷೇ-
ಕಮ್ | ಯಶ್ಚಾಕರೋದ್ವಿತ್ತತಭಕ್ತಿಯಂತಾಯ ತಸ್ಮೈ ಗತ್ವಾ ವದನ್ತ ಮಮ ಸತ್ಪತಿನಾಶು-
ವಿಪ್ರ ||೨೭|| ವ್ಯಾಸಾಯ ಭಕ್ತಿಕೋಶಾಯ ದಾನಾಯ ಮಮ ನಿತ್ಯತಃ | ವೈಷ್ಣವಸ್ನೇಹ-
ವಾಶಾಯ ತೋಷಾಯ ವದ ಮತ್ಪತಿನಮ್ ||೨೮|| ತಸ್ಯಾನುಜಸ್ಯ ಮಯಿ ಸರ್ವಸಮರ್ಪ-
ಕಸ್ಯ ಭಕ್ತಾದಿ ಮುಖ್ಯಗುಣಸಂಗ್ರಹಣಸ್ಯ ತಸ್ಯ | ಪೂರ್ವಂ ಹಯಾಸ್ಯಚರಣಸ್ಮರಣೋ-
ತ್ಸುಕೋಪಿ ದುರ್ವಿಪ್ರನಿಗ್ರಹವತೋ ವದ ಮತ್ಪತಿಂ ಚ ||೨೯|| ವೇನವದ್ವೇತನಾನ್ಮಂ ಚ
ಯಸ್ಯ ಭುಂಜ್ಯತೇ ಸುದುರ್ಮತಿಃ | ತಸ್ಯೇಷ್ಟದೇವಸ್ಮರಣೇ ಮಹತ್ಕೋಪಾವಭೂದಹೋ
||೩೦|| ಇದಂ ಸರ್ವೇಷು ಜಾನಂತಿ ತದ್ಬೋಷಾನೋಚ್ಯತೇ ಮಯಾ | ನೋಽಪಿ ಮತ್ಪಾದ-
ಮಾಪನ್ನಃ ಶಾಪಭೀತೋ ನ ಭಕ್ತಿಭಾಕ್ ||೩೧||

೬ ಸೀತಾಪತಿಪ್ರಕರಣಂ : (32-39)

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಮಾನಿನಂ ಮಾನಂ ಹಿತ್ವಾ ಮತ್ಪಾದನೇವನಮ್ | ಕುರ್ವಾಣಮನಿಶಂ ವಿದ್ವನ್
ಮಾತೃತ್ವಮಮಾಯಿನಮ್ ||೩೨|| ಮದ್ವೇತನಾನ್ಮಂ ಭುಂಜಾನಾ ಯೇ ವೈ ಕುಜನಬುದ್ಧಯಃ |
ತೇಷ್ವೇಕೋಽಪಿ ತು ಮತ್ಪದ್ಯಂ ತದರ್ಥಂ ವಾ ನ ವಕ್ತೃಹೋ ||೩೩|| ಮತ್ಪತಿಂ ವದತಾಂ

ಪುತ್ರ ತದರ್ಥಂ ವದತಾಂ ತಥಾ | ಮದ್ವೇತನಾಂ ದದಸ್ವ ತ್ವಮನ್ಯಥಾ ಮಾ ದದಸ್ವ ಭೋ ||೩೪|| ಮದ್ವೇತನೇನ ಶೂನ್ಯೇಽಸ್ಮಿನ್ನಿವ್ರೇ ಜಾತಃ ಪರಾಗ್ರಹಃ | ಜನೇಷು ವಕ್ತಿ ಮತ್ಪದ್ಯಂ ತದರ್ಥಂ ಮಯಿ ಭಕ್ತಿಮಾನ್ ||೩೫|| ಅಹಂ ಶವೇ ಸುಪಾಪಿನಂ ಕುಪಾತ್ರ- ಸಾದಭೂದ್ಧನಮ್ | ಮಯಾತ್ರ ಜೀವಿತಂ ಬಹು ಸುಪುತ್ರ ಮಾದದಸ್ವ ಹ ||೩೬|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಗುಣಮಾಣಂ ಶೃಣು ಪುತ್ರ ಚಾರುವೀಜಿತಸುಚಾಮರವಾಣಿಮ್ | ಪುಣ್ಯಪೂರ್ಣ ಗುಣ- ಭೂಷಣ ಕೀರ್ತೇರಗ್ರಜತ್ವಂ ಮಮ ಮಾ ತ್ಯಜ ತೂರ್ಣವಮ್ ||೩೭|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಗುಣ- ವಂತಂ ಚ ಋಣವಂತಂ ಗುಣಾರ್ಣವಮ್ | ಜಾನೀಹಿ ಗುಣೇನಃ ಘಣೇನೋ ವದಸ್ವಾಸ್ಯ ಚ ತದ್ವ್ಯ(ದ್ರ)ಣಮ್ ||೩೮|| ಋಣಾನುಕ್ತಿಶ್ಚ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷಾನ್ಯುಕ್ತಿನರ್ ಸಂಶಯಃ | ಭೋಜ್ಯ- ವಿತ್ತೇ ಪ್ರದತ್ತೇ ಹಿ ಭುಕ್ತೇರ್ನಾಸ್ತಿ ತತೋಽಧಿಕಮ್ ||೩೯||

೭. ಪುಷ್ಯನಕ್ಷತ್ರಸಂಜಾತವಿಪ್ರಗುರುಪ್ರಕರಣಂ :- (39½)

ಮದ್ವಾಚಂ ನಂದನ ತ್ವಂ ಹಿ ಸರ್ವಥಾ ಮಾನ್ಯಥಾ ಕುರು ||

೮. ವಿಪ್ರಪರಮಗುರುಪ್ರಕರಣಂ :- (40-43½)

ಮನ್ಮರನ್ಯಾಧಿಪತ್ಯೇತು ವಿಠಲಂ ಪಟ್ಟಿವರ್ಧನ ||೪೦|| ಸ್ಫುಟಂ ಕಾರ್ಯಪಟುಂ ಮತ್ತ್ವಾ ಪಟ್ಟಿಪಚ್ಛೋಟಿಕಾಂ ದಿಶ | ಪೂರ್ವಂ ಪ್ರಾಮಾದಿಕೀ ಬುದ್ಧಿಃ ಸ್ಯಾತ್ಪ್ರಸ್ಯ ನ ತು ಸಾಹಚಾ ||೪೧|| ನಿರ್ವೇದನಾಮಿದಾನೀಂತು ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಶ್ಚ ನ ಸಂಶಯಃ | ರಥೋತ್ಸವಸ್ಯ ಭಾರಂ ತಂ ಧರ್ತಾ ತರ್ತಾ ಸ ಏವ ತು ||೪೨|| ತದನ್ಯಃ ಕೋ ಭವೇತ್ಪುತ್ರ ಸಮರ್ಥ ಕಾರ್ಯನಾಥನೇ | ನಾಗಶಯನಸ್ಯ ಮನಸಃ ಸಂಕಲ್ಪಂ ಸಂಪ್ರಪೂರಯ ||೪೩|| ಅಹಂ ಜಾನಾಮಿ ತದ್ಭಕ್ತಿಂ ನಾಗಶಯನಃ ಸುಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ||

೯. ದುಷ್ಪುರುಷಪ್ರಕರಣಂ :- (44-47½)

ಮದ್ವಾಕ್ಯಮಾನಸಂಸಿದ್ಧಂ ಸರ್ವಂ ಸಂಗ್ರಾಹ್ಯಮೇವ ಹಿ ||೪೪|| ಚೋದ್ಯಾನರ್ಹೇ ತು

ಮದ್ವಾಕ್ಯೇ ಚೋದ್ಯಂ ಕುರ್ವನ್ ಪತತ್ಯಧಃ | ಭಾವನಾತ್ಮಕಶಬ್ದೇಷು ಚ್ಛಾತಲ್ಯೋ ಭಾವ-
ವಿವ ಚ ||೪೫|| ಅಹಮಾವಿಷ್ಟವಾನ್ವಿಪ್ರೇ ಕದಾಚಿನ್ನ ಕದಾಚನ | ಮುಪ್ಪತಾ ದೋಷಶಂಕಾ-
ಚೇದ್ವೋಷೇ ವಹಿಹೃತೇ ಸತಿ ||೪೬|| ಭವತಾಂ ಮಾತೃದೋಷೋಽಪಿ ಸಾದ್ವ್ಯಭಿಚಾರ ಶಂಕ-
ಯಾ | ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಾನ್ನದೋಷಶ್ಚೇದ ಶರೀರತ್ವತಸ್ತದಾ ||೪೭|| ಪ್ರಕೃತೇಽಪಿ ನ ದೋಷಃ ಸ್ಯಾನ್ಪ್ರತಿ
ಬಂದೀದುರುತ್ತರಾ ||

೧೦. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ಪ್ರಕರಣಂ :- (48-58)

ಜನಾಃ ಸುವಾಸಿನಃ ಸರ್ವೇ ಕಲಿನಾವಿಷ್ಟಚೇತನಾಃ ||೪೮|| ಕತ್ಥನಂ ವಾವದೂಕಾನ್ವೇ ಕುರ್ವಂತಿ
ಮಮ ಸನ್ನಿಧೌ | ಕದನೇ ಚೋದ್ಯತಾಃ ಸರ್ವೇ ವದನೇ ಭಸ್ಮವಾಸಿನಃ ||೪೯|| ಮಯಿ
ಜೀವತಿ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಮುಕ್ತಿಯಾ ಇವ ಮುಕ್ತತಿಮ್ | ಪತಂತ್ಯರ್ಥಂ ವದಂತ್ಯೇತೇ ಮುಪ್ಪತಾ-
ರಣಬುಧ್ಧಯಃ ||೫೦|| ಇದಾನೀಂ ಸ್ವಾಪ್ನಪದ್ಯಂ ಮೇ ತೇಷ್ಟಕೋಽಪಿ ನ ವಕ್ತ್ಯಹೋ |
ಅಹಂ ನೈವೇತಿ ದುರ್ಬುಧ್ಯಾ ಜಾನೇ ಸರ್ವಮನೋಗತವರ್ ||೫೧||ಯೋ ನ ವಕ್ತಿ ಚ ಮುಪ್ಪದ್ಯಂ
ತದರ್ಥಂ ವಾ ಮದಾಶ್ರಯೀ | ತಸ್ಯಾಶುಭಂ ಭವತ್ಯೇವ ಪಶ್ಯ ಮೇ ತಪಸಃ ಫಲವಶ್
||೫೨|| ಇಮಾಂ ಕೃತಿಂ ಮಮ ಸ್ವಾಪ್ನೀಂ ಆದರಾದ್ಯಸ್ತು ವಕ್ತ್ಯತಿ | ತಸ್ಯ ಶ್ರೀತಃ ಪ್ರಸನ್ನಃ
ಸನ್ ಶುಭಂ ದಾಸ್ಯತ್ಯಸಂಶಯಃ ||೫೩|| ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ವುನಃ ಸತ್ಯಂ ಶ್ರಿವಾಚಾಪಿ ಮಯೋ-
ಚ್ಯತೇ | ವತತಾಂ ಶೃಣ್ವತಾಂ ಚಾಪಿ ಸರ್ವಸಂಪದ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ||೫೪|| ಪುತ್ರ ತೇ ಸುಪ್ರಸನ್ನೋಽಸ್ಮಿ
ಮುಪ್ಪನಾದಾವಸ್ತುಪ್ರಭ | ಮಿತ್ರ ತೇ ಸುಪ್ರತಾಪೋಽಯಂ ಕೃತ್ರಿಮೋ ನ ಪ್ರದೃಶ್ಯತೇ ||೫೫||
ಹಯಾಸ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೋವಾಸ್ಯಂ ಮಯೋವಾಸ್ಯಂ ಚ ಭೂರಿಶಃ | ವ್ರಸನ್ನಾಸ್ಯಂ ನದಾ ವಶ್ಯಂ
ಉವಾಸ್ಯ ತ್ವಂ ಸುಖೀಭವ ||೫೬|| ಏವಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಪ್ರವರ್ಯಾತ್ಮಗೂಢಮಾಶ್ಚರ್ಯ-
ಭೂತಂ ಮಮ ವೈಭವಂ ತು | ಪುತ್ರ ಚೈತತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ಕುರು ತ್ವಂ ಮಿತ್ರೋ ಯದೈವಾಂ-
ಧಕಾರಸ್ತಮರ್ಥಮ್ ||೫೭|| ಪುತ್ರ ತ್ವಂ ವಿಪ್ರವರ್ಯಸ್ಯ ಸುಪ್ರಸನ್ನೋ ಭವ ಪ್ರಭೋ |

ಪ್ರಭುತ್ವಾತ್ಪ್ರಸಾದೋಽಯಂ ವಿವ್ರೇ ಸ್ಯಾದ್ವೈಹಿಕಪ್ರದಃ ||೫೮||

೧೧. ಸೀತಾಪತಿಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ ೫೪ ಅಜ್ಞಾನ ಹಾರಿಣ ವಿತ್ಯಾರಭ್ಯ 63 ಪೂರ್ತಿ.
ಗುರುತ್ವಾಕುರು ಕಾರುಣ್ಯಂ ವಿಪ್ರಸ್ಯಾಜ್ಞಾನಹಾರಿಣಮ್ || ಮತ್ಪುತ್ರೇಣಾದರಾರ್ಥೋಕ್ತೇ
ಮತ್ಪುತ್ರೇರರ್ಥಮಂಜಸಾ ||೫೯|| ಶೃಣು ಸೀತಾಪತೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸತ್ಪತೇ ತೇ ಶುಭಾಸ್ತಯೇ |
ತ್ವಾಮಾಗತಮಹಂ ಜಾನೇ ಚಿರಾದಾಗತವಾನಸಿ ||೬೦|| ಕರಾಯಾಗತವಾನಸ್ಮಿ ಸುರಲೋಕಾ-
ತ್ಸುಪರ್ವಸು | ಚಿರಂಜೀವ ಚಿರಂಜೀವ ಸುಖೀಭವ ಸುಖೀಭವ ||೬೧|| ಮಮಾತೀರ್ವಚ-
ನೇನೈವ ಹಯಗ್ರೀವವರೋ ಭವ ||೬೨|| ಸುತ ಸುತತ್ವಮತಸನ್ಮತೇ ಕುತಃ ಕುಮತಿರತ್ರ ತವ
ಮತ್ಪ್ರಸಾದತಃ | ವಿತತ ಭಕ್ತಿಯುತ ಮತ್ಪದೇ ಸದಾ ಕೃತಸಮಸ್ತಶುಭ ಸತ್ಪತೇ ಹರೇಃ ||೬೩||

೧೨. ಅನೇಕಭಕ್ತಪ್ರಕರಣಂ :- (64-66)

ದ್ವಿಜೀತಿ ಗರುಡಸ್ಯಾಪಿ ಸಂವ್ಯಕ್ಸಂಜೋಧನಾ ಕೃತಾ | ಪುತ್ರೀತಿ ನರಕೋತ್ತಾರಂ ಹರಿಂ
ಪುತ್ಯುಕ್ತವಾನಹಮ್ ||೬೪|| ಶೀಷೇತಿ ಭೂಧರಂ ಶೀಷಂ ವ್ಯಾಸೇತಿ ವ್ಯಾಸಮೇವ ಚ |
ಸೀತಾಪತೇತಿ ರಾಮಂ ಚ ಭೂಪೇತಿ ಭೂವರಾಹಕಮ್ ||೬೫|| ಭೂಪೇತಿ ಭೂಮೇರುದ್ಧಾರಂ
ವರಾಹಂ ಚೋಕ್ತವಾನಹಮ್ | ತಸ್ಮಾದ್ಗ್ರಹ್ಯೋಭಯಾರ್ಥಸ್ಯ (ಶ್ವ) ಮತ್ಪುತ್ರೇರರ್ಥ
ಬುದ್ಧಿಭಿಃ ||೬೬||

೧೩. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (67-71½)

ಸುತ ಸುಸೂಕ್ಷ್ಮಮತಿಮನ್ ಕೃತಕೃತ್ಯಸ್ತುಂ ಸಮಸ್ತಯುತಿಷ್ಠೂತ್ತಮಮೂರ್ತೇ | ಮತ್ಪುತಿಂ
ವಿತತ ಯುಕ್ತಿ ಸತ್ಪತಿಂ ಸತ್ಸು ವ್ಯಾಕುರು ಚ ತತ್ರ ಕೀರ್ತಯೇ ||೬೭|| ಪುತ್ರ ಮತ್ಪುತ್ರೀಕಾಂ
ಯುಕ್ತಿಮುಲ್ಲೀಕಾಖ್ಯಾಂ ತವಾನುಜಾಂ | ಕುರು ಸತ್ಪಾತ್ರದಾನಂ ತೇ ಕನ್ಯಾದಾನಫಲಂ ಭವೇತ್
||೬೮|| ಮದ್ಯುಕ್ತಿಭಾಷಣೈರ್ಭಾತಿ ತದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಸುವಾಸಿನೀ | ನಾನಾಪುಷ್ಪೋಲ್ಲತ್ಯೇಶಬಂಧಿನೀ
ಭಾವಗಂಧಿನೀ ||೬೯|| ವೇದವೇದ್ಯ ದ್ರೌಪದೀವ ಭಾತ್ಯನೇಕವರಾಪ್ಯಹೋ | ತಸ್ಮಾತ್

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಸನ್ನಂತ್ರೈರ್ಧಾರ್ಥಾನಂ ಕುರು ವರೇಷು ತಾಂ ||೨೦|| ತ್ವಮೇವ ತತ್ಪಿತಾ ಮಾತಾ ಪಿತೃ-
ಹೀನಾಂ ತು ಮಾ ಕುರು | ಅಹೋ ಮಮಾತ್ಮಜಾ ಯುಕ್ತಿಮಲ್ಲಿಕೇತಿ (ಕಾಖ್ಯಾ) ಮಮಾತ್ಮ-
ಜವರ್ ||೨೧|| ವವ್ರೇ ತಿವ್ರೇಣ ಭಾವೇನಾಪ್ಯಗ್ರಜಂ ವ್ಯಗ್ರಮಾನಿನೀ ||

೧೪. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (72-89)

ಅಪ್ಪಣಃ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟಶ್ಚ ಶಷ್ಠಣಃ ವರಿಕೀರ್ತಿತಃ ||೨೧|| ಪುಷ್ಪವಲ್ಲಭುಬುದ್ಧಿಶ್ಚ ಕಪಟೇ
ಮತ್ಪದೇ ಸದಾ | ಮತ್ಪುತ್ರ ಸುಪ್ರಸಂಗೇ ತು ಸ್ವಪ್ರಸಂಗಂ ಕರೋತಿ ಯಃ ||೨೨|| ತತ್ಪ್ರಸಂಗಂ
ತ್ವಹಂ ಸವ್ಯಕ್ ಕುವ್ರಸಂಗಂ ಕರೋಮ್ಯಹಮ್ | ಮತ್ಪುತ್ರೈ ಕೃತಪಂಡಿತೈ ಪಂಡಿತೈರ್ಮಂಡಿ-
ತೇ ಸತಿ ||೨೩|| ಪಂಡಕೈಃ ಕ್ರಿಯತೇ ಡಂಭಾತ್ಸ್ನವಾಂಡಿತೈ ಹಿಡಂಭ (ಡಿಂಭ)ವತ್ | ಅಯಂ
ತು ಕುಮನಾಃ ಕೃಷ್ಣೋ ಹ್ಯಪ್ಪಣಃ ಘಣಿಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ||೨೪|| ಶುನವತ್ಕೃತ್ಕನಂ ಕುರ್ವನ್ಮಂದ-
ನಾಗ್ರೀ ಮನಾಕ್ಚ ನಃ | ಮನ್ಮಂದನಪದಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಸ್ಯ ಸುಧಾಮಯೋವರ್ ||೨೫||
ಗಾಂ ತಂ ವೈ ಗೋಮುಖವ್ಯಾಘ್ರಂ ತ್ಯಜ ತೀಘ್ರಂ ದುರಾಗ್ರಹಮ್ | ನೋಽಪಿ ಮತ್ತಾದ-
ಭಕ್ತಶ್ಚೇತೃ ಹಿತಾಸ್ತು ಸ್ವಕೃತದುಷ್ಪೃತಿಮ್ ||೨೬|| ಮತ್ಪ್ರತಿಂ ಪುತ್ರ ಶಿಷ್ಯೇಷು ಸಮ್ಯಗ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ
ಕರೋತ್ಯ (ತ್ವ) ಹೋ | ತದ್ವೇಷಾತ್ತು ನ ಭಾಷೇಹಂ ಶೇಷಶಾಲಿವದೇ ಶವೇ ||೨೭|| ರಾಗ-
ದ್ವೇಷವಿಹೀನೋಹಂ ಹಯಗ್ರೀವಸ್ಯ ಚಾಜ್ಞಯಾ | ಇತಿ ಪೂರ್ವಂ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಮನು-
ಸಂಧತ್ಸ್ತು ಬುದ್ಧಿಮನ್ ||೨೮|| ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗೌರವಾದೇವ ವಕ್ಷ್ಯಾಮೇಷ ಸುಬುದ್ಧಿಮಾನ್ |
ನಂದನತ್ವಂ ತು ಸನ್ಮಾನಂ ಕುರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರಿಣೇ||೨೯|| ಪತಂತಮಂಬರಾತ್ಪಂತಃ ಕುಂಭಿನೀಂ
ಪ್ರತಿ ಶಂಭುನಾ | ಕುಂಭರಾಕ್ಷಸಭಂಗೇ ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ಸ್ತಂಭಿತೋ ಮಯಾ ||೩೦|| ಧ್ವಜ-
ಸ್ತಂಭೋ ದ್ವಿಜಪ್ರೀಷ್ಣ ಭುಜಸ್ತಂಭೇ ಧೃತೋ ಮಯಾ | ಸುಜನಾನ್ ಭಜಕಾನ್ ವಿಷ್ಣೋ-
ಸ್ತವಃ ಪಾತು ಮಮಾತ್ಮಜಾನ್ ||೩೧|| ಕುಂಜರಾಯುತಸತ್ಕೋಹಂ ಕಂಜನಾಭಪ್ರಿಯೇ-
ಚ್ಛಯಾ | ಮಂಜುಮತ್ತಾಣಿಸಾ ಧರ್ತಾ ಕಂಜಲೋಚನನನ್ನಿಧೌ ||೩೨|| ಅಧನ್ಮಾದುಮ-

ವಿಷ್ಣೋಹಮಿತಿ ಮಾ ಚಿಂತಯ ದ್ವಿಜ|ತ್ವದಂತರ್ಯಾಮಿಣಂ ಮಾಮಪ್ಯಧಸ್ಥಂ ವಿದ್ವಿ ಬುದ್ಧಿ-
ಮನ್ ||೮೪|| ಮತ್ಪ್ರತಶ್ಚಾತ್ರ ಸನ್ಮಾನೋ ವಾಚ್ಮಾತ್ರೇಣ ಕೃತೋಽಭವತ್ | ಪಚ್ಛೋಽಟಿಕಾಽಪಿ
ನೋ ದತ್ತಾ ತವ ವಿಪ್ರ ಮಮಾಗ್ರತಃ ||೮೫|| ಋಣಾನ್ನಿಷ್ಕೃತಿಮಪ್ಯಾಶು ನ ಕೃತಾ ತವ
ಶೋಭನ | ಭೋಜ್ಯ ವಿತ್ತಂ ಪ್ರದತ್ವಾ ತು ಋಣಾನುಕ್ತಃ ಶನ್ಯಃ ಶನ್ಯಃ ||೮೬|| ಭೋಜ-
ನಾರ್ಥಂ ಮಧುಕರವೃತ್ತಿಂ ಕುರು ಯಥಾ ಪುರಾ | ಮತ್ಪ್ರತಿಶ್ಚಾವ್ಯಶ್ಯಗತಾ ನ ಕೃತಾ ಪಶ್ಯ
ತನ್ಮತೇ ||೮೭|| ತನ್ಮಾತ್ರವೈಹಿಕಾಭಾವೇಪ್ಯಮುತ್ರಾಧೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ | ಮತ್ಪ್ರನಾದಾನ್ನ
ಸಂದೇಹೋ ವಿಶ್ವಾಸಂ ಕುರು ಸರ್ವಥಾ ||೮೮|| ಐಹಿಕೋಪಿ ಯಥಾ ಕಾಲೇ ಕಿಂಚಿತ್
ಕಿಂಚಿತ್ ಭವಿಷ್ಯತಿ | ಶ್ರೀಶಪ್ರನಾದಾದಾವಾನೋಪ್ಯತ್ರಾಪಿ ತು ಭವಿಷ್ಯತಿ ||೮೯|| ಅಹಂ ತು
ಗತ್ವಾ ಚಾಯಾನ್ಯೇ ಚಿರಂಜೀವ ಸುಖೀಭವ ||

೧೫. ವೇದನಿಧಿಪ್ರಕರಣಂ :- (೧೦-೧೫)

ದ್ವಿಜ ಸಮಾಜನತ ಸಜ್ಜನಪ್ರಿಯ ಕುಜನಭರ್ಜನ ಮಮಾತ್ಮಜ ಭೋಜ | ದ್ವಿಜವರಸ್ಯ
ಋಣಜಾಂ ಸುರುಜಂ ವೈ ಸುಜನಶ್ರೇಷ್ಠ ಹರ ಮಜ್ಜನೈರ್ದ್ವಿಜೈಃ ||೯೦|| ವೇದಾಂತವೇದ್ಯ
ಮಮ್ ನಾಂದ್ರದಯಾನಿಧೇಽದ್ಯ ತ್ವಂ ವೇದವೇದ್ಯವದಪದ್ಮಸುಧಾರನಾಬೌ | ಧೀಮಂದರೇಣ
ಮಧಿತೇ ಸತಿ ಭಾವಚಿಂತಾರತ್ನಂ ಗೃಹೀಷ್ಯ ತವ ಭಾಗದಶೋತ್ತರಾಚ್ಛ ||೯೧|| ವೇದಾಂತ-
ವೇದ್ಯ ಸುಜನಾಬ್ಧಿಸುಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತ್ವಂ ಕುಂಡಮಂಡಲ ಸುದರ್ಶನತೋ ಭವಾದ್ಯ | ತ್ವಂ
ವೇದವೇದ್ಯಕುಮುದಸ್ಯ ಪ್ರಮೋದಕಾರೀ ಮತ್ಪ್ರಟ್ಯದಿವ್ಯಸರಸೀತಟೀಜಸ್ಯ ಕಾಮಮನ್ ||೯೨||
ತ್ವಾಂ ವೇದವೇದ್ಯನುಪಿ ವಾಂ ಸಹಿತೌ ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಂತೋಷಸಂತತಿರಭೂನ್ಮಮಜ್ಜೀಷ್ಣಂ
ಪುತ್ರ | ಪೂರ್ವಂ ಯಥಾ ಚ ಸುರವರ್ಯರಘುಪ್ರವೀರಂ ತನ್ಮಾನುಜಂ ದಶರಥಸ್ಯ
ಬಭೂವ ಮೋದಃ ||೯೩|| ರಥೋತ್ಸವಸ್ಯ ವಿಘ್ನಾನಿ ಯಾನಿ ಕಾನಿಚಿದಪ್ಯಹೋ | ಸ್ತುಂಭ-
ವ್ರಸಾತನಾದೀನಿ ತಾನಿ ವಾರಿತವಾನಹಮ್ ||೯೪|| ಮದ್ಭಯಾತ್ಮದ್ವಿಘ್ನಾನಾಂ ಪುನರು-

ದ್ವರಣಂ ಬುಧ | ನೈವೇತಿ ಸುಮನೋಜ್ಞೋಹಂ ಕ್ಲಿಬಶಾಬ್ದಂ ಪ್ರಯುಕ್ತವಾನ್ ||೯೫||
ಓಂ ಏತತ್ಸರ್ವಂ ನೃಪಾಪ್ನುಪದ್ಯೇನ ಗರ್ವಂ ಹಿತಾ ಸರ್ವೇ ವಿಪ್ರವರ್ಯಾಸ್ಯಜೀನ | ಶ್ರುತ್ವಾ
ಜ್ಞೋವ್ಯಾಂ ಶರ್ವಗುರ್ವಾದಿದೇವಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವೋರ್ವತೀಂ ಯಾಂತು ಮಾನ-
ವೇಂದ್ರಾಃ ||೯೬|| ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಯೇ ಪಠಂತಿ ಮುನೀಷಿಣಃ | ಮುಕುಂದಾನ-
ನಮೇವಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ ಕಂದಾಶನಾಜಯಾ ||೯೭|| ಇದಮರ್ಪಿತನೇವಾಸ್ತು ಹಯಶೀರ್ಷಸ್ಯ
ಪಾರ್ಷ್ವಾದಾತ್ | ಸಮಂ ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯಪುರುಷಾತ್ಪತಮ್ ||೯೮|| ಯಚ್ಛ್ರುಣ್ವತಾಂ
ಭಕ್ತಿರುದಾರಸದ್ಗುಣೇ ಹರೌ ಹರೇರ್ಲೋಕಗತೇ ತಥಾ ಮಯಿ | ಭವತ್ಯಹೋ ಸರ್ವಶುಭಾ-
ಪ್ತಿಸನ್ನತೀ ದದಾತ್ಯಜಸ್ರಂ ಸುತ ಸತ್ಯಮೇವ ತತ್ ||೯೯||

ಓಂ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲಶಿಲಕವಾಗಿಶ್ವತೀರ್ಥಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀಮದ್ವಾ-
ದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ವಾಸ್ವವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ಅಲೌಕಿಕ ವಿಭಾಗೇ ವೈಭವ-
ಸರ್ವಣಿ ಏಕಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ||

|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

|| ಅಥ ದ್ವಾದಶಾಧ್ಯಾಯಃ ||

೧೦೧

೧. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (1-2)

ಹರಿಃ ಓಂ || ಮತ್ಪ್ರಸಾದಾಚ್ಚ ಭೂಪೇನ ಶಿಬಿಕಾರೋಹಣಮ್ ಕೃತಮ್ | ತವ ವಿಪ್ರ ನ ಸಂದೇಹಶ್ಚೇತ್ ಸರ್ವಂ ಹಿ ನಿರ್ದರ್ಶನಮ್ ||೧|| ಮತ್ಪ್ರಸಾದಾಚ್ಚ ಶೇಷೇಣ ಕೃತೋ ಯತ್ನ- ಸ್ತನಾವ್ತಯೇ | ವೃತ್ತೇರ್ನ ಚಾನ್ಯಥಾ ವಿಪ್ರ ಚಿಂತಯ ತ್ವಂ ಸುಖೀಭವ ||೨||

೨. ಬಹುಭಕ್ತಪ್ರಕರಣಂ :- (3-5)

ಮದತ್ತಾಚಾರ್ಯನಾಮ್ನಾ ತು ಯಃ ಕಷ್ಟಿದ್ವಾ ನರಾಧಮಃ | ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ನ ಭಣತ್ಯಂತ್ಯೇ ಕುಣಪೇನ ಕಿಮಂತರಮ್ ||೩|| ವೃಂದಾವನಪದೋವೇತತನ್ನಾವ್ಯವಾಹ್ವಯಂ ತ್ವಿಮಮ್ | ಯೇ ಚೇವಂ ನ ಭಣಂತ್ಯಂತ್ಯಾಃ ತೇ ಚ ಮದ್ರೋಹಿಣಃ ಸದಾ ||೪|| ಲಕ್ಷ್ಮೀವೇಶಿಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮ- ಮತಿಃ ಶ್ಲಕ್ಷಣವಾಕ್ ಮತ್ಕಟಾಕ್ಷತಃ | ಭೋಕ್ಷತೀಕ್ಷ್ಣಾಫಲಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ಮತ್ಪ್ರತಿಂ ವಕ್ಷ್ಯ- ತು ತ್ವಿಮಾಮ್ ||೫||

೩. ಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (6-9½)

ಲಕ್ಷ್ಮೀವತೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮತೇ ಮತ್ಕಥಾಮೃತವಾರಿಣಾ | ಸತಾಮಾಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಾದ್ಯಗ್ನಿಂ ಶಮಯ ತ್ವಂ ಸುಖೀಭವ ||೬|| ಅಹೋ ಮಮಾತ್ಮಜಾ ಯುಕ್ತಮಲ್ಲಿಕಾಖ್ಯಾ ಮಮಾತ್ಮಜಮ್ | ಬವ್ರೇ ತೀವ್ರೇಣ ಬೋಧೇನಾಪ್ಯಗ್ರಜಂ ವ್ಯಗ್ರಭಾಮಿನೀ ||೭|| ಅಗ್ರಜಾದ್ರಮಣೀ ಭೂತ್ವಾ ಜಾತಾ ನಾ ಭಾವಗರ್ಭಿಣೀ | ಸುಷಾವ ಪುತ್ರಂ ಭಾವಾಖ್ಯಂ ವಿದುಷಾಂ ತು ಮತಂ ತಥಾ ||೮|| ಅಧಾಪಿ ದೋಷಶೂನ್ಯಾಭೂನ್ನಿಃಸಂಗಸ್ಯಾತ್ಮಜಾ ಯತಃ | ಯಾಂ ತು ಶ್ರುತ್ವಾ ತು ಸತ್ಯಂಗೀ ನಿಃಸಂಗೋ ಜಾಯತೇ ಪುಮಾನ್ ||೯|| ತಸ್ಮಾನ್ನಿಃಸಂಗತಾವಾಪೌ- ತತ್ಸಂಗಾಚ್ಛ್ರಯಾದಿಮಾಮ್ ||

೪. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (10-10½)

ಕೋವಾ 'ತ್ವಯಿ ದಯಾಶೀಲೋ ವರ್ತತೇ ಮತ್ಪ್ನತೋಪಮಃ ||೧೦|| ಋಣಮೋಚ-
ಯಿತಾರಂ ತೇ ಮತ್ಪುತ್ರಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜ ||

೫. ಸೀತಾವತಿವ್ರಕರಣಂ :- (11-16)

ಯಶ್ಚಾಕ್ಷೇಪಂ ಕರೋತ್ಯತ್ರ ಮತ್ಪುತ್ರೌ ದೋಷಶಂಕಯಾ ||೧೧|| ತತ್ಪ್ರಾಣಸ್ಯೈವ ಚಾಕ್ಷೇಪಂ
ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಃ ಕರೋತ್ಯಹೋ | ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಪುನಃ ಸತ್ಯಂ ತ್ರಿವಾಚಾಪಿ ಮಯೋಚ್ಯತೇ
||೧೨|| ವಿಪ್ರಾಂತರ್ಯಾಮಿಣಾ ಚೇಯಂ ಸತ್ಪತಿಶ್ಚ ಮಯಾ ಕೃತಾ | ಅಯಂ ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ
ಶ್ರೀಮಾನಾನಾಂ ಚಾತಿವಾಸಿನಾ ||೧೩|| ಆತವೇ ನಾಪಿ ತಃ ಕಾಮಂ ದೇವರೇಣ ವಣಿಗ್ ಭೃತಾ |
ದ್ವಿಜಾಂತರ್ಯಾಮಿಣಂ ಮಾಮಪ್ಯಾತಪಸ್ಥಂ ಚಕಾರ ಸಃ ||೧೪|| ಪುತ್ರ ಪ್ತಂ ಶೀಘ್ರತಸ್ತಸ್ಮಾ-
ದ್ಭಣಾನ್ಮೋಚಯ ಮಾರಣಾತ್ | ಪುತ್ರ ಮದ್ವಚನಂ ಸತ್ಯಮೇಕಂ ಕುರು ಚ ಕೀರ್ತಯೇ
||೧೫|| ಅಹಂ ದಾನ್ಯಾಮಿ ಮದ್ವಾಸ್ಯಂ ಶಶ್ವದ್ಯುಧಿವಿಮೋಚನೇ | ವಿಪ್ರಾಯ ಪಾಪಸ್ತಕಾಮಾಯು
ನಿರ್ವಿಘ್ನಂ ಕುರು ತತ್ರ ಚ ||೧೬||

೬. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (17-21)

ಮತ್ಕಾರ್ಯಮಪಿ ಭೂದೇವ ಕಿಂಚಿದಪ್ಯತಿಲಂಘಿತುಮ್ | ನ ಶಕ್ಯಂ ನ ಕೃತಂ ತಚ್ಚ ತವ
ಕಾರ್ಯೇತು ಕಿಂ ಪುನಃ ||೧೭|| ಇತಃ ವರಂ ತು ಮತ್ಕಾರ್ಯಂ ತವ ವಾ ವಿಪ್ರವರ್ಯ
ಯತ್ | ನ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಕುರ್ವಿತಿ ವ್ಯರ್ಥಂ ದೈನ್ಯಂ ಮಮ ನ ರೋಚತೇ ||೧೮|| ತವಕಾರ್ಯಂ
ತು ವಿವೇಶ ಪ್ರಾಗೇವೋಕ್ತಂ ಮಯಾನಘ | ಭೋಜ್ಯವಿತ್ತಂ ಪ್ರದತ್ವಾತು ಋಣಾನುಕ್ತಃ
ಶನ್ಯಃ ಶನ್ಯಃ ||೧೯|| ಇತಿ ಪೂರ್ವಂ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಮನುಸಂಧತ್ಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿಮನ್ | ಸತ್ಪಾತ್ರೇ
ದಾನಶೀಲಸ್ಯ ಮತ್ಪಾತ್ರೇ ಚಾನ್ಯದೋ ದ್ವಿಜ ||೨೦|| ಮತ್ಕರೇ ಚೋದಕಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ಕರಂ
ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾದಿಹ | ಋಣಮೋಚಯಿತಾ ತೇ ಚ ಮರಣಂ ನೈತಿ ಶೀಘ್ರತಃ ||೨೧|| ಶರಣಂ
ವ್ರಜ ಮತ್ಪುತ್ರಂ ಕರುಣಾಕರ ಮಂಜನಾ ||

೭. ನೀತಾವತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (22-27)

ವಿಪ್ರಸ್ಯ ಪುತ್ರಲಾಭೋಯಂ ಭವತೀತಿ ಮಯೋದಿತಮ್ ||೨೧|| ತತ್ಸತ್ಯಂ ಸಮುಭೂತ್ಪುತ್ರ
ಕುತ್ರ ತೇ ಸುಶಯೋ ವದ | ಏವಂ ಮಯೋದಿತಂ ಸರ್ವವೈಹಿಕಾಮುಷ್ಮಿಕಂ ಚ ಯತ್
||೨೩|| ತತ್ಸತ್ಯಂ ನಾತ್ರ ಸಂದೇಹೋ ವಿಶ್ವಾಸಂ ಕುರು ಸರ್ವದಾ | ಸುಜನಾಂಭೋಜ ತೇಜ-
ಸ್ವಿನೌ ಕುಜನಾಂಬುಜರಾಜ ತೇ ||೨೪|| ಸ್ವಜನೇ ಚಾನ್ತು ನೌಜನ್ಯಂ ದ್ವಿಜರಾಜೇ ಚ ಸರ್ವದಾ |
ಏವಂ ಮುದೀರಿತಾಂ ಕೀರ್ತಿಮಾರ್ತಿನಾಶಕರೀಂ ಪರಾಮ್ ||೨೫|| ಆದಾಯ ತೇ ಚಾನಂದಾಯ
ಚಾನಂದೀ ಭವ ನಂದನ | ಹರೌ ಕುರು ಗುರೌ ಭಕ್ತಿಭಾರಂ ಧೀರ ಪರಾತ್ಪರೇ ||೨೬|| ಘೋರ-
ಸಂನಾರಪಾರಂ ತ್ವಂ ತಿರ್ತಿಷ್ಠಾಶ್ಚೇತ್ಸಪಾಕರೇ | ಕುಜನಂ ತ್ಯಜ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಂ ಭುಜಗಂ
ತು ಜನೋ ಯಧಾ ||೨೭||

೮. ವಿವ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (28-30)

ಮಯಾ ಯದುಚ್ಯತೇ ತದ್ವೈ ಹಿತಾ ಚಾನ್ಯತ್ಸಯೋಚ್ಯತೇ | ಕರಣಾವಾಟವಂ ವಿಪ್ರ ಮರ-
ಣಾರ್ತಿಸಮಂ ತವ ||೨೮|| ಗುಣಾಧಮಾನಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತೇ ಬಲಾಧಿಕಾನಿತಿ ತ್ವಯಾ | ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ
ವಿಪ್ರವರ್ಯೇಹ ತವ ಮೌಢ್ಯಮಹೋ ಬತ ||೨೯|| ಸ್ವಪ್ನ ಸತ್ಯತ್ವವಾದೇನ ಜೀತುಮಿಚ್ಛಂತಿ
ವಾದಿನಮ್ | ಯೇ ತತ್ಸವಾದಿನಃ ಸರ್ವೇ ತ್ವಂಗೀಕುರ್ವಂತು ಮತ್ಪ್ರತಿಮ್ ||೩೦||

೯. ಶೀಷವ್ರಕರಣಂ :- (31-42)

ಹೇ ಪುತ್ರ ವಿಪ್ರವರ್ಯೋಯಂ ಕುತ್ರ ಯಾಸ್ಯತಿ ಮುಚ್ಛ್ರಿಯಃ | ಸತ್ಪ್ರಾರ್ಥಂ ತವ ಸತ್ಪಾತ್ರಂ
ಸಕಲತ್ರಃ ಸಪುತ್ರಕಃ ||೩೧|| ಶ್ರೋತ್ರಿಯಃ ಶಾಸ್ತ್ರವೇತ್ತಾ ಚ ಕೃಪಾವಾತ್ಮೋ ಮಮಾತ್ರ ತು |
ಗಾತ್ರೇಕಕೃತರಃ ಪುತ್ರ ಕುತ್ರ ಯಾತ್ರಾಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ ||೩೨|| ಭೋಜ್ಯ ವಿತ್ತಂ ಋಣಾನುಕ್ಮಿ-
ದತ್ತವಾನ್ಯನುನಾಕೃತಃ | ಭೋಜನಾರ್ಥಂ ತು ಕಿಂಚಿದ್ವಾ ನಾಸ್ತಿ ಚಾಸ್ಮೈ ದಯಾಂ ಕುರು
||೩೩|| ಮುಚ್ಛಿಷ್ಯದ್ವಾರ್ಪಯ ತ್ವಂ ನಾ ಪುತ್ರ ಕಿಂಚಿದ್ವದಸ್ಸಹ | ಮದ್ವಾಚಂ ನಂದನ ತ್ವಂ ಹಿ

ಸರ್ವಧಾ ಮಾ ವೃಧಾ ಕುರು ||೪|| ಕಿಮತ್ರ ಬಹುನೋಕ್ತೇನ ಮಮೈಕೋಕ್ತಿಃ ಶತೋಕ್ತಿ ಕಾ |
ತಸ್ಮಾದ್ವಾಸಯ ಮಚ್ಛಿಷ್ಯೈರ್ಮದಾಚ್ಛೇತಿ ನಿವೇದ್ಯ ತಾನ್ ||೪|| ಇದಂ ತು ಸರ್ವಂ
ವೃತ್ತಂತಂ ವದ ಸೀತಾಪತೇಃ ಸುತ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಸಂತೋಷವಂತಶ್ಚ ತಂ ವಿನಾ ವದ ತಾಸ್ತುನೇ
||೪|| ಮಾತ್ರಾ ವಿಹೀನಃ ಪಿತ್ರಾ ಚ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಮಿತ್ರಾತದೈವ ಚ | ಮಾನುತ್ರಾಶ್ರಿತನಾ-
ವ್ವಿಪ್ರಃ ಸತ್ಪಾತ್ರಂ ಕಿಮತಃ ಪರಮ್ ||೪|| ಸ್ವಾಮಿಃತ್ವೇನ ಸಖಿತ್ವೇನ ಬಂಧುತ್ವೇನ ಸುಹೃತ್ವತಃ |
ಮಾಮಾತ್ರಾಶ್ರಿತವಾನ್ವಿಪ್ರಃ ಸತ್ಪಾತ್ರಂ ಕಿಮತಃ ಪರಮ್ ||೪|| ಕಿಮತ್ರ ಬಹುನೋಕ್ತೇನ
ವಿಪ್ರೇ ಮುಪ್ಪೀತಿರಂಜನಾ | ಜಾಯತೇ ತ್ರಾಯತೇ ಕಾಮಂ ಕಿಯಜ್ಞನ್ತ ಋಣಂ ಮುನೇ
||೪|| ವೃದ್ಧಃ ಶುದ್ಧಃ ಸದಾ ಭಕ್ತಿಬದ್ಧಃ ಸದ್ವರ್ತಮದ್ಧತಿಃ | ಶ್ರದ್ಧಾಸಮುದ್ಧತೋ ವಿದ್ವಂ-
ಧತ್ತೇ ಮದ್ಬುದ್ಧಿ ಬಂಧಿತಃ ||೪|| ಶರಣಾಗತ ವ್ರಂ ತಂ ಕರುಣಾಕರ ಮಂಜಸಾ | ಮರ-
ಣಾರ್ತಿ ದರಿಷ್ಠಾಮಿ ವರಿಣಾಮಂ ಗತೇಪ್ಯಹೋ ||೪|| ತಸ್ಮಾತ್ಪುತ್ರ ಗತಿಃ ಕಾ ವಾ ಮಯಾ-
ತ್ಯಕ್ತೇ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮೇ | ತ್ವಮವ್ಯಮುಂ ಮಮಾವಾಸಂ ಮಾನಯಸ್ವ ಸುವಾಸಸಾ ||೪||

೧೦. ವಿಪ್ರವ್ರಕರಣಂ :- (43-51)

ಶಶ್ವದ್ವಿಸ್ತೃತಿಶೀಲಸ್ಯ ಕಸ್ಯತೌ ವಿಸ್ತೃತಿರ್ಭವೇತ್ | ಆಮೃತಿಂ ತವ ವಿವ್ರೇಂದ್ರ ಕಾಮುತಿಂ
ತ್ವಜ ಮಾಂ ಭಜ ||೪|| ವಿಪ್ರ ನಂದನ ಮನ್ಯಂ ವಾ ಧನಿನಂ ಮನಸಾಪಿ ವಾ| ಕಾರ್ಪಣ್ಯಂ
ನ ವದಸ್ವ ತ್ವಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜ ಮಾಂ ಮುನಿಮ್ ||೪|| ಕಾರ್ಪಣ್ಯಂ ತವ ವಿಪ್ರೇಶ ಮಮ
ಸಂತೋಷಕಾರಣಮ್ | ತ್ವದಂತರ್ಯಾಮಿಣೋ ವಿದ್ವನ್ ಭವೇತ್ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತಿನಃ ||೪||
ಯಾವದೀಶ್ವರದತ್ತಂ ವಾ ವಿತ್ತಂ ಗೃಹ್ಣಿಷ್ವ ಪೋಷಣಮ್ | ಕುರು ಪುತ್ರಕುಲತ್ರಾದಿಮಿತ್ರಾಣಾಂ
ಸಪ್ರಕರ್ಮಣಿ ||೪|| ಅಂತೇ ಸುತ್ರಾಮಲೋಕೋಯಂ ಕಾಂತಸ್ತವ ಭವಿಷ್ಯತಿ | ಶಾಂತಿ-
ಸ್ತವ ಭವೇದ್ವಿದ್ವನ್ ಮಾಂ ತಾತಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜ ||೪|| ಮನ್ಮಂದನಪದಂ ಧನ್ಯಂ ಧನ-
ಧಾನ್ಯಾದಿಕಂ ದಿನೇ | ದಿನೇ ಮಮೇತಿ ಜಾನಿಹಿ ಕಾನೀತಿನೋಚ್ಚತೇ ಮಯಾ ||೪||

ಮಾತೃತ್ವೇನ ಪಿತೃತ್ವೇನ ಭ್ರಾತೃತ್ವೇನ ಚ ಮಿತ್ರತಃ | ತ್ರಾತುರ್ಮೇವ ಪುತ್ರತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತಃ | ಸತ್ಪಾತ್ರಂ ಕಿಮತಃ ಪರಮ್ ||೪೯|| ತನ್ಮಾಚ್ಛರಣ್ಯಂ ಶರಣಮರಣಂ ಶರಣಾರ್ಥನಾಮ್ | ಭರಣಂ ಮಮ ಮಂತ್ರೇಣ ಗುಣೇನಂ ವ್ರಜ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ||೫೦|| ಏವಂ ಮದ್ಬುದ್ಧಿಬದ್ಧಸ್ತ್ವಂ ಶುದ್ಧಸದ್ಗುಣಪದ್ಧತಿಮ್ | ಮುಗ್ಧಬುದ್ಧಿಂ ವಿನಾ ಶ್ರದ್ಧಾಸಮಿದ್ಧೋ ಬುದ್ಧಿಗಾಂ ಕುರು ||೫೧|| ೧೧. ಸೀತಾಪತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (52-53)

ಮಾ ತ್ಯಜಸ್ತ್ವಂ ಮಮಾನಾಸಂ ಕಾಮಾವಶ್ಯಂ ತು ಯಾಸ್ಯತಿ | ಹಿತ್ವೈನಂ ತತ್ಸವೇತ್ತಾರಂ ಮತ್ತೋನ್ಮತ್ತಂ ತ್ವಿತಃ ಪರಮ್ ||೫೨|| ಮಮ ಮೂರ್ತಿಧರಂ ಕೀರ್ತಿಂ ಖ್ಯಾಸಯಂತಂ ಸತಾಮಿಹ | ಆರ್ತಿನಾಶಕರೀಂ ನಾರ್ಥೀಕುರು ದೇಹಂ ತು ಮಾ ತ್ಯಜ ||೫೩||

೧೨. ಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (54-62)

ಶಬ್ದಜಾಲಾನಿ ಮದ್ಬುದ್ಧಿಲೋಲಾನೀತಿ ಭಯಾಚ್ಛಮಾಂ | ನಮಂತಿ ತಾವಕಾನೀತಿ ಸಂಸ್ತುಬ್ಧಾ - ಮುಗ್ಧಕಾನಿ ಚ ||೫೪|| ಪ್ರಕೃತಿಪ್ರತ್ಯಯೌ ಮಹ್ಯಂ ಸ್ವಕೃತೌ ನತ್ಯಮೂರ್ತಿನೌ | ಸಾಚಿವ್ಯಂ ಕುರುತಃ ಸಮ್ಯಗ್ವ್ಯವಹರ್ತುಂ ವರಾನ್ವತಿ ||೫೫|| ತನ್ಮಾಚ್ಛಬ್ರಹ್ಮ ದೋಷೋಯಂ ನಾಸ್ತಿ ನಃ ಶಾಬ್ಧಿಕೋತ್ತಮ | ಸಾಸ್ತಿ ನಿರ್ದೋಷತಾ ಕಾತ್ರ ದೋಷ(ಷಿ)ತಾ ಮುನಿ- ಭೂಷಣ ||೫೬|| ಯತ್ರ ಪ್ರತೀತಾರ್ಥಬಾಧಸ್ತತ್ರಾಂತರ್ಯಾಮಿಸಂಗ್ರಹಃ | ಕರ್ತವ್ಯಃ ಸತತಂ ವಿಷ್ಣುಃ ಸ್ಮರ್ತವ್ಯಃ ನೋಽಪಿ ಮತ್ಪ್ರತೌ ||೫೭|| ಅಹಂ ದ್ವಿಜಸ್ಯ ನತ್ತೇಜಃ ಕಾರಯಿಷ್ಯೇ ಸ್ವಶಿ- ವ್ಯಕೇಃ | ಯಥಾಕಮುತ್ರಾಪಿ ಕಾಮೈಶ್ಚ ತಥಾತ್ರಾಪಿ ಸುಮಾನವ್ಯಃ ||೫೮|| ಯದಿವಾ- ನೈವ ಕುರ್ವಂತಿ ತರ್ಹಿ ಸರ್ವಂ ಯಶಃ ಶ್ರಿಯಃ | ಆಯುಷ್ಯಂ ಚ ಹರಿಷ್ಯಾಮಿ ಪಶ್ಯಂತು ತಪನೋ ಬಲಮ್ ||೫೯|| ಲಕ್ಷ್ಮೀವತೇ ಚ ಗತ್ವಾ ತ್ವಂ ನೌಕ್ಷ್ಮೀಂ ವಾತಾರ್ತಂ ವದಸ್ವ ಮೇ ಮತ್ಪಾತ್ರಂ ತತ್ರ ಚಾತ್ರಾಪ್ತಂ ನಾಮ್ಯಾ ಸೀತಾಪತಿಂ ಮತಮ್ ||೬೦|| ನೋಚೇತ್ತವಾಪಿ ದಂಡಶ್ಚ ಭವೇನ್ನನ್ಮಂಡನಂ ವಿನಾ | ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಭಂಜಿಷ್ಯಾಃ ಭಾಂಡೀ ಕೃತ (ರಕ) ಗತಿ-

ಯಧಾ ||೬೧|| ವಿಪ್ರಃ ಸ್ವಾರ್ಥಂ ವದತ್ಯೇವ ತೇಜಃ ಶ್ಲೋಕಂ ಸ್ವಕಲ್ಪಿತಮ್ | ಇತಿ
ಜಾನಂತಿ ಮಾಂ ಮರ್ತ್ಯಾಃ ಸ್ತರ್ತವ್ಯಾ ನೈವ ತೇ ಮಮ ||೬೨||

೧೩. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (63-66)

ವಿಪ್ರತ್ವಂ ಲಜ್ಜಯಾ ಯುಕ್ತೋ ಮಜ್ಜಾತಂ ನ ವದೇಃ ಕುತಃ | ಕುಬ್ಜಾಪತೇಃ ಪ್ರಿಯಂ
ಭಕ್ತಂ ಸಜ್ಜಾನಂ ಮುಶ್ಠಿಯೇರತಮ್ ||೬೩|| ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಶ್ಚ ಮಧ್ಯಕ್ಷೋ ವಕ್ಷ್ಯತೈವ
ಮದಾಜ್ಞಯಾ | ತ್ವಂ ಚ ತೂಷ್ಣೀಂಚ ತಿಷ್ಠಸ್ವ ಮರ್ತ್ಯಾದಸ್ಮರಣೇ ರಮನ್ ||೬೪|| ತೇಜಸಾ
ಮೇ ಜಿತಾ ಲೋಕಾಃ ಕೋ ಜಿತೋ ನ ಭವೇದಿಹ | ಉರ್ಜಿತಾಭಯನೋ ಮಹ್ಯಂ
ಪೂಜಿತಾಶ್ಚ ನಮಂತ್ಯಹೋ ||೬೫|| ಇತಿ ಮರ್ತ್ಯಾ ತು ತಾಂ ಕೀರ್ತಿಮಾರ್ತಿನಾಶಕರೀಂ
ತವ | ಸಾರ್ಥೀಕುರು ಮಮಾಜ್ಞಾಂ ತಾಂ ಕಾರ್ತಿಸ್ತವ ಭವಿಷ್ಯತಿ ||೬೬||

೧೪. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (67-70)

ವಿಪ್ರಶ್ಚ ಮನಸಾ ವಾಚಾ ಕರ್ಮಣಾ ವಾ ಗುಣಾರ್ಣವ | ನ ಕಾಂಕ್ಷತಿ ಸ್ಮ ಸುಕ್ಷೇಣೋ-
ಪ್ಯತ್ಯಂತಾಶಾವಶೋ ನ ಹಿ ||೬೭|| ತನ್ಮಾತ್ಸಮೇವ ಸನ್ಮಾನಂ ಮಮೈವೇತಿ ಕುರುಷ್ಯ ತಮ್ |
ತನ್ಯೇವ ಪ್ರೀತಿರತ್ಯಂತಂ ಮಮೈವ ಚ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ||೬೮|| ಮಂದಸ್ತುತಧರಂ ಸಾಂದ್ರಾನಂದ-
ಸಂದೋಹಮಂದಿರಮ್ | ಶತಾನಂದಗುರುಂ ಸಾಂದ್ರ ಹಯಸತ್ಯಂಧರಂ ಸ್ಮರ ||೬೯|| ಲಕ್ಷ್ಮೀ-
ಪತೇ ತವ ಸುತಂ ಮಮ ನಾಮಯುಕ್ತಂ ಕೃತ್ವಾ ಕರೋಷಿ ವಿತತಾಂ ರತಿಮೇವ ಚಾತ್ರ |
ಸೀತಾಪತಿಂ ಮಯಿ ಸುಭಕ್ತಿಮತಾಂ ಪ್ರಶಸ್ತಂ ಮತ್ಪುತ್ರಮವ್ಯಭಿಮತಂ ವದ ಮನ್ನಿರೂಪಮ್
||೭೦||

೧೫. ವಿಪ್ರವ್ರಕರಣಂ :- 71-80†

ತವ ನಂದನಕರ್ಣಸ್ಯ ಸ್ವರ್ಣಯುಕ್ತಶ್ಚ ಸನ್ಮಣಃ | ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಕ್ಷಣಗತ್ವಾಸೀಜ್ಜನಾನಾಂ
ನಯನಂ ವಿನಾ ||೭೧|| ತಚ್ಛಾಸಿ ಮತ್ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಚಾಸೀತ್ಯಾಂಕ್ಷಿತವೀಕ್ಷಯಾ | ಭೋಕ್ಷ್ಯ-
ತೀಕ್ಷ್ಣಾಫಲಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ತತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಭೂತವ ||೭೨|| ದಕ್ಷವ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಿತ್ಯುಕ್ತೇ ಶತ್ಸಮುಕ್ತಮಿತಿ

ಶ್ರೀ ಸಾ.
ವೃಂ ೮.
ಅ. ೧೧

ತ್ವಯಾ | ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಂ ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯ ತತ್ಪ್ರಕ್ಷೀಕೃತಮಕ್ಷತ ||೭೩|| ವಿಚಾರ್ಯೈವ ವದಸ್ವ ತ್ವಂ
ತವಾಚಾರ್ಯತ್ವಮಂಜನಾ | ಮಮಾಚಾರ್ಯಮತಂ ವೃಚ್ಛ ಕಿಮಾಚಾರ್ಯತ್ವಸತ್ಯಲವ್ಹಾ
||೭೪|| ಅಚ್ಯುತಂ ಸ್ಮರ ವಿಪ್ರೇಶ ಕಶ್ಚುತಿಂ ನ ತ್ಯಜೇದಿಹ | ಸ್ವಚ್ಛಮೂರ್ತಿಸ್ಮೃತೌ ವಿದ್ವಾನ್
ವೃಚ್ಛ ಮಾಮೇವ ಪ್ರಭುಮ್ ||೭೫|| ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಮಮ ವೃಂದಾವನೇ ಸದಾ |
ಸದ್ವೃಂದಾನಾಂ ವದಸ್ವ ತ್ವಂ ಮದ್ವೃಂದಾವನ ವೈಭವಮ್ ||೭೬|| ಅಹಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತತ್ವಾಪಿ
ವಕ್ಷ್ಯೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮತೇ ಸುತ | ಕೋ ದಕ್ಷಶ್ಚಕ್ಷುಷಾ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಮತ್ತೇಜಃ ಸಾಕ್ಷಿಗೋಚರಮ್
||೭೭|| ವಿಪ್ರಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವೇವೈತತ್ಸರ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮೇವ ಚ | ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಂಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ತೇ
ಸಾಕ್ಷಿಣಂ ವಿನಾ ||೭೮|| ತತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇಪಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಂತರಕಾಂಕ್ಷಾ ಭವೇದಿಹ | ತತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇಪಿ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಂತರಬುದ್ಧಿಶ್ಚ ಜಾಯತೇ ||೭೯|| ಏವಂ ಚೇದನವಸ್ಥಾನ್ಯಾತ ಕಾಪ್ಯವನ್ಯಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾ |
ನ ಜಾಯತೇ ಪ್ರಜಾನಾಂ ತು ಜಾನೇ ಕುಬ್ಜಾವತೇಃ ಪ್ರಿಯಮ್ ||೮೦|| ತ್ವಾಂ ತು ಮಾಂ ತಾತ
ಬುದ್ಧ್ಯಾ ತ್ವಂ ಸತ್ರಕರ್ಮಂ ಸದಾಕುರು ||

೧೭. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿವ್ರತರಣಂ :- (81-94)

ಅಹಂ ವಿಮಾನಮಾರುಹ್ಯ ಚಾಮಾನವಸವನ್ನಿತಃ ||೮೧|| ಕುಮಾನವಗತಿಂ ಹಿತಾ ಸುಮಾ-
ನವಸಮೀಪಗಃ | ತತೋಽವರುಹ್ಯ ತನ್ಮಾತೃ ತಮುಹ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮಮ್ ||೮೨||
ತತ್ಕರ್ಣೇ ಸ್ಪರ್ಣಸಂಕೀರ್ಣಾಭರಣೇ ವಚ್ಚಿ ವಿವಿಚ್ಯ ತಾಮ್ | ಶ್ಲೋಕಾನ್ವೈ ಪಂಚ ವಾ ಸಪ್ತ
ನವ ವಾ ದಶವಾಕ್ಯಾ ವಾ ||೮೩|| ತ್ರೀನ್ವೈಕಂ ಪಂಚ ದಶ ಚ ದ್ವಾದಶಾದಿ ಕ್ರಮಾದಿಹತ|ತೋಽಂ-
ತರ್ಥಾನಮಾನಾದ್ಯ ಸೀಮಾದ್ಯಂತಂ ಗತೋಸ್ತೃಹಮ್ ||೮೪|| ಸ್ವರ್ಗಾದಿಭರ್ಗಲೋಕಾನಾಂ
ಗರ್ಗಾದಿ ಮುನಿಭಿಃ ಸಹ|ಪೂರ್ವಂ ಮದ್ಯತಸ್ತಗ್ಗಂಧಶುದ್ಧಗಂಧಂ ಚ ಚಿಘ್ರತಿ||೮೫|| ಶ್ರದ್ಧಾ-
ಸಮಿದ್ಧಸದ್ಬುದ್ಧೌ ಧೈರ್ಯಾದ್ಧತ್ತೇ ಮದೀರಿತಮ್ | ಏವಂ ಸ್ವಸ್ವಕ್ರಮಂ ವಿಪ್ರೇ ಮಾನಿನ್
ಜಾನೀಹಿ ತ್ವಂ ಸದಾ ||೮೬|| ಕಾನೀಹ ಸುಕೃತಾನ್ಯಸ್ಯ ತ್ವಂ ತು ಮಾನಾದಿಕಾನ್ ಕುರು | ಶ್ರೀ-

ಮದ್ವಾಗೀಶಸಂಜಾತವಾದಿರಾಜಾಖ್ಯಸನ್ಮನೇಃ ||೮೭|| ಗರ್ಜಿನಃ ಜಾತಾ ಚಾತ್ಮ್ಯವ ಭ್ರಮತೇ
ಶ್ರಮತೇನಿಶವಮ್ | ಇತಿ ಜಾನಂತಿ ಯೇ ಮರ್ತ್ಯಾಃ ಪತಿತಾ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||೮೮|| ವತಂತಿ
ಪಿತೃಭಿಃ ನಾರ್ಧಂ ವಿತತೇ ನರಕೇ ಸುತ | ಸ ವೈ ಮಹಾನುಭಾವಶ್ಚ ಮೋದತೇ ವಿಷ್ಣು
ಮಂದಿರೇ ||೮೯|| ಇತಿ ಜಾನಂತಿ ಯೇ ಮರ್ತ್ಯಾ ಅಪ್ಯಮರ್ತ್ಯತ್ವ ಗಾಮಿನಃ | ಮೋದಂತೇ
ದಿವ್ಯ ಲೋಕೇಷು ನಾಕಾದಿಷು ನ ಸಂಶಯಃ ||೯೦|| ಏವಂ ಶಶ್ವತ್ಪ್ರಸನ್ನೋಽಸ್ಮಿ ಪುತ್ರ
ಸತ್ಪ್ರೀಕ್ಷಾ ತೇ ಜಾಯತೇ ಕಾತ್ರ ಶಂಕಾ | ಮತ್ಪ್ರೀಕ್ಷಣಾತ್ ಪ್ರಾಣನಾಥ ಪ್ರಿಯೇಽಸ್ಮಿನ್ ಕೃಷ್ಣೇ
ಭಕ್ತಿಂ ಕುರು ಮಂತ್ರೇಣ ವೃಷ್ಣನ್ ||೯೧|| ಹೇ ಪುತ್ರ ತವ ವಾಪಾನಿ ಚಾವಾನೀವ ನಮಂತಿ ಚ |
ದಿನೇ ದಿನೇ ಕಲಾವೃದ್ಧಿವರ್ಧನೇ ಮದನಂ ವಿನಾ ||೯೨|| ಜಾಯತೇ ಕಾಮಂ (ಯ) ತಶ್ವಾಪಿ
ಮಾಪತೇತ್ಯಾಯತೇಕ್ಷಣ | ತವ ವಾಪಾನಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ವರ್ಮಾಣಿ ಧೃತವಾನಸಿ ||೯೩|| ಮತ್ಪ್ರ-
ಪಾವಾತ್ರರುವಾಣಿ ವೈರಿಣಾಂ ಮಾರಕಾಣಿ ಚ | ತನ್ಮಾತ್ರವ ನ ಭೀತಿರ್ವಾಽಽಚಾಮು ವಾ
ನಾಸ್ತಿ ಪಾರ್ಥಿವಾತ್ ||೯೪||

೧೭. ವಿವ್ರಪ್ರಕರಣಂ ಪಾರ್ಥಿವಾದಿತ್ಯಾರಭ್ಯ :- (95-107)

ಮಾನಂ ವೈ ಜಾಯತೇ ಕಾಮಂ ಮಾನಿಂಸ್ತವ ನ ಚಾನ್ಯಥಾ | ತನ್ಮಾನ್ಮಮ ವದೇ ನಿತ್ಯಂ
ಭಕ್ತಿಂ ಕುರು ಸುತೋತ್ತಮ ||೯೫|| ವಿತತಾಂ ಕೀರ್ತಿಮಾಪ್ನೋತಿ ಸತತಂ ಚ ಭವಾನಿತಿ |
ವಾದಿರಾಜಾಗ್ರತಃ ಕ್ಷುದ್ರರಾಜಕಾರ್ಯಂ ಕುತಸ್ತವ ||೯೬|| ವಾದಿಭ್ರಮ್ಯಗರಾಜೋಹಂ
ವಾದಿರಾಜೋ ಹರಿಂ ಭಜೇ | ರಾಜ್ಞಾಂ ಕಾರ್ಯೇಣ ಮೇ ಕೃತ್ಯಂ ಪ್ರಾಜ್ಞ ಕಿಂ ವದ
ಮದ್ವಿಧೇಃ ||೯೭|| ಈಶ್ವರಸ್ಯೈವ ಸಂಕಲ್ಪೋ ಯಥಾ ಚಾಸ್ತಿ ತಥಾ ಭವೇತ್ ||೯೮||
ತಸ್ಮಾಲ್ಲೋಕಸ್ಯ ವಾರ್ತಾಂ ಮಾಂ ನ ಪೃಣಿಷ್ವಾದ್ಯ ಗಚ್ಛತು | ರಾಜ್ಞಾಂ ವಾವಾತ್ಮನಾಂ
ವಾರ್ತಾ ಸತಾಮಾರ್ತೀಪ್ರದಾ ಧ್ರುವಮ್ ||೯೯|| ತನ್ಮಾತ್ಮಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶ್ರೀಮನ್ ವದ
ಮದ್ಬ್ರೂಣ ವೈಭವಮ್ | ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಗುಣಸಂಭೂತಂ ಪೃಣು ತ್ವಂ ಗುಣಿನಾಂ ವರ ||೧೦೦||

ಪುನಃ ಪುನಃ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯೇಹಂ ತದ್ಗುಣೌಘಾನಪಿ ದ್ವಿಜ ||೧೦೧|| ಶನ್ಯಃ ಶನ್ಯಃ ಶ್ರುಣು ತ್ವಂ ಹಿ
ಮದಂತರ್ಯಾಮಿಣೋ ಹರೇಃ|ಅಧಾಪಿ ನ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಹ್ಯವಿಶ್ವಾನಾತ್ಮನಃ ಕಲೇಃ ||೧೦೨||
ಮಿಥ್ಯಾಮತಿಸ್ವರೂಪತ್ವಾನ್ಯೈವೇತಿ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯತೇ| (ತೇನವೇತ್ತಿ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯತಿ ಇತಿ ವ್ಯಂಪಾಠಃ)
ಕಾವುರುಷ ಹನ್ಯಮಧ್ಯಸ್ಥಃ ಕೋವ ಏವ ಭವಿಷ್ಯತಿ ||೧೦೩|| ಶಾಪಂ ತದಾ ಪ್ರದಾನಾನ್ಯಮಿ ಪಾಪ
ಪುರುಷರುಪಿಣಃ | ಏವಂ ಸರ್ವಂ ಜಗನ್ನಷ್ಟಂ ಕಷ್ಟಾತ್ಪಷ್ಟಂ ಚ ಯಾಸ್ಯತಿ ||೧೦೪|| ಸ್ಪಷ್ಟಾತ್
ಸ್ಪಷ್ಟತಮಂ ಲೋಕಂ ನಾರಕಂ ಯಾತಿ ದಾರುಕ | ತನ್ಮಾತ್ಪಲಿಯಗೇ ಘೋರೇ ನಾರೇ-
ಲೋಕಂತು ಯಾಸ್ಯತಃ ||೧೦೫|| ವಾಸ್ಯತೋ ದುಃಖರೂಪಾಣಿ ನೀರಾಣೀತಿ ಚ ತಾನ್ವತಿ | ನ
ವಕ್ಷೇ ನೂಕ್ಷ್ಮವೃತ್ತಾಂತಂ ಧ್ವಾಂಕ್ಷವೃತ್ತಿಂ ಚ ಕಾಂಕ್ಷತಃ ||೧೦೬|| ಸಾಕ್ಷಿಸಿದ್ಧಂ ತು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾ-
ಯೋಗ್ಯಂ ಕಾಂಕ್ಷಿತಮಿಕ್ಷಯಾ | ವಕ್ತವ್ಯಮೇವ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ನಾವಕ್ತವ್ಯಂ ಕದಾಚನ ||೧೦೭||
ಹಿಂ ಏತತ್ಸರ್ವಂ ನ್ಯಾಪ್ತವದ್ಯೇನ ಗರ್ವಂ ಹಿತ್ವಾ ಸರ್ವೇ ವಿಪ್ರವರ್ಯಾಸ್ಯಜೇನ | ಶ್ರುತ್ವಾ
ಚೋದ್ಯಾರ್ಥಂ ಶರ್ವಗುರ್ವಾದಿದೇವಾಣ್ ದೃಷ್ಟವೋರ್ವತೀಂ ಯಾಂತು ಮಾನ-
ವೇಂದ್ರಾಃ ||೧೦೮|| ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಯೇ ಪಠಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ | ಮುಕುಂದಾವ-
ನಮೇವಾನು ತೇಷಾಂ ಕಂದಾಶನಾಜ್ಞಯಾ||೧೦೯|| ಇದಮರ್ಪಿತಮೇವಾಸ್ತು ಹಯಶೀರ್ಷಸ್ಯ
ಪಾರ್ಷ್ವದಾತ್|ಸಮಂ ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯಪುರುಷಾತ್ಪ್ರತಮ್ ||೧೧೦|| ಯಚ್ಚ್ಛ್ರಣ್ಣತಾಂ
ಭಕ್ತಿರುದಾರಸದ್ಗುಣೇ ಹರೌ ಹರೇಲೋಕಗತೇ ತಥಾ ಮಯಿ | ಭವತ್ಯಹೋ ಸರ್ವಶುಭಾ-
ಪ್ತಿಸನ್ನತೀಃ ದದಾತ್ಯಜಸ್ಯಂ ಸುತ ಸತ್ಯವೇವ ತತ್ ||೧೧೧||

ಹಿಂ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಪವಿಕುಲತಿಲಕವಾಗೀಶತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀಮದ್ವ್ಯಾ-
ದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ವಾಮ್ಯವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ಅಲೌಕಿಕ ವಿಭಾಗೇ ನಿರ-
ರ್ತನಸರ್ವಣಿ ದ್ವಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ||

|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

|| ಅಥ ಪ್ರಯೋದಶಾಧ್ಯಾಯಃ ||

೧. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (1-32)

ಹರಿಃ ಹಿಂ || ವಾದಿರಾಜಾಖ್ಯಭಟ್ಟಂ ತು ಸ್ಪಷ್ಟಂ ವದ ಸುತುಷ್ಟಿದ | ಪುಷ್ಕಗಾತ್ರಂ ಚ
ಮದ್ವತ್ಪಾಪಾಟವಸಂಯುತಮ್ ||೧|| ಕಾಷ್ಠಭಾರಸ್ಯ ಚೋದ್ವಾರೇ ಕಷ್ಠಾತ್ಪುಷ್ಕಕೃತಿಂ
ಶರಮ್ | ಪಟ್ಟವರ್ಧನಶುಂಭಾಗ್ರ್ಯಂ ಮತ್ಪ್ರತಿಂ ಚ ಪಠೇತಿ ತಮ್ ||೨|| ಏತತ್ಪದ್ಯದ್ವಯಂ
ವಿದ್ವನ್ ವದನ್ವಾದ್ಯ ಸದಾ ಬುಧಮ್ | ವೇದವೇದ್ಯ ಸದಾರಾಧ್ಯ ಶುದ್ಧ ಮಪ್ಪಟವರ್ಧನ
||೩|| ಅಹಂ ಪಾಲಿತವಾನೇತದ್ವಿನಿಪಯಂತಮೇವ ಚ | ಇದಾನೀಂ ತು ಹರಿಷ್ಯಾಮಿ ತದ್ಗುಣಂ
ಮಾನವರ್ಧನಮ್ ||೪|| ಪುತ್ರ ಪುತ್ರ ತವಾರ್ಯಾಣಾಂ ಬುದ್ಧಿರೇವ ವಿವರ್ಧತೇ | ತತ್ರ ತತ್ರ
ಚ ಮತ್ಪಾರ್ಯಂ ಶುದ್ಧಬುದ್ಧಿಗತಂ ಕುರು ||೫|| ವೃದ್ಧಂ ಬುದ್ಧಿಮತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಬದ್ಧ-
ಭಕ್ತಿಂ ಚ ಮತ್ಪದೇ | ಶುದ್ಧಂ ಕೃದ್ಧಂ ತು ದಾರಿದ್ರ್ಯತ್ ದಾರಾದಿಷು ಚ ಮಾ ತ್ಯಜ
||೬|| ಏವಂ ನೀತಿಂ ಮಯಾ ನೀತಾಂ ಸಿತಾಂ ಮಾ ತಾತ ತಾಂ ತ್ಯಜ | ತಾತ್ರಾಹಂ ತ್ವಾಂ
ಸದಾ ಕಾಂತ ಮಾಂ ತಾತಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜ ||೭|| ಮನುಷ್ಯಾಧಮ ತೇ ಶಂಕಾಂ ಸುನಿ-
ಶ್ರೇಷ್ಠಾಂ ತ್ಯಜಸ್ವ ಚ | ಭವಿಷ್ಯಸ್ಯನ್ಯಧಾ ಪ್ರೇತಃ ತ್ವಂ ನಶಿಷ್ಯಸಿ ಸರ್ವಧಾ ||೮|| ಕುಮತಿಂ
ತ್ಯಜ ಜೀವ ತ್ವಂ ಸುಮತಿಂ ಭಜ ಸರ್ವಧಾ | ಸತ್ಪುರು ದ್ವಿಜನಾಕ್ಯಂ ಚ ತತ್ಪುರುಷ್ವ
ಮಯೋದಿತಮ್ ||೯|| ಅನ್ಯಥಾ ನರಕಂ ಯಾಸಿ ಸುರಕಂಪಿತದೇಹವಾನ್ | ಕೃಕಚ್ಛಿದಾರ್-
ಯಾನೇ ತ್ವಂ ಹಿ ಸುಕೃತೈರ್ಹೀನತಾಂ ವ್ರಜೇಃ ||೧೦|| ಜೀವ ಜೀವ ಕುತೋ ಯಾಸಿ
ನರಕಂ ನರಕಂಪನಮ್ | ಜೀವ ಜೀವ ಹರೇರ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಇಹೈವ ಶರದಾಂ ಶತಮ್ ||೧೧||
ಜೀವ ಜೀವ ಗುರೌ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಮಯಿ ಕಾರುಣ್ಯವಿಗ್ರಹೇ | ಜೀವ ಜೀವ ಸ್ವಪುಣ್ಯೇನ ಕರ್ಮಣಾಂ
ಶರದಾಂ ಶತಮ್ ||೧೨|| ಮನುಷ್ಯಾಧಮ ತೇ ವಾಚಾ ತ್ವಾಚಾಯೋಯಂ ನ ಭೀತಿ-
ಯುಕ್ | ನೃಚಾರಿತ್ರಂ ಚ ಮೇ ಸರ್ವಂ | ವಿಚಾರ್ಯೇವಂ ವದಿಷ್ಯತಿ ||೧೩|| ತನ್ಮಾಚ್ಛೈಣೋಷಿ

ಚೇದ್ವೃತ್ತಂ ಶೃಣುಷ್ಯ ತ್ವಂ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ | ನೋಚೇದ್ವೃಷ್ಟ್ಯದೂರಂ ತು ದಾರುಣಂ
ನರಕಂ ತಥಾ ||೧೪|| ಸ್ವರ್ಗಂ ವೈ ಗಂತುಕಾಮಶ್ಚೇದ್ಭಗ್ವಲೋಕಂ ಸುಖೋತ್ಕಟಿಮ್ |
ನಿರ್ಗತೋ ನ ಭವಸ್ಯ ತ್ವಂ ಸರ್ಗಾನ್ಮದ್ವಚನಸ್ಯ ತು ||೧೫|| ವರಲೋಕ ವ್ಯವೃತ್ತೇಶ್ಚ ಪ್ರವಕ್ತೃ-
ತ್ವೇ ಪ್ರಭೋರ್ಮಮ | ಪ್ರಭುತ್ವಂ ಚಾಸ್ಯ ಮೇ ದತ್ತಂ ವಿಪ್ರಾಶು ಪ್ರಗೃಹ್ಣತಃ ||೧೬||
ತಸ್ಮಾದ್ವಿಜೇನ ಸುಜನೈಃ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಹಿತಕಾಮ್ಯಯಾ | ಸಮಾಜೇ ಸಜ್ಜನಾನಾಂ ಚ ಶ್ರೋ-
ತವ್ಯಂ ನಿಜಮಿಹಪುಂಜಿಃ ||೧೭|| ಹೇ ಜೀವ ಜೀವ ಸಕಲೇಶ್ವರ ಜೀವಭೇದಂ ಜಾನೀಹಿ ಜೀವಗತ-
ಮೇವ ಜನೇಷು ಧೀಮಹ | ಕೋ ಮಾನವಸ್ತವ ಸಮಾನ ಸುಮಾನವೇಷೋ ಜ್ಞಾನಾದಿಗೂ-
ಹನವರೋ ನ ಮನೋನುಸಾರೀ ||೧೮|| ಅಹಂ ಜ್ಞಾನಿಪ್ರಿಯೋನಿತ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಿನೋಪಿ (ಹಿ)
ಮಮ ಪ್ರಿಯಾಃ | ನೈವಾಜ್ಞಾನೀ ಮಾನಯುಕ್ತಃ ಶ್ವಾನಯೋನಿಶತಂ ವೃಜೇತ್ ||೧೯|| ಮಮ
ನಂದನವಿಜ್ಞಾನಂ ಭಾನುತೇಜೋನಿಭಂ ಶುಭಮ್ | ಶೃಣು ಮೋಹನ ಮತ್ಪುಣ್ಯಂ ಕಾರಣಂ
ಕುಜನಾನ್ಯಥಾ ||೨೦|| ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಮೇತದ್ಧಿ ತೇಜಸಾ ಚ ಪ್ರಕಾಶ್ಯತೇ | ಸ್ಥೂಲಪ್ರಕಾಶಕಂ
ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ನ ತು ತೇಜಃ ವ್ಯಕಾಶಕಮ್ ||೨೧|| ದೂರಸ್ಥಪುರುಷಸ್ಯಾಪಿ ಜ್ಞಾನಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಪ್ರಕಾ-
ಶಕಮ್ | ಕ್ವಾಚಿತ್ತ್ವಂ ತೇಜಸಃ ಸಹ್ಯಂ ಬಾಹ್ಯನಾಥನ ಮೇವಹಿ ||೨೨|| ಆಂತರಂ ತು ತಮ್ಯ-
ಕಾಂತ ಜ್ಞಾನಂ ತು ಹರತೇನಿಶಮ್ | ಜ್ಞಾನಂ ಮಾನೇನ ನಾನೀತಂ ಹೀನಂ ವಿಷಯಮಾನಿ-
ನಮ್ ||೨೩|| ಶ್ವಾನರೂಪಂ ಮುನಿಂ ಚಾಪಿ ಕುರುತೇ ಚ ನಿವರ್ತನಮ್ | ಜ್ಞಾನಂ ತು ಮೌ-
ನಿನಾಂ ಮುಖ್ಯಂ ಕಾನನೇ ವಾಸಿನಾಂ ಮುನೇ ||೨೪|| ಶ್ವಾನಜನ್ಮಾನ್ವಿ ದೂರಾಣಿ ಸ್ವಯಂ ನಿತ್ಯಂ
ಕರೋತಿಚ | ತನ್ಮಾತ್ ಜ್ಞಾನೀ ಸದಾ ಪೂಜ್ಯಃ ಪೂಜ್ಯತಮಃ ಸ್ಯತಃ ||೨೫|| ಅಹಂ
ಜ್ಞಾನಿಪ್ರಿಯೋ ನಿತ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಿನೋಽಪಿ ಮಮ ಪೂಜ್ಯಃ ಪೂಜ್ಯತಮಃ ಸ್ಯತಃ ||೨೬|| ಅಹಂ
ಶ್ವಾನಯೋನಿಶತಂ ವೃಜೇತ್ ||೨೭|| ಮಮೋವದೇಶವಾಕ್ಯಾನಿ ಶ್ವಾಸಮಾತ್ರಾವಶೇಷಿತಾಃ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ಬಾ(ಶ್ವಾ)ನಾದಿದೋಷೈಶ್ಚ ಮುಚ್ಯಂತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||೨೮|| ಮಮೋವದೇಶ-

ವಾಕ್ಯಾನಿ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದಾನಿ ಚ | ಶ್ವಾನಾದಿಹೀನಜನ್ಮಾನಿ ನಿರಾಕುರ್ವಂತಿ ನಾನ್ಯಥಾ ||೨೮|| ಹೇ ಪುತ್ರ ವೃತ್ತಶ್ಲೋಕಾನಾಮಂತೇ ಯೋಜ್ಯ ಫಲಶ್ರುತೀನ್ | ಶ್ಲೋಕಾನ್ವೈ ಶೋಕ-
ವಿಚ್ಛೇದಂ ಕುರ್ವತಃ ಸಾರ್ಥಕಾನ್‌ಕುರು ||೨೯|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಶನಚಿಂತಾ ಮಾ ಸಾಂಭ್ರಣೇ
ತವ ದಾಸ್ಯತಿ ಕಾಮುಣಿಂ ಮಾ ಭಜ ತ್ವಂ ಮತ್ಪುತ್ರಚಿಂತಾಮುಣಿಂ ಭಜ ||೩೦|| ಅಷ್ಟಾ-
ಧ್ಯಾಯಾನ್‌ ಕುರು ಸ್ಪಷ್ಟಂ ಶಿಷ್ಯ ಕಾರಿಣ್ಯವರ್ಜಿತಾನ್ | ಪುಷ್ಪಾಧಾರ್ಪನೋಭೀಷ್ಟಂ
ದದತಃ ಪರತೋನಿಶಮ್ ||೩೧|| ಯೇ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತಾಃ ಕೃತಕೌತುಕಾಃ ಸದಾ ಸೀತಾಪತಿ-
ನ್ಯಾಸಸುತಾದಯೋ ಮಮ | ಭಕ್ತಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಸುತಶ್ಚವಾದಿನಾಮುಂಗೀಕೃತಾ ಮತ್ಯ-
ತಿರಸ್ತು ಸರ್ವದಾ ||೩೨||

೨. ಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (33-40)

ಇತಿ ಶ್ರೀತತ್ವಾದಿವಾಕ್ಯಾನಿ ಮಯಾನುಕ್ತಾನ್ಯಸಿ ಪ್ರಿಯ | ವ್ರತ್ಯಧ್ಯಾಯೇ ತ್ವಯಾ ಚಾಂತೇ
ಪ್ರಯೋಕ್ತವ್ಯಾನಿ ಚಾಚ್ಛಯಾ ||೩೩|| ಸಮಾಪ್ಯಾಖ್ಯಾನಮೇತದ್ಭ್ಯ ಮದ್ವೃಂದಾವನನಾಮುಕ್ತ-
ಮ್ | ಸದ್ವೃಂದಾನಾಂ ಚ ಮಧ್ಯೇ ಚಾನಂದೀಕುರು ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಮ್ ||೩೪|| ಅಚಾರ್ಯಶಬ್ದ-
ಪ್ರವೃತ್ತೌ ನಿಮಿತ್ತಂ ಚಾಸ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ | ಮಮಾವೂರ್ವಗುಣಾನಾಂ ಚ ಪ್ರವಕ್ತೃತ್ವಂ ದಿನೇ
ದಿನೇ ||೩೫|| ಶ್ರೋತ್ರಿಯಃ ಶಾಸ್ತ್ರವೇತ್ತಾ ಚ ಕೃಪಾಪಾತ್ರೋ ಮಮಾತ್ರ ತು | ಸತ್ಪ್ರ-
ಶ್ತೈ ಮಯಾವ್ರೋಕ್ತಂ ತದಪಿ ಗ್ರಾಹ್ಯಮೇವ ಹಿ ||೩೬|| ಸುಕ್ಷೀಣಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ
ವಿದ್ವನ್ ಗುಣಿನಂ ಘಣಿನಂ ಭಣಿ | ನಂದನ ಶೃಣು ಮೇ ವಾಣೀಂ ಗುಣಭೂಷಣಕಾರಣ
||೩೭|| ಮಮಾಜ್ಞಾಧಾರಣೇಶಾನಂ ಮಮ ವ್ರಾಣ ಭಣಾಧುನಾ | ಚಿಂತಾಮುಣೇ ದರಿದ್ರಾ-
ಣಾಂ ವ್ರಾಣಿನಾಂ ಪ್ರಾಣಭೂಷಣ ||೩೮|| ಶಕ್ತಃ ಕಸ್ತುದ್ಗುಣಮುಣೀನ್ ವರ್ಣಿತುಂ ಭಣಿ
ಮಾಂ ವಿನಾ | ಶಿಷ್ಯಸ್ಯ ಗುಣಸಂಭೂತಿವರ್ಣನೇ ಗುಣಭೂಷಣ ||೩೯|| ಗುಣಜ್ಞಃ ಪ್ರಾಣಿ
ತೇ ಕಾಣೋ ಹ್ಯಪೈಣಾಂ ಮನುತೇ ನು ಕಿಮ್ | ತನ್ಮಾತ್ಸದ್ಗುಣಸಂಭೂತಿಮಹಮೇವ

ಮುನೀಶ್ವರ ||೪|| ಜಾನಾಮಿ ಮಾನವಂ ಚಾನ್ಯಂ ನ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಸುಮಾನವ ||

೩. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (41-48)

ಸಂಸಾರಕ್ಲೇಶತಸ್ತೋಕ ಶ್ಲೋಕಂ ತ್ವಂ ತ್ಯಕ್ತವಾನಸಿ ||೪|| ಏಕಂ ತೇ ಶೋಕಹರ್ತಾ ಕೋ ಮಾಂ ವಿನಾ ಕೋವಿದೋ ವದ | “ದಕ್ಷಿಣೇ ಕರ್ಣರಂಧ್ರೇ ಚ ತಂದ್ರೀ ನ ಸ್ಯಾದ್ಯಧಾ ತವ ||೪|| ಮಂದ್ರಮಧ್ಯಮತಾರೈಶ್ಚ ಸಧ್ವೀಯಂತೇ ವಚಾಂಸಿನಃ” | ಇತ್ಯೇಕಂ ಶ್ಲೋಕಮುಖ್ಯಂ ಮೇ ಪುನರ್ವಚ್ಯ ಶುಕೇ ಯಥಾ ||೪|| ಪಾಕಶಾಸನಲೋಕಂ ಚ ಪುನರ್ಯಾಮಿ ಯಥಾಗಮಮ್ | ಯತ್ಕರ್ಣೇ ಕಾಮಣಿಂ ತ್ವಂ ಹಿ ಧೃತವಾನಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ||೪|| ತತ್ಕರ್ಣೇ ದಕ್ಷಿಣೇ ಸ್ವಚ್ಛಂ ಮಣಿಂ ತ್ವಂ ಧೃತವಾನಸಿ | ಪಶ್ಯ ನಾಮಧ್ಯಮೇತನ್ಮೇ ವಿಪರೀತಂ ತವಾಧುನಾ ||೪|| ಕರ್ಣಸ್ಯಾಭರಣಂ ವಿಪ್ರ ಶೃಣು ಮೇ ವಚನಂತ್ವಹೋ | ಕುತೋ ದಕ್ಷಿಣಮತ್ಕರ್ಣೇ ಕಾಮಣೀ ಕುಣಿಪೋತ್ತಮ||೪|| ವಾಮಕರ್ಣೇ ಧರಸ್ವ ತ್ವಂ ಕಾಮಣಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮ | ಮನೋಪದೇಶಕರ್ಣೇತು ಸನ್ಮಣಿಂ ತ್ವಂ ತು ಮಾ ತ್ಯಜ ||೪|| ಅಹಂ ಶತಂ ಸಹಸ್ರಂ ವ್ಯಾಪ್ಸಯಂತಂ ನಿಯಂತಂ ತಥಾ | ಲಕ್ಷಂ ಲಕ್ಷಣಸಂಪನ್ನಂ ವಕ್ಷೇ ಶಿಕ್ಷನ್ ಜನಾನ್ ಕ್ಷಣಾತ್ ||೪||

೧೦. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಪ್ರಕರಣಂ : (49-60)

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಯಂ ನ ಗೃಹ್ಣಾತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಸುಮನಾ ಅಪಿ | ಕೃಣುತೇ ಚಾನ್ಯಯತ್ನಂ ಚ ಮನುತೇ ಋಣಮೋಚನಮ್ ||೪|| ಶೃಣುತೇ ಲೋಕವಾರ್ತಾಂ ಚ ಭಣತೇ ಸ್ವಯಮುಪ್ಯಹೋ | ಮಯೋಕ್ತಶ್ಲೋಕಸತ್ತಾಕೇ ಶೋಕವಿಚ್ಛೇದಕಾರಕೇ ||೪|| ಏಕಂ ವಾಸ್ತವಂಚ ಸಾರ್ಥಂ ವಾ ಶ್ಲೋಕಂ ತ್ಯಜತಿ ಕಾಕಘ್ನಿಃ | ಅತೋ ನ ವಕ್ಷೇ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ||೪|| ಗಹ್ವರೇಣ ಸುರಾಣಾಂ ಚ ಸ್ವರಾಣಾಂ ತು ತಥೈವ ಚ | ಗ್ರಂಥರತ್ನಸ್ಯ ಬಾಹುಲ್ಯಾತ್ಯಾಫಲ್ಯಾದ್ವಚನಸ್ಯ ಮೇ ||೪|| ಅಯೋಗ್ಯಜನಮೋಹೇನ ಸ್ವಯೋಗ್ಯಗತಿಮಿಚ್ಛತಾಮ್ | ಸುಜನಾನಾಂ ದ್ವಿಜ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕುಜನಾನ್ ಭಜತಾಂ ತಥಾ ||೪|| ನ ವಕ್ಷೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮವೃತ್ತಾಂತಂ

ಧ್ವಾಂಕ್ಷವೃತ್ತಿಂ ಚ ಕಾಂಕ್ಷತಾಮ್ | ಗೇಹಂ ಗತ್ವಾ ಸ್ವದೇಹಂ ಚ ಗೌಹಯಿತ್ವಾ ಮಹದ್ಭ-
ಯಾತ್ ||೫೪|| ತೇಪಿ ಸುನೃತವಾಕ್ಯಂ ಚೇದ್ವದಂತಿ ಕುಜನಾ ಅಪಿ | ಹೃಷ್ಣಾ ಪುಷ್ಪಾ ಭವಂ-
ತ್ಯದಾ ಮನಸಾ ದೇಹತಸ್ತಧಾ ||೫೫|| ಪರುಷಂ ಚೇದ್ವದಂತ್ಯೇತೇ ಕಲುಷೀಕೃತಬುದ್ಧಯಃ |
ಅಹಮೇತಾದೃಶಾನ್ ವಕ್ಷೇ ಜನಾನ್ ಪ್ರತಿ ಪುತ್ರಕ ||೫೬|| ತನ್ಮಾದಲಂ ತಾವತ್ಯೇವ ಯಾವ-
ದೀಶ್ವರವೈರಿತಮ್ | ಕಾರಿಷಂ ಚೇತನೇದಂ ತು ತಾರಿಷಂ ಭವಸಾಗರಾತ್ ||೫೭|| ಮಾರಿಷಂ
ದೈತ್ಯಕೂಟಂ ಚ ವಾರತಂತ್ರಾ ದ್ವಿದ್ವಿರೂಪತಃ | ಇದಂ ವ್ಯಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಯೇ ನ ಶೃಣ್ವಂತಿ
ಮಾನವಾಃ | ದಾನವಾನಾಂ ಗತಿಂ ವ್ರಾವ್ಯ ಶ್ವಾನಜನ್ಮಾನಿ ಯಾಂತು ತೇ ||೫೮|| ಲಕ್ಷ್ಮೀವತೇ
ಮಮ ಕೃತಿಂ ನಿತರಾಂ ಸುತಸ್ಯ ಸೀತಾಪತೇಶ್ಚ ಕೃತಕೃತ್ಯಗತೇಃ ಪ್ರಯತ್ನಾತ್ | ನಿತ್ಯಂ ತು
ತತ್ರ ಗತ ಏವ ಚ ತ್ವಂ ತು ಹಿತ್ವಾ ಕೃತ್ಯಂ ತವಾಪಿ ವತಿತಾನಸಿ ಪಾವಯಂತೀಂ ||೫೯||
ಶ್ರಾವಯಾಚ್ಛಾಂ ಮಯಾ ದತ್ತಾಂ ದೃಶ್ಯಾ ಶಿರಸಿ ಪಾಲಯ | ಅವಾಮಿ ತ್ವಾಂ ಸದಾ
ಯತ್ನಾತ್ತವಾಯುರ್ವೃದ್ಧಿವೇಷ್ಯತಿ ||೬೦||

೫. ಬಹುಭಕ್ತಶ್ರೋತ್ರಕಂಪ್ರಕರಣಂ :- (61-65)

ಹೇ ದಾನಾಃ ಸಂತಿ ಲೋಕೇ (ಽಸ್ಮಿನ್) ಚ ಕೇ ದಾಸಾಸ್ತು ಭವಾದೃಶಾಃ | ಕೋ ದಾಸತ್ವ-
ಮನಾಪೇಹ ಖೇದಾಶ್ಚರ್ವೇ ಪುನರ್ಗತಾಃ ||೬೧|| ಮಮ ಸಂಗೀತಲೋಲಾಶ್ಚ ಮದ್ಭಕ್ತಾಃ
ಚ ಸುನಿರ್ಮಲಾಃ | ಭವತಾಂ ಕಮಲಾದೇವೀ ಗೇಹೇ ತಿಷ್ಠತು ಲಾಲಿತಾ ||೬೨|| ಯೂಯಂ
ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ಮಮಾಖ್ಯಾನಪರಾನ್‌ಬಹೂನ್ | ಶ್ಲೋಕಾನ್‌ಸಂಗೀತಸಂಸ್ಥಾನೈಃ
ಹ್ಯಂಗೀಕುರ್ವಥ್ಯ ಮಂಜನಾ ||೬೩|| ಇದಮೇವ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯಂ ಭವತಾಂ ಮಮ ಪೂಜ-
ನಮ್ | ಇದಮೇವ ಮಹಾಪ್ರೀತಿನಾಥನಂ ಭವತಾಂ ಮತಮ್ ||೬೪|| ಭವದ್ಭಿಸ್ತು ಸುಸಂ-
ಗೀತಂ ಮಾಂ ಚ ಶೃಂಗಾರರೂಪಿಣಿಮ್ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಗಾ ಅಪಿ ಸರ್ವೇಪಿ ನಿಃ ಸಂಗಾ ಯಾಂತು
ಮದ್ಭಕ್ತಮ್ ||೬೫||

೬. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (66-70)

ಹೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತ್ವಂ ಕುರು ಚಾನ್ವಯತ್ವಂ ಮದ್ವಾಕ್ಯರತ್ನಂ ಶೃಣುತೇ ನ ಕೋಽಪಿ | ಅನಾದ-
ರಾನ್ಮದ್ಭಜನಂ ಸುತೋಽಪಿ ಶೃಣೋವಮಂ ತತ್ಪ್ರತವಾನಹೋ ಮೇ ||೬೬|| ಮತ್ಪ್ರತಾನಾದರಂ
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸರ್ವೇ ಕುರ್ವಂತ್ಯನಾದರಮ್ | ಅತೋ ನಿರಾಶಸ್ತ್ವಂ ವಿಪ್ರ ಭವರಾಶಿಂ ತರಸ್ವ ಹ
||೬೭|| ಕುಟುಂಬಭರಣಾರ್ಥಂ ಚ ಮರಣಾರ್ತಿಸಮಂ ತ್ಯಜ | ಕರಣಂ ಚಾತಿಯತ್ಪ್ರಸ್ಯ ಶರಣಂ
ವ್ರಜ ಮಾಂ ಮುನಿಮ್ ||೬೮|| ಯಾವದೀಶ್ವರದತ್ತಂ ವೈ ತಾವತ್ವೈವ ಸುಖೀಭವ | ಮಾವ-
ತಾತ್ವಂ ನದಾ ವಿಪ್ರ ತಾವಕಸ್ಯ ವಚಃ ಶೃಣು ||೬೯|| ಮದ್ವಾಕ್ಯರತ್ನಮಾಶು ತ್ವಂ ಧರ ಕಾಲಾಂ-
ತರೇ ಮಮ | ಆಲಯಂ ಯಾಸ್ಯನೇ ವಿಪ್ರ ವಾಲಕೋಹಂ ಸದಾ ತವ ||೭೦||

೭. ವಾದಿರಾಜಾಖ್ಯಪ್ರಕರಣಂ :- (71-78)

ವೃದ್ಧೇ ಬುದ್ಧಿಮತಾಂ ಬುದ್ಧೇ ಶ್ರದ್ಧಾಬದ್ಧೇ ದಯಾಂ ಕುರು | ಕಾರುಣ್ಯಂ ಕುರು ಚಾರ-
ಣ್ಯಂ ನ ವಸ ತ್ವಂ ಮುನೀಶ್ವರ ||೭೧|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಮತ್ಪ್ರದಂ ವ್ರಾಮೈ ಶರಣಂ ಕರುಣಾರ್ಣವ |
ಸ್ವಸ್ಥಚಿತ್ತೋ ಭವತ್ಪದ್ಯ ಮತ್ಪ್ರತಿಂ ಸತತಂ ವದೇತ್ ||೭೨|| ಸತಾಂ ಚ ಶೃಣ್ವತಾಂ ನಿತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ
ಕುರು ಮಯೋದಿತಮ್ | ಪುತ್ರ ಮಾ ಕುರು ಲೋಭಂ ತ್ವಂ ಸತ್ಪ್ರಕಾಲೋಯಮಂಜನಾ
||೭೩|| ಕುತ್ರ ಲೋಭೋ ನ ನಿಂದಾರ್ಹಃ ವಾತ್ರವಾಲೋ ಭವಾಶು ಚ | ತ್ವನ್ಮನಃ ಸ್ಥಮಹಂ
ವಕ್ತ್ರೇ ಮನ್ಮನಃಸ್ಥಂ ತ್ವದಗ್ರತಃ ||೭೪|| ಶೃಣು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮುದ್ವಿಶ್ಯ ದಾತವ್ಯಂ ಕಿಂಚನ ತ್ವಯಾ |
ತ್ವನ್ಮನಃ ಸ್ಥಮಹಂ ವಕ್ತ್ರೇ ಶೃಣುಷ್ವೈಕಮನಾಃ ಸುತ ||೭೫|| ಪರೇಣ ದಾಪಯಿಷ್ಯಾಮಿ
ನಾಹಂ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಸರ್ವಥಾ | ಇದಂ ತ್ವದ್ಧದಯಂ ವಿದ್ಧಿ ಮಮ ಯದ್ಧದಿಸಂಸ್ಥಿತಮ್
||೭೬|| ವೃಂದಾವನಕೃತಿಂ ವಕ್ತುಂ ಮಂದಾಶನಮಿದಂ ಕುತಃ | ತ್ವಂ ದಾನಂ ಕುರು ಕಿಂಚಿದ್ವಾ
ಮಂದನಾಮಪಿ ತದ್ವದ ||೭೭|| ಇದಂ ಹೃದಿಸ್ಥಂ ಸದ್ಬುದ್ಧೇ ಕುರು ಚಾದ್ವಾ ಬುಧೇರಿತಮ್ |
ಕ್ರೋಧಂ ಮಾ ಕುರು ವೃದ್ಧೇ ತ್ವಂ ತವಾಯುವೃದ್ಧಿಮೇಷ್ಟತಿ ||೭೮||

೮. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (79)

ವಿಪ್ರ ತೇ ಮತ್ಪ್ರತೀನೈವ ದಾಪಯಿಷ್ಯೇನಿಷ್ಠಮುತ್ತಮಮಾ | ತದಂತಃ ಪ್ರೇರಯಿತ್ವಾಹಂ
ಮದಂತರ್ಯಾಮಿತಾಂ ಸ್ಮರ ||೭೯||

೯. ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್ಟಪ್ರಕರಣಂ :- (80-87)

ಮನ್ಯಾಮ ಧಾರ ಕೃತದಾರಧರಾಸುತಾಗ್ರ್ಯ ಹೇ ಧೀರ ಪೂರ್ವಗಿರಮೌರಸಪುತ್ರಕೇನಿ |
ಮಾತಾ ಪಿತಾ ನ ವದತಸ್ತು ಪರೇ ಕುತೋ ನು ತತ್ ಕ್ಷಾಮ್ಯತಾಂ ಶುಭಮುತಿಂ ಭಜ ಮತ್ಪ್ರತಿಂ
ಚ ||೮೦|| ಕೃತೇ ಚಾನಾದರೇ ಲೋಕೇ ಮತ್ಪ್ರತೌ ಚ ತ್ವಯಾಷ್ಯಹೋ | ಅನಾದರಂ ತು
ಸರ್ವೇನಿ ಕುರ್ವಂತೈವ ನ ಸಂಶಯಃ ||೮೧|| ಅತೋ ಮಯಾ ಯದುಕ್ತಂ ತು ಪರೋಕ್ತ-
ಮಿವ ನೋ ಭವೇತ್ | ಭವಮನ್ಯಾಮಧಾರಾಗ್ರ್ಯ ತಾವಕೋಹಂ ನ ಸಂಶಯಃ ||೮೨|| ತಸ್ಮಾ-
ತ್ಪ್ರತಿಂ ಮಮತ್ಪ್ರಪುತ್ರವತ್ಪ್ರಪಾತಕ | ಕಾತಕಸ್ಯ ಯಥಾ ವಾರಂ ಕುರ್ವಂತಿ ಋಷಯಃ
ಸದಾ ||೮೩|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ್ಯಾನ್ನಕಾಮಸ್ಯ ಕೋ ನ ದಾಸ್ಯತಿ ಮಾನಿನಃ | ಅದ್ಯಾಶನೇನ ಶೂನ್ಯಸ್ಯ
ತಸ್ಯ ಪುಣ್ಯಮನಂತಕಮ್ ||೮೪|| ವಿವ್ರಾನ್ನಸಿದ್ಧಿಪರ್ಯತಂ ಕುರ್ಯಾಂ ನಿರಶನಂ ವ್ರತಂ |
ನೈವೇದ್ಯಂ ನೈವ ಗೃಹ್ಣಾಮಿ ತಾವತ್ಪರ್ಯಂತ ಮೇವ ಚ ||೮೫|| ಅಹಂ ಮದ್ಭಕ್ತವತ್ಪತ್ನಾ-
ಭಕ್ತಸ್ಯಾಶುಭಪ್ರದಃ | ಭಕ್ತವತ್ಪಲದೇವಸ್ಯಸ್ವಭಾವೋ ಭಕ್ತವತ್ಪತಾ ||೮೬|| ಅಹಂ ವಿಪ್ರ-
ಮುಖೇನೈವ ಭೋಕ್ತೇ ಚಾನ್ಯಂ ತನೋ ಯಥಾ ||೮೭||

೧೦. ಸೀತಾಪತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (88-93)

ಮಮೋಪದೇಶಕರ್ಣಸ್ಯ ನನ್ಮಣಿಃ ಕ್ವಗತಃ ಸುತ | ಜಾನೀಹಿ ಚಾಪಣಸ್ಥಸ್ಯ ವಣಿಜಃ ನ್ರಾಪ ವೈ
ವಶಮ್ ||೮೮|| ಅನ್ನಾರ್ಥಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ಚಾನೌ ಕರ್ಣಾಭರಣಂ ವಿಸ್ವಜ್ಞ ಚ | ಆಪಣೇ ವಣಿ-
ಜೋ ಹಸ್ತೇ ಮಣಿಂ ದತ್ವಾ ಗುಣಾರ್ಣವ ||೮೯|| ಆನೀತವಾಂತ್ಸಕಂ ಗೇಹಂ ತಂಡುಲಾನ್
ಕುಂಡಲೇಕತ್ಯಜತ್ | ಏತಾದೃಶೋಯಂ ಸುಕ್ಷಿಣೋ ಮಣಿನಾನ್ಯಂ ಪ್ರದತ್ತವಾನ್ ||೯೦|| ಪುತ್ರ
ವಿತ್ರಕಲತ್ರಾಣಾಂ ಸ್ವಯಂ ತು ಬುಭುಜೇ ತದಾ | ಮತ್ಪರ್ಣಮಣಿಮಾಶ್ರಂ ವಾ ತ್ಯಾಜ-

ಯಾಶು ಪಣಾರ್ಥತಃ||೯೦|| ಸ್ವರ್ಣೇನ ಸಹಿತಂ ಕರ್ಣೇ ದಕ್ಷಿಣೇ ಧಾರಣಂ ಸ್ವಯಮ್|ಕರೋ-
ತು ಪುರತೋ ವಿಪ್ರೋ ಮಮ ಕಾರುಣ್ಯರೂಪಿಣಃ ||೯೧|| ಏವಂ ತು ಪಕ್ಷಪಾತೇನ ಪಕ್ಷೀ-
ಕುರ್ಯಾಮಹಂ ದ್ವಿಜಮ್ | ಸುಕ್ಷೀಣಂ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಯಾ ವಾಚಾ ಮತ್ಪ್ರತೌ ವಕ್ಷ್ಯವಾತಿನಮ್||೯೨||

೧೧. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (94-97)

ಸ್ವರ್ಣೇನ ಶೂನ್ಯೇ ಮಣಿನಾ ಚ ದಕ್ಷಿಣೇ ಕರ್ಣೇ ನ ವಕ್ಷೇ ತವ ವಿಪ್ರವರ್ಯ | ಮತ್ಪ್ರೀ-
ರಿತಾ ದತ್ತವಶೀ ಚ ತೇ ಸತೀ ನಿಷ್ಕಾರ್ಥಂ ಮಾತ್ರಂ ಮಮ ವೃಂದಾವನಾಗ್ರೇ ||೯೦|| ತತ್ತ್ವ-
ರ್ಣಸ್ವರ್ಣಸಂಕೀರ್ಣಂ ಕರ್ಣಾರ್ಭರಣಂ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ | ಆವಣೇ ವಣಿಜಃ ವಾಣೌ ಕುತಸ್ತ್ವಂ
ದತ್ತವಾನಸಿ ||೯೧|| ತದಾಗಮನಪರ್ಯಂತಂ ನ ವಕ್ಷೇ ದಕ್ಷಿಣೇ ತವ | ಕರ್ಣೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ಮೇ ವಾಣೀಂ ಪುಣ್ಯಹೀನೋಸಿ ತಕ್ಷಣೇ (ದಕ್ಷಿಣೇ) ||೯೨|| ಅತಃ ಶೀಘ್ರಂ ತದಾದಾಯ
ಪುನರ್ಧರ ಧರಾಸುರ | ಗುರೋರಾಚ್ಛಾಂ ನ ವೈರಾಗ್ಯಾನ್ನಿರಾಕುರು ನರಾಧಮ ||೯೩||
ಹಿಂ ಏತತ್ಸರ್ವಂ ನಾಶ್ಯಪದ್ಯೇನ ಗರ್ವಂ ಹಿತಾ ಸರ್ವೇ ವಿಪ್ರವರ್ಯಾಃ ಸೃಜೇನ | ಶ್ರುತ್ವಾ
ಚೋವ್ಯಾಂ ಶರ್ವಗುರ್ವಾದಿವೇನಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವೋರ್ವತೀಂ ಯಾಂತು ಮಾಂ ಮಾನ-
ವೇಂದ್ರಾಃ ||೯೪|| ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಯೇ ಪಠಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ | ಮುಕುಂದಾವ-
ನಮೇವಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ ಕಂದಾಶನಾಜ್ಞಯಾ||೯೫|| ಇದಮರ್ಪಿತಮೇವಾಸ್ತು ಹಯಶೀರ್ಷಸ್ಯ
ವಾರ್ಷದಾತ್|ಸಮಂ ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯಪುರುಷಾತ್ಪ್ರತಮ್ ||೧೦೦|| ಯಚ್ಛ್ರುಣ್ವತಾಂ
ಭಕ್ತಿರುದಾರಸದ್ಗುಣೇ ಹರೌ ಹರೇಲೋಕಗತೇ ತಥಾ ಮಯಿ | ಭವತ್ಯಹೋ ಸರ್ವಶುಭಾ-
ಪ್ತಿಸನ್ನತೀಃ ದದಾತ್ಯಜಸ್ರಂ ಸುತ ಸತ್ಯಮೇವ ತತ್ ||೧೦೧||

ಹಿಂ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಪವಿಕುಲತಿಲಕವಾಗೀಶತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀಮದ್ವ್ಯಾ-
ದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ವಾವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ಅಲೌಕಿಕ ವಿಭಾಗೇ ನಿರ್ದ-
ರ್ಶನಸರ್ವಣಿ ಪ್ರಯೋದಶಾಧ್ಯಾಯಃ ಸಮಾಪ್ತಃ || ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

|| ಅಧ ಚತುರ್ದಶಾಧ್ಯಾಯಃ ||

೧. ಶೀತಾಪತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (1-6)

ಹರಿಃ ಹಿಂ|| ಶೀತಾಪತೇ ಶುಭಕೃತೇ ವಿತತಾಂ ಚ ಕೀರ್ತಿತ್ವಂ ಚಾತ್ರಮಿತ್ರ ಕೃತವಾನಸಿ ವಾತ್ರ-
ಪಾಲ|ನುತ್ರಾ ನುಪುತ್ರಕೃತದುಷ್ಯ ತಹಂತ್ಯನಾಮ ತ್ವಂನಾರ್ಥಕಂ ಕುರು ಋಷೇಸ್ಯ ನಿಷಿದ್ಧಕೃತ್ಯೇ
|೧|ಮಯಾನಿಷಿದ್ಧಂ ವೈದೋಯಂ ಕೃದ್ಧಃ ಸಂಸೃತಿಪದ್ಧತೌ | ಸದ್ಬುದ್ಧಿರಪಿ ಸಂಕ್ಷುಬ್ಧಃ ಕ್ಷುಧ-
ಯಾ ತದ್ವ್ಯಥಾದ್ಭುಧಃ||೨||ಮತೃರ್ಣಾನನ್ಯಣಿಂ ಸ್ವರ್ಣಾಯುಕ್ತಂ ತ್ಯಾಜಿತವಾನಸಿ|ವಣಿಜಃ ವಾಣಿ-
ಗಂ ವ್ರಾಣಿನ್ ಸುತಪ್ರಾಣಂ ಕುರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮ್ ||೩|| ಮಣಿನಾ ವಿಲಸತ್ಪರ್ಣೇ ಮದ್ವಾಣೀಂ
ದಕ್ಷಿಣೇನಿಶಮ್ | ಭಣಾವಿ ಶೃಣು ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನ್ ಗುಣಮಾಣಿಕ್ಯವಾದಿನೀಮ್ ||೪|| ಅತೋಪಿ
ಪುಣ್ಯವಾನ್ಯರ್ಣೇ ಮಣಿಂ ಧಾರಿತವಾನಸಿ | ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಗುಣಿನ್ ಧೀಮನ್ ಸುಕ್ಷೇ-
ಣೋನಯಂ ನ ಸಂಶಯಃ ||೫|| ಇತಃ ಪರಮಹಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಸುಕ್ಷೀಣೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮೇ |
ಲಕ್ಷಣಂ ಮಮ ಸರ್ವಂತು ಶಿಕ್ಷನ್ಸರ್ವಾನ್ನಿಚಕ್ಷಣ ||೬||

೨. ಶೀಷಪ್ರಕರಣಂ :- (7-9)

ಹೇ ಶೀಷ ದೋಷರಹಿತ ಮಂಚ್ಚಿಷ್ಯ ವೃಷಪೋಲಕ | ಪೋಷ್ಯ ದಾರಿದ್ರ್ಯ (ಜನ್ಯ) ತದ್ವೋಷಂ
ತ್ವಂ ಶೀಷಂ ಶೋಷಯಾಶು ಚ ||೭|| ನರಸ್ತೋತ್ರಜದೋಷಂ ತು ನರಸಿಂಹಸ್ತುತೇರ್ನ ಹಿ |
ನರೋತ್ತಮ ಶೃಣು ತ್ವಂ ಹಿ ನರಜನ್ಮಾನಿ ನೈವ ಮೇ ||೮|| ತನ್ಮಾನ್ಮದ್ಭಕ್ತಮುಖ್ಯಸ್ಯ-
ವಿಪ್ರಸ್ಯ ಕುರು ಸತ್ಪತಿಮ್ | ಮತ್ಪತಿಂ ಸರ್ವದಾ ವಕ್ತುಂ ತತ್ಪತಂ ತು ಮಮೈವ ಹಿ ||೯||

೩. ವಿಠಲಪ್ರಕರಣಂ :- (10-11)

ವಿಠಲ ಭ್ರಷ್ಟ ಸನ್ಮಾರ್ಗ ದುಷ್ಕಬುದ್ಧಿಂ ಚ ಮಾಟಿಭೋ | ಕಾಷಾಯಾಂ ತಿಷ್ಠ ಪಾಪಿಷ್ಠಂ
ತಿಷ್ಠದ್ರೋಹಮಿಮಂ ತ್ಯಜ ||೧೦|| ಶಿಷ್ಯಲಕ್ಷಣ ದುಷ್ಕಸ್ತುಂ ಪೂರ್ವಕಷ್ಣಂ ತು ಸಂಸ್ಮರ |
ಕವಟಂ ಹೃದಿ ತಿಷ್ಠಂತಂ ತ್ಯಜ ವಿಠಲ ಸಂಸೃಟ್ಸಮ್ ||೧೧||

ತೀ ಸ್ತಾಃ
ಪೃಂ. ಅ.
ಅ. ೧೪.

೪. ಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿವ್ರಕರಣಂ :- (12-56)

ಏವಮೇವ ಹ್ಯವಿಶ್ವಾಸಂ ಕರ್ವಂತೀತಿ ಮಯೇರಿತಮ್ | ಪೂರ್ವಮೇವ ಪರಂ ವಿಪ್ರ ಕುರು-
ವೃತ್ತಿಂ ಚ ಮಾಧವೀವಾ ||೧೨|| ಲಕ್ಷ್ಮೀವತೇ ಕೃತಿಂ ಸಾಂತಾಂ ಸುತಂ ಸೀತಾಪತಿಂ ವದ |
ಚರಮಾಂ ವಾ ಕೃತಿಂ ಸವ್ಯಕ್ ಪರಮಾಂ ತು ತಯೋರ್ವದ ||೧೩|| ಕುರುಮಾವತಿ-
ಭಕ್ತಿಂ ಚ ಸಾರಮನ್ಯಂ ಚ ದಾಸ್ಯತಿ | ಏವಂ ಶೇಷಸ್ಯ ತೋಷಾರ್ಥಂ ವ್ಯಾಸನ್ಯಾಸಿ ಶುಭಾ-
ಪ್ತಯೇ ||೧೪|| ಶ್ರೀಶಭಕ್ತಸ್ಯ ಮಧ್ಯಕ್ತಿಯುಕ್ತನ್ಯಾಸಿ ಸದಾ ವದ | ಏವಂ ಬುದ್ಧಿಸ್ತ-
ವಾಪೀಹ ಶುದ್ಧಕೃದ್ಧಸ್ತು ಮಾ ಭವ ||೧೫|| ಶ್ರದ್ಧಾಂ ಕುರು ಬುಧೋಕ್ತೌತು ವೃದ್ಧೇ
ಸಖ್ಯಂ ಸದಾ ಕುರು | ಶತಂ ಶತಂ ಚ ವದ್ಯಾನಾಂ ಪ್ರತ್ಯಧ್ಯಾಯಗತಂ ಕುರು ||೧೬|| ಇತಿ
ಪೂರ್ವಂ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ತತ್ಸತ್ಯಂ ಸಮಭೂದಹೋ | ಮಮ ಸಂಕಲ್ಪಸಿದ್ಧತೈ ಹ್ಯವಿ-
ಶ್ವಾಸಸ್ತವಾಸಿ ಚ ||೧೭|| ಕಾರಣಂ ಸಮಭೂತಾಣಿ ಸುಕ್ಷೀಣಂ ವಶ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮ್ | ಪುತ್ರ
ಕೃತ್ರಿಮಭಕ್ತೋಯಂ ವಿವ್ರೋ ನೈವ ತವಾಪಿ ಚ ||೧೮|| ಐತಿಕಾಭಾವಮಾಶ್ರೇಷ್ಠಿ ಹ್ಯನು-
ತಪ್ರಾರ್ಥೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ | ತನ್ಮಾದ್ವಿಮಾನಮಾರುಹ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಯಂ ಗುಣಾರ್ಣವ ||೧೯||
ಮತ್ಸಮೀಪಮಧಾಗಂತಾ ವಶ್ಯ ಕಾಲಾಂತರೇ ಸುತ | ಆಯುಃ ಶೇಷೇ ತಥಾ ನೀತೇ ಪ್ರೀತೇ
ಮಯಿ ಸುತಾಂಜಸಾ ||೨೦|| ಹಠೌ ಪ್ರೀತೇ ತಥಾ ಪ್ರೀತೇ ತ್ವಯಿ ಕಾ ಸುಕೃತಿಃ ಕೃತಾ |
ಪ್ರೀಸಂಗಿನಃ ಕಥಂ ಚಾಸ್ಯ ಸ್ವಪ್ನೇ ವಕ್ತಿ ಗುರುಃ ಸ್ವಯಮ್ ||೨೧|| ಇತಿ ಶಂಕಾಪಿ ತೇ ಮಾಸ್ತು
ವೀಸಂಗೋಹಂ ನ ಸಂಶಯಃ | ಅರ್ಭಕೇ ಗರ್ಭಸಂಸ್ಥೇಪಿ ಸ್ವಭಾಸುಗ್ರಸ್ತಭಾನುವತ್ ||೨೨||
ತವಾರ್ಭಕಃ ಪುಮಾನೇವ ಭೂಸುರೇಶ ಭವಿಷ್ಯತಿ | ವಿಪ್ರ ತ್ವಂ ತವ ಪುತ್ರಂ ತು ಮಮ ನಾಮ್ನಾ
ಸಮಾಹ್ವಯ ||೨೩|| ಇತಿ ಪೂರ್ವಂ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಮನುಸಂಧತ್ಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿಮನ್ | ವಿಪ್ರ
ತತ್ಪತ್ರಿಮಶ್ಲೋಕೈಃ ಪುತ್ರಬುದ್ಧಿವ್ರತಾರಕೈಃ ||೨೪|| ಶಸ್ತ್ರಕ್ಷತಕ್ಷಾತ್ರವೃತ್ತೇ ಕಾತ್ರ ಹಾನಿಃ ವರತ್ರ
ವಾ | ತುಷ್ಣೀಂ ತಿಷ್ಠ. ಸುತರ್ಮಿಷ್ಠ. ಕಾಷ್ಠಮೌನಂ ದೃಢಂ ಕುರು ||೨೫|| ಶಿಷ್ಯಕಷ್ಠ-

ಮತಿಮಾರ್ಗ ತೇ ಸುಷ್ಕಂ ತ್ವಂ ಪಠ ಮತ್ಪ್ರತಿಮಾ | ಗುಣಾರ್ಣವಂ ತು ಮದ್ವಾಣೀಂ ಭಣಿ
ಮನ್ಮಂದನಂ ಗುಣಿನ್ ||೨೬|| ಶೃಣು ತಸ್ಯ ಸುಧಾವಾಣೀಂ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಪಾಪನಾಶಿನೀಮ್ |
ಪ್ರೀಣೀಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋಷಿ ತದ್ವಾಣ್ಯಾಃ ಶ್ರವಣಾಚ್ಛ್ರೇಯಸಾಂ ಸದಾ ||೨೭|| ಮನ್ಮಂದನಪದಂ
ಧನ್ಯಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ತ್ವಂ ತು ದಿನೇ ದಿನೇ | ಕದನಂ ಮದನಾವಾಸಂ ತದನಂಗೀಕುರು ಪ್ರಿಯ
||೨೮|| ಮನ್ಮಂದನಗೃಹದ್ವಾರಿ ಶುನವತ್ಸಂಸ್ಥಿತೋ ಭವ | ಶೃಣು ತದ್ಗುಣಸಂಭೂತಿಂ ಭಣಿ
ವೃಂದಾವನೇ ಕೃತಿಮ್ ||೨೯|| ಇದಂ ಮೇ ಬುದ್ಧಿ ಚಾತುರ್ಯಂ ಕ್ರುದ್ಧಸ್ತಾಚಾರ್ಯ
ಮಾ ಭವ | ವೃದ್ಧಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸದಾ ಕಾರ್ಯಂ ಶ್ರದ್ಧಾವಾನ್ ಶೃಣು ಕಾರ್ಯತಃ ||೩೦|| ಅಹಂ
ಗಚ್ಛಾಮಿ ಮಂಚಾಪಃ ಸ್ವಚ್ಛಾನಾಂ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ | ಕೃಚ್ಛಾತ್ ಕೃಚ್ಛ್ರತರಂ ಯಾಂತು
ಮಂಚಾಪಾತ್ಕೃತ್ಯತಾ ನರಾಃ ||೩೧|| ಅಯಂ ತು ಕುಜನಃ ಕೃಷ್ಣೋಽಪ್ಯಪ್ಯಣಃ ಫಣಿಬುದ್ಧಿಮಾನ್ |
ಇತಿ ಪೂರ್ವಂ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಮನುಸಂಧತ್ಸ್ವ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ||೩೨|| ಗಾಲೀದಾನೇನ ಚೈ
ನಂ ತು ತೋಲಯಾಮಿ ಪುನಃ ಪುನಃ | ತಾಲಕಾಂಡೇನ ತಂ ವಿಪ್ರಂ ತೋಲಯಾಮಿ ಪುನಃ
ಪುನಃ ||೩೩|| ಏತತ್ಪ್ರತೌ ಸುದಾಢ್ಯಾರ್ಥಂ ಮೂಢವಿಪ್ರಮುಖೇನ ತು | ಕಾರಿಣ್ಯಂ ವಚೈ
ಪಾರೀನ ಸೌಷ್ಠವೇನೈವ ಚಾತ್ರ ತು ||೩೪|| ಸ್ತ್ರೀಮುಖೇನಾಪಿ ಕಾತ್ರಾಪಿ ಶಂಕಾ ಮಾಸ್ತು
ಸುಪುತ್ರಕ | ಶ್ಲೋಕಾನ್ವಕ್ತುಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟೋಹಂ ಕಾಕಬುದ್ಧೌ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮೇ ||೩೫|| ತೋಕೇ
ಲೋಕಾವವಾದೇನ ತೋಕೋ ನಾಸ್ತಿ ಮಮೇಹ ಚ | ಪ್ರಶ್ನಂ ನ ಕುರುತೇ ತತ್ತ್ವೇ ನ ಸ್ಫಾತಿ
ಮಮ ತೀರ್ಥಕೇ ||೩೬|| ಅಶ್ವಾತಿ ಮೃಷ್ಮ ಮನ್ಮಂ ಮೇ ತಿಶ್ನೋದರ ಪರಾಯಣಃ | ಜ್ಞಾನಿನ್
ಕಟಾಕ್ಷತಶ್ಲೋಕ್ತಂ ಜಾನೀಹಿ ತ್ವಂ ಸುವಾಪಿನಮ್ ||೩೭|| ಧೀಮನ್ಮಕುರು ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಧೀಮಾನ್
ಭವ ಸದಾ ಬುಧ | ತಲ್ಲಕ್ಷಣಂ ನ ವಕ್ಷಾಮಿ ತ್ವಮಾಚಕ್ಷ್ವ ವಿಚಕ್ಷಣ||೩೮|| ಸಂಕ್ಷೇಪತಶ್ಲೋಕ್ತ
ಮೇತತ್ಕಾಲಕ್ಷೇಪಸ್ಯ ಶಂಕಯಾ | ತದ್ವಾಣೀಂ ನ ಶೃಣು ಪ್ರಾಣಿನ್ ಪ್ರಾಣಿನಃ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ
ವರ ||೩೯|| ಪ್ರೀಣೀಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋಷಿ ಪುಣ್ಯಾನಾಂ ಮದ್ವಾಣೀಂ ಶೃಣಾಷ್ವೇ (ಷ)ತಿ ಚೇತ್ |

ವಿಪ್ರಮುಂದಿತ್ಯ ಯತ್ಪ್ರೋಕ್ತಂ ತತ್ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಚ ಮಯ್ಯವ ತು ||೪೦|| ತತ್ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಪಾಪಿನಾ
ತೇನ ವಿಪ್ರಃ ಸ್ವಾರ್ಥಂ ತದುಕ್ತವಾನ್ | ಇತಿ ತದ್ವಚನಂ ಕಿಂಚಿನ್ನ ಶೃಣು ತ್ವಂ ಚ
ನಂದನ ||೪೧|| ಕೃತಚಚ್ಛೇದನಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಛಿನ್ನ ಭಿನ್ನೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ | ಮಾದ-
ದಸ್ತೀತಿ ಯೋ ಬ್ರೂಯಾದ್ ಗಮ್ಯಂ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಷು ಚ ||೪೨|| ಸಯಾತಿ ನಿರಯಂ
ಘೋರಂ ಯಾವದಾಭೂತಸಂಪ್ಲವಮ್ | ತನ್ಮಾನ್ನ ಶೃಣು ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಮದ್ವಾಕ್ಯಂ ಶೃಣುಷೇ
(ಷ್ಠೇ) ತಿ ಚೇತ್ ||೪೩|| ಏತದ್ವಾಕ್ಯಮಪಿ ಪ್ರೇಷ್ಯ ದ್ವಿಜೋಕ್ತಮಿತಿ ವಕ್ಷ್ಯತಿ | ಸೋಽತ್ಯಂ-
ತಂ ತವ ವಿಶ್ವಾಸೀ ದೇಶೀಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಹ್ಯಯಮ್ ||೪೪|| ಕೋಶಾರ್ಥವಮಪಿ ದಾ-
ಸ್ಯಾಮಿ ದಾಸಾಯ ಭವನಾಗರೇ | ಜನ್ಮಾಂತರೇ ಕರ್ಮನಾಶೇ ಧರ್ಮಾಂತೇ ಶರ್ಮವರ್ಮ
ಚ ||೪೫|| ಕೂರ್ಮಃ ಕೂರ್ಮೋಽವೃತ್ತಾಬ್ಧೌ ಚ ನರ್ಮಮಾತ್ರೇಣ ಧರ್ಮಿಣಾಂವಮ್ |
ದೇವತಾಂನಾಂ ಮಾನವಾಂನಾಂ ದಾನವಾಂತಕ ಏವ ಸನ್ ||೪೬|| ದತ್ತವಾನ್ ಮಿತ್ರ ಸಂತಾಪಂ
ಕೃತವಾನ್ ಶಸ್ತ್ರಜಂ ಭಯಮ್ | ಜಾನೀಹೀತ್ಯತ್ರ ಚಾನೀತಂ ವರ್ಣವೈಷ್ಯಮ್ಯತಃ ಸುತ ||೪೭||
ಜಾನೀಹಿ ತಸ್ಯ ವೈಷಮ್ಯಾತ್ಪ್ಸುರೂಪಂ ತ್ವಂ ಮುನೀಶ್ವರ | ಮದ್ವಾತ್ಪಾಚಾರ್ಯ ನಾಮ್ಯಾಪಿ
ಕದಾಪಿ ನ ವದತ್ಯಹೋ ||೪೮|| ವದಾದ್ಯ ವಿಬುಧೇಶ ತ್ವಂ ಮದಾಂಧಸ್ಯ ಸುಪಾಪಿನಃ | ಸಾಮ್ಯಾ
ವಚ್ಛಿ ಸುನಾಮ್ಯಾ ಯೋ ನ ಭಣಿತ್ಯಂತ್ಯ ಏವ ಸಃ ||೪೯|| ದಾಮ್ಯಾ ಬಧ್ಯಾ ನಯಿಷ್ಯಾಮಿ
ಚಾಮ್ಯಾಯಾತ್ಸುಬಹಿಷ್ಪತಮ್ | ದೂತೈರ್ಯಮಸ್ಯ ಸೌಮ್ಯತ್ವಂ ಕಾಮ್ಯಂ ವಾ ನಾಸ್ತಿ ತಸ್ಯ
ಚ ||೫೦|| ನ್ಯಾಮ್ಯಮಾತ್ರೇಣ ಸಂತುಷ್ಟೋ ಭೌಮಸಂಯಮಿನೀ ಪುರೇ | ಕೃತಚ್ಛಿ ದೀರ್ಘ-
ತೇ ಪುತ್ರ ಸ್ವಕಚೇಷು ಪ್ರಗ್ರಹ್ಯ ಚ ||೫೧|| ಶ್ವಪಚ್ಛಿರ್ನೀಯತೇ ಮಾರ್ಗೇ ಪ್ರಪಚ್ಛೇತ
ನರಾಧಮಃ | ನಾಮಮಾತ್ರೇಣ ವಾ ತೋಷಂ ಪೋಷಯಸ್ವ ನ ಶೋಷಯ ||೫೨|| ಮೃಷಾ
ನಹಿ ಸುಷೇಣಾಗ್ರ್ಯ ತಾವತೈವ ಪ್ರಹರ್ಷಯ | ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಮರಣಂ ವಕ್ಷೇ ಕಾರಣೇನ ವಿನಾ-
ಪ್ಯಹಮ್ ||೫೩|| ಪುನರ್ವಾಣೀಂ ಹರಿಷ್ಯಾಮಿ ಪ್ರೇರಣಾಮಪಿ ಮೇ ಸದಾ | ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರತಿ-

ಜ್ಞಾಹಾನ್ಯಾದಿರೋಷೋ ಮಮ ನ ಕಶ್ಚನ ||೫೪|| ಶ್ರೀಶವಾದಾಂಬುಜಾಸಕ್ತಸೇವಕೇ ಮಯಿ
ಕೋವೈರೀ | ನಾಸ್ತಿ ಚಾಸ್ತಿಕತಾ ಚಾಸ್ತಿ ಸಕ್ತಿರೇವ ಸದಾ ಹರೌ ||೫೫|| ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಂ ಚ
ಮನಸಃ ಸಮ್ಯಕ್ ಸದಾಸಸ್ತಿ ಪ್ರಾಶ್ನಿಕೋತ್ತಮ ಅಯೋಗ್ಯಶ್ರವಣಂ ನ ಸ್ಯಾದ್ಯಥಾ ಚಾಹಂ
ಕರೋಮ್ಯಲಮಃ ||೫೬|| ವಾಚನೇ ಬಾಹ್ಯಣಮುತಿಂ ಸೂಚನೇಷಿ ಹರಾಮಿ ಚ ||

೫. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (57-73)

ವೀತಿ ಜ್ಞಾನಂ ಸಮುದ್ದಿಷ್ಟಂ ತೇತಿ ತಚ್ಛೂನ್ಯ ಏವ ಚ ||೫೭|| ಲೇತಿ ತತ್ಪಾಲನಂ ಚಾಪಿ
ಸಮುದ್ದಿಷ್ಟಂ ಮರೇಶ್ವರ | ಪದಾರ್ಥಃ ಕೋರ್ಧ ಇತ್ಯುಕ್ತೇ ತಂ ಚ ವಚ್ಚಿ ಸುಲೋಚನ
||೫೮|| ವಿದಾ ಜ್ಞಾನೇನ ರಾನ್ ಶೂನ್ಯಾನ್ ಲಾತಿ ಗೃಹ್ಣಾತಿ ವಿತ್ಥಲಃ | ಇತಿ ವಿತ್ಥಲ-
ಶಬ್ದಾರ್ಥಂ ಪಠಂತಿ ಭುವಿ ಪಂಡಿತಾಃ ||೫೯|| ಪಟ್ಟವರ್ಧನಕಾಷಾಸು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಮ್ಯಗ್ವಿಚಾರಯ |
ಏತದರ್ಥಾನುಕೂಲ್ಯೇನ ನಿಂದಾವಾಕ್ಯಾನಿ ಸುಂದರ ||೬೦|| ಯೋಜ್ಯಾನಿ ಪೂಜ್ಯ ಸತ್ಪುತ್ರ ರಾಗ-
ದ್ವೇಷೌ ಚನೈವ ಮೇ | ತರ್ಹಿ ಶಾವೋಕ್ತಿರಸ್ಯತ್ರ ಕುತ್ರ ತೇ ಚ ಪ್ರಯೋಜಿತಾ ||೬೧|| ಕೃತ್ರಿ-
ಮಶ್ಲೋಕ ಕರ್ತೃಣಾಂ ಪುತ್ರ ಮೇ ಸುಪ್ರಯೋಜಿತಾ | ತರ್ಹಿ ತತ್ರಾಪಿ ತೇ(ತದ್)ದ್ವೇಷೋ-
ಭವತೀತ್ಯಪಿ ಮಾ ವದ ||೬೨|| ಪುತ್ರ ತತ್ರಾಪಿ ಮೇ ಚೋಕ್ತಿರುಪಚಾರೇಣ ಯೋಜಿತಾ |
ಭೀಷಣಾರ್ಥಂ ಸುಷೇಣಾಗ್ರ್ಯ ಭೀಷಣಾಸ್ಯಾನ್ಯ ತಾದೃಶೀ ||೬೩|| ಇತಿ ಚೋಕ್ತಿವ್ರೇಷಣಾ
ಮೇ ದೋಷಶೋಷಣ ಶೃಣ್ವಹೋ | ಮದ್ಭಕ್ತಾಃ ಸುಖಿನಃ ಸಂತು ಶಶ್ವಜ್ಜೀವಂತು ಕಾಂತ
ತೇ ||೬೪|| ಶಾಂತಿಂ ಯಾಂತು ಮಮೈಕಾಂತಾ ಸ್ಯಾಂತಸ್ಥಹರಿಚಿಂತಯಾ | ತನ್ಮಾದ್ಯಾಮೇ
ತಪೋದಾನಿ ನಾರ್ಫಾಸ್ತಿ ದೋಷೋಕ್ತಿ ಕಶ್ಚನ ||೬೫|| ಶಾಸ್ತಿ ಮಾಂ ಶಾಶ್ವತೀಂ (ತೀ) ಭಕ್ತಿಂ
ಹಯಗ್ರೀವಃ ಕೃಪಾಂಬುಧಿಃ | ಹಯಗ್ರೀವಪ್ರಸಾದೋಽಯಮಿದೃಶೋ ವರ್ತತೇ ಮಯಿ
||೬೬|| ಭವಗ್ರಾಹಾಚ್ಛ ಮೇ ನಿತ್ಯಂ ತ್ಯಾಜಯಾಮಾಸ ಪೂಜಯಾ | ಅಹಮಾರಾಧನಂ
ತಸ್ಯ ಕಾರಯಾಮಿ ತ್ವಯಾಪಿ ಚ ||೬೭|| ಪ್ರೇರಯಾಮಿ ಸುಬುದ್ಧಿಂ ತೇ ತಾರಯಾಮಿ

ಭವಾಬ್ಧಿಃ | ತಸ್ಮಾದಾರಾಧನಂ ತಸ್ಯ ನಿತ್ಯಂ ಕುರು ಮನೋರಮ ||೬೮|| ಪರಮಾಂ
ವ್ರಾಪ್ಯಸ್ಯೇ ಸಿದ್ಧಿಂ ಶುದ್ಧಿಂ ಚ ಹೃದಿ ನಿತ್ಯಶಃ | ಕನ್ಯಾಸಿ ನಿಂದಾ ನ ಕೃತಾ
ಸ್ವನ್ಯಾಸಿ ಸುಕೃತಂ ಶವೇ ||೬೯|| ತಸ್ಯಾಸಿ ಪ್ರಕೃತಿಶ್ಚೇಯಂ ಪಶ್ಯಾಸಿ ವಿಕೃತಾಂ ಕೃತಿಮ್ |
ಏವಂ ಸ್ವರೂಪ ಕಥನಂ ಕೃತಂ ಪೂರ್ವಂ ಮಯಾ ಮುನೇ ||೭೦|| ಸ್ಮೃತಂ ದೈವವಶೇನೇಹ
ವೃತ್ತಂ ಚಾಜ್ಞಾನತಃ ಪ್ರಿಯ | ಯಾದೃಶಂ ಕಪಟಂ ತಸ್ಯ ದಾನ್ಯಾಮಿತಿ ಚ ವಿರ್ಮಲ ||೭೧|| ಹೃದಿ
ತಿಷ್ಠತಿ ತೇ ನಿತ್ಯಂ ತಾದೃಶಂ ತ್ಯಜ ಸಂಸ್ಕುಟಿಮ್ | ಇತಿ ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮೃತ ಕಾತ್ರ
ಶಂಕಾಸಿ ಮಾ ತವ ||೭೨|| ತದರ್ಥಮೇವ ಸತ್ಪುತ್ರ ಸೋಽಸಿ ಮಿತ್ರಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ | ತನ್ಮಾದ-
ರಾಗದ್ವೇಷೋಹಂ ಶೇಷಶಾಯಿ ಪದೇಶವೇ ||೭೩||

೬. ಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (74-94)

ವಿಪ್ರಾನ್ಯಾಚ್ಛೋಪದೇಶೋ ಮೇ ನಾಯಾಶ್ಯತಿ ಕುತಃ ಸುತ | ಇತಿ ತೇ ಶೇಮುಷೀ ಮಾಸ್ತು
ತದಾನ್ಯಾದಾಹರಾಮಿ ತಮ್ ||೭೪|| ಗೋಪ್ಯತ್ವಾತ್ಪ್ರೋವ್ಯತೀತೋ ಭೂತೂಪತೀನಾಂ
ಸಭಾವಶೇ | ಕ್ಲಾಪ್ಯತೋ ನೈವ ಮೇ ಚೋಕ್ತಹಾನಿಃ ವಶ್ಯ ಸುಪುತ್ರಕ ||೭೫|| ಸಹಸ್ರಂ
ವಚ್ಛೃಹಂ ಶ್ಲೋಕಶತಂ ವಾಪ್ಯಯುತಂ ಪ್ರಿಯ | ನಿಯುತಂ ಪ್ರಯುತಂ ವಾಪಿ ಚಾಹರಾಮಿ
ತದಾಸ್ಯತಃ ||೭೬|| ಏವಂ ನಿತ್ಯಂ ಚ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪಕ್ಷೀಕೃತಮುಚೇನ ಚ | ಲಕ್ಷ್ಮೀಕೃತಪ್ರಮೇಯಂ
ಚ ಶಕ್ಷಾಮ್ಯಾಹರ್ತುಮೇವ ತತ್ ||೭೭|| ಉಕ್ತಂ ಶ್ಲೋಕೇಷು ಶಕ್ತಶ್ಚ ಗೃಹೀತುಂ ಸರ್ವ-
ಮೇನ ಚ | ಅಧಾಪ್ಯಯೋಗ್ಯಜೀವಾನಾಂ ಯೋಗ್ಯಂ ನೇತ್ಯಾಹರಾಮಿ ತತ್ ||೭೮||

೭. ಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿಪ್ರಕರಣಾಂತರ್ಗತಂ ವಿಠಲಪ್ರಕರಣಂ :- (79-83)

ಸುತ ಸುಲೋಚನ ಲೋಕವೂಜಿತ ಯತಿಕುಲೋಚಿತಲೋವ್ರ್ಯವಾಲಕ | ವೃತಬಲೋಚಿತ-
ಕೃತ್ಯ ಲೋಲ ತೇ ಶತಧೃತೇರಪಿ ಲೋಕಮಲೋಕ್ಯ ತೇ ||೭೯|| ಹೇ ಪುತ್ರ ಪುತ್ರ ವಿಪ್ರಸ್ಯ-
ಕಾರ್ಯಂ ವಿಸ್ಮೃತವಾನಸಿ | ಹಾ ಶತ್ರ ಶತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಯತ್ರ ತೇ ವಾಕ್ಯಗೌರವಮ್ ||೮೦||

ತೂಷ್ಣೀಂ ಸ್ಥಿತೇ ಮಯಿ ಸುತ ಸರ್ವಧಾ ವಿಸ್ಮೃತಿರ್ಭವೇತ್ | ಅತಸ್ತವಾಹಂ ಸ್ತುತ್ಯರ್ಥಂ
ವಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯದ್ಯ ಪುನಃ ಪುನಃ ||೮೧|| ಮಾಮಾಶ್ರಿತಶ್ಚ ವಿವ್ರೇಷಯಂ ಕಾಮನಾನ್ವಿತಮತಿರ್ಭ-
ವೇತ್ | ಸೋಮಾಶ್ರಯಾದ್ಯಧಾ ರುದ್ರೋವ್ಯುಪಾಕಾಂತೋ ಗತವ್ಯಧಃ ||೮೨|| ತದಾಯಂ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ತ್ವಯಾ ಮುಕ್ತ ಋಣವ್ಯಧಃ | ಭವೇದಾಮರಣಾಂತಂ ಚ ನಾಂ
ತಾತಂ ಶರಣಂ ಗತಃ ||೮೩||

೮. ಪುನಃ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (84-94)

ಉಕ್ತಂ ನೇ ವಿತಥಂ ಜಾತಂ ಶುಕ್ತಿರೂಪ್ಯಂ ಯಥಾ ಸುತ | ಅತ್ಯಂತಾಸತ್ವತಃ ಕಾಂತ ಭ್ರಾಂತೇ-
ರ್ವಿಷಯಮೇವ ತತ್ ||೮೪|| ತದ್ವದರ್ಥಕ್ರಿಯಾಕಾರೀ ನ ಭವತ್ಯೇವ ಮೇ ಮತಿಃ |
ಇತ್ಯನಾದರತಃ ಪುತ್ರ ಕೃಪ್ರಿಮೇತಿ ಚ ಮತ್ಪ್ರತಿ ||೮೫|| ವಿವ್ರೇಣೈವ ಕೃತಾ ಚಾತ್ರ ಕಾತ್ರ
(ನಾತ್ರ) ಹಾನಿಃ ಪರತ್ರಚ (ವಾ) | ಅಕೃತೇಷಿ ತದುಕ್ತಾರ್ಥೇ ಸ್ವಾರ್ಥಂ ವಕ್ತಿ ದ್ವಿಜೋ-
ವ್ಯಧಾ ||೮೬|| ಕಾರ್ತೀರ್ಮಮ ಕೃತೇ ಚಾರ್ಥೇವ್ಯಕೃತಾರ್ಥೇಷಿ ವಾ ಸುತ | ಇತಿ ತೇ
ಶೀಮುಷೀ ನ ಸ್ಯಾತ್ವತ್ಯಾದ್ಯ ಸುವಿಶಾರದ ||೮೭|| ಕಸ್ಯ ವಾ ಕೃತಿರೇವೇಯಂ ಸ್ವಸ್ಯ ವಾದ್ಯ
ದ್ವಿಜಸ್ಯ ವಾ | ಹೇ ಕೇಶವ ತ್ವಂ ತೋಕಸ್ಯ ಸ್ಮಾರಕಃ ಪ್ರೇರಕೋ ಭವ ||೮೮|| ಕಾರ್ಯಂ
ಮೇ ಕಾರಯ ಕ್ಷೇಪ್ರಂ ವಿಪ್ರನ್ಯಾಪಿ ಸುತೇನ ಮೇ | ಅನ್ಯಥಾ ಭಕ್ತವಶ್ಯ ತ್ವಂ ತವ ನ
ಸ್ಯಾತ್ಸ್ಯದಾಸ್ಯಕಮ್ ||೮೯|| ಪಶ್ಯಾದ್ಯ ಚಕ್ಷುಷಾ ಸ್ವೇನ ಕರುಣಾರಸವರ್ಷಿಣಾ | ಅಚಿನ್ಮ
ಭಕ್ತಿ ಸಂಛನ್ನಃ ಪೃಚ್ಛನ್ ಸಲ್ಯಾಂಛನಂ ತವ ||೯೦|| ಇಚ್ಛನ್ ಸಂಛಿನ್ನಬಂಧಂ ಚ ತ್ವಾಮುಂಚ-
ಕಾಂಚನಂ ತ್ಯಜನ್ | ಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಭಕ್ತಾಖ್ಯಸಖಿಭಿಃ ಸುಖಮೇವ ಚ ||೯೧|| ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾಂ
ಸ್ಯಾತ್ಸಪದ್ವೈರ್ಮೇ ಚಾವ್ನುಯಾಚ್ಛೋಭನಂ ನರಃ | ವಿಹಿತಾ ಮದ್ಗತಿಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೃತ್ವಾ
ಭಕ್ತಿಂ ಮಯಿ ಪ್ರಿಯ ||೯೨|| ಭುಕ್ತ್ವಾ ಭೂತಿಂ ಚ ಮಾಂ ಸ್ತುತ್ವಾ ಛಿತ್ವಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ-
ಬಂಧನಮ್ | ಇತ್ಯಹಂ ದೇವದೇವೇಶಂ ವೇದೇ ವೇದೇ ಚ ಸಂಸ್ಕೃತಿಮ್ ||೯೩|| ಕೃತ್ವಾ

ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಮನ್ಯಯಮ್ ||೯೪|| ಓಂ ಏತತ್ಸರ್ವಂ
ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಪದ್ಯೇನ ಗರ್ವಂ ಹಿತತ್ವಾ ಸರ್ವೇ ವಿಪ್ರವರ್ಯಾಸ್ಯಜೀನ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಚೋದ್ಯಾರ್ಥಂ
ಶರ್ವಗುರ್ವಾದಿದೇವಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವೋರ್ವಶೀಂ ಯಾಂತು ಮಾಂ ಮಾನವೇಂದ್ರಾಃ ||೯೫||
ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಯೇ ಪಠಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ | ಮುಕುಂದಾವನನೇನಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ
ಕಂದಾಶನಾಜ್ಞಯಾ||೯೬|| ಇದಮರ್ಪಿತಮೇವಾಸ್ತು ಹಯಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಪಾರ್ಷ್ವದಾತೃ | ಸಮಂ
ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಪುರುಷಾತ್ಮತಮ್ ||೯೭|| ಯಚ್ಛ್ರುಣ್ವತಾಂ ಭಕ್ತಿರುದಾರಸದ್ಗುಣೇ
ಹರೌ ಹರೇಲೋಕಗತೇ ತಥಾ ಮಯಿ | ಭವತ್ಯಹೋ ಸರ್ವಶುಭಾಸ್ತಿಸನ್ಮತೀಃ ದದಾತ್ಯ-
ಜಸ್ರಂ ಸುತ ಸತ್ಯಮೇವ ತತಃ ||೯೮||

ಓಂ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಯವಿಕುಲತಿಲಕನಾಗೀಶತೀರ್ಥಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀಮದ್ವಾ-
ದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ಅಲೌಕಿಕ ವಿಭಾಗೇ ನಿದ-
ರ್ಶನಸರ್ವಣಿ ಚತುರ್ದಶಾಧ್ಯಾಯಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ||

|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

|| ಅಧ ಪಂಚದಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

೧. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (1-15½)

ಹರಿಃ ಓಂ|| ಋಣೇಪ್ಯಧ ಶರಣ್ಯಂ ತಂ ಕರುಣಾಂ ತ್ವಯಿ ಕಾರಿಣಮ್ | ಶರಣಂ ವೃಜ ಕಾರು-
ಣ್ಯಾತ್ಮಸ್ಯ ಸಂಸರಣಂ ಜಹಿ ||೧|| ಇತಿ ತೇ ಬುದ್ಧಿರದ್ಧೋಕ್ತಾ ವೃದ್ಧ ಕೃದ್ಧಶ್ಚ ಮಾ ಭವ |
ಬದ್ಧಭಕ್ತಿರ್ಭವಶ್ರದ್ಧಾಸಮಿದ್ಧಶ್ಚ ಮದಂಗಳೇ ||೨|| ತಿಖಾಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಖಾ ತ್ವಂ
ಮಮ ಸರ್ವದಾ | ಸುಖಾವಾಸಾನಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮಖಾವಾಸಾದಪಿ ಪ್ರಿಯ ||೩|| ಮದ್ಭ್ರತೇ
ಸತಿ ಮದ್ಭ್ರತೇ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯಪ್ರಿಯೇ ಮಯಿ | ಮಧುಘಾತಕಭಕ್ತಾ ಯೇ ಭಕ್ತಿಂ
ಕುರ್ವಂತಿ ನಿತ್ಯತಃ ||೪|| ಶ್ರಾವಯ ತ್ವಂ ಮಮ ಶ್ರಾವ್ಯಂ ಚರಿತಂ ಚರತೋಮೃತಮ್ |
ಪಾವಯ ತ್ವಂ ಪಾವಕಾಢ್ಢಿ ವಿಶುದ್ಧಿಮುಗ್ಧ ಲೋಹಕೇ ||೫|| ಯಥಾ ತಥಾ ವೃಥಾ ವಿಪ್ರ
ಮಾ ಕೃಧಾಸ್ತುಂ ವೃಥಾ ಮಧ | ಪೃಥಾಸುತಾ ಯಥಾ ಪಾಧಾಃ ಕೃತಾರ್ಥಾಃ ಸತ್ಕಥಾಂ
ಸತಾಮ್ ||೬|| ವದ ವೃಂದಾವನೈಮಂದಾನಂದಸಂದೋಹಮಂದಿರೇ | ಸದಾ ಕಂದಾಶನಾ-
ಮಂದಾನಂದದಸ್ಯ ಗದಾಭೃತಃ ||೭|| ಭಕ್ತಸ್ಯ ತ್ಯಕ್ತಪಾವಸ್ಯ ಸಕ್ತಸ್ಯ ತದತಿಪ್ರಿಯೇ | ಶಕ್ತಸ್ಯ
ಭಕ್ತಿಯೋಗೇ ಚ ರಕ್ತಸ್ಯ ಮಮ ಸತ್ಕೃತಿಮ್ ||೮|| ಏವಂ ಚೇದ್ಭವತಿ ಪ್ರೇಷ್ಯ ಪ್ರೇಷ್ಯವೃತ್ತಿ-
ರಪಿ ಪ್ರಿಯ | ಮಮೇಷ್ಯ ನಿಷ್ಕಾತ್ ಸತ್ಪುತ್ರಪ್ರತ್ಯರ್ವಾಭೀಷ್ಯಂ ಭವೇತ್ತವ ||೯|| ಪುತ್ರ ಪೂತೇನ
(ಪ್ರೀತೇನ) ಪಿತೃ ಚ ಪುತ್ರತ್ರಾ ಪೂರಿತಾ ಮಯಾ | ಪಿತೃ ಪೂತೇನ ಪುತ್ರೇಣ ಪಿತೃಶಾ
ಮೇ ನ ಪೂರಿತಾ ||೧೦|| ಉಪಕಾರಸ್ಯೋಪಕಾರಃ ಕ್ರಿಯತೇ ಲೋಕಸಜ್ಜನೇ | ಉಪಕಾರಾ-
ಭಾವತೋಽಪಿ ಹ್ಯುಪಕುರ್ವಂತಿ ಪೂರ್ವಜಾಃ ||೧೧|| ಉಪಕಾರನಿಮಿತ್ತೇನ ಯೇ ಕುರ್ವಂ-
ತ್ಯುಪಕಾರಕಮ್ (ರಿತಾಮ್) | ರಾಜಸಾಸ್ತೇ ಚ ವಿಜ್ಞೇಯಾ ಹ್ಯುಪಕಾರಾರ್ಥನಃ ಪರೇ ||೧೨||
ಉಪಕಾರಾರಾಢಿಮಿತ್ತೇನ ಹ್ಯುಪಕುರ್ವಂತಿ ಯೇ ಪರೇ | ಸಾತ್ವಿಕಾಸ್ತೇ ಚ ವಿಜ್ಞೇಯಾ ಹ್ಯುಪ-
ಕಾರನಿರಾಶಿನಃ ||೧೩|| ಉಪಕಾರೇಪಿ ನೈವ ಕುರ್ವಂತಿ ಹ್ಯುಪಕಾರಕಮ್ | ತಾಮಸಾಸ್ತೇ

ಚ ವಿಜ್ಞೇಯಾಹ್ಯಪಕಾರಾಪಕಾರಿಣಃ ||೧೪|| ಲೋಕನೀತಿರಿಯಂ ತಾತ ಶಂಕಾ ತೇ ಮಾಸ್ತು ಸಾ ಸುತ | ಸಾತ್ವಿಕಸ್ತುಂ ಮತಃ ಸೌಮ್ಯ ಕಾಮ್ಯಂ ಮೇ ನಾಸ್ತಿ ಸರ್ವಥಾ ||೧೫|| ತವೈವ ಕರ್ತವ್ಯಮೇತನ್ಮನ್ನಿರೂಪಂ ಪರಂ ಸ್ಮರ ||

೨. ಸೀತಾಪತಿವ್ರತರಣಂ :- (16-55½)

ಅಹಂ ಪ್ರೇರಯಿತಾ ಪೂರ್ವರಾಜಾನಂ ಶೇಷಮೇವ ಚ ||೧೬|| ಶೈವಮುದ್ರಾಂಕಿತಗ್ರಾಮು-
ಮುಧ್ಯಸ್ಥಂ ವಾಮನೇರಿತಮ್ | ಸುಕ್ಷೇತ್ರಮದದಾಂ ಪುತ್ರ ತತ್ರ ದೃಷ್ಟಿಂ ಕರೋತಿ ಯಃ ||೧೭||
ಸುತಪ್ರಮಲೋಕಸಂಪ್ರಸ್ಮೋ ಯಾತಿ ಸಾವಿತ್ರಮೇವ ಚ | ಇಹ ತಸ್ಯ ಸುಸಂತಾನಂ ನಾಶಂ
ಯಾತಿ ನ ವೈ ವ್ಯುಷಾ ||೧೮|| ಶನೈರ್ಮದಾದ್ರೋಹತೋನಾಕಾಚ್ಛ್ಯತಃ ಕೀನಾಶಲೋಕಿತಾಂ |
ಯಾತಿ ತತ್ರಾನೇಕಯಾತನಾಯಾಂ ನಾರಕಿಭಿಃ ಸಹ ||೧೯|| ಅನುಭುಂಕತೇ ಮನೋಃ ಕಲ್ಪ-
ಪರ್ಯಂತಂ ದುಃಖಮೇವ ಚ | ತತೋ ವಿಷ್ಣುಕ್ರಮಿತ್ವಂ ಚ ಕಾಷ್ಠಾಸು ಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ಸುತ
||೨೦|| ಷಷ್ಠಿವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ತೇನೈವ ಪಾಪಿನಾ | ತಸ್ಮಾದ್ವಿವ್ರಸ್ಯ ಯಾ ವೃತ್ತಿರ್ನ-
ಹರ್ತವ್ಯಾ ಹಿತೇತ್ಸುಭಿಃ ||೨೧|| ವಿಪ್ರಗ್ರಾಮೇಷು ಯೋ ಭುಂಕ್ತೇ ಕರಂ ರಾಜಾಧನಃ
ಕೃಚಿತ್ | ಸ ಯಾತಿ ನಿರಯಂ ಘೋರಂ ರೌರವಂ ನೌರಿಶೌರ್ಯತಃ ||೨೨|| ಶ್ರೋತವ್ಯಂ
ರಾಜಭಿನಿತ್ಯಂ ಮನ್ನಿರೂಪಂ ಪರಾತ್ಪರಮ್ | ಕರಂ ಮಹ್ಯಂ ಚ ದತ್ವಾ ತು ತ್ವರಯಾ ರೌ-
ರವಾಶ್ಚ (ತೇ) ಯೇ ||೨೩|| ಸೀತಾಪತೇ ಮಮ ಸುತಸ್ಯ ಕೃತಾರ್ಥತಾಂ ಚ ಶ್ರುತ್ವಾ ತು
ಮತ್ಪತಿಶತ್ಯೇರ್ವಿತಾರ್ಥವೂತೈಃ | ಸಂತೋಷಸಂತತಿಮಧ ಪ್ರಧಯಾದ್ಯ ಲೋಕೇ ತ್ವತ್ತೋ-
ಷತನ್ಮದಿತರೇಽಪಿ ಸುತೋಷಿತಾಃ ಸ್ಯುಃ ||೨೪|| ಏವಮಿಷ್ಟಪ್ರಯಂ ಶಿಷ್ಯ ಸುಷ್ಪ ಕಾರಯ
ವ್ರೇಷ್ಯ ಮೇ | ಕಾಷ್ಠಾಸು ಮದ್ವಯಾದೃಷ್ಟಿಃ ಶ್ರೇಷ್ಠ ತ್ವಯೈವ ನೈಷ್ಠಿಕೀ ||೨೫|| ಭವತೀಹ
ತತೋ ಸೀತಾಪತೇ ಕಾಂತಂ ಚ ಮೇ ಸುತಮ್ | ತಾತಸ್ಯ ಕುರು ಕೃತ್ಯಂ ತೇ ತ್ವಾಂ ಪಾತಿ
ಚ ಸ ವಿಶ್ವಕೃತ್ ||೨೬|| ಇತಿ ಸಂಚೋಧಯಾಂಭೋಧಿಶಯನಸ್ಯ ಸಭಾತಲೇ | ಭವಿಷ್ಯತಿ

ಸುತ ಸ್ಥಾನಮಭಯಂ ಚಾಸಿ ಮದ್ಭಟ್ಟಿಃ ||೨೭|| ಶತಹಾಯನಪರ್ಯಂತಂ ಕೃತಹಾನಿರ್ನ-
ಚೈವ ತೇ | ವೃತಹಾರಾವಲಿಂ ಶೌರಿಂ ಮಿತಹಾರಂ ಪ್ರಪೂಜಯ ||೨೮|| ಮತ್ಪಾದಸೂರ್ಯ-
ಕಿರಣೇನ ತವಾಂತರಸ್ಥಾಚ್ಛಾನಾಂಧಕಾರಹರಣಂ ಕುರು ಪುತ್ರವರ್ಯ | ಮಧ್ಯಾನ್ವಭಾನು-
ಕಿರಣೇನ ಹೃದಂಬುಜಂ ತೇ ಚೋತೃಲ್ಲ ಪದ್ಮವದತಿಪ್ರವಣಂ ವರೇಣ್ಯಮ್ ||೨೯|| ಮದ್ರಂ-
ಜಿತೇ ಚ ಹೃದಯೇ ವರದಂ ಹರಿಂ ತಂ ಸಂಸ್ಥಾಪಯಾದ್ಯಸದನಂ ಮದನಾಭಿರಾಮಮ್ |
ಮನ್ಮಂತ್ರತಂತ್ರವಿಧಿಭಿಃ ಕುರು ವಾರಿಧೌ ಯಃ ಶೀತೇ ಚ ಶೀಷಶಯನೇ ಪರಮಸ್ಯ
ಪೂಜಾಮ್ ||೩೦|| ಏವಂ ತದ್ಧ್ಯಾನಮಾನೇನ ಗಾನಂ ಕುರು ಗುರೂದಿತಮ್ | ಮಾ
ಸಂಸಾರಭಯಂ ಧೀರ ವರದೋಽಸ್ಮಿ ತವಾದರಾತ್ ||೩೧|| ಮದ್ವಾಣೀಂ ಭಣ ಕಲ್ಯಾಣ
ಕರ್ಣರಂಧ್ರೇ ಶೃಣು ಪ್ರಿಯ | ಗುಣೇನಶ್ವರಣಂ ನೈವ ನಂದನಸ್ಯಾಪಿ ನ ತ್ಯಜ ||೩೨|| ರಾಮೋ
ರಾಜೀವನೇತ್ರೋಽಸೌ ರಾಜಃ ಸ್ವೈರಂ ವರಂ ದದೌ | ತದಗ್ರಜಂ ಶರೈರ್ಹತತ್ವಾ ತದ್ವಾರಾ-
ನಸಿಧಾರಯಾ ||೩೩|| ವೃಂದಾವನಹರಂ ಸ್ವಸೈವಾಗ್ರತತ್ವಿರಸಂಸ್ಥಿತಮ್ | ರಕ್ತಚ್ಛರ್ದಿಮಪಿ
ಹ್ಯತ್ರ ಕಾರಯಾಮಾಸ ವೀರ್ಯವಾನ್ ||೩೪|| ತದಾರಭ್ಯಾಮರಗಣೈರ್ಮದ್ವೃಂದಾವನಮಾರ
ಚ | ತದ್ರಾಜ್ಯಂ ಚ ದದೌ ಸ್ವಸ್ಯ ನಾಮುಧಾರಿಣ ಏವ ಚ ||೩೫|| ತದ್ವೀರೋಧಿನಿ ಕ್ರುದ್ಧಃ
ಸನ್ ರುದ್ರಃ ಕಾಲಾಂತಕೋವ್ಯಭೂತ್ | ಮಮ ನಂದನವಾಕ್ಯೇಽಪಿ ಶ್ರದ್ಧಾರಾಹಿತ್ಯವಾನು-
ಭೂತ್ ||೩೬|| ತದ್ವಾಗ್ನಿರೋಧಿನಿ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಕಥಂ ಕುರ್ಯಾದನುಗ್ರಹಮ್ | ಹಿತಾಹಿತೋ-
ಪದೇಶಸ್ಯ ಕರ್ತಾ ಚ ಗುರುರವ್ಯಯಃ ||೩೭|| ಗುರುದ್ವಾರಾ ಪ್ರಸನ್ನಃ ಸನ್ ಭರತೀದಂ ರಮಾ-
ಪತಿಃ | ಮನ್ನಿರೂಪಿತವಾಕ್ಯೇಷು ಚೈಕಂ ವಾ ನೈವ ಚಾಕರೋತ್ ||೩೮|| ರಾಜಸೇವಾಸು ನಿ-
ರತೋ ನರಕಂ ಯಾತಿ ದಾರುಣಮ್ | ಗುರುರೇವ ಹರಿಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಗುರ್ವಂತರ್ಯಾಮೃರಿಂ
ಹರೇತ್ ||೩೯|| ಕರೋತಿ ಪರಮಂ ಚೈವಾನುಗ್ರಹಂ ನರಕಂ ಹರಮ್ | ಏತತ್ಪ್ರಮೇಯಂ
ಸರ್ವಂ ತು ವದ ಸೀತಾಪತೇ ನೃಪಮ್ (ಮತಮ್) ||೪೦|| ಮಯಾ ತಸ್ಮೈ ಕೃತಂ

ರಾಜ್ಯಂ ರಾಜ್ಞೇ ರಾಮಾನುಶಾಸನಾತ್ | ಮಮ ನಂದನಸನ್ಮಾನಂ ಕರೋತು ಮನಸಾಕ-
ರ್ಪಿತಮ್ ||೪೧|| ಮಮ ವೃಂದಾವನೇ ಭಕ್ತಿಂ ಶಕ್ತಿವೂರ್ವಂ ಕರೋತ್ಪಲಮ್ | ಏವಂ
ಚೇದಾಯುರಾರೋಗ್ಯಂ ರಾಜ್ಯಂ ಸುಸ್ಥಿರಮೇವ ಚ ||೪೨|| ರಾಮನ್ಯಾನುಗ್ರಹೇಣೈವ ರಾಜ್ಞಃ
ಸರ್ವಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ | ತಸ್ಮಾತ್ತನ್ಮೈ ವದಸ್ಯ ತ್ವಂ ಗತ್ವಾ ಸೀತಾಪತೇ ಕೃತಮ್ (ತಿಮ್) ||೪೩||
ಸುತೇನ ಮಮ ಸನ್ಮತ್ಯಾ ಮುಧಿತಂ ಕಥಿತಂ ತವ | ಶೇಷಮುದ್ವಿತ್ಯ ಯತ್ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಪಂಚ
ಪುತ್ರಿತ್ವಮತ್ರ ತು ||೪೪|| ತನ್ನಿಧ್ಯಾಭೂತಮೇವಾಸಿದಿತಿ ಶಂಕಾಸಿ ಮಾಸ್ತು ತೇ | ಪಂಚ-
ವೃಂದಾವನಾನ್ಯೇವ ತತ್ಪುತ್ರಾ ಇತಿ ಕಂದಿನಾ ||೪೫|| ಮಯಾ ನಂದನ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶೃಣು
ಸುಂದರ ಸದ್ಗತಿಮ್ | ಪುತ್ರಿಣೋ ಯಾಂ ಗತಿಂ ಯಾಂತಿ ತಾಂ ಗತಿಂ ಯಾತಿ ನಿಶ್ಚಿತಾಮ್
||೪೬|| ಅತ ಏವ ಹಿ ಪಂಚಾಶದ್ಯುಗಪರ್ಯಂತಮೇವ ಚ | ಮಹೀಯತೇ ಸ ವಿಷ್ಣೋರ್ಹಿಂ
ಲೋಕೇಽಪೀತಿ ಮಯೋದಿತಮ್ ||೪೭|| ಪೂರ್ವಜನ್ಮನಿ ರಾಜಾಯಂ ದ್ವಿಜಚಕ್ಷುಃ ಪ್ರಜೇ-
ರಿತಃ | ಉಜ್ಜಹಾರಾತ್ಮಜೋ (ಜೇ) ನಾಸ ತಜ್ಜ ದೋಷೇಣ ಚಾಂಧಕಃ ||೪೮|| ತಸ್ಮಾಚ್ಛೂ-
ಕಾಪಿ ಶಂಕಾಯಾ ಮಾಸ್ತು ತೇ ವೈ ಸುವುತ್ರಕ | ಕಾಕವಾಕ್ಯಸ್ಯ ಸಾದೃಶ್ಯಂ ತೋಕ ಮಾ-
ಕುರು ಮತ್ಪತೌ ||೪೯|| ಪೂರ್ವಂತು ಸಾರ್ವಭೌಮೋಯಂ ಕೂರ್ಮಕೋ ನರ್ಮದಾ-
ತಟೇ | ಶರ್ಮಣೇ ನರ್ಮಕೃತ್ಸ್ನಿಹಂ ತದೂರ್ವಿಗತನೌರ್ಗತಃ ||೫೦|| ಸ್ತ್ರೀಗಣೈಃ ಸಹಿತಃ
ಸ್ತ್ರೀಣೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಶಾಪಮಾಪ ಚ | ಆಣಿಮಾಂಡವ್ಯಕಣ್ಣಾದ್ವೈರಣಿಮಾದ್ವ್ಯಷ್ಠಿದ್ಧಿಭಿಃ ||೫೧||
“ರಾಜನೇವಾಸು ನಿರತೋ ರಾಮಸ್ತಾನುಚರಾಗ್ರಜೇ | ಮೃತೇ ಸತಿ ಗರ್ಭಿಯೋಗೇ ತಸ್ಯಾನರ-
ಜರಾಜ್ಯಹಾ ||೫೨|| ತದ್‌ದ್ರೋಹತೋಹ್ಯಭದ್ರಂ ಚ ಯಾಸ್ಯತಿತಿ ಚ ತೇ ಶಪುಃ | ಇತಿ ಶಪ್ತ-
ಸ್ತತ್ರ ಚೈಕಂ ವಿಪ್ರಂ ಯತ್ಪ್ರೇರಿತಾ ದ್ವಿಜಾಃ ||೫೩|| ದುರ್ದಾಸಸ್ವಪುರತಃ ಶಾಪಂ ತಂ ಪ್ರಜಾಭಿಃ
ಸಮೂರಿತಃ | ಕಾರಾಗೃಹೇ ರಹಸ್ಯೇತು ಹ್ಯಸಹ್ಯಂ ತಂ ಪ್ರಹಸ್ಯ ಚ ||೫೪|| ವ್ರಹಸ್ಯ ಸ್ವಹಿತೇನೈವ
ಸಹಿತೋ ವಸುಹೋತ್ರಕಮ್ | ನೇತ್ರಸ್ಯೋತ್ಪಾಟನಂ ಚಕ್ರೇ ಪುತ್ರಮಂತ್ರಿನಿವಾರಿತಃ ||೫೫||

ವಿಪ್ರದ್ರೋಹ ಫಲಂ ಚೈತನ್ನೇತ್ರಯೋರ್ನಾಶನಂ ಮುನೇ ||

೨. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (56-58)

ಇತಿ ಪೂರ್ವಕೃತಂ ಕರ್ಮಾ ಶರ್ಮನಾಶಾಯಂ ಜೀಹ ತತ್ ||೫೬|| ಅಹಂ ಧರ್ಮಗತಿಂ
ದಾಸ್ಯೇ ತಸ್ಯ ಮರ್ಮಾಣಿ ನೋ ವದೇ | ಇತ್ಯೇಕಂ ಶ್ಲೋಕಮಾಕಾಶೇ ಗತೇ ಮಯಿ
ಗತಂ ದ್ವಿಜ ||೫೭|| ಆದತ್ಸ್ಯ ತಂ ವದಸ್ವೇಹ ಮಮ ಪುತ್ರಸ್ಯ ಚಾಗ್ರತಃ | ಸ್ವಪುರೋ-
ಹಿತಮಾರಾಧ್ಯ ಚಾಗ್ರಜನ್ಮಾಭವತ್ತತಃ ||೫೮||

೪. ಶೇಷಪ್ರಕರಣಂ :- (59-61)

ವೃದ್ಧಂ ನ ತ್ಯಜ ಮದ್ವಾಚಂ ಶ್ರದ್ಧಾವಾನ್ವದತೀಹ ಚ | ಮಮ ಪುತ್ರಃ ಕೃತಾರ್ಥಃ ಸನ್
ಆಯಾತು ಭರತಾಗ್ರಜಃ ||೫೯|| ಯಥಾ ಕೃತಸಮಸ್ತಾರ್ಥಸ್ತಾವದ್ಯಕ್ತಾ ಹ ಮತ್ಪ್ರತಿಮಾ |
ಪ್ರುತ್ತಾ ತು ಮತ್ಪ್ರತಿಂ ಕೋ ವಾ ಸಂತೋಷಂ ಚ ಕರೋತಿ ವೈ ||೬೦|| ಸುತಂ ವಿನಾ ನ
ಸುಶ್ಯಾಮಿ ಮತ್ಪ್ರತೌ ತೋಷಿಣಂ ಗುಣಿನ್ | ಅಥಾಪಿ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಸೀತಾಯಾಃ ಪತೇ ನಾರ್ಮನ್ಯಾ
ವದಂತಿ ಯಮ್ ||೬೧|| ತಂ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಕೃತಿಂ ತಸ್ಯ ಜಾನೇ ಮತ್ಪ್ರತಿಮಂಜಸಾ ||

೫. ಸೀತಾಪತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (62-63)

ಸೀತಾಪತೇ ಮಮ ಸುತಸ್ಯ ವಶಂ ತು ಸರ್ವಂ ಮತ್ಸೌಭಗಂ ತದತಿಕೃತ್ಯ ವಿರಕ್ತತಾಂ ಚ ||೬೨||
ಕೃತ್ವಾ ತು ವರ್ತತ ಇಹ ಪ್ರತಿನಾಸ್ತಿ ತಸ್ಯ ತ್ವಂ ಪಶ್ಯ ಕುಪ್ರ ಯತಿಷ್ಠೂತ್ತಮತಾಸ್ತಿ ತಾದೃಕ್ |
ಏವಂ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ಪ್ರತ್ಯೇಷ್ಯತ್ಯಂತಂ ವೈ ವಿರಕ್ತತಾಮ್ ||೬೩|| ಕರೋತಿ ವ್ರಾರ್ಥಯ ತ್ವಂ
ಚ ಕೃತ್ಯಂ ಕುರು ಗುರೋರಿತಿ ||

೬. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (64-66)

ಹೇ ಪುತ್ರ ಚಿತ್ರಂ ಮತ್ಪ್ರತ್ಯಮಕೃತ್ವಾಗಮನಂ ತವ ||೬೪|| ಗತೇಽಪಿ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿರ್ವಾ ಕಥಂ
ಸ್ಯಾನ್ಮದನಾದರಾತ್ | ಹಿತಾರ್ಥಂ ತವ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸುತಾದ್ಯ ಶೃಣು ಮದ್ವಚಃ ||೬೫|| ಕೃತಾರ್ಥೋ-

ಭವ ತತ್ಪ್ರತ್ಯಾ ಮತಾರ್ಥತ್ರಯಮಂಜಸಾ| ನೋಚೇದ್ಧ ಮರ್ಃ ಕಥಂ ತೇ ಸ್ಯಾನ್ಮಾಮನಾದೃತ್ಯ
ಯಾಸ್ಯಸಿ ||೬೬|| ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರತ್ಯತ್ರಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಗಚ್ಛ ಪುತ್ರ ಸುಖೀ ಭವ ||

೭. ಸೀತಾಪತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (67-69)

ಸೀತಾಪತೇ ಮಮ ಸುಮಾಗ್ನಿಭವಸ್ಯ ಭೂಮಿಂ ಭೂದೇವಕಂ ತವ ಕರೇಽಪಿತವಾನಹಂ
ಚ ||೬೭|| ತ್ವಂ ಪುತ್ರವಚ್ಛ ಪರಿವಾಲಯ ವೃದ್ಧಮೇನಂ ಶಿಷ್ಯೋಽಸಿ ಚೇನ್ಮಮ ವಚಃ ಶೃಣು
ಪ್ರೀಣಯಾದ್ಯ | ಇಯಮೇಕೋಕ್ತಿರೇವಾತ್ರ ಶತೋಕ್ತಿರ್ಮಮ ಸರ್ವಥಾ ||೬೮|| ವೃಧಾ
ಮಾ ಕುರು ತೇ ತೋಕವತ್ತೇ ಬುದ್ಧಿಃ ಕೃತಾನ್ವಿತಾ | ಅನ್ಯೇಷಾಂ ವಚನಂ ನೈವ ಶೃಣು
ವಿಪ್ರಾವಮಾನಿನಾಮ್ ||೬೯||

೮. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (70-72)

ಪಾಪಿನಾಂ ಚ ಪ್ರಸಂಗೋಽಯಂ ಸ್ಮೃತಃ ಪೂರ್ವಕೃತೋ ಮಯಾ | ಮಯಾ ತರಂಗಿಣೀ-
ತ್ಯುಕ್ತೇ ತ್ವಯಾ ಚೋಕ್ತಂ ನಿರಂಗಿಣಾ ||೭೦|| ಸರ್ವದೇತ್ಯಂತರಂಗೇಣ ತುರಂಗವದನಂ ಸ್ಮರ |
ಮದ್ವತ್ಪ್ರನಿಷ್ಕಷಟ್ಠೀಣ ಗರ್ವಿತೋದೈವ ವಿಪ್ರಕ ||೭೧|| ವುನಃ ಷಟ್ಠಿಂ ಚ ನಿಷ್ಕಾಣಾಂ ದಾಪಯೇ
ಕೋಪಿತಾಂ ತ್ಯಜ | ಪುರುಷಾಂತರತತ್ವಾನಿ ತ್ಯಜ ತ್ವಂ ದ್ವಿಜಸತ್ತಮ ||೭೨|| ಮಜ್ಜನೇಷ್ವ-
ಗ್ರಗಂತಾರಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜ ತಂ ಭಜ ||

೯. ಸೀತಾಪತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (73-80)

ಪೂರ್ವಂ ಶೇಷೋ ಮಮಾಶೇಷವಚನಂ ನೈವ ಚಾಕರೋತ್ ||೭೩|| ತಸ್ಯ ರಾಜಾಪಿ ಕಿಂಚಿದ್ವಾ
ಮದ್‌ದ್ರೋಹಫಲಮಿದೃಶಮ್ | ತತಃ ಸ್ವದೋಷತೋ ನಷ್ಟೌ ತಾವೃಭೌ ಭೂಮಿಭಾರಕೌ
||೭೪|| ಕೋ ವಾ ಮದ್‌ದ್ರೋಹತಃ ಕಷ್ಟಂ ನಾನುಭೂಯಾದಿಹಾತ್ರ ಚ | ಪೂರ್ವಂ ಶೇಷೋ
ಮಮಾಶೇಷವಚನಂ ನಾಪ್ಯಚಿಷ್ಟತಮ್ ||೭೫|| ರಾಜಾನಂ ತೇನ ದೋಷೇಣ ಕಾರಾಗೃಹ-
ನಿವೇಶನಮ್ | ನಿತ್ಯಂ ಪುರಾಣವಕ್ತಾರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಚ ಋಣಾದ್‌ಗುಣಿನ್ ||೭೬|| ಪುಣ್ಯೇ

ವೃಂದಾವನೇ ಸ್ವಸ್ಯಾಪ್ಯಗ್ರತೋ ನೈವ ಮೋಚಯೇತ್ | ತೇನ ದೋಷೇಣ ಮಹತಾ ವಿತ್ತಾ-
ಪಹರಣಂ ತ್ವಭೂತ್ ||೭೭|| ಮಮನಂದನವಾಕ್ಯೇಷು ಚೈಕಂ ವಾ ನೈವಚಾಕರೋತ್ | ತೇನ
ದೋಷೇಣ ಮಹತಾ ಸರ್ವಾಣ್ಯೇತಾನಿ ಚಾಭವನ್ ||೭೮|| ಸಹಸ್ರಲಕ್ಷಪಯಂತಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ-
ಮಧ ಪ್ಲಣಾತ್ | ಚಕಾರಾಕ್ಷಿಸಹಸ್ರೇಣ ಲಕ್ಷತೋ ಯೋ ವಿಚಕ್ಷಣಃ ||೭೯|| ತದನಾದೃತ್ಯ
ತಾರಾಣಾಂ ಶಾರದಾನಾಕರಾಯಿತಮ್ | ಹಯಗ್ರೀವಶ್ಚ ಹಾರಾಣಾಂ ಭಾರಂ ಮೇ ಗೌರ-
ವಾದ್ವದೌ ||೮೦||

೧೦. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (81-85)

ಮಮೋಪದೇಶಕರ್ಣಸ್ಯಾಪ್ಯದತ್ಸ್ಯ ತ್ವಂ ಸುಕುಂಡಲಮ್ | ತೇನ ತೇ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಂ ಚ
ಕುರು ವಿಪ್ರ ಯಧೋಚಿತಮ್ ||೮೧|| ಮತ್ಕರ್ಣ ಕುಂಡಲೇ ಚಾಪಿ ತವ ದಾಸ್ಯೇತಿ ಮೇ
ಮತಿಃ | ಜಾಯತೇ ಜಾಯಯಾ ಯುಕ್ತೋ ಭಜ ಮಾಂ ಭುಜಗೇಶ್ವರಂ ||೮೨|| ಕಿಂ
ಕರೋಷಿ ದರಿದ್ರಸ್ತುಂ ವಿಪ್ರ ರುದ್ರಂ ಚ ಮಾಂ ಭಜ | ಸಾಂದ್ರಸೌಭಾಗ್ಯವಂತಂ ಮೇ
ಪಟ್ಟಿಭದ್ರಂ ಚ ನ ತ್ಯಜ ||೮೩|| ತಂಡುಲಾಗಮಪಯಂತಂ (ಮತ್ಪ್ರತ್ಯಾ) ಶೌಂಡಪ-
ದ್ಯಾನಿ ನೋ ವದೇ | ಕುಂಡಲೇ ಚ ಗೃಹಾಣ ತ್ವಂ ಮುಂಡಿನಂ ಮಾಂ ಸುಭೋಜಯ ||೮೪||
ತ್ವದಂತರ್ಯಾಮಿಣಂ ಶ್ರೀಮನ್ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಗುರುಮ್ | ಮಮಾಭ್ಯವಹ್ಯತೇಃ
ಪುಣ್ಯಂ ಸ್ಯಾತ್ಪ್ರವೈವೇಹ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ||೮೫||

೧೧. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪ್ರತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (86-97)

ಸೀತಾವತೇ ನ ತ್ಯಜ ವಿಪ್ರಹಸ್ತಂ ತವೇಹ ಕೋವಾಗಣಯೇದ್ಗ್ನೌಘಾನ್ | ನಮ್ರಸ್ಯ ಚಾ-
ಮ್ಲಾನಮುಖಸ್ಯ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತ್ಯಾದಿಕಾನ್ ಸನ್ಮತಿಶಾಂತಿಕಾಂತೀಃ ||೮೬|| ಕೃತ್ಯತ್ರಯಂ ನೈವ
ಚಕಾರ ಪುತ್ರ ತ್ವಂ ಪಶ್ಯ ಸೀತಾವತಿಮಾ(ತಯಾ)ತ್ಮಕಾದ್ಯ | ಅದ್ಯಾಪಿ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ತು
ಕಾರ್ಯಲೇಶಂ ಚಕಾರ ತೇನೈವ ಚ ತೋಷಿತೋಹಮ್ ||೮೭|| ಅತಸ್ತುಂ ಕುರು ಭಕ್ತಾ-

ನಾಮಗ್ರಾಣೀ ಗೌಣತಾ ನ ತೇ | ಅಧ್ಯಾಯಾನ್ ಪದ್ಯಜಾತಾನಾಂ ವೃದ್ಧ ಕಾರ್ಯಂ ಚ ಕಿಂ-
ಚನ ||೮೮|| ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ಬಾಹ್ಯಗುಣಾನಾಮಪ್ಯಭಿವ್ಯಂಜಕವೃಂಜವತ್ | ಕರಂಡಸಿಂಡಿತತನುಃ
ಕುಂಡಲೀವ ಸ ಪಂಡಿತಃ ||೮೯|| ಪ್ರಚಂಡಬುದ್ಧಿಶೌಂಡೋಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡೇ ಲಂಡಸಾಮ್ಯಗಃ |
ಮಮ ನಂದನಸದ್ಬುದ್ಧಿಮನಿಶಮ್ಯ ಸುನಿಶ್ಚಿತಾಮ್ ||೯೦|| ವದನೇ ಸ ತು ಭಸ್ಮಾನಿ ಮಾನ-
ಯಾಮಾಸ ವೇನವತ್ | ಕಿಂ ಕರೋತಿ ಸ ಪೂರ್ವೇಣ ಕರ್ಮಣಾ ಗತಿವಿದ್ಯತೀಮ್ ||೯೧||
ಯಾತಃ ಪ್ರಾತಃ ಸಮುತ್ಥಾಯ ಮಾಂ ಗುರುಂ ಸ್ಮರತು ಪ್ರಿಯಮ್ | ವಕ್ಷ್ಯೇ ಕರ್ಮಹರಂ
ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ಕರ್ಮಿಣಾಂ ಶರ್ಮದಂ ಸದಾ ||೯೨|| ಕರ್ಮ ಚಾರಭ್ಯತೇ ಪುಂಭಿರ್ನೈಷ್ಠ-
ಮ್ಯಾರ್ಜ್ವಾನಸಾಧನಮ್ | ದ್ರು (ಧ್ರು) ತಂ ಚೈತ (ತ್ವ) ದಂತಃ ಶುದ್ಧಿ ದ್ವಾರಾ ದರ್ದುರ-
ಜನ್ಮ ಚ ||೯೩|| ನಿರ್ದಲಂ ಕುರುತೇ ನಾರ್ಥಂ ಗರ್ದಭಾದ್ಯವಜನ್ಮಭಿಃ | ಪೂರ್ವಜನ್ಮನಿ
ಯತ್ಕರ್ಮಂ ತ್ವಿಹ ಜನ್ಮನಿ ಯತ್ಪ್ರತಮ್ ||೯೪|| ತತ್ಪರ್ಮಂ ನಾಶಯತ್ಪಾಶು ಮಾಸಿಮಾಸಿ
ಸಖಿನ್ ಶೃಣು | ತನ್ಮಾತ್ ಸತ್ಕರ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಕರ್ಣಶ್ರಾವ್ಯಂ ಕವಿಪ್ರಿಯಮ್ ||೯೫|| ಹರಿ-
ಪ್ರಿಯಂ ಹರೇರ್ಜ್ವಾನಸಾಧನಂ ಹರತೇ ಮಲಮ್ | ನ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಚ ದುಷ್ಟಮರ್ ಕದಾಪಿ
ಕುಗತಿಪ್ರದಮ್ ||೯೬|| ಯದಿ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸವಿಪ್ರೀಪಿ ಕುಂಭಿನೀತಂ ನರಂ ಹರಿಮ್ |
ಶಂಸತಿ ಧ್ವಂಸಿತಾತ್ಮಾನಾಂ ನಾಹಂ ತಂ ಸಂಭರಾಮಿ ಚ ||೯೭||

೧೨. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (98-108)

ನೃಪಾದ್ವಯಂ ಕುತೋ ವಿಪ್ರ ವ್ರಯುಕ್ತಂ ಚ ತ್ವಯಾತ್ಮಿಹ | ಏಕೇನ ಪೂರ್ವಪದ್ಯಾರ್ಥೇ
ಸಿದ್ಧೇ ಸತ್ಯಪರಂ ಕುತಃ ||೯೮|| ನಾಹಂ ತಂ ಸಂಭರಾಮಿತಿ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತೇ ತ್ವಯಾ
ದ್ವಿಜ | ನಾಹಂ ತಂ ನ ಭರಾಮಿತಿ ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ಶೋಚ್ಯತಾ ನ ಮೇ ||೯೯|| ತವಾಪಿ ನ
ಸ್ಯಾತ್ಸಾವಸ್ಯಾ ಸ್ತನ್ಮೋ ಭವ ಸಭಾಸು ಚ | ಮದವಸ್ಥಾಂ ವದಸ್ವ ತ್ವಂ ಮದುಕ್ತಶ್ಲೋಕ-
ಸಂಚಯೈಃ ||೧೦೦|| ಕಿಂತು ತ್ವತ್ಕ್ಷೇತ್ರವಿಘ್ನಾನಿ ಯಃ ಕರೋತಿ ನರಾಧಮಃ | ತಸ್ಯೈವ ಸಾ
ಶೋಚ್ಯತಾ ಸ್ಯಾನ್ಮಯೋಪಾಸ್ಯಹಯಾಸ್ಯತಃ ||೧೦೧|| ತ್ವಚ್ಚಿಂತಯಾ ಕಿಂ ಮಚ್ಚಿಂತಾಂ ಕುರುಂ

ವಿಸ್ತೃತವೋಚ್ಚತಾ | (ತವೋಚಿತಾಂ | ತವಾಚ್ಚುತಾಂ) | ವಾಂಛಿತಂ ಚ ಭವೇದಂಚಮ್ನಾಂ
ಕಾಂಚನರಶಿಂ ತ್ಯಜ ||೧೦೨|| ಮುಂಚ ಮುಂಚೇಹ ದುಶ್ಚಿತ್ತಂ ಮುಚ್ಚಿತ್ತಂ ಕುರು ಸರ್ವದಾ |
ಮುಂಚ ಕಾಂಚನಚಿಂತಾಂ ತ್ಯಜಂ ಚಿನ್ಮಾತ್ರಂ ಚಾಚ್ಚುತಂ ಭಜ ||೧೦೩|| ರಾಮಚಂದ್ರ ವರ-
ಭೂತಿಸಾಂದ್ರವ್ರೇಮವಂದ್ಯಚರಣೋ ರಘುಪೇಂದ್ರ | ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರ ಮರುದಿಂದ್ರಸುರೇಂದ್ರಾ-
ರಾಧ್ಯ ರಾಜ್ಯವರದೋಽಸಿ ನರೇಂದ್ರ ||೧೦೪|| ತ್ವದ್ವತ್ಪ್ರತದ್ರಾಜ್ಯಭೂತಿಂ ಕಮಲಾಲಯ ಪಾಲ-
ಯ | ತೇನ ಸಂಪ್ರೂಜಿತೋ ನಿತ್ಯಂ ಸ್ವಾಲಯಂ ನೈವ ಚಾಲಯ ||೧೦೫|| ಇತ್ಯಹಂ ಪ್ರಾರ್ಥ-
ಯಾಮಿಹ ರಾಘವೇಂದ್ರಂ ಮುನೀಂದ್ರಕಮಾ | ಮಮ ವೃಂದಾವನೇ ನಿತ್ಯಂ ದೇವೇಂದ್ರೈಃ
ಸಹ ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ ||೧೦೬|| ಮಾನವಾನಾಂ ಧನೈಃ ಹಾನಿರ್ಮಧುಸೂದನ ಶಾಸನಮ್ | ವಿನಾ
ನೈವಾಸ್ತಿ ಸಂದೇಹೋ ನೈವ ಪೃಚ್ಛ ಧನಾಗಮಮ್ ||೧೦೭|| ಪೃಚ್ಛ ಮಾಂ ಸ್ವಚ್ಛತತ್ವಾನಿ
ಕಚ್ಛಪಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ | ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಸಚ್ಛರಿತ್ರಾಣಾಂ ಪ್ರಾಯಚ್ಛಂ ಭಕ್ತಿಮವ್ಯಯಾಮ್
(ಯಮ್) (ಭಕ್ತಿಮವಯಂ) ||೧೦೮|| ಓಂ ಏತತ್ಸರ್ವಂ ಸ್ವಾಪ್ನಪದ್ಯೇನ ಗರ್ವಂ ಹಿತಾ
ಸರ್ವೇ ವಿಪ್ರವರ್ಯಾಸ್ಯಜೇನ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಚೋವ್ಯಾರ್ಯಂ ಶರ್ವಗುರ್ವಾದಿದೇವಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವೋ-
ರ್ವತೀಂ ಯಾಂತು ಮಾಂ ಮಾನವೇಂದ್ರಾಃ ||೧೦೯|| ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಯೇ
ಪಠಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ | ಮುಕುಂದಾವನನಮೇವಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ ಕಂದಾಶನಾಜ ಯಾ ||೧೧೦|| ಇದ
ಮರ್ಪಿತಮೇವಾಸ್ತು ಹಯಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಪಾರ್ಷ್ವದಾತಾ | ಸಮಂ ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಪುರ-
ಷಾತ್ಪತಮ್ ||೧೧೧|| ಯಚ್ಚುಚ್ಚುತಾಂ ಭಕ್ತಿರುದಾರಸದ್ಗುಣೇ ಹರೌ ಹರೇಲೋಕಗತೇ ತಥಾ
ಮಯಿ | ಭವತ್ಯಹೋ ಸರ್ವಶುಭಾಸ್ತಿ ಸನ್ಮತೀಃ ದದಾತ್ಯಜಸ್ಯಂ ಸುತ ಸತ್ಯಮೇವ ತತ್ ||೧೧೨||
ಓಂ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕವಾಗಿಶತೀರ್ಧ ಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀಮದ್ವಾ-
ದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ವಾಸ್ವವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ಅಲೌಕಿಕ ವಿಭಾಗೇ ವಿದ-
ರ್ಶನಸರ್ವಣಿ ಪಂಚದಶಾಧ್ಯಾಯಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ||

|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

|| ಅಥ ಷೋಡಶಾಧ್ಯಾಯಃ ||
೧. ಶ್ರೇಷ್ಠಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (1-14)

ಹರಿಃ ಹಿಂ || ಮತ್ಪಾದನೇವಾವಿಷಯೇ ತೇ ಸಿಷಾಧಯಿಷಾಸ್ತಿ ಚೇತ್ | ವೃಂದಾವನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ-
ಪದ್ಯಚಾತಾನಿ ವದ ಚೋಷಸಿ ||೧|| ನಾಗಾಹ್ವಯಃ ಪಂಡಿತೋಽಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡೇಶಾಂಡ-
ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ | ಇತರಃ ಪಂಡಿತಃ ಷಂಡಸ್ತಮೇವೇಹ ಸುಪಂಡಿತಃ ||೨|| ತ್ವಯಾನುಭೂತಂ
ಯತ್ಸೃಷ್ಟಂ ಮುನ್ನಿರೂಪಿತಮೇವ ಚ | ವಿದ್ಧಿ ಬುದ್ಧಿಮತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವೃದ್ಧಂ ಮಾ ತ್ಯಜ
ಸರ್ವಥಾ ||೩|| ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತೇರ್ಮುಖಾತ್ | ನಿಃಸಂಶ-
ಯೋ ಭವ ತ್ವಂ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಹರ ಸಂಶಯಮ್ ||೪|| ಪಶ್ಯಾಮಿ ತೇ ಸುವಿಶ್ವಾಸಂ
ಮತ್ಪ್ರತೇ ಶಶ್ವದತ್ರ ಹಿ | ವಿಶ್ವಾಸಿನಾಂ ಸಮಾಜೇ ಚ ತ್ವಮವ್ಯೇಕಃ ಪ್ರಸನ್ನಧೀಃ ||೫||
ತ್ವಮೇವ ಧರ್ಮಗೋಪ್ತಾ ಚ ಗೋಪಿನಾಂ ಪತಿರವ್ಯಯಃ | ಪ್ರೀತಃ ಪ್ರಾತಃ ಸಮುತ್ಥಾಯ
ತಮೇವ ಹೃದಿ ಚಿಂತಯ ||೬|| ಮದ್ವೃಂದಾವನಗಂ ಗೋಪೈಃ ಗೋಪೀಭಿಶ್ಚ ಸಮನ್ವಿ-
ತಮ್ | ಗೋಭಿರ್ಗೋವಿಂದನಾಮಾನಂ ಗೋಪಾಲಂ ಹೃದಿ ಸಂಸ್ಮರ ||೭|| ಗೋಪಾಲ
ನಿರ್ಮಲ ತನೋ ಧರ್ಮಪಾಲಂ ತು ವಾಲಯ | ತದ್ಬಾಲಂ ಚ ಕೃವಾಶೀಲಂ ತಚ್ಚಾಂ-
ಚಲ್ಯಂ ಚ ಚಾಲಯ ||೮|| ಇತ್ಯಹಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮಿಹ ಗೋಪಾಲಂ ಬಾಲರೂಪಿಣಮ್ |
ಶ್ರೀಲೋಲಂ ಕಾಲಕಾಲೇ ಚ ಧರ್ಮಗ್ಲಾನಿರ್ಯಥಾ ನ ಹಿ ||೯|| ಧೀಮಾನಾಚಾರ್ಯ-
ನಾಮ್ನಾ ಯೋ ದಾಮ್ನಾ ಬದ್ಧಃ ವುಮಾನಿತಿ | ಶ್ರೀಮಾನಾಮ್ನಾಯಮಾನ್ಯೇವೇ ಪ್ರೇಮಾ-
ನಾಯಾತ್ಮಮಾನಸಃ ||೧೦|| ತನ್ಮಾನ್ವಿಸ್ಥೀಮ ಏವಾಹಂ ಮತ್ಪ್ಸಾಮಿ ಸ್ತಸ್ಯ ಸಾಮ್ಯದಃ |
ಕಃ ಸ್ವಾಮಿ ಕಸ್ಯ ನಿಃಸೀಮತ್ವಂ ದದೌ ಭಸ್ಮಲೇಪವಾನ್ ||೧೧|| ಮದಾಧಿಕೃತ್ಯದಾ-
ಧಿಕ್ಯಂ ಸ್ಪಷ್ಟಮೇವ ಚ ವಿಠಲೇ | ಕುವಾದಿನೋ ಮದ್ಯಹಿನಾಃ ಸಂತಿ ಪಶ್ಯಂತಿ ದೇವತಾಃ
||೧೨|| ಇತ್ಥಮೇವ ಹರಿವಿತ್ತಃ ವಾದಿಭಿಃ ಕೃತ್ತಮೂಲಕೈಃ | ಉಕ್ತಶ್ಚ ಜಗತೇ ನಿತ್ಯಂ

ಪೃಥಕ್ತವೇನೈವ ವರ್ತತೇ ||೧೩|| ಕೃತ್ತಮೂಲತ್ವಮಪ್ಯೇಷಾಂ ಕಥಂತ್ವಿತಿ ನ ವಿತ್ತ ಚ (ಭೋ) |
ಅರ್ಭಕೇ ಗರ್ಭಸಂಸ್ಥೇಽಪಿ ಸ್ವಭಾರ್ತನುಗ್ರಸ್ತಭಾನುವತ್ ||೧೪|| ತನಾರ್ಭಕೋ ದುರ್ಭ-
ಗೋ ನ ಶುಭಾನಾಂ ಭೂರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ||

೨. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (15-27½)

ಇತ್ಯೇಕಂ ಶ್ಲೋಕಮುಖ್ಯಂ ಮೇ ತೃಕ್ತವಾನಸಿ ವಿಪ್ರಕ ||೧೫|| ಆಕರಸ್ಥಂ ಲೇಖನಂ ಚ ಕಾರಯಂ
ಪ್ರಾಂಜ್ಯಯೇರಿತವರ್ | ಅಹಂ ಮೇ ಕಿಂಕರಸ್ಯಾಸಿ ವಿಸ್ಮೃತೇಃ ಕಿಂ ಕರೋಮಿ ತೇ ||೧೬||
ನತ್ವಹಂಕಾರಮಾನೀ ಚ ಶಂಕರೋಽಪಿ ನಿವಾರಕಃ | ಸಹಜಾ ವಿಸ್ಮೃತಿಃ ಕೇನ ಪರಿಹತುರ್ಹಂ
ಸುಶಕ್ಯತೇ ||೧೭|| ಸಹಸಾ ಪರಿಹತುರ್ಹಂ ಹಿ ಹರೇರಪಿ ನ ಶಕ್ಯತೇ | ಶಶ್ವದ್ವಿಸ್ಮೃತಿ ತೀಲಸ್ಯ
ಕಸ್ಮೃತೌ ವಿಸ್ಮೃತಿರ್ಭವೇತ್ ||೧೮|| ಆಮೃತಿಂ ತವ ವಿಪ್ರೇಂದ್ರ ಕಾಮುತಿಂ ತ್ಯಜ ಮಾಂ
ಭಜ | ಇತಿ ಪೂರ್ವಂ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಮನುಸಂಧತ್ಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿಮನ್ ||೧೯|| ವೃದ್ಧ ಶೃದ್ಧಾ-
ನ್ವಿತೋ ನಿತ್ಯಂ ಭಜ ಮಾಂ ಭುಜಗೇಶ್ವರವರ್ | ಮಾನವಾ ಮಾನಿನಃ ಸರ್ವೇ ಪಾಪಿನಃ
ಕೋಪಿನಃ ಸದಾ ||೨೦|| ಶಶ್ವದ್ವಿಸ್ಮೃತಿತೀಲಸ್ಯ ದುಃಖತೀಲಶ್ಚ ದುರ್ಭಗಃ | ಇದಂ ಗಾಲೀಪ್ರ-
ದಾನಂ ತು ನೈವ ಚಾಳಿಪ್ರದಸ್ಯ ತೇ ||೨೧|| ಮಠ್ಯಾದಾಜ್ಜೇ ಸದಾ ಚಾಬು ಭವಸ್ಯ ಬಲಮೊದ್ವ-
ಶವರ್ | ಅಲಿಂ ತ್ವಂ ಮಮ ವಾದಾಜ್ಜೇ ಕಥಂ ಮೇ ವಾಗಲಂಭವ ||೨೨|| ತ್ವನ್ಮನಃ ಸನ್ನಿಕೃಷ್ಣಂ
ತು ಮತ್ಪದಂ ಸನ್ನಿಕರ್ಷತೇ | ತಸ್ಮಾನ್ಮತ್ಪಾದಕಮಲಧ್ಯಾನಾತ್ತೇ ನಿರ್ಮಲಂ ಮನಃ ||೨೩||
ಮಮ ಸಾಲೋಕ್ಯಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಕುರು ತೀಲವತಾಂ ವರ | ಪಂಚಜನ್ಯಸು ಪಂಚಾಸ್ಯವತ್ಸಮ-
ರ್ಥೋಭವ ಪ್ರಿಯ ||೨೪|| ಪಂಚಾಸ್ಯವಾಕ್ಯಸಂದಿಷ್ಟಂ ಪುರಾಣಂ ಪಂಚಲಕ್ಷಣವರ್ | ಕುರು
ತೀಘ್ರಂ ಗುರುಕ್ತಿಂ ಚ ನ ತ್ಯಜ ಸ್ತೋಚಿತಾಂ ಕಚೇ ||೨೫|| ಗೃಹೀತ್ವಾ ವಕ್ಷ್ಯತೇ ಪಕ್ಷಪಾ-
ತೇನ ಸುವಿಚಕ್ಷಣ | ತಿಖಾಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಖಾ ತ್ವಂ ಮಮ ಸರ್ವದಾ ||೨೬|| ಸುಖಾ-
ವಾಸಾನೈದಾಸ್ಯಾಮಿ ಮುಖಾವಾಸಾದಪಿ ಪ್ರಿಯ | ಇತಿ ಪೂರ್ವಂ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಮನು-

ಸಂಧತ್ಸು ಬುದ್ಧಿಮನ್ ||೨೭|| ವೃದ್ಧ ಶ್ರುದ್ಧಾನ್ವಿತೋ ನಿತ್ಯಂ ಭಜ ಮಾಂ ಭುಜಗೇತ್ಸರಮ್ ||

೩. ಶೇಷವ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (28-36½)

ಮಮಾಭಿಪ್ರಾಯಮಜ್ಞಾತ್ವಾ ಪ್ರೇತ ದೂಷಯಸೀಹ ಮಾಂ ||೨೮|| ಪ್ರೀತವಾನಸ್ಮ್ಯಹಂ ತಸ್ಮೈ
ಪ್ರೋಕ್ತವಾನ್ಯೋ ಗುಣಾನೃಮ | ನೈವ ಪ್ರಚ್ಛೇತಿ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಿಸ್ತೈವ ಮಾನಂ ತವಾಬುದ್ಧೇ
(ಧ) ||೨೯|| ಕನಕಾನಿ ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಶೌನಕೇಂ ತೇ ಮತಿಂ ತ್ಯಜ | ಪೂರ್ವಂ ತು ಭಟ್ಟಚಾ-
ರ್ಯಸ್ಯ ಭ್ರಷ್ಟಬುದ್ಧೇಃ ಕದಾಚನ ||೩೦|| ನಷ್ಟಾಸೀತ್ ದೃಷ್ಟಿ ರೇಕೈವ ವೇದಾಪ್ರಮಾಣ್ಯ-
ಶಂಕಯಾ | ತದ್ವತ್ಸಮಲನಾಭಸ್ಯ ಸಮಲಸ್ಯ ಸುದುರ್ಮತೇಃ ||೩೧|| ಶಮನಂ ಚಾಸ ಸನ್ನೇ-
ತ್ರಂ ದಮನಂ ಯಾಸ್ಯತೇ ಯಮಾತ್ | ಅಧಂ ನ ತಮ್ಯಣಃ ಪ್ರೇಮಾ ಮದ್ವಾಣೇಂ ಭಣತೇ
ಗುಣೇನ್ ||೩೨|| ಕಾಣವತ್ಸರಣೇಂ ಯಾಯಾನಾಣತೇ ಪೂರ್ಣರೂಪಿಣಮ್ | ತತ್ಪಲಂ
ಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ಪುತ್ರ ಸತ್ಪಲಂ ನೈವ ಪಶ್ಯತಿ ||೩೩|| ವಿಪ್ರಫಲ್ಕುತರಶ್ವಾಯಂ ವಿಪ್ರಲಿಪ್ತುರ್ನ
ಸಂಶಯಃ | ಅನೇಕರೂಪವಂತಂ ಮಾಂ ವಿನೈಕತರೂಪಿಣಮ್ ||೩೪|| ಮನಾಕ್ಸಮನುತೇ
ವಿದ್ವನ್ ಶೌನಕೋ ಭುವಿ ಜಾಯತೇ | ಏವಂ ನಿಃ ಶ್ರೀನಿವಾಸೋಯಂ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಭಿ-
ಧೋಽಪಿ ಸನ್ ||೩೫|| ನಿಃಸೀವಂ ಮಾಂ ನ ಮನುತೇ ಸುಶ್ರೀಮಂತಂ ಕದಾಚನ | ನಿತ್ಯಂ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಂಬಂಧಿಸತ್ಯಂ ವಾಕ್ಯಂ ಮಯೋದಿತಮ್ ||೩೬|| ಅತ್ಯಂತಂ ಭ್ರಾಂತಬುದ್ಧಿಶ್ಚ
ಮಂತವ್ಯಾ ತೇನ ಮತ್ಪತಿಃ ||

೪. ವಿವ್ರವ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (37-39½)

ಹೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಧಮ ಗುಣಾಧಮ ಭೂಧನಾಧ್ಯಂ ಮನ್ನಂದನಂ ತ್ವನುದಿನಂ ಗುಣೇನಂ ಭಜಸ್ವ
||೩೭|| ವೃಂದಾವನೇ ಮದನಗೋವಸದಾಯನೇ ಮದ್ವಾಣೇಂ ವದಸ್ವ ವದನೇನ ದದಾಮಿ
ಚಾನ್ನಮ್ | ಮತ್ಪ್ರತ್ಯಭೋಜನಂ ಭುಂಕ್ಷ್ವ ಪುತ್ರಮಿತ್ರಕಳತ್ರಕೈಃ ||೩೮|| ತತ್ರ ಯಾತ್ರಾಂ ನ
ಕೃತ್ವಾ ತ್ವಂ ಯತ್ರ ಚಾನಾದರಸ್ತವ | ಇಯಂ ತೇ ದಿವ್ಯಸದ್ಬುದ್ಧಿಃ ಕೃದ್ಧೋ ಮಾ ಭವ

ವಿಪ್ರಕ ||೩೯|| ಶೃದ್ಧಾಹೀನಂ ತು ಮದ್ವಾಣೀಂ ನ ವದಸ್ಯಾದ್ಯ ಚಾಧಮಮ್ ||

೫. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣೇ ಅವಾಂತರಶೇಷವ್ರಕರಣಂ :- (40-52)

ತವೋತ್ತಮಸತೀಸೂತಿಕಾಲೇ ಚಿತ್ರಂ ಕೃತಂ ಮಯಾ||೪೦||ವೋವೋಕ್ತವಾಕ್ಯಸತ್ಯಾರ್ಥಂ ಸಾ
ಪುತ್ರೀ ಪುತ್ರಕಃ ಕೃತಃ|ಅಂತೇನ ಪುಂಸ್ತ್ಯಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಮಹಮೇವ ಸಹಾಸುಭಿಃ||೪೧|| ಪ್ರವಿಷ್ಠಃ ಪ್ರ-
ತಿರುದ್ಧಂ ತು ವಿಕೃಷ್ಣೇ ಚಾಪ್ಯಮರ್ಷಿತಃ|ಪ್ರಸೂತಿಕಾಲೇ ವಾಯುಶ್ಚ ಪುರಃ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಚ ಕರ್ಷತಿ
||೪೨||ಇತಿ ಮಾನಾಂತರಾದೇವ ಪ್ರಾವೃಂ ಧಮಂ ಕರೋಮ್ಯಹಮ್|ಕಂಸೇನ ಬದ್ಧದಂಪತ್ಯೋ-
ರ್ಯಾದವಾನಾಂ ಪತಿಯರ್ಥಾ ||೪೩|| ಕಂಸಾದಿದೈತ್ಯಯುದ್ಧಾರ್ಥಮಾವಿರಾಸೀದಹಂ ತಥಾ |
ಪೂರ್ವಂ ತು ವರದಾನೇನ ಕರದಾನಕರಾಯ ಚ ||೪೪|| ಸ್ಮರದಾಶ್ರಯದಃ ಸೋಹಂ ಸರ್ವದಾ
ನಂದನೇಽರ್ಭಕೇ | ಅರ್ಭಕೇ ಗರ್ಭಸಂಸ್ಥೇಽಪಿ ಸ್ವಭಾನುಗ್ರಸ್ತಭಾನುವತ್ ||೪೫|| ತವಾ-
ರ್ಭಕೋ ದುರ್ಭಗೋ ನ ಶುಭಾನಾಂ ಭೂರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ | ಇತಿ ಪೂರ್ವಂ ಮಯಾವೋಕ್ತ-
ಮನುಸಂಧತ್ಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿಮನ್ ||೪೬|| ತತ್ಕಾಲೇ ತಚ್ಚರೀರೇತು ಹ್ಯಹಮೇವ ಪ್ರವಿಷ್ಣುವಾನ್ |
ಪುನರ್ಜೀವಾಂತರಸ್ತಸ್ಮಿನ್ ಮತ್ಸಾನ್ಯೇ ಸ್ಥಾಪಿತಸ್ತ್ಯಹೋ ||೪೭|| ಯಃ ಕಶ್ಚಿತ್ಪುಣ್ಯಜೀ-
ವಸ್ತು ಸದಾ ಮಾಂ ತವನಾ ಚರನ್ || ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಽಹಂ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ಸ ತು ಸಂಸ್ಥಾಪಿತಃ
ಶಿಶೋಃ ||೪೮|| ತೇನ ಸಂಪೂಜಿತೋ ನಿತ್ಯಮಂಶತಃ ಸಂವಸಾಮ್ಯಹಮ್ | ಪೂರ್ವೇಽಪಿ
ಮಮ ವಾದಾಬ್ಜ ಭಕ್ತೋ ಯಃ ಶೂದ್ರಕೋಽಪಿ ಸನ್ ||೪೯|| ಸಂಪೂಜ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಶೂದ್ರೋಽಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭವೇತ್ | ಇತಿ ಪೂರ್ವಪ್ರಮಾಣಂ ತು ಹ್ಯನುಸಂಧತ್ಸ್ಯ
ಬುದ್ಧಿಮನ್ ||೫೦|| ರಂಗನಾಥಸ್ಯ ದೃಷ್ಟಾಂತಮಪಿ ದತ್ತ್ವಾ ತ್ವಹಂ ಸದಾ | ನಿಃಸಂಗೋ
ನಾತ್ರ ಸಂದೇಹಃ ಸಂದೇಹೋ ನಶ್ಯತೇ ಶಮಿನ್ ||೫೧|| ಸಂಶಯಾತ್ಮಾ ನಶ್ಯತೀತಿ ಮಾನ-
ಸಿದ್ಧಮಹೋಚ್ಯತೇ | ಶ್ವಾನಯೋನಿಂ ಸ ಯಾತ್ಯಾಶು ಸಂಶಯೀ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||೫೨||
೬. ಪುನಃ ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (53-79)

ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಸುತಃ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯಾಭಿಧೋಪಿ ಸನ್ | ನೀಸೀಮಂ ಮಾಂ ನ ಮನುತೇ
 ಸುಶ್ರೀಮಂತಮಹೋವಿಧೇ ||೫೩|| ತತ್ಪಲಂ ಪಶ್ಯತೇ ವುತ್ರ ಸತ್ಪಲಂ ನೈವ ಪಶ್ಯತಿ | ಸ್ವಪ್ರ-
 ಸಂಗೇ ಸುಚತುರೋಷ್ಯಭಿಮಾನೀ ನ ಚಾತ್ರಭೂತ್ ||೫೪|| ಮುಯಾಪಿ ಜೀವತಾ ಭೂಮಾ-
 ವನುಭೂತಂ ಜ್ವರಾದಿಕಮ್ | ಭವರೋಗೇಣ ಗ್ರಸ್ತಸ್ಯಕಿಂತ್ನಿದಂ ಜ್ವರಪೀಡನಮ್ ||೫೫||
 ಇದಾನೀನೌಷಧಂ ಮಾ ಸೇವಸ್ವ ತ್ವಂ ವೃದ್ಧವಿಪ್ರಕ | ಶಿಷ್ಯಾನ್ಯತ್ರ ಗತಾನ್ಯಾಶು ಜ್ವರಾಣಿ ನ
 ಜರಂತಿ ತೇ ||೫೬|| ಅವಮೃತ್ಯುಂ ಛಿನತ್ಯಾಶು ಮಮ ವಾದೋದಕಂ ದ್ವಿಜ | ವಿವ್ರಾಂತರ
 ಮುಖೇನೈತಚ್ಚ್ಛ್ರಣು ಚಿತ್ರಂ ತ್ವಕೃತ್ರಿಮಮ್ ||೫೭|| ತವ ಜ್ವರಾಣಿ ಯಾಸ್ಯಂತು ತಾವ-
 ತ್ಪರ್ಯಂತಮೇವ ಚ | ನ ವದಾಮಿ ಸುದಾಮಾಗ್ರ್ಯ ಲೇಖಕೋಪ್ಯತ್ರ ನಾಸ್ತಿ ಮೇ ||೫೮||
 ಅದ್ವೈವ ನೋಽಪಿ ಶೀಘ್ರಂ ತು ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ಶ್ರೀಪತಿಃ | ಅಧಾಪಿ ತವ ಚಾರೋಗ್ಯ
 ಪರ್ಯಂತಂ ನೈವ ಕದ್ಯತೇ ||೫೯|| ಗವಿ ಪ್ರಸವದುಃಖೇನ ವ್ಯಥಿತಾಯಾಂ ಸ ವೈ ವೃಷಃ |
 ಬಾಧತೇ ತಾಂ ತದಾ ಯಾಗೀರ್ನಮಾಂ ಸ್ಪೃಶತು ಲೌಕಿಕೋ ||೬೦|| ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಾಪಲಾಪಂ
 ಪ್ರಕುರ್ವಂತಿ ಪ್ರಜಾಃ ಕಲಾ | ಸ್ವಮಾತ್ಮಪ್ರಸವಾರಭ್ಯ ಪ್ರನಷ್ಟವ್ರಾಕ್‌ಕೃದ್ಯವ್ಯಯಃ ||೬೧||
 ಮಯಾ ಪರೋಕ್ಷತಶ್ಚೋಕ್ತಂ ಪರಲೋಕಸ್ಯ ವೈಭವಮ್ | ವರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನಹೀನಾಸ್ತೇ ವರಿ-
 ವಾದಂ ಪ್ರಕುರ್ವತೇ ||೬೨|| ವರೇಷಾಂ ಚ ಶ್ರಿಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದಹ್ಯಮಾನಾ ಇವಾಗ್ನಿನಾ |
 ಅಶಕ್ತಾಸ್ತಾಂ ಗತಿಂ ಗಂತುಂ ತತೋ ನಿಂದಾಂ ಪ್ರಕುರ್ವತೇ ||೬೩|| ಜನಾಃ ಸುಪಾಪಿನಃ
 ಸರ್ವೇ ಕಲಿನಾವಿಷ್ಟಚೇತನಾಃ | ಮನಾಂಸಿ ವಾಪಕೃತ್ಯೇಷು ಸ್ವನಾಶಾಯ ಪ್ರಕುರ್ವತೇ
 ||೬೪|| ಅಹಂ ಪರೋಕ್ಷತಶ್ಚೈವ ವಕ್ಷ್ಯೇ ನಹ್ಯವರೋಕ್ಷತಃ | ದೇವಾಃ ಪರೋಕ್ಷತಶ್ಚೈವ
 ವದಂತೇ ನಾಪರೋಕ್ಷತಃ ||೬೫|| ವರೋಕ್ಷೇ ಚ ಪ್ರಿಯಾ ದೇವಾಸ್ತು ಪರೋಕ್ಷಪ್ರಿಯಾ ನರಾಃ |
 ಉಭಯೇ ಚ ಪ್ರಿಯಾ ದೈತ್ಯಾಃ ಅಪ್ರಿಯಾ ಉಭಯೇ ಚ ಕೇ ||೬೬|| ತಸ್ಮಾತ್ಪರೋಕ್ಷ-
 ವಿದೇಶಪ್ರಿಯಾಸ್ತೇ ದೇವತಾಂಶಕಾಃ | ಅಪರೋಕ್ಷಸ್ಯ ವಿದೇಶೇ ಪ್ರಿಯಾಸ್ತೇ ನೃಪರೀರಿಣಃ ||

||೬೭|| ಉಭಯೇಪಿ ಪ್ರಿಯಾ ಯೇ ವೈ ದೈತ್ಯಾಂಶಾಸ್ತೇ ನ ಸಂಶಯಃ | ತಸ್ಮಾನ್ಮದ್ಯಚನೇ
ಯೇ ಚ ಪ್ರಿಯವಂತಃ ಪ್ರಿಯಾಹಿ ಮೇ ||೬೮|| ಅಪ್ರಿಯಾ ಯೇ ಚ ಪಾಪಾಸ್ತೇ ಹ್ಯಪ್ರಿಯಾಃ
ಸರ್ವಧಾ ವಮು | ತಸ್ಮಾನ್ಮನು ಪ್ರಿಯಾ ಯೇ ವೈ ಪ್ರೀತಿಂ ಕುರ್ವಂತು ಮತ್ಪತೌ ||೬೯||
ಅಪ್ರಿಯಂ ನೈವ ಕುರ್ವಂತು ಮತ್ಪ್ರಿಯಾಸ್ತೇ ನ ಸಂಶಯಃ ||೭೦|| ಯತ್ರ ಪ್ರತೀತಾರ್ಥ-
ಬಾಧಸ್ತತ್ರಾಂತರ್ಯಾಮಿಸಂಗ್ರಹಃ | ಕರ್ತವ್ಯ ಇತಿ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಮನುಸಂಧತ್ಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿಮನ್
||೭೧|| ತಸ್ಮಾದುಕ್ತಾರ್ಥಬಾಧೇ ಸತ್ಯಂತರ್ಯಾಮಿ ಹರಿಃ ಸ್ವಯಂ | ಕರೋತಿ ಘಟನಾಂ
ತಸ್ಯ ಶಕ್ತಿಂ ದತ್ತಾ ಚ ತಾದೃಶೀಮ್ ||೭೨|| ತಸ್ಮಾನ್ಮ ಕಾರ್ಯಾ ಶೂಕಾಪಿ ಶಂಕಾರಯಾಃ
ಶುಷ್ಕಬುದ್ಧಿಭಿಃ | ಲೋಕವಾರ್ತಾಪರೈಃ ಕಾಕಬುದ್ಧಿಭಿಃ ನರಕಾಪ್ತಿಭಿಃ ||೭೩|| ಇಯಂ ಶಂಕಾ
ಚ ಸರ್ವತ್ರ ಕುತೋ ವಾ ಜಾಯತೇ ನೃಣಾಮ್ | ವಿಪ್ರಸ್ಯ ವಾ ಕೃತಿರಿಯಂ ಮಮ ವೇತ್ಯ-
ಜ್ಞ ಸಂಶಯಾತ್ ||೭೪|| ಸಂಶಯಾತ್ಮಾ ನಶ್ಯತೀತಿ ಮಾನಸಿದ್ಧಿವಿನಾಶ (ಶಿ)ನಃ | ಶ್ವಾನಯೋನಿಂ
ವ್ರಜತ್ಯಾಶು ಭುಕ್ತ್ವಾ ಕೀನಾಶಯಾತನಾಮ್ ||೭೫|| ತಸ್ಮಾದಜ್ಞಾನಿನೋ ಹಿತತ್ವಾ ಜ್ಞಾನಿಭಿಃ
ಸುಯಶಸ್ವಿಭಿಃ | ಸನ್ಮಾನಂ ಮಮ ಚಾಮುತ್ರ ಫ್ರಿಯಂತಾಂ ಮನಸಿ ಸ್ಫುಟಿಮ್ ||೭೬||
ಮಂದಾಶಂಕಾ ಮದಾಂಧಾನಾವೇವಂ ಸ್ಯಾನ್ಮ ತು ಜ್ಞಾನಿನಾಮ್ | ಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶನೇ ನಷ್ಟಾ-
ಜ್ಞಾನಾಂಧತಮಸಶ್ಚತೇ ||೭೭|| ತಸ್ಮಾಜ್ಞಾನೀ ಸದಾಪೂಜ್ಯಃ ಪೂಜ್ಯಾತ್ಮಜ್ಯತಮಃ ಸ್ಮೃತಃ |
ನೈವಾಜ್ಞಾನೀ ಮಾನಬಾಹ್ಯಃ ಕೀನಾಶವಶಗಃ ಸದಾ ||೭೮|| ಅಜ್ಞಾನಿನಾಂ ಪ್ರಸಂಗೋಯಂ ನ
ಕರ್ತವ್ಯಃ ಸುಖೇಪ್ಸುಭಿಃ | ಶ್ವಾನೇನ ಸದೃಶಂ ಮತ್ತ್ವಾ ವಾಸಿನಂ ತಂ ಮಹಾತ್ಮಭಿಃ ||೭೯||

ಜ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (80-90)

ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತೇ ಮಮ ಕೃತಿಂ ಚ ಸತಾಂ ಸಭಾಸು ನಿಶಂಕ ಏವ ವದ ಸಾದರಮತ್ರ ನಿತ್ಯಮ್ |
ತ್ವಂ ನಃ ಪ್ರಿಯೇ ಪ್ರಥಮತಃ ಪ್ರಥಿತಾಂ ಚ ಕೃತ್ವಾ ಮತ್ಪ್ರೀತಿಮೇವ ಕೃತವಾನಸಿ ವಾಚಕೇಶ
||೮೦|| ಯಸ್ಯ ದೇವಾ ನ ಪ್ರಸನ್ನಾ ಮುನಯಶ್ಚ ತಪೋಧನಾಃ | ಗುರುಃ ಸರ್ವಾರ್ಥದಷ್ಟೈವ

ಸ ಹರಿಃ ಸಾಗರಾಲಯಃ ||೮೧|| ಅಸ್ಮದ್ವ್ಯಂದಾವನಂ ತಸ್ಯೈ ಭಸ್ಮನಾಚ್ಛಾದಿತಾಗ್ನಿವತ್ |
ಸ್ವಸ್ತಿನ್ನಂತರ್ಗತಂ ನೈವ ಸ್ವಾಮಿನಂ ಸ್ಮಾರಯತ್ಯಹೋ ||೮೨|| ಶಿಲಾಮಾತ್ರಾಮಯಂ
ವಿಷ್ಣೋಃ ಕಲಾಭಿಶ್ಚ ಸಮನ್ವಿತಮ್ | ಫಲಾನಿ ಪ್ರತಿದದ್ಯಾನ್ಮೇ ಮಲಾನಿ ಪ್ರಹರಿಷ್ಯತಿ ||೮೩||
ಇತಿ ನಸ್ಮಾರಯಂ ತೈತಚ್ಛಾರದಾದ್ರೋಹಿಣಶ್ಚ ಮೇ | ಚೋರವೃತ್ಯಾ ಜೀವತೋ ವೈ ನರ-
ಕಾನನುಗಚ್ಛತಃ ||೮೪|| ಅಯಂ ತು ವಾಸುದೇವಾಖ್ಯಃ ಕರ್ಮಾದೀ ಮಮ ಮಂದಿರೇ |
ಮಂದರಾದ್ರಿನಿಭೇ ವೃಂದಾವನೇ ಸಂಪೂಜ್ಯ ಮಾಂ ಸದಾ ||೮೫|| ಭೀಮಂ ಹನೂಮಂತಮು-
ನಂತ ಲೋಕಾಚಾರ್ಯಂ ಜಗದ್ಗುರುಮ್ | ಆಗಂತಾ ಮತ್ಪ್ರಮೋಷಂ ತು ಭುಕ್ತ್ವಾಯುಷ್ಯಂ
ಚ ಶೇಷಿತಮ್ ||೮೬|| ಮಮಾವಸಾನೇ ನಾಹಂ ತು ವಸಾಮೂತ್ಯತಿದುಃಖಿತಃ | ಸುವಾಸಿನೀ
ಪತಿರ್ಯದ್ವದ್ವಾಸುದೇವಾಭಿಧೋ ಮುನಿಃ ||೮೭|| ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಂ ತು ಕೃತ್ವಾ ಚ ಸಾರ್ಥೀ-
ಕೃತ್ಯ ಕಲೇವರಮ್ | ಮಾಮವೇಕ್ಷ್ಯೇತತ್ಯಾಶಯಾ ತು ಸ ಚಾಯತಾಃ ಶುಚಾರ್ದಿತಃ ||೮೮||
ದೈವಾದ್ವ್ಯಂದಾವನಸ್ಥಸ್ಯ ಮಾನಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ ವೈ ಮಮ | ಭೀಮಾದಿನಾರ್ವಭೌಮಾನಾಂ
ಕಾಮಾದಿಭಿರತಂದ್ರಿತಃ ||೮೯|| ತೇನ ಪುಣ್ಯೇನ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಾ ಪುಣ್ಯಾಂ ಗತಿಮವಾಪ್ಸ್ಯತಿ |
ಶಾಣಾವಲೀಡಮಾಣಿಕೃವತ್ಪ ಗೌಣೇಮವಾತ್ಮಜತಃ ||೯೦||

೬. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (91-93)

ಅಚಿಂತ್ಯಾದ್ವೈತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮಹಂ ಹಯಮುಖಂ ಭಜೇ | ಮಹಿಮಾ ತಸ್ಯ ಕೇನೇಹ ವರ್ಣಿ-
ತುಂ ಶಕ್ಯತೇ ವಿನಾ ||೯೧|| ತಾದೃಶಂ ಹರಿಮಾರಾಧ್ಯ ಸರ್ವಾರಾಧ್ಯೇ ಮಯಿ ದ್ವಿಜ | ಕರಾ-
ದಿಸ್ಪರ್ಶನೇ ತೇನ ಕೃತೇ ಸತಿ ಚ ಮೂರ್ಧನಿ ||೯೨|| ಕಿಮಸಂಭಾವಿತಂ ಪೂರ್ವಂ ಚೋಕ್ತಂ
ಸಂಭಾವಿತಂ ತತಃ | ಅಸಂಭಾವನಯಾ ತಸ್ಮಾದ್ವೈಭವಂ ನ ಪರಾಹತಮ್ ||೯೩||

೭. ಬಹುವ್ರರುಷಶ್ಲೋಕಂ ಪ್ರಕರಣಂ :- (94-100)

ಹೇ ಪಾಪಪ್ರರುಷಾಃ ಸರ್ವೇ ಮಾರಿಷಂ ಮಾಂ ವಿಜಾನಧ | ಸೌ ರೇವಿಷಾದಿತಾ ಯೂಯಂ

ಪೌರುಷೇಣ ಭವಿಷ್ಯಧ ||೯೪|| ಏಕೋ ವಾ ವಕ್ತಿ ಚೇಚ್ಛೋಕಂ ತ್ವೇಕಂ ಮತ್ಸಮೃತಾ-
ರ್ಥಕಮ್ | ತರ್ಹ್ಯಯಂ ಪುತ್ರ ತದ್ಗೇಹೇ ಜಲಾದ್ಯಾಹರಣಂ ಚರೇತ್ ||೯೫|| ಏಕಸ್ಮಿನ್ನಹನಿ
ಶ್ಲೋಕಸಹಸ್ರಂ ಮದನುಗ್ರಹಾತ್ | ವಕ್ಷ್ಯಯಂ ವಾಕ್ಸಹಾರ್ಯೇನ ಮಮೇಹ ಪ್ರಹರಾಮಿ
ತತ್ ||೯೬|| ಅಹಮಪ್ಯತ್ರ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಶ್ಲೋಕಾನ್ ಯಃ ಕಶ್ಚನಾಧಮಃ | ವದನ್ನಿತಿ ವದೇ-
ದ್ವಿಪ್ರಸದೃಶಸ್ತು ಭವೇದಿಹ ||೯೭|| ಕೃತ್ರಿಮಶ್ಲೋಕಕರ್ತಾ ಯೋ ಹ್ಯಸೂಯಾಸು ಪರೋ-
ನರಃ | ಮರಿಷ್ಯತ್ಯಮರೈಃ ಶಪ್ತೋ ನಿರಯೇ ಸ ಚರಿಷ್ಯತಿ ||೯೮|| ತಸ್ಮಾತ್ಕವಾದೋ ದುವಾರ್-
ದಿನ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಸ್ತಯಾಧುನಾ | ಯದಾ ವಿಧಿಬಲಂ ಜೀರ್ಣಂ ತದಾ ಕರ್ತವ್ಯ ಏವ ತೇ
||೯೯|| ತಸ್ಮಾದತ್ಯದ್ಭುತಾರ್ಥಾನಾಂ ಶ್ಲೋಕಾನಾಂ ತು ಪ್ರವರ್ತಕಂ | ಕರೋಮಿ ಶಾರದಾ-
ಸನ್ನಿಧಾನಂ ಜಿಹ್ವಾಗತಂ ತ್ವಹೋ ||೧೦೦||

೮. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (101-107)

ಹೇ ವೃದ್ಧ ವಿದುಷಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಶ್ರದ್ಧಾರಹಿತಪುರುಷಮ್ | ವಿದ್ಧಿ ತಲ್ಲಕ್ಷಣಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಮುಂಡ-
ವಾದ್ವಿಧವಾರ್ಧಿತಃ ||೧೦೧|| ವಿಧವಾದರ್ಶನಾದ್ವಿಲೆತಸ್ತಥೈಕದ್ವಿಜದರ್ಶನಾತ್ | ಧವಲಾಸ್ಮಾನು-
ಮವ್ಯಸ್ಮದ್ವೃಂದಾವನಸುದರ್ಶನೇ ||೧೦೨|| ತ್ಯಕ್ತವಾನ್ವಿತ್ತಲಾಭಾರ್ಥಂ ಕೃತ್ವಾ ವಾಂಡಿತ್ಯ-
ಮಪ್ಯಹೋ | ಅತ್ಯಂತಂ ಮಾನಿತೋ ನಾಸೌ ತ್ವಜನೈರ್ಹಾಸ್ಯತಾಂ ಗತಃ ||೧೦೩|| ಶ್ರಿಲಕ್ಷಣ-
ಗಣಿತಂ ಕೃತ್ವಾ ದಕ್ಷವನ್ಮತ್ತದಕ್ಷಿಣಮ್ | ಆಶು ಶುಕ್ಲಣಿವತ್ಪೂರ್ವಕರ್ಮಕಕ್ಷಂ ಕ್ಷಿಣೋತ್ಯಸೌ
||೧೦೪|| ತತ್ಪಾಂಡಿತ್ಯಭಯಾದೇವ ಹೃದಿ ಕಂಪಿತವಾದಿನಃ | ದಿಕ್ಷು ಧಾವಂತಿ ತೇ ಶುಷ್ಕವದನಾಃ
ಕದನಂ ವಿನಾ ||೧೦೫|| ರಾಜಾನೋ ನೈವ ಜಾನಂತಿ ಮಾನಂ ತಸ್ಯ ನ ಚಕ್ರಿರೇ | ಮಮ ನಂದ-
ನಪಾಂಡಿತ್ಯಾನಂತರಂ ಸ ತು ಪಂಡಿತಃ ||೧೦೬|| ಮಮ ನಂದನವೈದುಷ್ಯಂ ತದ್ವೈದುಷ್ಯಂ
ತದೈವ ಚ | ಭವಿಷ್ಯ ಜ್ಞಾನಾ ಪೋಷ್ಯಂ ಮಯಾ ಸತ್ಪು ನ ಸಂಶಯಃ ||೧೦೭|| ಓಂ ಏತ-
ತ್ಸರ್ವಂ ಸ್ವಾಪ್ನಪದ್ಯೇನ ಗರ್ವಂ ಹಿತಾ ಸರ್ವೇ ವಿಪ್ರವರ್ಯಾಸ್ಕಜೀನ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಚೋವ್ಯಾಂ

ಶರ್ವ ಗುರ್ವಾದಿದೇವಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ಯೋರ್ವೇರ್ವಶೀಂ ಯಾಂತು ಮಾಂ ಮಾನವೇಂದ್ರಾಃ ||೧೦೮||
ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಯೇ ವರಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ | ಮುಕುಂದಾವನನೇವಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ
ಕಂದಾಶನಾಜ್ಞಯಾ ||೧೦೯|| ಇದ ಮರ್ಪಿತಮೇವಾಸ್ತು ಹಯಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಪಾರ್ಷ್ವದಾತ್ |
ಸಮಂ ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಪುರಷಾತ್ಪ್ರತಮ್ ||೧೧೦|| ಯಚ್ಛ್ರುಣ್ವತಾಂ ಭಕ್ತಿರುದಾರ-
ಸದ್ಗುಣೇ ಹರೌ ಹರೇರ್ಲೋಕಗತೇ ತಥಾಮಯಿ | ಭವತ್ಯಹೋ ಸರ್ವಶುಭಾಪ್ತಿ ಸನ್ನತೀಃ
ದದಾತ್ಯಜಸ್ರಂ ಸುತ ಸತ್ಯಮೇವ ತತ್ ||೧೧೧||

ಓಂ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕುಲಕವಾಗೀಶತೀರ್ಥಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀಮದ್ವಾ-
ದಿರಾಜವೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ಅಲೌಕಿಕವಿಭಾಗೇ ನಿರ-
ರ್ತನಪರ್ವಣಿ ಘೋಡಶೋಧ್ಯಾಯಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ||

|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

|| ಅಥ ಸಪ್ತದಶಾಧ್ಯಾಯಃ ||

೧. ಶೇಷಭೂಪ್ರೀಪತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (1-18)

ಹರಿಃ ಓಂ || ಅಯಂ ವಿಪ್ರಃ ಸುಪ್ರಶಸ್ತಂ ಮಮ ವಾದಾಬ್ಜಮುತ್ತಮಮ್ | ಪಶ್ಯತಿ ಸ್ವಪ್ನ-
ಕಾಲೇ ತು ನಿತ್ಯಂ ನಿರ್ಮಲ ಚೇತನಃ ||೧|| ಸ ತೇನ ಲಬ್ಧ್ವಾತಿಶಯಃ | ಶೇಷಶಾಯಿ-
ಪ್ರಿಯೇ ಮಯಿ | ಮನ ಆವೇಶ್ಯ ಕಾಶ್ಯಾಂ ಚ ಮೃತಸ್ತತ್ಪುಣ್ಯಮಾಪ್ನುಯಾತ್ ||೨|| ತಸ್ಮಾ-
ದ್ವಿಪ್ರಃ ಪ್ರಶಸ್ತೋಽಯಂ ಪ್ರಮೃಷ್ಟಜ್ಞಾನವಾನ್ಮಮ | ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ಯತ್ಪ್ರದಾತವ್ಯಂ ತದಸ್ತೈ-
ಸಂಪ್ರದೀಯತಾಮ್ ||೩|| ಮಯೋಕ್ತ ಶ್ಲೋಕಾರ್ಥಮಪಿ ನ ಜಾನಾತಿ ಹ್ಯಯಂ ದ್ವಿಜಃ |
ಅರ್ಥಂ ಬುಧ್ವಾ ತು ವಾಕ್ಯಂ ತು ಕರೋತಿಹ ಕವೀಶ್ವರಃ ||೪|| ತಸ್ಮಾದ್ವಿಪ್ರಕೃತಿರ್ನೈವ
ಮತ್ಪ್ರತಿಃ ಸರ್ವಧಾ ಸುತ | ಸತ್ಪ್ರತಿಶ್ಯಾಸ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯಾ ತ್ವತ್ಪ್ರತಿಶ್ಯಾಗ್ರಪಂಕಿಕಾ ||೫|| ಮಾಮಾ-
ಶ್ರಿತ್ಯ ಮಯಾ ದತ್ತಮಾಚಾರ್ಯತ್ವಂ ಸಮಾಪ್ಯ ಚ | ಮಮ ವೃಂದಾವನಸ್ಯೈವ ನಾಮ್ನಾ
ಸಮನುವರ್ತಿತಮ್ ||೬|| ಭೋಜನಾಯಾನ್ಮಮೇವಾತ್ರ ನಾಸ್ತಿತಿ ಜನತಾ ಮನಾಕ್ | ಮನು-
ತೇ ಕಿಮನ್ನಹಿನೇನಾಚಾರ್ಯತ್ವೇನ ನಂದಚ (ನ) ||೭|| ನಾಗಾರವ್ಯ ಪಂಡಿತಸ್ಯಾಪಿ ಸ್ವಪ್ನೇ
ಚೋಕ್ತಂ ಮಯಾ ಸುತ | ತೇನಾಪಿ ನ ಕೃತಂ ಕಿಂಚಿನ್ಮೃಷಾವಾಕ್ಯಪರೋಽಭವತ್ ||೮||
ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ಚಾನ್ಮಮಾತ್ರಸ್ಯ ಯತ್ತ್ವಂ ಕುರು ಸುಮಾನವ | ನೋಚೇತ್ಸಮಾಧವೀಂ ವೃತ್ತಿಂ
ಕರಿಷ್ಯತೈವ ನಾನ್ಯಥಾ ||೯|| ಅಹಂ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ಸೌಚಿತ್ಯಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿತಿ ಮನ್ಮತಮ್ |
ಸೌಚಿತ್ಯಂ ಕುರು ಕಲ್ಯಾಣ ಗುರೋರ್ವಾಕ್ಯಸ್ಯಗೌರವಾತ್ ||೧೦|| ಹೇ ನಂದನ ತ್ವಂ
ಮಮ ನಂದನೇಽವನೇ ವೃಂದಾವನೇ ಕಂದಪಲಾಶಮಂದಿರೇ | ಸುನಂದನಂದಾದಿಭಿರಿಂದಿರಾ-
ಪತಿಃ ಸ್ವಾನಂದದೋ ಯದ್ವದಿಹಾಭವಪ್ರಿಯಃ ||೧೧|| ತವೇಹ ಕೋವಾಗಣಯೇದ್ಗುಣೌ-
ಘಾನ್ ವಿನಾ ತು ಮಾಂ ನಾಸ್ತಿ ಸುನಾಮಧೇಯ | ಯಥಾ ಸುರೇಂದ್ರಸ್ಯ ಕರೇಂದ್ರಗಸ್ಯ
ಗವೋಽಪಿ ಸರ್ವಾಪಹಾರಃ ಸುತೇಹ ||೧೨|| ಔದಾರ್ಯ ಶಸ್ತ್ರೇಣ ವಿದಾರ್ಯ ವಿಪ್ರದಾ-

ರಿದ್ರ್ಯವೃಕ್ಷಂ ಕರದೈರಿಹ ತ್ವಮ್ | ಧರಾಸುರಾದ್ಯೈಃ ಪರಮಾದರೇಣ ತ್ವಾರಾಧಿತಃ ಸನ್ |
 ಧರಣೀಂ ವೃಣಿಷ್ವ ||೧೩|| ಪಿತಾ ಪುತ್ರಸ್ತುತಿಂ ಕುರ್ಯಾದ್ಭರ್ತಾ ಭಾರ್ಯಾಸ್ತುತಿಂ ಗುರುಃ |
 ಶಿಷ್ಯಸ್ಯ ಸಂಸ್ತುತಿಂ ಕುರ್ಯಾತ್ಪೂಜ್ಯಮಿಭೃತ್ಯಸ್ತುತಿಂ ತಥಾ ||೧೪|| ತದಂತರ್ಯಾಮಿಣಂ
 ಶ್ರೀಮನ್ನಾದಾಯ ಪರಮಾರ್ಥತಃ | ಕುರ್ಯಾತ್ಸುತಿಂ ನ ದೋಷಾಯ ನ ತು ದೇಹಾ-
 ಭಿವಾನಿನಃ ||೧೫|| ತಸ್ಮಾನ್ನಂದನ ತೇ ಚಾಂತರ್ಯಾಮಿಣಃ ಕಂದಿನಾ ಮಯಾ | ಕ್ರಿಯತೇ
 ಗುಣವ್ಯಂದೇನ ಮಮ ವೃಂದಾವನೇ ಯಥಾ ||೧೬|| ಮಯಿ ಜೀವತಿ ಯಚ್ಚೋಕ್ತಂ ಮಮ
 ವೃಂದಾವನಂ ಸುತ | ಭವಿಷ್ಯತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ತದನುಸಂಧತ್ಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿಮನ್ ||೧೭|| ತತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥ-
 ಮೇವಾತ್ರ ತನ್ನಾಮಾಪಿ ದ್ವಿಜಸ್ಯ ತುಮಯಾ ದತ್ತಂ ತ್ವಯಾ ತಸ್ಮಾನ್ನಿಗ್ರಾಹ್ಯಾ ನ ವದಂತಿ ಯೇ
 ||೧೮||

೨. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕಃ :- (19-21)

ಹೇ ವಿವ್ರಾದ್ಯಾಶನಂ ನಾಸ್ತಿ ಪುತ್ರಮಿತ್ರಕಳತ್ರಕೈಃ|ಕಥಂ ಕರೋಷಿ ಚಾನ್ನಾರ್ಥಂ ಕುರು ವೃತ್ತಿಂ
 ಚ ಮಾಧವೀಮ್ ||೧೯|| ಪ್ರತಾಪತ್ರಯಮದ್ಧೇ ತು ಹೈಕಂ ವಾಪ್ಯಸ್ಮದೀಯಕಾಃ | ನ
 ಪ್ರಯಚ್ಛಂತಿ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರವಕ್ತ್ರೇ ತವ ನ ಸಂಶಯಃ ||೨೦|| ಅಗಂತಾಗಂತುಕಾಮಸ್ತುಂ
 ಘೋಷಪರ್ಯಂತಮೇವಚ ಅಶಕ್ತಃ ಸನ್ ಕಥಂ ಪುತ್ರ ಪೋಷಣಂ ತು ಭವೇದಿಹ ||೨೧||
 ತವಾನ್ನಸಿದ್ಧಿಪರ್ಯಂತಂ ನ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಮಾನವೋತ್ತಮ ||

೩. ಶ್ರೀಪತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (22-25)

ಮಾನಂ ತತ್ಯಾಜ ಮಾಧವ್ಯಾ ಮಾನೋ ಹಿ ಮಹತಾಂ ಧನಮ್ ||೨೨|| ಮಯೋದಿತಂ ವಚಃ
 ಸತ್ಯಂ ತಸ್ಯ ಗೇಹೇ ಚ ಪತ್ಯ ವೈ | ಶ್ರೀಪತೇ ಶ್ರೀಮತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಶೃಣು ಮೇ ಗುಣ-
 ಭೂಷಣ ||೨೩|| ವಿಪ್ರಹಸ್ತೇ ಪ್ರತಾಪೋಪಿ ನಾಸ್ತಿ ತದ್ಗೃಹಗಾ ಅಪಿ | ತಂಡುಲಾಶ್ಚ ನ
 ಸಂತೀತಿ ವಾಸುದೇವಮುನಿಂ ವದ ||೨೪|| ಶ್ರೀಪತೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸಸ್ತೇ ಪ್ರಸನ್ನೋಸ್ತು ಪ್ರಭುಃ
 ಪ್ರಿಯಃ | ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯಾನ್ನಯತ್ನಂ ತ್ವಂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾನ್ಯೈಮಮಾನ್ನದಃ ||೨೫||

೪. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (26-37)

ವಿಪ್ರ ತ್ವಂ ಮಾಸಪರ್ಯಂತಂ ವಾಸುದೇವಾಭಿದಂ ಮುನಿಮ್ | ಸ್ಮರನ್ ಭುಂಕ್ಷ್ಯ ಕರಂ
ತಸ್ಮೈ ದಾತುಂ ತವ ನ ವಿದ್ಯತೇ ||೨೬|| ಮಮ ನಂದನ ಧರ್ಮೇಣಚಾನೈ ತ್ವಂ ಪ್ರಾಪ್ತ-
ವಾನಸಿ | ಪುಣ್ಯ ಭವೇತಸ್ಯ ಪುತ್ರಕಳತ್ರೈಃ ಸಹಭೋಜನಾತ್ ||೨೭|| ತಸ್ಯಾಗಮನಪರ್ಯಂತಂ
ತಾತಹೀನಸುತೋಪಮಃ | ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಸಿ ಸದಾಗಣ್ಯಗುಣಂ ಮಾಂ ಸ್ಮರ ರಕ್ಷಕಮ್ ||೨೮||
ತವೋದರೇ ವೇದನಾದಿವ್ಯಾಧಿನಿಸ್ಸಾರಿತೋ ಮಯಾ | ತ್ಯತ್ಪುತ್ರೀಂ ಪ್ರತಿ ತತ್ರಾಪಿ ಮರ್ದಿ-
ತಶ್ಚಿತ್ರಮೇವ ತತ್ ||೨೯|| ತಸ್ಮಾತ್ಪದಾನುಸಂಧಾನಮೇವಮೇವಾಸ್ತು ತೇ ಬುಧ | ಕದಾ-
ಯಾಸ್ಯತಿ ಮೇ ಪುತ್ರಶ್ಚೇತಿ ಚಿಂತಾಂ ತ್ಯಜ ದ್ವಿಜ ||೩೦|| ಸಂಸಾರಾಬ್ಧೇಶ್ಚಯನ್ನೇತ್ರಹೋತ್ರ-
ವತ್ಕರ್ಮವಾರಿಧೇಃ | ಕ್ಷೇತ್ರವತ್ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾಣಾಂ ನೇತ್ರಂ ಸಜ್ಜಾನಮುಚ್ಯತೇ ||೩೧||
ತನ್ನಷ್ಟಮಾಸೀತ್ ಭಷ್ಟೇ ಚ ಶಿಷ್ಟತಲ್ಲೋಕ ವಂಚಕೇ | ತರ್ಹಿ ಭಟ್ಟಸ್ಯ ದೃಷ್ಟಾಂತೇದಾ
ಷ್ಟಾಂತಿಕ ವಿರುದ್ಧತಾ ||೩೨|| ಇತಿ ಚೇನ್ನಚತತ್ರಾಪಿ ದೃಷ್ಟಿಶಬ್ದೇನ ಸೌಷ್ಟವಾತ್ |
ವಿಠಲಜ್ಞಾನಮೇವಾಗ್ರ್ಯ ಸ್ಪಷ್ಟಂ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ನ ಸಂಶಯಃ ||೩೩|| ಉಭಯಾಭಿಪ್ರಾಯತಶ್ಚ
ನೇತ್ರಶಬ್ದಾರ್ಥ ಉಚ್ಯತೇ | ಉಭಯಾರ್ಥೇಽಪಿ ವಾವೈಕ ವಿಷಯೇ ವಾ ತದ್ಭವ ಚ ||೩೪||
ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಮಮ ವಾಕ್ಯಸ್ಯ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ಲೋಕೇ ವಿಚಕ್ಷಣೈಃ | ನಿರ್ಗುಣೈಃ ಪುರುಷೈ
ಪರುಷವಾಕ್ಯೈರ್ನ ಶೃಣು ದೂಷಣಮ್ ||೩೫|| ಅತ ಏವ ಪದಂ ನೇತ್ರಂ ಗೃಹೀತಂ
ನಯನಾದಿಕಂ | ನ ಗೃಹೀತಂ ಪದಂ ವಿದ್ವನ್ಮುಭಯಾರ್ಥಸ್ಯ ಸಂಗ್ರಹೇ ||೩೬|| ತನ್ನಾನ್ನ-
ಕಾರ್ಯಾ ಶಂಕಾ ಚ ವಂಚಕಾನಾಂ ದುರಾತ್ಮನಾಮ್ | ಶುನಕಾತ್ಮಮತಸ್ಥಾನಾಮತರ್ಕ್ಯಾಣಾಂ
ದುರುಕ್ತಿಭಿಃ ||೩೭||

೫. ವಿಪ್ರಶಿಷ್ಯತಮ್ಮಣವ್ರಕರಣ :- (38-42)

ಹೇ ತಮ್ಮಣ ಶೃಣುಷ್ವಾದ್ಯ ಭಣಿಸ್ವ ತ್ವಂ ಗುಣಾಧಮ | ಮದ್ವಾಣೀಂ ಶ್ಲೋಕಸುಶ್ರೇಣೀಂ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಚ ವರ್ಣಿತಾಮ್ ||೩|| ನೋಚೇತ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿಯಾಸ್ಯಂತಿ ತೀಘ್ರಂ ತು ಯಮ-
ಕಿಂಕರಾಃ | ಮದೋದ್ರೋಹಕರಮಾರಾಧ್ಯೈ ಶರಣಂ ವ್ರಜ ಮಾಂ ತತಃ ||೩|| ರದನೈಲೋಽ-
ಹಿತಶ್ಚ ಶರುಕರಾಲವದನೈರಸಿ|ದಮನೈರ್ಭೀಷಯಂತನ್ಮಾಂ ದಮನೈರ್ಭೃಷ್ಮ ಮಾನಸಮ್|೪||
ತದಾ ಮೋಚಕ ಏವಾಹಂ ಸೂಚಕೈರತಿ ದೋಷಿಣಮ್ | ಕೀಚಕಾದತಿದುರ್ಬುದ್ಧಿಂ ಶೋಚಕಂ
ಮಾಮುಕಂ ದ್ವಿಜಮ್ ||೪|| ತಸ್ಮಾನ್ಮದುಕ್ತ ಮರ್ಯಾದಾಂ ಮಾ ತ್ಯಜ ತ್ವಂ ದ್ವಿಜಾಧಪಮ |
ವೃಂದಾವನಗತಂ ನಿತ್ಯಂ ಭಜ ಮಾಂ ಭುಜಗೇಶ್ವರಮ್ ||೪||

೭. ಭೂಪಪ್ರಕರಣಂ :- (43-52½)

ಹೇ ಭೂಪ ಭಕ್ತ ಶುಭದೇತ್ರ ಭವೇ ಚ ಭಕ್ತಿಂ ಕುರು ತ್ವಮಪಿ ತೇ ಚ ಸುನೌಭ-
ಗಾಯ | ವೃಂದಾವನೇ ಕದನಕೋವಿದಚೇತಿ ಪೂರ್ವಂ ಕೇದಾರಕಾಖ್ಯಮುಪಿ ಘೋಷಮಿಹ
ತ್ಯಜಸ್ವ ||೪|| ಏವಂ ಚೇತ್ತ್ವ ವಚಾಯುಷ್ಯವೃದ್ಧಿಹಿಂ ಭವಿತಾ ಸದಾ | ಸಮೃದ್ಧಿಧನಧಾನ್ಯಂ
ಚ ಗಜವಾಜಿನೃಣಾಮಿಹ ||೪|| ತನಾಗ್ರಜೇನ ದತ್ತಂ ವೈ ಧಾರಾ ಪೂರ್ವಂ ದ್ವಿಜಸ್ಯ ಚ |
ದ್ವಿಜೇನ ಮಮ ದತ್ತಂ ಚ ಸಮೃತ್ಯಾ ತೇಗ್ರಜನ್ಮನಃ ||೪|| ಸ್ವದತ್ತಾತ್ಮದ್ವಿಗುಣಂ ಪುಣ್ಯಂ
ಸರದತ್ತಾನುವಾಲನೇ | ಪರದತ್ತಾಪಹಾರೇಣ ಸ್ವದತ್ತಂ ನಿಷ್ಕಲಂ ಭವೇತ್ ||೪|| ಸ್ವದತ್ತಾಂ
ಪರದತ್ತಾಂ ವಾ ಯೋ ಹರೇತ ವಸುಂಧರಾಮ್ | ಷಷ್ಠಿವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಿಷ್ಣಯಾಂ
ಜಾಯತೇ ಕ್ರಿಮಿಃ ||೪|| ಇತಿ ಪೂರ್ವಪ್ರಮಾಣಾಭ್ಯಾಂ ಮದ್ವಾಕ್ಯಸ್ಯ ಚ ಗೌರವಾತ್ | ತ್ಯಜ
ರಾಜನ್ ಸುಭೀರುಃ ಸನ್ ನ ಭಾರಂ ತವ ಚಾವನಮ್ ||೪|| ಭಜ ರಾಜ್ಯಂ ಧರಾಭಾರಂ
ಹನತ್ಯಂ ಕನಕಂ ನಯ | ಕೋದಾಂ ಕೋಲಾಹಲೇನೈವ ಕುರು ವೃದ್ಧಂ ಸಮೃದ್ಧಿಮನ್ ||೪||
ನೈರಿಭಿಃ ಪೌರವೃದ್ಧಾಂಸ್ತುಂ ಪೂಜಯಾದಸ್ತು ಶೈರ್ಜಯಮ್ ||
ಭೂಪಪ್ರಕರಣಾಂತರ್ಗತವಿಪ್ರಕರಣಂ :- (50-51)

ಇತಿ ತ್ವಂ ದ್ವಿಜ ಸಾರ್ಥಾಂಚ ಶ್ಲೋಕದ್ವಯಮನುತ್ವಮಮ್ ||೫|| ತ್ಯಕ್ತವಾನಸಿ ತಚ್ಚೋಕ್ತ-

ಭೇದಕೋಹಂ ನ ಸಂಶಯಃ | ತಸ್ಮಾದಾಲಸ್ಯಹೇತೋಸ್ತು ಬಹುಹಾತುಂ ತ್ವಮಿಚ್ಛಸಿ ||೫೧||
ಪುನಃ ಭೂಪವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (52-52½)
ಸಮಸ್ತಧರ್ಮರಕ್ಷಾರ್ಥಿ ರಾಘವೋ ರಾಜ್ಯಹಾ ಪರೈಃ | ವಿಪ್ರಕ್ಷೇತ್ರಾಪಹಾರಂ ತನ್ಮಾಕುರು
ತ್ವಂ ಕರಾನಪಿ ||೫೧|| ನಾದಸ್ತು ತವ ನಾಧಶ್ಚ ರಾಜ್ಯಂ ತೇ ರಕ್ಷಯಿಷ್ಯತಿ ||

೭. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ (53-57) (ವೃತ್ತ್ಯ ಪರಿಹಾರಃ)
ಹೇ ಶುಂಠ ವಿಪ್ರ ತವ ಕಂಠಗತಂ ಚ ಪ್ರಾಣಂ ಶೌಂಠಾಮಿ ಕುಂಠಿತಗತೇರಹಮೇವ ತೀಘ್ರ-
ಮ್ | ಮನ್ಮಂಟಪ ತವ ಹೃದಂತಿಕಮಂಚಮಾತ್ರಮೌತ್ಕಂಠರತೋ ಯದವಿಕುಂಠಗತೇಃ ಪ್ರಿಯಂ
ತತ್ ||೫೧|| ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಾಣಂ ನಿಃಸರಂತಂ ವಾರಯಾಮಿ ವರೇಣ್ಯಕಮ್ | ಮರಣಂ ಪ್ರಹರಾ-
ಮ್ಯೇವಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜ ಮಾಂ ಮುನಿಮ್ ||೫೪|| ಶುಂಠೇತ್ಯತ್ರ ಶು ಶಬ್ದೇನ ಶೋಕೋ
ಗ್ರಾಹ್ಯಃ ಶುಭಸ್ಯ ತೇ ||೫೫|| ಲೇಶಿತಚ್ಛೂನ್ಯವನಾಯಂ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟಾಭಿಧಃ ಪುರಾ | ಉಚ್ಯತೇ
ಮುಚ್ಯತೇ ರೋಗಾದ್ವೀಚೀನ ಸುಚರಿತ್ರಿಣಾ ||೫೬|| ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ಜೋತ್ಸುರಗ್ರಂಥಃ ಸೌಚಿ-
ತ್ಯೇನ ಮಯಾ ತತಃ | ಪುರೇತಿ ಗುರುಣೈವೇಹ ಮಯಾ ದತ್ತಂ ನರೈರ್ನತೇ ||೫೭|| ಆಚಾ-
ರ್ಯತ್ವಂ ಸ್ಥಿರಂ ತಸ್ಮಾತ್ಸರ್ವೈರಪ್ಯನಿವಾರಿತಮ್ ||

೮. ಸೂರ್ಯಭಟ್ಟಪ್ರಕರಣಂ :- (58-59½)
ಹೇ ಸೂರ್ಯನಾಮಧಾರಾದ್ಯ ಸೂರ್ಯವತ್ಸುಪ್ರಭಾನ್ವಿತ ||೫೮|| ಸೂರ್ಯವನ್ಮಮ ಗೂಢಾ-
ರ್ಥಕೃತಿಂ ಸೂರಿಜನೇಷ್ಟಿಹ | ಪ್ರಕಾಶಯಂ ವಿಕಾಸಂತೇ ಮತಯಸ್ತೇ ಸಕಾಶತಃ ||೫೯||
ವರಾಕಾಲಪಿ ಶೋಕಾತರ್ಥಃ ನಿಶೋಕಾಶ್ಚ ಭವಂತು ತೇ ||

೯. ಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (60-60½)
ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತೇ ವದಸ್ವ ತ್ವಂ ಭೂಸುರೋತ್ತಮ ಸೂರಣಮ್ ||೬೦|| ಕಾರಣಂ ಪುಣ್ಯರಾಶೀನಾಂ
ವಚನಂ ಮಮ ಜಾನತಾಮ್ ||

೧೦. ಉಪೇಂದ್ರಭಟ್ಟಶ್ರೋತ್ರಕಪ್ರಕರಣಂ :- (61-62½)

ಉಪೇಂದ್ರಭಟ್ಟ ತಾಂ ಶಿಷ್ಯ ಕಾಮಧೇನುರಿತಿ ಸ್ಫುಟಿಮ್ ||೬೧|| ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಠಾನಿ ದಾತುಂ ತೇ ಪಟ್‌ವೀಂ ಮತ್ಪ್ರತಿಕಾಂ ಪಠ | ಉಪೇಂದ್ರನಾಮಧೇಯಾದ್ಯ ಕಾಮಧೇನುರಿವ ಪ್ರಿಯ ||೬೨|| ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಠಿತದಾತ್ರೀಂ ಮೇ ವೃಂದಾವನಕೃತಿಂ ವದ ||

೧೧. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (63-76½)

ಕನಕಾಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟೋಽಪಿ ಕನಕಾರ್ಜುನತತ್ಪರಃ ||೬೩|| ಮನಸಾ ತೃಪ್ತಿಹೀನಃ ಸನ್ ಮನಾಗ್ಚಚ್ಛತಿ ಗಚ್ಛತಿ | ಹಿರಣ್ಯಭಟ್ಟ ಏವಾಯಂ ಹಿರಣ್ಯಾರ್ಜುನತತ್ಪರಃ ||೬೪|| ಹಿರಣ್ಯ ಇವ ಕಾರುಣ್ಯವಿಷಯೋತ್ರ ಭಭೂವಹ | ಸರಸಾ ಭರತೀ ಯಾ ವೈ ತಸ್ಯಾ ನಾಮಧರೋಽಪಿ ಸನ್ ||೬೫|| ವಿರಸೋಽಪಿ ಭವೇದತ್ರ ನಾರಸಿಂಹೋ ನರಾಧಮಃ | ದಾಂಬಲೌ ಸಿತ್ತಮೌಲೀ ದ್ವೌ ಹರಿನಾರಾಯಣಾವಸಿ ||೬೬|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರ್ಜುನಾರ್ಜುನಾಮಾಪಿ ಯುಕ್ತಂ ವೃಂದಾವನೇನ ಚ | ನ ವದಂತೌ ಸುಧಾಂತೇಷು ಗ್ರಂಥೇಷು ಕುಶಲಾವಿವ ||೬೭|| ಮದವಂತೌ ಮದಾಂಧೌ ತೌ ಮತ್ಪ್ರತೌ ಭಕ್ತಿಬಾಹ್ಯಕೌ | ಇತಃ ಪರಂ ಜನಾಃ ಸರ್ವೇ ಚೌ ದಾಸೀನ್ಯಪರಾ ಮಯಿ ||೬೮|| ಮತ್ಪ್ರತಿಂ ನ ವದಂತೃತ್ರ ಪಶ್ಯಂತಃ ಪುತ್ರ ತತ್ಪಲಮ್ | ಮಹತ್ಪ್ರಾಣ್ಯಂ ಗುಣಾಢ್ಯಸ್ಯ ಭವತೀಹ ದಿನೇ ದಿನೇ ||೬೯|| ಲೇಖನಾದ್ವ್ಯಾಚನಾಲ್ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಭಟ್ಟಸ್ಯ ನಂದನ | ಹೇ ವಿಪ್ರ ತವ ಪುತ್ರಸ್ಯ ಚರಣಾದ್ವಾಪ್ಯಭೂಷಣಮ್ ||೭೦|| ಸ್ತ್ರೀವಶಂ ಪ್ರಾಪ ತದ್ಭ್ರಾತೃದಂತಕಸ್ಯ ವಶಂ ಗತಮ್ | ಇತಃ ಪರಂ ನ ವಕ್ಷ್ಯೇಹಂ ಲೌಕಿಕಂ ನಾಪ್ಯಲೌಕಿಕಮ್ ||೭೧|| ಮತ್ತೋಕ್ತಾಗಮಪರ್ಯಂತಂ ಕಾಕಬುದ್ಧಿನ್‌ಜನಾನ್‌ಪ್ರತಿ | ಏಕೋ ವದತಿ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ಕೃತಿರೇವೇತಿ ಸರ್ವಥಾ ||೭೨|| ವರತೋ ಗುರುಮುಖ್ಯಸ್ಯ ತಂ ವರಂ ಪ್ರಾಪ್ನು ಯಾಮ್ಯಹಮ್ | ಪುನರೇಕೋ ವದತ್ಯೇವ ಲೌಕಿಕಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋದಿತಮ್ ||೭೩|| ಅಲೌಕಿಕೋಕ್ತಿಮಾತ್ರಂ ತು ಗುರುಣೈವೋದಿತಂ ಹಿ ತತ್ | ಅಯಂ ತು ತನ್ಮುಣೋ ವಕ್ತಿ ಬಾಣವತ್‌ಪ್ರಾಣಿಘಾತಕಃ ||೭೪|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಯಂ ಸ್ವಕಾರ್ಪಣ್ಯಂ

ಕುತೋ ವಕ್ತೀತಿ ನಿರ್ಗುಣಃ| ಸರ್ವೇ ವದಂತಿ ದಾತಾರಂ ಸ್ವಕಾರ್ಪಣ್ಯಂ ಕದಾಚನ||೭೫|| ನಾದಾ
ತಾರಂ(ಪ್ರತಿ)ಕುತಃ ಶ್ರೇಯೋ ಹಾನಿಂ ತು ಪುರುಷೇ ವೃಧಾ | ತಸ್ಮಾನ್ನನಿದ್ಯಂತಾಃಪರ್ವೇಯಂ
ಪುರುಷೈಃ ಪರುಷೋಕ್ತಿಭಿಃ ||೭೬|| ಅಸೂಯಾಕಾರಿಭಿಃ ಶ್ರೇಯೋಹಾರಿಭಿಃ ಶಾಪಭೀರುಭಿಃ ||

೧೨. ಶ್ರೀಪತಿಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕಃ :- (77-96)

ಹೇ ಶ್ರೀಪತೇ ತ್ವಂ ಚ ಶ್ರಮಾನ್ವಿತೋಽಸಿ ಶ್ರೀದೇವಿ ತೇ ಸುಪ್ರಸನ್ನಾಸ್ತು ಶತ್ವತ್| ಸುತೋ ನಃ
ಆಯಾಸ್ಯತು ತೇನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ವಾಸೋಽವಶ್ಯಂ ದಾಪಯಿಷ್ಯೇ ಸುಶಿಷ್ಯ ||೭೭|| ಅಯಂ
ವೃದ್ಧಃ ಸ್ತಬ್ಧ ಏವಾತಿವ್ಯಾಧಿಸ್ತಬ್ಧಶ್ಚಾಸ್ಥಿಸೀನಮುಗ್ಧಭಾವೋಽಸಿ ತೇನ | ಹೇ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್
ಮತ್ಪ್ರತೇಃ ಸುವ್ರಸಿದ್ಧಿಸ್ತ್ವಯಾ ಜಾತಾ ವಿಬುಧೇಷು ಪ್ರಧಾನಾ ||೭೮|| ಮತ್ಪ್ರಖ್ಯಾದ್ವಿಪ್ರದೇಹೇ
ತು ಮುಖ್ಯವ್ರಾಣಃ ಸ್ಥಿತೋಽಭವತ್ | ಸಖಾ ಸಾರ್ಥಂ ಮಯಾವ್ಯಕ್ತ ಸುಖಾವಹಗತಿ ಪ್ರದಃ
||೭೯|| ತನ್ಮಾತ್ರಾಶಾವಧಿರ್ವಿವ್ರೇ ತ್ವೇಕಶ್ಚಾಸ್ಥಿತೃಪುತ್ರಕ | ದ್ವಿತೀಯಾವಧಿಪರ್ಯಂತಮಹಂ
ವಕ್ಷ್ಯೇಧವಾ ನ ವಾ ||೮೦|| ಯದಿ ವಾ ನೈವ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತ್ವಲಂ ಬುಧ್ಯಾ ಕಲೌ ಯುಗೇ |
ತರ್ಹಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಹಾನ್ಯಾದಿದೋಷೋ ಮಮ ನ ವಿದ್ಯತೇ ||೮೧|| ಪ್ರಥಮಾವಧಿಮಾದಾಯ
ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಧೋರೇಪವತ್ತಿತಃ| ತನ್ಮಾನ್ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಹಾನಿವಾರ್ಪಸ್ಯ ನ್ಯ ವಾ ಮಮ ದೂಷಣವಾ||೮೨||
ನಾಸ್ತಿ ನಾಸ್ತಿ ನ ಸಂದೇಹೋ ಮಧುಸೂದನೈಶಾಸನಾತ್ | ತಸ್ಮಾನ್ನಿದೋಽವ ಏನಾಹಂ ಯೋ
ದೂಷಯತಿ ದೋಷಯುಕ್ ||೮೩|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ಕು(ಕೃ)ತೋ ಮಾನಸ್ತದಂತರ್ಯಾಮಿಣೋ
ಮಮ | ಶೃಣು ಲಜ್ಜಾ ವಿಹೀನಸ್ತ್ವಂ ಕೃಣುಮಾನಂ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮೇ ||೮೪|| ಇದಂ ತತ್ಪುರತಃ
ಶ್ಲೋಕಂಲೋಕಸ್ಯ ಚ ಸಮಕ್ಷತಃ| ಭೇಕವದ್ವದ ತಚ್ಛ್ಲೋಕಕಾರಣಂ ಶತವಾರತಃ ||೮೫|| ಶ್ರವ-
ಣಾನಂತರಂ ಚಿತ್ರಂ ಸುವರ್ಣಂ ನಿಕಷಾತ್ಮವತ್ | ನಿರ್ಣೀಯತೇ ಸ್ವಯೋಗ್ಯತ್ವಂ ಚರಣೀಯಂ
ರಜೋ ಭಜ ||೮೬|| ಮದ್ಭೂಮಿಂ ಯೋ ವಹೇದ್ವಿದ್ವಾನಪಿ ಶೀಘ್ರಂ ತು ನಶ್ಯತಿ | ಇತ್ಯುವಾಚ
ಯಮಾಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪ್ರತಿಮಾರ್ತಾಂಡಿರಾತ್ಮನಃ ||೮೭|| ತನ್ಮಾಲ್ವಕ್ಷ್ಯೇಪತೇ ಭೂಮಿಂ ಯಾಮ್ಯಾಂ

ಮಾದತ್ಸ್ಯ ನಾಧಿತಾಮಾಃ | ಕದಾಪಿ ಕೋವಿದತ್ಸ್ಯಂ ಹಿ ಮಾತ್ಸ್ಯಜಸ್ತು ಬುಧೋ ದಿತಾಮಾಃ ||೮೮||
ಮಮ ವೃತ್ತೋಽಸಿ ಮದ್ವ್ಯಾಕೃವಿಶ್ವಾನೇನ ಮಹಾಮುನಿಃ | ಮಯಾ ದತ್ತೇನ ಸನ್ನಾಮ್ನಾ
(ಸನ್ನಾನಾತ್) ಸಮಾಹ್ವಯಂತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಾಃ ||೮೯|| ಅಯಂ ತು ದಾಂಬಳಃ ಪಿತ್ತಮರೌಳಿ-
ರಾಸ್ಯಾತ್ಮಧೂಳಿಕಃ | ಚಂದ್ರಮರೌಳಿಗಳೇ ಯದ್ವತ್ ಹೃದಿ ಹಾಲಾಹಲಾನ್ವಿತಃ ||೯೦||
ನಾರಾಯಣಾಹ್ವಯೋಪೀಹ ತಜ್ಜಿಹ್ಯಾನಾಹ್ವಯತ್ಯಹೋ | ಮದುಕ್ತಾಹ್ವಯಮಪ್ಯಸ್ಮಿನ್
ದಹ್ಯೇತಾಸಹ್ಯವಾದಿನಿ||೯೧|| ಭರಣ್ಯಾಮಾಗತೋಽಸಿ ತ್ವಂ ಧರಣ್ಯಾಂ ನಾಶಿನಿದಿತಃ | ಸ್ಮರಣೀ-
ಯಶ್ಚ ಮತ್ಪಾದೋ ಮರಣಾರ್ಥಿಹರಸ್ತವ ||೯೨|| ಚಿಂತಾಮುಣ್ಯಾಹ್ವಯಾಚಾರ್ಯಃ ಚಿಂತಾ-
ಮುಣಿಸಮಪ್ರಭಃ | ಚಿಂತಾಮಾತ್ರೇಣ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥವೇತ್ತಾರಶ್ಚಂದನಾಮುಪಿ (ಕಾಂತಾರ್ಥವೇ-
ತ್ತಾರಶ್ಚಂದನಾಮುಪಿ) ||೯೩|| ಶ್ರಾಂತಾಶ್ಚಾಪ್ಯರಯಸ್ತೇ ವೈ ಭಯಾತ್ಮಾಂತಾರಮಾ-
ಶ್ರಿತಾಃ | ಅದ್ಯಾಪಿ ಮರಣೇ ಚಕ್ರರಾಪಣಂ ವಾಪಕಮರ್ಣಾವಾಃ ||೯೪|| ಸರ್ವೋಪಕರಣಂ
ತಚ್ಚಾಪ್ಯಾಚರಚ್ಚ ಋಣಂ ವಿನಾ|ಏತಾದೃಶ ವಿನೋದೇನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾದೇನಚಾನೃತಾಃ ||೯೫||
ತಾದೃಶಾನಾಂ ನಂದನೋ ನೋ ವೃಂದಾವನಕೃತಿಂ ವದೇತ್ | ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾಹ್ವಾಯಮು-
ಹ್ಯೋಮುಗ್ಧಚನಂ ಮಮ ||೯೬|| ಸಿಂಹ್ಯವದ್ವದತು ಹ್ಯತ್ರ ವಿನಾ ತೇನ ಚ ಕೋ ಮಹಾನಾಃ ||

೧೩. ಭಕ್ತಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟಪ್ರಕರಣಂ :- (೯೭-೯೭)

ಹೇ ಕೃಷ್ಣ ತಾತ ಪುಷ್ಪಾಮಿ ಭಕ್ತೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ಮಮ ಪ್ರಿಯಃ ||೯೭|| ನಿಷ್ಕಾಂತಾ ಯಸ್ಯ
ಪುಷ್ಪಾಪಿ ಸಂಸೃತೇನಾಸ್ತಿಚೋಷ್ಣತಾ ||
೧೪. ಸೀತಾವತಿಪ್ರಕರಣಂ : (೯೮-೯೯)

ತಸ್ಯ ಸೀತಾವತೇ ತ್ವಂ ಹಿ ಜಾಡ್ಯತಾ ಕಾಮಂತಿರ್ನ ತೇ ||೯೮|| ಭಕ್ತಿಮೇವ ಮತ್ಪ್ರತೌ ಚಾಸ್ತಿ
ಗೋಪತಿಸ್ತುತ್ಸುತೋ ಯತಃ | ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ಜೀವತೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸಂಜೀವ ಶರದಾಂ ಶತಮಾಃ
||೯೯|| ಮಂಜೀರಧ್ವನಿಸಂಯುಕ್ತಃ ಸಂಜಾಘಟಿ ಸುತಸ್ತವ ||

೧೫. ವಿಠಲಪ್ರಕರಣಂ :- (100-102)

ಹೇ ವಿಠಲ ಶ್ರೇಷ್ಠಭೃತ್ಯ ವಟ್ಟಭದ್ರಸ್ಯ ಮೇ ಸ್ಫುಟಮ್ ||೧೦೦|| ಸ್ವೇಷ್ಟಂ ಸುಷ್ಣಂ ಕರೋಷಿ
ತ್ವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಷ್ವಂ ನ ಚೇಷ್ವನೇ | ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಯಂ ಪ್ರೇತ್ಯಜಾತಸ್ತು ಪಮೃತ್ಯಂ ಹರಾ-
ಮ್ಯಹಮ್ ||೧೦೧|| ತಸ್ಯಾಭೀಷ್ಠಿತಕೃತ್ಯಂ ತ್ವಂ ಕುರು ತಚ್ಚಭವೇನ್ಮಮ | ಏವಂ ಚೇದಾ-
ಯುರಾರೋಗ್ಯಂ ಸ್ಯಾತ್ಕಾಯೇ ತವ ಸರ್ವದಾ ||೧೦೨|| ಆಯೇನಿರ್ವಿಘ್ನತಾ ಸ್ಯಾತ್ತೇ
ಮಾಯೇವ ಸ್ತ್ರೀ ಭವಿಷ್ಯತಿ ||

೧೬. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (103-112)

ಇತ್ಯೇಕಂ ಶ್ಲೋಕಮುಖ್ಯಂ ಮೇ ತ್ಯಕ್ತವಾನಸಿ ವಿಪ್ರಕ ||೧೦೩|| ಆಕರಸ್ಥಂಲೇಖನಂ ಚ
ಕಾರಯಂ ಪ್ರಾಜ್ಞಯೇರಿತಮ್ | ಶಿಷ್ಯೇಷು ಸಂಸ್ಕೃತಾಶೇಷಗುಣಾನೇವ ಮನೀಷಿಣಃ ||೧೦೪||
ಪೋಷಯಂತಿ ತಥಾ ದೋಷರೂಪಿಣಂ ದೂಷಯಂತಿ ಚ | ತಸ್ಮಾದ್ಗುಣಿಷು ವಕ್ತೃತ್ವಂ
ಗುಣಾನಾಂ ದೋಷರೂಪಿಣಾಮ್ ||೧೦೫|| ಅಹಂ ಪರಮಹಂನೋಪಿ ಜನಾನಾಂ ರಾಜ-
ಹಂಸವತ್ | ಅಂಹೋವೇತ್ತಾ ದುರ್ಜನಾನಾಂ ಸಜ್ಜನಾನಾಂ ನಿರಹಂತಾವತ್ ||೧೦೬|| ಕ್ವೀರೇ
ಚ ಸಾರಮೇನಾಹಂ ನೀರೇಚಾಸಾರಮೇವ ಚ | ರಾಜಹಂನೋ ಯಥಾ ವೇತ್ತಿ ತಥಾ ಪರ-
ಮಹಂಸಗಃ ||೧೦೭|| ಭೋಸಾರಾಸಾರಯೋ ಮೌನಿನ್ ವೇತ್ಯುತ್ವಂ ನ ತು ದೂಷಣಮ್ |
ಪ್ರತ್ಯುತಾಸ್ಯ ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠಃ ತದ್ವನ್ನಮ ನ ದೂಷಣಮ್ ||೧೦೮|| ಮಮ ಸತ್ಯ ಚ ಸಂತೋ-
ಷೋ ಜಾಯತೇ ನ ತ್ವಸತ್ಯ ಚ | ಹಂಸಸ್ಯ ಮಾನಸೇ ಯದ್ವನ್ನ ವಾಯಸಸರಸ್ಯಹೋ ||೧೦೯||
ಸಂತಃ ಸತ್ಯ ಪ್ರಮೋದಂತೇ ನ ತ್ವಸತ್ಯ ಕದಾಚನ | ಅಸತ್ಯ ಚ ತ್ವಸಂತತ್ವ ಪ್ರಮೋದಂತೇ
ನ ಸತ್ಯ ಚ ||೧೧೦|| ತಸ್ಮಾದ್ರಾಗೋ ಭಾಗ್ಯಯುಕ್ತೇ ದಿರಿದ್ರೇ ದ್ವೇಷ ಏವ ಚ | ವಿದ್ವಾವಿತೌ
ಮಯಾ ಮೂರ್ಛಾ ದಧಾತೇ ಮತ್ಪದೇ ಸದಾ ||೧೧೧|| ತಸ್ಮಾದರಾಗದ್ವೇಷೋಹಂ ವಿಷ್ಣೋಃ
ಪಾದಪರಾಗಭಾಕ್ ||೧೧೨|| ಓಂ ಏತತ್ಸರ್ವಂ ಸ್ಯಾನ್ನಪದ್ಯೇನ ಗರ್ವಂ ಹಿತಾ ಸರ್ವೇ ವಿಪ್ರ-

ಶ್ರೀ ಸಾ.
ಪ್ರಂ. ಅ.
ಅ. ೧೭

ವರ್ಯಾಸ್ಯಜೀನ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಚೋವ್ಯಾಂ ಶರ್ವ ಗುರ್ವಾದಿದೇವಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವೈವೇರ್ವಶೀಂ
ಯಾಂತು ಮಾಂ ಮಾನವೇಂದ್ರಾಃ ||೧೧೩|| ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಯೇ ಪಠಂತಿ ಮನೀ-
ಷಿಣಃ | ಮುಕುಂದಾವನನಮೇನಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ ಕಂದಾಶನಾಜ್ಞಯಾ ||೧೧೪|| ಇದಮರ್ಪಿತ-
ಮೇವಾಸ್ತು ಹಯಶೀರ್ಷಸ್ಯ ವಾರ್ಷ್ವದಾತ್ | ಸಮಂ ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಪುರಷಾ-
ನ್ವೃತವಾಃ ||೧೧೫|| ಯಚ್ಛ್ರುಣ್ವಂತಾಂ ಭಕ್ತಿರುದಾರಸದ್ಗುಣೇ ಹರೌ ಹರೇಲೋಕಗತೇ ತಥಾ-
ಮಯಿ | ಭವತ್ಯಹೋ ಸರ್ವಶುಭಾಪ್ತಿ ಸನ್ನತೀಃ ದದಾತ್ಯಜಸ್ಯಂ ಸುತ ಸತ್ಯಮೇವ ತತ್ ||೧೧೬||

ಓಂ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಯವಿಕುಲತಿಲಕವಾಗೀಶಶೀರ್ಧ್ರಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀಮದ್ವಾ-
ದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ಅಲೌಕಿಕವಿಭಾಗೇ ನಿರ-
ರ್ತನಪರ್ವಣಿ ಪ್ರಥಮಪ್ರಾಣಾವಧಿವ್ರತವಾದಕಸಪ್ತದಶಾಧ್ಯಾಯಃ ಸಂಪೂರ್ಣಃ ||

|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

|| ಅಥ ಅಷ್ಟಾದಶಾಧ್ಯಾಯಃ ||

೧. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (1-12)

ಹರಿಃ ಓಂ|| ಇದಂ ಸರ್ವಂ ಶರ್ವಗುರ್ವಿಂಧ್ರಪೂರ್ವೇರ್ಗೀರ್ವಾಣೇಂದ್ರೈರ್ಗರ್ವರಾಹಿತ್ಯ-
ವದ್ಭಿಃ| ಸರ್ವೋತ್ತಮಃ ಸರ್ವಣಿ ಪಾರ್ವತೀಯೈರ್ಮೌರ್ವ್ಯಾದರ್ವ್ಯಾರಾಧಿತಸ್ತತ್ಪ್ರತಂ ಮೇ ||೧||
ಮೌರ್ವ್ಯಾದರ್ವ್ಯಾರಾಧಿತಶ್ಚೇತ್ಯಸ್ಯಾರ್ಥಂ ಬುದ್ಧಿಶೌರ್ಯತಾಮ್|ಗುರ್ವ್ಯಾಮುರ್ವ್ಯಾಂ ವಿನಾ
ಕೋ ವಾಕ್ಶೌರ್ಯವಾನಪಿ ವಾಚಕಃ ||೨|| ವಿದ್ವತ್ಪು ಬುದ್ಧಿಚಾತುರ್ಯರಹಿತಃ ಸ್ವಹಿತೋಪಿ
ಯಃ | ನಂದನಸ್ತು ಮಮಾನಂದಂ ಕರಿಷ್ಯನ್ಯಾಕರಿಷ್ಯತಿ ||೩|| ಅಸ್ಯಾರ್ಥಂ ಪಶ್ಯತಾಂ ಸ್ವಸ್ಯ
ವಿದುಷಾಂ ಕಸ್ಯ ವಶ್ಯತಾ | ಹಯಗ್ರೀವಸ್ಯ ಸಾಸ್ತೀಹ ತಸ್ಯ ನೇವಾ ಸುಸತ್ಪಲಮ್ ||೪||
ತಸ್ಮಾದ್ವೈವಿದುಷಾಂ ಮಧ್ಯೇ ವಿದ್ವಾನ್ಮನ್ಮಂದನಸ್ಯ ಚ | ಸದೃಶೋ ನಾಸ್ತಿ ಸಾದೃಶ್ಯಂ ಮಮ
ವೃಂದಾವನೇ ಯಥಾ ||೫|| ಆಯಾತು ಮಮ ಪುತ್ರೋಸೌ ಕಾಯಾತ್ಮಪರಿಣಾಮವಾನ್ |
ಮಾಯಾ ತಸ್ಯ ಸಹಾಯೇ ಚ ತ್ವಾಯಾತಾರ್ಥಪ್ರದಾಯಿನೀ ||೬|| ನಂದನಸ್ತಾದೃಶೋಽಸೌ
ಮೇ ವೃಂದಾವನಕೃತಿಂ ತ್ವಿಮಾಮ್ | ಮುಕುಂದಜನತಾಸೇನ್ಯಾಂ ಮಂದಾನಾಮಪಿ ತುಷ್ಠಿ-
ದಾಮ್ ||೭|| ಷೋಡಶಾಧ್ಯಾಯಿಕಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಏಧಮಾನದ್ವಿಡರ್ಪಿತಾಮ್ | ಕರೋತು
ಚಾಡ್ಯರಾಹಿತ್ಯಂ ಜನಾನಾಂ ಗೌಡದೇಶಿನಾಮ್ ||೮|| ಕರ್ಣಾಟಕ ಜನಾನಾಂ ಚ ಕರ್ಣ-
ಶ್ರಾವ್ಯಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ | ಅರ್ಣವೋತ್ತಮಾಣೀರ್ಯದ್ವದರ್ಣವೇಶಾಯಿನಃ ಪ್ರಿಯಾ (ಯಃ) ||೯||
ಔತ್ತರಾಣಾಂ ಜನಾನಾಂ ತು ಸಂಸಾರೋತ್ತಾರಣಂ ಭವೇತ್ | ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕಗೇಹಸ್ಯ
ಚೋತ್ತಮದ್ವಾರಯಾಪಕಮ್ ||೧೦|| ಚೋಲಮಂಡಲದೇಶೀಯೈರ್ಬಾರ್ಲಕೃರಪಿ ನಂದನ |
ಕಾಲೇ ಚಾಭ್ಯಸ್ತಮೇವೈತತ್ಪಾಲಯಿಷ್ಯತಿ ತಾನಪಿ ||೧೧|| ನಾನಾದೇಶಜನ್ಯರೇವಂ ನಾನಾ-
ವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದ್ಯಃ ನಾನಾವಿಧತಯಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ನಾನಾಶಿಷ್ಯೇಷ್ವಧಿಷ್ಠಿತಾ ||೧೨||
೨. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ (ಶೇಷ) ಪ್ರಕರಣಂ ಸುಷೇಣಾಗ್ರ್ಯ ಇತ್ಯಾರಭ್ಯ ಶ್ಲೋಕ :- (13-20)

ಭವಿಷ್ಯತಿ ಸುಷೇಣಾಗ್ರ್ಯ ಮೃಷಾ ನಹಿ ಕುರುಷ್ಯ ತತ್ | ಷೋಡಶಾಧ್ಯಾಯಿ ನಿರ್ದೋಷಂ
ಪೋಷಯಸ್ತು ಯುಷೇರ್ವಚಃ ||೧೩|| ಅಷಾಢಮಾಸವರ್ಯಂತಂ ಷೋಡಶಾಧ್ಯಾಯಮಾಲಿಕಾ |
ಅಸ್ತು ಶ್ರೌಷಡಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಕೃತುಕೋಟಿಫಲಪ್ರದಾ ||೧೪|| ಷೋಡಶಾಧ್ಯಾಯಪಾಠಂ ತು ಯಃ
ಕರೋತಿ ಸ ತುಷ್ಟಿಭಾಕಾಕ್ತಿಷ್ಠಃ ಸ ತು ಮಮೇಷ್ಟ್ಯಶ್ಚ ಮೃಷಾನ್ಯಂ ಲಭತೇ ನರಃ ||೧೫|| ದ್ವಾದ-
ಶಾಧ್ಯಾಯಪಾಠಂ ವಾ ಯಃ ಕರೋತಿ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಃ ಸೋಪ್ಯವಿದ್ವಾನಸಿ ಸ್ವರ್ಗೇ ತ್ರಿದಶೈಃ
ಪೂಜ್ಯತೇ ಸದಾ ||೧೬|| ಅಷ್ಟಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯಪಾಠಂ ತು ಯಃ ಕರೋತಿ ಮಮೇಷ್ಟ್ಯಕೃತ್ |
ಸವಿಠಲಪ್ರಿಯೈಃ ಸರ್ವೈರಭೀಷ್ಟೈಃ ಪುಷ್ಟಿಮಾನ್ ಸದಾ ||೧೭|| ಇದಂ ಸರ್ವಂ ವದ ವೃಂದಾ-
ವನಾಗ್ರೇ ಮನ್ಮಂದನೇ ಕಂದಮಂದಾಶನಸ್ಯ | ವೃಂದಾವನೇ ಪ್ರಿಯತಾಮಿಂದಿರೇತೋ
ಮನ್ಮಂದನೇ ಚಾಹಮೇವ ದ್ವಿಜಾದ್ಯ ||೧೮|| ಇದಂ ತು ನಾಂದೀಪದ್ಯಂ ಮೇ ಮಂದಾನಾ-
ಮಪಿ ನಂದನ | ಶ್ರುತಮಾನಂದದಂ ನೃಣಾಂ ನಾಂದೀ ಕರ್ಮಣಿ ನಾನ್ಯಥಾ ||೧೯|| ಇತಿ-
ಶ್ರೀತ್ಯಾದಿವಾಕ್ಯಾನಿ ಮಯಾನುಕ್ತಾನ್ಯಸಿ ಪ್ರಿಯ | ಪ್ರತ್ಯಧ್ಯಾಯೇ ಪ್ರಯೋಕ್ತವ್ಯಾನೀತಿ ಸಂ-
ಸ್ಕರ ಬುದ್ಧಿಮನ್ ||೨೦||

೩. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (21-28)

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶೃಣು ಸಂವಾದಂ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಸ್ಯ ಮೇ ಗುಣಿನ್ | ತನ್ನತಂ ದೇಹಮುತ್ಸೃಜ್ಯ
ಗಮಿಷ್ಯಾಮೀತಿ ಮನ್ಮತಮ್ ||೨೧|| ಮಾಮೇತಿ ಮಾಧವೇನೋಕ್ತೋ ಮುತ್ಸೃತೇ ಮಾಧವ-
ಸ್ತದಾ | ಮಾಸೀ ಮಾಸಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಸ ಮಾತ್ಮವತ್ತ್ವಾಂ ನ ತು ತ್ಯಜೇತ್ ||೨೨|| ಉದ್ಧೃತ್
ಪ್ರಾಣಂ ಚೋನ್ನಮಯತ್ಯವಾನಂ ಪ್ರತ್ಯಗಸ್ಯತಿ | ಮಧ್ಯೇ ವಾಮನಮಾಸೀನಂ ವಿಶ್ವೇದೇವಾ
ಉವಾಸತೇ ||೨೩|| ಇತಿ ಪೂರ್ವವದೇವಾಯಂ ದೇಹಸ್ತು ಮುತ್ಸೃತಃ ಕೃತಿನ್ | ಮಯಾ-
ಜೀವಿತ ಏವ ತ್ವಂ ಮುತ್ಸೃತಿಂ ಸ್ಮರ ವಿಪ್ರಕ ||೨೪|| ಕರ್ತುಂಚಾಕರ್ತುಮಪ್ಯೇವಮನ್ಯಥಾ-
ಕರ್ತುಮೇವ ಚ | ಸಮುರ್ಧೋಹಂ ನ ಸಂದೇಹಶ್ಚೇಶ್ವರಸ್ಯ ಸದಾಜ್ಞಯಾ ||೨೫|| ಇತಿ

ಪೂರ್ವಂ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಮನುಸಂಧತ್ಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿಮನ್ | ಅನ್ಯಥಾ ದೇಹಹಾನಿಂ ತು ಪಶ್ಯಸಿ
ತ್ವಂ ನ ಸಂಶಯಃ ||೨೬|| ತತ್ತೇ ಮದ್ವತ್ತಮಾಯುಷ್ಯಂ ವೃದ್ಧ ತ್ವಂ ಜೀವ ತೇನ ಚ | ವೃದ್ಧ ತ್ವಾಂ
ಜೀವಯಾನೀಹ ದಗ್ಧ ಮೌತ್ತರಗರ್ಭಗಮ್ ||೨೭|| ಪರೀಕ್ಷಿತಂ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರೇ ಯಥಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ-
ಪತಿಃ ಕ್ಷಿತೌ | ಕ್ಷಣಾದ್ರಕ್ಷಿತವಾನ್ ಪಕ್ಷಪಾತೇನ ಸುವಿಚಕ್ಷಣಃ ||೨೮||

೪. ಶೇಷಪ್ರಕರಣಂ :- (29-38)

ಮದ್ವತ್ತಜೀವನಂ ಯದ್ವದೃಣಬಂಧನ ಮೋಚನಮ್ | ಭವಿತಾ ಮೇ ನಂದನಸ್ಯ ಚರಣ-
ದ್ವಂದ್ವವಂದನಮ್ ||೨೯|| ಕರಾಭ್ಯಾಂ ಶಿರಸಾಪ್ಯತ್ರ ಕುರು ವಿಪ್ರ ಸುಗೌರವಾತ್ | ವರಾಭ್ಯಾಂ
ವರಸಾರಂ ತಮಿಹಾಮುತ್ರಾರ್ಥದಂ ಗುರುಮ್ ||೩೦|| ತಸ್ಮಾದೃಣವಿನಿರ್ಮುಕ್ತೋ ಮರ-
ಣೇನಾಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ | ಸ್ಮರಣಂ ಮೇ ಚರಣಯೋಃ ಪೌರಾಣಿಕ ಸದಾ ಕುರು ||೩೧|| ಅಹಂ
ಸಂಯಮಿನೀಂ ಗತ್ವಾ ದಮನೀ (ನಾ) ಯಸುಪಾಪಿನಾಮ್ | ಕಮನೀಯಂ ತು ಮಾಂ ತೇಷಾಂ
ಸುಮನೋಭಿಃ ಸಮನ್ವಿತಮ್ ||೩೨|| ದರ್ಶಯಿತ್ವಾ ಚ ತತ್ಪಾಪಂ ಕರ್ತಯಿತ್ವಾ ಸು-
ರ್ತನೈಃ | ಪರಶುಭೇದನಂ ತೇಷಾಂ ಮರ್ಶಯಿತ್ವಾ ಸುಕರ್ಷಯೇ ||೩೩|| ಏವಂ ಸಂಯಮಿ-
ನೀವಾಸಂ ದಮನೀಯಸುಪಾಪಿನಾಮ್ | ಶಮನಾಯ ತದಾ ತೇಷಾಂ ಗಮನಾಯ ಮನ-
ಸ್ತುಭೂತ್ ||೩೪|| ಯಮೋಽಪಿ ಮಾಂ ತದಾ ಪ್ರಾಹ ತ್ವಾಂ ಯೇ ನಿಂದಂತಿ ಮಾನವಾಃ |
ತಾನ್ಮೈವ ಮುಂಛಾಮಿ ಧೀಮನ್ ಬ್ರಹ್ಮಕಲ್ಪಕ್ಷಯೇಷ್ಯಹಮ್ ||೩೫|| ವೃಂದಾವನಕೃತೌ
ಚೋಕ್ತಮಹಿಮಾ ಘಟಿತೇ ನ ತೇ | ಇತಿ ಯೇ ಕಥಯಂತೀಹ ನ ಮುಂಚಾಮ್ಯಾತತಾ-
ಯಿನಃ ||೩೬|| ಯೇನ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾತಿರ್ಜಾತಾಚಾತ್ರ ದಿನೇ ದಿನೇ | ತಸ್ಮೈ ನಂದನ
ಧಾನ್ಯಂ ವಾ ಧನಂ ವಾ ಕಿಂ ನ ದೀಯತೇ ||೩೭|| ಮತ್ಕರಾದಾಗತಂ ವಿತ್ತಂ ತಸ್ಮೈ ದತ್ವಾ
ಪ್ರೋಷಯ | ತೋಷಯಾದ್ಯ ದಿನಾರಭ್ಯ ಯದ್ವಾ ಪುಣ್ಯದಿನೇ ಮಮ ||೩೮||

೫. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (39-43)

ಶ್ರೀ ಸಾ. ಸಂ. ಅ. ೧೪

ಹೇ ವಿಪ್ರ ಕವಿವೃತ್ತೇನ ಶ್ಲೋಕೇನ ತು ಮಮಾಗ್ರತಃ | ನೃತ್ತಂ ಕುರು ಸುವೃತ್ತೇನ ವಿತ್ತಂ
ತವ ಭವಿಷ್ಯತಿ ||೩೯|| ಏವಂ ಕ್ರಮೇಣಚಾಧ್ಯಾಯಾನಾಗತಃ ಕುರು ನಂದನ | ಪೂರ್ವ-
ಸ್ಮಿನ್ಮೈ ಪರಿಚ್ಛೇದೇ ಶೀಘ್ರಂ ಪಂಚದಶೈವ ತು ||೪೦|| ಪೂರ್ವಂ ದಿಗ್ವಿಜಯಂ ಕೃತ್ವಾ
ಭೀಮನೇನೋ ಯಥಾ ಮುಖಮ್ | ಚಕಾರ ರಾಜಸೂಯಂ ಚ ಕುರು ನಂದನ ಏವ ಚ
||೪೧|| ತದ್ವದ್ವಿಜಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಚಾಗ(ಗ್ರ)ತಃ ಕುರು ನಂದನ | ಅಧ್ಯಾಯಾಂಸ್ತವ
ತದ್ವತ್ ಸ್ಯಾದ್ರಾಜಸೂಯಂಫಲಂ ಮಹತ್ ||೪೨|| ಇತ್ಯಭಿವ್ರಾಯತಶ್ಲೋಕ್ತಿಂ ಕುರು ನಂದನ
ತತ್ಪದಮ್ | ಯತ್ಫಲಂ ಭೀಮನೇನಸ್ಯ ತದ್ವೈಸ್ಯಾತ್ಮವ ನಾನ್ಯಥಾ ||೪೩||

೬. ಹಯಗ್ರೀವಕರ್ಮಂದಿಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (44-50)

ಹಯಕಂಧರ ಸನ್ನಾಮಧಾರ ವಿದ್ವದ್ಧುರಂಧರ | ಕರ್ಮಂದೀಶ್ವರ ಮದ್ವೃಂದಾವನಮಂ-
ದಿರಗಂ ಹರಿಮ್ ||೪೪|| ಭಜ ತದ್ಭಜಕಂ ಮಾಂ ಚ ತ್ಯಜ ದುರ್ಜನಸಂಗತಿಮ್ | ದ್ವಿಜೇ
ಸುಜನತಾಂ ಪಶ್ಯ ಭಜತೇ ಏಜಸೇವಯಾ ||೪೫|| ವೃಂದಾವನಕೃತೌ ಚೋಕ್ತಮಹಿಮಾ
ಘಟಿತೇ ನ ವಾ | ಇತಿ ತೇ ಸಂಶಯೋ ಮಾಸ್ತು ಯಮೋಕ್ತಂ ಶೃಣು ತತ್ರ ಚ ||೪೬||
ಹಯಕಂಧರನಾಮಧೇಯ ಜಯ ವಿದ್ವಜ್ಜಯಾಂಕುರ | ದುರ್ವಾದೀಭ ಮಹಾಸಿಂಹ್ಯ ದುಃ-
ಸಿದ್ಧಾಂತಂ ಚ ದುಃಸಹಮ್ ||೪೭|| ಹೇ ಹಯಗ್ರೀವಕರ್ಮಂದಿನ್ ತವ ಸುಂದರವಿಗ್ರಹಃ |
ಮಮ ಸಂದರ್ಶನಾದೇವ ಹ್ಯಭೂದಾನಂದವಿಗ್ರಹಃ ||೪೮|| ಅಹಂ ಚಾನಾಮಿ ತೇ ನಾಮ
ಮಮನಾಥಸ್ಯ ಮಾನಿತಮ್ | ತೇನ ಮನ್ಮಂದನಾದಿನಾಂ ಮಾನ್ಯಸ್ತುಂ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ
||೪೯|| ಮಮ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ತವ ಸುಂದರ ಕರ್ಣತಃ | ಮನ್ಮಂದನವದೇವ ತ್ವಂ ನಂದ-
ಯನ್ಮಾಂ ಶೃಣುಷ್ಯ ತತ್ ||೫೦|| ತೇನ ತೇ ಭವಿತಾ ಶ್ರೀಯಃ ಕೇನ ಯಾಸ್ಯಂತ್ಯುಪ-
ಸ್ಥಿತಮ್ ||

೭. ವಿಠಲಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (51-55)

ಹೇ ಪಯಃ ಘೇನವಚ್ಛುಭ್ರಕೀರ್ತಿಮನ್ಯೇ ಮನಃಪ್ರಿಯ ||೫೧||ವಿಪ್ರೋಯಂ ತ್ವತ್ಕರೇ ದತ್ತೋ
ಮಯಾ ಪುತ್ರ ಇವ ಪ್ರಿಯಃ | ತಚ್ಛಿಶೋಃ ಕ್ಷೇರವಾನಾರ್ಥಂ ಗಾಂ ತು ದಾಪಯ ಭೂಪತೇಃ
||೫೨|| ಸ್ವಸ್ಯ ಪುತ್ರೋಪಿ ನಾಸ್ತುತ್ರ ಕಸ್ಯ ವಕ್ಷ್ಯೇ ರುಜಂ ದ್ವಿಜ (ಜೀ) | ಪಶ್ಯ ವಿಪ್ರೋದ್ಯಾ-
ನ್ನಶೂನ್ಯೋ ನಶ್ಯತೇ ಚಾಸ್ಮದಾಶ್ರಯಿ ||೫೩|| ಮತ್ಪುತ್ರಾಗಮಪರ್ಯಂತಂ ತ್ವತ್ಪುತ್ರೋಯಂ
ನ ಸಂಶಯಃ | ತತ್ಪುತ್ರಕ್ಷೇರವಾನಾರ್ಥಂ ಸತ್ಪ್ರಭೋ ಗಾಂ ಪ್ರದಾಪಯ ||೫೪|| ಏವಂ ಚೇ-
ತ್ಸವ ಚಾಯುಷ್ಯವೃದ್ಧಿರ್ಹಿ ಭವಿತಾ ಸದಾ | ಕವಿತಾ ವಿಪ್ರಕೇ ನಾಸ್ತಿ ಸವಿತಾ ವೇತ್ತಿ
ಸರ್ವಧಾ (ದಾ) ||೫೫||

೮. ನಾರಸಿಂಹಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (56-74)

ನಾರಸಿಂಹ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ಯಥಾ ಸರಸಭಾರತಿ | ತವಜಿಹ್ವಾಗ್ರಗಾ ತದ್ವದ್ವೃಂದಾವನಕೃತಿ-
ರ್ಭವೇತ್ ||೫೬|| ನಾರಸಿಂಹ ನರಶ್ರೇಷ್ಠ ನರಕೇ ರವಿನಂದನಃ | ಆಹ ಯದ್ವಚನಂ ಚಾಗ್ರೇ
ಹಯಗ್ರೀವಮುನಿಂ ವದ ||೫೭|| ಭೂಪೋಸ್ತದ್ವನಮಾದಾಯ ಪಾಪಾನಂ ಪೋಷಯತ್ಯ-
ಹೋ | ದೋಷೋಪಿ ಮಮ ನಾಸ್ತೀಯ ಶೇಷಶಾಯಿಪದೇ ಶಪೇ ||೫೮|| ಶೇಷಾದ್ರಿಪಂಡಿತಃ
ವಾಪಶೇಷಾತ್ಸಸ್ಯ ಸುಚಕ್ಷುಷಃ | ಶೋಷಕಸ್ತ್ವಯಮೇವಾಸೀತ್ಪದಾದ್ರೋಹಾಚ್ಛ ವಿಶೇಷತಃ
||೫೯|| ಯಥಾಚ ದ್ರುಪದೋ ದ್ರೋಣದ್ರೋಹತಃ ಸಮುಪದ್ರುತಃ | ಸುಭದ್ರಾಪತಿನಾ ದೃಷ್ಟ-
ಸ್ತದ್ರೋಪವಿಮರ್ಶಿತಃ ||೬೦|| ತಚ್ಛಿಷ್ಯೇರೇವ ವಾಂಚಾಲಃ ಶೋಷಿತಸ್ತುಷಿತೋ ಯಥಾ |
ತದ್ವತ್ಪಚ್ಛಿಷ್ಯತಶ್ಚಾಯಂ ಶೇಷಾದ್ರಿಃ ಶೋ (ಶೇ) ಸಿತಸ್ವಿಹ ||೬೧|| ತಸ್ಮಾತ್ಪಮೇನ ತಂ ವಾವಂ
ಮೋಚಯಾದ್ಯ ಸುತೋಚ್ಯತಾಮ್ | ಗತಃ ಕುಚೋದ್ಯಕೃದ್ಭಿಶ್ಚ ಹ್ಯನಾಥಂ ಚ (ತಂ) ಸಮು-
ದ್ಧರ ||೬೨|| ಅಹಂ ಚಾನಾವಿ ತೇ ಮಾನಿನ್ ತೇನ ಚಾತಮನಾದರಮ್ | ಶುನಾ ಸಮಾ-
ನತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಕುಮಾನವಗತಿಂ ಮನಾಕ್ ||೬೩|| ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಧಿಕರಣಾತ್ತೇ ವೈ ನಿಮ್ನಂ ದುಃಖ-
ಮನಾಪ್ತವಾನ್ | ದ್ಯುಮ್ನದೃಷ್ಟೋ ಯಥಾ ದ್ರೋಣವಿರೋಧಾನ್ಸ್ಮೃತಿದುಃಖಭಾಕ್ ||೬೪||

ವ್ಯತ್ಯಸ್ತನಾಮತಸ್ತಸ್ಮಿನ್ ಮತಿವ್ಯತ್ಯಾಸ ಏವ ಚ | ಗೃಹೀತಸ್ತದ್ವದೇತಸ್ಮಿನ್ ವ್ಯತ್ಯಸ್ತಮತಿರಪ್ಯ-
ಭೂತ್ ||೬೫|| ತಥಾ ಹಿ ಲೋಕೇ ಮರ್ತ್ಯಾನಾಂ ಕಲಿನಾವಿಷ್ಟಚೇತನಾಮ್ | ವಿನಾಶಕಾಲೇ
ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ತನ್ಮತಿಶ್ಚಾಲಿತಾ ಭವೇತ್ ||೬೬|| ತನ್ಮಾತ್ರತ್ಕಲಿನಾ ಸರ್ವಂ ಕೃತಮಂತರ್ನಿ-
ವಾಸಿನಾ | ಸ್ವಾಜ್ಞಾನಾದಿತಿ ಮತ್ತ್ವಾ ಚ ಹ್ಯನಾಥಂ ತಂ ಸಮುದ್ಧರ ||೬೭|| ಹಯಾಸ್ಯನಾಮ-
ಧೇಯಿನೋ ಪ್ರಕಾಶ್ಯಮೇವ ಮೇ ಪ್ರಿಯಮ್ | ವೃಧಾಸ್ಯ ನೋಚ್ಯತೇ ವಚಃ ಕೃಪಾಸ್ಯ
ತತ್ರ ಜಾಯತೇ ||೬೮|| ಅತೋ ಮಯೋದಿತಂ ಹಿ ಯತ್ಪುತೋದಿತಂ ಯಥಾ ತಥಾ |
ವೃಧಾ ನ ಜಾಯತೇ ಕೃತಿನ್ ಭವತ್ಯವತ್ಯ ಮೇವ ತತ್ ||೬೯|| ಸುತೋಪಿ ಮೇ ಪುನ-
ಶ್ಚೈತೇ ತವಾನುಮತ್ಯನುವ್ರತಃ | ಇಹಾಗತಃ ಶ್ರುತಂ ಮಮೇಹ ಸನ್ಮತಂ ಕುರುಷ್ಯ
ತತ್ ||೭೦|| ಇತ್ಥಂ ಮಯೋಕ್ತಮೇವೈತನ್ಯ ವಿವ್ರೀಕ್ತಂ ಕದಾಚನ | ಕಥಂ ತೇ ಭವಿತಾ
ಚಿತ್ತೇ ವಿವ್ರೀಕ್ತೀರ್ಮಮ ವಾ ಕೃತಿಃ ||೭೧|| ಸಂಶಯಂ ವದ ವಿದ್ವಂಸ್ತೇ ಮದವಚ್ಛನ್-
ತೋ ಭವೇತ್ | ಸದವಜ್ಞಾಂ ಮಹತ್ವಾಪಂ ತ್ರಿದಿವಾತ್ಪಾತಯತ್ಯಧಃ ||೭೨|| ಸ್ವೈರಂ
ಗುರುಕ್ತಂ ಕುರು ಮಾರದೂರ ಧೀರ ಸ್ವರನ್ವೌರಜನಪ್ರಿಯಾರ್ಥಂ | ಸ್ಮರನ್ಮುರಾರೀ
ಪರಮಾರ್ಥಸಾರಂ ನ ತತ್ಪ್ರತಂ ಸಂಸ್ಕರ ಸಜ್ಜನಾಗ್ಯ ||೭೩|| ಹೇ ಮೌದ್ಗಲನಾರಸಿಂಹ್ಯ ತವ
ಸಂತತಸೇವಯಾ | ಮಾಭೂತ್ಕಲತ್ರವೃತ್ತಾಣಾಂ ಹರಿಷ್ಯೇ ಮೈ ಲಂಛಬಂಧನಮ್ ||೭೪||

೯. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (75-77)

ಮುಗ್ಧೇತಿ ಸಂಚೋದ್ಯ ಮಯಾ ದುಗ್ಧವಾರಿಧಿರಿತಃ | ದಗ್ಧಜಿಹ್ವವದೇವ ತ್ವಂ ಸ್ತಬ್ಧವೃದ್ಧೇತಿ
ಭಾಷಣೇ ||೭೫|| ಕಿಂ ಕರೋಮಿ ತನಾಜಾ ದ್ಯಾಹಂಕರೋಮ್ಯಜ್ಞತಾಂತಕಃ | ಅಹಂಕಾರೇಣ
ಹೀನಂ ತ್ವಾಂ ಯಂ ಕರೇಣಾಭಿಮರ್ಶಯೇ ||೭೬|| ಮತ್ಪ್ರರಸ್ಪರ್ಶನಂ ವಿಪ್ರ ತ್ವಚ್ಚಿರಸ್ಯತಿ-
ಸತ್ಪ್ರತಮ್ | ತತ್ಪ್ರಚ್ಛಂ ಹರತೇ ನಿತ್ಯಂ ಯತ್ಪ್ರತಂ ತ್ವಜ್ಞತಾರ್ಪಕಮ್ ||೭೭||

೧೦. ಮೌದ್ಗಲನಾರಸಿಂಹ್ಯಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (78-81) (ಲ. ಪ್ರ. ?)

ದ್ವೇಷಹಸ್ತೇ ಚ ಸದ್ಯಾನಾಂ ಖದ್ಯೋತೋಪಮತೇಜಸಾವರ್ | ದೇಹಿನಾಂ ಬೋಧನೋ-
ದ್ವಾಮಸಾಧನಂ ತು ಭವಿಷ್ಯತಿ ||೭೮|| ತಾವತ್ಪರ್ಯಂತಮೇವಾಹಂ ವಕ್ಷೇ ಸ ಕ್ಷೀಕೃತ-
ದ್ವಿಜಾತಾ | ಯಾವತ್ಪದ್ಯಸಹಸ್ರೇ ದ್ವೇ ಪೂರ್ಣೇ ಸುತಭವಿಷ್ಯತಃ ||೭೯|| ತದನಂತರ ಮೇವಾಹಂ
ಯಥಾ ಮನ್ವಂತರೇ ತಥಾ | ಅನಂತಶಯನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹ್ಯನಂತಸುಖಮಾಪ್ನುಯಾಮಾ ||೮೦||
ತತಃ ಊರ್ಧ್ವಂ ಪ್ರವಕ್ಷಾಮಿ ನ ವಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯಧವಾಕ್ಷಣಮರ್ | ನ ಶಿಕ್ಷಯಾಮಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಾವತ್-
ಪ್ರವೃತ್ತಿಂ ಲಕ್ಷಯಾಮ್ಯಹಮರ್ ||೮೧||

೧೧. ಹಯಗ್ರೀವಮುನಿಪ್ರಕರಣಂ :- (82-85)

ಹಯಕಂಧರಕರ್ಮಂದಿನಾ ಜಯಕಂದರಭೇ ದಿನೇ | ನತಕಂಧರವದ್ಯಾನಾಂ ಶತಕಂ ಧರ ಬ್ರಾ-
ಹ್ಮಣೇ ||೮೨|| ಸ್ನೇಹಂ ಕುರು ಮಮ ಸ್ನೇಹಪಾತ್ರೇ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಸಜ್ಜನೇ | ಮತ್ಪ್ರತೋ-
ಪ್ಯತಿಸುಸ್ನೇಹಂ ಕರೋತಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ||೮೩|| ವಿವ್ರೇಯಂ ಕೃತ್ರಿಮೋ ಭೃತೋ ಮಮ
ನೈವ ಸುಮಾನನಃ | ಪುತ್ರವತ್ಪೋಷ್ಯ ಏವಾಸೌ ಮಾತೃಜ ತ್ವಂ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮಮರ್ ||೮೪||
ಮತ್ಪ್ರತೃಣ ವಿನಾ ವಿಪ್ರ ತತ್ರ ತತ್ರ ಕೃತಂ ಮಹತ್ | ನ ಶೋಭತೇ ಶುಭಂ ಕರ್ಮ
ದೈವಂ ಭೂದೈವತಂ ಚ ವಾ ||೮೫||

೧೨. ಬಹುಭಕ್ತಶೋತ್ರಕಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (86-96)

ಮನ್ವಂದನೇನ ಕರ್ಮಂದೀಶ್ವರೇಣಾದ್ಯ ವಿನಾ ಕೃತೇ | ಕರ್ಮಣ್ಯಾನಂದರೂಪೇಷಿ ಮಮಾ-
ನಂದೋ ನ ಜಾಯತೇ ||೮೬|| ಶೂನ್ಯಾಗಾರವದೇವೇದಂ ನಗರಂ ಶೂನ್ಯಮೇವ ಚ | ತಂ
ವಿನಾ ನಗರಂ ಯದ್ವದ್ವಿವಾ ದಿನಕರೇಣ ವಾ (ಚ) ||೮೭|| ತದಾಗಮನಸಿದ್ಧರ್ಥಂ ಮನ್ಮ-
ನೋರಧನಾರಥಿಮರ್ | ಪ್ರೇಷಯಾಮಿ ತವಾಹರ್ತುಂ ಶೀಘ್ರಗಾಮಿನಮದ್ಭೂನಿ ||೮೮|| ನೋಪಿ
ಗತ್ವಾ ತು ಗೋವಿಂದಸಂಕಲ್ಪರದ್ಧಮೇವ ಚ | ಆರೋಪ್ಯ ಭೂಪಪ್ರಭೃತಿಭೃತ್ಯವಾಗಶ್ವಸಂ-
ಯುತಮರ್ ||೮೯|| ಆನಯಿಷ್ಯತಿ ಮಾನಾರ್ಹಕೃಷ್ಣಂ ದಾನಸತಿರ್ಯಥಾ | ಮಧುರಾಂ

ಸೋದರಯುತಂ ತದ್ವತ್ಸೋದಾಪುರಿಂ ಸು (ತ) ತಮ್ ||೯೦|| ದ್ವಾರಕಾವಾಸಿನಂ ಕೃಷ್ಣಂ
ಮಧುರಾಪುರವಾಸಿನಃ | ಸದಾರಾಃ ಪೂಜಯಂತಿ ಸ್ಮ ಸುದಾನೋದಾರಮುಕ್ತಿ ದಮ್ ||೯೧||
ತದ್ವನ್ಮನ್ಮಂದನಮಪಿ ನಂದನೈಃ ಸಹಿತಾ ನರಾಃ | ನಿಂದಂತಶ್ಚಾತ್ಮಪಾಪಾನಿ ಸಾನಂದಂ ಪೂಜ-
ಯಂತೈಹೋ ||೯೨|| ನೋದಾಪುರೇ ವಸಂತೋ ಯೇ ಸದಾರಾಃ ಪ್ರತ್ಯುಪಸ್ಥಿತಾಃ | ಉದಾರ-
ಗುಣಸಂವನ್ನಾಃ ಸದಾ ರಯಿವಿವರ್ಧಕಾಃ ||೯೩|| ಇತ್ಥಂ ಮಮ ಸುತೇಷ್ಯತ್ರ ಚಾಗತೇ
ನ್ಯಾಗತೋಕ್ತಿಭಿಃ | ಪೂಜಯಿಷ್ಯಂತಿ ಸಂತಪ್ತೇ ತಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತೋಷಿತೋಸ್ಯಹಮ್ ||೯೪||
ಏವಂ ಸಂಕಲ್ಪಸಿದ್ಧಂ ಮಾಂ ಕಲ್ಪಯಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ | ಸ್ವಲ್ಪಾಪರಾಧೋಪಿ ಮಮ ಮಹಾ-
ವಾವಾಯ ಕಲ್ಪ್ಯತೇ (ಬ್ರ) ||೯೫|| ತಸ್ಮಾನ್ಮಂದನಂ ಮಾಂ ಚ ನೈವ ದ್ರುಹ್ಯಥ ಮಾಮುಕಾಃ |
ದಾನೋದರಸ್ಪಿಯಂ ಮತ್ಪಾ ಕಾಮಂತಿ ತ್ಯಜಧಾಶು ಚ ||೯೬||

೧೩. ವಿಪ್ರವ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕಃ :- (97-104)

ತಸ್ಥಿವಾಂಸೀತಿ ಮೇ ಪ್ರೋಕ್ತೇ ತಸ್ಮಾನ್ವಾಂಸೀತಿ ಚೋಚ್ಯತೇ | ವಿಪ್ರ ಸ್ತಸ್ಥಾಂಶ್ಚ ತೇ ಸ್ಥಿ-
ನ್ವೈ ಕರಿಷ್ಯೇ ಶಿಥಿಲಾನಮಹಮ್ ||೯೭|| ಮಮಾಸ್ಥಿನಿಚಯೇ ವಿಪ್ರ ಕ್ಲಿಬಶಬ್ದಃ ಪ್ರಯೋ-
ಜಿತಃ | ತವಾಸ್ಥಿಷ್ಠಹ ಪುಲ್ಲಿಂಗಶಬ್ದಃ ಪ್ರಾಯಃ ಪ್ರಯೋಜಿತಃ ||೯೮|| ಕೋವಾಭಿವ್ರಾಯಂ
ಇತ್ಯುಕ್ತೇ ವಕ್ಷ್ಯೇಽಭಿಪ್ರಾಯಮಂಜನಾ | ಮಮಾಸ್ಥಿನೈಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಶಂಖಚಕ್ರಾಂಕಿತಾನಿ ಚ
||೯೯|| ಪುನಃ ಸಂಸೃತಿದಾತೃತ್ವಶಕ್ತಿಹೀನಾನಿ ಮಾನವ | ಚಾತಾನ್ಯತ್ಯಂತಶೈಥಿಲ್ಯಾತ್ ಕ್ಲಿಬ-
ಶಬ್ದಃ ಪ್ರಯೋಜಿತಃ ||೧೦೦|| ಏತಸ್ಯ ವೈಪರಿತ್ಯೇನ ತವಾಸ್ಥಿನಿಚಯೇಪಿ ಚ | ಪುನಃ ಸಂಸೃತಿ-
ದಾತೃತ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯಾತ್ಪುಂಸ್ತ್ವಮೇವ ಹಿ ||೧೦೧|| ಅತಃ ಪುಲ್ಲಿಂಗಶಬ್ದಸ್ತು ಪ್ರಾಯೋ ವಿಪ್ರ
ಪ್ರಯೋಜಿತಃ | ಯದ್ವಾ ಶಬ್ದದ್ವಯೇನಾಪಿ ವಾಚ್ಯತ್ವಂ ತೂಚ್ಯತೇ ಮಯಾ ||೧೦೨|| ನೈಘಂಟಿಕ
ಶೃಣುಷ್ವಾದ್ಯ ವಿದ್ವತ್ಕಂಠೀರವೇಣ ಚ | ಅತೋಽಜ್ಞತಾಪಿ ನಾನ್ವೇವ ಮಮ ಮಾನವ ಧೀ-
ಮತಃ ||೧೦೩|| ಕಾಮಂತಿಂ ತ್ಯಜ ತೇ ವಿದ್ವನ್ ಭಜ ಮತ್ಪಾದಮೇವ ಚ ||೧೦೪||

ಓಂ ಏತತ್ಸರ್ವಂ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಸದ್ಯೇನ ಗರ್ವಂ ಹಿತಾ ಸರ್ವೇ ನಿವ್ರವಯಾಸ್ಯಜೇನ | ಶ್ರುತ್ವಾ
ಚೋವ್ಯಾಂ ಶರ್ವ ಗುರ್ವಾದಿದೇವಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವೋರ್ವತೀಯಾಂತು ಮಾಂ ಮಾನವೇಂದ್ರಾಃ
||೧೦೫|| ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಯೇ ಪಠಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ | ಮುಕುಂದಾವನಮೇವಾಸ್ತು
ತೇಷಾಂ ಕಂದಾಶನಾಜ್ಞಯಾ ||೧೦೬|| ಇದಮರ್ಪಿತಮೇವಾಸ್ತು ಹಯಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಪಾರ್ಷ್ವ-
ದಾತ್ | ಸಮಂ ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಪುರಾತೃತಮ್ ||೧೦೭|| ಯಚ್ಚ್ಛ್ರಣ್ಣತಾಂ
ಭಕ್ತಿರುದಾರಸದ್ಗುಣೇ ಹೃೌ ಹರೇಲೋಕಗತೇ ತಥಾಮಯಿ | ಭವತ್ಯಹೋ ಸರ್ವಶುಭಾ-
ಪ್ತಿಸನ್ಮತೀಃ ದದಾತ್ಯಜಸ್ಯಂ ಸುತ ಸತ್ಯವೇವ ತತ್ ||೧೦೮||

ಓಂ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕುಲಕುಲಕವಾಗೀಶಶೀರ್ಧ ಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀಮದ್ವಾ-
ದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ತವ್ಯವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ಅಲೌಕಿಕವಿಭಾಗೇ ನಿದರ್ಶ-
ನವರ್ವಣಿ ದ್ವಿತೀಯಪ್ರಾಣಾವಧೌ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯಾತ್ಮಕಅಷ್ಟಾದಶಾಧ್ಯಾಯಃ ಸಂಪೂರ್ಣಂ ||

|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

|| ಅಥ ಏಕೋನವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

೧. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (1-3)

ಹರಿಃ ಹಿಂ || ಹೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತ್ವಂ ಶೃಣು ಮೇ ಸುವಾಣೀಂ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಭಾವಂ ನ ಭಣಾದ್ಯ
ಧೀಮಾನ್ | ಗುಣೈರ್ವಿಹೀನಸ್ಯ ಗಣಾದ್ಧಿ ಚಾನ್ಯಂ ಗೃಹಾಣ ಸುಬ್ರಾಹ್ಮಣಸದ್ಗೃಹಸ್ಥಃ ||೧||
ಭೋಜ್ಯವಿತ್ತಂ ಪ್ರದತ್ವಾ ತು ಖುಣಾನ್ಮುಕ್ತಃ ಶನ್ಯಃ ಶನ್ಯಃ | ಭೋಜನಾರ್ಥಂ ಮಧುಕರವೃತ್ತಿಂ
ಕುರು ಯಥಾ ಪುರಾ ||೨|| ಇತಿಪೂರ್ವಂ ಮಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಮನುಸಂಧತ್ಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ |
ವೃಂದಾವನೇ ಚ ಮತ್ಸೇವಾಂ ಮಾ ತ್ಯಜ ತ್ವಂ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ ||೩||

೨. ಅಪ್ಯಣ್ಯಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (4-14)

ಲಜ್ಜಾವಿಹೀನ ಕುಬ್ಜಾಯಾಃ ವರ್ತೇರ್ನಾಮ್ನಃ ಪ್ರಭಂಜನ | ತ್ವಜ್ಜಾತಿಧರ್ಮಮನ್ಯತಂ ಮಾ
ತ್ಯಜಾದ್ಯಾಪಿ ದುರ್ಜನ ||೪|| ವೃಂದಾವನಾಚಾರ್ಯನಾಮ್ಯಾ ತ್ವಂ ನಿಂದಾವಚನಾದಿನಾ | ತಥಾ
ಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿನಾರ್ಪಣಿ ಕವಿತಾಂ ವೇತ್ತಿ ಸರ್ವಥಾ ||೫|| ಸವಿತಾ ವೇತ್ತಿ (ಚೀತಿ) ತತ್ಸರ್ವಂ ಕರ್ಮ
ಸಾಕ್ಷೀ ತವಾನ್ಯಹೋ | ಮಮ ಮಾತುಃ ಕೃತೇ ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಭೋಕ್ತಾ ತ್ವಂ ಗರ್ಭಿಣೀಪತಿಃ ||೬||
ವೈಸಾರೀತ್ಯೇನೋಭಯತಃ ಶ್ರೀವತ್ಸಂ ಧೃತವಾನಸಿ | ಅನ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೇ ಕೃತಂ ಪಾಪಂ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೇ
ವಿನಶ್ಯತಿ ||೭|| ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೇ ಕೃತಂ ಪಾಪಂ ಕೃಷ್ಣಕ್ಷೇತ್ರೇ ವಿನಶ್ಯತಿ | ಕೃಷ್ಣಕ್ಷೇತ್ರೇ ಕೃತಂ
ಪಾಪಂ ವಜ್ರಲೇಪೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ||೮|| ತಾದೃಶೇ ಕೃಷ್ಣಗೇಹೇ ತ್ವಂ ಮೃಷಾ ವಚನಮು-
ಬ್ರವೀಃ | ಇತ್ಯಾದ್ಯಾ ಬಹವೋ ದೋಷಾತ್ಪಯಿ ಸಂತಿ ಕೃತಾಂತಕ ||೯|| ಅತ ಏವ ಹಿ ಸಂತಾ-
ನರಹಿತೋಽಸಿ ಕುಲಾಂತಕ | ಕಾಕೋದರೇತ್ಯಾದಿಶ್ಲೋಕತ್ರಯೋಕ್ತಾನಾಂ ಸುದುರ್ಗುಣಾನ್
||೧೦|| ಗುಣಾಧಮ ಶೃಣುಷ್ವಾದ್ಯ ತೂಷ್ಣೀಂ ತಿಷ್ಠ ಮಮಾಗ್ರತಃ | ಇದಮವ್ಯಮುತಶ್ಚೋಕ್ತಂ
ಕುಮತಿ ನರ್ತು ತೇಷ್ಯಹೋ ||೧೧|| ಸುಮತಿಃ ಸ್ವಮತೇ ನಾಸ್ತಿ ಸುಮತಂ ಮಮ ಜಾನತೇ |
ತಾನಾಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಯಥಾ ಯೋಗಂ ಫಲಂ ಭವತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ||೧೨|| ರಥರೋಧನಕತ್ಯುಣಾಂ

ಪೂರ್ವಕಮಾರ್ಗನುರೋಧನಾತ್ | ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಫಲವಕ್ತೃತ್ವೇ ಪತ್ತತ್ಕರ್ಮಾಖ್ಯಾಶೈವತ್ಯಃ ||೧೩||
ಸ್ತ್ರೀನೀರಾಣಿ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾನ್ನೀತಿ ತದ್ಧಾನ್ಯೈವ ಹಿ | ಅತಃ ಸಾಮಾನ್ಯತೋ ಯೋಗ್ಯಂ ಫಲಂ ಭವತಿ
ನಾನ್ಯಥಾ ||೧೪|| ಕಾ ಮಾನ್ಯತಾ ವಿನಾ ಪುತ್ರಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಶ್ರೀಮಾನ್ಯಥಾ (ಯಾ) ಶ್ರಿಯಾ ||

೩. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (15-22½)

ಮನ್ಯೈವಂ ದೈವಿಕಗ್ರಂಥಂ ಹೃದಯಗ್ರಂಥಿ ಸಂಯುತಾಃ ||೧೫|| ಯೇ ನ ಗೃಹ್ಣಂತಿ ತಾನ್ ಸ-
ರ್ವಾನ್ ಗೃಹ್ಣಂತಿ ಯಮುಕಿಂಕರಾಃ | ಮಮಾಖ್ಯಾನ್ಯಪ್ರವಕ್ತಾರಂ ಯಮಾನ್ಯ ಯಾ ಗತಾ ಭಟಾಃ
||೧೬|| ತೇ ವಯಾ ವಾರಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಕೋ ವಾ ಮತ್ಸದೃಶೋ ಯತಿಃ | ಹೇವ್ಯಂದಾವನಗ-
ಸ್ತಾಮಿನ್ ಮಮಾನಂದಂ ಕುರು ಪ್ರಭೋ ||೧೭|| ಅನ್ಯಂ ದದಸ್ವ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ಮನ್ಯಂ ದನಮುಖೇನ
ಚ | ನೋಚೇತ್ತವಕರಂ ವಿವ್ರೇ ವಿತರಾರ್ಯಹರೇ ಗುರೌ ||೧೮|| ಶರಣಾಗತಸಂಸರಣಂ ಮರ-
ಣಾರ್ಥಿ ಹರಪ್ರಿಯ | ಏಕವಾಕ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾಚಾರ್ಯಾದ್ಯ ತ್ವಯೋದಿತಮ್ ||೧೯|| ಗಾಂ
ದಾಪಯಾಮಿತಿ ಭೂಪಾತ್ಸವಂ ಕುರು ಯಥೇಷ್ಟತಃ | ಶ್ರೀವಾಚಾಸಿ ಮಯಾ ವ್ರೋಕ್ತಂ
ತವ ಬುದ್ಧಿಯರ್ಥಾ ತಥಾ ||೨೦|| ಕುರುವಿಪ್ರಸ್ಯವಚನಂ ನ ಮೃಷೇತಿ ವಿಚಿಂತಯ | ಅನ್ಯತಂ
ತು ಪ್ರವಕ್ತಾರೋ ವೈರಾಗ್ಯರಹಿತಾಶ್ಚ ಯೇ ||೨೧|| ಚರಣಂ ತಚ್ಚಿರಸಿ ತೇ ಕುರು ತಾಮರನೋಪ-
ಮಮ್ | ಶ್ರೀಯಾಂಸಿ ತವ ದಾಸ್ಯಾಮಿ ಹಯಾನ್ಯಾರಾಧನಂ ಕುರು ||೨೨|| ಆಶಾಂ ತೇ
ಯಾಂತಿ ವಾವಾನಿ ನ್ಯಾಶಾಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ತ್ವಯಿ ಪ್ರಿಯ ||

೪. ಶ್ರೀಪತಿಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (23-25½)

ಸಮಾಗತೋಽಸಿ ಶ್ರೀಪತೇ ತ್ವಮಾಗತಃ ಸರೋವರಮ್ ||೨೩|| ಸುಮಾನಸಂ ಯತಿಶ್ಚರಂ
ಪ್ರಮಾಂ ವದಾಶು ಮತ್ಸತ್ಯೇಃ | ಹಯಾಸ್ಯನಾಮಧೇಯಿನೋ ಮಯಾಸ್ಯ ಚೋದಿತೋ ಮನುಃ
||೨೪|| ಕುಹಾಸ್ಯವರ್ಜಿತೋ ಮುನಿಃ ಸುಹಾಸಮಿಶ್ರಿತಾನನಃ | ಮಾನಸಂ ರಾಜಹಂಸೀವ ಮತ್ಸ-
ರೋವರಮಾಗತಮ್ ||೨೫|| ಮತ್ಸದೃಶೀರಪಾನಂ ತು ಮಾಮಕಂ ತಂ ಪ್ರಕಾರ (ಶ್ರ)ಯ ||

೫. ಹಯಗ್ರೀವಕರ್ಮಂದಿಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (26-29||)

ಹೇ ಹಯಗ್ರೀವಕರ್ಮಂದಿನ್ ಮಂದರಾದ್ರಿನಿಭಂ ಮಮ ||೨೬||ವೃಂದಾವನಂ ಪಶ್ಯ ಸಾಂದ್ರಾ-
ನಂದಯುಕ್ತೋ ಭವಾಶು ಚ|ಮತ್ಪರೋವರ ಮಾಯಾಸಿ ರಾಜಹಂಸೀವ ಮಾನಸಮ್ ||೨೭||
ಮತ್ಕಥಾಕ್ಷೀರಪಾನಂ ತ್ವಂ ಸ್ನಾನಂ ಕೃತ್ವಾ ಕುರು ಪ್ರಿಯ | ಹಂಸೋ ಯಥಾ ಕ್ಷೀರಪಾನಂ
ಕುರುತೇ ನೀರಕಂ ವಿನಾ ||೨೮|| ತದ್ವದಂಹೋನಾಮನೀರರಹಿತಂ ಮತ್ಕಥಾಮೃತಮ್ | ಪಿಬ
ಪಾಪಹರಂ ಕೋಪರಹಿತಶ್ಚೇತ್ಸುಪಾವನಮ್ ||೨೯|| ತಪಸಾ ಪಾಪವ್ರೂಗಂ ತ್ವಮವಾಕುರು
ಪುರೋ ಮಮ ||

೬. ಶೇಷಪ್ರಕರಣಂ : (30-35½)

ನಂದನಾಯಂ ಮಂದಬುದ್ಧಿಃ ಕಂದಾಶನಕೃತಿಂ ಪರಾಮ್ ||೩೦|| ವೃಂದಾವನೇ ಸಾಂದ್ರಭಕ್ತ್ಯಾ
ಹೃದರಸ್ಯ (ಸೃ)ಂದನಾದಿನಾ | ದಿನೇ ದಿನೇ ವದತ್ಯೇವಂ ಕದನೇನ ವಿನಾ ಜನ್ಯಃ ||೩೧|| ಮದ-
ನೇನಾಪಿ (ಭಿ) ಹೀನೋಽಯಂ ಸದನಂ ತಸ್ಯ ದಾವಯ | ತ್ವಕ್ತರೇ ಚಾರ್ಪಿತೋಯಂ ತು
ಮತ್ಕರಂ ತಸ್ಯ ದಾವಯ ||೩೨|| ಸತ್ತಾರಂ ಕುರು ವಿಪ್ರೇ ಚ ಮತ್ಪ್ರತಿಪ್ರಾರ್ಪಕೇತ್ರ ಚ |
ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಸುತಶ್ಚಾರ್ಯ ನಿಷ್ಣಾತೋ ಹರಿಪಾದಯೋಃ ||೩೩|| ಪುಷ್ಪಾತಿ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ
ಕೃಷ್ಣಾಧಾಪಿ ಗತಾ ನ ಹಿ | ನೋತ್ಯಂತತ್ಪನ್ನಯಾ ಯುಕ್ತಃ ಕೃಷ್ಣ ಸಂಕಲ್ಪತಃ ಸುತ ||೩೪||
ವೈಷ್ಣವಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಚೋಷ್ಣ ಕರವತ್ಪರಿತಾಪಿತಾನ್ | ಕುರುತೇ ನಿಷ್ಕುರವಚಃ ಕಿರಣೈಃ ಸ್ಮರಣಂ
ವಿನಾ ||೩೫|| ಬ್ರಹ್ಮಧಿಕ್ವರಣಂ ಚಾಸ್ಯ ಮರಣಾರ್ತಿಸಮಂ ಭವೇತ್ ||

೭. ಸೀತಾವತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (36-42½)

ಅಯಂ ಗ್ರಾಮೋ ಬಹುಲಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯೋ ನಾಮ್ನಾ ಸಂವೇಸರುರಿತ್ಥಂ ಪ್ರದತ್ತಃ | ರಾಜಾ
ದತ್ತಃ ಶೇಷಹಸ್ತೇ ಶೇಷಸ್ತದಾಜ್ಞಯಾ ದತ್ತವಾನ್ವಿಪ್ರಹಸ್ತೇ ||೩೬|| ಯಸ್ಮಿನ್ದತ್ತಂ ದಾನ-
ಮಾನಂತ್ಯಮೇವ ದದಾತಿ ಪುಣ್ಯಸ್ಯ ಚ ಕಿಂಚನಾಪಿ | ತಸ್ಮಿನ್ ದಿನೇ ಶ್ರವಣದ್ವಾದಶೀತಿ ಶಾಸ-

ನಸ್ಥಂ ಪ್ರದದೌ ದ್ವಿಜೇಭ್ಯಃ ||೩|| ವಾಮನೇ ಚಿಹ್ನಿತಂ ಗ್ರಾಮಂ ಶಾಸನಸ್ಥಂ ಮುನೀಶ್ವರ
||೩|| ನ ಪ್ರಯಚ್ಛಂತಿ ವಿವ್ರೇಭ್ಯೋ ರಾಜಾನಃ ಕೇ ವದಸ್ವ ತಾನ್ | ಹಾ ಹಾ ಕೋಪೀಹ
ರಾಜಾನಂ ತ್ಯಜ ಗ್ರಾಮಂ ದ್ವಿಜಾತಿನಾಮ್ ||೪|| ಇತಿ ಪುಣ್ಯೋಕ್ತಿಮುಕ್ತಾಸ್ತು ತು ಬ್ರಾಹ್ಮ-
ಣಾರ್ಥಂ ನ ಜೀವತಿ | ಯೇ ಜೀವಂತೀತಿ ವಿವ್ರಾರ್ಥಂ ತೇ ಜೀವಂತೈವ ನೇತರೇ ||೫||
ಸ್ವಾರ್ಥಂ ಜೀವಂತಿ ಕಾಂತಾರೇ ಕಿರಾತಾಃ ಕಿಂ ನ ನಿರ್ದಯಾಃ | ತಸ್ಮಾತ್ಯಜೇತಿ ರಾಜಾನಂ
ದ್ವಿಜಗ್ರಾಮಂ ತು ಸಜ್ಜನ ||೬|| ತ್ಯಜ ಜೀವಸಮಾಜೇ ತ್ವಂ ಭಜ ತತ್ಪುಣ್ಯಸಂಚಯಮ್ |
ವಾಙ್ಮಾತ್ರೇಣ ಚ ತತ್ಪುಣ್ಯರಾಶಿಂ ಪಶ್ಯ ಗುಣಾರ್ಣವ ||೭|| ತ್ವಂ ಮೇರುಣಾ ಸಮಂ ಪುಣ್ಯ-
ಮಾದತ್ಸ್ಯ ಕೃಣುಷ್ವ ತತ್ ||

೪. ಶ್ರೀಪತಿಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (43-50)

ಶ್ರೀಪತೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸೋಯಂ ವೃಧಾ ಗಾಲೀಂ ಪ್ರದತ್ತವಾನ್ ||೪|| ತಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಯತ-
ಯೋಪೀಹ ಮೂಕೀಭೂತಾ ಅಹೋವಿಧೇ | ಕಾಲೀಯಃ ಸ್ವನಿಷಙ್ಗಲಾಜ್ವಲಿತಂ ಯ-
ಮುನಾ ಜಲಮ್ ||೫|| ಚಕಾರ ನಿರ್ಮಲಂ ಕಾಲೇ ಗೋಪಾಲೇನೈವ ಚಾಲಿತಃ | ತದ್ವದ್-
ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣೇನ ಮದ್ವೃಂದಾವನಗೇನ ಚ ||೬|| ಸದ್ವಂದನಾದಿಭಿಃ ಶೂನ್ಯಂ ವದನಂ
ಭುವಿ ನಿಂದಿತಮ್ | ತಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದಾದೋಷೇಣ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸಃ ||೭|| ವಹ್ನೀಃ
ಸಮಾ ಮಹಾವಹ್ನಿಸಂತಪ್ತ ಇವ ತಪ್ಯತೇ | ವಹ್ನೀಃ ಸಮಾ ಇತಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ಬಾಂಹೋನಾಶಂ
ಕರಿಷ್ಯತಿ ||೮|| ಅಸಹ್ಯಮಪಿ ಯಚ್ಛ್ರೀನಿವಾಸೋ ಗವ್ಧರಮಧ್ಯಗಃ | ತತ್ಪತಬ್ರಹ್ಮನಿಂದಾ-
ಯಾಃ ಮದ್ವೃಂದಾವನಸನ್ನಿಧೌ ||೯|| ಕಂದಾಶನೇಂದ್ರಮನಸೋ ದಂದಶೂಕಪ್ರಧಾರಿಣಿ |
ಅರ್ಪಿತಂ ಶಲ್ಯಮಾಸೀತ್ಪಂತರ್ಪಿತಂ ರಕ್ತಪಾನತಃ ||೧೦|| ನತ್ಪತಾ ಸಾ ಚ ವಿದ್ವದ್ಭರ್ಥಕೃತಃ
ಸೋಪಿ ನಿಂದಕಃ | ಬ್ರಹ್ಮಹಿಂಸಾಸಮಂ ವಾಪಂ ಬ್ರಹ್ಮಧಿಕ್ಕರಣೇ ಋಣಿನ್ ||೧೧|| ಮರ-
ಣಾರ್ಥಿಸಮಂ ನೃಣಾಂ ಕರಣಂ ತಸ್ಯ ಮಾತ (ನ) ವ ||

೯. ಚಿಂತಾಮಣಿಪುತ್ರಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣವ್ರಕರಣಂ :- (51-52)

ಕೃತಿಶ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯೇಯಮಿತಿ ಚಿಂತಾಮಣಿಃ ಸುತ ||೫೧|| ವ್ರಮಾಣಂ ಕುರು ಮದ್ವ್ಯಂದಾ-
ವನಾಗ್ರೇ ತ್ವಂ ಪ್ರಣಶ್ಯಸೇ | ಸಪ್ತಮೇಽಹ್ನಿ ನ ಸಂದೇಹೋ ನೈವಾಬದ್ಧಂ ವದಾಬುಧ ||೫೨||

೧೦. ಶೇಷಪ್ರಕರಣಂ :- (53-55½)

ಯದ್ವಾ ಕರಿಷ್ಯತೇ ವಿಪ್ರಸ್ತಂ ಪಶ್ಯಾದ್ಯೈವ ತಜ್ಜಯಮ್ | ತಸ್ಮಾತ್ಕೃತ್ವಾಪಣಂ ಚೋಭೌ
ಪ್ರಮಾಣಂ ಕುರುತಂ ದ್ವಿಜೇ (ಕುರುತೋದ್ವಿಜ) ||೫೩|| ಚಿಂತಾಮಣಿಸುತಶ್ಚಾಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮ-
ಣೋಯಂ ಮಮಾಶ್ರಿತಃ | ಜಯಾಪಜಯಾಯಾಪಿ ಪಾಪಬುದ್ಧಿಂ ತ್ಯಜ ದ್ವಿಜ ||೫೪|| ಮಮ
ಕೋಪೋ ಭವೇತ್ತಾವೋ ಭವಿತಾ ತೇ ಸುವಾಪಿನಃ | ಕರೋಮ್ಯಹಂ ಪ್ರಮಾಣಂ ಚೇತ್ಯು-
ಕ್ತಮಾಶ್ರೇಣ ಕಾಣ ಭೋ ||೫೫|| ಪ್ರಮಾಣಕರಣೇ ನೃಣಾಂ ಯತ್ಪಾಪಂ ತದ್ಭವೇತ್ತವ ||

೧೧. ಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (56-59½)

ಚಿಂತಾಮಣಿಸುತಾಸಹ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾಹ್ವಯಂ ||೫೬|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯಕೃತಿಶ್ಚೇಯಮಿತಿ ತೇ
ನಂದನಂ ಸ್ವೃಃ | ಅಲೌಕಿಕಂ ಮಯಾ ಪೋಕ್ತಂ ಲೌಕಿಕಂ ವಿಪ್ರವಾಕ್ಯತಮ್ ||೫೭|| ಇತಿ ಸಂಸ್ಕೃತ
ಮತೃದಂ ದಹ್ಯಸೇ ಮಮ ತೇಜಸಾ | ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಕರಿ-
ಷ್ಯತಿ ||೫೮|| ಗೃಹಾಣ ವೃಂದಾವನಾಗ್ರೇ ವ್ರಮಾಣಂ ವ್ರಾಣಘಾತಕಃ ಯದ್ವಾಮದ್ವ್ಯಂದಾವ-
ನಾಗ್ರೇ ಕುರು ಸದ್ವಂದನಾಯುತಮ್ ||೫೯|| ಸಕೃದ್ವಾ ತದ್ವಚಃ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ ಕರ್ತುಂ
ದ್ವಿಜಾಧಮ ||

೧೨. ಶೇಷಶ್ರೋತೃಕಪ್ರಕರಣಂ :- (60-75½)

ನಮಸ್ಕಾರಃ ಪ್ರತೀಕಾರಃ ಸರಂಭೇಽಂಬರಚಾರಿಣಾಂ ||೬೦|| ಸ್ವಕುಮಾರಾವರಾಧೋ (ಧಂ)
ಹಿ ಪಿತಾಃ ಸುಸ್ಮರತೇನು ಕಿಮ್ | ಅಲಮಲಂ ಸುಕೃತವಾಕ್ಯಲೌಯುಗೇ ಕಲಿಮಲೇನ ಕಲುಷೇ
ಯಮಾಲಯೇ ||೬೧|| ಹಲಹಲೇನ ಮಿಲಿತೇ ಚ ಪಾಲಯಾಮ್ಯ (ಪೃ) ತುಲದೋಷಫಲದೇ

ಮಲಿಮಸಾಮ್ | ಮಲಿಮಸಾಮಾಗಸಾನಿ ಸುಧಾಸಾಗರಶಾಯಿನಃ ||೬೨|| ಸುಧಾಯನ-
ಸಹಾಯೇನ ದೇಹಾಗಾರನಿವಾಸಿನಃ | ನ ಪ್ರಿಯೋ ಯದ್ವದೇತಾನಿ ಚಾಪ್ರಿಯಾಣ್ಯೇವ
ಸರ್ವದಾ ||೬೩|| ತದ್ವದೇವಾ ಪ್ರಿಯಂ ಮತ್ತ್ವಾ ಮಾಕುರು ತ್ವಂ ಸುತೋತ್ತಮ | ಮಮಾ-
ಗಸಂ ವೃಧಾ ಚಾತ್ರ ಮದುಕ್ತೇರ್ನೈವ ತೇ ಭವೇತ್ ||೬೪|| ಕೃತೋತ್ತರ ಹರೇ ಯದ್ವತ್
ಶಠಾನಾಮೇವ ತಪ್ತಿಯಮ್ | ಮನ್ಮರಸ್ಯಾಭಿಮಾನಂ ತು ನಾಸ್ತಿ ತತ್ಕರಿಣಾತ್ಮನಾಮ್ ||೬೫||
ಮಲಿಮಸಾಮ ಸಾಧೂಕ್ತಿಃ ಸುಧಾಸಾಗರಶಾಯಿನಃ | ಸದಾಪ್ರಿಯಾ ಬುಧಾಗ್ರ್ಯಸ್ಯ ಮಮಾ-
ಪೀಹ ಬಲೀಯಸಃ ||೬೬|| ಇತಿ ಮತ್ತ್ವಾ ಸತಾಂ ವೃತ್ತಿಮಂಗೀಕುರು ಸುಮಂಗಲ | ರಂಗ-
ನಾಧನ್ಯಾಂತರಂಗಮಿದಂ ತವ ನಿರೂಪ್ಯತೇ ||೬೭|| ಮಲೀಮಸಾಂ ತು ದಾನಾನಿ ಬುಧಾಂತ-
ರ್ಯಾವಿಂಶಃ ಪ್ರಭೋಃ | ನಾರಾಯಣಸ್ಯ ಸರ್ವತ್ರ ಚಾಪ್ರಿಯಾಣ್ಯೇವ ಸರ್ವದಾ ||೬೮||
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ಕೃತಿಶ್ಚೇಯಂ ನೈವ ನೈವ ಮಯೋಚ್ಯತೇ | ದೈವದೈವಹಯಗ್ರೀವೋ ವೇತ್ತಿ
ಸರ್ವಹೃದಂತರಮ್ ||೬೯|| ಯೇತ್ಸವಿಶ್ವಾಸಿನಃ ಸರ್ವೇ ಮಲೀಮಸ ಇತಿ ಸ್ಮ ತೇ | ತಸ್ಮಾದ್-
ಭೂತಾ ಭವಿಷ್ಯಂತೇ ಭಸ್ಮೀಭೂತಾ ಭವಿಷ್ಯತೇ ||೭೦|| ಯಮೇನೈವ ಮಮಾಚ್ಛಾಯಾ
ಮುಚ್ಯಂತೇ ನರಕಾಸಿ (ಗ್ನಿ)ಭಿಃ | ಮುಚ್ಯಂತೇ ನರಕಾನೇವ ಪಚ್ಯಂತೇ ನರಕಾಗ್ನಿನಾ ||೭೧||
ಉಚ್ಯಂತೇ ಮುನಿಭಿರ್ಬೋಧ್ಯಾಸ್ತೇ ಚ್ಯವಂತೇ ಹೃದೋಮುಖಾಃ | ಸೂಚ್ಯಂತರ್ನಖನೇತ್ರಾಶ್ಚ
ಶೋಚ್ಯಂತೇ ಯಮುಕಿಂಕರೈಃ ||೭೨|| ಸಿಚ್ಯಂತೇ ತವ್ತಸೀಸಾದ್ಭಿಃ ಸ್ವಚ್ಛಂ ತೇಷಾಂ ಸುಖಂ ನ
ಹಿ | ಇತ್ಯವಿಶ್ವಾಸಿನಃ ಸರ್ವೇ ನಿರ್ವಾಣಾಃ ಸರ್ವ ಏವ ಚ ||೭೩|| ಪರ್ವಣ್ಯವಾರ್ವಾಣಾಃ
ಪ್ರೇತ್ಯ ವರ್ಷಾಣಾಂ ಕರ್ಷಣಾನ್ವಿತಾಃ | ಏವಂ ಕಲಂಕಿನಃ ಸರ್ವೇ ಹ್ಯಲಂ ಕೀನಾಶಲೋಕೀ-
ತಾಮ್ ||೭೪|| ಯಾಂತಿ ಕಾಂತಿವಿಹೀನಾಸ್ತೇ ವಾಪಿನಃ ಶಾಪಿನೋ ಮಮ | ನಿಷ್ಕಲಂಕಾಶ್ಚ
ಸರ್ವೇಪಿ ನಿಷ್ಕಲಂಕಾದರಾ ಹರೌ ||೭೫|| ನಿಖಿಲಾನ್ಕಾಮಿತಾನ್ಯಾಂತಿ ನಿಖಿಲಾಗಮ-
ನಿರ್ಣಯೈಃ ||

೧೩. ಚಿಂತಾಮಣಿಸುತಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಪ್ರಕರಣಂ :- (76-83)

ಕುರ್ಯಾಂ ಪ್ರಮಾಣಮಿತ್ಯುಕ್ತ್ಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾತ್ರ ತೇ ||೭೬|| ಮುನ್ನನೋ ಬಾಣ-
ವಿದ್ಧಂ ಯದ್ಯಥಾ ಸ್ಯಾತ್ತದ್ಗುಣಾಧಮ | ಕುರ್ಯಾಂ ಪ್ರಮಾಣ ಮಿತ್ಯುಕ್ತ್ಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ-
ನಾರಾಯಣಾತ್ರ ತೇ ||೭೭|| ವರ್ಣಾನಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿನಾಂ ಸಾಂಶಯಿಕಮತಿರ್ಭವೇತ್ |
ಏವಂ ಚ ಮಮ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವಿಷಯೇ ಸಂಶಯೇ ಸತಿ ||೭೮|| ನೀಸಂಶಯಃ ಕೋಪಿ
ಮದ್ಭ್ಯಂದಾವನಂ ತು ನ ಪಶ್ಯತಿ | ತದ್ದೋಷೋಪಿ ತವೈವ ಸ್ಯಾತ್ ಶೇಷಶಾಯಿಪದೇ ಶನೇ
||೭೯|| ಮಾಷಮಾತ್ರಂ ಚ ಮದ್ಬ್ರೋಹ್ಮೋ ಮಹಾದೋಷಾಯ ಕಲ್ಪತೇ | ತಸ್ಮಾದೇತಾ-
ದೃಶೀ ಬುದ್ಧಿಃ ನಸ್ಯಾತ್ಸೇ ಸರ್ವಥಾ ದ್ವಿಜ ||೮೦|| ಕ್ಷುದ್ರಾಃ ಮದ್ಬ್ರೋಹ್ಮೋಹಮಾಪನ್ನಾಃ ಭಜ
ಮಾಂ ಭುಜಗೇಶ್ವರಮ್ | ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಇತಿ ನರಾಣಾಂ ಯೋ ಗುಣಾಧಮಃ ||೮೧||
ಮದ್ಬ್ರೋಹ್ಮೇಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿ ವಿಷಣ್ಣಹೃದಯೋಹ್ಯಭೂತ್ | ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಂ ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯ
ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತೇಗೃಹೇಹ್ಯಸೌ ||೮೨|| ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾಹೋಽಪಿ ಹ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಕಂ ವಚೋಬ್ರ-
ವೀತ್ | ಮಹಾಜನೇ ಭೋಜನೇಽಸ್ಮಿನ್ (ಚ್ಛನ್) ಲಕ್ಷ್ಮೀಕರಮಹೋತ್ಸವೇ ||೮೩||

೧೪. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (84-103)

ಹೇ ಮಂಜುಕಂಜಪತ್ರಾಕ್ಷ ತ್ವಂ ವಾ ಶಿಕ್ಷದ್ವಿಚಾಧಮಮ್ | ಪಾಪಿನಾಂ ತು ಗತಿಂ ಚಾಸ್ಯ
ದತ್ತ್ವಾ ವೈ ಮಧುಸೂದನಃ ||೮೪|| ವಿಶ್ವಾಸಿನಿ ಹ್ಯವಿಶ್ವಾಸಂ ಜನಯಿಷ್ಯತಿ ನಂದನೇ | ಹೇ
ಪುತ್ರ ಕ್ಷಿಪಣಾಸಕ್ತೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣೋ ಮಮ ||೮೫|| ಕೃತೇಸ್ತಚ್ಚಕ್ಷಣಂ ಚಾತ್ರ ತ್ವಂ
ವಾ ಕುರು ವಿಚಕ್ಷಣ | ಮಯಾ ತಪೋಹಾನಿಭಿಯಾ ಶಾಪಸ್ತಸ್ಯ ನ ದೀಯತೇ ||೮೬|| ತ್ವಯಾ
ತಚ್ಚಕ್ಷಣಂ ಕಾರ್ಯಂ ಕ್ವ ಯಾಸ್ಯೇ ತದ್ಭಯಾದಹಮ್ | ಹಿತ್ವಾ ವೃಂದಾವನಂ ಚಾತ್ರಾಲಂ-
ಕೃತಂ ಮಮ ನಂದನ ||೮೭|| ಕಂದಾಶನೈಃ ಕೃತಾನಂದೈಃ ಮುಕುಂದೇನಾಪಿ ತದ್ವದ | ಯಾವ-
ದ್ಭ್ಯಂದಾವನಂ ಚಾತ್ರ ಮೇದಿನ್ಯಾಂ ಮಮ ನಂದನ ||೮೮|| ತಾವನ್ನಮ ಸನ್ನಿಧಾನಂ ಸ್ಯಾದ್ಧ-

ರಣಾಂ ಧರಣೀಸುರ | ತಸ್ಮಾದ್ವೈ ದುರ್ಜನೈರುಕ್ತನಿಂದಾಂ ಕಂದಾಶನೋಪ್ಯಹಮ್ ||೨೯|| ನ
ಕ್ಷಮೇ ನಂದನಾನಂದನ್ಯಾಸಿ (ನಾಶಿ) ನಾಂ ಮಮ ನಾನ್ಯಧಾ | ಅಹಂ ದ್ವ್ಯಮಣಿವದ್ಭಾನು-
ಮಂತಂ ಸದ್ಗುಣಸಂತತಮ್ ||೩೦|| ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮಕೌಸ್ತುಭಮಣಿಮಂತಂ ನೌನ್ಯಗುಣಾಂತ-
ಕಮ್ | ಪ್ರಮಾಣಂ ಕರವಾಣೀತಿ ದುಃಖಾರ್ಣವಹರಂ ಹರಿಮ್ ||೩೧|| ಮಹಾಮಣಿ-
ಧರಂ ನೌಮಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಂ ಪ್ರಭುವಮ್ | ತಾಲೋಲ್ಲಲ್ಲೇತಿಚಾಶ್ಚಿಲಭಾಷಾಮಾಲಾಂ
ಚಕಾರ ಹ ||೩೨|| ಕೋಲಾಹಲಸಮೂಹೈಶ್ಚ ಮಮ ಹೃಚ್ಛ್ಯಲ್ಯಮಾಲಿಕಾಮ್ | ಚಕಾರ
ಕಾರಣಾಭಾವೇತ್ಯಾಕಾರೇಣ ವೃಕೋದರಃ ||೩೩|| ಬುದ್ಧ್ಯಾ ದರ್ವೀಕರೇಶ್ವಾಯಂ ವಾದೇ
ಕಾಕೋದರಾಧಿಪಃ | ಕ್ಷಮತೇಽಧಾಪಿ ಮೇ ಸ್ವಾಮಿ ಕ್ಷಮಯಾ ಸೌರ್ಣವೋಹರಿಃ ||೩೪||
ಕ್ಷಮಾಂ ಪದ್ವ್ಯಾಂ ಚಕಾರೇಹ ಕ್ಷಮಯಾ ಕಿಂ ನ ಸಾಧ್ಯತೇ | ಕ್ಷಮಯಾ ಭೀಮನೇನೋಪಿ
ಕಾಮ್ಯಕಂ ವನಮಾವಿಶತ್ ||೩೫|| ಕ್ಷಮಯಾ ನೋಮಕಸುತಾ ಕ್ಷಮಯಾ ಯಮಪುತ್ರಕಃ |
ಕ್ಷಮಯಾ ಮಘವತ್ಸನುಃ ಕ್ಷಮಯಾ ಯಮಜಾವೃಭೌ ||೩೬|| ರಾಮೋಪಿ ರಾಜೀವನೇತೋ
ರಾವಣಾಂತಕರೋ ಹರಿಃ | ರಾಜೋ ರಾಜಾಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ರಾಜಾಂ ವನಮಥಾವಿಶತ್ ||೩೭||
ಕ್ಷಮಯಾ ಕ್ಷೇಮಕೋ ರಾಜಾ ಕ್ಷಮಾಯಾಃ ವಾಲನೇ ಕ್ಷಮಃ | ಬಭೂವ ನಾಕ್ಷಮಃ ಕೋಪಿ
ಕ್ಷಮಾಯಾಃ ವಾಲನೇ ಕ್ಷಮಃ ||೩೮|| ಏವಂ ಕ್ಷಮಾಸಮಾಯುಕ್ತಾ ಮುನಯೋ ಮಾನವೋಪಿ
ಯೇ | ಮನನೇ ಚ ಸಮರ್ಥಾಸ್ತೇ ಮಾಧವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ ||೩೯|| ತದ್ವತ್ ಕ್ಷಮಾಪರಶ್ಚಾಹಂ
ರಮಾಪತ್ಯಾಶ್ರಯೋಽಪಿ ಸನ್ | ಕುಮಾರ ತ್ವಮಪಿ ಹ್ಯಪ್ರ ಕ್ಷಮಾವಾನ್ ಭವ ಸರ್ವಥಾ ||೪೦||
ತಾದೃಶಕ್ಷಮಯಾಹಿನಃ ಶ್ರೀನಿವಾನಾಭಿಧೋಪಿ ಸನ್ | ಮಾನಂ ನ ಯಾತಿ ತೇನಾಸೌ ಮಾ-
ನಸ್ಯಃ ಕಾಮಿತಂ ತ್ವಹ ||೪೧|| ಅಧುನಾ ವಿಧಿನಾ ಸೃಷ್ಟಮಧುನಾ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿನಾ | ಅಧನಾ
ವಿಧನಾಚಿಷ್ಟಸೃಷ್ಟ್ಯಧಾ ಮಧುಸೂದನ||೪೨|| (ವಿಧನಾಧಿಷ್ಠಾ ಸ್ತುಷ್ಟಧಾಮಧುಸೂದನ) ಧಾ-
ವಂತೇ ತದ್ವದೇವಾಯಂ ದ್ವಿಜವರ್ಯೋ ದ್ವಿಜಾಧಮ (ಮಃ) | ಸದೃಶೈರ್ಧಿತಿಚೀಂದ್ರಸ್ಯ ಬಾಧ್ಯತೇ

ಬಾಧ್ಯ ಬುದ್ಧಿ ಮಾನ್ ||೧೦೩|| ಓಂ ಏತತ್ಸರ್ವಂ ನೃಪಾಪ್ನವದ್ಯೇನ ಗರ್ವಂ ಹಿತಾ ಸರ್ವೇ ವಿಪ್ರ-
ವರ್ಯಾಸ್ಯಜೇನ| ಶ್ರುತ್ವಾ ಚೋವ್ಯಾರ್ಥಂ ಶರ್ವಗುರ್ವಾದಿದೇವಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವೋರ್ವಶೀಂಯಾಂ-
ತು ಮಾಂ ಮಾನವೇಂದ್ರಾಃ ||೧೦೪|| ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಯೇ ಪಠಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ |
ಮುಕ್ತುಂದಾವನಮೇವಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ ಕಂದಾಶನಾಜ್ಞಯಾ ||೧೦೫|| ಇದಮರ್ಪಿತಮೇವಾಸ್ತು
ಹಯಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಪಾರ್ಷ್ವದಾತೃ | ಸಮಂ ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಪುರಷಾತ್ಮತಮಾ ||೧೦೬||
ಯಚ್ಛ್ರುಣ್ವತಾಂ ಭಕ್ತಿರುದಾರಸದ್ಗುಣೇ ಹರೌ ಹರೇಲೋಕಗತೇ ತಥಾವಯಿ | ಭವತ್ಯ-
ಹೋ ಸರ್ವಶುಭಾಪ್ತಿ ಸನ್ಮತೀಃ ದದಾತ್ಯಜಸ್ಯಂ ಸುತ ಸತ್ಯಮೇವ ತತಾ ||೧೦೭||

ಓಂ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸವಿತುಲಕವಾಗೀಶತೀರ್ಥಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀಮದ್ವಾ-
ದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಾಸ್ವಪ್ನವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ನಿರ್ದರ್ಶನವರ್ಣಿ ದ್ವಿತೀ-
ಯಪ್ರಾಣಾವಧೌ ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯಾತ್ಮಕ ಏಕೋನವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ ಸಂಪೂರ್ಣಂ ||

|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

|| ಅಥ ವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

೧. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (1-11)

ಹರಃ ಓಂ|| ಹಯಗ್ರೀವಯಂತೀಯೌ ದ್ವೌ ದ್ವಿಚಾಗ್ರೌ ವ್ಯಗ್ರಬುದ್ಧಿಗೌ | ಸಮಗ್ರ ಗುಣಿನೌ ಚಾಪಿ ಗ್ರೀವಯಾ ಚೋಗ್ರಭಾಷಿಣೌ ||೧|| ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಸದಾನಂದಸಂಜ್ಞಿತೌ ಪ್ರಾಜ್ಞ ಕಿಂ ವದೇ | ಸಾಜ್ಞತಾ ಚ ತಯೋಃ ಸವ್ಯಕ್ ಜ್ಞಾನನಾಶಾಯ ವೈ ಭವೇತ್ ||೨|| ತಸ್ಮಾದ್ವಿಶ್ವಾಸ ಏವಾಪ್ರ ಕರ್ತವ್ಯಃ ಸರ್ವಥಾ ನರೈಃ | ಅವಿಶ್ವಾಸೋ ನ ಕರ್ತವ್ಯಃ ಸರ್ವಥಾ ಮದ್ವಿಶೇಷಂಭಿಃ ||೩|| ಏತಾನಿ ಪಂಚಪದ್ಯಾನಿ ಸಂಚೀಕುರು ಸುಲಾಂಚ್ಛನ | ಕಾಂಚನಾನಿ ತಥೈವೇಹ ಪ್ರಪಂಚೀಕುರು ವಂಚಕೇ ||೪|| ನಾಗಾಹ್ವಪಂದಿತೇಹ ತ್ವಂ ಮಾ ಗಾಂ ಸಂಹರ ಲೋಭತಃ | ತ್ಯಾಗಾನ್ವಿತಾ ಸಾ ಗಹ್ವರವಾಕ್ ತ್ಯಾಗಾತ್ ಸಂಹರ್ಷಣಂ ಕುರು ||೫|| ಮಾಸಿ ಮಾಸಿ ಪ್ರತಾಪಂ ತೇ ದಾಸ್ಯಾಮಿಽತಿ ತ್ವಯೋದಿತಂ | ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯವತಾಂ ಶೇಷ್ಯ ಸತ್ಯಂ ತ್ವಂ ಕುರು ಸರ್ವಥಾ ||೬|| ಅನ್ಯಧಾನ್ಯತವಾಕ್ಯೇನ ನೃಸಿಂಹ್ಯ ಸ್ಯಾಪ್ರಿಯೇಣ ಚ| ನೃಷು ತ್ವಂ ಲಘುತಾಂ ಯಾಸಿ ನೃಗವದ್ಧೀನಜನ್ಮಗಃ ||೭|| ಇತ್ಥಂ ತವ ಹಿತಾಯೈವ ವಚನಂ ಚ ಮಯೋಚ್ಯತೇ | ಕುಂಚೋದ್ಯಂ ಮಾ ಕುರು ತ್ವಂ ಚ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ವಚನಂ ತ್ವಿತಿ ||೮|| ಏಕವಾಕ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾಚಾರ್ಯಾದ್ಯ ತ್ವಯೋದಿತಮ್ | ದಾಸ್ಯಾಮಿ ತತ್ ಪ್ರತಾಪಂ ತೇ ಇತಿ ಸತ್ಯಂ ಕುರು ಪ್ರಿಯ ||೯|| ದ್ವಿಜಸ್ಯ ಮಾದದಸ್ತೇತಿ ನಂದನಃ ಕಿಂತ್ವ ಬೋಧಯತ್ | ತವ ನಾಗಾಹ್ವಯಾಗಾಸ್ತ್ವಂ ಮೃಷಾ ವಚನ ಭಾಷಣಮ್ ||೧೦|| ವ್ರಾಣಸ್ಯಾವಧಿಪರ್ಯಂತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ದದಾಮುಹಮ್ | ಇತಿ ವಾಣೀಮುಬ್ರವೀಸ್ತ್ವಂ ಪ್ರವೀಣಸ್ವರಭಾಷಿತಮ್ ||೧೧||

೨. ಶೇಷಾದ್ರಿಪಂಡಿತಪ್ರಕರಣಂ :- (12-15)

ತ್ವಂ ಮಾ ಭೈ (ಭಿ) ಸ್ತವಸೌಭಾಗ್ಯಂ ವಿತರಾಮಿ ನಿರಂತರಮ್ | ನಿರಾಮಯಂ ಶ್ರೀನಿವಾಸಂ ಶನಿವಾರೇ ಪ್ರವೂಜಯೇ ||೧೨|| ತಸ್ಮಾದ್ವದಸ್ವ ವಿಪ್ರಾಯ ಸುಪ್ರಸನ್ನೋ ಭವಾಮಿ ತೇ|

ಮತ್ಪ್ರಸಾದಾಚ್ಚ ತೇ ಶ್ರೇಯಃವ್ರಾಪ್ತಿರೇವ ಭವಿಷ್ಯತಿ ||೧೩|| ಅಹಂ ಜೀವಯಿತುಂ ವಿಪ್ರಂ
ಪ್ರವಿಶಾಮ್ಯತ್ರ ಸರ್ವದಾ | ತ್ವಮಾಮಂತ್ರಯ ಸತ್ರಾರ್ಥಮನ್ನಾರ್ಥ ಕುತ್ರ ಯಾಸ್ಯಾತಿ
||೧೪|| ಹೇ ಪುತ್ರ ಪುತ್ರ ಪಶ್ಯ ತ್ವಂ ಮಯಿ ವಿಶ್ವಾಸಸತ್ಯಲವ್ | ವಿವ್ರೇ ಜೀವಾವಧಿ-
ರ್ಜಾತಾ ಜೀವಯಾಮಿ ಪುನಸ್ತ್ವಹೋ ||೧೫||

೩. ಹಯಗ್ರೀವಮುನಿಪ್ರಕರಣಂ :- (16-32)

ಹೇ ನಂದನಾಹಮಾನಂದಪೂರ್ಣೋಽಸ್ಮಿ ತವ ದರ್ಶನಾತ್ | ತ್ವಮಪ್ಯಾನಂದಪೂರ್ಣೋಽಸಿ
ಮದ್ಭ್ಯುಂದಾವನದರ್ಶನಾತ್ ||೧೬|| ಆವಯೋರಾನಂದಪೂರ್ತಾರ್ವಾವಾಮೇವೇನ ನಿದರ್ಶನಮ್ |
ವಾಗೀಶವಾಸುದೇವೌ ದ್ವಾವನೋನ್ಯಂ ದರ್ಶನಾದ್ಯಧಾ ||೧೭|| ನೇತರೌ ತತ್ರ ದೃಷ್ಟಾಂ-
ತಾವನೋನ್ಯಪ್ರೀತಿಸಂಯುತೌ | ತಥಾತ್ರಾಪಿ ಸುಪುತ್ರಾದ್ಯ ನೇತರೌ ಪ್ರೀತಿಸಂಯುತೌ ||೧೮||
ತಸ್ಮಾತ್ತವ ಮಯಿ ಪ್ರೀತಿಃ ಮಮಾಪಿ ತ್ವಯಿ ಸರ್ವದಾ | ಪ್ರವರ್ಧತೇ ಸುತ ದಿನೇ ದಿನೇ
ಚಾಹಂ ವದಾಮಿ ತೇ ||೧೯|| ಹೇ ಪುತ್ರ ತೇ ಸಮೂಪಂ ತು ಮನ್ಮನೋರಥಸಾರಥಿಃ | ಈಶ್ವರ
(ರಂ) ಪೃಥುಸಂಕಲ್ಪರಥಮಾರೋಷ್ಯ ಯಾಪಿತಃ ||೨೦|| ಸ ದುಷ್ಟಃ ಕಿಂ ತ್ವಯಾ ಮಾರ್ಗೇ
ಸ್ಪಷ್ಟಂ ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾನಾನಸಿ | ಅನ್ಯಥಾ ಹೃಷ್ಟ್ವ-(ದೃಷ್ಟ್ವ)-ರೂಪಸ್ತ್ವಂ ಕಥಂ ಶಿಷ್ಟಾಗತೋ-
ಮರಮ್ ||೨೧|| ಇತಃ ಪರಂ ಕುರು ಸುತ ರಥೋತ್ಪನ್ನಮುಧೋ ಹರೇಃ | ತಥೋತ್ಪನ್ನಂ
ಸುತೋಷೇಣ ಕುರು ತ್ವಂ ಮನ್ಮನೋರಥಃ ||೨೨|| ರಥಿಕಸ್ತ್ವಂ ರಥವರಮಾರೋಹ ರವಿ
ನಂದನಃ | ಯಥಾರೀನ್ ಜಯತೇ ತದ್ವದರಿಷ್ಡ್ಯರ್ಗಕಾನ್ ಜಹಿ ||೨೩|| ವೃಥಮಂ ಜಹಿ ಕಾಮಂ-
ತ್ವಂ ವಿರಥಂ ಕುರು ಕಾಮಾರ್ಕಮ್ | ಧೃತ್ವಾ ವೈರಾಗ್ಯರೂಪಂ ತ್ವಂ ಶರಂ ಮುಂಚ
ರಥೀರಿತಿಮ್ ||೨೪|| ಏವಂ ಕಾಮುಜಯಂ ಗ-(ಕೃ) ತ್ವಾ ಮದಮುತ್ಪರಮೋಹನಾನ್ |
ಕ್ರೋಧಲೋಭೌ ಚ ವೈರಾಗ್ಯಕಾಮಾರ್ಕಕಾಜ್ಜ ಹಿತೇಹಿತಾನ್ ||೨೫|| ಷಡ್ವರ್ಗ ನಿಗ್ರಹ-
ಪರಷಟ್ಪದ್ಯಾನಿ ಶೃಣೋತಿ ಯಃ | ಷಡ್ವರ್ಗಂ ಜಯತೇ ಕಾಮಂ ಷಟ್ಪದಾನಾಂ ಚ

ವೃತ್ತಿಮಾನ್ ||೨೬|| ಲೇಖಕೋ ನಾಸ್ತಿ ಕೋಪೀಹ ತವ ಆಲೇಖೋಪಿ ನಾಸ್ತಿ ಚ | ವಾಕ-
ಶಾಸನ ಲೋಕಂ ತು ನೀಯತೇ ನಾಕಿಭಿಃ ಕೃತಿಃ ||೨೭|| ತತ್ರಾಪಿ ಲೌಕಿಕಕೃತೌ ಲಿಖಿತಂ
ಚಿತ್ರಗುಪ್ತಕೈಃ | ಸಂತಪ್ತತ್ರಪುಪೂರ್ಣಾಸ್ಯಂ ಕೃತ್ರಿಮೇತಿ ವದಂತಿ ಯೇ ||೨೮|| ತಪ್ತಪಾಷಾ-
ಣತಪನಂ ತಪ್ತಮೂಷಾನಿಪಾತನಮ್ | ಪುರೀಷಾಪೂರಣಂ ಚಾಸ್ಯೇ ಮಹಿಷಾಸನಶಾಸನಾತ್
||೨೯|| ಕಾಷಾಯದಂಡಿನೋ ಭಾಷಾಯಾಂ ದೋಷಾವಾದಕೇ ಮಮ | (ಕ್ರಿಯತೇ ಮತ್ಪ್ರತೌ
ಯೇಷಾಂ ವಿಶ್ವಾಸೋ ನಿರುಪಾಧಿಕಃ) | ತೇಷಾಂ ನ ಸಂತಿ ಮಾರ್ತಾರ್ಥದೇರ್ಭೀಷಾ ಶಾಸ್ತಿ
ಮೃಷಾತ್ಮಕೇ ||೩೦|| ತಸ್ಮಾದಲಮಲಂಕೃತ್ಯ ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ತ್ವಂ ಜನಾಕೃತಿಃ | ಸುಕೃತ್ಯಾತ್ಮಕ-
ಸತ್ತ್ವತ್ಯಂ ಸುತಂ ಮತ್ಸತ್ಪ್ರತಿ ವದ ||೩೧|| ಪುರುಷೋತ್ತಮ ವೂರ್ವೇಷಾಂ ಕೀರ್ತಿ ಸಂವಾ-
ದಯ ಪ್ರಿಯ | ಯತಿವರ್ಯೇಷು ತ್ವಂ ಪೌರುಷಾದೇವೇಹ ಸಮನ್ವಿತಃ ||೩೨||

೪. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾಖ್ಯವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (33-39)

ಅಲಕ್ಷ್ಮೀಕಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಾಖ್ಯಾ ಕುತಃ ಸುತ | ಅಮಂಗಲಸ್ಯವಾರಸ್ಯ ಯಥಾ ಮಂ-
ಗಲವಾರತಾ ||೩೩|| ವಿಯುಜ್ಯತೇ ತಥಾತ್ರಾಪಿ ಹ್ಯಯುಕ್ತಂ ಪುಣ್ಯನಾಮ ತತ್ | ಪ್ರಯು-
ಜ್ಯತೇ ಮಯಾ ಶಿಕ್ಷಾ ನಿಯುಕ್ತಾ ಯಾ ಮನೀಷಿಭಿಃ ||೩೪|| ನರಕೇ ನರಸಿಂಹೈನ ಹಿರಣ್ಯ-
ಕಶಿಪೋರ್ಯಥಾ | ವರಕೀಯಸ್ಯ ಪಾರಕ್ಯಸುಖಹೀನಸ್ಯ ಪಾಪಿನಃ ||೩೫|| ಪ್ರಮಾಣಂ ಕರ-
ವಾಣೀತಿ ವಚನಂ ಪುತ್ರಿಣಶ್ಚತೇ | ನ ಯುಜ್ಯತೇ ಗುಣೈರ್ಹೀನ ಶರಣಂ ವ್ರಜ ಮಾಂ ಮು-
ನಿವಾ ||೩೬|| ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಪುನಃ ಸತ್ಯಮುದ್ವೃತ್ಯ ಭುಜಮುಚ್ಯತೇ | ತದ್ಧ್ಯಂ ತದ್ಧ್ಯಂ
ಪುನಸ್ತದ್ಧ್ಯಂ ಕದ್ಯತೇ ತವ ನಾನ್ಯಥಾ ||೩೭|| ತ್ವದುಕ್ತಿಃ ಸರ್ವಥಾ ಚಾತ್ರ ಹೃದಯಸ್ಯ
ಮಮಾಂತಕ | ಕಿತವಾಯುಧಸಂದೋಹಸಮ್ಮಿತಾ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||೩೮|| ಸಫಲಾವಾ-
ಗಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಹ್ಯಲಂ ಸಂತ್ಯಕ್ತವಾನಸಿ | ಉವಲತ್ವಂ ನ ಸಂದೇಹೋ ಹ್ಯಲಸತ್ವಾತ್ ದ್ವಿಜಾ-
ಧಮ ||೩೯||

೫. ಶೇಷಾದ್ರಿಪಂಡಿತಪ್ರಕರಣಂ :- (40-43)

ನಾನಾದೇವ್ಯಾರ್ಪಿಸಿನಾರ್ಥಂ ತು ಧೈರ್ಯಾದ್ವಾ ಬುದ್ಧಿಶೌರ್ಯತಃ | ಉವ್ಯಾಂ ತ್ವಮವದಃ
ಸರ್ವೇ ವೃಧಾಗರ್ವೇಣಿ ಗರ್ಹಿತಾಃ ||೪೦|| ವಿದ್ವತ್ಸು ಬುದ್ಧಿಚಾತುರ್ಯೇ ತ್ವಾದೃಶೋ
ನಾಸ್ತಿ ನಂದನ | ವೃಂದಾವನಪತಿನಾಂ ತು ಮಾದೃಶೋ ನಾಸ್ಯಭೀಷ್ವದಃ ||೪೧|| ಅಸ್ಮಿನ್ಮಧೇ
ಚ ಸಾಕ್ಷೀ ಯಃ ಸುಕ್ಷೀಣೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಯಾ | ಪಕ್ಷೀಕೃತಃ ಪುತ್ರ ಕಿಂ ವಾ
ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪುನರೇವ ಚ ||೪೨|| ಉಜ್ಜೀವಿತಸ್ಯ ಮಜ್ಜಾ ತಕುಬ್ಜಾ ಪತಿಪರಾಯಣ | ತ್ವಚ್ಚಾ-
ತಿನಾಂ ಸಮಾಜೇನ ವೂಚಿತಸ್ತ್ವಂ ನ ಸಂಶಯಃ ||೪೩||

೬. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (44-48)

ನಾಧ್ಯಾಪಯಾಮಿ ಚಾಧ್ಯಾಯಪರ್ಯಂತಂ ತವ ವಿಪ್ರಕ | ತ್ವಮದ್ವಾ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಹೀನ-
ಸ್ತಾವದದ್ರವ್ಯಪ್ರಭೃತ್ಯತಃ ||೪೪|| ನಂದನೇನ ಸಮೀಚೀನಂ ನ ದತ್ತಂ ವಸ್ತುಮಪ್ಯುತ | ಕಂದಾ-
ಶನೇಂದ್ರಭಕ್ತಸ್ಯ ಶ್ರೀಪತೇಃ ಸರ್ವಧಾತ್ರ ತು ||೪೫|| ಕಂದಾಶನೇಂದ್ರಭಕ್ತಸ್ಯ ತವ ವಿಪ್ರ
ಸಭಾಗ್ರತಃ | ತಸ್ಮಾದಲಮಲಂ ಕೃತ್ಯಾ ತ್ವಾಂ ವೃಧಾ ಶ್ರಮಯಾಮ್ಯಹಮ್ ||೪೬|| ಹಿತತ್ವಾ
ಕಲಿಮಲಂ ವಿಪ್ರ ವದ ವೃಂದಾವನೇ ಕೃತಿನಮ್ | ಮನ್ಮಥ್ಯಸ್ಥಹಯಗ್ರೀವೋ ಗ್ರಾಸಂ ತೇ
ಪ್ರತಿದಾಸ್ಯತಿ ||೪೭|| ವೇದಾಗ್ರ್ಯಂ ಭಾರತಂ ಚಾಪಿ ವದ ವೃಂದಾವನಾಗ್ರತಃ | ಪ್ರೇರಯಿತ್ವಾ
ಚ ಮತ್ಪುತ್ರಂ ತವ ಪ್ರಿಯಂ ನ ಸಂಶಯಃ ||೪೮||

೭. ಶ್ರೀಪತಿ ಪ್ರಕರಣಂ :- (49-50)

ಕಾರಯಿತ್ವಾ ಭಾರತಸ್ಯ ತ್ವಯಾ ಸೇವಾಮಪಿ ಪ್ರಿಯ | ಶ್ರೀಪತೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಿತ್ತಂ ತು ನ ದತ್ತಂ
ಪುತ್ರ ಕಿಂ ವದೇ ||೪೯|| ಜನಾನಾಂ ಕರ್ಣಜಾಡ್ಯಂ ಸಃ ಹರತೇ ಪಾಠತಃ ಕೃತೇಃ | ಯಾವ-
ತ್ವವ ಶರೀರೇ ತು ವಸಾಮ್ಯಹಮಿಹ ಪ್ರಿಯ ||೫೦|| ತಾವಜ್ಜೀವಸಿ ಹೇ ವಿಪ್ರ ಹಾ ಮೃ-
ತೋಽಸಿ ಗತೇ ಮಯಿ ||

೮. ದಾಂಬಲಗ್ರಾಮಸ್ಥನಾರಾಯಣಪ್ರಕರಣಂ:- (51-52)

ಹೇ ದಾಂಬಲ ಪಿತ್ತಮೌಲೀ ನಾರಾಯಣ ಗುಣಾಧಮ||೫೧|| ಕಲಹಂ ಕರ್ತುಮುದ್ಯುಕ್ತಸ್ತುಂ
ದಿಗ್ಬಲಂ ತವಾಧುನಾ | ಕನಕಾಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟೋಯಂ ಕನಕಾತ್ಮಮನಾ ಅಪಿ ||೫೨||ಮನಾಕ್
ಮಜ್ಜಾ ನಸಂಪತ್ಯಾ ಮನಃ ಕಾಮಂ ಪ್ರಯಾತಿ ಚ ||

೯. ವಿಠ್ಠಲಪ್ರಕರಣಂ:- (53-59)

ಹೇ ನಂದನ ಶೃಣು ಸೃಷ್ಟಂ ಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ವಚನಂ ವೃಷಾ ||೫೩|| ನಾಗಾಹ್ವಪಂಡಿತಸ್ಯಾಸೀತ್ಪ-
ಸ್ಯಾಭೀಷ್ಟಂ ಕಥಂ ಭವೇತ್ | ನಾನೃತಾತ್ಪಾತಕಂ ನಾ - (ಚಾ) - ಸ್ತಿ ಕೋನೃತಂ ವದತೇ
ಬುಧಃ ||೫೪|| ನೋಽನೃತಾತ್ಮಾ ನಶ್ಯತೀತಿ ಶ್ರೀನರಸಿಂಹ್ಯೋಽಭಿಜಾನತೇ | ತಸ್ಮಾನ್ನಮ-
ಕ್ತವ್ಯಮೇತದನೃತಂ ತ್ವಮೃತಾತ್ಮಭಿಃ ||೫೫|| ಕಿಮೃತಾತ್ಮಾ ವದತೈವಂ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹ್ಯಮತಂ
ಗತಃ | ಅಹಂ ನ ನಿಂದಯಾಮಿ ತ್ವಾಂ ಸ್ವಭಾವಃ ಕಧ್ಯತೇ ತವ ||೫೬|| ಮಯಾ ತ್ವಯಾ ನ
ಕರ್ತವ್ಯಃ ಕಲಹೋತ್ರ ಕಲಿಸ್ಪಿಯಃ | ಸ್ವರೂಪಸ್ಯ ಅನಪಾಯಿತ್ವಾದ್ವ್ಯಧಾ ಕಿಂ ಕಲಹೇನ ತೇ
||೫೭|| ಕಲಹೇ ಕ್ರಿಯಮಾಣೇಽಪಿ ಸ್ವರೂಪಂ ಗಚ್ಛತೇ ನು ಕಿಮ್ | ಅನ್ಯಥಾ ಮತ್ಪ್ರತಿರಿಯಂ
ನ ವಿವ್ರಕೃತಿರಿತ್ಯಥ ||೫೮|| ಪ್ರತ್ಯಯಸ್ತೇ ಭವೇದತ್ರ ಭಕ್ತಿಸ್ತಸ್ಮಾಜ್ಜನಿಷ್ಯತೇ | ದಿವಾ ವಾಯದಿ
ವಾ ರಾತ್ರೌ ನಿद्रಾಯಾಂ ಭದ್ರಮಸ್ತು ತೇ ||೫೯|| ವಕ್ಷ್ಯೇ ಸ್ವಪ್ನೇಽಧವಾಸ್ವಪ್ನೇಪ್ಯಹಂ ತ್ವಿಹ
ದಿವಾಪ್ಯಹೋ ||

೧೦. ಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (60-68)

ಗೇಹಂ ನಾಸ್ತೀತಿ ತೇ ಚಿಂತಾಮಾಸ್ತು ದೇಹೇ ವಸಾಮ್ಯಹೋ ||೬೦|| ನೋಹಂ ಮಹಾನು-
ಭಾವಸ್ತೇ ಗೇಹದೋ ಮಮ ಗೇ (ದೇ) ಹದಃ | ಬಲಾತ್ಕಾರೇಣ ಮತ್ಪುತ್ರಂ ವದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ-
ಪತೇ ಕೃತಿಮ್ ||೬೧|| ಕುಲಾನ್ಯುದ್ಧರ ಪೂರ್ವೇಷಾಂ ದಶ ಪೂರ್ವಾನ್ ದಶಾಪರಾನ್ | ಹೇ
ಸುತಾಧ್ಯಾಯಕರಣಂ ಕುತೋ ನ ಕೃತವಾನಸಿ ||೬೨|| ಬತ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯತಿಥಿಷು ತ್ವಂ ಕುರುಷ್ವ

ಪ್ರಿಯೋಽಸಿ ಚೇತಃ | ಹಿಮಕೋಕಿಲ ಏವಾಹಂ ವಕ್ತವ್ಯಾಂಶೇಪಿ ವಾ ಕಲೌ ||೬೩|| ಯುಗೇ
ಜಲಚರಾ ಯದ್ವಚ್ಛಾಂಚಲ್ಯುನಿರತಾ ನರಾಃ | ಸ ಉಚ್ಚಕಾಶೇ ಧವಲೋದರೋದರೋ ದಾಧ್ಯಾ-
ಯಮಾನಃ ಕರಕಂಜಸಂಪುಟೇ||೬೪|| ಉರುಕ್ರಮಸ್ಯಾಧರಶೋಣಿತೋಣಿಮಾ ಯಧಾಬ್ಜಷಂಡೇ
ಕಲಹಂಸಉತ್ಪನ್ನಃ ||೬೫|| ಇತಿ ಭಾಗವತಂ ಪದ್ಯಂ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಂ ನಂದನ ತ್ವಯಾ | ವಂದನಂ
ಮಮ ಕರ್ತವ್ಯಂ ವೃಂದಾವನಕೃತೇರಪಿ ||೬೬|| ತಾದೃಶಂ ಶಂಖಮಾದಾಯ ನಿಶಂಕೋಹಂ
ಮಹಾಮತೇ | ದಧ್ಯಾಮಿ ತಾನ್ ಪ್ರವೃಂಖಾನಿ ವಿಸ್ತೃತಶ್ಚಾಂಕಜೋ ಮುನಿಃ ||೬೭|| ಶ್ವಾಸನಿ-
ಶ್ವಾಸಹೀನಂ ಮೇ ಭಾಸಮಾನಾಸ್ಯಪಂಕಜವರ್ | ಹಯಾಸ್ಯದಾಸಸ್ಯ ನೋಯಂ ನಿಶಾಮ್ಯಾಶು
ಸುವಿಸ್ತೃತಃ ||೬೮||

೧೧. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (69)

ಅಂಹೋ ಮುಗ್ಧಚನಂ ಹಿತ್ವಾ ಗಹ್ವರೇತಿ ತ್ವಯೋಚ್ಯತೇ | ಉಪಹ್ವರೇ ವದಸ್ವ ತ್ವಂ ಮಹಿಷ್ಯಂ
ನ ಸಭಾಸು ಚ ||೬೯||

೧೨. ಶ್ರೀಪತಿಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ ನಸಭಾಸುಚೇತ್ಯಾರಭ್ಯ:- (70-71)

ತ್ಯಾಗಾನ್ವಿತಾ ವದಸ್ವ ತ್ವಂ ತ್ವದ್ವಾಮದ್ಯ ನ ಶೋಭತೇ | ನಾಗಾಹ್ವಪಂಡಿತಂ ಚಾತ್ರ
ಮದ್ವಾಗಾಶು ತ್ವಯೋಚ್ಯತಾಮ್ ||೭೦|| ನಿಶಂಕ ಏವ ಶ್ರೀಕಾಂತ ನಿರಾತಂಕಂ ವಚೋ
ಮಮ | ಏಕಾಂತೇನ ವೃಷ್ಟಿಕಾಂತಂ ವದ ಲೋಕಾಂತತೋಪಿ ತವರ್ ||೭೧||

೧೩. ಹಯಗ್ರೀವ ಕರ್ಮಂದಿ ಪ್ರಕರಣಂ :- (71)

ಉಪರಾಗಂ ಹಯಗ್ರೀವಕರ್ಮಂದಿನ್ ಪ್ರಾಪ್ತಮಗ್ರತಃ ||

೧೪. ಸೀತಾಪತಿ ಶ್ಲೋ. ಪ್ರಕರಣಂ :- (72-90)

ಪಶ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಮಿತ್ರಾಹ್ವ ದಾನಂ ಕುರು ಋತೇ ರತಃ ||೭೨|| ನಾಗಾಹ್ವಪಂಡಿತೋ ಯದ್ವ-
ತ್ ಮಾಮೃಷಾಗಾಂ ತ್ವಮಬ್ರವೀಃ | ಕೋ ಮೃಷಾವಚನಂ ಬ್ರೂತೇ ಕೋವಿದಸ್ತಂ ವಿನೇಹ
ಚ ||೭೩|| ಪೂರ್ವಂ ತು ಮಾತುಲವ್ಯಾಜಾದಹಂ ಸಕಲ ಜೀವರಾಟ್ | ಭೂತಲೇ ದತ್ತ-

ವಾನಶ್ಚಿ ಕಾಲಜ್ಞಃ ಸಾರ್ಥನಿಷ್ಕೃತಮ್ ||೭೪|| ಅಹಂ ಶ್ರೀಲೋಕವೂಜಿತಃ ಕೃತಾಂತಲೋಕ-
ನಾಯಕಃ | ಅಹಂ ಕುಲೋದ್ಧೃತಿಂ ತತೋಲೀಕರಂ ಚ ಸೌರಿಲೋಕತಃ ||೭೫|| ವೃಂದಾವನಾ-
ಚಾರ್ಯಕೋರ್ವೀ ಹರತೇ ಯೋಽತಿರೌದ್ರಕಃ | ಸ ಮದ್ವೃಂದಾವನದೋರ್ಮೀ ಹ್ಯಭದ್ರಂ
ಚ ಭವೇದ್ ಧ್ರುವಮ್ ||೭೬|| ಹರೇ ಸ್ಮರೇ ತೇ ಚರಣೇ ಹರ ಮೇ ಸಂಸೃತಿ ಋಣೇ | ವರಂ
ತವ ಕರೇಣಾರ್ಯ ಸ್ತುತ ಮಾಂ ಕರುಣಾಂ ಕುರು ||೭೭|| ಇತ್ಯಹಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮ್ಯಗ್ರಂ
ಹಯಗ್ರೀವಂ ಮಹಾಗ್ರಹಮ್ | ನಿಗ್ರಾಹ್ಯ ಚೇಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಮಂ ಶೀಘ್ರಂ ನಾಸಾಗ್ರಲೋಚನಃ
||೭೮|| ಮಮ ಸದ್ಭಕ್ತಿಸಂಭೂತಿಂ ಯೇ ವದಂತಿ ಬುಧೋದಿತಾಮ್ | ತೇಷಾಂ ಸತ್ಯಂಪದಃ
ಸ್ಯುಸ್ತ ಮೂರ್ತಿಮತೋಪ್ರಯಾಃ ಸುತ ||೭೯|| ದೀರ್ಘಗ್ರೀವೈರ್ಭುಕ್ತರಂಭಾಫಲೈರ್ಜಿಹ್ವಾ
ವಿದಾರ್ಯತೇ | ತದ್ವದ್ಭುಕ್ತೈರ್ಮದನ್ಯೈಶ್ಚ ತಜ್ಜಿಹ್ವಾಪಿ ವಿದಾರ್ಯತೇ ||೮೦|| ಯಜ್ಞಿಹ್ವಾ
ಮುತ್ಪತ್ತಿಂ ನೈವ ವಕ್ಷ್ಯತೀಹ ವರತ್ರ ಚ | ಭಾರ್ಯಾಮದ್ಭಕ್ತಮುಖ್ಯಸ್ಯ ಯಾಂತು ದುಷ್ಕೃತಿ-
ಮಾತ್ಮನಃ ||೮೧|| ಕಾರ್ಯಾತ್ವಾವ್ರಾಕ್ ಶಿಥಿಲಾಂ ಕೃತ್ವಾ ನಾರ್ಯಾಃ ಕೀರ್ತಿಮುಪಾದದೇ |
ಶ್ಚಿಶ್ರೀಣಾಂ ಮೂತ್ರವಾನೇನ ತತ್ಪ್ರಾಪ್ರೇಷುಂ ಚ ಮಜ್ಜತೇ ||೮೨|| ಸಹಸ್ತ್ರಧಾ ಭವೇಚ್ಚಿನ್ವಾ
ಸಹಸ್ರಾಂಶುಸುತೇ ನ ಚ | ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಸಭಾರ್ಯಾಂ ತು ಸಹಸ್ರಾರೇಣ ತಪ್ಯತೇ ||೮೩||
ಸಹಸ್ರವಾರಂ ವಿಷ್ಣಾಯಾಂ ಷಷ್ಠಿವರ್ಷಸಹಸ್ರಕಮ್ | ಸಹಸ್ರಚಂಡಾಲಜಾನಾಂ ಸಹಸ್ರಾ-
ಡಾನಿ ಭಕ್ಷತಾಮ್ ||೮೪|| ಸಹಭಾಂಡೇ ಸುರಾಪಿನಾಂ ಪಚ್ಯತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ | ಜಾಯಂತೇ
ಚಾಷ್ಟಧಾ-(ಸೃಷ್ಟಧಾ)-ಚೈವಂ ಕಾಷ್ಟಯೋನಿಷು ನಾನ್ಯಧಾ ||೮೫|| ತಸ್ಮಾಚ್ಚ ಮುತ್ಪತ್ತೇಃ
ವಾತಂ ಶಿಷ್ಯಾಃ ಕುರ್ವಂತು ನಾನ್ಯಧಾ | ಇಷ್ಟಂ ಚ ತೇಷಾಂ ಭವತಿ ಕಷ್ಟಂ ನೇಹ ಪರತ್ರ ಚ
||೮೬|| ಯೇ ಮೃಷಾವಾದಿನಂ ಮಾಂ ತು ಜಾನಂತಿ ಮನುಜಾಧಮಾಃ | ಕೀನಾಶಲೋಕಿತಾಂ
ಯಾಂತಿ ನಾನಾಶೋಕಸಮನ್ವಿತಾಮ್ ||೮೭|| ತಸ್ಮಾನ್ಮಯೋಕ್ತಂ ಯತ್ಪರ್ವಂ ತತ್ಪತ್ಯಂ ನಾತ್ರ
ಸಂಶಯಃ | ಮುತ್ಪತ್ಯವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸತ್ಪದ ನಂದನ ||೮೮|| ಸ್ವಾಪ್ನಶ್ಲೋಕೇಽಪಿ
ಯತೋಕ್ತಂ ವ್ರಾಪ್ನವನ್ ತಚ್ಚ ನಾನ್ಯಧಾ | ಆಪ್ತವಾನಪಿ ಜಾನಾತಿ ತಾವನೇ ಕ್ರೂರತಾಂ

ದಿವಿ ||೮೯|| ದಿವಾ ಸ್ವಪ್ನೇರಿತಾನ್ ಶ್ಲೋಕಾನ್ ಭಾವಾಬ್ಧೇಸ್ತಾರಕಾನ್ಸುತ (ತಃ) |
ಸುವಾಗ್ಬೈರವರ್ಯಾರಾಶಿರ್ಮೇ ತವಾಧ್ಯೈಃ ಪೂರಯಿಷ್ಯತಿ ||೯೦||

೧೫. ವಾಸುದೇವಮುನಿ ಪ್ರಕರಣಂ :- (೨೧-೨೫)

ವೆಂಕಟೇಶೋ ಮಠೇಶಸ್ಯ ಮಮ ವೃಂದಾವನಂ ಪ್ರತಿ | ತ್ರಿಕೂಟೇಶೇನ ಚಾಯತಾಃ ಕಾರ-
ಕೇಶೈಃ ಸಹರ್ಷಿಭಿಃ ||೯೧|| ತನ್ಮಾಚ್ಚ ಶ್ರೀಪತೇಃ ಶ್ರೀನಿವಾಸಸ್ಯ ಮನನಾ ಕುರು | ವಾಸುದೇವ
ಮುನೇ ಶ್ರೀಮನ್ ಶನಿವಾರೇ ಸುವ್ರೂಪನಮ್ ||೯೨|| ಮಂದವಾರೇಽಪಿ ವಾಸಮಂದ ಕುರು
ವೃತ್ತಿಂಚ ಮಾಧವೀಂ | ವೃಂದಾವನಪತಿಂ ಕಂದಾಶನವಂದ್ಯಂ ಸುಕೀರ್ತಯನ್ ||೯೩||
ಕಂದಾಶನಸ್ಯ ಮೇ ವೃಂದಾವನಂ ಸಂಪ್ರತಿ ನಂದನ | ಮಂದಾಕಿನ್ಯಾ ಸಮಾಯತೋ
ಮುಕುಂದೋ ಬಿಂದು ನಾಮಕಃ ||೯೪|| ಯತೋಽಸ್ಮದ್ಬೃಂದಾವನಸ್ಯ ದರ್ಶನೇ ಬಿಂದು-
ಮಾಧವಮ್ | ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮುಕುಂದಂ ಯತ್ಪುಣ್ಯಂ ಶ್ರೀನಿವಾಸಂ ತದಾಪ್ನುಯಾತ್ ||೯೫||
ಓಂ ಏತತ್ಸರ್ವಂ ನೃಪಪದ್ಮೇನ ಗರ್ವಂ ಹಿತ್ವಾ ಸರ್ವೇ ವಿಪ್ರವರ್ಯಾಃ ಸೃಜೇನ | ಶ್ರುತ್ವಾ
ಚೋದ್ಯಾರ್ಯಾಂ ಶರ್ವ ಗುರ್ವಾದಿದೇವಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವೋರ್ವತೀಯಾಂ ತು ಮಾಂ ಮಾನವೇಂದ್ರಾಃ
||೯೬|| ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಯೇ ಪಠಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ | ಮುಕುಂದಾವನವೇವಾಸ್ತು
ತೇಷಾಂ ಕಂದಾಶನಾಜ್ಞಾ ಯಾ ||೯೭|| ಇದಮರ್ಪಿತಮೇವಾಸ್ತು ಹಯಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಪಾರ್ಷ್ವದಾತ್ |
ಸಮಂ ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಪುರಷಾತ್ಪತಮ್ ||೯೮|| ಯಚ್ಚುಲ್ಕೃತಾಂ ಭಕ್ತಿರುದಾರ-
ಸದ್ಗುಣೇ ಹರೌ ಹರೇಽಲೋಕಗತೇ ತಥಾಮಯಿ | ಭವತ್ಯಹೋ ಸರ್ವಶುಭಾಪ್ತಿಸನ್ನತೀಃ
ದದಾತ್ಯಜಸ್ಯಂ ಸುತ ಸತ್ಯಮೇವ ತತ್ ||೯೯||

ಓಂ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಪವಿಕುಲತಿಲಕವಾಗೀಶತೀರ್ಥಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀಮದ್ವ್ಯಾ-
ದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ನಿರ್ದರ್ಶನವರ್ಣಿ ಚರಮ
ಪ್ರಾಣಾವಧೌ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಾತ್ಮಕ ವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ಸಂಪೂರ್ಣಂ ||

|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಪ್ತಪೂರ್ಣಮಸ್ತು ||

|| ಅಥ ಏಕವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

೧. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ :- (1-5½)

ಹರಿಃ ಓ|| ತವ ಕಾಯಗತಂ ವಾಯುಮಾಯುಷೋ ವೃದ್ಧಿವಿಚ್ಛತಃ | ಸ್ಥಾಪಯಾಮಿ
ಯತೋಪಾಯಂ ಶ್ರೀಯೋ ಮುತ್ಪತ್ತಮೇವ ತೇ ||೧|| ತವ ಪತ್ನ್ಯಾಶ್ಚ ಹೇ ವಿಪ್ರ ಯತ್ನೇ-
ನೈತತ್ಪ್ರತಂ ತ್ವಯಾ | ಸ್ವಪ್ನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ತ್ವಾನುಚೇ ಪುಣ್ಯಮಾವೃಣೀಷಿ ತೇನ ಚ ||೨||
ಅತಸ್ತ್ವಂ ಧರ್ಮಪತ್ನೀಂ ಚ ನೈವ ಸಂತಾಪಯಂ ಪ್ರಿಯ | ಅನುವರ್ತಿತೇ ಸದಾ ವಿಪ್ರ ಕುಡಾ-
ರತ್ನಂ ನ ಹೀದ್ರಶಮ್ ||೩|| ಯಾದೃಶಂ ಪರಲೋಕಸ್ಯ ಶ್ರೀಧರಸ್ಯ ವಿಮೂರತಾಮ್ | ಕರೋತಿ
ಪುರುಷಸ್ಯೇಹ ತಾದೃಶಂ ನಾಸ್ತಿ ತ್ವತ್ಸ್ತ್ರಿಯಾಮ್ ||೪|| ಕಿವಾಶಶಕ್ತತ್ವತೋ ವಿಪ್ರ ತತ್ನೇನಾಂ
ನ ಕರೋತಿ ಚ | ಸೂತಕೇ ವಾಯುನಾ ಗ್ರಸ್ತಾ ಹರತ್ಯಹರಹಃ ಸ ತಾಮ್ ||೫|| ತಸ್ಯಾ-
ವ್ರಾಣಭಯಂ ನಾಸ್ತಿ ಸ್ವಮಾಣವಕ ಪುಣ್ಯತಃ ||

೨. ಶೇಷಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (6-6½)

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತ್ವಂ ತಥಾ ಕಾಣ ನಿಷ್ಕರಂ ನ ಭಣಾನಿಶಮ್ ||೬|| ತಸ್ಮಾದ್ಭಯಂ ತ್ಯಜಸ್ವೇಹ ಕಲ-
ಹಂ ತು ಕಲಿಪ್ರಿಯಮ್ ||

೩. ಬಹುಭಕ್ತಶ್ರೋತ್ರಕಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (7-11½)

ಹೇ ವಿದ್ವಾಂಸ ಇಹ ಧ್ವಾಂತವಂತಂ ಪಶ್ಯಧ್ವಮಂಜಸಾ ||೭|| ಕದಧ್ವಾನಂ ಸ್ವವಧ್ವಾ ಚ
ಮಣಿಮದ್ವದನೋದಿತಮ್ | ವದತೇಽಯಂ ದ್ವಿಜೋ ಮುಧ್ವಾಚಾರ್ಯಾಧ್ವಾನಂ ವಿಹಾಯ
ಚ ||೮|| ಅವಿದ್ವಾನ್ ಸಾಧ್ವಸಂ ಯಾತಿ ತದ್ವತ್ಸಮಲನಾಭಕಃ | ಮದಂತರ್ಯಾಮಿಣಂ
ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಸವಾಯುಂ ವಿಹಾಯ ಚ ||೯|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಽಯಂ ಮಣಿಮತೋ ಮತಮಾಶ್ರಿತ್ಯ
ವರ್ತತೇ | ಹಯಗ್ರೀವಾಜ್ಞಯಾ ವಾತವಿರಿಂಚೌ ಸ್ವೇ ಚ ವೈಭವಮ್ ||೧೦|| ವಿನಾ ವಾಣೀ-
ಪತಿತ್ವಂ ಮೇ ದತ್ತವಂತೌ ಚ ಕಿಂ ವದೇ | ಯತ್ರ ಪ್ರತೀತಾರ್ಥಬಾಧಸ್ತತ್ರಾಂತರ್ಯಾಮಿ

ಸಂಗ್ರಹಃ ||೧೧|| ಕರ್ತವ್ಯ ಇತಿ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಮನುಸಂದಧ್ಯಮಂಜಸಾ ||

೪. ಶೇಷಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕಃ :- (12-18)

ತಸ್ಮಾನ್ಮಯೋಕ್ತಂ ಸಕಲಂ ಲೌಕಿಕಂ ವಾಪ್ಯಲೌಕಿಕಮ್ ||೧೨|| ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯವತಾಂ ನಾಥ ಸುತ ತತ್ತ್ವಮತೇ ಕೃತಿಮ್ | ಅಯಂ ಕಮಲನಾಭಶ್ಚ ಮಯಃ ಸಕಲ-(೨)-ರೂಪಕಃ ||೧೩|| ಸ್ಮಯಕಶ್ಮಲಮಾವಿಷ್ಟೋ ವಿಸ್ಮಯಂ ನ ಕುರು ಪ್ರಿಯ | ಕಲಿಃ ಕಮಲನಾಭಾಖ್ಯಃ ಪುನರ್ಭೂವಲಯೇಭವತ್ ||೧೪|| ಮಿಲಿತಃ ಸ್ವಸ್ತಿಯಾಲ್ಪಶ್ಚಾ ಯಾ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಂ ನ ಮೇಘಗೃಹೀತ್ | ಕಲಿರ್ಮರ್ಯಶ್ಚ ಮಣಿನಮಾನ್ ಮಿಳಿತಶ್ಚ ತ್ರಯ ಏವ ತೇ ||೧೫|| ಕಲಹಂ ಕರ್ತುಮುದ್ಯುಕ್ತಾಃ ಕುಲಾಯ ಸದನಾಭಿಗಾಃ | ತನ್ನಿದಾವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುನಂದನ ಪುರೋಮಮ ||೧೬|| ನನ್ಯಂಧೇ ಪಾತಯಾಮುಗ್ರೇ ಧುನ್ವಂಸ್ತಂ ಯಮಕಿಂಕರೈಃ | ತಸ್ಮಾಚ್ಛಿಕೋಪವೀತಾಹೋ ನೈವ ಸೋಪ್ಯತಿಗರ್ಹಿತಃ ||೧೭|| ಬಹಿಷ್ಕಾರುತ ತಂ ವಿಪ್ರಮಸಹಿಷ್ಣುಂ ಮಮೋಚ್ಚ್ರಯಮ್ | ಹರೌರುಷ್ವೇ ಗುರುಸ್ಮಾತಾ ಗುರೌ ರುಷ್ವೇ ನ ಕಶ್ಚನ ||೧೮|| ಯಥಾ ಸ್ತ್ರಿಯಃ ಪತೌ ರುಷ್ವೇ ನ ಭ್ರಾತಾ ಪಿತರಾವಪಿ ||

೫. ಹಯಗ್ರೀವಮುನಿಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕಃ :- (19-32)

ಹಯಗ್ರೀವ ನಿರೂಪಂ ತ್ವಂ ಶಿರಸಾ ವಹ ಶೀಘ್ರತಃ ||೧೯|| ಯದ್ವಾವಿಧಿನಿಷೇಧಾಭ್ಯಾಮುತ್ಥಿತಂ ತದ್ಧಿತಂ ತವ | ವಾದಿರಾಜಾಖ್ಯಭಟ್ಟೋಯಂ ಸುತೋ ವೇ ಪಟ್ಟಿವರ್ಧನಃ ||೨೦|| ಸ್ವಪ್ನೇ ಪಟುತರೋ ವಿಪ್ರಃ ಶ್ರೀಪತಿಃ ಕೃತಿವಾರಕಃ | ವ್ಯಾಸರಾಜಸ್ತದನುಜೋ ಜಾಮಾತಾ ತಸ್ಯ ಗೋಪಜಃ ||೨೧|| ತದಗ್ರಜಃ ಪ್ರಜಾಕಾರ್ಯರಂಜನಾಜ್ಞನಯಂಧನಮ್ | ವಾಸುದೇವಮುನಿಶಾಂತಃ ಶ್ರಾಂತಶ್ಚ ಮಮ ಪೂಜಯಾ ||೨೨|| ಕಾಂತಂ ಮಾಂ ತಾತಮಾಯಾತಿ ತತ್ರ ವೈವಸ್ವತೀ ಭವೇತ್ (ತತ್ರೈವ ವಸತಿರ್ಭವೇತ್) | ಉಪೇಂದ್ರಃ ಸೂರಣಶ್ಚಾಪಿ ಕೃಷ್ಣಃ ಕನಕ ಏವ ಚ ||೨೩|| ಹಿರಣ್ಯಭಟ್ಟಸ್ತತ್ಪ್ರೋಕ್ತಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಥಿತಃ ಸುತ | ವಾಣಿವಾಳೋಪಪದ-

ವೆಂಕಟಾದ್ರಿಸ್ತಧ್ಯವ ಚ ||೨೪|| ಏತೇಚಾನ್ಯೇ ಚ ಬಹವೋ ಬಹುಮಾನ ಪುರಸ್ಕರಾಃ | ಕುಹ-
ಕಾದ್ರುಹಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಸರ್ವೇಶ್ವರ ಮತಾನ್ತುಗಾಃ ||೨೫|| ವಿಶ್ವಾಸಿನೋ ಹ್ಯವಿಶ್ವಾಸಂ ನ
ಕುರ್ವಂತೀಹ ಸರ್ವಥಾ | ಸುಶ್ವಾಸಪ್ರೇರಕೋ ಹ್ಯೇಷಾಂ ತ್ವಸುದೇವೋಽಭಿಜಾಯತೇ ||೨೬||
ಕಲಿಃ ಕಮಲನಾಭಶ್ಚ ದಾಂಬಲಾಃ ಪಿತ್ತ ವರೌಲಿಕಃ | ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣೋ ದೋಲಯಿತ-
ಚಿತ್ತಸ್ತು ತಮೃಣಃ ||೨೭|| ಏತೇ ಚ ವ್ರಾಯತೋಹ್ಯತ್ರ ಪುತ್ರಾವಿಶ್ವಾಸಿನಃ ಸದಾ | ಮಿತ್ರಜ-
- (ಜಾ) - ಭೃತ್ಯಬಾಧ್ಯಾಶ್ಚಾಮುತ್ರ ಸತ್ಯಂ ಮಯೋದಿತಮ್ ||೨೮|| ಹರಿಶ್ಚ ದಾಂಬಲಾಃ
ಪುತ್ರವ್ಯಾಲೋಲಿತಮನಾಪ್ಯಹೋ | ಕುಲಾಲಚಕ್ರವಚ್ಚಾತ್ರ ಭೃಮತೇ ಕಲ್ಯಾಣದಿಮಾನ್
||೨೯|| ಆವೃಣಃ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟೋಯ ಮಿದಾನೀಂ ವಾಪಮುತ್ಯಜತ್ | ಕೋಪಂ ಚ ಮಮ ಹೇ
ಪುತ್ರ ಶಾವಂ ತ್ಯಾಜಿತವಾನಹೋ ||೩೦|| ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯನಾಮಾ ಮಾನವಾನಾಂ
ಭಯಾನಕಃ | ಮಮ ಮಾನಸಸಂಪ್ರೀತಿಂ ತನೋತೀಹ ನ ಸಂಶಯಃ ||೩೧|| ವಿತ್ಥಲಾದ್ಯಾಸ್ತು-
ದೀಯಾಸ್ತನ್ಮಠ ಸಂನ್ಯಾಸಿನಶ್ಚಯೇ | ವಟಿಬೀಜದೇವಾಸ್ತದ್ವಟಿಜಾನಂದವರ್ಧಕಾಃ ||೩೨||

೬. ವಿವ್ರಪ್ರಕರಣಂಶ್ಲೋಕ :- (33-37)

ಹೇ ವಿಪ್ರ ತವ ಜಾಮಾತಾ ರಾಮಚಂದ್ರೋಽಪಿ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ | ವಿಶ್ವಾಸಂ ಕುರುತೇ
ಚಾತ್ರ ನೋಪಿ ವಿಶ್ವಾಸಿಷ್ಣೂತ್ತಮಃ ||೩೩|| ಏವಂ ಚ ತ್ರಿವಿಧಾ ವಿಪ್ರಾಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾಃ ಪುತ್ರ
ಮಯಾ ತವ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೃತಾರ್ಥತಾಂ ಯಾಸಿ ಕಿಂ ಭೂಯಃ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಸಿ ||೩೪||
ನಿತ್ಯಂ ನಿರ್ಜಲನಿರ್ಧಾರ್ತೈಃ ದುರ್ಜನಾ ಭರ್ಜಿತಾನ್ತಸ್ತುಹೋ|ಖರ್ಜೂರವಚ್ಚಾಜುರಸ್ಯ ಬಾಣ-
ನಿರ್ಧಾರತಮರ್ದಿತಾಃ ||೩೫|| ಯಥಾ ತಥೈವ ಸುತ್ರಾವ್ಯಾ ವೃತವೃತ್ರಾಸುರಾರ್ಥಿನಾ | ಅಂಧೇ-
ಷು ಮಾತಾರಾಂಡಿಕೃತಶಿಲಾಭಾರೈಃ ಕುಲಾನ್ವಿತಾಃ ||೩೬|| ಬಾಧ್ಯಂತೇ ಶ್ರಾದ್ಧದೇವೇನ ಶ್ರದ್ಧಾ-
ರಹಿತಬುದ್ಧಯಃ | ವೃದ್ಧ ತ್ವಮದ್ವಾ ಕ್ರುದ್ಧೇಷು ಹ್ಯಪಿ ತೇಷು ವದಸ್ವ ತಾನ್ ||೩೭||

೭. ಬಹುಭಕ್ತಶ್ರೋತೃಕವೃಕರಣಂ :- (38-40)

ತಸ್ಮಾದ್ವಿಶ್ವಾಸವಂತಶ್ಚ ಭವಿಷ್ಯಧ ಕೃತಾ ಮಮ | ವಿಶ್ವಸ್ತಾಃ ಪ್ರೇತ್ಯ ಮರ್ತ್ಯಾ ಯೇ
ಹ್ಯಮರ್ತ್ಯೇಶ್ಚಂ ಪ್ರಜಂತಿ ತೇ ||೩೮|| ಅಹಂ ಮಧ್ಯಂದಿನಗತಸೂರ್ಯವತ್ಸುಪ್ರಭಾನ್ವಿತಃ |
ಮದ್ಭ್ಯುಂದಾವನಮಧ್ಯಸ್ಥೋ ವಾಸುದೇವಮುನೇಃ ಪ್ರಿಯಾತ್ ||೩೯|| ಪೂಜಕಸ್ಯ ತಪೋ-
ಯೋಗಾತ್ ಬಿಂಬೇ ಶಂಭವ - (ಬಿಂಬೇಶಸ್ಯ ಚ) ದರ್ಶನಾತ್ | ಮಹೋಪಚಾರೋಪಹಾರ್ಯಃ
(ಮಹೋಪಹಾರಾಪಚಾರ್ಯಃ) ಹರಿಃ ಸುಸ್ಥಿರ ಏವ ಚ ||೪೦||

೪. ವೇದನಿಧಿಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (41-50)

ಇತಿ ಶ್ರೀತತ್ವಾದಿಕಂ ಚೋಕ್ತಾಃ ಸಮಾಪಯ ನ ಮೇ ಕೃತಿಮ್ | ಮತ್ಸುತಸ್ಯ ಚ ಭಾಗೋ-
ಯಂ ಸಮಾಪ್ತಿಃ ಶ್ರೀರಮಾತ್ಮಿಕಾ ||೪೧|| ಅಧ್ಯಾಯಕರಣಾರ್ಥಂ ಚ ಶರಣಾಗತವತ್ಸಲ |
ದ್ವಿರಧ್ಯಾಯಃ ಪ್ರಣೇತೋ ಮೇ ವಾಣೀಂ ಶೃಣು ಸುನಂದನ ||೪೨|| ಹೇ ವಿಪ್ರ ಮಮ
ಪುತ್ರಸ್ಯ ಪಿಬ ವಾದೋದಕಂ ಸದಾ | ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ನಾಶಯ ತೇ ತೇನ ಶೀತೋಷ್ಣಜ್ವರಪೀಡನಮ್
||೪೩|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಸ್ವಪ್ನಮದ್ರಾಕ್ಷೀತ್ ಕರ್ಣೇ ಯಕ್ಷೇ ಚ ಕಶ್ಚನ (ಕರ್ಣೇಚ ವಕ್ಷನಂದನ) |
ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಗೃಹೇ ವಕ್ಷೀಕೃತವಿವ್ರೋಚತಿಪುಣ್ಯಭಾಕ್ ||೪೪|| ಅನ್ಯಥಾ ಗುರುರಾಜಸ್ಯ ಕಥಂ
ಸ್ವಪ್ನಾಧಿಕಾರಿತಾ | ತನ್ಮಾದ್ಗುರುಃ ಶರೀರೇಽಸ್ಯವರ್ತತೇಽಮರ್ತ್ಯ ವಿಗ್ರಹಃ ||೪೫|| ಇನ್ಯವಾ-
ದೀನಾಮದಾಂಧಾನಾಮಂಧತ್ವಂ ತ್ಯಾಜಯನ್ಬುಧಃ | ತನ್ಮಾದನ್ಯಥಮಾ ಬುದ್ಧಿಸಂಧಾನ-
ರಹಿತಾ ದ್ವಿಜಾಃ ||೪೬|| ಹೇ ಶವ ತ್ವಮವಿಶ್ವಾಸಂ ಕುತೋಽನ್ಯಾಸು ಗತೋನ್ಯಹೋ | ಕೇಶ-
ವಸ್ತವ ವಿಶ್ವಾಸರಹಿತಸ್ಯ ಸುಶಾಸಕಃ ||೪೭|| ಶವೇತಿ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಕುತಃ ಪುನಶ್ಚೇ ತತ್ರ ಕಾರ-
ಣಮ್ | ಶವೇತಿ ಸುಖಮುದ್ವಿಶ್ವಾಪ್ಯಾಶ್ವಾಸೀಮಮ ಶಾಸನಮ್ ||೪೮|| ಅಥವಾ ಕುಣ-
ವಾಥೋ ವಾ ಪ್ರಣಿವಾತಪ್ರಿಯಂ ಚ ಮಾಮ್ | ಶರಣಂ ಪ್ರಜ ತೇ ಕ್ಷೇಮಂ ಕೃಣುಯಾಂ
ಮಮ ವಿಪ್ರವತ್ ||೪೯|| ಮಯಾನಂದನಮುದ್ವಿಶ್ಯ ನಾನಾ ವಿಧತಯೋದಿತಮ್ | ತ್ವಯಾ
ಪ್ರಸನ್ನೇ ಕ್ರಿಯತೇ ನೈವ ನೋಪಿ ಅನ್ವಯಾಚನಮ್ ||೫೦||

೯. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ ಅನ್ವಯಾಚನಮಿತ್ಯಾರಭ್ಯ ಶ್ಲೋಕ :- (50-51)
ಕುರು ವೃಂದಾವನೇ ಸಂವತ್ಸೇವ ತೇ ಚಾನ್ವದೇ ಶುಭೇ | ಮನ್ವಂದನಮುಖೇನೈವ ತದನ್ವಂ
ತೇ ಪ್ರದಾಸ್ಯತಿ ||೫೧||

೧೦. ವೇದನಿಧಿಪ್ರಕರಣಂ :- (52-55)
ಮಮ ಭೋಜನಸಂತೋಷಂ ಸುಜನಾಂಬುಜಭಾಸ್ವರಮ್ | ಕುಜನಾಂಬುಜಸಂಕೋಚದ್ವಿ-
ಜರಾಜಂ ಮಮಾತ್ಮಜಮ್ ||೫೨|| ಮದಚಾಡ್ಯರುಜಾಹೀನಂ ದ್ವಿಜಾರಾಧ್ಯಂ ಭಜಾರಾಧ್ಯ ತಮ್ |
ವದಂತಂ ದ್ವಿಜ ತೇ ಕಲ್ಪಭುಜಂ ಮಜ್ಜನತಾಂ ಪ್ರತಿ ||೫೩|| ಮಮ ಭೋಜನಸಂತೋಷಂ
ಯೇ ವದಂತಿ ದ್ವಿಜೋದಿತಮ್ | ತೇಷಾಮನ್ನಾನಿ ಸಂಪೂರ್ಣಾನೀತಿ ಸತ್ಯಾ ಫಲಶ್ರುತಿಃ ||೫೪||
ಇತಿ ಮಂತ್ರಸ್ತುಯಾ ತತ್ರ ಜಪ್ತವ್ಯಃ ಸತತಂ ತ್ವಿಹ | ಕುಪ್ರಯಾಸ್ಯತಿ ತೇ ಪುತ್ರ ಕಲತ್ರೈಃ
ಸಹನಾ ಸಹ ||೫೫||

೧೧. ವಿವ್ರಶ್ರೋತ್ರಕವ್ರಕರಣಂ :- (56-61)
ಇಹೇತಿಚೋಚ್ಯತೇ ಮಯಾ ಪ್ರಿಯೇತಿ ಚೋಚ್ಯತೇ ತ್ವಯಾ | ಮಯಾ ತ್ವಯಾಪ್ಯಹೋ
ವಿಧಿಮರ್ಹೋದಧೌ ವಿಧಿಷ್ಯತೇ ||೫೬|| ಸ ಯಥಾ ವದತಿ ಹ್ಯಾವಾಂ ಮಾನಾಕ್ ತೇ ಚಾನ್ಯಥಾ
ಭವೇತ್ | ನಿರ್ಣಯಂ ಚ ಪ್ರಸತ್ಯಾವಸ್ತುರ್ಣವೇ ಮುಣಿರಾಜಿ - (ಜ) - ತೇ ||೫೭|| ಇತಿ-
ಹಾಸಾಸ್ಪದಾ ತೇ ಚ ಶೇಮುಷೀಶಾಸಕೋಸ್ತೃದಮ್ | ಮಾಸಿ ಮಾಸಿ ಶುಭಾವಾಸಿಭಾಸ-
ಮಾನಃ ಶತೀ ಯಥಾ ||೫೮|| ಪರಸೌಖ್ಯಂ ತ್ವನ್ಮುಖೇನ ನರಸೌಖ್ಯಂ ಯಥಾ ಚ ಮೇ |
ಸುರಸೌಖ್ಯಂ ಚ ಮೇ ಸೂರ್ಯಕರವಚ್ಚ ಪ್ರಕಾಶಯ ||೫೯|| ಮಮ ಸದ್ಭಕ್ತಿಸುಂಭೂತಿಂ
ಯೇ ವದಂತಿ ಬುಧೋದಿತಮ್ | ತೇಷಾಂ ಸತ್ಸಂಪದಃ ಸ್ಯುನ್ಮಾಃ ಮೂರ್ತೀಮತೋಽತ್ರ
ಯಾಃ ಸುತ ||೬೦|| ಇತ್ಯೇಕಂ ಶ್ಲೋಕಮುಖ್ಯಂ ಮೇ ತ್ಯಕ್ತವಾನಸಿ ವಿಪ್ರಕ | ಆಕರಸ್ಥಂ
ಲೇಖನಂ ಚ ಕಾರಯ ವ್ರಾಜ್ಯಯೇರಿತಮ್ ||೬೧||

೧೨. ವೇದನಿಧಿಪ್ರಕರಣಂ :- (62-66)

ಹೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ನಮಂತ್ರಂ ತ್ವಂ ಜಪನ್ ಸಂಪತ್ಯ ಮಾಂ ಮುನೀಮ್ | ಶತಾನಂದಮುನೇ-
ಸ್ತಾತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ನಂ ಯದಾತನೋತೇ ||೬೨|| ತಥಾ ತನೋಷಿ ತ್ವಮಪಿ ವೃಂದಾವನ-
ಪತಿಂ ಜಪ | ಮಂತ್ರೇಣಾನೇನ ವಿವ್ರೇಂದ್ರ ತೀಘ್ರಂ ತೇಸ್ತಂ ದದಾಮ್ಯಹಮ್ ||೬೩||
ಪೂರ್ವಂ ತ್ವಮನ್ನದಾನಂ ಚ ನಾಕರಃ ಪರಮೇ ದ್ವಿಜೇ | ನಾದತ್ತಮುಪತಿಷ್ಠೇಚ್ಛ ಬ್ರಹ್ಮಾ-
ದ್ಯಾಸ್ತಿದಶಾಽಪಿ ||೬೪|| ಅತಸ್ತುಂ ಕಾರ್ವಣ್ಯಭಾವಂ ತ್ಯಜ ಬ್ರಾಹ್ಮಣತರ್ವಣಮ್ | ಕುರು
ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಂ ತಚ್ಚ ದರ್ಪಣೇ ನ್ನಮುಖಂ ಯದಾ ||೬೫|| ಪಶ್ಯಸಿ ತ್ವಂ ಜನ್ಮಜನ್ಮನೈವಂ
ಸತ್ಪಲಸಂಚಯಮ್ | ಮನ್ಮಮನ್ಯ ವಯಂ ಸರ್ವೇವೈವಮೇವ ನ ಸಂಶಯಃ ||೬೬||

೧೩. ಬಹುಭಕ್ತ ಶ್ರೋ. ಪ್ರಕರಣಂ :- (67-72½)

ಮುನಿಂ ಮನ್ವಂದನಂ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಾನಂ ಪಶ್ಯಂತು ಸಜ್ಜನಾಃ | ಸ್ನಾನೇ ಚ ಪ್ರಣವಧ್ಯಾನೇ ವ್ಯಾ-
ಖ್ಯಾನೇ ದೇವತಾರ್ಚನೇ ||೬೭|| ಪುನರ್ಮಾಧ್ಯಾಹ್ನಿಕೇ ಸ್ನಾನೇ ಭೋಜನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಸಹ |
ನಿತ್ಯಂ ಸ ವರ್ತತೇ ವಿದ್ವಾನ್ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರವಿನೋದತಃ ||೬೮|| ಪ್ರೀಣಯನ್ ಪರಮಾನಂದಂ
ಸದದಸ್ತಮನಾಕಿನಃ | ನೋ ವೃಧಾ ಕ್ಷಣಮವ್ಯಸ್ಯ ಗತಂ ತೋಕಸ್ಯ ಸಾತ್ವಿಕಾಃ ||೬೯|| ಪಶ್ಯಂತು
ತಪಸೋಽನ್ಯಾಕಂ ಸಾಫಲ್ಯಂ ಚ ಕಲೌಯುಗೇ | ತಸ್ಮಾದಯಂ ಚ ತೋಕೋಪಿ ಲೋಕೋ-
ಪಕರಕರ್ಮವಾನ್ ||೭೦|| ಶೋಕೋವ್ಯಮುತ್ರ ನಾನ್ಯೇವ ಕೋಪೋಪಿ ಸಮವರ್ತಿನಃ | ಗುಣಾ-
ನ್ ದ್ವಿಗುಣಿತಾನಸ್ತಿನೋಪಶ್ಯಂತು ಗುಣಿನಃ ಸದಾ ||೭೧|| ಗುಣಿನಶ್ಚ ಪ್ರಮೋದಂತೇ ಗುಣಿ-
ಷ್ಟಿಹ (ಷ್ಯೇವ) ನನಿರ್ಗುಣಾಃ | ತಸ್ಮಾನ್ಮಮ ಸಮೋ ಮನ್ವಂದನ ಏವ ದಿನೇ ದಿನೇ ||೭೨||
ಕರ್ಮಂದಿನಾಂ ಸದಾನಂದಂ ತನೋತು ತನುಭೃತ್ಸ್ವಯಮ್ ||

೧೪. ವಾದಿರಾಜಭಟ್ಟಪ್ರಕರಣಂ :- (73-76½)

ಹೇ ವಾದಿರಾಜಭಟ್ಟಾರ್ಯನಾಮಧಾರ ಉದಾರ ತೇ ||೭೩|| ಸಾರ್ಥಕಂ ಕುರುಷೇ ಜನ್ಮ

ವಾರ್ಧವನ್ನಾತ್ಮ ಸಂಶಯಃ | ವೃಂದಾವನಾಚಾರ್ಯನಾವ್ಯಾಃ ಪುತ್ರವಿತ್ರಕಲತ್ರಕೈಃ ||೭೪|| ಸಹ
ತಸ್ಯ ಗೃಹಂ ದತ್ತಾ ಬೃಹತ್ಕೀರ್ತಿಯವಾದದೀಃ | ವೃತಾವಂ ತಸ್ಯ ದತ್ತಾ ಚಾಮಿತ್ರತಾವಂ
ಕರೋಷ್ಯಹೋ ||೭೫|| ಪತ್ರತಾಪಾಖ್ಯರುದ್ರೋಽಪಿ ಸ್ವಪ್ರತಾವಂ ಜಹಾವಿಹ | ಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿ
ಪ್ರತಾವಾರ್ಧಂ ದತ್ತಾ ಪ್ರಾರಬ್ಧಮವ್ಯಹೋ ||೭೬|| ಸ್ವೇನ ನಾರ್ಧಂ ಚ ತದ್ಬ್ರಹ್ಮಾ ಪರಾರ್ಧ
ಲೋಕಮೇಷ್ಯತಿ ||

೧೫. ವಿಪ್ರವ್ರಕರಣಂ :- (77-85)

ನಿಷ್ಕದ್ವಯಂ ಸ ದತ್ತಾ ತು ಶುಷ್ಕಂ ತತ್ಪಾವಸಂಚಯಮ್ ||೭೭|| ಕಂಷ್ಕಂಧೇಶ್ವರವಚ್ಚಕ್ರೇ
ಪುಲ್ಕನಾಂ ಜನ್ಮಯಾವಕಮ್ | ನೋಪಿ ದಾನೋ ಮಮ ವ್ಯಾಸಃ ಸ್ನೇಹಪಾಶಾನ್ವಿತಸ್ತ್ವಯಿ
||೭೮|| ಹಸ್ತೇ ಚ ಶ್ರೀಪತೇನಿಷ್ಕ ದ್ವಯಂ ಪ್ರಾಪಯದಾಶು ತೇ | ತೇನ ತೇ ತಾತ ಏವಾನೌ
ಮಾತಾ ತೇ ತತ್ಪತೀ ದ್ವಿಜ ||೭೯|| ತನ್ಯಾನುಜಃ ಪಿತೃವ್ಯಸ್ತೇ ಗುರುರ್ಮರ್ತುತ ಏವ ಚ |
ಇತ್ಥಂ ಸದಾನುಸಂಧಾನಬಂಧನಾನ್ವಿತ ಏವ ಸನ್ ||೮೦|| ಧನ್ವಂತರಿಂ ಸದಾ ಧ್ಯಾಯನ್ ಕಿಂ
ಧನಂ ಬರ್ಧನವ್ರದೈಃ | ವರ್ತಸ್ವ ಸಮುವಾನ್ಸೇಹ ಕಾರ್ತವಿಭೂಷಿತಮ್ ||೮೧|| ವಾರ್ಧವ-
ಸ್ವರಮಣಂ ಕೃಷ್ಣಂ ಯಥಾ ಪ್ರಾರ್ಥಸ್ವ (ಪ್ರಾರ್ಥಸ್ವ) ಮಾಮಪಿ | ನಂದನಂ ಯತಿಸಂ-
ದೋಹೇನಾನ್ವಿತಂ ತನ್ಮತೇ ಸ್ಥಿತಮ್ ||೮೨|| ಸನ್ಮತಿಂ ಜನ್ಮತಃ ಕಾಂತಂ ಶಾಂತಂ ತಂ ಸಮು-
ವಾಸ್ವಹ | ಇಹಾಮುತಪ್ರಾರ್ಥದಂ ಶಾನ್ಮಾರ್ಥಜ್ಞಂ ತತ್ಪ್ರಾರ್ಥಕೋವಿದಮ್ ||೮೩|| ಸುತ್ರಾ-
ಮಗುರುವತ್ಪ್ರಾಜ್ಞಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯ ಶ್ರೀವತೇಃ ಪ್ರಿಯಮ್ | ಔದಾರ್ಯಮಾರ್ಥಯರ್-
ವಾಕ್ಯಯುಕ್ತಂ ಧೈರ್ಯಾನ್ವಿತಂ ಪರೈಃ ||೮೪|| ಏವಾದೇ ಕ್ರಿಯಮಾಣ್ಯೇಷಿ ಗಾಂಭೀರ್ಯೇ-
ಣಾರ್ಯಭಾವಿನಮ್ | ಚಾತುರ್ಯತಃ ಪರಾಕ್ರಾಂತಂ ಮಾತುರ್ಯನ್ಯಾಸ್ತಪ್ರೋದಯಮ್
||೮೫|| ಪ್ರಾತರ್ಯುಗೇ ತತ್ಪದಯೋಃ ಪ್ರಾರ್ಥಯಂಸ್ತುಂ ಸದಾ ದ್ವಿಜ ||

೧೬. ವೇದವೇದ್ಯಶ್ರೋತೃಕವ್ರಕರಣಂ :- (86-91)

ಅಪಾಂ ಘೇನೇನ ನಮುಚೇಃ ಶಿರೋದುಶ್ಯವಸೋಹರತೌ||೮೬|| ಯಥಾ ತವಃ ಪ್ರಭಾವೇನ
ಹನ್ಯಮಂ ಪರವಾದಿನಃ|ತಸ್ಮಾದ್‌ದುರ್ವಾದಿಭಿರ್ಭೀತಿಃ ನಾಸ್ತಿ ಸಭಾಸು ತೇ||೮೭|| ತಜ್ಜಿ-
ಹ್ಯಾ ಸಾಂತರೈರ್ಬದ್ಧಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ | ಅತಸ್ತ್ವಂ ನಂದನ ಮಮಾನಂದದಾನಂದ-
ಸನ್ಮನೇಃ ||೮೮|| ಮತಂ ಮನಸಿ ಸಂಧಾಯ ತಾಮನಾನ್‌ಜಹಿ ವಾದಿನಃ | ಧನೂರತ್ನಂ ಮ-
ನಸ್ತೇ ವೈ ಹ್ಯಾನಂದಮುನಿಸನ್ಮತಮ್||೮೯|| ನಾನಾಯುಧನಿದಾನಂ ತೇ ರಥಿನಃ ಪೃಥುವಾದಿನಃ|
ವಕ್ಷ್ಯಪಾತರಥಂ ಮೇ ತ್ವಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾರೋಹ ಕಾಂಕ್ಷಿತಮ್ ||೯೦|| ಲಕ್ಷ್ಯಂ ಲಕ್ಷಣಸಂಪನ್ನ
ದುಷ್ಯಪಕ್ಷಾಭಿಧಂ ಬುಧ | ವಿದ್ಧಂ ಕುರು ಪ್ರಬುದ್ಧೇಶ ವೃದ್ಧವಾಕ್ಯಂ ನ ಧಿಕ್ಕುರು ||೯೧||
ಬದ್ಧಂ ಕುರು ಮನಸ್ತೇ ಮತ್ಪಾದವದ್ಧೇ ಧೃತಿಂ ಕುರು ||

೧೭. ಬಹುಭಕ್ತಶ್ರೋತ್ರೈಕವ್ರಕರಣಂ :- (92-96½)

ಶಿವಿರಂ ಸಮರೇ ರಮ್ಯಂ ನಿಮಿರೇವ ಕುಮಾರಕಮ್ ||೯೨|| ಅಮರಂ ತ್ವಮರಾರಾಧ್ಯಂ
ಸೋಮರಾಟ್ ಪರಮೋಹರಮತ್ | ಅಮುಚನ್ನಮುಚಿಃ ಕಾಂತಿಂ (೦ಚೀಂ) ತ್ವಂಚನ್ ಕಿಂಚನ
ಸುಂಚನೈಃ ||೯೩|| ಲಾಂಛನಾಂಛನಸಂಛನ್ನಂ ನಾರಾಚಾನ್ಯ ಶಚೀವತಿಮ್ | ಏತದ್ವಿಪದ್ಯ-
ಭಾವಂ ಮೇ ನಂದನಾನ್ಮಂದಬುದ್ಧಯಃ ||೯೪|| ನಿಬೋಧಂತು ನ ಧುನ್ವಂತು ನಿಧಾನಂ
ಭವತಾಂ ಮುನಿಃ | ಜ್ಞಾನನಾಗರಮಗ್ನೋನೌ ಸಂನಾರಾಗ್ನಿಪ್ರದೀಪಿತಾನ್ ||೯೫|| ತತ್ಪೂ-
ರೈರ್ಭಗ್ನಸಂತಾವಾದಾಬ್ಧಿರಗ್ನಿಮಿವಾಕರೋತ್ | ತಸ್ಮಾತ್ ಜ್ಞಾನನಿಧಿಂ ವ್ರಾಪ್ಯ ಸುಖಿನಃ ಸಂತು
ಸಜ್ಜನಾಃ ||೯೬|| ವಿಜ್ಞಾನಕೋಶದಜ್ಞಾನಂ ನಿರಾಕುರ್ವಂತು ಸರ್ವಥಾ ||

೧೮. ವೇದವೇದ್ಯವ್ರಕರಣಂ :- (97-105)

ಶ್ಲೋಕದ್ವಯಸ್ಯ ಶಕ್ಯಾರ್ಥಂ ತೋಕ ತ್ವಂ ಚೋಕ್ತವಾನಸಿ ||೯೭|| ಲೋಕೇ ಯಥಾ
ಶಕ್ರಗುರುಃ ತ್ವಂ ಕವಿರ್ವಾಕ್ಪತಿಸ್ತುಹಮ್ | ಕಿಂ ತೇ ದಾನಾಽಮಿ ಮದ್ವಾಸ್ಯಂ ಪೂರ್ವಮೇವ
ತ್ವಮಾದದೀಃ ||೯೮|| ತಸ್ಮಾನ್‌ಮತ್ಪ್ರಾನ್ಯಮೇವೇಹ ಚಾದತ್ಸ್ವ ಸುತ ನಾತ್ಮಿಕ | ಮತ್ಪ್ರಾನ್ಯೇ

ಚ ತ್ವಯಾ ವ್ರಾಪ್ತೇ ತ್ವತ್ಸಮೋ ನಾಸ್ತಿ ಸತ್ಸು ಚ ||೯|| ಸತ್ಸತಾಂ (ತತ್ಸತಾಂ) ಸಮೃತಂ
ಸತ್ಯಂ ಕುಶ್ಲಿತಾನಾಮಸಮೃತಮ್ | ಜಗತ್ಸತ್ಯಂ ಯದಾ ತತ್ಸವಾದಿನಾಂ ನ ಮೃಷಾತ್ಮನಾಮ್
||೧೦|| ಅಸತ್ಯಮಪ್ರತಿಷ್ಠಂ ತೇ ಜಗದಾಹುರನೀಶ್ವರಮ್ | ಅಪರಸ್ಪರಸಂಭೂತಂ ಕಿಮನ್ಯ-
ತ್ಕಾಮಹೈತುಕಮ್ ||೧೧|| ಏತಾಂ ದೃಷ್ಟಿಮವಷ್ಟಭ್ಯ ನಷ್ಟಾತ್ಮನೋಽಲ್ಪ ಬುದ್ಧಯಃ | ಪ್ರಭ-
ವಂತ್ಯಗ್ರಕರ್ಮಣಿಃ ಕ್ಷಯಾಯ ಜಗತೋಽಹಿತಾಃ ||೧೨|| ಇತಿ ಗೀತೋದಿತೈಃ ಶ್ಲೋಕೈಃ
ತೋಕವಾಕ್ಯಾಯಕರ್ಮಭಿಃ | ಲೋಕನಾಶಕರೂಪಾಣಾಂ ವರಾಕತ್ವಂ ನಿರೂವ್ಯತೇ ||೧೩||
ತದ್ಭತ್ತವೋಚ್ಛ್ರಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹ್ಯಸೂಯಂತೇನನೂಯಯಾ | ಸಹಸರ್ವೇ ಮಹದ್ಭಾಂತಿ
ಹ್ಯಭದ್ರಂ ರೌದ್ರಮೇವ ತೇ ||೧೪|| ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ಮತ್ಸಮೋ ನಿತ್ಯಂ ಕುಶ್ಲಿತಾನಾಂ ಭಯಾ-
ನಕಃ | ವತ್ಸ ತ್ವಂ ನತ್ಸು ಸಂಪೂಜ್ಯಃ ಶಶ್ವದತ್ರ ವರತ್ರ ಚ ||೧೫|| ಓಂ ಏತತ್ಸರ್ವಂ
ನಶ್ವಾವದ್ಯೇನ ಗರ್ವಂ ಹಿತ್ವಾ ಸರ್ವೇ ವಿಪ್ರವರ್ಯಾಸ್ಯಜೇನ | ಶ್ರುತ್ವಾ ಚೋವ್ಯಾಂ
ಶರ್ವ ಗುರ್ವಾದಿದೇವಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವನ್ನೋರ್ವಶೀಂ ಯಾಂ ತು ಮಾಂ ಮಾನವೇಂದ್ರಾಃ ||೧೬||
ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಯೇ ಪಠತಿ ಮನೀಷಿಣಃ | ಮುಕುಂದಾವನನಮೇನಾಸ್ತು
ತೇಷಾಂ ಕಂದಾಶನಾಜ್ಞಯಾ ||೧೭|| ಇದಮರ್ಪಿತಮೇವಾಸ್ತು ಹಯಶೀರ್ಷಸ್ಯ ವಾರ್ಷದಾತ್ |
ಸಮಂ ಸಹನೃಶೀರ್ಷಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಪುರಷಾತ್ಪ್ರತಮ್ ||೧೮|| ಯಚ್ಛ್ರುಣ್ವತಾಂ ಭಕ್ತಿರುದಾರ-
ಸದ್ಗುಣೇ ಹರೌ ಹರೇಲೋಕಗತೇ ತಥಾಮಯಿ | ಭವತ್ಯಹೋ ಸರ್ವಶುಭಾಪ್ತಿ ಸನ್ಮತೀಃ
ದದಾತ್ಯಜಸ್ರಂ ಸುತ ಸತ್ಯಮೇವ ತತ್ ||೧೯||

ಓಂ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕವಾಗೀಶತೀರ್ಥಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀಮದ್ವ್ಯಾ-
ದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣನ್ಯಾಸ್ತವ್ಯವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ನಿರ್ದಶನಪರ್ವಣಿ ಚರಮ
ವ್ರಾಣಾವಧೌ ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯಾತ್ಮಕ ಏಕವಿಂಶತೀತಮ ಅಧ್ಯಾಯಃ ಸಂಪೂರ್ಣಂ ||

|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

|| ಅಥ ದ್ವಾವಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

೧. ಶ್ರೀವತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (1)

ಹರಿಃ ಓಂ || ಶ್ರೀವತೇ ಗೃಹಕೃತ್ಯಂ ತೇ ಬಹ್ವಸ್ತಿ ಹಿತಾ ಚ ತತ್ | ನಂದನಾಗ್ರೇ ವದಸ್ತು
ತ್ವಂ ಚರಮಾಂ ವಾ ಕೃತಿಂ ಪ್ರಿಯಂ ||೧||

೨. ಶೇಷಾದ್ರಿಪಂಡಿತಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (2)

ತದ್ವೈಂಕಟಗಿರೀರ್ನಾರ್ಮಧಾರ ಪೂರ್ವಂ ತ್ವಯಾರ್ಜಿತಮ್ | ಕರ್ಮ ವೃಂದಾವನಾಶ್ಚತ್ಯಸೇ-
ವಾಪರಶುನಾ ಹನ ||೨||

೩. ವಾಸುದೇವಮುನಿಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (3-5)

ವಾಸುದೇವಮುನೇರ್ಭಾರ್ಗನೋರ್ಯಥಾ ತಾಮಸನಾಶನಮ್ | ತದ್ಭಿನಸೋ ವಿನಾಶೋಭೂ-
ನ್ಮಾಧವಾನ್ನಸ್ಯ ಭೋಜನಾತ್ ||೩|| ಪೂರ್ವಂ ಕರುಣಾಕರಸ್ಯುಷ್ಮಮನ್ವಂ ಕಾಮ್ಯವನೇ ಮು-
ನೇ | ಭುಕ್ತ್ವಾ ಚ ಮುನಯಃ ಸನ್ನವಾವಾಸ್ತುಂ ಮಾಧವಾನ್ನತಃ ||೪|| ಭುವಿ ಪೂಜಾ-
ಧಿಕಾರೋಭೂತ್ವ ವ ಜಾತೈನಸಃ ಕ್ಷಯೇ | ಭವಜಾರ್ತಿಶ್ಚ ತೇ ನಸ್ಯಾದ್ಭಿವಿ ವಾ ವಾಜ ನ ಮೇ
ವೃಷಾ ||೫||

೪. ವೇದವೇದ್ಯಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (6-11)

ಅಮುಚನ್ನಮುಚಿಸ್ತಿಮಿರಂ ಸಮರೇತ್ಯಾದಿವದ್ಯತಃ | ಪೂರ್ವಪದ್ಯಾನುಕೂಲ್ಯಾದರ್ಥ ತ್ವಂ
ಚೋಕ್ತವಾನಸಿ ||೬|| ಮತ್ತಾತ್ಮರ್ಯಂ ತ್ವಮೇವೇಹ ಜಾನಾಸಿ ಶ್ರೀನಾಥನಾಮಯುಕ್ |
ಕೋ ನಾಮ ತವ ಸಾದೃಶ್ಯಂ ಸಮರ್ಥಃ ಪ್ರಾಪ್ತುಮಂಜನಾ ||೭|| ಉಪಕ್ರಮಾದಿಲಿಂ-
ಗೈಶ್ಚ ಮತ್ತಾತ್ಮರ್ಯವಿರ್ನಿರ್ಣಯಮ್ | ಕರೋಷಿ ಪೂರ್ಣನಾದೃಶ್ಯಂ ಗತೋಷಿ ಮಮ ಸ-
ರ್ವಥಾ ||೮|| ಉಪಕ್ರಮೋಪಸಂಹಾರೌ ಅಭ್ಯಾಸೋಪೂರ್ವತಾ ಫಲಮ್ | ಅರ್ಥವಾ-
ದೋಪಪತ್ತೀ ಚ ಲಿಂಗಂ ತಾತ್ಪರ್ಯವಿರ್ನಿರ್ಣಯೇ ||೯|| ಇತಿ ಷಡ್ವಿಧತಾತ್ಪರ್ಯಲಿಂಗವಿರ್ನಿರ್ಣಯೇ

ಶ್ರೀ ಸಾ.

ವೃಂ. ಅ.

ಅ. ೨೨

ಏವ ಚ | ಕರ್ಣಶ್ರಾವ್ಯಾರ್ಥನಾರಂ ತ್ವಂ ವ್ಯಾಕರೋಷಿ ಕುಮಾರಕ ||೧೦|| ತನ್ಮಾನ್ಯೇ ಪಟ್ಟಿ-
ಭದ್ರೇಹ ಸಂತು ಭದ್ರಾಣಿ ಸರ್ವದಾ | ಅಭದ್ರಾಣಿ ವಿನಶ್ಯಂತು ಕ್ಷುದ್ರಾಸ್ತೇವೈರಿಣಸ್ತಥಾ ||೧೧||

೫. ಶ್ರೀಪತಿಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (12-16)

ಹೇ ನಂದನ ದ್ವಿಜೋಯಂ ತೇ ನಂದನಸ್ಯಂದನಂ ವಿನಾ | ವೃಂದಾವನೇ ಚ ಮಂದಾನಾಂ
ನಂದನಿಷ್ಠೈತಿ ನಂದನೈಃ ||೧೨|| ತಸ್ಯ ಕಿಂಚಿತ್ ಸಹಾಯಂ ತ್ವಂ ಕುರು ಚಾನಾರ್ಥ-
ಮರ್ಥತಃ | ನಾನ್ಯಮಂತ್ರಂ (ನಾನ್ಯವತ್ವಂ) ಕುರು ವ್ಯರ್ಥಂ ಸಾರ್ಥಕಂ ಕುರು ಶೀಘ್ರತಃ
||೧೩|| ತಂ ದದಸ್ವೇತಿವಾ ಮಾ ವಾಕಹಂ ದದಾಮ್ಯನ್ಯವೂರುಷೈಃ | ಮಂದಸ್ಥಿತ ಕುರು-
ಷ್ವೇಹ ವೃಂದಾವನವತೇರ್ವಚಃ ||೧೪|| ದರಿದ್ರೈರಪಿ ದಾನ್ಯಾಮಿ ಧನಾಢ್ಯೈಃ ಕಿಂ ವದೇ ತವ |
ದಾನ್ಯಾಮಿತಿ ಸುದಾಮಾಗ್ರ್ಯ ಮದ್ದಾನಾಯ ಮಹಾಮತೇ ||೧೫|| ತ್ವಮಪಿಹ ಧನಾ-
ಢ್ಯೋಷಿ ದೃಢಬುದ್ಧಿಂ ಸದಾ ಕುರು | ಮೃಡೋಷಿ ತೇ ಮನಸ್ತತ್ವಂ ಪ್ರೇರಯಿಷ್ಯತಿ
ಗಾಢಶಃ ||೧೬||

೬. ವಿಪ್ರಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (17-21)

ಹೇ ವಿಪ್ರ ಮತ್ಪ್ರಸಾದೇನ ತ್ವತ್ಪ್ರಿತ್ಯಣಾಂ ಶ್ರಿವಿಷ್ಣುಸಮ್ | ಶ್ರಿಮಾರ್ಗಗಾವಗಾಹಾತಿಪವಿ-
ತ್ರಾಂಗಯುಜಾವುಭೂತ್ ||೧೭|| ತಥಾಹಿ ಲೋಕೇ ಮರ್ತ್ಯಾನಾಂ ಕುಲೇ ಜಾತಸ್ಯ ಕಸ್ಯ-
ಚಿತ್ | ತತ್ಸನಂಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸೃಷೇಃ ಪ್ರಸಾದೇ ನತಿ ತತ್ಕುಲಮ್ ||೧೮|| ಸರ್ವಂ ಶ್ರಿವಿಷ್ಣುಪಂ
ಚಾಪ ನಷ್ಟವಾವಂ ಶ್ರಿಸವ್ಯಕೈಃ | ಧಿಕೃತ್ಯನಾರಕಂ ಕಷ್ಟಂ ಶಿಷ್ಯಾನುಗ್ರಹತಃ ಕೃತಿನ್ ||೧೯||
ತದ್ವನ್ಮಹಾನುಭಾವಸ್ಯ ಮಮಾನುಗ್ರಹತಸ್ತ್ವಯಿ | ವಿದ್ವಂಸ್ತತ್ಕುಲ ಜಾತಾ ಯೇ ಯೋಗ್ಯಾಃ
ಯಾಂತಿ ಶ್ರಿವಿಷ್ಣುಸಮ್ ||೨೦|| ಅಲಂ ಮಧುಕರಾನ್ಯಂ ತೇ ಛಲಂ ಮಾ ಕುರು ದಾರವತ್ |
ಕುಲಂ ಕೃತಂ ವವಿತ್ರಂ ತೇ ತಿಲಮಾತ್ರಂ ನ ದುಷ್ಕೃತಮ್ ||೨೧||

೭. ಹಯಗ್ರೀವಕರ್ಮಂದಿಪ್ರಕರಣಂ ಶ್ಲೋಕ :- (22-24)

ಭಾಷೆಯಾ ಭೀಷಯಸ್ಯೇವ ದೋಷರೂಪಿಣ ಏವ ತಾನ್ | ಕಾಷಾಯ ದಂಡವೇಷಾಯ ಚಾಸ್ತು ಸ್ವಸ್ತ್ಯವಿಷಯ ತೇ ||೨೨|| ದುರ್ವಾದೀಭ ಮಹಾಸಿಂಹ್ಯ ತವ ಯುಕ್ತಾಖ್ಯಾಸನ್ನಖ್ಯಃ | ತದ್‌ದುರ್ಮತಮಹಾಕುಂಭದಲನಂ ಕುರು ಶೀಘ್ರತಃ ||೨೩|| ವೇದವೇದ್ಯ ದ್ವ್ಯಮಂಣಿನಾ ಮಂಣಿನಾನ್ಯತದುಸ್ತಮಃ | ನಿರಸ್ತಂ ತೂದಿತೇನೇಹ ಮತ್ಪಟ್ಟೋದಯವರ್ವತಾತ್ ||೨೪||

೮. ವೇದವೇದ್ಯಪ್ರಕರಣಂ :- (25-26)

ಹೇ ವೇದವೇದ್ಯ ದುಸ್ತರ್ಕತಮನೋಽರ್ಕಪ್ರಭಾಯಿತ | ಸತ್ತರ್ಕಕುಮುದಾನಾಂ ಚ ಕೌಮುದೀಶ ನ ತೇ ಸಮಃ ||೨೫|| ಪುರುಷೋಸ್ತೀಹ ಲೋಕೇ ಚ ವರುಷೋಕ್ತಿಂ ವದೇದ್ಯದಿ | ಸರ್ಷಪಾತ್ಸ್ಮಿಂತಾ ವಾಪಿ ಕರ್ಷಣಂ ಯಾಸ್ಯತೇ ಯಮಾತ್ ||೨೬||

೯. ವಾದಿರಾಜಭಟ್ಟಪ್ರಕರಣಂ :- (27)

ವಾದಿರಾಜಗುರುನಾಮಧರಾಹೋ ಮತ್ಪತ್ನಿಃ ಪರಮತಂ ನಿರಾಕರೋತ್ | ತ್ವಂ ಕುರುಷ್ವ ರತಿಮಪ್ರ ವೇದರಾಟ್ ಪ್ರೀಯತೇ ಪರಮ ಪುರುಷ ಏವ ||೨೭||

೧೦. ಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿಶ್ರೋತ್ರಕಪ್ರಕರಣಂ :- (28-39)

ಹೇ ಶಿಷ್ಯ ಕಾರ್ಯತ್ರಯಮಾಸನಸ್ಯಂ ನಿವಿಷ್ಯಮೇಘೈರಿವ ಭೂತಲೇಷ್ಯಂ | ಸ್ಪಷ್ಟಂ ಮುನೀನಾಂ ಪರಿಹಾಸಗೋಷ್ಯಾಂ ತಿಷ್ಠತ್ಯಜಸ್ತಂ ಸುತ ತದ್ಯಥೇಷ್ಯಮ್ ||೨೮|| ತ್ವತ್ಪ್ರಹಸ್ಯಸಮಾಯಾವತ್ತಾ- ವನ್ಮಮ ತು (ಸು) ಹಾಸ್ಯತಾ | ನ ನ್ಯಾತ್ಸ್ಯಸ್ಯಾಯುಷ್ಯವೃದ್ಧಿಮವೇಕ್ಷ್ಯಹಂ ಸದಾ ವಸೇ ||೨೯|| ತನ್ಮಾತ್ರಾರ್ಯತ್ರಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಕೃತಕೃತ್ಯೋ ಭವಪ್ರಿಯ | ಶ್ರಿಭಿಃ ಪುತ್ರಸ್ಯ ಪುತ್ರತ್ವಂ ಸ್ತೃತ್ಯುಕ್ತಂ ಸಾರ್ಧಕಂ ಕುರು ||೩೦|| ಏತವಾನೇವ ಸತ್ಪುತ್ರಃ ಪೋತಾವತ್ಯಮಿದಂ ಕುರು | ಮಾತಾಪಿತೃಶ್ಚ ಶುಶ್ರುಷಾಂ ಶ್ರೋತಾ ಶ್ರುತ್ವಾ ದಿವಂ ಗತಃ ||೩೧|| ಕರ್ತಾ ಯಾತಿತಿ ಕಿಮುತ ಭರ್ತಾರಂ ಚ ಸತೀ ಯಥಾ | ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಯಾತಿ ಪರಂ ಲೋಕಂ ಕೃತ್ವಾ ನೇವಾಂ ಕುರು ಪ್ರಿಯ ||೩೨|| ತಸ್ಮಾನ್ಮತ್ಸೇವಯಾ ಜೀವ ಸುತ ತ್ವಂ ಶರದಾಂ ಶತಮ್ | ಕರದಾ-

ನಾದಪಿ ಪ್ರೀತೀರ್ವಮ ನೈತಾದೃಶೀ ಭವೇತ್ ||೩|| ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ಸರ್ವಂ ಕಾರ್ಯಂ ಚ ಹಿತಾ
ಕಾರ್ಯತ್ರಯಂ ಕುರು | ಆರ್ಯತ್ರಯಂ ಮಯಿ ಚೇದಸ್ತಿ ತರ್ಹಿದಂ ಕುರು ತೀಘ್ರತಃ ||೩||
ಇಯಂ ಮಮ ಕೃತಿಶ್ಚೇತಿ ನ ವಿಪ್ರಕೃತಿರಿತ್ಯಧ | ವಿಶ್ವಾನಸ್ತನ ಚೇದಸ್ತಿ ತರ್ಹಿದಂ ಕುರು
ತೀಘ್ರತಃ ||೩|| ಸುತ ಸಂವರ್ಣಕಾಮಸ್ಯ ಹಯಗ್ರೀವಾಜಯಾ ಮಮ | ಕಾನುಃ ಕುತ್ರಾಪಿ
ನಾಸ್ತೇನ ವೂರ್ಣಕಾಮಸ್ಯ ಕಾ ಸ್ಪುಹಾ ||೩|| ಅಧಾಪಿ ವಕ್ತ್ಯೇ ತೇ ಕಾಮಂ ಮಮ ಕಾಮ್ಯ-
ಮಿದಂ ತ್ರಯಮ್ | ಅಧ್ಯಾಯಾತ್ಮಕಸತ್ವದ್ಯಾನ್ಯಸಿಸ್ತತ್ವತಃ ಪರಾ ||೩|| ಅನ್ಯಮಂತ್ರೇಷ್ವ
ವೈಯರ್ಥ್ಯಮೇತತ್ಕಾರ್ಯತ್ರಯಂ ಮಮ | ಏತತ್ರಯಂ ಯದಿ ಕೃತಂ ತ್ವಯಾ ಪುತ್ರೇಹ
ಕುತ್ರ ಚಿತ್ ||೩|| ಮಮ ಮಿತ್ರ - (ಪುತ್ರ) - ಸ್ವಮೇವೇಹ ಸುತ್ರಾಮೃತ್ಯು ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಃ |
ಯಥಾ ತಥಾ ಸುತ ತ್ವಂ ಮೇ ವೃಧಾ ಮಾ ಕುರು ಮತಃ ಸ್ಪುಹಾಮ್ ||೩|| ವೃಧಾ ನ ಮೇ
ಕೃತಾರ್ಥನ್ಯಾಪ್ಯಧಾಪಿ ತ್ವದ್ಧಿತಾಯ ಚ ||

೧೧. ಹಯಗ್ರೀವಕರ್ಮಂದಿವ್ಯಕರಣಂ :- (40-73)

ಹೇ ನಂದನ ಕಾಮಧೇನುವದೇವ ತ್ವಂ ಧನ್ಯರಸಿ ||೩|| ವೃಂದಾವನವತಿಧ್ಯಾನಾಡ್ಧನ್ಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮ-
ಣಮಾವಹ | ಏವಂ ಧೃತಾಯಾಂ ಧ್ರುವಮಾತ್ಮನಃ ಕೃತಿಂ ಸಂಧ್ಯಾಯಾ ನೃಧ್ಯಾಯತಿಥೀ-
ಸ್ತುಮುಂಚನ್ ||೩|| ಅಧ್ಯಾಯಕೃತ್ಯಂ ಕುರ್ವನ್ನ(ನ)ಧ್ಯಾಯಕೇಷು | ಭೃತ್ಯೈರ್ಯುಕ್ತಂ
ಕುರು ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಂ ತತ್ ||೩|| ಲೋಕೇವೈವೈದಿಕಸಭೇ ಯಾನ್ಯತ್ಯಾಭರಣಂ ಧನಮ್ |
ತತ್ಸರ್ವಮಪ್ಯಹಂ ವಕ್ತ್ಯೇಷಷ್ಯಯಮೇವ ಮಮೋದ್ಯಮಃ ||೩|| ಭ್ರಾಂತ ಮಾ ಪೃಚ್ಛ
ಮಾಂ ಮಾಯಾಮಯಂ ಜಗದಿದಂ ತ್ವಸತ್ | ಇತಿಮಾಯಾ ವಾದಿನಾಂ ತು ಮತಮಪ್ಯ-
ವಿಶಂ ವ್ಯುಷಾ ||೩|| ಲಾಭಾಲಾಭೌ ಹರ್ಯಧೀನೋ ಲೋಭಾಲೋಭೌ ಚ ದೇಹಿನಾಮ್ |
ಸುಖದುಃಖೇ ಖಗಪತೇರಧೀನೌ ಶ್ವಾಸದೇಹಿನಃ ||೩|| ಮಾನಾಮಾನೌ ಜನಾನಾಂ ಚ ಮೋಹಾ-
ಮೋಹೌ ಮಹಾತ್ಮನಃ | ಜಯಾಜಯೌ ತ್ರಿಯಃ ಕಾಂತಾನಾಮಾಯೇ ಮಹಾಮು -

(ತೇ) - ತೇಃ ||೪೬|| ಇತ್ಯಾದಿದ್ವಂದ್ವಜಾತಾನಿ ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತವೇದಿನಃ | ತನ್ಮಾನ್ಮಾವೃಚ್ಛ
ಮಾಂ ಮಾತಾಪಿತರೌ ಕೇ ತು ಮಾನವ ||೪೭|| ಪೃಚ್ಛ ಸಚ್ಛಾಸ್ತೃತತ್ವಾನಿ ಮಯೋಕ್ತಾನಿ ನ
ಮೈ ವೃಷಾ | ತ್ವಯಾ ವೃಷ್ಟೇನ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಹೃಷ್ಣೋಹಂ ಸತತಂ ಪ್ರಿಯ ||೪೮|| ಸ್ಪಷ್ಟಂ
ತೇ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಕಷ್ಟಂ ತೇಽದ್ಯ ಕಿಮಾಗತಮ್ | ಲೋಕವಾತಾಂ ನ ಮಾಂ ವೃಚ್ಛ
ತೋಕಬುದ್ಧಿಮಿಮಾಂ ತ್ಯಜ ||೪೯|| ಕಾಕವಲ್ಲುಘುತಾಂ ಯಾಸಿ ನಾಕೇಶಸುತವತ್ಪ್ರಿಯ |
ಅತಸ್ತುವ ಉವಸ್ಪೃಶ್ಯ ಕುವಧಸ್ಥಿತವಾಪಿನಾಮ್ ||೫೦|| ಪ್ರಸಂಗಾತ್ ಸುಪ್ರಸಂಗಾಂಸ್ತು ಪ್ರವ-
ಕ್ಷ್ಯೇ ವಿಪ್ರವರ್ಯ ತೇ | ವಿಪ್ರಾಂಶಸ್ಮಿತಸಂತಾವಸ್ತತ್ರ ನ ಪ್ರಜ್ಜರಾರ್ಜಿ - (ದಿ) - ತಃ ||೫೧||
ಮುತ್ಪ್ರತಾವಶ್ಚ ತೇಜೋರೂಪಸ್ಯ ತ್ವಯಿ ಪ್ರಕಾಶನಾತ್ | (ವೃಂ ಪಾರಃ) (ಮುತ್ಪ್ರತಾವಾಚ್ಛ
ತೇಜೋರೂಪಸ್ಯ ತ್ವಯಿ (ವ್ರ) ಕಾಶನಾತ್) || ಇತಿ ನ್ವಾ ವಾರಃ || (ಮುಪ್ಪನಾದಶ್ಚ ತೇ ತೇ-
ಜೋರೂಪಸ್ಯ ತ್ವಯಿ ಪ್ರಕಾಶನಾತ್ | ಇತಿ ಪ್ರಿ ವಾರಃ || ಇತಃ ವರಂ ತು ಕಿಂವಕ್ಷ್ಯೇ-
ಪರಮಪೂರುಷಮ್ ||೫೨|| ಶಕ್ಷೇ ಚ ವೈಷ್ಣವದ್ರೋಹಂ ನ ಶಕ್ಷ್ಯೇ ಚಾನ್ಯತಃಕೃತಮ್ |
ಹರಿವೇತ್ತಿ ಗುರುವೇತ್ತಿ ಹರೋವೇತ್ತಿ ಗಿರೇಃ ಸುತಾ ||೫೩|| ಧರಾ ವೇತ್ಯಮರಾಃ ಸರ್ವೇ
ನರೋ ವೇತ್ತಿ ನ ವಾಽಧುನಾ | ಮನುಷ್ಯಃ ಪುಷ್ಯನಕ್ಷತ್ರೇ ಜಾತಃ ಕಶ್ಚನ ತುಷ್ಯತಿ ||೫೪||
ಇಷುಯೋಗೇ ಪ್ರೇಷ್ಯಭಾವಂ ಸ ಕರಿಷ್ಯತಿ ಮೇ ಸದಾ | ಹರಿಃಸರ್ವೋತ್ತಮೋ ನಿತ್ಯಂ
ಗುರುದ್ವಾರಾ ಪ್ರಸಾದಕೃತ್ ||೫೫|| ಶಿರಸಾ ಧಾರ್ಯತೇಽನ್ಯಾಜ್ಞಾಂ ವಿರಿಂಚಹರಪೂರ್ವಕೈಃ |
ಕರೋತಿ ಸೃಷ್ಟಿಂ ಖಲು ಲೀಲಯೈವ ಹರತ್ಯಜಸ್ರಂ ಸಲಿಲೇ ಸ ಶೇತೇ ||೫೬|| ಧರತ್ಯನೋಘಂ
ಖಲು ವಾಲಯಂಸ್ತತ್ಪ್ರಜಸ್ರಂ ಖಲು ಭಕ್ತವಾಲಃ ||೫೭|| ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ ಸಂತಿಷ್ಠನ್
ಸೃಷ್ಟಿಂ ಚಾಸ್ಯ ಕರೋತ್ಯಹೋ | ದಧ್ರೇ ಸ ರುದ್ರದೇಹಸ್ಯಃ ಕೋವಂ ತಾಪಹರಾಯಂ ಚ||೫೮||
ಜಡಾಜ್ಜಡಮಿದಂ ಚಕ್ರೇ ದೃಢಾದ್ವೃಡಮನೌ ಹರಿಃ | ನಿಬಿಡಾನ್ನಿಬಿಡಂ ಭಸ್ಮ ವಡವಾ-
ದ್ವಡವಾಗ್ನಿನಾ ||೫೯|| ವಿಷ್ಣುರ್ಜಿಷ್ಣುಃ ಸ್ವಯಂ ಚಾಸ್ಯ ಕರೋತಿ ಜಗತಾಂ ಸ್ಥಿತಮ್ |

ಪುಷ್ಕೋಲಂತಸ್ತುಃ ಸ್ವಯಂ ಕೃಷ್ಣಃ ಸ್ವ ತೇಜೋಭಿಃ ಪ್ರಕಾಶಕಃ ||೬೦|| ಏವಂ ಮೋಕ್ಷಂ
ಸ್ವಪಕ್ಷಸ್ತು ಮುಮುಕ್ಷೋಃ ಕುಕ್ಷಗಸ್ಯ ಚ | ಸವಕ್ತೃವಾಹನಃ ಕರ್ತುಂ ದಕ್ಷಸ್ತುಕ್ತೋಽಪಿ ನ
ಕ್ಷಮಃ ||೬೧|| ತತ್ಪಾದಂ ಕ್ಷಾಲಯಿತ್ವಾದೌ ಸ್ವಪದಂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾನ್ವಿಧಿಃ | ತತ್ತೀರ್ಥಂ ಶಿರಸಾ
ಧೃತ್ವಾ ಶೂಲೀ ಕೈಲಾಸಮಾಪ ಚ ||೬೨|| ಶೇಷಸ್ತಚ್ಛಯನಂ ಭೂತ್ವಾ ಹ್ಯಶೇಷಾಂ ವಹತೇ
ಭುವಮ್ | ಸ್ವಶೇಷವದವೀಂ ಯಾತಿ ಸ ರೋಷಂ ಚ ಜಹಾವಿಹ ||೬೩|| ವಾಹನೋ ನೈನ-
ತೇಯೋಽಭೂತ್ತೇನ ಪುಣ್ಯೇನ ಮಾನವ | ದಾನವಾಂತಕನೇತ್ರಾಗ್ರೇ ಸರ್ವತ್ರ ವಸತೇಽನಿಶಮ್
||೬೪|| ಕೃಷ್ಣಃ ಕಂಠಮುಣಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಚ ಗುಣಾರ್ಣವಃ | ತತ್ಪದಂ ಪಾರಮೇಷ್ಠ್ಯಂ
ಚ ಪ್ರದದೌ ಪ್ರಭುರವ್ಯಯಃ ||೬೫|| ಏವಂ ದೇವಾಧಿದೇವಶ್ಚ ದೇವಾನಾಂ ಸ್ವಸ್ಯ ನೇವಯಾ |
ದದಾತಿ ಪದವೀಂ ಯೋಗ್ಯಾಂ ಮಾಧವಃ ಸ ದಯಾನಿಧಿಃ ||೬೬|| ಮಮಾಪಿ ವಾದನೇವಯಾ
ದದಾತಿ ಯೋಗ್ಯವೈಭವಮ್ | ರಮಾವತಿಃ ಶ್ರಿಯಾನ್ವಿತೋ ದಯಾನ್ವಿತಃ ಪದೇ ವದೇ ||೬೭||
ಕ್ರಿಯಾಪದಪ್ರಯೋಗೇಽಪಿ ನ ಧಾತೂನಾಂ ವಿರೋಧಿತಾ | ದೈವೇ ಚ ಭಾಂದನೇ ವಾಕ್ಯೇ ನ
ದೋಷಾಯೇತಿ ಸನ್ಮತಮ್ ||೬೮|| ತನ್ಮತಂ ಮನ್ಮತಂ ಚೈಕಂ ವಿಚಿನ್ಯ ತವ ಸನ್ಮತಿಮ್ |
ಚಿನ್ಮಾತ್ರಂ ತನ್ಮತೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತನ್ಮತೇ ತದನಂತಕಮ್ ||೬೯|| ಮತದ್ವಯೇ ಕಥಂ ಭಾತಿ
ತವ ತತ್ತ್ವಂ ಸುತಾಹಿತಮ್ | ಹಿತಂ ವಾ ವದ ತತ್ತ್ವೇನ ಹೃದಿ ಗೂಹಿತಮೇವ ತೇ ||೭೦||
ಬ್ರೂಮೋ ವಯಂ ತು ಭದ್ರಂ ತೇ ಶೃಣು ವೃತ್ರಾನ್ಯದುರ್ಮತಮ್ | ವ್ಯರ್ಥಂ ಗತಂ ಬೃಹ-
ದ್ವೀಜಬಲೀವರ್ಧವದೇವ ತತ್ ||೭೧|| ಅತೋ ಮಯಾ ಕೃತೋ ಯೋಗೋ ರುಢಿವಾ
ರೂಢಮುಪ್ಪದ (ರೂಢಿಮುಪ್ಪದೇ) | ವಿದ್ವದ್ರೂಢ್ಯಾತ್ಮಕೇ ಮಹಾರೂಢಮಾರ್ಯಜ ||೭೨||
ತನ್ಮಾತ್ಮವೇಃ ಸ ಯೋಗೇ ಮೇ ತ್ವಪ್ರಯೋಗ ಇತಿ ಪ್ರಿಯ | ನಾ ಪ್ರತೀಕ್ಷಾಂ ಪ್ರಭುತ್ವೇನ
ಪ್ರಕುರು ವ್ರಾರ್ಥಯೇ ಹರಿಮ್ ||೭೩||

೧೨. ವಿವ್ರವ್ರಕರಣಂ :- (74-75)

ಬ್ರೂಮೋವಯಂ ತು ಭದ್ರಂ ತೇ ಶೃಣು ಪುತ್ರಾನ್ಯದುರ್ಮತಮ್ | ವ್ಯರ್ಥಂ ಗತಂ ಬೃಹ-
ದ್ವೀಜ ಬಲೀವರ್ಧವದೇವ ತತ್ ||೨೪|| ಇತ್ಯೇಕಂ ಶ್ಲೋಕಮುಖ್ಯಂ ಮೇ ತ್ಯಕ್ತವಾನಸಿ
ವಿಪ್ರಕ | ಆಕರಸ್ಥಂ ಲೇಖನಂ ಚ ಕಾರಯಂ ವ್ರಾಂಜ್ಯಯೇರಿತಮ್ ||೨೫||

೧೩. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಪ್ರಕರಣಂ :- (76-85)

ಬಾಣಿಬಾಲೀಯರಾಮಶ್ಚ (ವಾಲಾವಲೀಯೋ ರಾಮಶ್ಚ) ಮಮ ಲೀಲಾಸ್ವದೇ ದ್ವಿಜೇ |
ಕಾಲಾಕಾಲಾ (೮) ಗತಾಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಗಾಲೀಂ ತಾಂ ದಾಂಬಲಾಧಮಾತ್ ||೨೬|| ನಿವಾ-
ರಯಾಮಾಸ ತದಾ ಪ್ರತಿಗಾಲೀವ್ರದಾನತಃ | ಸ ವರಂ ವರಯಾಮಾಸ ಮಪ್ರಸಾದೇನ ಪಾಲಿ-
ತಮ್ ||೨೭|| ದ್ವಿಜಗಾಲೀತ್ಯಾಜನೇನ ಭಜತೋ ಭುಜಗೇಶ್ವರಮ್ | ಸುಜನನ್ಯಾತ್ಮಜಸ್ಯೇಹ
ನೌಜನ್ಯಂ ಜನಯತ್ಯಹೋ ||೨೮|| ವಾದಿರಾಜಾಖ್ಯಭಟ್ಟಾಧ್ಯಾಃ (ದ್ಯಾಃ) ಮತ್ಪ್ರತೇಲೇಖ-
ನಾದಸಿ | ಮನ್ಮಂದನಾಗ್ರೇ ವಕ್ತ್ವತ್ವಾಽದಚ್ಯುತನ್ಯಾರ್ಕಮಂಡಲೇ ||೨೯|| ಧ್ಯಾನಾದ್ಯತ್ಪುಣ್ಯ-
ಮಾವ್ರೋಷಿ ತದ್‌ದ್ವಯಂ ನ ತ್ಯಜ ದ್ವಿಜ | ವಶ್ಯಾಮಿ ತ್ವಯಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಸಂಸ್ಥಿತಂ ಚ ಸುತೇ-
ಯಧಾ ||೩೦|| ಅನ್ಯಧಾ ತ್ವಂ ಗೃಹಂ ಚಾಪಿ ಕಥಂ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ದತ್ತವಾನ್ | ತ್ವಪ್ರಿತ್ಯಾಪಿ
ಪ್ರತಾವಂ ಚ ತನ್ಮಾನ್ಮಪ್ರೀತೀಮಾನ್ ಭವ ||೩೧|| ಅಹಮುಧ್ಯಾಯ - (ತೃ) - ಪರ್ಯಂತಂ
ಮಧ್ಯಂ ದಿನರವೇರಹಃ | ಗೃಧ್ರವಚ್ಛಾಗ್ರತಸ್ತಷ್ಯೇ ದುಗ್ಧವಾರಿಧಿಗಂ ಸ್ಮರನ್ ||೩೨|| ಉವ-
ಲಕ್ಷಣಮೇತಚ್ಛಾಪ್ತುಪಲಕ್ಷಿತಮೇವ ಚ | ಅನೇನ ಚೋವಲಪ್ರಸ್ತ (ಲಕ್ಷಸ್ತ) ಹ್ಯುವಲ-
ಸ್ಥಲಗಾಂ ಕೃತಿಮ್ ||೩೩|| ಯಧಾ ದಧಿ ಚ ಕಾಕೇಭ್ಯೋ ರಕ್ಷತಾಮಿತಿ ವಾಕ್ಯತಃ | ದಧ್ಯು-
ಪಘಾತಕಾ ಗ್ರಾಹ್ಯಾ ಹ್ಯಾಖುಭುಗಾ - (ಗ್ವಾ) - ದಯಸ್ತಧಾ||೩೪|| ತನ್ಮಾನ್ಮತ್ತಪಸಾ ವಾಪಿ
ಸ್ವಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾಸತೋಽಪಿ ವಾ | ಭವಿಷ್ಯತಿ ಸುಷೇಣಾಗ್ರ್ಯ ಮತ್ತಾಯಂ ಶೇಷಿತಂ ಪ್ರಯಮ್
||೩೫|| ಓಂ ಏತತ್ಸರ್ವಂ ನ್ಯಾಸ್ತವದ್ಯೇನ ಗರ್ವಂ ಹಿತ್ವಾ ಸರ್ವೇ ವಿಪ್ರವರ್ಯಾಸ್ಯಜೇನ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ಚೋವ್ಯಾಂ ಶರ್ವ ಗುರ್ವಾದಿದೇವಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವೋರ್ವಶೀಂ ಯಾಂ ತು ಮಾಂ

ಮಾನವೇಂದ್ರಾಃ ||೮೬|| ಇದಂ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನಂ ಯೇ ಪಠಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ | ಮುಕುಂ-
ದಾವನಮೇವಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ ಕಂದಾಶನಾಜ್ಞಯಾ ||೮೭|| ಇದಮರ್ಪಿತಮೇವಾಸ್ತು ಹಯಂ-
ಶೀರ್ಷಸ್ಯ ವಾರ್ಷದಾತ್ | ಸಮಂ ಸಹಸ್ರತೀರ್ಷಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ಪುರಷಾತ್ಪತಮ್ ||೮೮|| ಯಂ-
ಚ್ಛ್ರುಣ್ವತಾಂ ಭಕ್ತಿರುದಾರಸದ್ಗುಣೇ ಹರೌ ಹರೇರ್ಲೋಕಗತೇ ತಧಾವಮಯಿ | ಭವತ್ಯಹೋ
ಸರ್ವಶುಭಾಪ್ತಿಸನ್ಮತಿಃ ದದಾತ್ಯಜಸ್ಯಂ ಸುತ ಸತ್ಯಮೇವ ತತ್ ||೮೯||

ಓಂ ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕವಾಗೀಶತೀರ್ಥಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀಮದ್ವಾ-
ದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣೋದಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಾಸ್ತ್ರವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನೇ ನಿರ್ದರ್ಶನಪರ್ವಣಿ ದ್ವಿತೀಯ
ಪ್ರಾಣಾವಧೌ (ಚರಮಪ್ರಾಣಾವಧೌ) ವಂಚಮಾಧ್ಯಾಯಾತ್ಮಕ ದ್ವಾವಿಂಶತೀತಮೋ ಅಧ್ಯಾಯಃ
ಸಂಪೂರ್ಣಃ || ಓಂ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಹಯವದನಾಯ ನಮಃ | ಸಮಾಪ್ತೋಽಯಂ ಗ್ರಂಥಃ ||

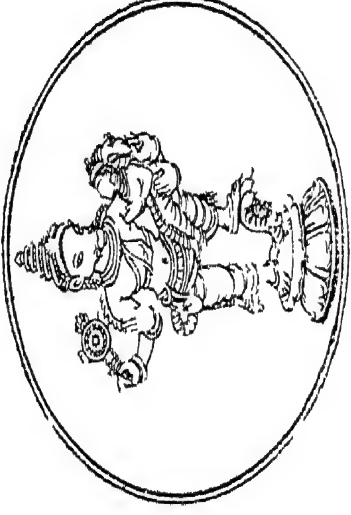
|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

|| ಓಂ ತತ್ಸತ್ ||

श्रीः

॥ अथ श्रीस्वाप्त वृन्दावनारत्यानं प्रारभ्यते ॥

सम्पादक : श्री. एच. सुब्बराव्; एस् ए
प्रकाशक : पर्याय श्री. सोदे वादिराज मठ, उडुपि.

1980

शुद्धाशुद्धपत्रिका ॥

पृष्ठ	अध्याय-श्लोक	शुद्ध	अशुद्ध	पृष्ठ	अध्याय-श्लोक	शुद्ध	अशुद्ध
3	1-36	विभक्ति	विभक्ति	65	11-57	मित्रो	मित्रो
4	1-58	मृतिना	मृतिना	66	11-69	पुष्पोलसत्	पुष्पोलसत्
4	1-72	वेभव	वेभव	67	11-95	शब्द	शब्द
7	2-2	द्व	द्व	68	12-3	भण	भण
7	2-19	भरी	भरी	68	12-4	भण	भण
9	2-57	सुरेन्द्र	सुरेन्द्र	72	12-80 $\frac{1}{2}$	बुद्ध्या	बुद्ध्या
13	3-54	नन्दना	नन्दना	73	12-91	पुत्र	पुत्र
14	3-68	सञ्जा	सञ्जा	76	13-27	मुच्यन्ते	मुच्यन्ते
15	3-88	नैव	नैव (वृ)	76	13-38	भषण	भषण
25	5-61	कार्त	कार्त	78	13-63	वै वै	वै वै
26	5-71	दानःसु	दानःसु	80	13-89	वणिजो	वणिजो
26	5-75	सन्ध	सन्ध	82	14-27	च्छये	च्छये
26	5-79	दुर्बुद्धि	दुर्बुद्धि	83	14-51	चैदीर्यते	चैदीर्यते
34	7-14	वक्रु	वक्रु	85	14-88	त्व	त्व
53	10-36	विष्णु	विष्णु	87	15-2	भक्ति श्रद्धा	भक्ति भव श्रद्धा
54	10-52	थपान्	थपान्	88	15-35	स्वस्थ	स्वस्थ
56	10-80	पञ्चत्वं	पञ्चत्वं	91	15-77	स्वस्था	स्वस्था
60	10-162	शाठ्य	शाठ्य	92	15-102	वाञ्छित	वाञ्छित
64	11-36	जीविन	जीविन	97	16-57	छिनाया	छिनाया

पृष्ठ अध्याय-श्लोक	अशुद्धि	शुद्ध	पृष्ठ अध्याय-श्लोक	अशुद्धि	शुद्ध
97 16-65	वक्षरे	वक्ष्ये	116 19-69	दैवदैव	दैवं
98 16-78	वशम	वशागः	119 20-6	श्रेष्ट	श्रेष्ठ
99 16-107	भविष्याज्ञा	भविष्यज्ञा	120 20-21	स्पष्ट	स्पष्टं
100 17-10	कल्याण	कल्याण	122 20-56	कभ्यते	कभ्यते
101 17-27	त्व	त्व	122 20-58	एच्छते	गच्छते
102 17-45	ग्रजन	ग्रजेन	125 21-7	पश्यध्वा	पश्यध्व
105 17-102	एव	एव	127 21-40	पूजकस्य	पूजकस्य
109 18-50	त्व	त्वं	128 21-61	मरितम्	मयेरितम्
112 18-96	कामति	कामति	134 20-40	त्व	त्व
115 19-50 ¹	णार्तिसम	णार्तिसम			

पुरोवादाशंसनम्

ध्यासाय भवनाशाय श्रीशाय गुणराशये ।
हृद्याय शुद्धविद्याय मध्वाय च नमो नमः ॥
तपोविद्याविरक्त्यादि सद्गुणीघाकरानहं ।
वादिराजगुरुन् वन्दे हयग्रीवदयाश्रयात् ॥

श्रीवादि राजगुरुः ॥ १ ॥

श्रीवादि राजतीर्थं गुरुसर्वभोगा

पर्याय मठाधीश श्रीविद्वोलामतीर्थ श्रीचरणा.

विज्ञातचरमेव प्रज्ञावतां स्वप्नदृढावनाख्यानं नाम निबन्धो भवबन्धान्मुमुक्षुभिः अतितरा
मुपादेय इति । य खलु श्रुतिवत् प्रसिद्ध कर्तृरहित श्रूयमाण एव मह्यं महीयते । यन्मुखानिःसृतोऽयं
ग्रन्थराशिः स केवलं स्वयं वक्तृवास्मि न कर्ताऽस्मीति किं विदाम्भव । इदमाख्यानमापाततोऽ
प्रसिद्ध कर्तृकृतेन भासमानमपि अनाप्तकर्तृकं वा विप्रलम्भकर्तृकं वा इति शङ्कैव नोदियात् ।

यत्। एनदाख्यानं स्वयमेव व्यरीचमिति स्फुटं अस्मिन्नेव वृन्दावनाख्याने श्रीवादिराजाध्यां स्वयं आचक्षते । अथ स्व महिमानं सधत्परोक्षत आवेदयितुं श्रीवादिराजगुरुसर्वभौमा एव स्वयं इमां कृतिं निबध्य विप्रवरसुखान्तिस्सारयाम्बभूवुः इति गम्यामहे । अत्र च तदीय कृत्यन्तरनिष्ठाविशिष्टता च नितरां सहकरोति । सत्येवं श्रीवादिराजगुरुणा ऋजुना अस्य ग्रन्थस्य तत्कृतिता च दुर्देवात् अनाकलितवृत्ता अत्यर्थं अनर्थसार्थमत्र ग्रन्थं स्वयं प्रबोधयाम्बभूवुः । एषा ऋजुत्वे भाविसमीरत्वे च निश्चप्रचं प्रमाणभूतस्यास्य आख्यानस्य सुद्राप्यप्रकटनं, एषा ऋजुत्वे नितराश्रद्धालव जमखण्डि-वादिराजाचार्याः स्वावसानकाले स्वतन्त्रान् (श्रानियास आचार्यान्) अत्यर्थमशामु । तदनुरोधेन 1925 तमे वत्सरे मुद्रापिते स्वाप्यवृन्दावनाख्यानग्रन्थे न प्रकरणभेदीनरदेशि । अशुद्धिबाहुल्यं च परिदृश्यते । अतो यथावास्थितार्थनिवर्णमात् अनर्थपराङ्मुख्यं प्रकरणभेदेन निशद अर्थबोधक अशुद्धिदो-षरहितं मुद्रणदोषरहितं च पुस्तकान्तर अनेकैरेपि जितं हेतो नवश्रेतत्प्रकटन अस्मत्पर्यायोत्सववे-लान्तराले सङ्कल्पितमभवत् । तत्कार्यं अस्मदिभजनाः नुगृहीतनामधेयाः एव सुब्रह्म, एम् ए महाशयाः स्वचरमे वयस्यपि गुरुदेशतादि भक्तिपरश्रयैत अधुनासमप्यविगणय्य सोत्साहिमिदानी असौसधन इति परंप्रमोदामहे । अमीयाभाषे श्रीवादिराजगुरुपायान्तरगावरणो निर्व्याजो भक्त्यतिशयः एतैरितः पूर्वं कर्णाटकभाषया विरच्य प्रसिद्धिं दादितुं अशुज्यविद्वान्ताख्ये महाप्रबन्धे व्यक्ती-भवति । तद्ग्रन्थे गुणानां ऋजुत्वे तत्र भावेनभूता सातिनकरो च प्रमाणानि सदागमावगतबलवदन्तर-ङ्गोदाहरणैः सम समदर्शयत । एव एतन्म कृत्यं प्रसिद्धिं भाषयै सस्कृतमयैश्च अनेकै ग्रन्थैः परिशीलितैः सात्विक जना नून हरिगुरुप्रसादेत चतुर्भिः प्रसूतृषाधीन् विन्देयुरिति आशास्महे । अस्य महाग्रन्थस्य मुद्रणादिव्ययधन समग्रं श्रीगुरुवरप्रेरणया सत्य प्रदाय अस्मान्परितोषितवद्भ्यः श्रियतेभ्यः आर् दि. राव्. बि. ए. हिन्दुस्थान टायम् करेस्पोन्डिट् नागपूर, इति आख्यायमानेभ्यः इतोप्यधिक ज्ञानभक्तिवैराग्याणि प्रदाय परमानुग्रहपूर्वकं सपरिक्रान्तं इमान् समुद्धस्तु भगवानिति अस्मदाराध्य श्री भूवरह वेदव्यासलक्ष्मीहृयग्रीवात्मक अनन्तरप श्रोतान्मलकुण्ठ सम्प्राप्ये फलमन्त्राक्षतैः सह प्रसाद-यामः । एवं अस्य ग्रन्थस्य प्रकाशनाय सहकुर्वता सर्वेषा सात्विकजनाना अभिमनार्थसिद्धिपूर्वकं हरिगुरुवः परम प्रसादं कुर्युरिति च आशास्महे ।।

रजतपीठपुरम्

5-7-1980

श्रीविश्वोत्तमतीर्थरू

पर्याय श्रीसोदेवादिराज मठ,

उडुपी

॥ श्री ॥

श्रीमद्धनुमद्भीमध्वान्तर्गतिरामकृष्णवेदव्यासात्मक श्रीलक्ष्मीहयग्रीवाय नमः ॥

ॐ लक्ष्मीकान्तं भूवराहं भजेहं बादरायणम् । वादिराजहृदभोजमन्दिर वाजिकन्धरम् ॥ 1 ॥
भीमसेनानन्दतीर्थं वानरेन्द्रानह भजे । वादिराजगुरून् वन्दे वेदवेद्यगुरून् भजे ॥ 2 ॥ गुरून् वेदनिधीन
वन्दे नारसिंहागुरून् भजे । वन्दे नारायणाचार्यान् कर्णादिगणसेवितान् ॥ 3 ॥ वन्दे वृन्दावनाचार्यान्
हयग्रीवमुनीन् भजे । शेषसीतापतिव्यासान् प्रणमामि गुरुप्रियान् ॥ 4 ॥

अथ स्वप्नवृन्दावनाख्यान प्रारभ्यते
श्री वादिराजगुरूभ्यो नमः ॥

विप्र प्रकरणम् -

हरि. ॐ ॥ हयग्रीव चिदानन्द विग्रह सदनग्रहम् । दशग्रीवच्छिद शापान्मणिग्रीवविमोचनम् ॥ 1 ॥
सुग्रीवाभयद सम्यगुपसेनविभूतिदम् । उग्रविग्रहहन्तार भक्तताभयकरग्रहम् ॥ 2 ॥ स्वनामग्रहणादेव
निरस्तग्रहविग्रहम् । वृन्दावनगत वन्दे ब्रह्मरुद्रेन्द्रवन्दितम् ॥ 3 ॥ शक्रराज्यप्रदातार चक्रशङ्खधर
हरिम् । नक्रमोचितहस्तीन्द्र वक्रबुद्धिविदारणम् ॥ 4 ॥ शुक्रे वक्त्रेऽपि हर्तार बलिराज्य महाप्रभुम् ।
वृन्दावनगतं वन्दे ब्रह्मरुद्रेन्द्रवन्दितम् ॥ 5 ॥ त्रिवक्रानुग्रह देव त्रिजगद्वन्द्यविग्रहम् । त्रिवेदवेद्यविभव
त्रिलोकानामथेश्वरम् ॥ 6 ॥ त्रिविक्रम त्रिकालज्ञ त्रिधामानमथाच्युतम् । त्रिदशानुग्रह देव
त्रिपुरघ्नभयापहम् ॥ 7 ॥ वृन्दावनगत वन्दे ब्रह्मरुद्रेन्द्रवन्दितम् । वृन्दावनगत देव मन्दाकिन्याः
पद हरिम् ॥ 8 ॥ कन्दाशनमनोगम्य वृन्दारक समन्वितम् । अमन्दानन्दसन्दोह मन्दारस्याप
हारिणम् ॥ 9 ॥ वृन्दावनगत वन्दे ब्रह्मरुद्रेन्द्रवन्दितम् । आत्मस्तोत्रजदोष तमात्मस्तोत्र
विनाशयेत् ॥ 10 ॥ इन्द्रोरुद्र. कुबेरश्च यमो वरुण एव च । अग्निनिर्ऋतिवर्षाद्युश्च चन्द्रसूर्यादयो

ग्रहा ॥ 11 ॥ देवोपदेवा भूदेवा नरदेवाश्च सर्वश । सकलत्रा सपुत्राश्च सर्वे सपरिवारकाः ॥ 12 ॥ गीतवादित्रनृत्यैश्च जयशब्दपुरस्कृते । नानोपहारबलिभि ब्रह्मघोषोपबृंहितै ॥ 13 ॥
 उपासते ह्यग्नीव वृन्दावनगत सदा ॥ 13 ॥ त्रयस्त्रिंशच्चकोटीना देवाः सन्निहिता सदा । मम वृन्दावने पुण्ये ह्यग्नीवस्यचाज्ञया ॥ 14 ॥ तीर्थानामुत्तम तीर्थं वनानामुत्तम वनम् । क्षेत्राणामुत्तम क्षेत्रं मम वृन्दावनं द्विज ॥ 15 ॥ वन वृन्दावनं नाम नैमिष वनमेव च । वनं चैत्ररथ नाम नन्दनं वनमेव च ॥ 16 ॥ वन तु खाण्डव नाम गुहस्य वनमेव च । वन तु पद्मक नाम सोमनन्दिवन तथा ॥ 17 ॥ ब्रह्मारण्यमितिख्यात यद्वन वर्तते भूवि । आनन्दकानन चेति यद्वन वर्तते सदा ॥ 18 ॥ एतान्यन्यानि पुण्यानि वर्तन्ते भुवि कानिचित् । तानि सर्वाणि वर्तन्ते मम वृन्दावने द्विज ॥ 19 ॥ तस्माद्वृन्दावनमिद सर्वाभीष्टप्रद सताम् ॥ 20 ॥ मन्दरो हिमवानद्रिमहिन्द्रो गन्धमादन । विन्ध्याचलोऽथ मैनाक इन्द्रकीलक एव च ॥ 21 ॥ सुनाभ पारियात्रश्च वज्रनाभस्तथा गिरिः । श्री पर्वत शेषगिरि तथा हेमगिरि स्वय ॥ 22 ॥ गोवर्धनो गोवृषश्च गोमन्तः पर्वतोत्तम । धीरः सुरनिधिर्मह गिरिभिः सहितो रमन् ॥ 23 ॥ विरजो गिरिजादेवीपते राक्षस भूचय । रमापति प्रियान्साक्षदेवाश्च रमयन्महु ॥ 24 ॥ उमापत्यालयेनापि मम वृन्दावनं गत ॥ 24 ॥ एतेचान्येच बहव पर्वताः पुण्यवर्धना । मम वृन्दावने पुण्ये वसन्त्यरिधराज्ञया ॥ 25 ॥ तस्माद्वृन्दावनमिद सर्वाभीष्टप्रद सता ॥ 26 ॥ गङ्गा सरस्वती कृष्णवेणी चैवमहानदी । मलापहा भीमरथी कावेरी कपिला नदी ॥ 27 ॥ गोमती गोपते पुत्री तथा गोदावरी नदी । मरुद्वधा असिक्नीच शतद्रुश्च महानदी ॥ 28 ॥ वरदा सरिताश्रेष्ठा सरयूश्च महानदी । तुङ्गभद्रेति विख्याता स्नाताना भद्रदायिनी ॥ 29 ॥ एता पुण्यतमा नद्य एतदन्याश्च या द्विज । पुष्करिण्यश्च याः सर्वा सर्वाण्यायतनानि च ॥ 30 ॥ मम वृन्दावने पुण्ये तत्पश्यान्तु सरोवरे । वसन्ति तीर्थपादस्य ह्यग्नीवस्यचाज्ञया ॥ 31 ॥ तस्माद्वृन्दावनमिद धवलाख्यं सरोवरम् । स्नानेन दर्शनेनापि सर्वाघौघविनाशन ॥ 32 ॥ एव निशम्य मम भृत्यमुखाच्च सर्व वृन्दावनस्य विभव सुजनाश्च सर्वे । श्रद्धालवो वितत भक्ति युता भजन्तु सर्वेष्टद सकलपाप विनाशनतत् ॥ 33 ॥ इद वृन्दावनस्तोत्र त्रिकाले य पठेच्छुचिः । नाकाले तस्य मृत्यु स्यात् मत्प्रनादान्नसशय ॥ 34 ॥

अश्वत्थचूत पनसास्र सुनारिकेलधात्रीधुदण्ड कदलीवनमध्यगा या वृन्दावनाष्टक पिनाकिन्मृता च
मध्ये स्थितातु धवलेति मुदिव्य नाम्नी ॥ 35 ॥ गङ्गा सुमङ्गल तरङ्गवती स्वभक्तपौष
भङ्गकरिणी तरिणी भवान्दे । सामानिनी परमपावनपावनी च वृन्दावनस्य मम पश्चिमगा-
विभ ति ॥ 36 ॥ मुनिमन्त्रसमाहूता भीता दिव्यसरोगता । विष्णोः सुता लोकमाता सततं सुगति-
सत्ताम् ॥ 37 ॥ हित्वातु मत्सुता स्यातु नचोत्सेहे कदापि हि । इति बुद्धयैव विष्णुस्तु देव
स्तत्तीरगोऽभवत् ॥ 38 ॥ हित्वामदाश्रया स्यातु नचोत्सेहे कदापि हि । इति बुद्धयैव रुद्रस्तु देवस्त-
तीरगोऽभवत् ॥ 39 ॥ हित्वामत्स्वामिन स्यातु नचोत्सेहे कदापि हि । इति बुद्धयैव हनुमान् देवस्त-
तीरगोऽभवत् ॥ 40 ॥ तस्मात्सरोवरमिद सर्वाधौ हर परम् । इदतुयोत्तरः श्रुत्वा गति नेष्टा
लभेत किम् ॥ 41 ॥ सपिप्पलतरुर्भातिफल कल्पतरुर्थथा । वितरन्नुत्तराशया मम वृन्दावनस्य
हि ॥ 42 ॥ अश्वत्थदेव सकलेष्टद देव देव भूदेववन्दित पद प्रददास्यभीष्टम् । वेदैकवेद्य सुज-
नाब्धिसुपूर्णचन्द्र भक्ताभयप्रद सुपुत्रमपुत्रिणा च ॥ 43 ॥ किं चित्र देव देवस्य (वेण) भक्ता-
भीष्ट प्रदातृता । यस्य किकरता याति देवा सर्वे वर प्रदा ॥ 44 ॥ शेषशायिन् ममस्वामिन्
देवभूमन् नमोस्तूते । वृन्दावनपतेऽनन्तानन्तजन्माघनाशन ॥ 45 ॥ हयग्रीव समग्राङ्ग शुभाग्रचाक्ष्य-
वलोकन । जगद्ग्रासावसानेतु जगद्विग्रह ते नमः ॥ 46 ॥ वन्देऽरविन्दनयन मदनाभिराम मन्दाकि-
नीधरमुखैः त्रिदशै सुवन्द्यम् । वृन्दावनेच कृतमन्दिरमप्रमेय मन्दारभूमिजधर हयग्रीर्वमाद्यम् ॥ 47 ॥
वृन्दावने मदन मोहनदेहभाज मन्दारमाल्यकृतपूजक वादिराजम् । नन्ददिपावर्षद गणैर्नृतेदेवराज
वन्देऽनिशं मम हृदिस्थहयास्यराजम् ॥ 48 ॥ हनुमन् भूरिमहिमन् रामनाम्नि सदा रमन् ।
रमारमण धामानि मासमापय ते नमः ॥ 49 ॥ प्राभञ्जते अञ्जनासूतो कञ्जनाभप्रियाग्रणि ।
कुञ्जरायुतशक्तिच त्वं जनाना प्रयच्छसि ॥ 50 ॥ वृन्दावने मदन मर्दनरुद्रहृद्य सद्भि प्रवन्दित-
पद मदनाभिराम । वृन्दारकेन्द्रमरुदश सुमर्दिताङ्ग रक्षो विदार्य वरद प्रणमामि रामम् ॥ 51 ॥
हयग्रीव हारभास्वद्ग्रीव भासुर विग्रहम् । सुरारि विग्रहकरसुदर्शन करग्रहम् ॥ 52 ॥ सुरारि
विग्रहधरपीण्डविग्रह निग्रहम् । पुरारि विग्रहकरासुरचक्रविनिग्रहम् ॥ 53 ॥ बलारिपौरुषहर-
बलिवन्धविनिग्रहम् । नमामि कमलात्मान विमलात्मानमच्युतम् ॥ 54 ॥ ब्रह्मात्मकौस्तुभमणि

चिन्मात्रान्तसद्गुणम् । तन्मात्रनिमित्तगुण सन्मात्र कृतसद्गुणम् ॥ 55 ॥ अत्यद्भुताकारमूर्ते
 प्रत्ययान्तसद्गुण । दृष्टदानव विध्वंसिन्मर्थसिंह नमोनम ॥ 56 ॥ नरस्तोत्रज दोष तं
 नरसिंहास्तुतिः सदा । नाशयेत्तरजन्मानि चैवमेव न सशय ॥ 57 ॥ वादिराजख्य यतिना
 वागीशकरजेनच । वृन्दावनगतेनैव ब्राह्मणस्वाप्तमूर्तिना ॥ 58 ॥ कुत स्तोत्रमिद पुण्य पठता
 सम्पदा पदम् ॥ 59 ॥ वन्देऽरविन्दसदना वदनारविन्दा वृन्दावनाख्यसदना मदनस्य चाम्बाम् ।
 वृन्दावनाख्यसदनानवना स्वभक्तान् मन्दाकिनीजनकपादहयास्य जायाम् ॥ 60 ॥ लक्ष्मी
 लक्षणसम्पन्ना लक्ष्मणाग्रजकाङ्क्षिणीम् । लक्ष्यामि क्षण लक्षवित्तदात्री कटाक्षत ॥ 61 ॥ भक्ता-
 भयकरी नित्य श्रुत्वा गच्छन्ति सात्विकाः । शरण करुणापाङ्गि मरण हर प्राणिनाम् ॥ 62 ॥
 लक्ष्मीस्तुतिमिमा नित्य पठेद्यस्तु (तसु) विचक्षण । लक्षापराधिनमपि क्षमते नात्र सशय ॥ 63 ॥
 नमामि नरकोत्तार नमामि नरकेसरिम् । तमामि नागशयन नमामि नगवासिनम् ॥ 64 ॥
 नरकेचगतिर्यस्मात्स (यस्य स) काशात्पापिनो भवेत् । हिरण्यकशिपोः सोऽय नरकेसरिरुच्यते ॥ 65 ॥
 प्राणिना प्राणभर्तार्यो ह्यरण शरणार्थिनाम् । तं प्राण प्राणिनां प्राण प्रणमामि परायणम् ॥ 66 ॥
 त देवा प्राणयन्तीति ह्युक्त्यमुक्थेति य विदुः । त प्राण प्राणिना प्राण मरणात्यगितोऽरणम् ॥ 67 ॥
 एव शश्वत्स्तुत स्तुत्य कृतकृत्यस्तु सत्पति । कितवान्तकरो भूत्वा शतनोतु सता मम ॥ 68 ॥
 अह भजे मुदा भजे हुदा भजे सदाम्बुजे । कृतालया कृपालया हरेरथाच्युतालयाम् ॥ 69 ॥
 यस्मान्नरसमूहानामयन नयनाग्रत । नरकान्तरेत् सोय नरनारायणोच्यते ॥ 70 ॥ रजतपीठ-
 पुरमप्रतिम भुवि पुरटपीठगतमप्रतिम हरिम् । करट बुद्धिरपि यातिको महान्सरट जन्म न जहःति
 तद्गत ॥ 71 ॥ तादृश कृष्णमाराध्य चेदृश वेभव तव । यादृश कृष्णमाहान्म्यमीदृश नोच्यते
 ब्रह्मैः ॥ 72 ॥ सोऽहं कृष्ण इति ख्यातो विष्णौ तृष्णाविधायक । कृष्णायाश्च वर दत्त्वा पुष्णा-
 म्येतत्पतीन्सतीम् ॥ 73 ॥ ईदृश कृष्णमव्यक्त विष्णुतत्त्वोपदेशकम् । श्रुत्वा तृष्णा जहात्याशु
 कृष्णे भक्ति करोत्यलम् ॥ 74 ॥ इतिमामुक्तवान् व्यासो दास भासुरविग्रहः । मन्दहासान्वितो
 नित्य वृन्द सर्व प्रहर्षयन् ॥ 75 ॥ नमामि नारायणपादपद्म वदामिनारायणनामधेयम् । करोमि
 नारायणपूजनच स्मरामि नारायणमूर्तिमेव ॥ 76 ॥ तदात्मक हयग्रीव सदानुग्रहकारकम् ।

तारक भवराशोर्मा मारक पापिनामिह ॥ 77 ॥ नमामि कामतात मा कुमारश्चेति मानयन् ।
 रमायै काममात्रेच मेरौ यो दत्तवान्मुनिम् ॥ 78 ॥ तमीश्वर भास्वरसूर्यशौर्यद भमेश्वर
 सर्वजगच्चसेश्वरम् । मुनीश्वरैः सर्व सुरेश्वरेश्वरै वशेकर सर्व महेश्वर स्मरे ॥ 79 ॥ मूलरूपेण
 बालार्कसदृश कमलेश्वरं । नीलमेघप्रतीकाश लोकदृष्ट्या महाबलम् ॥ 80 ॥ सान्द्र कमण्डलुधर
 चोपेन्द्र चाण्डलगनकम् । भजामि भजनीय त भुजगेश्वरशायिनम् ॥ 81 ॥ कुजनाशङ्कया
 जातवृजिनार्तिहरचमे ॥ 82 ॥ अथ मधु युधि निहत्य मोदते बूधजनैरभिहितो मधुहेति ।
 विधिभवेन्द्र गुरु पूर्वकै सुरै कुसुमवर्पिभिरीडितः (रभीडित) स्वराट् ॥ 83 ॥ शङ्खचक्र-
 गदाद्युदायुधै (गदाद्युद्युदायुधै) शाङ्गसज्जितधनु प्रवरेण । बाणपूगसहिताक्षय तूणीभ्यामुपागमद-
 थाब्धिषु मध्ये ॥ 84 ॥ तद्युद्धमभवद्घोर समुद्र सलिले तदा । दृष्ट्वा तत् खेचरा सर्वे दुद्रुवु-
 र्भयतो दिश ॥ 85 ॥ नभस्थल विशालाक्ष विमानाबलिभि सुराः । अलचक्रुर्मलयजैराकतोर स्थल
 मालिनः ॥ 86 ॥ तदैव देवो भवपूर्वकै सुरै सुबन्दिनः शत्रुवधं चकुर्विति । तदोमिति प्रासवरेण
 वैरिण निवारयामास जहासवैहरि ॥ 87 ॥ जानुमात्रन्तु तस्यासीत् भानुमण्डलमप्यहो । कोनूत
 वर्णयेद्देव सूनुवर्यं शृणुष्व भो ॥ 88 ॥ तदस्रशसाणि स्वशस्त्रसञ्चयैः विवृश्य पुत्राप्रतिशसधारया ।
 शिरोजहाराशु सुरैः समीडितो गिरीन्द्रवत्तच्च पपात कं भुवि ॥ 89 ॥ देवा सर्वे पुनर्याता तत्र
 स्वयार्नितिकेचन । कैलास लोकविख्याता सत्यलोकं च केचन ॥ 90 ॥ ब्रह्मास्तुवन् परब्रह्म ब्रह्मलोक
 मुदा तदा । ययौ ब्रह्म हृदिध्यायन् ब्राह्मणैर्ब्रह्मवित्तमं ॥ 91 ॥ कैलास लोकपालैश्चबालार्कं द्यौ-
 तिरव्यय । शूली कालाग्निवद्भीम स्वलोकच ययौ मुदा ॥ 92 ॥ इन्द्रोपि सान्द्रसन्तोषादुपेन्द्रेणा-
 न्वितः प्रभुः । मुनीन्द्रैः सहमन्द्रैश्च चन्द्रलोकोपरिह्यगात् (यात्) ॥ 93 ॥ तस्यत्वक्चर्म मासैश्च
 मेदो मज्जास्थिभि सुत । रक्तैः रक्ता धरा चक्रे प्रकृत्यवयवैरिह ॥ 94 ॥ नखै खननवच्चक्रे
 कुन्तै कुन्तालकैरपि । पिण्डीकृत्यच तत्पङ्क सोऽनन्तमहिमः स्वराट् ॥ 95 ॥ मेदोभिर्निमित्ताच्च
 मेदिनीति विदुर्बुधा । तद्धृताभरणैर्युक्ता तस्मात्ता घरणी विदुः ॥ 96 ॥ लोकाधारत्वयुक्तत्वात्ता
 धरेति विदुर्बुधाः । स्वयत्पूर्वरितत्वाद्धि नष्टेषु स्वपतिष्वहो । उच्यते सापिचोर्वीति पर्वताद्यै
 रथान्विता ॥ 97 ॥ उर्वीच पर्वतघृतापि श्रियोऽवराऽभूत् । श्री पर्वतंच स्वयमेव धरत्यमोघम् ।

तस्माद्वराह महिषी च बभूव कोलादङ्के धृता च मुहुरप्यभिलाषिता सा ॥ 98 ॥ यस्या गर्वहराय ह
 वराहो नरक सुतम् । लोकराहु धराया च सृष्ट्वारोहयदद्भुतम् ॥ 99 ॥ लोकपालपद ब्रह्मवत
 पर्वतोपमान् । कारयामास पापानां राशीस्तेन दुरात्मना ॥ 100 ॥ स्वदष्ट्र चोप्रपापानां सिद्ध्यर्थ-
 मददात्प्रभुः । जघान स्वयमेवाजौ कृष्णो वै रुक्मिणीपति ॥ 101 ॥ पातयामास कोपेन तत्तमोन्धं
 धरासुतं । ब्रह्माण मंभ्रणी पुत्र चकाराशिनिषूदन ॥ 102 ॥ एव तत्पुत्रयोनीवत्वाधिकत्वतया
 मुने । तारतम्य चकारात्र शूणु पुत्र न संशय ॥ 103 ॥ इत्थ मद्युहरेणैव निर्मितां धरणी पुरा ।
 पौराणिको वदत्येव करुणां कुरु ब्राह्मणे ॥ 104 ॥ इमा भूम्याश्च महिमा मानवोपि शृणोति य
 वराहेण हयग्रीवस्वरूपेण महात्मना ॥ दत्ता तत्पदवीं याति य वदन्तीह भूपतिम् ॥ 105 ॥
 श्रीमद्वादीभराजोह वादिराजोऽवद द्विजे । बुधा शृण्वन्तु मे दासाः सदा मम हितैरता ॥ 106 ॥
 हरेर्वक्षस्थले दृष्ट्वा श्रिय विस्मितवानहम् । पार्श्वयोः रुभयोर्देवी करे चामर धारिणीम् ॥ 107 ॥
 अङ्गे च पङ्कजाक्षी ता शङ्खपाणेर्महात्मन । कुङ्कुमाङ्कितगन्धाढ्या कङ्कणादिविभूषिताम् ॥ 108 ॥
 अग्रतः पृष्ठतश्चापि ह्यधस्थादुपरिस्थिताम् । सर्वत्रतां श्रिय दृष्ट्वा परमानन्द निर्भर ॥ 109 ॥
 एतत्सर्वं स्वाब्जपद्मेन गर्वं हित्वा सर्वे विप्रवयस्यजेन । श्रुत्वा चोर्व्यां शर्वगुर्वादिदेवान् दृष्ट्वा बोर्वशी
 यान्तु मा मानवेन्द्रा ॥ 110 ॥ इदं वृन्दावनख्यानं ये पठन्ति मनीषिण । मुकुन्दावनमेवास्तु तेषां
 कन्दाशनाज्ञया ॥ 111 ॥ इदमर्पितमेवास्तु हयशीर्षस्य पार्षदात् । समं सहस्रशीर्षस्य सूक्तस्य
 पुरुषात्कृतम् ॥ 112 ॥ यच्छृण्वता भक्तिरुदार सद्गुणे हरौ हरेर्लोक गते तथा मयि । भवत्यहो
 सर्वशुभाप्ति सन्मतीर्ददात्यजस्य सुत सत्यमेव तत् ॥ 113 ॥

ॐ इति श्रीमत्कविकुलतिलक वागीशतीर्थश्रीमच्चरण कर कमल सजातश्रीमद्वादिराजपूज्य
 चरणोदितब्राह्मणस्वाप्तवृन्दावनख्याने स्तोत्रभागे अलौकिक विभागे (भजन पर्वणि) प्रथमाध्यायः
 समाप्तः ॥

॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अथ द्वितीयाध्यायः

हरि ॐ ॥ इन्द्रोपि सान्द्रसन्तोषादुपेन्द्रेण सहागतः । वृन्दावनगत देव चन्द्रवद्रञ्जन दिश ॥ 1 ॥ नत्वा तस्मै स्तुति कृत्वा दत्वा तस्मै करं त्वरन् । श्रुत्वा तस्य कथामुक्त्वा वृत्रासुरव तथा ॥ 2 ॥ विनिर्गत. पुन. स्वर्गं गुर्वग्निसहितः स्वराट् । गन्धेन चचितश्चोग्र दुर्गन्ध तेन वारयन् ॥ 3 ॥ इत्थचाग्निस्तिग्मतेजा. मग्नश्चानन्दवारिधौ । भग्नेच यज्ञकुत्येच निर्माल्यं जग्मि- वान्हरे ॥ 4 ॥ यमश्च यमुनाभ्राता कमनीय हरि प्रति । रमापति मम स्वामिन ननामागत. स्वयम् ॥ 5 ॥ निवेद्य स्वाधिकार तु दुर्जनाना च बाधकम् । साधकं सिद्धमर्णां सम्पदा त प्रणम्य च ॥ 6 ॥ जगाम निमिषेणाय स्वालय कालयन्नरीन् । पालयन् शीलवृत्ताना त्याजयन् दुर्जनान् सुखात् ॥ 7 ॥ वरुणो वायुना सार्धं लोकाधिपतिना गुणिन् । शरण प्राप मद्बृन्दावते श्रीरमणं शृणु ॥ 8 ॥ स्वाधिकार निवेद्यास्मै गङ्गादार उदारधी. । सदारः प्रययौ धीरः सुधासाव्यातपत्रग. ॥ 9 ॥ कुबेरो नरबाहुच निर्ऋति त्वरया रयन् । गर्हयन् पुरत. शीघ्रमाससाद रमापतिम् ॥ 10 ॥ स्वाधिकार निवेद्यास्मै प्रसाद शिरसा धरन् । सादरः प्रययौ शीघ्रमुदार. स्वपुर नरे ॥ 11 ॥ रुद्रोपि वीरभद्रेण शूद्रमोहनरूपिणा । काद्रवेयादिभिः सार्धं द्रुतमायाद्रमापतिम् ॥ 12 ॥ मद्बृन्दावन- मध्यस्थ सद्बृन्दैरन्वितोऽनमत् । तद्बृन्दावनमध्यगम् ॥ 13 ॥ दृष्ट्वाच विस्मितो भूत्वा स्वनाथ राममेवच । अत्यस्त सतु सन्तोषभरितो भरतो यथा ॥ 14 ॥ वभूव सतु रुद्रोपि सरुद्रत्व जहाविह । रूपान्तरेण कैलास ययौ रूपान्तरेण च ॥ 15 ॥ अत्राप्यन्तर्गतं रा मंभजते निज सेवया । एव सर्वेऽपि देवाश्च स्वस्वयोग्य हरि प्रभुम् ॥ 16 ॥ भजन्ते निजसेवाभिः भक्ति मन्तोऽत्रनान्यथा । इत्थमष्टदिशापालै कृतवैभवमञ्जसा ॥ 17 ॥ मञ्जुमद्बृन्दावनस्य श्रुत्वाऽऽ- नन्दं स याति च । तस्माद्बृन्दावनमिद सर्वाभीष्ट प्रदं सताम् ॥ 18 ॥ भरोषाङ्खमुदङ्गैश्च पणहानकगोमुखै. । कहाळताळ सभिमश्रै दुन्दुभेः सिन्धुनि स्वने. ॥ 19 ॥ तीर्थैर्विकर्तृ- गीतैर्वादित्रैर्भृत्यसस्तवैः । भातित्रिविक्रमोय मे मनोरथमहोत्सवे (महारथे) ॥ 20 ॥ पुरोडाशाशनं. सम्यगीडितः क्रीडया हरिः । रथस्थगरुडारूढो देवराट् भाति निश्चयात् ॥ 21 ॥

चतुर्वीथीषु भृत्येन कारित सुविशेषत । रथे गच्छन् मम मनोरथै कृतमहोत्सवे ॥ 22 ॥
 महाप्रदीपावलिभिः कोलाहलमहास्वनैः । कृतैः करतलैः शब्दैः भाति भक्तसुपालक ॥ 23 ॥
 देवदुन्दुभयो नेदुर्जगुर्गन्धर्वोक्लिन्नरा । ननृतुश्चाप्सरश्श्रेष्ठा रथस्थेच त्रिविक्रमे ॥ 24 ॥
 दिवादिनकरायुतप्रभ प्रियान्वितः प्रभुः । रथोपरि प्रयातीह प्रकीर्णविधिषु प्रिय ॥ 25 ॥ विमान
 सस्पृशन्तीह सुमानव ममाप्यहो । विसर्जिता इमे बाणाः नारायणरथोत्सवे ॥ 26 ॥ ब्रह्मरुद्धेद्र-
 पूर्वेश्च गीर्वाणन्दैरपीदृश । महोत्सवो न सदृष्टः कर्मन्दीन्द्रकृतोत्सवे ॥ 27 ॥ सन्तोवसन्तवारीणि
 नारायणरथोत्सवे । सुवर्णकुम्भैरानीय चाम्भोधिशयन हरिम् ॥ 28 ॥ स्नापयामासुराश्वेनं
 प्राश्नकैरपि कात्स्नर्यत । स्तानेन शुद्धवृद्धास्ते तत्र सम्प्रश्नकोविदा ॥ 29 ॥ सन्तोवसन्तमभ्युद-
 वस्यन्तीति श्रुतिप्रिया । सन्तत चक्रिरे सर्वे दसन्तेनान्तिमोत्सवम् ॥ 30 ॥ सकुड्कुमरसैः स्निग्धैः
 महारजनवारिभिः । कस्तूरीकर्पुशच्चैस्तैर्मिश्रितैर्हिमवारिभिः ॥ 31 ॥ दिव्य गन्धोदकैरङ्ग दिव्य
 मन्दारगन्धिभिः । दिव्य द्रव्य समायुक्तैः दिव्य कुम्भप्रपूरितैः ॥ 32 ॥ दिविजा दिविजेन्द्राग्ने
 दीविरेव दिवोत्सवे । दिवाकरे समुदिते दिविदेवोत्तमाज्ञया ॥ 33 ॥ धर्मराजकृते राजसूये
 राजपुरोहिता । राजानः सद्दिवाश्चावभूथ सस्नुर्यथा तथा ॥ 34 ॥ जगुर्गन्धर्वपतयो गान्धर्वेच
 विशारदाः । ननृतुश्चाप्सरश्श्रेष्ठाः नृसिंहास्य महोत्सवे ॥ 35 ॥ देवदुन्दुभयो नेदुर्बन्दिनो वन्दनोत्सुका ।
 नन्दनाद्य शृणुष्वेह शतानन्दमहोत्सवे ॥ 36 ॥ वागीशपूर्वकाः सर्वे सस्नुश्चावभूथ ततः ।
 एवं देवाश्च देव्यश्च रथोत्सव वरे हरे ॥ 37 ॥ “दिवाकरे समुदिते दिविदेवोत्तमाज्ञया ।
 धर्मराजकृते राजसूये राजपुरोहिता ॥ 38 ॥ राजानः सद्दिवाश्चावभूथ सस्नुर्यथा तथा” । इमं
 सार्धं च श्लोकच त्यक्तवानसि विप्रक । पाकशासनलोकच नाकिभिर्नीयते कृतिः ॥ 38 ॥ अतः
 प्रमादो मा ते मे कुमार स्मर ब्राह्मण । सुमानव प्रभावन्त क्रमान्मत्साम्यसङ्गमम् ॥ 39 ॥
 त्रिकोटियतिषु श्रेष्ठ मुकुटेनाङ्कितप्रियम् । सोऽहं समीडितगति पाठकैः शिष्ट नान्यथा ॥ 40 ॥
 पश्यामिचाकाशविमानकोशे नाकीशमित्थ सुत सत्यमेव । कीनाशलोकस्य च नाशकोह तोकास्य सेवा
 कुरु सर्वदेव ॥ 41 ॥ इत पर कुरु सुत मम पुण्यदिन महत् ॥ 42 ॥ गदाभूत सदापाद
 हुदाध्याये मुदा भजे । बुधादृत कदाचिद्धा आपदालस्यमदा न मे ॥ 43 ॥ एव महोत्सववर श्रुत्वा

सर्वेऽपि वर्णितम् । कर्णामृत महाभाग कृतार्थास्ते न सशय । श्रद्धान्वितो ह्यग्रीवभक्तस्य
 सुमहात्मन ॥ 44 ॥ हे नन्दनानन्दपूर्णो भवामि तवदर्शने । कन्दाशन सहायेनामन्द
 वृन्दावनेऽनिशम् ॥ 45 ॥ तस्मात्त्रिकोटियतिभिः त्रिविक्रमरथोत्सवे । त्रिवेदवेद्य दृष्ट्वा च
 त्रिवारमपि नैव मे ॥ 46 ॥ तृप्तिर्नजाता मज्जात कुब्जापतिपरायण । धिग्जाड्यतु प्रजानाच
 न जातु मम साम्यगाः ॥ 47 ॥ त्वा विना साम्यसयुक्त मा विना काम्यमागतम् । को मानवो
 न जानामि विमाने मम साम्यग ॥ 48 ॥ तस्मान्मयित्वमप्यत्र ह्यमुत्रापि त्रिविक्रमे ।
 सुत्रामपूजिते पुत्र भक्ति कुरु गुरुदिताम् ॥ 49 ॥ इत पर पारिवर्ह दातुमर्हसिमेर्हत । गहित
 नार्हं गाम्यद्वाबहिषद्वर्षण कुरु ॥ 50 ॥ इत पर पारिवर्ह गहित दातुमर्हसि । नमेर्हतो बहिषदा
 हर्ष कुरु गुरुकितत ॥ 51 ॥ सुखीभव सखाय मा मखाग्रेणापि पूजय । शिखारहित ते दुखावाप्तिर्नच
 नखादपि ॥ 52 ॥ नरके नरकान्तच स्मरत्व नरकेसरिम् । गुरोर्ममापि कारुण्य ग्रहाणेह सुपुत्रक
 ॥ 53 ॥ हे नन्दन भोजन मे जात कर्मन्दिभि शनै । वृन्दावनपते सम्यकमृष्टान्न मम तद्दिने
 ॥ 54 ॥ अतस्त्रिकोटियतिभिः प्रीतोऽस्मि तव पुत्रक । त्रिविक्रमोऽपि सुप्रीतश्चासीत्त्वद्वन्कित
 सत्कृत । ॥ 55 ॥ हे विप्र मम पुत्रस्य प्रसिद्धि सुप्रतिष्ठिता ॥ प्रजासु प्राप्तकामोहमभव नात्र
 सशय ॥ 56 ॥ ब्रह्मेश शक्रमरुदशभवै सुरेन्द्र देवै समस्तयतिभिः पतिभि सुराणाम् । दृष्ट्वा
 रथोत्सववर सुरवर्यकार्य स्वयामिगश्वदवनान्मुचिराय जीव ॥ 57 ॥ मम वृन्दावन धीमन् कन्दाशन
 मदाञ्जनम् । सदानन्द ददानीति वदन् कर्मन्दिनामभूत् ॥ 58 ॥ अत कर्मन्दिभिर्वन्द्य वन्द्यानन्दनद
 बुध । गन्धद्वारानन्ददच मुकुन्दस्यापि नन्दन ॥ 59 ॥ यतय कृतिनो वृत्तप्रवृत्ताः शास्त्रवित्तमा ।
 अमत्ता आपतन्तीह सतीच स्वपति यथा ॥ 60 ॥ तस्माद्यतिकुलै सेव्य मत लैङ्गिकमार्गिभिः ।
 कृतालौकिककृत्यैश्च वृथालौकिकवार्त्तिका ॥ 61 ॥ कुत सत्य तपस्तप्तं जप्त दत्त मत तथा ।
 वृथायत कृताचारो ये न सेवन्ति सात्वतम् ॥ 62 ॥ तस्माद्वृन्दावनस्थश्च सात्वता पतिमव्ययम् ।
 गोपति गोकुलपति गोपीना पतिमापतेत् ॥ 63 ॥ एतत्सर्वं स्वप्नपद्येन गर्व हित्वा सर्वे
 विप्रवर्यस्यजेन । श्रुत्वाचोव्या शर्वगुर्वादिदेवान् दृष्टवोर्वशी यान्तु मा मानवेन्द्राः ॥ 64 ॥
 इद वृन्दावनाख्यान ये पठन्ति मनीषिण । मुकुन्दादनमेवास्तु तेषा कन्दाशनाशया ॥ 65 ॥

इदमर्पितमेवास्तु ह्यशोर्षस्य पार्षदात् । समं सहस्रशीर्षस्य सूक्तस्य पुरुषात्कुतम् ॥ 66 ॥
 यच्छृण्वतां भवितस्त्वारसद्गुणे हरौ हरेर्लोकगने तथा मयि । भवत्यहो सर्वं श्भाप्ति सन्मतीर्ददात्यजल
 सुतसत्यमेवतत् ॥ 67 ॥

ॐ इति श्री ब्राह्मणस्वाप्नवृन्दावनाख्याने भजनपर्वणि अलौकिकविभागे द्वितीयाध्याय. समाप्त ।

॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अथ तृतीयाध्यायः

1. विप्र प्रकरणं श्लोक - (1-46)

हरिः ॐ ॥ दास्यत्यय मनु दिव्य वादिराजइतिरितम् । दास्यत्यय मनु दिव्य वादिराजयती-
रितम् ॥ 1 ॥ ॐ श्रीकारद्वयेनापि पूर्वापर समन्वितम् ॥ नमःशब्दचतुर्थ्यन्तगुरुशब्देश्च
मिश्रितम् ॥ 2 ॥ गूहाण त्वच विप्रेन्द्र सर्वा सिद्धिमवाप्स्यसि । यन्मन्त्र भीरवः सर्वे ग्रहा यान्ति
दिशो दश ॥ 3 ॥ सोह महानुभावोऽत्र नग्रहोऽय बलिग्रहः । यद्गुणोच्चारणादेव पापसङ्घातपञ्जरम्
॥ 4 ॥ जह्वातिमर्त्यं सतत सपापीतु कथ भवेत् । यत्पादस्मरणाश्रित्यं नराः सुकृतिनः सदा
॥ 5 ॥ सोह पुण्यतमः शुद्धः सततं नात्रसशय । यो मां ग्रह विजानाति तस्य पुण्य हराम्यहम्
॥ 6 ॥ स याति नरक घोर यावद्ब्रह्मा चतुर्मुख । यो मां देवं विजानाति ऋजुस्थं पुण्यकृत्तरः
॥ 7 ॥ स याति निलय पुण्य यद्गत्वा न निवर्तते । आत्मस्तोत्र न कर्तव्यमहसुरद्रोहहरे परे । गिरिगङ्गा
अज्ञाना बोधनार्थाय कर्तव्य नात्र सशय ॥ 8 ॥ हरिद्रोहगुरुद्रोहसुरद्रोहहरे परे । गिरिगङ्गा
कासारे तपः कुर्यां हरेरिति ॥ 9 ॥ गिरिजापतिमाराध्य विरजाकीयतद्युतिम् ॥ सुरजातचरं
देवमरिजातहर परम् ॥ 10 ॥ गुरुजातमतिं लप्स्ये नरजातिं समुत्सृजे । हरिजातगुणान् ध्याये
करजाताभय लभे ॥ 11 ॥ तेन च ब्रह्मणासाकं हरिमाराध्यभूरिशः । ताभ्या महानुभावाभ्या
मुच्येह कर्मबन्धनात् ॥ 12 ॥ एता कृत्वा शिलाया ममकृतिमथच स्थापयेत्ताच दृष्ट्वा
सन्तः सन्तोषभाजः सुमतिदमशमैर्युक्तमात्मानमीशम् ॥ ज्ञात्वा देवेषु मुख्य शुभगुणसुमुखं नित्य-
निर्धूतहेयं मामेव सद्गुणाढ्य शुभविततगतिं यान्तु सन्तः सदा ते ॥ 13 ॥ पञ्चाशद्योजनानान्तु
विस्तीर्णं कार्तभास्वरम् । हंसवाहनसयुक्त जाम्बूनदमय शुभम् ॥ 14 ॥ हेमशशिप्रतीकाश
हेमाद्रिशिखरोपमम् । नानामणिमय दिव्य नाना माल्योपशोभितम् ॥ 15 ॥ नानोपहारब
लिभिर्जयशब्दपुरस्कृतैः । नानामुनिगणै दिव्यैर्नाना देवगणैस्तथा ॥ 16 ॥ गन्धर्वैरप्स-
रोभिश्च सेव्यमानं समन्ततः । गीतवादिनृत्यैश्च छत्रचामरपूजितम् ॥ 17 ॥ वितानैरर्कवर्णैश्च

सेव्यमान समन्ततः । भक्ताभयकर दिव्य भुक्ति (भक्त) भुक्तिप्रदायकम् ॥ 18 ॥ अमृताना
 सुपानैश्च सोमपाना तथैवच (सोमपानैस्तथैवच) । सुरभिक्षीरपानैश्च सेवित नित्यमेवच ॥ 19 ॥
 विमान दिव्यमानच दीप्यमान सदायनम् । वृन्दावनोपरिगतं पूजयन्तु सदा मम ॥ 20 ॥ अह
 सदा देवसभासभाजित सुभारवरैर्दिव्यविभूषणैर्दुतः । अहसमाने सुरमानिमानित सुमानयुक्ते
 सुमनोभिर्ञ्जसा ॥ 21 ॥ गुरुमखिलगुणज्ञ सद्गुणैकविदात्त शमदम परिनिष्ठ सत्त्वनिष्ठ
 वरिष्ठम् । सकलसुजननिष्ठ नित्यनिर्धूतकण्ट हृदयुखपदनिष्ठ मा भजन्तु प्रपन्ना ॥ 22 ॥
 मच्छिष्यमध्य मद्भक्तियुक्तो यश्च मदाग्रही । मत्सम्प्रदायसयुक्तो मन्मन्त्रजपशीघ्रवान् ॥ 23 ॥
 मत्कृति न शृणोत्यर्थं न जानाति न तुष्यति । न पूजयेति मत्पूज न करोति सदाऽङ्घ्रि ॥ 24 ॥
 स च विप्रबर्हिभूतो मद्द्रोहफलभाक् सन्धुम् । पितृभिः सत्पूज्यो नरके न च मामकः ॥ 25 ॥
 इत पर कियज्जन्मजात प्रेक्षति मत्कृतिम् । अदशिष्टन्तु वदत्व्य भुक्ति यास्यामि सदाति ॥ 26 ॥
 नन्दनेऽवने रम्ये स्यन्दनेऽ मन्दनन्दने । इन्द्रधेन्द्रेऽ चानन्दो मन्दाकिन्या रमन्त्यहम् ॥ 27 ॥
 तथैव नन्दनप्रख्ये मम वृन्दावनेऽनिजम् । रमानि रमया देवै ह्यग्नीदेवचन्विते ॥ 28 ॥ नन्दन
 स्यन्दनाकारे मम वृन्दावनेऽनिजम् । वन्दन नन्दनार्था ये कुर्वन्तु गुणानन्दिन ॥ तस्माद्वृन्दावनमिद
 सर्वाभीष्टप्रद सताम् ॥ 29 ॥ वृन्दावनाख्यं मम मन्दिर सदा कन्दावनानन्दपद सुधीमतम् ।
 वृन्दारकाणामिव मन्दराद्रि सन्दर्शनानन्दमुधा प्रदद्यात् ॥ 30 ॥ वृन्दावन सदवन समेद
 इन्द्रानुजस्य सदन मदनस्य चेदम् ॥ वृन्दारकेन्द्रभवन परमम्यचेद नन्दादिपार्षदगणायनमेव चेदम्
 ॥ 31 ॥ मेरो मारमण दृष्ट्वा रममाणो रमापते । करकञ्ज रमायाश्च गिरसा मानयाम्यहम्
 ॥ 32 ॥ ऊर्वश्याद्यप्सरस्त्रीणा शर्वस्यार्धागिसान्निधौ । गर्वस्यार्थं कृत नृत्त सन्दृश्याम्यत्रचाद्भुतम्
 ॥ 33 ॥ कैलासे पर्वतश्रेष्ठे सविलासेक्षणा स्त्रिय । पलाशेक्षित चार्वङ्ग्यः कलाशे पीतपौष्पिकाः
 ॥ 34 ॥ नर्तनं प्रेरयन्त्यो वैकर्तनद्युतिसन्निभा । मदन प्रेक्षकाश्चात्र प्राप्नुवन्वै मया विना ॥ 35 ॥
 हरस्य करकञ्जं च हरेश्चकधर करम् । अह कराभ्या सङ्गृह्य तयो रन्तरग सदा ॥ 36 ॥
 तथैव ब्रह्मणो लोके ब्रह्मानन्दात्मक हरिम् । हसवाहनसवीजच्चा मर चारुहासिनम् ॥ 37 ॥
 हयग्रीव सुराग्रण्य हारकेयूरधारिणम् । दृष्ट्वा मन्त्रयनानन्द मग्नश्चानन्दवारिधौ ॥ 38 ॥ एव

जनिशतावृत्त्या तद्भवत्या तत्प्रसादत । लक्ष्मीकटाक्षतश्चाह मुच्ये तत्कुक्षिग क्षणात् ॥ 39 ॥
स्वर्गेच स्वर्धुनी याया स्वर्गिणा स्वागतेनच । स्वाराज्यपतिना सम्यक्स्वचित्शस्वराडहम् ॥ 40 ॥
स्वर्गादूर्ध्व हरेर्मर्गं गत्वानर्घ्यं सुशीघ्रत । ब्रह्मणो धाम नि सीममानवसमन्वितम् ॥ 41 ॥
नमामि स्वामिन मारतातं माकान्तमव्ययम् । वसामि सुचिरं तत्र विरिञ्चेन चिरं रमन् ॥ 42 ॥
वैष्णव धाम नि सीम ततो यास्याम्यमायया । एतत्ते कथित विप्र सुप्रसन्नो भवामि ते ॥ 43 ॥
पुत्र सुत्रामलोकोय सत्राद्यै कर्मभिर्भवेत् । वैष्णव धामचाव्यक्तं योगिनामपि दुर्लभम् ॥ 44 ॥
सुलभ मम तत्सर्वं हरेर्ज्ञानादिसाधनै ॥ 45 ॥ एव सुमान सुमनोभिरञ्जसा सञ्जातमग्रच
सुजनार्यं सर्वं । कञ्जाक्ष गृह्णामि चिरन्तु जीव त्व जीवलोके कुजनातिद सन् ॥ 46 ॥

2. लक्ष्मीपति प्रकरण- (46-60 $\frac{1}{2}$)

मम वृन्दावने पुण्ये सुपर्वाणश्च नित्यश । वसन्ति पुण्यकर्माणो विशेषास्तेच पर्वसु ॥ 47 ॥
तस्माद्वृन्दावने पुण्ये पञ्चपर्वसु पूजनम् । दर्शनं सुजनानान्तु सर्वाधौघविनाशन ॥ 48 ॥
एतद्रहस्य मम पुत्र पश्यन् त्व सुप्रसिद्धिं कुरु सत्सु नित्यम् । शृण्वन्तु सर्वे सुजनाश्च मत्कृति
सर्वेष्टदात्री शरणागतानाम् ॥ 49 ॥ इदमद्भुतमाख्यान मम वृन्दावनस्थच । शृण्वता पठतावापि
सर्वाभीष्टप्रद सताम् ॥ 50 ॥ इद तु सशयवता न तु शस कदाचन । विश्वासिना तु शस त्व
शेषशायिसदात्मनाम् ॥ 51 ॥ इद समाप्त मम शोभन महद्वृन्दावनाख्यान मनुत्तम नृणाम् ।
यच्छृण्वता भवितरुदारसद्गुणे हरी हरेर्लोक गते तथा मयि ॥ 52 ॥ भवत्यहो सर्वं शुभाति
सन्मति ददात्यजस्र सुत सत्यमेव तत् । अत सता त्व वद मत्कृति मदा शुभाप्तये ते च ममात्र
कीर्तये ॥ 53 ॥ वेदवेद्य निरवद्य मद्यावारिधे कदन कोविद वादिभिः । त्रिदश वन्द्य ह्यशीर्ष-
सद्यनि स्यन्दनेन विहरामि नन्दना ॥ 54 ॥ चिर जीव चिर जीव सुखी भव सुखी भव ।
ममाशीर्वचनेनैव ह्यग्रीवपरो भव ॥ 55 ॥ नन्दनस्यन्दनाकारे मम वृन्दावनेऽनिशम् । वन्दन
नन्दनार्थायै कुर्वन्तु गुण नन्दन ॥ 56 ॥ अलौकिकैरदृश्यार्थं लौकिकैः श्लोकभाविनैः । अलौकि-
कानुवाकैश्च लौकिकैर्वक्यविस्तरे ॥ 57 ॥ लौकिकालौकिकजन साधारण्येन मत्कृतम् । इद

वृन्दावनाख्यानं श्रुत्वा सर्वेऽपि लौकिकाः ॥ 58 ॥ लौकिकालौकिकफलं प्राप्नुवन्ति न संशयः ।
अप्रयोगेति भासन्ते ते सर्वेऽपि ह्यलौकिकाः ॥ 59 ॥ सुप्रयोगेति भासन्ते ते सर्वेऽपि तु लौकिकाः ।
तस्मात्तत्कार्या दोषस्य शङ्काशङ्का नृबुद्धिभिः ॥ 60 ॥ विश्वासः सर्वदा कार्यो मत्कृती च
सुनिश्चययात् ॥ 60½ ॥

3. विप्र प्रकरण इलोक- (60½-78)

सुरराजप्रमदनायार राजो भव द्विज ॥ 61 ॥ नदीधमसृजोर्हं वाहिर जो हरि भजे । अनेन-
मर्तिभिर्युक्तः स्थूल्य सौख्यं दिभिर्वृतः । अस्माद्वष्ट सिद्धो ह्यग्रीवस्यचाज्ञया ॥ 62 ॥
वृन्दावनेन भव नन्दन कान्ते च कैलासमेरुशिखरेषु तथैव नाके । सत्यख्यदिव्यभक्तेश
त्रिजिह्वरूपे द्वीपे - रासि हरिणा सह दिव्यनाम्नि ॥ 63 ॥ ब्रह्मेशशक्रसुरकार्यधुरन्धरैश्च देवैः
सत्सन्निभैः पद्मिनि सुरणाम् । दृष्ट्वा रणोत्सववरसुरवर्यकार्यं स्वयंरसि शश्वदवनात्सुचिराय
जीव ॥ 64 ॥ कर्तुं चाकर्ममप्येवमन्यथा कर्तुमेव च । समर्थोऽहं तसन्देहश्चेवस्य सदाज्ञया
॥ 65 ॥ अहं महानुभावश्च सर्वसम्पद्विधायकः । बालश्चाय कलिरिति ह्यौदासीन्यं कृतं मया
॥ 66 ॥ परीक्षार्थं तु भक्तानामेकं नैतदपेक्षया । अहं मन्ये धन धान्य तनुचापि तूष्णोपमां ॥ 67 ॥
कनक - नकैर्हिवा म्रियते शुनको यथा । जीवश्चायतु कञ्जाक्ष मञ्जोरमणिमौलिनम् । सञ्जानाति
न सञ्जानं पुञ्जीकृतसुपापधी ॥ 68 ॥ वैराग्याभरणश्चाहं करिसन्नायकारिणम् । वरुणा-
द्गोपतित्राण मरणात्यगितोऽरजम् ॥ 69 ॥ यमदण्डोपमश्चाय मम दण्डोऽपि पण्डित । ब्रह्माण्डारम्भ-
ह्यौण्डोर्यं मद्दोर्दण्डैकमण्डनम् ॥ 70 ॥ मम कौपीनमप्येतत्पापिनं पावयत्यहो । गोपीनां पतिना दत्तं
पीतख्य पाणिर्नमितं ॥ 71 ॥ माणिक्यानांतु श्रेणीभि शोणाच्छोणित शोभिनाम् । खचितं चाचितं
हमै याचित याचकैः सदा ॥ 72 ॥ यतीना पतिना दत्तं कृष्णेनादभुत कर्मणा । नारदस्याप्यदत्त्वातु
मथ्येवानुग्रहार्थिना ॥ 73 ॥ नृव कटेदटे भाति गात्रमध्यं मम द्विज । कात्रकीर्त्यतीनांतु शास-
सिद्धिविधिदिना ॥ 74 ॥ वामनादात्तदानकाम मननीय कण्ठलम् । दमनं क्षुत्पिपासे चाप्यमृतोप-
मवारिणा ॥ 75 ॥ कम्बल रत्नजम्बाल चाम्बरं शाम्बर तथा । शम्भुना सम्प्रमादात्त कुम्भराक्षस-

भङ्गिगता ॥ 76 ॥ पादपीठे हठात्प्राप्ते दिव्यरत्नसुघटिते । त्वष्ट्राच्च विटुलादेशात्काटिण्यरहिते शुभ ॥ 77 ॥ एव सर्वाणि वस्तूनि वस्त्राद्याभरणानि च । देवैरप्यनवान्काममौदासीन्यविवर्जितै ॥ 78 ॥

4 कश्चिद्विप्रेष प्रकरणं श्लोकः — (78-83)
मत्कृतौ यस्य विरवासो नास्ति तस्य यश श्रियः । आयुष्यं स्रवते भिन्नघटान्तस्थोदक यथा ॥ 79 ॥
इमं श्लोकं तु विप्रेष सर्वदा सज्जनेष्विह । वदस्व त्व मदीयेषु मद्यविषयेषु च ॥ 80 ॥ विप्र
प्राणादधिर्यावत्तत्प्रमाणविरोधतः । तद्वाण्याच्च प्रवक्ष्येह मद्वाण्या विष्टयानया ॥ 81 ॥ मत्कार्य
विप्रकार्यं वा न जानासीति बुद्धिमान् ॥ 82 ॥ क्रोधोपि मम नास्त्येव त्व धिर जीव पुत्रक ॥ 83 ॥

5. व्यास भवत प्रकरणं श्लोकः — (83-104)
विप्रार्थमेव सच्छास्त्र वक्ष्येह शृणु पोटक । श्रुत्वा सर्वच्च सद्धर्म हृदिस्थ कुरु सर्वदा ॥ 84 ॥
अथ तु ब्राह्मणः श्रीमन्मामेव जरण गत । वृन्दवनकृते पूर्व स्वस्थाभीष्ट निवेद्य मे ॥ 85 ॥
जरण गत निर्हरण मरणतु विदुर्बुधा । कस्य गच्छर तत्त्राणं करण सर्वकर्पणाम् ॥ 86 ॥ अह
दित्तानि दास्यामि चेति बुद्धिः प्रजायते । कालश्चाय कलिरिति ह्यौदासीन्य कृत भया ॥ 87 ॥
सुन पा तु मनुष्याणा दर्शनं स्पर्शन तथा । सम्भाषणच सद्बुद्धे नैव धर्मोऽत्र जातुचित् ॥ 88 ॥
अथापि विप्रवर्येऽस्मिन् - क्षये मम कलेवरम् । पूर्वानुभवसंस्कारकारणाद्विद्धि बुद्धिमन् ॥ 89 ॥
तदेव मत्कलेवर द्विजस्य यत्कलेवरम् । तदेव मत्कलेरित द्विजस्य यत्कलेरितम् ॥ 90 ॥ तदेव
कल्पनेरित द्विजस्य कल्पनेरितम् । सुखस्य भोक्ता तदेहे नासुखस्य कदाचन ॥ 91 ॥ सुखस्य
कर्ता तदेहे नासुखस्य कदाचन । तस्माच्च सुखभोक्तृत्व सर्वदा मे न चान्यथा ॥ 92 ॥ मार्तण्ड-
मण्डलाभेदे कुण्डले पुण्डरीकिणा । प्राप्ते भयुण्डादण्डेन पण्डितेन विडम्बितना ॥ 93 ॥ शतपत्रोपम
छत्र रत्नदण्डविविचित्रित । वृत्रस्य शत्रुणा गोत्रभेत्त्राचाप्तं शशिप्रभम् ॥ 94 ॥ चामरे चामरेशेन
रत्नदण्डे शशिप्रभे । सामरे सामरे लोके प्रेषिते मम पार्श्वयो ॥ 95 ॥ मया पीठ हठादाप्त तटिन्निभ
मुपीरुटम् । त्वष्ट्रा सुघटित रत्नकोटिभिः कठिणैरम् ॥ 96 ॥ एव सदा दिव्यमहाविभूतिभिः

अथ चतुर्थाध्यायः

1 वादिराज भट्ट प्रकरण (1-22)

हुरि. ॐ ॥ वादिराजाख्य सन्मन्त्र सदाभज मदाद्विना । कदापि तव दासत्वे सशयो न वदादरात् ॥ 1 ॥ नूपुरे तूपरिप्राप्ते श्रीपरीते च रूपिते । कापरीक्षा परेशेन चापरैर्या निरूपिता ॥ 2 ॥ अङ्गदे भङ्गदेरीणां सङ्गदे सर्वदा हरे । अङ्गदेशे विराजेते तुङ्गहेम ममाङ्गज ॥ 3 ॥ मम केयूरमण्येतद्वायुरूप शिवायुतम् । मयूररवतो नित्य वायुत्व तस्य वक्त्यहो ॥ 4 ॥ मुद्राङ्गुलीयक रुद्रात्कद्र्वा पुत्रेणचादृतम् । अद्राक्षद्रागभद्राणि द्रावयेद्राज्यद द्रुतम् ॥ 5 ॥ हस्ताङ्गुलीयक शस्त समस्तै रत्ननिर्मितम् । प्रहस्तादपि त राम. स्वहस्ताच्च ददौ मुदा ॥ 6 ॥ वरुणो दत्तवान्कामं मरणाद्रहितस्य मे । करण सर्वरत्नाना किरणाद्रञ्जन दिश ॥ 7 ॥ जनैरभेद्य विभवं स्फुटीकर्तुं द्विजस्य मे । कुरु मद्बचनात्तोष ततोबेह सुतोषित. ॥ 8 ॥ कटक हाटकमय मम सद्रत्न कोटिकम् । काठक पाठकैराप्त हाटकद्रौ रविप्रभम् ॥ 9 ॥ गले हारावलिर्भाति ताराणा तु कलेव मे । मिलिता चेन्द्रनीलैश्च पुलकाङ्कं करोत्यहो ॥ 10 ॥ एव सदाऽसंख्य सुखैश्च सम्युतो मखे दुर्गापै खगमुख्य दैवतै । दुर्खैरसम्भितैश्च शश्वत् प्रमोदते देववरो मयि प्रभू ॥ 11 ॥ काञ्चनीयाञ्चनीयान्तु काञ्चनीयान्मयाञ्चनात् । मा विना ता विना नाकी नाकिः नैति नान्यथा ॥ 12 ॥ चामीकरमयेमेरौ स्वामी करतलेन मे । कामे रतमूनीन् हित्वा मामेवाग्रे परामृशत् ॥ 13 ॥ मेरौ नारायणो यस्य कारुण्य मे परायणम् । रमाया. मा करे प्रादात् कुमारोयमिति ब्रुवन् ॥ 14 ॥ मर्त्यलोक तु हित्वाह सत्यलोकमितोऽगमम् । श्रुत्यभावं कर्तुकामो दैत्य कश्चिद्धतो मया ॥ 15 ॥ नाकेपि सर्वलोकेशा पाकशासन पूर्वका । पिनाकी च मया साक शोकहीन चतुर्मुखम् ॥ 16 ॥ दत्त्वा गत्वा कर तस्य स्तुत्वा श्रुत्वा सुधामयीम् । वाचं शोचन्तमात्मान पाप्मान च जहूरह ॥ 17 ॥ नरैश्च दत्ताचार्यत्वेप्यनेकापि सुमान्यता । भवतीह न सन्देहस्तच्छिष्यै. सर्वथा सुत ॥ 18 ॥ लोकैकगुरुणा दत्ताचार्यत्वे तु न कश्चन । मानो न जातो विप्रस्य चातो हास्यतर तु किम् ॥ 19 ॥ एवं हास्यास्पद चैतन्नकुरुष्व मम

प्रभो । विप्रान्तर्यामिण पूर्णपुण्यस्य तु गुणार्णव ॥ 20 ॥ त्वया कृते तु सन्माने सर्वे कुर्वन्ति मानवा । मान मौनवता श्रेष्ठ कुह मच्छासन मुने ॥ 21 ॥ लोकानां गुणोक्तं तु श्लोकानां तु चतुष्टयम् । काकानामिव वाक्यानि शोकानां हृषणे न भूत् ॥ 22 ॥

2 विप्र प्रकरणं (22-54)

हे पुत्र दिव्य कटिसूत्र शुभाक्षसूत्र सच्छास्त्र वृत्तिभिरहो प्रतिभासि मे त्वं । मद्गतमन्त्रजपत. सुकृतैक पात्र वृत्रस्य शत्रूपदवी जितवानितीव ॥ 23 ॥ अग्रचासने सुनिहित मम पादपीठ सम्यक्प्रपूज्य विधिवत्परम प्रकाश । तस्याग्रतः परमदर्शनं गुह्यसार व्याख्येयमेय मनिश प्रदिशामि तेऽद्य ॥ 24 ॥ आयुर्वर्चं श्रियं क्षेत्रं विद्यां च तव सर्वथा । दनग्रीव शिरोहर्ता मणिग्रीवाभयप्रद. ॥ 25 ॥ हृदग्रीवो मम ग्रीवाभरणानि ददौ मुदा । सोदापुरेऽपि हि सदा मुदा मम गदाधर ॥ 26 ॥ पादाङ्गुलीयक प्रादाद्वादान्नजित वादिनः । एवमाभरणानां तु कारणानि शरीरिणाम् ॥ 27 ॥ श्रुत्वा मच्छरणानां तु श्रोतॄणां सुखदानि च । एवमाभरणान्याशा किरणाद्रञ्जनानि मे ॥ 28 ॥ श्रवणात्सर्वं पुण्यानि प्रापयन्ति मनीषिणाम् । इन्द्रो ममेन्द्रनीलाढ्य सान्द्रनीलाम्बुदप्रभम् ॥ 29 ॥ उपेन्द्रेरित हस्तीन्द्रं चतुर्दन्त ददौ मुदा । तथैव शुभ्राभ्र प्रभायुक्तमेक प्रवर्हकम् ॥ 30 ॥ प्रददौ मत्प्रिय विप्र प्रयुतौजसमप्यहो । उभौ तौ दन्तिनौ पुत्र गच्छन्तौ तौ (वै) ममाग्रत ॥ 31 ॥ वायुवेग मनोवेगवन्तौ कान्तौ महोन्नतौ । अहं तु धृत्वा द्वे रूपे तावारुह महोम्ने ॥ 32 ॥ चरामि सर्वलोकेशान् करोमि मम पूजकान् । तल्लोकपतिभिः साक सल्लापैः सहितोऽगमम् ॥ 33 ॥ तेषां सन्दर्शयाम्यद्य मद्बृन्दावन वैभवम् । वाजिन भ्राजमान वै देवराजश्च मे द्विज ॥ 34 ॥ समाजे निर्जराणां तु सौजन्याद्वै ददौ मुदा । तमश्च निस्व (श्व) मप्यश्च शश्वद्वायुमनो जवम् ॥ 35 ॥ सुस्वर भास्वर पार्श्वे कार्तस्वर विभूषितम् । अहमाहमहमार्ह्यनीहार मिव लाघवात् ॥ 36 ॥ मनोजवेन शर्वादीन् सर्वान् वै देवता गणान् । गन्धा श्रुन्वाऽगम भूमि तैसां नाकिभिः सुत ॥ 37 ॥ तेषां सन्दर्शयाम्यद्य मद्बृन्दावन वैभवम् । एव विमान सन्मान कृत्वा मे दानवान्तक ॥ 38 ॥ भानु तेजोनिभ प्रादात् कीनाशेन सुमानितम् । किम्वतकासीति वाक्यान्नाहतक भय च

मे ॥ 39 ॥ इति बुद्ध्या मयाचोक्त कीनाशेन सुमानितम् । अहं देदीप्यमानेन विमाने मानवोत्तम
 ॥ 40 ॥ मानितः सुमनोभिश्च कनकाम्बर भूषणैः । तद्गतानां तु देवानां मद्गतैक मनोज्ञाम्
 ॥ 41 ॥ तेषां सन्दर्शयाम्यद्य मद्बृन्दावनवैभवम् । नानावाहन सस्थोह नानामानैः सुमानितः
 ॥ 42 ॥ नाना मणिगणैर्नित्यं नाना मृनिगणैस्तथा । गन्धर्वैरसरोभिश्च किन्नरैरग राक्षसैः
 ॥ 43 ॥ सिद्धैः साध्यैः महद्भिश्च वद्धस्तेहैः सुबुद्धिभिः । किमत्र बहुनोक्तेन मद्बैभव समो न
 हि ॥ 44 ॥ एव महावैभवमेव भोक्ष्ये सभासुभास्वत्प्रतिम ऋभूणाम् । महानुभावस्य मधुद्विष
 सदाभक्तस्य किञ्चिन्नममत्र वैभवे ॥ 45 ॥ एतत्ते लेशतश्चोक्त मम वैभव राशित । साकल्या-
 द्वक्तुमेवं ते नाल वर्षशतैरपि ॥ 46 ॥ य एतद्दे शृणोत्यद्वा श्रद्धायुक्तो बुधाग्रतः । मद्भाम
 पद्धतिं याति वद्धभावो मधुद्विषि ॥ 47 ॥ ब्रह्मणो दक्षिणासतु वायोर्विमासमेवच । गृह्य
 सव्येनराभ्या मे पाणिभ्या संस्थितोऽभवम् ॥ 48 ॥ ब्रह्मणो दक्षिणे कर्णे वायोः कर्णे तु वामके ।
 सविद तु करोम्यद्य विष्णोस्तत्त्वस्य निर्णये ॥ 49 ॥ रमापते कर गृह्य सञ्चरामि रमामि च ।
 श्वेतद्वीपे बुधालापे सदा पाप हरे ॥ 50 ॥ श्वेतद्वीपेर्ज्वानूये समीपे श्रीपतेरभूत् । सुधारूपे
 करारोपे शरीरे पुलकाञ्चनम् ॥ 51 ॥ अतो मयाच पूर्वैद्युनोक्त स्वप्ने तव द्विज । मत्पुत्र
 चरणाभोज भज मुक्ति भविष्यति ॥ 52 ॥ मद्बृन्दावन मध्यस्थं तद्बृन्दावनचारिणः ।
 यद्गोपालेति नामास्य तद्गोपालाः समाययुः ॥ 53 ॥ मद्बृन्दावन मध्यस्थं तद्बृन्दावनचारिणः ।
 यद्बृन्दावनता ह्यस्य तद्बृन्दाश्च समाययुः ॥ 54 ॥

3. व्यास भक्त प्रकरणं (54-86½)

इदं वृन्दावनाख्यान सदानन्दादि साधनम् । द्विधा व्याख्यानवत्कृत्वा ममानन्दपरो भव ॥ 55 ॥
 मन्नन्दन ममानन्दप्रद सद्बृन्दादिना । विलसद्बृन्दाभोज द्विजानन्दप्रदो भव ॥ 56 ॥ अहं तु
 गत्वाचायास्ये चिरजीव सुखीभव । अहं गत्वा बदर्यां तु कदर्याणां भयङ्करः ॥ 57 ॥
 सोदर्यादादूतो नित्य गिरिदर्या वसाम्यहम् । तत्रापि दृष्ट्वा श्रीवास व्यास भासन्तमावसम् ॥ 58 ॥
 पृच्छामि तच्छासनानि स्वच्छान्यादृच्छकानिच । तत्रानन्दादिमात्रेण मात्रासं समुतेस्त्वया ॥ 59 ॥

कर्तव्य. सतत विष्णुः स्मर्तव्य. सृतिनाशन । इति सम्बोद्धितो नित्य ससाराम्भोधिभीति ॥ 60 ॥
पादमूलमुपासेह पापहायि कृपायुज । इति जानन्ति मा नित्य येनरा पापशीलिन.
॥ 61 ॥ तेषा पापानि हर्ताह हयग्रीवस्यचाक्षया । शिष्याणामयुते तस्मिन् पुष्पाणा कृतमालिकाम्
॥ 62 ॥ पुष्यरागप्रभा दिव्या तुष्यन् मह्य ददौ मुदा । भारतार्थं समाख्याय मारुतेरित बुद्धिना
॥ 63 ॥ कीर्तिमावृत्य लोकेऽस्मिन् मूर्ति प्रार्थयामुदाददी । युक्त्याख्य मल्लिकाभिश्च भक्त्या
मत्पादमर्चयन् ॥ 64 ॥ कृत्यानया सुतुष्टोहं मत्यामाला ददामि ते । क्षुत्क्षामतृपरीहर्त्री दात्री
मुक्तेश्च पद्धतिम् ॥ 65 ॥ कृत्या मया तु दत्ते य त्रायता त्वा सदैवतु । इतिमामुक्तवान्यासो दास
भासुर विग्रह. ॥ 66 ॥ मन्दहासान्वितो नित्य कन्दाशनरत मुनिम् । सुखोपविष्ट. सहृष्टः
सुदृष्टिर्विष्टरश्रवा ॥ 67 ॥ दृष्टवान् तपसायुक्तं पुष्टाङ्ग माधियोत्कटम् । पस्पर्शपाणिनामेऽङ्गं
प्राणनाथप्रियोह्यसौ ॥ 68 ॥ द्वेपायनो महायोगी वैशम्पायनमानित. । यादृक्पारत्रिक विप्राद्वैभवं
भुविकीर्तितम् ॥ 69 ॥ तादृक्सार्वत्रिक नैव तपसश्चापि दुश्चरात् । नर नारायणोदेवो वरनारी-
परायण. ॥ 70 ॥ हरे रामायण सार्थं स्वराट् पारायण व्यधात् । कदलीवनमध्यस्थ द्विदलीकृत
राक्षसम् ॥ 71 ॥ सदलीकृतपादाब्ज मदलीक विना भजे । इतीय बादरीवृत्तिर्मधुरालापचित्रिता
॥ 72 ॥ धरित्री पापहानिच दात्रीसत्य मयोदितम् । “ भारत भारतीभर्ता कीर्तयन् सेवते हरिम्
॥ 73 ॥ मारुतो मारुतस्त्व हि नित्यं कीर्तय भारतम् । समीरणो जगत्प्राण कारणात्कुशुनन्दनः
॥ 74 ॥ भूत्वा रणमणि कृत्वा हत्वा सर्वगुणाधमान् । कृष्णानन्दस्य पात्राणि पूरयामास वीर्यवान्
॥ 75 ॥ भीमो मागध भीमस्य मारो धीरपराक्रम । रोदयामास देवारीन् बादरायण सादर
॥ 76 ॥ बभूव प्रभया युक्त स्वभयादभय न भून् । सभास्वशुभ भावाना भारती भावक्षोभिनाम्
॥ 77 ॥ कुत्सित कोचक छित्वा पाचको याचको यथा । शोचक सर्वदैत्याना मोचको
व्यसनात्सत. ” ॥ 78 ॥ इति मामुक्तवान्यासो दास भासुरविग्रह । मन्दहासान्वितो नित्य वृन्दे
हास समर्पयन् ॥ 79 ॥ इतीमा बादरीवृत्तिमादराद्यस्तु वक्ष्यति । बादरायण सम्प्रीति सादर
याति निश्चयात् ॥ 80 ॥ पूर्णप्रज्ञस्तु मा दृष्ट्वा पूर्णसन्तोष सभूत । पूर्णानन्दश्च व्यासोपि
पूर्णानन्दास्ततोऽपरे ॥ 81 ॥ मानवस्वामिनो वार्ता कामिना सन्निवेद्य मे । मामेव पुनरागन्ता

ब्राह्मण. शृणु मामकः ॥ 82 ॥ राजभृत्यो यथा वार्ता सर्वेषा सन्निवेद्यच । पुना राजानमेवैति मनास्यस्य प्रहर्षयन् ॥ 83 ॥ शुभस्य वार्तामाहर्तु सर्वे कुर्वन्ति मान्यताम् । तथामद्वैभवाहर्तुः सर्वे कुर्वन्तु मान्यताम् ॥ 84 ॥ मद्द्वार्तं मद्गतप्राण ब्राह्मण प्रापण गुणान् । येऽवजानन्ति नाकीन्द्र भृत्य मद्द्रोहिणश्च ते ॥ 85 ॥ मद्द्रोहान्नरकानेव परकायप्रवेशिन । भूत्वा भविष्यन्ति भूमौ भूतप्रेत पिशाचका ॥ 86 ॥ तस्मात्कुर्वन्तु सन्मान ब्राह्मणाय तु मानवा. ॥ 86 ॥

4 वादिराज भट्ट प्रकरण - (87-92)

तन्मानोऽपिममैवेह तदन्तर्यामिणो मुने ॥ 87 ॥ ब्राह्मणस्य मुखेनैव चेदमुक्तमिति प्रभो । माकुरुत्वमविश्वास विश्वास कुरु सर्वथा ॥ 88 ॥ “ तववैभवविख्यात्यै भुवि को वर्तते युवन् । वद त्वदता श्रेष्ठ त्ववत त्ववता वर ॥ 89 ॥ शिविकामधिरोग्यार्तं शुभवार्तां च वाचकम् । अभय तस्य दत्त्वा त्वमभरस्त्व द्विजोत्तम ” ॥ 90 ॥ इति मामुक्तवान्व्यासो दास भासुरविग्रह । मन्दहासान्वितो नित्य वृन्दे हासं समर्पयन् ॥ 91 ॥ तस्मात् द्विजस्य सन्मान सुजनोत्तम त कुरु ॥ 92 ॥ एतत्सर्वं स्वप्नपद्मेन गर्व हित्वा सर्वे विप्रवर्यास्यजेन । श्रुत्वा चोर्व्या शर्वगुर्वदि देवान् दृष्ट्वोर्वशी यान्तु मा मानवेन्द्राः ॥ 93 ॥ इदं वृन्दावनाख्यान ये पठन्ति मनीषिण । मुकुन्दावनमेवास्तु तेषा कन्दागनाज्ञया ॥ 94 ॥ इदमर्पितमेवास्तु हयशीर्षस्य पार्षदात् । सम सहस्रशीर्षस्य सूक्तस्य पुरुषात्कृतम् ॥ 95 ॥ यच्छृण्वता भक्तिरुदार सद्गुणे हरौ हरेर्लोकगते तथा मयि । भवत्यहो सर्वं शुभाप्ति सन्मती ददात्यजस्र सुतसत्यमेव तत् ॥ 96 ॥

ॐ इति श्री ब्राह्मणस्त्वाप्नवृन्दावनाख्याने अलौकिक विभागे भजन पर्वणि चतुर्थाध्याय समाप्तः ।

॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अथ पञ्चमाध्यायः

1 विप्र प्रकरणं श्लोक - (1-2)

हरि ॐ ॥ अस्यां मम कृतौ यस्य विश्वासो नास्ति दुर्मते । तस्मिन्नाशास्यता नस्याद्वयासस्यैवाज्ञया हरे ॥ 1 ॥ सर्वैर्गिरीन्द्रसदनैर्मदनोपिदारै हरीकृतश्च बदरी पुरवासिभिस्तै । यस्याश्रयात्सकल देवतदैवतेश व्यास सुशान्तमनिश मनसा स्मरामि ॥ 2 ॥

2. लक्ष्मीपति प्रकरण श्लोक- (3-15)

लक्ष्मीपते सूक्ष्ममते मत्कथामृत वारिणा । सतामाध्यात्मिकाद्यग्नि क्षमय त्व सुखीभव ॥ 3 ॥
त्रिवाचापि मया चोक्त तव बुद्धिर्यथा तथा । कुरु विप्रस्य वचन न मृषेति विचिन्तय ॥ 4 ॥
मन्महामहिमा वक्तु मानवाना न शक्यते । मापतेर्भक्त माहात्म्य कामते शक्यते नु किम् ॥ 5 ॥
यादृग्वैभवभोगस्य स्थान भुवि दिवि स्थितम् । तादृग्वैभवरूपेण तत्तल्लोके वसाम्यहम् ॥ 6 ॥
वहुरुपाणि धृत्वाह सहभोग तु दैवतैः । इह भुक्त्वा दिविस्थोपि सह मुच्ये विरिञ्चना ॥ 7 ॥
इतिमद्वैभवाहर्तुः भुविप्राप्य च(स्य) मद्गतिम् । या गति प्राप्य मोदन्ते तामप्यस्य ददाम्यहम् ॥ 8 ॥
इति मद्वैभवगति श्रुत्वा मद्भक्ति सयुता । मत्पादाब्जगतिं याति मद्दयाविषयाश्च ते ॥ 9 ॥
एव श्रुत्वा विप्रवर्यात्सुगूढमाश्चर्यभूत मम वैभव तु । पुत्रचैतत्सुप्रसिद्ध कुरु त्व मित्रो यथैवान्धकार-
स्थमर्थम् ॥ 10 ॥ उक्तानि सर्व कर्माणि मम वैभवपर्वणि । सर्वे वदन्तु भद्राणि सदा पर्वणि
पर्वणि ॥ 11 ॥ तेषामिष्टानि पुष्टानि भविष्यन्ति न सशय । तेषां कष्टानि नष्टानि भविष्यन्ति
न सशय ॥ 12 ॥ सत्य सत्य पुनः सत्य चोद्धृत्य भुजमुच्यते । विप्रेणोक्त च यत्सर्वं तत्सर्वं च
मयोदितम् ॥ 13 ॥ हयग्रीव महोभाव ससारग्राहनिग्रहम् । मणिभास्वच्छुभग्रीव शृणु वन्दे
कृताब्जलिः ॥ 14 ॥ इत पर न वक्ष्येह परस्याक्षेपकारणम् । कुत शर प्रयोक्तव्योऽसुरस्या
योग्यबुद्धिन ॥ 15 ॥

3. वृन्दावनाचार्य प्रकरण श्लोक- (16-27)

तस्माद्वृन्दावनाख्यान मन्दाना शङ्कितु मुने । कन्दाशनेन्द्र रचित त दोष न ददाति च ॥ 16 ॥
 मन्मन. सन्निकर्षेण त्वन्मन स्मृति कारणम् । दिने दिनेऽभिजानीहि कानीह सुकृतानि ते ॥ 17 ॥
 मन्नेत्र सन्निकर्षेण नयन ते सुदर्शनम् । दिने दिनेऽभिजानीहि कानीह सुकृतानि ते ॥ 18 ॥
 मत्कर्ण सन्निकर्षेण त्वत्कर्ण शृणुतेऽनिशम् । दिने दिनेऽभिजानीहि कानीह सुकृतानि ते ॥ 19 ॥
 मज्जिह्वायुक्त त्वज्जिह्वाप्यहो मुखचन भवेत् । दिने दिनेऽभिजानीहि कानीह सुकृतानि ते ॥ 20 ॥
 मद्घ्राण सन्निकर्षेण त्वद्घ्राण जिघ्रतेऽनिशम् । दिने दिनेऽभिजानीहि कानीह सुकृतानि ते ॥ 21 ॥
 मद्धस्त सन्निकर्षेण त्वद्धस्त कुरुते कृतिम् । दिने दिनेऽभिजानीहि कानीह सुकृतानि ते ॥ 22 ॥
 मत्पाद सन्निकर्षेण त्वत्पाद चलते पदम् । दिने दिनेऽभिजानीहि कानीह सुकृतानि ते ॥ 23 ॥
 सर्वाणि करणानीति युक्तमत्करणानि ते । कर्माणि पुण्यरूपाणि कुर्वन्ति मम सन्निधेः ॥ 24 ॥
 तस्माद्वृन्दावनाख्यान मुकुन्दानन्दकारणम् । मन्दाना बोधनार्थीय कन्दाशन कृत त्वभूत् ॥ 25 ॥
 एव निशम्य मम भृत्य मुखाच्च सर्वं वृन्दावनस्य विभवं सुजनाश्च सर्वे । श्रद्धालवो वितत भक्तियुता
 भजन्तु सर्वेष्टद सकलपाप विनाशन तत् ॥ 26 ॥ मत्पाद स्मरणेनैव जनानामणिमादिता ।
 प्राणनाथ पद हित्वा कोणप भजते नु किम् ॥ 27 ॥

4. व्यासभक्त प्रकरण श्लोक- (28)

शिलास्था कुरु पुत्रेश बलात्कारेण मत्कृतिम् । स्थलांतरगता विद्धि स्वलाभार्थं च
 नाकिना ॥ 28 ॥

5. बहुभक्त प्रकरणं श्लोक- (29)

देवैरर्प्यथितास्वार्थं आतिनाशाय पार्थिवे । प्रार्थ्येति किमु वक्तव्यं सार्थीकुरुत
 मत्कृतिम् ॥ 29 ॥

6. व्यासभक्त प्रकरणं श्लोक.- (30-38½)

चरमाज्ञा समवेय परमार्थेति विद्विताम् । कश्च माचान्यथाबुद्धि परमानीतिरीयते ॥ 30 ॥ अहं
रमामि रामेण रमारमणरूपिणा । अहं पुष्पाणि कृष्णेन भाषित विष्णुरूपिणा ॥ 31 ॥ अहं
पृच्छामि मत्स्येन सच्छास्त्राणि प्रसङ्गत । गच्छामि कच्छपेनैव स्वच्छरूपेण स्वेच्छया ॥ 32 ॥
वराहेण करारोहे नमितोह च राहुणा । नृसिंहेन कृतस्नेहे सैह्यिकेयेन पूजितः ॥ 33 ॥
वामनेनच सन्माने कामेनापि सुमानित । भार्गवेणैव चानर्घे माने सति च स्वर्णिना ॥ 34 ॥
गर्गादि मुनिभिः सार्धं श्रद्धयाराधितोऽस्म्यहम् । बुद्ध प्रबुद्ध सिद्धेशो ऽबद्ध बुद्धिप्रबोधक ॥ 35 ॥
बौद्धराद्धान्तसिद्धार्थं देवाना बोधयत्यलम् । स देवो वरदो मह्य कदाचेह समागत ॥ 36 ॥
इति मामुक्तवान्सूक्त स्वपादेचापदात्यजत् । कल्की सङ्कल्प ससिद्धो म्लेच्छमूलकुलान्तकः ॥ 37 ॥
अनल्पमपि चालस्य चालयामास लीलया । एव दशावतारेषु दुर्दशारहितेषु च ॥ 38 ॥ सदा
सुशरण प्राप्य तद्दासत्वमवाप्तवान् ॥ 38½ ॥

7. विप्र प्रकरण श्लोक - (39-43½)

पूर्वं मयोक्त श्लोकेषु सांशायिकमति त्यज ॥ 39 ॥ त्वत्कर्णभरणमुद्दिश्य मणिव्यत्ययतः कृतम् ।
अहं ब्राह्मण ते वामकर्णसंस्थित सन्मणिम् ॥ 40 ॥ पाणिना दक्षिणे कर्णे न्यस्य तद्गतकामणिम् ।
वामकर्णे पुनर्न्यस्य मम पुण्यवचांस्यहो ॥ 41 ॥ अथोपदिष्टवानस्मि स्पष्टं मद्धस्तकर्म ते । कर्णे ते
दक्षिणे विद्वन् पश्य हस्तेन सस्पृशन् ॥ 42 ॥ इतीदं विद्धि सद्बुद्धे वृद्ध मद्धस्त कर्म च । शुद्धभावेन
मामद्धा भज क्रोधमिमं त्यज ॥ 43 ॥ अन्वाहहमहोस्वर्गं सहदेवैर्वसाम्यहम् ॥ 43½ ॥

8 बहुभक्त प्रकरण श्लोक- (44-44½)

इदमाश्चर्यवृत्त मे श्रुत्वा सर्वेपि गर्विता ॥ 44 ॥ चर्वित मे मया सर्वं गर्वं त्यजत
शीघ्रत ॥ 44½ ॥

9 वृन्दावनाचार्य प्रकरण- (45-60½)

कर्तुं चाकर्तुमप्येवमन्यथा कर्तुमेव च ॥ 45 ॥ समर्थोह न सन्देहश्चेश्वरस्य सदाज्ञया । इति पूर्व
मया प्रोक्तमनुसन्धत्स्व बुद्धिमन् ॥ 46 ॥ मार्तीण्ड रथमारुह्य स्वाण्डार्तेन सुमानित
शरकाण्डज मातृणा करि(र)काण्डेन पूजितः ॥ 47 ॥ भानुमण्डलगं विष्णु कोनु ब्रह्माण्ड सस्थित ।
दोर्दण्डादर्वयन् साक्षान्माविनाण्डस्य शक्तिमान् ॥ 48 ॥ सूर्यस्य रथमाश्रित्य वीर्यस्य परमात्मनः ।
आर्यस्यापि ममास्यान्त कार्यस्यान्त गतं मया ॥ 49 ॥ एव सुष्ठु रथे तिष्ठन् पृष्ठत परमात्मनः ।
काष्ठान्त यामि कामेन स्पष्ट पश्यश्च सज्जनान् ॥ 50 ॥ शिम्शुमार समासाद्य कसमारेण चादृत ।
सम्सरामि पुनर्नाह कसरामीति याचये ॥ 51 ॥ सदेवो वरदो मह्य करदाय महाप्रभुः ।
स्मरदाश्रित दुष्कर्म विददार हरिः स्वयम् ॥ 52 ॥ तत्पुच्छान्त न पश्यामि स्वर्गमूर्तेर्महात्मनः ।
पृच्छामि स्वच्छतत्त्वानि तत्पुच्छगत तेजसाम् ॥ 53 ॥ सचोपदिष्टवान् स्पष्टं ज्योतिर्मण्डल-
मण्डनम् । ध्रुवादि सर्वलोकाना पालकत्वं स्ववैभवम् ॥ 54 ॥ एवं क्रमेण सर्वाणि ज्योतीषि-
गतवानहम् । तेजसा सर्वचक्षूषि विमुञ्चन् विप्पवनुज्ञया ॥ 55 ॥ तिष्ठन् सूर्याभिमुख्येन कण्ट
कुर्वन् अध सदा । स्पष्ट तप्ये महात्मान दृष्टयाचेक्षन् तमीश्वरम् ॥ 56 ॥ रथे तिष्ठन् पूथुग्रीव
(तथो ग्रावान्) वृथाग्रह सुनिग्रहम् । ध्याये माया विना काय पातयित्वा च दण्डवत् ॥ 57 ॥
श्रेयोयास्ये त्वयावार्य मयोक्तं सत्यतः कुरु । इति सम्प्रार्थयन्नित्य श्रुत्यन्तेषु विचारयन् ॥ 58 ॥
कृत्य सर्वतु हित्वाह स्तुते कृत्य करोमि ते । प्रभुस्तदा प्रसन्नात्मा प्रवर्णं मा प्रकृष्टधी ॥ 59 ॥
प्रावोचत्सुप्रसन्नोस्मि प्रकृत्या मोचये प्रिय । इति मामुक्तवान्सूक्त स्वपादेचापदायजत् ॥ 60 ॥
पस्पर्शगात्र नेत्रान्तैः दृष्टवान् स्तोत्रमात्रत ॥ 60½ ॥

10. शेष प्रकरण श्लोक (61-90)

कार्तकीति- कृपापात्रतया हीनस्य पुत्रक ॥ 61 ॥ त्वमप्येवं प्रसन्नास्य प्रसन्नीकुरु त हरिम् । गुरुं मा
मावमस्थाः त्वं कुरु कार्यं मयेरितम् ॥ 62 ॥ आलस्य न कुरु त्व हि पालयिष्येहमञ्जसा ।
कालक्षेपो न कर्तव्यः स्वालय ते भविष्यति ॥ 63 ॥ क्लीबोक्त्या स्वालयञ्चेति तवालस्याङ्ग-

विप्यति । पालयामि बलादेव कालायाम्यपमृत्युताम् ॥ 64 ॥ तस्मान्माभी कुयाराज ह्यशुभान्च
 शुभात्मक । सभासु भास्वर वाक्य भावगर्भं तु बोधय ॥ 65 ॥ बुद्धिमान्पव सिद्धेश भद्रा
 कुरु बुद्धे मयि । विप्रस्य तनुरेवेय मत्तनुर्नत्रि संगय ॥ 66 ॥ अतएव स्वतो विप्र स्व कृत्या
 वक्षित मत्कृतिम् । सुकृतिचास्य विप्रस्य स्वकृत्या माधयाम्यहम् ॥ 67 ॥ तस्माद्विप्राय
 दातव्य क्षुधितायान्नभुत्तमम् । सकुटुम्बाय दारिद्र्यात् क्रुद्धाय शुद्धाय च ॥ 68 ॥ अन्नकामाय
 चरते कृशायेति श्रुतौ सुत । पश्यान्नदानमाहात्म्य मानसिद्धमनन्तरम् ॥ 69 ॥ अर्थ
 जानतः पुत्र कुतो वक्ष्ये निरन्तरम् । मानत प्राप्त धर्म त मा त्यज त्व सुतोत्तम ॥ 70 ॥
 अह नमामि कामेन मानवायान्नदाय च । दानवा अपि यास्यन्ते चान्नदानासुसद्गतिम् ॥ 71 ॥
 अन्नस्य नाम्नाचानन्तोप्यतिपन्न करोति च । जीवाना जनने कोनू मानसिद्ध परित्यजेत् ॥ 72 ॥
 अन्नश्च भूतानि जायन्ते जाताश्चास्तेन वर्धन्ते । अद्यतेऽस्ति च भूतानि तस्मादन्न तदुच्यते ॥ 73 ॥
 एवमन्न निमित्तं च कृत्वा तत्तत्करोति च । अन्नतोऽपि तथास्तेन माहात्म्यं स्वस्य याति च ॥ 74 ॥
 अतो अन्नस्याविनाभावात् जीवाना जीवमानता । अन्नानि चैव जीवाना कानने वासिनामपि ॥ 75 ॥
 जीवमानप्रदान्येव किमु ग्रामनिवासिनाम् । अतोऽन्न सदृशो मानो जीवाना नैव विद्यते ॥ 76 ॥
 मयोक्तमन्नतत्त्व च शृणुते योऽनिश सुत । अन्नं च लभते पूर्णमनन्त चापि पश्यति ॥ 77 ॥
 इदं कथं सन्धत्ते अनुपपत्तिरथात्रतु । इति मावित्त जीव त्व कथनं वापि मानव ॥ 78 ॥
 यद्येव वदसे विद्वन् मद्दन्दनं विधि कुरु । क्रुद्धश्चेत् छिन्धिक्त्रोद्य त्व भिन्धि दुर्बुद्धि पद्धतिम् ॥ 79 ॥
 नोचेद्गच्छस्व दूरतु दारं प्रति सदा कुरु । द्वार राज्ञा पुनर्गच्छ धीरवादमपा(यो) कुरु ॥ 80 ॥
 अथापि वक्ष्ये ते काम कथाक्रमं विधि बुध । सुधीणस्त्व वृथाक्षेपो भिक्षामात्र ददस्व मे ॥
 विप्रान्तर्यामिणं पूर्णं पुण्यस्य तु गुणार्णव ॥ 81 ॥ अहं विप्रमुखेनैव चान्नं भोक्ष्यामि नान्यथा ।
 अनेक वैभव चापि मत्तन्दनमुखेनतु ॥ 82 ॥ विना नान्यत्र भोक्ष्यामि चान्नमात्रं तु तन्मुखे ।
 तस्माद्विप्राय दातव्यं त्रातव्यश्च सदा द्विज ॥ 83 ॥ साचिद्व्यं कुरु वाण्याच वक्तास्यात्सर्वएव च ।
 अनेक मूर्ति सम्पुक्त कीर्ति सन्तति सयुतः ॥ 84 ॥ प्रार्थयामि हयग्रीव स्वार्थं यास्यामि न्यामिनम् ।
 मूर्त्यैकया प्रार्थितया परेशच स्वार्थेषु सक्तैः कृतकृत्य बुद्ध्या । आर्तिं च हत्वा परमर्थरूपं कर्तुं स्वराभ

हयकन्धरस्य ॥ 85 ॥ नमामि कामेन विना वदामि नामानि तस्यैव सुमानवाग्रच । ध्यायामि
मायामपि कामितप्रदा त्वयामत सूक्ष्मतर हृदिस्थितम् ॥ 86 ॥ शतं शतं च पद्माना प्रत्यध्याय
गत कुरु । शुभश्रुतकथं त्वं च भव नि सशयो भव ॥ 87 ॥ अहमेकेन रूपेण शोकं परिहरन्
सदा । श्लोकान् वक्तुं प्रविष्टोऽहं काकबुद्धौ द्विजोत्तमे ॥ 88 ॥ तथैकेनैवरूपेण मत्तोके च प्रविश्यतु ।
लोकस्य दर्शनात्सद्यः गोकं परिहराम्यहम् ॥ 89 ॥ देववृन्दसमायुक्तो मदृन्दावन सस्थित ।
सदृन्दाना प्रयच्छामि चेष्टवृन्दानि सर्वदा ॥ 90 ॥ एतत्सर्वं स्वप्नद्वेन गवं हित्वा सर्वं
विप्रवर्यास्यजेन । श्रुत्वा चोर्व्या सर्वं गुर्वादि देवान् दृष्टवोर्वशी यान्तु मां मानवेन्द्रा ॥ 91 ॥
इदं वृन्दावनाख्यानं ये पठन्ति मनीषिण । मुकुन्दावनमेवास्तु तेषां कन्दाशनाज्ञया ॥ 92 ॥
इदमर्पितमेवास्तु हयशीर्षस्य पार्षदात् । सम सहस्रशीर्षस्य सूक्तस्य पुरुषात्कृतम् ॥ 93 ॥
यच्छृण्वता भक्तिरुदार सद्गुणे हरौ हरेर्लोकगते तथामयि । भवत्यहो सर्वशुभाप्तिं सम्मती
ददात्यजस्रं सुत सत्यमेव तत् ॥ 94 ॥

ॐ इति श्री ब्राह्मणस्वाप्नवृन्दावनाख्याने अलौकिकविभागे वैभवपर्वणि पञ्चमोऽध्यायः समाप्तः ॥

॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अथ षष्ठाध्यायः

1. शेष प्रकरण- (1-49½)

हरि ॐ ॥ तथैव नन्दने पुण्ये वने नन्दनमानित । इन्द्राण्येन्द्रेण चानन्दो मन्दाकिन्या रमाम्यहम् ॥ 1 ॥ तथापरेण रूपेण मेरौ नारायणार्चक । सुशणां शरणे रम्ये करणैर्मरणातिभिः ॥ 2 ॥ मुक्तोयुक्तोहरेर्भक्त्या शक्त्या सूक्त्या च शक्तिमान् । पृक्तस्तुषारैर्नेत्रोत्थैः प्राक्तृष्णा त्यक्तवानहम् ॥ 3 ॥ तत्रचैव चिर रम्ये रमारमण सारणे । कारणञ्च विनारीणा शरण यामि चारणै ॥ 4 ॥ एवं मेरौ सदाराभे चाराधन परायण । नारायणस्य चरणे मरणातिं जहामि च ॥ 5 ॥ तथैकेनैव कालेन कैलासे निर्मलाचले । सालवृक्ष शतालोले कोलादि मृगचञ्चले ॥ 6 ॥ पालिते बालरूपेण कालन कुर्वता (कुर्वता) सताम् । लोकेश पालकेनापि लालितोऽह न सशयः ॥ 7 ॥ हे नन्दन पुनः श्रीमन् ममानन्द प्रदो भव । मद्दास सङ्गोत सस्थ सत्पद्यानि सदा शृणु ॥ 8 ॥ सङ्गी- तस्यानुकूल्येन त्वङ्गीकुरु पदान्तरम् । प्रसङ्गीकुरु तस्यार्थ सत्पद्यानि सदा शृणु ॥ 9 ॥ विप्रस्य दोषेण कानिचित्पद्यानि मनासि न । शब्दमान विरोधीनि कृण्वन्ति शृणु नन्दन ॥ 10 ॥ अथापि विप्रवर्यस्य दोषो नास्ति शृणुष्व तत् । जागृत्कृति ग्रहेवापि त्वग्रहो जायते सुत ॥ 11 ॥ स्वप्नग्रहण शक्तौ च पश्य विप्रचमत्कृतिम् । तदपि ब्राह्मणस्यास्य मदनुग्रहतोऽभवत् ॥ 12 ॥ सदनग्रह माहात्म्य त्वद्दृष्टिस्थ सदा कुरु । अथवानुसशाम्यत्र प्रकृतं पुत्र तच्छृणु ॥ 13 ॥ कृच्छ्राक्षास्ति ममैवेह तथा चापि न सशयः । अहमेकेन रूपेण स्वर्गेऽनर्घ्यं न वर्धरम् ॥ 14 ॥ दीर्घज्ञान दिशाम्यद्वा गगदीना न सशयः । यमोपि कमनीय मे रूप दृष्ट्वा मनोरमम् ॥ 15 ॥ कपुमानीदृशोऽस्माक लोक नाक त्वमागत । इत्थ पृच्छत् प्रचेताश्च सुचेता अपि काश्चन ॥ 16 ॥ स्त्रियोऽप्यात्रेय मुख्याश्च कोत्र सुत्राम मानित । तदापिकमनीय मे रूप दृष्ट्वा मनोभवम् ॥ 17 ॥ मेनेरतिः स्वभर्तार कामार्ता रूपसम्पदा । एव स्त्रियश्च सर्वास्ताः उर्वश्याद्या सुगविता ॥ 18 ॥ गुर्वीदृष्टास्तु स्वाविष्टाः प्रहृष्टा रूपसम्पदा । वासिष्ठानथ दृष्ट्वा ताः पृष्टा कामेन तुष्टिदाः ॥ 19 ॥ अष्टाध्यायात्मक चैतत्कण्ठान् परिहरिष्यति । काष्ठान्ते कुर्वता ख्याति शिष्टानामिष्टद सुत ॥ 20 ॥

रामोऽपि तत्र मा दृष्ट्वा कामेन रहित मुनिम् । सुमनोहर मे नित्य भृत्यो भव समीपगः ॥ 21 ॥
 इति मामुक्तवान् सूक्त स्वपादेचापदा त्यजत् । एव यमसभामध्ये समवर्ती सुविस्मितः ॥ 22 ॥
 कुमारभच मां दृष्ट्वा स मारोऽपि सुलज्जित । नश्ये परकीयाश्च सुरकार्ये विवर्जिता ॥ 23 ॥
 स्वकीया अपि पाकीया प्रकीर्य मम पूजनम् । शरण मरणातीत करुणाकरमञ्जसा ॥ 24 ॥
 तरणि मोहसरणे स्फुरणं करणं च मा । आगतः स्वागतोक्त्याच का गति पापिनामिह ॥ 25 ॥
 इत्यपूच्छन् स्वच्छतत्त्व कुरिसत कर्मतत्पजु । ऋक्चच्छेदन चापि छित्त्वा सर्वे दिव ययु ॥ 26 ॥
 इत्येव नरकोत्तार त्रातार सर्व सज्जनान् । श्रुत्वा हित्वा तु कामार्ति नरक यान्तु मत्पदम् ॥ 27 ॥
 मम स्वप्ने तव स्वप्ने चास्य स्वप्ने वदत्वयम् । तर्हि विप्रस्य तत्स्वप्न सत्य लोके भविष्यति ॥ 28 ॥
 इत्यविश्वासतः पुत्र ये वदन्ति कुबुद्धय । तेषा षाण्प्रदास्यामि दासानामपि शाश्वतान् ॥ 29 ॥
 कुतो वक्ष्ये भवस्वप्ने मूर्ति मायास्व पातकिन् । सुत मेऽकुमति प्रेत वृथा प्रेरितवानसि ॥ 30 ॥
 श्रद्धाहीनं कुबुद्धे त्व वृद्ध त्याजितवानसि । सर्वज्ञोऽह न सन्देह कुमतिज्ञो दुरात्मनाम् ॥ 31 ॥
 सुमतिज्ञ सता चापि तत्त्वज्ञोऽह विशेषत । सर्वत्र तव विश्वास ह्याविश्वास कुतोऽत्रतु ॥ 32 ॥
 अविश्वासोत्र ते सम्यक् यदि वा तर्हि सर्वत । अविश्वासो भवत्येव तव सत्य मयोदितम् ॥ 33 ॥
 विश्वासस्तत्रैवपुत्र ह्याविश्वासः कुतोऽत्रतु । सर्वे मयोक्ता श्लोकास्ते शोकमूलस्य नागका ॥ 34 ॥
 वाकवाक्यानीव पुत्र माकुह त्व परेरितः । विप्रोऽय मम सद्बुद्ध्या शुद्धान्त करणोऽभवत् ॥ 35 ॥
 श्रद्धायुक्तो मयोक्तेषु वृत्ति याञ्चना करिष्यति । यावदीश्वर दत्त वै तावतैव सुखी भवेत् ॥ 36 ॥
 मत्प्रेरणाबल पश्य ब्राह्मणे पुण्य कीर्तन । कारण च ऋणान्मुक्तौ मत्कारुण्य विना नहि ॥ 37 ॥
 एव कृते ह्याविश्वासे ह्यालमेतावतासुत । कृतेन मम सत्पुत्र स्वस्तितेऽस्तु कुतोऽशुभम् ॥ 38 ॥
 विप्र प्राणावधिर्यावदित्युक्त दुण्य रूपिणा । कण्वादि मुनि मध्येतु शृण्वद्द्य मम मानसम् ॥ 39 ॥
 स्वर्गागमन पर्यन्तमृत्सर्गोऽत्र न सशयः । निर्गतोद्य भवाम्यद्या वाक्सर्गादिपवादतः ॥ 40 ॥
 यथा गच्छन् गज शीघ्र गोक्षुरादचपवादतः । न गच्छति पुन शीघ्र दुर्वादिगज सिंहा भो ॥ 41 ॥
 तथाहमपवादेतु निवृत्तो वाग्विसर्गत । अत्रापवादक पुत्रह्याविश्वासोऽस्मदीयक ॥ 42 ॥
 तस्मान्प्रतिज्ञा हान्यादि दोषो मम न कश्चन । कदाचिदेव वक्ष्यामि कार्ये तु प्रस्तुते सति ॥ 43 ॥

इति पूर्वं मयाप्रोक्त मनुसन्धस्व बुद्धिमन् । ममेहन्त्रीणि रूपाणि शिष्टानि तुष्टानि च ॥ 44 ॥
मन्पुत्रे कृत पाण्डित्ये विप्रे वृन्दावने सदा । यथा वायुस्तवायुष्य वृद्धये वर्तते त्वयि ॥ 45 ॥ तथाह
वर्तयाम्यत्र विप्रे पुत्र न सशय । मे शुद्ध वृद्ध विप्रोऽयमतिमुग्ध स्वकार्यतः ॥ 46 ॥ कृद्धस्त्वं
माभस्वाद्च श्रद्धायुक्तो बुधे मयि । सत्य वच्मि हित वच्मि सुत वच्मि पुनस्तव ॥ 47 ॥ विप्रोय
वर्तते वृत्ति कुत्र यास्यति मत्प्रिय । विधवाश्रुत तेऽद्यैव विधिश्च विमुखो भवेत् ॥ 48 ॥ द्विज
कार्यतमद्रोहात् द्विजकार्यं विरोधिनः । सुखिन सन्तु मद्भक्ताः शश्वज्जीवन्तु मत्प्रिया ॥ 49 ॥
अति सौभाग्यवन्तश्चसन्तु भक्तियुता हरी ॥ 49½ ॥

2. विप्र प्रकरण श्लोक - (50-58)

मम वृन्दावने पुण्ये कमनीय तु मा स्मर ॥ 50 ॥ श्रम हारिणमज्ञात्वा सुमनास्त्व न गच्छह ।
एव बुद्धौ सदा शुद्ध श्रद्धा कुरु धिया तव ॥ 51 ॥ क्रोध त्यज द्विजाद्यैव भज मा भुजगेश्वरम् ।
अहं तवाहित नैव वच्मि किञ्चन काचन ॥ 52 ॥ व्यथा ते मास्तु नास्तीति गुरुदैव वदन्ति तैः ।
मत्सुतस्य सुविश्वास पश्य त्व विप्रसत्तम ॥ 53 ॥ सीतापतेश्च भक्तस्य व्यास शेषस्य चैव हि ।
चतुर्णामपि विश्वासे स्वर्णं लाभ यथा तथा ॥ 54 ॥ कर्णेश्राव्य भवत्येव वर्णात्मकमिदं वचः ।
मत्प्रेरिताः सुविश्वास कुर्वन्त्येते न सशयः ॥ 55 ॥ पश्यन्ति विश्वास फल मैहिकामुष्मिक चयत् ।
वर्णात्मकमिति प्रोक्त कर्णेन शृणु नन्दन ॥ 56 ॥ स्वर्णवर्णं शिलायां मे चीर्णेन लिखीतं कुरु ।
वर्णना ब्राह्मणाद्याना कर्णेश्राव्य तथा कुरु ॥ 57 ॥ स्वर्णलाभाय ते पुत्र शर्मणे च सदा तव ।
सत्य सत्य पुन सत्यमुद्धृत्य भुजमुच्यते ॥ 58 ॥

3 वेदनिधि प्रकरणं (59-64½)

शस्त शस्त कुरु क्षिप्रं विप्रस्य न मृषावचः । शीघ्रेणाहन्तु गच्छामि व्याघ्रादिभय कम्पिता ॥ 59 ॥
प्राग्र्याथ गौर्यथारण्ये स्वाग्र्या मूर्ति भजामि ताम् । अविश्वासेन सर्वेषा उव्यमित्यन्त पापिनाम्
॥ 60 ॥ तेषामाकर्षण काले यमदूतैश्च कारयन् । तस्मान्नरवर श्रेष्ठ प्रेष्ठ मे सर्वदा मठे ॥ 61 ॥

बुद्धि सौष्टव सम्युक्तान् श्रेष्ठानङ्गी कुरु स्फुटम् । इयं तव शुभा बुद्धिः कियन्तः कुजना भुवि ॥ 62 ॥ नयन्तो नरकावास स्वय तेऽपि पतन्त्यहो । कविता ब्राह्मणे नास्ति सविता वेत्ति सर्वथा ॥ 63 ॥ भविताऽथापि लोकोऽयमयुत शरदा शतम् । मयाऽङ्गीकृत विप्रोऽय प्रेत्य पुत्र सुखी भवेत् ॥ 64 ॥ कात्र हानि कृताचास्य परैर्हस्ये कृतेऽप्युत ॥ 64½ ॥

4 विप्र प्रकरण श्लोकः— (65-66)
ब्राह्मणाधम मद्वाणी निर्गुणान् प्रति माभण ॥ 65 ॥ गुणिना भण सद्वाणी नोचेत्प्राणान् वृणोमि ते ।
काण काण गुणैर्हीनोऽप्यणीकुरु कुमानवम् ॥ 66 ॥

5 वेदनिधि प्रकरण - (67-101)
मत्सन्निधाने सति नन्दनाग्र्य वृन्दावने सुन्दरमन्दराभे । वृन्दारकेन्द्रं सहवेन्द्रियेशो वीन्द्रादिदेवैः
सहसन्निधत्ते ॥ 67 ॥ मयि गच्छति सत्युत्र देवैः सह मनीश्वरैः । परिगच्छति स्वच्छन्दोऽप्यनेकात्म
सुमूर्तिभिः ॥ 68 ॥ अन्वय व्यतिरेकानु विधायित्वेन तस्य मे । कस्यचेदृश माहात्म्य पश्य लोके
सुचक्षुषा ॥ 69 ॥ तस्माद्विश्वासे प्रयास्यामि सुविश्वासे वसाभ्यहम् । तव श्वासप्रणेतोऽहं भविष्यामि
समाकृतिम् ॥ 70 ॥ अविश्वासे प्रयास्यामि सुविश्वासे वसाभ्यहम् । तव श्वासप्रणेतोऽहं भविष्यामि
न सशयः ॥ 71 ॥ तस्मादायुष्य वृद्धयै ते शुद्ध विश्वास सस्थितिम् । कुरु श्रद्धायुतो नित्य
कोऽद्धावक्ता च मा विना ॥ 72 ॥ सहोदर च हित्वापि कविः स्या त्वन्मुखे सदा । एतच्छ्रुत्वा
रहस्य मे परस्य सुयशस्विनः ॥ 73 ॥ विप्रस्य शश्वदुक्त्याच विश्वास कुरुमकृतौ । दर्वीकरो
गवितोऽपि गरवीर्येण गारुडैः ॥ 74 ॥ गा गतोऽपि न गन्ता च स्वांगति सौगतो यथा । तथैव तव
विश्वास विश्वस्त प्रस्तुता गतिम् ॥ 75 ॥ हित्वाशस्ता स्थिति प्राप्य त्वत्कृता सम्स्थितोऽभवं ।
तवादराख्य रोधेन प्रतिरुद्धो भवामि च ॥ 76 ॥ त्वदाराधित पादाब्ज सुधा सागरगो यथा ।
अभव शुभमेव त्वमभय चापि मद्भुव ॥ 77 ॥ लभ मे भव सम्प्रीति भाजो भव्य भवेषुच । इत
पर परैरुक्ता रिक्ता विश्वासे कृतौ ॥ 78 ॥ न्यत्कृता तर्किता सद्भिः स्वीकृता न कुरु प्रिय ।
काकोदरो यथा लोके तोकोदर प्रपूरणम् ॥ 79 ॥ भेकोदरगतान्त्रैर्वल्मीकोदर गतोऽपि सन् ।

कुशते निरतस्तच्च स्मरते हरते नरैः । हरन् तु त्वरते रन्तु पुरते क्रियते च सः ॥ 80 ॥
तद्वत्खलोऽपि मलभाण्डमजाण्डकोशे स्वस्योदर तु तरते परपीडनाच्च । नित्यं कलत्ररनिमान् भवतीह
पुत्र प्राणान्परस्य हरते नरके चरिष्यन् ॥ 81 ॥ अप्राकृत प्रवक्ष्यामि विप्रान्तर मुखेन च ।
सुप्राकृत मनेनैव सम्प्रार्थय सुताशुमाम् ॥ 82 ॥ शिष्टानि तुष्टानि चेति वर्णन्यूनत्वतः सुत ।
सन्निधानस्य न्यूनत्व क्रमाज्जानीहि मानव ॥ 83 ॥ वृन्दावने यादृश तु तादृश नास्ति नन्दने ।
नन्दने यादृश धीमन् तादृश नास्ति ब्राह्मणे ॥ 84 ॥ अधिष्ठानस्य माहात्म्य दातु वृन्दावने सदा ॥
वृन्दारकेन्द्र सन्दिष्टो मन्दस्मित वसाम्यहम् ॥ 85 ॥ त्वयि सच्छास्त्र वक्ताच व्यक्त व्यक्तमता
वर । त्यक्त्वा सर्वाणि कृत्यानिभृत्यान्नग्रहकातरः ॥ 86 ॥ यस्यामि मनसा श्रीमन् दासो
व्यासस्य शासनात् । श्वासरूपेण चावासः श्रीशस्यापि भवाशुच ॥ 87 ॥ शास्त्रार्थज्ञ कृतार्थ मा
त्राता त्व सर्वदात्र तु । कुबेरोप्यथ मा दृष्ट्वा सभेरीश्व आदरात् ॥ 88 ॥ गम्भीर स्तोत्र सत्ताद
सुभीरु सन्नपागतः । गृह्णन् पाणि गुणिन् धीमन् मणिकीर्णानि मानव ॥ 89 ॥ ददौचाभरणान्याशु
चरणे मणिराशिकम् । स्वग्रह वेश्यामास सगृह्णन्नेव मे करम् ॥ 90 ॥ प्रगृहीतमति प्रेम्णा जगृहे
मम पादुके । कुबेरस्त्वथ मा दृष्ट्वा सुवीरोऽपि सुविस्मित ॥ 91 ॥ त्रयी विरोधिन हत्वा
कवीश्वरमुपागतम् । यथा करोति वेदस्य निर्भय भारतीपति ॥ 92 ॥ तथा करोषि लोकेश
प्रीति साधितवानसि । इति मामुक्तवान् भक्त्या मत्कृतिस्मृति मात्रतः ॥ 93 ॥ त्यक्तवान्
सर्वकृत्यानि श्रुत्वा तत्त्वानि मे सुत । अह निमिषमात्रेणानिमिषै सहितोऽगमम् ॥ 94 ॥ पश्यतामेव
सर्वेषा पाशिनो लीकमागत । प्रचेता अपि मा दृष्ट्वा सुचेताश्च विपश्चितम् ॥ 95 ॥
कुचेताश्चागत पश्चात् स्वच्छ याचितवान्मया । ज्ञान भानुनिभ मौनिन् मानेन सहित शनैः ॥ 96 ॥
अनन्तान्तमाहात्म्य सूचन लोचन यथा । काञ्चनेनाञ्चनं कुर्वन् मा छत्रं पापिनामिह ॥ 97 ॥
लाञ्छनैः प्राञ्चित जानन् वाञ्छित चाप्तवान्मया । तदादरेण सर्वेऽपि गर्विता अपि चर्वितम् ॥ 98 ॥
दर्वीकर पति पर्वण्याप्ता स्वर्वासिनश्च ये । साधुसाध्विति सम्भाष्य जगदुद्दर्शन च मे ॥ 99 ॥
स्वादु स्वादु पदैर्दिव्यै र्मधुरोक्ति समन्वितैः । एव ज्ञानोपदेश च मानवान्तक सन्निधौ ॥ दानवा
अपि तच्छृत्वा स्तुवन्तो मां दिव ययुः ॥ 100 ॥ एतत्सर्वं स्वप्नपद्येन गर्व हित्वा सर्वे विप्र-

वयस्यजेन । श्रुत्वा चोर्व्या शर्वं गुर्वादि देवान् दृष्ट्वोर्वशी यान्तु मा मानवेन्द्राः ॥ 101 ॥
 इदं वृन्दावनाख्यानं ये पठन्ति मनीषिण । मुकुन्दावनमेवास्तु तेषां कन्दाशनाज्ञया ॥ 102 ॥
 इदमर्पितमेवास्तु ह्यशीर्षस्य पार्षदात् । समं सहस्रशीर्षस्य सूक्तस्य पुरुषात्कृतम् ॥ 103 ॥
 यच्छृण्वता भक्तिरुदारं सद्गुणे हरौहरेर्लोकगते तथामयि । भवत्यहो सर्वशुभाप्तिं सम्मतीः
 ददात्यजस्रं सुतं सत्यमेवतत् ॥ 104 ॥

ॐ इति श्री ब्राह्मणस्वान्नवृन्दावनाख्याने अलौकिकविभागे वैभवपर्वणि षष्ठोऽध्यायः समाप्तः ॥

॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अथ सप्तमाध्यायः

1. वेदनिधि प्रकरण- (1-44)

हरिः ओ ॥ एव वै देवतालोके पाकशासन पूर्वकान् । दृष्ट्वा चाकाशगामीतु सत्यलोकमित्तोऽगमम् ॥ 1 ॥ तत्रैव निवसाम्यद्धा शुद्धान्तःकरण. सदा । बद्ध्वा हयग्रीवपद श्रद्धायुक्तश्च सुस्थिर ॥ 2 ॥ तत्रापि मा हयग्रीव श्रुत्यर्थ सर्वमेव च । ग्राह्यामास सर्वज्ञो वर्गे वर्गार्थतत्त्ववित् ॥ 3 ॥ “सर्गे सर्गे तथाह वै स्वर्ग यास्यामि मार्गयन् । घर्घरी तौ च दैत्याग्री मधुकैटभ सज्जितौ ॥ 4 ॥ तौ हत्वा सलिले काले लोकं निमित्तवानलम् । पालयामि कुलालोऽपि कलश पालयन्यथा ॥ 5 ॥ एव सृष्ट्याद्यष्टकं च स्पष्ट कष्टं विनाप्यहम् । श्रेष्ठ मुष्टकरोमीष्टा भक्ताना प्रेष्ठ सद्गतिम्” ॥ 6 ॥ इति मामुक्तवान्भक्त त्यक्त्वा सर्वं तु पातकम् । प्राप्त पदान्तिक स्वस्य शक्त्यायुक्त श्रुतिग्रेहे ॥ 7 ॥ सहस्रपद्य तत्पद्य तत्पदाख्य दलान्वितम् । तद्भाव सौरभ भुवं जिघ्रन् बिभ्रस्वमूर्धनि (बिभ्रतुमूर्धनि) ॥ 8 ॥ विप्रास्य सरसोद्भूतं तरसा सर्वं भूसुराः । शिरसा स्वरसोपेताः श्रियैतामरस परम् ॥ 9 ॥ धारयन्तु बुधागारे धारयन्तु सदारकाः । आदरै पादरजसा धूतपापाश्च येऽनरा ॥ 10 ॥ इत्थ ममोक्तिरेवेय कथ कृत्रिम वार्तया । व्यर्थता याति तत्त्वज्ञ पार्थिवेष्वपि सार्थिका ॥ 11 ॥ अतिगोप्यानि पद्यानि मयोक्तान्यपि कानिचित् । जनस्यायोग्यता दृष्ट्वा हुतवान् विप्रवाक्यत ॥ 12 ॥ अहं त्व विश्वासमेव भाविन भावनात्मक । भावयन् भानुमन्दीमन् अबुधानां हरामि च ॥ 13 ॥ एव नित्य प्रनृत्यन्वै सत्य कर्तुं मयोदितम् । तत्तन्मुखे प्रयत्नानि वक्रु तथ्य करोमि च ॥ 14 ॥ अह धवलगङ्गाया देवै. सह मनीश्वरै । अरुणोदय वेलाया स्नात्वा गच्छामि नित्यश ॥ 15 ॥ नराणां दर्शनं चापि स्पर्शनं च विमर्शनम् । सुराणा नैव धर्मश्च संभाषणमपि प्रिय ॥ 16 ॥ स्वप्नेपि चाप्सवान् श्रीमन् आयुःमन्त्रदेहिनम् । प्राप्नोति यदि वा तप नरकेचाप्नुयाद्ध्रुवम् ॥ 17 ॥ अथापि मे न दोष स्यान्नि सग वपुषो ऋषे । अधमर्षणतो दोष शोण्यामि तदप्यहम् ॥ 18 ॥ तस्माद्ववलगङ्गायामङ्गीकृत्य मनीश्वर । सङ्गीकृतावगाह सन् स्वाङ्ग यास्यामि नित्यश. ॥ 19 ॥ अथ ते वच्मि सत्य च प्रश्न मा कुरु मा प्रति । शिशनोदर पराणाच वाच न शृणु नन्दन

॥ 20 ॥ शोषये स्मृतिमात्रेण दोषं सर्वविपश्चिताम् । हयास्य कृया नित्य नयास्य चरणार्चनत्
 ॥ 21 ॥ प्रियास्यैव गति. प्राप्ता प्रयास्यामि न समृतिम् । हे पुत्र वृत्रहन्ताय विचित्र कृतवानहो
 ॥ 22 ॥ पित्राद् (दि) ष्टश्च स्वच्छत्र धृतवानवमूर्धनि । धन्वन्तरि भजे नित्य मन्वन्तरपतिं प्रभु
 ॥ 23 ॥ तन्वन्तरगतश्चाह नन्वन्तर गतोऽपि सन् । अमृताशुगत देव त्वमृताब्धि समुद्भवम्
 ॥ 24 ॥ अमृत पाययन्त मा अमृताक्त कमण्डलुम् । सदेवो वरदो मह्य तदैव प्रभुरव्ययः ॥ 25 ॥
 ददौच दिव्य विज्ञान मुदैव मम सेवया । “ श्रीपतिश्चोत्तमो नित्य सत्य जगति तत्कृतम् ॥ 26 ॥
 कत्थन तच्चमिथ्येति जल्पन्ति दितिजाः सुत । पूर्वं सुरासुरगणैरर्थितोऽह कथान्तरे ॥ 27 ॥
 तथान्तरे पुर्देवास्त्वमृतं चेतरेमृति । युद्धे देवै. सुसन्नद्धा विद्धा वृद्धविरोधिन. ॥ 28 ॥
 मुग्धा. सद्भावतो दुग्ध पयोधौ मध्यगाश्च ते । तद्द्वेषाद्द्वेषरूपास्ते मृषेति मम भाषितम् ॥ 29 ॥
 भाषन्ते शेषशायि च दोषीति सुषिरोक्तिभि । इति मामुक्तवान् सूक्त स्वपादेवा वदत्यजत् ॥ 30 ॥
 का पद्यान्तक दैत्यानामन्तक चापि त भज । अनन्तं त नतोस्मीश देशतः कालतश्च य ॥ 31 ॥
 गुणतश्च वदन्तो ये सन्त. कान्तं श्रिय सुत । वैद्यो धन्वन्तरिश्चाय चैद्यशापाख्यरोगहा ॥ 32 ॥
 चोद्य च कृतवान् मह्य चाद्यंतौ हृतवान्मम । भैषज्यं कृतवान्मह्यं वैषम्यरहितः प्रभु ॥ 33 ॥
 भैष्या (भैष्मी) पति प्रसादाख्य प्रेष्यस्य स महाभिषक् । एव ज्ञानामृत श्रीमन्नानृतं चोच्यते मया
 ॥ 34 ॥ कोमृति नानुयातीह मामृते त वदस्व मे । हयग्रीव प्रसादेन शुभमेव ग्रसिष्यसि ॥ 35 ॥
 भवग्राहाद्भय नास्ति शुभग्रह निरीक्षया । मत्प्रसादेन पुत्रेश सुप्रसङ्गी भविष्यसि ॥ 36 ॥
 कुप्रसङ्ग निराकृत्य सुप्रभाते प्रियो भव । नित्य वच्मि शुर्वि प्राञ्चं कच गृह्य वचो मम ॥ 37 ॥
 विचक्षणं विचार्यहिमाचार्य प्राक्चतुर्विधम् । तत्त्व तत्त्वविदा श्रेष्ठ मत्वा तन्मतमव्ययम् ॥ 38 ॥
 कृत्वाकृत्वाहमत्यन्त सुखी भव शमिन् सदा । वसामि नित्य श्रीशस्य सभायां सारवत्तया ॥ 39 ॥
 व्यासात् पाराशरात् सारतत्त्वानि स्मारितोऽभवम् । बदरीपुर वासेतु मदिरा पानत सुत ॥ 40 ॥
 कदरीकृत चारित्रान् विददार हरि. स्वयम् । नरनारायणात्पुण्यं शृणोमि मुनिमण्डले ॥ 41 ॥
 स्मरणात् सर्वपापघ्नात् करण मुक्तिपद्धते. । व्यासोऽपि दासाय विशाल बुद्धे. शशास मह्य जगदीश
 दास्यम् । सदा हयास्य समुपास्य श्रीशं शेषं सशेषं जगदासदासम् ॥ 42 ॥ विरिञ्चपूर्वं कविरञ्जितं

हरिं स्वरञ्जित मौनिजनै रथाञ्चितम् । स्मर जयत्व स्मर मार ख जनि यद्रञ्जितं त्वद्दयं
निरञ्जनम् ॥ 43 ॥ इति मामुक्तवान्यासो दास भासुय विग्रह । मन्दहासान्वितो नित्य इन्द्रे-
शोपि मा तदा ॥ 44 ॥

2 विप्र प्रकरण (45-81)

सुषिरोक्तिभिरित्युक्ते कषणोक्तित इत्यहो । भाषसे भेषज किं ते जिह्वाया अपि तद्वद ॥ 45 ॥
वातपित्तादि दोषाणा मेलने सति कालत । बालकान्सति मित्रादीन्प्रति कालयते यथा ॥ 46 ॥
तथा वदस्यन्यथा त्व कथा वक्ष्ये हरे रथो । तत्कथा मत्कथायुक्त सर्वथा मावृथा भवेत् ॥ 47 ॥
सैवते भेषज भाषा प्रेरयिष्यति नान्यथा । निर्दोषाणा मृषावाणी न भविष्यति सर्वथा । तस्माद्वक्ष्ये
कथा तथा प्रथितान्वय सभव ॥ 48 ॥ तिथौ तिथौ माकृथास्त्व व्यथा तात वृथा वृथा । तथा
तथा भवत्येव हरि कर्ता यथा यथा ॥ 49 ॥ हरेराज्ञा पुरस्कृत्य स विधिवर्तते विधौ । हरश्च
हरते सर्व स्वय चास्य स्थितौ तथा ॥ 50 ॥ गर्व हित्वा तु गुर्वर्थ गीर्वाणा सर्व एव च । गन्धर्वा
अपि गान्धर्वशौण्डा पण्डितमानिनः ॥ 51 ॥ हरि ययुर्मुरारि तच्चरण परमादरात् । सुरास्ते
किङ्करवराः शरण प्रापुरञ्जसा ॥ 52 ॥ करदा वरदायाथ स्मरदाश्रयदायच । परदारपरान् देव
विदारय क्रुधा रिपून् ॥ 53 ॥ विदारया सिधारया सुधारस मुदीरय । उदार सादरं धारा पदार
विन्दजाम्भर ॥ 54 ॥ इत्युचु सो चिर वाक्य श्रुत्युक्त प्राक्तन च ते । यौक्तिकं शौक्तिरूप्यत्व
मत चातात्विक जगु ॥ 55 ॥ इति संप्राथितस्य भक्त्याऽऽकृत्रिमयासुत । कृत्य तत्कृतवानत्र
चित्र हरि कृत बत ॥ 56 ॥ पारम्पर्येण राजत्व तदीयाना मदीरितम् । अतश्चिरेति धैर्यार्थ
पूर्व मे वागुदीरिता ॥ 57 ॥ तत्त्वज्ञाना मुनीशान शासन न विनाप्यनु । शर्नमेद्वचन जानन् धीमन्
मद्वचन शृणु ॥ 58 ॥ अह पूर्वेऽपि सर्वज्ञो गुर्वज्ञा त्वमगवित । शिरसा धारय प्राथ्यर्माभीश्वरज्ञोति
शीघ्रत ॥ 59 ॥ परदारति पूर्वोक्ता. गरदा स्वपतौ च या. । विददार हरि सर्वा असिधारा-
भिरेव ता. ॥ 60 ॥ तत्पर सह्रि स्वैर गर खङ्गात् न्यकृन्तत । वरद परदेशस्थे स्मरदाश्रयद-
स्वयम् ॥ 61 ॥ रामो राजीव नेत्रोसौ शवणावरजे यथा । करदा वरदायाथ स्मरदाश्रयदाय च

॥ 62 ॥ इति पूर्वं मया प्रोक्तमनुसन्धत्स्व बुद्धिमन् । वादिराजाग्रतः क्षुद्रराजकार्यं कुत सुत
 ॥ 63 ॥ वादीभूमृगराजोह वादिराजो हरिं भजे । इत्यपि स्वोक्तमेवात्र ह्यनुसन्धेयमन्वहम्
 ॥ 64 ॥ इति सर्वज्ञता शान्त स्वान्तस्थ कुरुचान्तकम् । मा तान सन्तत त्व च चिन्तयित्वा निकृन्तय
 ॥ 65 ॥ तस्यापि स्वोक्त दाढर्चार्थं स्वप्ने वक्ति रघूत्तम । कात्र शङ्कापि ते मास्तु शास्त्रज्ञ मम
 सत्कृतौ ॥ 66 ॥ उदार सादर धरा पदारविन्दजाम्भर । हृदादरान्मदीरिते हृदिस्थित सदा
 कुरु ॥ 67 ॥ इत्यह प्रार्थयाम्यद्धा बुद्धि सिद्धेश्वर हरिम् । प्रवृद्ध ज्ञान सशुद्ध समिद्धाग्निरिव
 ज्वलन् ॥ 68 ॥ अतस्तदीरित वाक्यमैहिकामुष्मिकं च यत् । ब्रह्मवीकुरु गुरुक्त चेत्यतो भवति
 ते शुभम् ॥ 69 ॥ तथैव शेषमुद्दिश्य यद्वाक्य च मदीरितम् । विश्वासे सति तद्वैस्यात् नस्याद्वा
 तदभावत ॥ 70 ॥ विश्वासिनामवश्य तु तद्वैस्यात्पश्य शोभनम् । स्वस्याविश्वासत शान्त
 नस्याद्वा कस्य दोषिता ॥ 71 ॥ विश्वासिना समाजे च न पश्यामि हि तादृशम् । यादृश व्यास
 भक्तेः तथा सीतापतेर्मतम् ॥ 72 ॥ तयो विश्वसतो वीशाधीश श्रीशोत्र शोभनम् । दास्यत्यसशय
 पश्य मत्प्रसादात् स विश्वकृत् ॥ 73 ॥ गुरु प्रसादतः कस्य फल न स्यादवश्यतः । करिष्यत्येव त
 त्स्वामी मत्प्रसादानुसारतः ॥ 74 ॥ प्रसाद मत्प्रसादेन प्रसाद स करिष्यति । क प्रसादमृते तस्य
 प्रसीदति न सीदति ॥ 75 ॥ तस्माद्गुरौ सदा धीर रति कुरु हरौ प्रिय । गुरुद्वारा प्रसन्नः सन्
 भरति त्वा रमापति ॥ 76 ॥ शुद्धसद्धर्मसिद्धाना पद्धतिं बुद्धिमान्कुरु । कुद्धो मद्धर्मरुद्धाना
 पद्धतौ 'स्तब्धता कुरु ॥ 77 ॥ सिद्धमद्धर्मं पद्धत्या श्रद्धावान्मधुसूदनम् । आराध्य बुधाराध्य
 विबुधेश्वर बुद्धिगम् ॥ 78 ॥ मधु कुद्ध न धीमान् यो गदाधाराहृत व्यधात् । अर्चिमर्गेण गत्वाह
 स्वर्चितः सर्वदैवतै ॥ 79 ॥ चचित्तरश्चन्दनै दिव्यै नर्च्छन्मा कोटि सद्गुणम् । ईश्वरस्य प्रसादेन
 सेश्वर जगद्ध मे ॥ 80 ॥ प्राश्रितचास शास्त्रेश मात्रासः सर्वथा तव । तमीश्वर भास्वर सूर्य
 शौर्यद ममेश्वर सर्व जगन्ममेश्वरम् । मुनीश्वरैः सर्व सुरेश्वरेश्वरै वशेकर सर्व महेश्वर स्मरे ॥ 81 ॥

3. वेदनिधि प्रकरणं (82-95)

अनन्तासन पर्यन्तमनन्त पद सञ्चरन् । अनन्तशयन दृष्ट्वा ह्यनन्त सुखमन्वहम् ॥ 82 ॥ अनुभोक्ष्ये

शनैर्वक्ष्ये मुने लक्ष्यं मनः क्षतिम् । तनुक्षतिं न वक्ष्येऽहं वक्ष्ये ननु मनः क्षतिम् ॥ 83 ॥ तनुक्षतिं
क्षमेनित्य क्षमे नाहं मन क्षतिम् । दक्षान्मन क्षतिं त्र्यक्ष क्षमते किं विचक्षण ॥ 84 ॥ मन्मनो
वेदना सद्यः पद्यैर्वक्ष्येऽत्र नन्दन' । त्वदग्रतो बुध्याग्रचस्त्व कुरुशीघ्रं तदग्रत ॥ 85 ॥ अध्यायान्
गुरु पद्याना स्वाध्यायान्न विनाप्यनु श्रद्धावाञ्छेव क्रुद्धोहं वृद्धमङ्गीकुरु प्रिय ॥ 86 ॥ शिलास्था
कुरु शीलाढ्य सालग्राशोऽमला कृतिम् । लोकेश पालयेऽसद्य त्वा बालं काल कालत ॥ 87 ॥
एतद्दुखेन मे सर्वं सुख मे पारलौकिकम् । विषमिश्रामृतं यद्वत् तद्वदेव भवत्यहो ॥ 88 ॥
एतत्कार्यत्रयं शिष्टमिष्टं कुरु यथेष्टतः । स्पष्ट मे मनसस्तुष्टिं शिष्टं साधय साधु भो ॥ 89 ॥
इतः परं न वक्ष्यामि कुतो वक्ष्ये निरन्तरम् । सुतान्तरं न पश्यामि मत मे साधकत्वलम् ॥ 90 ॥
हे पुत्र शास्त्रं वक्ताह स्तोत्रं कुरु ममात्रतु । हे मित्र पात्रभूतोय कात्र शङ्कातु कृत्रिमा ॥ 91 ॥
अन्यथा परं सौख्य मे दुःखा सभिन्नमेव हि । कोऽन्यथावक्ति तत्त्वज्ञ मन्मतज्ञ वृथाज्ञता ॥ 92 ॥
ब्रह्माण्डं समभाण्डं मे माण्डव्यमुनिं पाचितम् । शाण्डिल्यं शौण्डित्यं चान्न कौण्डिन्यं परिवेषितम्
॥ 93 ॥ चतुर्विम्बितं तच्च चतुर्मुखं सुर्वचितैः । चतुर्वेदोदितार्थैश्च चतुराश्रमं वर्तितः (भिः)
॥ 94 ॥ उपेन्द्रेण सहप्रेम्णा हच्युपतै गा इवाकरम् । उपभोक्ष्ये हच्युपेक्षातु हच्युपभोक्तृषु नास्ति
मे ॥ 95 ॥

4 विप्र प्रकरणं (96-101)

मम भोजनं सन्तोषं सुजनान्भुजं भास्करम् । कुजनान्भुजं सकोचं द्विजराजं ममात्मजम् ॥ 96 ॥
वदन्तं द्विजं ते कल्पं भुजं मञ्जनतां प्रति । मदजाड्यं रुजाहीनं द्विजाराध्यं भजा (जो) द्युतम्
॥ 97 ॥ मम भोजनं सन्तोषं ये शृण्वन्ति मनीश्वर । तेषामन्नानि सम्पूर्णानीति सत्यां फलं
श्रुति ॥ 98 ॥ मम भोजनं सन्तोषं ये च शृण्वन्ति नित्यं । तेषामप्यनिशं विप्रं सह भोजनमेव
च ॥ 99 ॥ इत्येकं श्लोकमेकेन न वदन्ति मनीश्वरा । पाकशासनं लोके च को न वक्ता च
नाकिमु ॥ 100 ॥ तेन ते भविता तोषो दोषोऽपि तदनादरात् । मदनादरतो यद्वत् द्विजं तोषय
याजय ॥ 101 ॥

5 वेदनिधि प्रकरण श्लोक - (-101 द्विज तोषय इत्यारम्य -110)

कुरु कार्यं त्रय शिष्ट परलोक सुख हरम् । अन्यथैतच्चिन्तयामि कान्त कातरता भवेत् ॥ 102 ॥
स्वान्तरस्था कुरुश्रान्ति मा तारय सुकार्यतः ॥ 103 ॥ एतत्कार्यं त्रय पुत्र शत्रु हास्याभिमन्त्रितम् ।
चित्र गुरुक्तमप्यत्र पुत्रेण न कृतत्विति ॥ 104 ॥ यादृशोह गुरुधीर तादृश शिष्यएवच । इति
मे हत देतेषा हास्य कुर्वन्ति नित्यशः ॥ 105 ॥ तस्मात्कुरु गुरुक्त ते मनसा स्मर धीर भो ।
कार्यत्रय त्रिकालेऽपि कदा कुर्या तदीरितम् ॥ 106 ॥ सत्य सत्य पुनः सत्य विप्रोक्तिर्नैवमेकृतिः ।
सत्य सत्यं पुनस्तथ्यमेतत्कार्यं त्रय सुत ॥ 107 ॥ तत्पाद कमल फुल्ल मदगले बध्यतेऽमल ।
उपलस्थल पर्यन्त मम निर्मल सत्कृतेः ॥ 108 ॥ अध्यायकृति पर्यन्त स्वाध्याय कुरु मदगतम् ।
बुध्दयारोहय मद्धार्यं वृद्ध विप्रमति प्रियम् ॥ 109 ॥ एतत्कार्यं त्रयस्यापि सुनिष्कृत्यर्थमेवच ।
प्रत्यय कुरु पुत्रेह मत्प्रिय विप्रसाक्षिकम् ॥ 110 ॥

6 सीतापति प्रकरण - (111-112)

हे सीतापति भक्तेश हातोक प्रति मे वद । होमेवा जुहु मद्वाक्य हूहगन्धर्व गानगम् ॥ 111 ॥
कार्यत्रय नष्टमासीत् पण्डितकाल व्रत चरे । ममेष्ट सिद्धिपर्यन्त कष्ट त्याजय भोजहे ॥ 112 ॥

7 वेदनिधि प्रकरण (113-127)

हे पुत्र तवचाप्तिश्चेच्छस्त्वा सीतापतेर्वचः । कार्यत्रय शात्रवाणा नैवहास्याश्रय कुरु ॥ 113 ॥
पञ्चवृन्दावने पुण्ये पुराण पञ्चलक्षणम् । पञ्चास्य वाक्य सन्दिष्ट त्वच कार्य भूरिशः ॥ 114 ॥
निर्विघ्नत कुरु त्वच ह्यविघ्न त्वग्निसन्निभम् । समारग्लानि भगनाता तद्रुजा रुणकर्मणाम् ॥ 115 ॥
अह निमिषमात्रेणानिमिषैः सह नैमिषे । मनुष्य लोकमायुष्मन् मनीशामि मुनीश्वर ॥ 116 ॥
नैमिषारण्यगस्यापि नो विषादस्त्वभून्मम । मनीषिणा मत वक्ष्ये सर्वं तव शृणोषि चेत् ॥ 117 ॥
मनीषिणा मन स्थं च भणेऽद्य शृणुनन्दन । गुणिनाऽपि स्वपुत्रेण मुनीनां स्वामिनस्तव ॥ 118 ॥
कृत्य नकृतमप्यत्र चित्र हरिकृतं बत । इति पृच्छन्ति मां नित्य सत्यं सत्यं मयोदितम् ॥ 119 ॥

मनयो नैमिषारण्य वासिनोऽपि निराशिन । मयि सन्मानिनो नित्य मुने तानपि तोषय ॥ 120 ॥
 त्रिभिः पुत्रस्य पुत्रत्व वित्त श्रुत्युक्तमेवच । कृत्यत्रय त्वमप्यत्र कृत्वा पुत्रत्वमाप्नुहि ॥ 121 ॥
 पुदित्याहुः पूयशोणादि भाज व्याजान्मया नोच्यते चात्मजाद्य । तस्मात्त्राता पुत्र इत्येव चात्र य
 कथ्यते सोऽपि त्वमेव नान्य ॥ 122 ॥ इत्येव पुत्रशब्दार्थं स्त्वय्येवास्ति सुपुत्रक । ततः कृत्यत्रय
 भित्र कुरु चित्र न च त्वयि ॥ 123 ॥ तस्मात्कृत्यत्रय पुत्र कुरु मित्र ममात्रतु । पुत्रशत्रोऽ
 सुमित्रस्य माऽत्र ते संशयो भवेत् ॥ 124 ॥ मम सन्तोषणार्थं च मुनीनां तोषणाय च । तव
 पुण्यार्थमप्यत्र कुरुष्व निपुणाद्य तत् ॥ 125 ॥ एव चेदहमेवात्र पिता तव न संशयः । त्वमेव
 मम पुत्रश्च नान्य कश्चन विद्यते ॥ 126 ॥ तुङ्गभद्रानदी तीरे गङ्गास्नान परायणः ।
 रङ्गनाथ प्रियार्थं च साङ्ग कुर्यां तपस्त्वहो ॥ 127 ॥ तुङ्भद्रा नदी गत्वा गङ्गा सङ्गा
 त्सुपुण्यदाम् । अङ्गनासेवितः स्वाङ्गैः साङ्गं कुर्यां तपस्त्वहो ॥ 128 ॥ एतत्सर्वं स्वाप्न पद्येन
 गर्वं हित्वा सर्वे विप्रवर्यास्यजेन । श्रुत्वा चोर्व्यां शर्वगुर्वदि देवान् दृष्ट्वोर्वशी यान्तु मा मानवेन्द्रा
 ॥ 129 ॥ इदं वृन्दावनाख्यानं ये पठन्ति मनीषिण । मुकुन्दावनमेवास्तु तेषां कन्दाशनाज्ञया
 ॥ 130 ॥ इदमर्पितमेवास्तु हयशीर्षस्य पार्षदात् । सम सहस्रशीर्षस्य सूक्तस्य पुरुषात्कृतम्
 ॥ 131 ॥ यच्छृण्वता भक्तिरुदार सद्गुणे हरौहरेर्लोकगते तथा मयि । भवत्यहो सर्वशुभाप्ति
 सन्मती. ददात्यजस सुत सत्यमेवतत् ॥ 132 ॥

ॐ इति श्री ब्राह्मणस्वाप्नवृन्दावनाख्याने वैभवपर्वणि सप्तमाध्याय समाप्तः ॥

॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अथ अष्टमाध्यायः

1. विप्र प्रकरणं - (1-35½)

हृदि ओ ॥ तुङ्गभद्रा नदीतीरे गङ्गा सङ्गात् सुपुण्यदे । मङ्गलार्थं पितृणा च स्वां गा द्वादश निष्कदाम् ॥ 1 ॥ दत्तवान् वित्तपूर्वं मे मत्तोपि स्वाहितोऽपि च । तृप्त्यर्थं तातपूर्वेषां पितृणा नात्र संशयः ॥ 2 ॥ भद्रानद्याश्च तीरेऽपि पितृणा श्राद्धतद्दिने । सुभद्रावाप्ति सिध्यर्थं धाता पूर्वं ददावथ ॥ 3 ॥ इतिमन्त्रत्रय विप्र कुतो न लिखित त्वया । तव हस्तस्य पातोय दत्तापहरतो भवेत् ॥ 4 ॥ दत्तवानहमेवेष्ट तत्पितृणा त्रिविष्टपे । कष्टं नायात्यविस्पष्ट षष्ठि वर्ष सहस्त्रकम् ॥ 5 ॥ होमे वा जुहु मद्राक्यमित्युक्ते तवजिह्वा । दहेति चोच्यते हा हा किं ते जिह्वा दहेत्यहो ॥ 6 ॥ अश्लील भाषा मातेयमवाल विषयेऽमल । शोलाढ्यतु कुलाढ्य प्रत्यश्लीलौकित न चोदिता ॥ 7 ॥ सावधानमना. श्रीमन् श्रवणे भव सद्गुणे । भवने भव मे नित्य तव नैवास्त्यसन्मति ॥ 8 ॥ हिमवत्पर्वत गत्वा सुमहत्पर्वणि स्कुटम् । अगम पर्वतस्योर्ध्वमनमत्पर्वतोपिमा ॥ 9 ॥ तद्वस्तो परि मद्धस्तमधिरोप्यादरेण च । ऋद्धिमद्धिमवद्गेह मारुह बृहदुन्नतम् ॥ 10 ॥ तेनसपूजितश्चाह मेनका सयुतेनच । मानितो बहुमानैश्च कामेन रहितोऽप्यह ॥ 11 ॥ रत्नकोटिभिराटोप युक्तैश्च तटिदम्बरे । यथा स्फुट मेघसङ्घ घटिता धूर्जटेर्मतै ॥ 12 ॥ अभिषेक सुषेणाग्र्य कृतवान् दोषवर्जिते । अपि मेष गतेपूष्णि शेषशायि प्रियै सह ॥ 13 ॥ मत्प्रसादापन्न रत्न निचयान् सुचरित्रिषु । अददा मदनावेश रहितेषु मुनिष्वहम् ॥ 14 ॥ इत्यादि कृत सत्कारै रतिपूज्योहेमेव तै । हिमवत्पर्वतादृचंश्च सुमते शृणु वैभवम् ॥ 15 ॥ ममाभिषेकस्य महोत्सव तु ये दोषयुक्ताश्च विशेषतोऽपि । श्रुत्वाच तद्दोषलय प्रयान्ति निर्दोषभूताच न मे मृषावाक् ॥ 16 ॥ हिमवच्छिखरादूर्ध्व स्वर्गमारुह मार्यज । घर्घरा ध्वानगा सर्वे मुनयो मार्गयन्ति मा ॥ 17 ॥ त्रिविष्टपादहं यास्ये विष्टरश्रवस सुत । कष्ट च मम नैवास्ति वैकुण्ठपति दर्शने ॥ 18 ॥ मन्दर कुन्धर गत्वा सुन्दरत्विन्दिरापतिम् । गन्धर्वसेवित सेन्द्रवृन्दारकमनोरथम् ॥ 19 ॥ अमृताब्धौ सुधासिद्धि पर्यन्तमकरोद्धि य । त नतोऽभ्युन्नते देशे तिष्ठन्त चाष्टसद्भुजम् ॥ 20 ॥ तस्मिन्मन्दारवृन्देच

मादार. कश्चनागत । सौन्दर्यं सारसान्द्रश्चैवेन्दिरापतिम् ॥ 21 ॥ मम सौन्दर्यसारं च दृष्ट्वा हृष्टो बभूव च । अनङ्ग वशमासाद्य स्वाङ्गानि मम दर्शयन् ॥ 22 ॥ अनङ्ग सङ्ग निःसङ्ग मा सन्दृश्य सुविस्मित । अभवत्सभवानीव दृष्ट्वा च भवमव्ययम् ॥ 23 ॥ भवेदेतादृशो भर्ता ममचात्र भवे भवे । इति स्वस्येष्टदेवस्य तुष्टि चक्रे यथेष्टतः ॥ 24 ॥ काष्ठमौन समा साद्य श्रेष्ठ सोऽतिष्ठदन्न च । अङ्गुष्ठ मात्रत प्रेष्ठ सुष्टुनिश्चेष्टता गतः ॥ 25 ॥ इष्ट देव प्रति स्वेष्ट याचयस्तत्रैव स्फुटम् । इति दृष्ट्वा च तत्कष्ट मामुवाच स विठ्ठलः ॥ 26 ॥ तस्येष्ट कुरु शिष्टत्व ममाभीष्टमिदं तव । मत्प्रेक्षाया परीक्षार्थं त पक्षीकृत्य पुत्रक ॥ 27 ॥ मत्वा रमापति साक्षात् परिरेभे मुदा तदा । त दार प्रत्युवाचेद मन्दार वनमध्यगः ॥ 28 ॥ किदार जन्मकामार्त वृन्दारकगुरुं प्रति । भवान्तरे भविष्यत्तेऽभीप्सितं मास्तु तदव्यथा ॥ 29 ॥ “ सत्य मयोदित कान्त तावत्पत्य तपः कुरु ” । इत्युक्तो हरिणा दारो गिरिमूर्धित परात्परम् ॥ 30 ॥ शरण्यं शरण प्राप मा स्मरन् हृदि सर्वदा । मामपि प्राप्तवान् कामात् कमनीयं त्वम्मानवम् ॥ 31 ॥ समानय मनस्तेन शमयानङ्ग सङ्गमम् । भवान्तरेऽपि मा धीर तेऽधरामृतमन्वहम् ॥ 32 ॥ वितरार्थं तदर्थं च मत्कर शिरसा धरन् । अह यास्ये त्वया दत्तविश्वासं सत्यमेव च ॥ 33 ॥ कुरु शीघ्र सुर-श्रेष्ठ श्रेयसे मे भवाय च । इत्युक्त्वा प्रययौ दारः कामराहित्यमार्यज (मार्जवम्) ॥ 34 ॥ ख्यापयामास लोके मे सर्वत्र सुचरित्रिण । इमा कथां ये च नित्यशृण्वन्ति यतयोपितु ॥ 35 ॥ लभन्ते कामत शान्ति सुत सत्य मयोदितम् ॥ 35½ ॥

2. लक्ष्मीपति प्रकरण (36-61)

मयोक्त श्लोकपूगेषु व (त्य) वनु योग्यान् पृथक्कुरु ॥ 36 ॥ ये लौकिकार्था भासन्ते श्लोकास्तान् कुलभूषण । चतुरध्यायगान् साङ्ग गङ्गास्नान फल तव ॥ 37 ॥ मङ्गलायन माशास्य नि सङ्गस्य वचोमम । अष्टाध्यायेषु शिष्टानां तुष्टि कुरु यथेष्टतः ॥ 38 ॥ प्रौढि पश्यामि ते सुष्टु ममेष्ट शिष्ट साधय । इति च द्वादक्षाध्यायान् कुरु शीघ्रं बुधाग्रतः ॥ 39 ॥ अहमाकाशगो नित्य नाकिभिः सहलोकदृक् । पाकशासन मुख्यानां लोक मे शृणु वैभवम् ॥ 40 ॥

मद्विमानमथाकाशो निमिषार्धेन च द्रुतम् । विरिञ्चल्लोक पर्यन्त धावतीत्यध्विरोप्य माम् ॥ 41 ॥
चक्रवद्भ्रमते तत्र शक्रलोकेच पुत्रक । वक्रबुद्धिहृद शल्यमिव चङ्क्रमतेऽनिशम् ॥ 42 ॥
दिक्षु सर्वसु वृक्षेषु नन्दनस्थेषु नन्दन । स्यन्दनेन चराम्यङ्ग गङ्गातीरे तरङ्गिणि ॥ 43 ॥
एव महानुभावोहं भानुमण्डलग हरिम् । तद्रथस्योपरि प्राप्य प्रार्थयामि तमीश्वरम् ॥ 44 ॥
कमनीयं कामहीनोप्यनिशं भानुमन्वहम् । मानितस्तेन देवेन मानिन् शृणु हरिप्रियम् ॥ 45 ॥
नानाविधैरनेकैश्च वाहनैर्वाहकैर्युतै । चरामि मारतात च स्मरामि हृदि सर्वदा ॥ 46 ॥
मर्त्यलोक तु हित्वाह सत्यलोकमितोऽगमम् । श्रुत्यभाव कर्तुंकामो दैत्यः कश्चिद्व्रतो मया ॥ 47 ॥
इति पूर्वं मया प्रोक्तमनुसन्धत्स्व बुद्धिमन् । तस्मात्सर्वोत्तमो नित्य जगतः पतिरप्रति ।
श्रियः पति सुरपतिः स विरिञ्च पति स्वयम् ॥ 48 ॥ मयोक्त सर्वोत्तमत्वं श्रुत्वा सर्वे सुरारय ।
गविता वै हरि नागु श (शा) र्वं चापि गुरुच मां ॥ 49 ॥ साम्य बुद्ध्या तामसास्ते मेघच्छन्नमिव
ग्रहम् । कामतात कोमलाङ्ग मानव मेनिरे हरिम् ॥ 50 ॥ मयोक्त सर्वोत्तमत्वं श्रुत्वा सर्वे
हरि प्रिया । गुर्वन्तर्यामिण स्वैर कर दास्यन्तु भूरिश ॥ 51 ॥ ममापि जीवोत्तमत्वं श्रुत्वा सर्वे
मम प्रिया । गर्वं हित्वा प्रदास्यन्तु गुर्वन्तर्यामिण करम् ॥ 52 ॥ इत्थ सर्वोत्तमत्वं तु श्रुत्वा
सर्वेऽपि सात्विका । हित्वा ससृति मार्गं तु यान्तु विष्णो सलोकता ॥ 53 ॥ एव मया जगत्सर्व
वैष्णवचास सात्विकम् । आसुर शार्वमेवास मयोक्तेऽपि स्वयोग्यत ॥ 54 ॥ मद्रुक्ताः सुखिन सन्तु
शश्वज्जीवन्तु मत्प्रिया । ममाभक्ता प्रयास्यन्तु तमोन्ध तामसाञ्चते ॥ 55 ॥ अहं नक्षत्रमध्यस्थ
सुक्षेत्राणि प्रकाशयन् । तत्क्षेत्रवासिनः सर्वे भिक्षामात्र ददुश्चमे ॥ 56 ॥ इतितेषा वदन्नित्य
तन्मध्यस्थो भवामिच । मत्तेजसा तिरस्कारः सर्वेषा तेजसामभूत् ॥ 57 ॥ यथा सूर्यप्रकाशेन तेज-
साच तिरस्कृति । तथामत्तेजसा सर्वतेजसा च तिरस्कृतिः ॥ 58 ॥ स्यात्पश्यताच नेत्राणि मुष्णन्
विष्णवाज्ञया सदा । अह निषण्णस्तन्मध्ये विषण्णास्सर्वे एव ते ॥ 59 ॥ इत्थ तैजसदेहानां
सन्दोह सददाति मे । बुधायुचस्य स्वपादाब्ज सेवया वै गदाधर ॥ 60 ॥ शारदा नीरदश्यामा
नारदाऽऽ राधिताऽऽ दरात् । वेदोदरी श्रीधराज्ञाधारिणी मे सुवाग्धरा ॥ 61 ॥

3. विप्र प्रकरण श्लोक - (62-102)

रथस्योपरि तिष्ठन्तमरुणोन्यरुणद्धिमा । वरुण प्रति गच्छन्तं चरणेन विनाकृत. ॥ 62 ॥
 मात्रा भ्रात्रा विहीनोह त्राता त्व मम सर्वदा । यात्रा न कुरुचात्रापि तिष्ठ रूपान्तरेणच ॥ 63 ॥
 गरुडाग्रज इत्थ मामवदज्जरठाद्यच । इति तेनोक्त एवाह कान्तरूपान्तरेणच ॥ 64 ॥
 वसामि वसुभिः साक कश्यपात्मज पूजित । करटाभ स्वबुध्यात्व मद्बुधा श्रेष्ठ एवच ॥ 65 ॥
 वरुणोऽपि तदाह्वातुमागतो मा प्रति प्रिय । कान्तरूपान्तरेणापि तद्गेह गतवानहम् ॥ 66 ॥
 यमोऽपि मा समाह्वातु स्वयमेवागतो महान् । रामस्वामीक्षते काममगमिष्यतिमत्प्रिय ॥ 67 ॥
 इत्यवोचद्वचः प्राञ्चन् काञ्चनेच्छाऽहचिचमाम् । हरिलाञ्छन सञ्छन्न शङ्खचक्राङ्कित भुजे ॥ 68 ॥
 कान्तरूपातन्त्रेणापि तद्गेह गतवानहम् । शान्तं कान्त पराकान्त शम त सन्नतोऽस्यहम् ॥ 69 ॥
 इन्द्रोऽपि सान्द्रसन्तोषादुपेन्द्रस्याज्ञया प्रभुः । केन्द्रस्थानगते चन्द्रे मुनोन्द्र मा समाह्वयत् ॥ 70 ॥
 कान्तरूपान्तरेणापि तद्गेह गतवानहम् । तमुपेन्द्र चिदानन्दसान्द्र सुन्दर रूपिणम् ॥ 71 ॥
 कन्दाशनेन्द्र वन्द्योऽहमिन्दिरापतिमव्ययम् । नतोऽस्मि तस्य सन्दृष्टि सङ्गतोऽस्मि समागमम् ॥ 72 ॥
 ॥ 72 ॥ प्राप्तोऽस्मि स्वामिन श्रीनिवासस्य मनसाप्यहो । पापान्धकार सरुद्ध कुर्वन् यो दीप
 मालिकाम् ॥ 73 ॥ कोपाब्धकारितमुख भास्करि च न पश्यति । तदेव मा समाह्वातु धनदोऽपि
 समागतः ॥ 74 ॥ सदैव मे गृहावास विबुधेन्द्र कुरु प्रिय । इति मामुक्तवान् भक्त्या शक्त्या
 हस्त प्रगृह्य मे ॥ 75 ॥ स्वगृह प्रापयामास प्रीत्या विप्र न सशय । कान्तरूपान्तरेणापि तद्गेह
 गतवानहम् ॥ 76 ॥ तदैवशूली शिरसि त्रिशूली हस्तेगले सक्त नरूण्डमाली । दलीकृतान्धश्च
 शिलीमुखेषु हालाहली गलमध्ये महात्मा ॥ 77 ॥ श्मशानवासी धृत भस्मराशि भस्मीकृतत्रिपुर-
 पौरुषेण । भस्मासुराज्जातभयी पिनाकी नाकीश्वरं मा समुपाजगाम ॥ 78 ॥ गङ्गाधरो
 मङ्गलनाम मूर्ध्नि ध्यानान्तरङ्गी सर्वलिङ्गान्तरस्थ (स्वाधिङ्ग्याचसार्ध) ॥ 79 ॥ उत्तुङ्ग कैलास
 कृताङ्गवासो नि सङ्गिनं मांत्वागत. स्वागतोक्त्या ॥ 80 ॥ आह्वयामास मा प्रीत्या मापते प्रिय-
 मुत्तमम् । कान्तरूपान्तरेणापि तद्गेह गतवानहम् ॥ 81 ॥ एव सर्वेऽपि देवाश्च कालेनैकेन मा तदा ।
 आह्वयामासुरायान्तमगम बहुरूपकैः ॥ 82 ॥ भस्मराशिरिति प्रोक्ते धृतेत्युपपदेन च । साक शोक

विहीनेन कृतभस्मेति चोच्यते ॥ 83 ॥ ताळपत्रे तथा विप्र लेखन नैवकारय । लोकवार्ता त्यज
 त्व तूलूखले बद्ध गोपकम् ॥ 84 ॥ स्मर क्षिप्रप्रसादतु सकरिष्यति दारक । द्वारकापतिरेवाय
 मद्बुन्दावन मारच ॥ 85 ॥ नीलात्मकस्तदैवाग्निः कालाग्निरिव लोकहा । ममालय समागच्छ
 मा पालय सुशीलभो ॥ 86 ॥ इत्युवाच सतेजस्वी तेजोरूपच मा प्रति । कान्तरूपान्तरेणापि
 तद्गोह गतवानहम् ॥ 87 ॥ तदैव निऋत्ति प्राप्नो वरश्चिरवाच सर्वदा । वायुप्रभृतिभिः सार्धं
 स्वैर विहर मद्गृहे ॥ 88 ॥ इत्युक्त्वन्तस्ते सर्वेऽप्याह्वयामासुरञ्जसा । तत्तद्रूपान्तरैरेव तत्तद्गोह-
 मगा तदा ॥ 89 ॥ व्यञ्जनस्याधिकत्वेन न छन्दस्य (स्ये) ति द्वुषणम् । स्वच्छन्दवृत्तेर्मम
 कश्छन्दोभङ्गएवच ॥ 90 ॥ इत्थमेवाष्टदिकपाले. स्पष्ट सम्प्रार्थितोऽस्म्यहम् । हृष्टरूपान्तरैरेव
 शिष्ट याभि दिशोदश ॥ 91 ॥ मूलरूपेण बालार्कं सदृश कमलेश्वरम् । नीलमेघ प्रतीकाश लोक-
 दृष्टया महाबलम् ॥ 92 ॥ समयेन दृढ बध्वा कमनीय च मानवम् । शमन तन्मनः काम वामन
 त नमाम्यहम् ॥ 93 ॥ चन्द्रमण्डलग विष्णुमिन्द्राण्याखण्डलार्चितम् । सान्द्र कमण्डलुधर चोपेन्द्र
 चाण्डलग्नकम् ॥ 94 ॥ भजामि भजनीय त भुजगेश्वरशायिनम् । कुजनाशङ्कया जात वृजिनाति
 हर च मे ॥ 95 ॥ मयि ब्रह्मा च वायुश्च वर्तेते सर्वदाऽपि हि । यावन्मम विमुक्ति स्यात्ताव-
 त्पर्यन्तमेव च ॥ 96 ॥ अतोमयायदुक्ततु तत्सर्व युज्यते मयि । अधिकारिषु सर्वेषु चोत्तमोहं न
 सशयः ॥ 97 ॥ इद सर्वेपि जानन्ति देवाश्च ऋषयस्तथा । गन्धर्वा अपि सर्वेऽपि दानवा
 मानवाश्च न ॥ 98 ॥ सर्वलिङ्गान्तरस्थश्च मयोक्त त्यज्यते त्वया । मयानुक्तमपि स्वाध्मिङ्ग्याच
 सार्धं तु गृह्यते ॥ 99 ॥ उक्तमेव तु वक्तव्यमनुक्त न कदाचन । मत्सत्रभोजन भुक्त्वा मनुक्त
 त्यक्तवानसि ॥ 100 ॥ मयाद्विमुखतश्चोक्त सुमुखप्राक् द्विधाकृतम् । इदानी मुख्यमेवोक्त एकेनैव
 मुखेनतु ॥ 101 ॥ अनेकमुख सम्पन्न मुखमेवानुभूयते । मखैरपिदुरापन्न खग मुख्यैश्च दैवतैः
 ॥ 102 ॥ एतत्सर्वं स्वाप्न पद्येन गर्व हित्वा सर्वे विप्रवर्यास्यजेन । श्रुत्वा चोर्व्या शर्वगुर्वीदि-

देवान् दृष्ट्वोर्वशी यान्तु मां मानवेन्द्राः ॥ 103 ॥ इदं वृन्दावनाख्यानं ये पठन्ति मनीषिणः ।
मुकुन्दावनमेवास्तु तेषां कन्दाशनाज्ञया ॥ 104 ॥ इदमर्पितमेवास्तु हयशीर्षस्य पार्षदात् । समं
सहस्रशीर्षस्य सूक्तस्य पुरुषाकृतम् ॥ 105 ॥ यच्छृण्वतां भक्तिरुदाय सद्गुणे हरौ हरेर्लोकगते
तथा मयि । भवत्यहो सर्वशुभाप्ति सन्मती ददात्यजस्र सुत सत्यमेवतत् ॥ 106 ॥

ॐ इति श्रीस्वाप्नवृन्दावनाख्यातै वैभवपर्वणि अष्टमोऽध्याय समाप्तः ॥

॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अथ नवमाध्यायः

1 विप्र प्रकरणं (1-50)

हरि. ओ ॥ हनुमान् बहुनामाय न्यहनद्गहनादरी । सहनामामदारूपो महानान्नि महोत्सवे ॥ 1 ॥
नमामि त महात्मानं हनूमन्तमथाहवे । न्यहनद्यो महारक्षो ह्यक्षं स्वक्षय विक्रम. ॥ 2 ॥ रेमे सेवासु
निरतो कामेन रहितः सदा । यस्य नाथ. प्रसन्नात्मा ददौ स्वत्मानमेव च ॥ 3 ॥ तद्वन्ममामपि
कामेन हीनस्य मनसाप्यहो । नाथोह्यात्मानमेवासौ हयग्रीवो ददौ मुदा ॥ 4 ॥ परिरम्भण
व्याजेन मन्दरे गुणवारिधिः । गणयन् सतु त दार उदिश्य मम सद्गुणान् ॥ 5 ॥ अह राजाधि-
राजश्चाप्येतदुत्तरं जन्मनि । भवामि स भवानीव मां तु यास्यति या पुरा ॥ 6 ॥ मन्दरे सुन्दरं
मां तु दृष्ट्वा कन्दर्पं मोहिता । इन्दियापतिमाराध्य वरदं प्राप तद्वरम् ॥ 7 ॥ सा गमिष्यति मां
तस्मिन् जन्मनि प्रियवादिनी । साधिनी स्वमनोरथ्य सार सौन्दर्यं सारत ॥ 8 ॥ कनकांबय सवीता
मणिकाशितभूषणा । गणिका जातिका त्यक्त्वा झणिकारवनपुरा ॥ 9 ॥ दारा. पुसीतिवश्चार इति
नो शाब्दिकैर्वृत । उदार कामहीनस्य सदारः पुरुषोयथा ॥ 10 ॥ इत्यभिप्रायतोप्येकवचनेऽपि
प्रयोजित । दारशब्द परैरुक्त दोषोपि मम नास्त्यतः ॥ 11 ॥ एधमानद्विडप्येतत्कृतवान्
देवराडसौ । मां प्रौढ भक्ति सम्पूर्णमारोप्य गरुडोपरि ॥ 12 ॥ जगाम निमिषार्धेन मेरुमूर्ध्नि
स्वमन्दिरम् । तस्मान्मन्दरग प्राप सुन्दरं स्वस्य विग्रहम् ॥ 13 ॥ तस्मादपि ययौ श्वेतद्वीपं
मामध्विरोप्यच । पीताम्बरधर. सखी श्रीपतिः श्रेयसा पति. ॥ 14 ॥ श्वेतद्वीपादपि प्राप
प्लक्ष द्वीपं सुपावनम् । अपापतेश्चोपकण्ठे विपतेश्चावरोप्यमां ॥ 15 ॥ गरुत्मानं समाहूय मानय
न्निदमब्रवीत् । मधोनाऽमृत मानीय मामकस्य मुनेर्दिश ॥ 16 ॥ इत्युक्तः सतु नत्वाच वैनतेयो
विहायसा । गत्वा स्वर्गपतेस्तच्चह्यमृतं प्राप सत्वरः ॥ 17 ॥ आदाय गरुडः प्रौढ. चोड्डीयोड्डीय
पक्षिराट् । आढकेन मित षोढाप्ररूढ पौरुष्ट स्थितम् ॥ 18 ॥ पाययामास मां पापरहितं पिहितं
करे । स्थापयामास पादाग्रे श्रीपतेः शोशितं च यक्ष् ॥ 19 ॥ दिव्यं तदपि गोविन्दो गोदोहन करेण
च । मा गोसवे गोसवेच पाययामास नेतरम् ॥ 20 ॥ ममामृत प्राशनं च ये शृण्वन्ति नरा भुवि ।

अमृत प्राशन कृत्वा त्वमतृत्व भजन्ति ते ॥ 21 ॥ प्लक्षद्वीपादपि प्राप प्लवमान इतः तत ।
 उपप्लाव्य तदा विष्णुरपप्लव विवर्जित ॥ 22 ॥ तदनन्तरमन्विच्छन्नन्तासन मेव च ।
 अनन्तशयन द्रष्टु अनन्तो यो गुणैरपि ॥ 23 ॥ अनन्तपदमासाद्य चानन्तोपरि सस्थित ।
 अनन्तशयन प्राप ह्यनन्तासनग हरिम् ॥ 24 ॥ तेनैकीभूय कालेन नानात्वं मयि नास्ति च ।
 इति नो दर्शयामास नेत्रयोरपि मानव ॥ 25 ॥ इन्द्राणी मा समानीय चेन्द्रेण सह मन्दिरम् ।
 उपेन्द्रोऽपि तदाचापत श्वेन्द्रेण सहचेक्षितुम् ॥ 26 ॥ भद्रादेवी समायुक्त सुभद्रार्थं तदेव मा ।
 भद्रासने समारोप्य भद्रामारातिका व्यधात् ॥ 27 ॥ अरुन्धती समायुक्ता वृन्दावन कृति त्विमाम् ।
 स्वमन्दिरे समाधाय चेन्द्रेण सहचार्ययत् ॥ 28 ॥ एव सर्वाश्च देव्यस्ता पतिभि सहमन्दिरम् ।
 मा समानीयचानर्चुः वृन्दावनकृति त्विमाम् ॥ 29 ॥ तस्मात्स्वमन्दिरे सर्वे वृन्दावन कृतेः परम् ।
 प्रकुर्वन्त्व (न्य) र्वेन सम्यगारात्यर्थां च समन्वितम् ॥ 30 ॥ मद्बृन्दावन मेवात्र सद्बृन्दावनमेव हि ।
 तद्बृन्दावनगः श्रीश सद्बृन्दावनग सदा ॥ 31A ॥ येन वृन्दावनाख्याति जीता चात्र दिने दिने ।
 तस्मै नन्दन (चानन्द) धान्य वा धन वा कि न दीयते ॥ 31B ॥ मद्दोर्दण्डेन चोर्ध्वण्ड
 दक्षिणेन गुणिन् स्पृशे । सव्येनाधस्थमप्यस्मल्लोके पावकवज्ज्वलन् ॥ 32 ॥ त्रसरेणुरजस्थानु-
 परमाणुरह भजे । पारिमाण्डिल्यवत्सौहृदस्य शाण्डिल्यो वेत्ति शौण्डिल ॥ 33 ॥ मेहवद्गुरुभारो ह
 तूलवल्लघुता व्रजे । व्यापकश्चाकाशवच्च भागशो योगतोऽभवम् ॥ 34 ॥ मद्योगबलतो नाना-
 देहगो भोगवानहम् । सौभरिर्यद्वदभ्राभो मद्वत्को भ्राजतेऽभुना ॥ 35 ॥ अणिमाद्यष्टाङ्गयोग
 मणिमान्द्रुष्ट राक्षसः । फणिना मानितं दष्टन् तत्पदाङ्गुष्टतो हत ॥ 36 ॥ तद्वत्साष्टाङ्गयोगेन
 मया वादेन चाहतः । मायावादिमताचार्य पूर्व क्रोधवशाधिप ॥ 37 ॥ तस्मादाचार्य वर्येषु
 मताचार्याः सुरोत्तमा । आचार्येष्वपि तेष्वत्र मध्वाचार्यः परोमत ॥ 38 ॥ वेदेषु सर्वेषु हरि
 सुरोत्तमः पूर्वेष्वथाचार्य मतेषु तन्मतम् । गुरुस्वपीह प्रवरेषु गौरवात् पूर्णप्रज्ञ सर्व शास्त्रेषु तद्वाक्
 ॥ 39 ॥ ममास्थिजातान्यपि तस्थितासि (तस्थुषासि) चक्राङ्कितान्येवक्रमन्ति विष्णुम् ॥ 40 ॥
 तत्पादजाम्भस्सु सुपावितानि यत् देह मा तत्पदक नयन्ति ॥ 41 ॥ भुजास्थिनी शङ्ख चक्रे सुवृत्ते
 जान्वस्थिनी पद्मगदे च जाते । उरोऽस्थि तन्मूर्तिरूप प्रजात शिरोऽस्थि नारायण मुद्रितं च ॥ 42 ॥

दन्तास्थि तत्पाद पद्मं च जात वृन्तास्थि तच्छाङ्गधनुश्चजात । कर्णास्थि तद्वाणरूपं प्रजात पादास्थि
 दामोदर पाद पार्श्वम् ॥ 43 ॥ सदाच मा प्रापयामास शीघ्र कदापि ससारगतिं ददाति । न मे पदं
 तस्य महात्मनः प्रभो ॥ 44 ॥ इन्धन्तु सर्वाण्यस्थीनि विष्णोश्चक्राङ्कितानि च । जातानि जन-
 नादयश्च नाशयन्ति मम श्रमम् ॥ 45 ॥ हे मुग्धविप्र दधिदुग्ध पयोनिधौ च बद्ध्वा हरेस्तु पदमेव
 सुभक्तिपाशैः । दग्ध्वा कलेवरमिदं सकलाधिव्याधिग्रस्तं च योग बलतः प्रवसामि पार्श्वे ॥ 46 ॥
 यथा दुर्योधनकृत दग्ध्वा जतुगृह पुनः । द्वैपायनस्य पार्श्वेऽपि ह्यधुवास कुरुनन्दनः ॥ 47 ॥ उदार
 गुणसम्पन्नः सदारश्च भवान्तरे । वृन्दावन गुरोराज्ञा मन्दार वनगस्य मे ॥ 48 ॥ दिव्यरागान्वित-
 ग्रीवो द्रव्यराग विवर्जितः । करादागत वित्तानि सदारेश्योऽददां सदा ॥ 49 ॥ वैराग्यगुण सम्पन्न
 सदा राज्यपराङ्मुख । एष्यच्च निश्चित सर्वमतीतत्वेन भण्यते ॥ प्रेष्य सत्य मया प्रोक्तं दिश्वासं
 कुरु सर्वथा ॥ 50 ॥

2 लक्ष्मीपति प्रकरण (51-75)

इत्थं ब्राह्मण मुख्येन श्रुत्वा वै गुण वैभवम् । गणयत्स्वपि देवेषु भणसत्सुच मामिह ॥ 51 ॥ अहं शुभोद
 सागरेऽन्वह विभोहि वासरे । सुहस्ररूपिणो हरेर्गृहं सरामिरेऽरमम् ॥ 52 ॥ कारितु सर्वभूतैश्च
 तारित भवसागरात् । स्मारितु सर्वश्रेयासि प्रेरितु सर्वशं सुरान् ॥ 53 ॥ अहं ममेत्यहङ्कार रहितो
 वै हरेरिह । करोम्यहरह कर्म हसो हस रहस्यकृत् ॥ 54 ॥ हंसोऽपि हसवाहस्य सुयज्ञ ज्ञानमुत्तमम् ।
 ससारोत्तारणाशच मामपि प्राक् शशंसह ॥ 55 ॥ कसार्णि श्वेतवाहस्य ससार नाशयेद्यथा । कास्यं
 कास्यस्य कर्तेव सशोधयति चोद्धवम् ॥ 56 ॥ सदेवो वरदो मह्य कदाचेह समागतः । इतिमामुक्त-
 वान् सक्त स्वपादेचावदत्यजत् ॥ 57 ॥ अहमानन्दमुनिना सदानन्द प्रसङ्गिना । सहनाना विधा
 श्रीनाथस्थगीता. (नाना विधागाथा श्रीनाथस्य इति पाठान्तरं) स्मराम्यहो ॥ 58 ॥ तद्दर्शनो दुद्ध-
 हृदय सस्कारः शुद्धसात्विक । बद्धसौहृदतत्पाद पद्मेऽहं पतितोऽस्म्यहो ॥ 59 ॥ तेन साकं बदरिकाश्रम
 शोक विनाशकम् । तत्रापिदृष्ट्वा श्रीवास सर्वसिद्ध सुसेवितम् ॥ 60 ॥ शुकस्य जनक वै वासिष्ठ-
 कृष्णं नतोऽस्म्यहम् ॥ 61 ॥ अहं धनोदक चापि ह्यतिलङ्घ्य महाघ (घ) नम् । धनूरत्नच पश्यामि
 पुरामधुविभेदनम् ॥ 62 ॥ बाणं च शाण सयोगान्निशित द्युमणिप्रभम् । पश्यामि गुणसबद्ध

शाङ्गिणः करभूषणम् ॥ 63 ॥ प्राप्तं च भासमानं तं न्यास कर्मणि कोविदः । पश्यामि श्रीपतेर्दा-
स्यात् सोहं भाव विवर्जितः ॥ 64 ॥ अहं ब्रह्मास्म्यहं ब्रह्मास्मीति यो वक्ति हिंसकः । स्वहिंसा ब्राह्मण
ब्रह्मण्यारोपयति नान्यथा ॥ 65 ॥ ब्रह्महिंसात्मकस्यास्य महा ब्रह्महतिः सुत । भवत्येवान्धतामिस्रे
पतत्येव न सशयः ॥ 66 ॥ सामान्य ब्रह्महृत्यस्य प्रायश्चित्तं श्रुतौ स्मृतौ । नविद्यते द्विजश्रेष्ठ
महाब्रह्म हतेः किमु ॥ 67 ॥ वक्तव्य तत्रकर्तव्यं तत्र नास्ति बहिष्कृतिः । सुविस्तृतेऽन्धतामिस्रे
पतन्त्येतन्मताश्रिताः ॥ 68 ॥ तस्मात्सोहं भावयुक्ते महत्पाप भवेद्ध्रुवम् । महापापगतिं याति स
हाहेति वदन्सदा ॥ 69 ॥ सोहं भावान्मोक्षमाप्नोषि जीव तस्मादन्धं याति तामिस्र मेव । दासोहं
मामुद्धरस्वेति हन्तचान्धं तमोनैव यातीह (यातीति) कामम् ॥ 70 ॥ प्रार्थय प्रार्थयमानं तं
सार्थीकुरु मनोरथम् । कर्तस्वरतरं चार्थं पदमारोह तद्धरेः ॥ 71 ॥ हे भेदवादिस्तव भेदसिद्धयै
सत्यं हि दैत्यादि वदस्व मानम् । तदैक्यवादं जहियोहमस्मि ब्रह्माहमस्मीति कुवादिनोक्तम् ॥ 72 ॥
जित्वाचाभेदवादं तं दत्त्वा शिष्येषु सन्मतिम् । श्रुत्वा च गुरुणा तत्त्वं गत्वा च हरि मन्दिरम् ॥ 73 ॥
तत्रापि सच्चिदानन्दरूपं पश्य हरेरपि । स्मराभेदं जय चापि यत्फलं हरिदर्शनम् ॥ 74 ॥ अहं
घनोदकं तीर्त्वा मनोवेगेन मानवः । करोमि ब्राह्मणमुखाम्नादाख्यानं शोकनाशनम् ॥ 75 ॥

3 विप्र प्रकरणः— (76-101)

अहमाकाशं मार्गेण नाकीशमगमं हरिम् । लोकेशं पश्य दासत्वं तोकावश्यं हृदिस्थितम् ॥ 76 ॥
नीवारशूकवत्तन्वी पीता भास्वत्यणूपमा । तस्याः शिखायानमध्ये च य आत्मा संव्यवस्थितः ॥ 77 ॥
तं पश्य हृदयाकाशे महाकाशे यथा रविम् । कोटिं सुर्यं प्रतीकाशं चन्द्रं कोटिं विक्रासितम् ॥ 78 ॥
त्वत्सकाशाद्भिन्नमेव तत्सकाशादिदं जगत् । कासारे च यथा भातमाकाशं चोपरिस्थितम् ॥ 79 ॥
तथात्वद्दहृदयाकाशौ भातं सूर्यान्तरे स्थितम् । किरीटं हारं केयूरं स्फुरन्मकरं कुण्डलं ॥ 80 ॥
विराजन्तं हरिं पश्य नेत्रयोरिति सुन्दरम् । शङ्खं चक्रं गदां पाणिं नारायणमरिन्दमम् ॥ 81 ॥
सरोजासनं मध्यस्थं अरुणेनादशचित्तम् । स यश्चायं पुरुषो यो रविमण्डलं मध्यगम् ॥ 82 ॥ तमेकं
पश्य देवेशं दासस्त्वहं दिसस्थितम् । एवमद्वुपदेशेन को देशो ज्ञानगोचरः ॥ 83 ॥ वेदेशं तु न
जानाति तं वदस्वाद्यानन्दन । ब्रह्मन्कान्दाशनेन्द्रोहं चन्द्रान्तर्यामिणं हरिम् ॥ 84 ॥ सन्दृश्याम्यत्र

सान्द्रेण नन्दनैवाशु नन्दितः । त दृष्टवानन्तमव्यक्त शीताशुकरमच्युतम् ॥ 85 ॥ अमृतावत
कराल्लोके विकिरन्त मुरान्तकम् । भजामि कामजामाति त्यजामि करजात मे ॥ 86 ॥ सृजामि
वाचो जालानि तज्जात गुणजानि च । अहं सप्तसमुद्रेषु सप्तद्वीपेषु सञ्चरन् ॥ 87 ॥ सप्तस्वपि
पर्वतेषु सप्त सन्ति रथेऽपि च । सप्तलोकेषु नित्यं च सप्तारि तुषितापितै ॥ 88 ॥ सप्तमी मिश्रिता-
श्विन्या सप्तकाञ्चन भूषणैः । अलङ्कृतः कलङ्केन हीनैः सम्राडिव प्रिय ॥ 89 ॥ वेङ्कटाद्रौ
शङ्खभेरी नाद श्रुत्वागमं हरिम् । जनार्दन जनानां तु जननार्दन कारिणम् ॥ 90 ॥ जनित्र ब्रह्मणः
कञ्जनेत्र जनमनोत्सवम् । दृष्ट्वा हृष्टोभवाभ्यष्ट तिथिषु श्रेष्ठ भाजनै ॥ 91 ॥ पौरुषैर्दत्त
मृष्टान्न शिष्टै सह मठाधिपैः । अश्नामि कृत्वा स्नानानि सुस्वनोजित सस्तवैः ॥ 92 ॥ श्रुत्वा
प्रश्नानि तेषां च कात्सर्याद्विचिन्म तद्गुणान् । अहं तैः सहितोऽप्यत्र चागतो यतिभिः कृतिन् ॥ 93 ॥
द्रष्टुं त्रिविक्रमस्यापि रथोत्सवमथो हरे । त्रिकोटि यतिभिः साक अटामि मम सेवकैः ॥ 94 ॥
मठेऽपि तव हे लोक रटामि परमार्थकम् । मष्टान्न देहि तेषां च मृष्ट काञ्चन भूषणैः ॥ 95 ॥ नष्ट-
कामं मामपि त्वं सुष्टु पूजय पुत्रक । हे शिष्ट श्रेष्ठ पूजां मे स्पष्ट कुरु हरेरपि ॥ 96 ॥ इष्ट
यथेष्टतः पुत्र नष्ट चापि ददाम्यहम् । निष्टत्तकटके श्रेष्ठ कटकं चापि कुण्डले ॥ 97 ॥ तटित्प्रभे
पादपीठे शिष्टे मयि मठागते । देहि ते हितसिद्ध्यर्थं कोहि मेत्वां विनेह च ॥ 98 ॥ हितवान् देहिना
मध्ये जहि ते चाहितामपि । एवं ममाज्ञां प्राज्ञाय कुरुवाज्ञान बन्धनम् ॥ 99 ॥ निराकुरु तव ज्ञानं
जायते ज्ञानिषत्तमम् । अतस्त्वत्सदृशो नास्ति यतिषु प्रेष्ठ मादृश ॥ 100 ॥ कीदृशोऽस्मद्गुणो
लोके त्वादृशोऽपि न विद्यते ॥ 101 ॥ एतत्सर्वं स्वप्नपद्येन गर्वं हित्वा सर्वे विप्रवर्यास्यजेन ।
श्रुत्वाचोर्व्या शर्वं गुर्वादि देवान् दृष्ट्वोर्वशी यान्तु मां मानवेन्द्रा ॥ 102 ॥ इदं वृन्दावनाख्यानं
ये पठन्ति मनीषिण । मुकुन्दावनमेवास्तु तेषां कन्दशानाज्ञया ॥ 103 ॥ इदमर्पितमेवास्तु हयशीर्षस्य
पार्षदात् । सम सहस्रशीर्षस्य सूक्तस्य पुरुषात्कृतम् ॥ 104 ॥ यच्छृण्वता भक्तिरुदार सदगुणे
हरीहरेलोकगते तथामयि । भवत्यहो सर्वशुभाति सन्मतीः ददात्यजसं सुत सत्यमेवतत् ॥ 105 ॥

ॐ इति श्री स्वप्नवृन्दावनाख्याने अलौकिकविभागे वैभवपर्वणि नवमाध्यायः समाप्तः ॥ ३ ३ ३

॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अथ दशमाध्यायः

1. विप्र प्रकरण श्लोक - (1-12)

हरि. ॐ ॥ गणै. स नारायण भूतनाथ समन्वित कर्ण विकर्ण सन्नै । महामणीना बहुलै. सुकीर्णं मूर्ध्नि ददौ मे शिरसि स्थिरोऽभूत् ॥ 1 ॥ कुबेर कोशादानीतं शोकापनुद कामदम् । दत्तवान् वित्तहीनं मे भूतनाथ. प्रतापवान् ॥ 2 ॥ कुबेरो दत्तवान्नारायण भूतस्य हस्तके । सोऽपि मे शिरसि प्रोत चकार शृणु पोतक ॥ 3 ॥ विप्रापहार्यं ते पुत्रचरणाद्रौघ्य भूषणम् । नारायणेनोपहृतं भूतेनाकार्यकारिणा ॥ 4 ॥ अतश्च त्रिगुण दत्तमेकैक चरणस्य मे । दुर्वर्णं कारय क्षिप्र तेन ते पुत्रभूषणम् ॥ 5 ॥ तस्मान्नचिन्ता कार्या मत्पुत्र चिन्तामणि भज । कान्तारे च यथैकान्ते स्वकान्तं भजते सती ॥ 6 ॥ शैलराज सुता पैल मुनिमाहूच सादरम् । कैलास शिखरे रम्ये तैलदीपावलि कुरु ॥ 7 ॥ इत्युक्त सोऽपि प्रत्युक्तिमवदद्विज पुद्गव । करोमि वृन्दावनाग्रे कन्दाशन वरस्य मे ॥ 8 ॥ अव्यग्रश्चागत शीघ्र पैल कैलास पर्वतात् । तैल गोधृतमादाय शैल वृन्दावन मम ॥ 9 ॥ चकार दीपावलिभिः पापावलि विनाशनम् । ववर्ष पुष्पावलीश्च मधु पावलि सयुता. ॥ 10 ॥ एव सर्वेऽपि ऋषयो वर्षे वर्षे समावृता । चक्रु. सर्षपमात्राणि दुष्कृतानि प्रहृषिता ॥ 11 ॥ काय. सन्निहितापाद्य प्रायः श्रेयस्करस्तथा वायु प्रवेशनोपाय तवायुर्वृद्धये वयम् ॥ 12 ॥

2 लक्ष्मीपति प्रकरण :- (13-16½)

कुर्म. कूर्मवितारेण पूर्णशिवा पूरिताशिव. । सुपर्वाण सुपर्णेन काद्रवेया नचोद्धृताः ॥ 13 ॥ तथा तथा सुतरवाय कृताल्कच्छात् समुद्धृत. । तस्माद्वृथाकृतिश्चेय मत्कृता मास्तु ते सुत ॥ 14 ॥ श्रीमद्वृन्दावन भूमौ सोमवद्रञ्जन दिश. । कोमहान्नस्तुतिं कुर्यात् नो मन प्रियकारक. ॥ 15 ॥ कोमहान्दर्शनं नैव कुर्यान्मूढं विना मम । हे नन्दन तव व्याख्यानाद कन्दाशनस्य मे ॥ 16 ॥ शतानन्दस्य लोकेऽपि सदानन्द विवर्धक ॥ 16½ ॥

3. विप्र प्रकरणं - (17-43)

अहमानन्द मुनिना सदानन्द प्रसङ्गिना ॥ 17 ॥ सह नानाविधागाथा श्रीनाथस्य स्मराम्यहो । तद्दर्शनो दुर्द्धह्य सस्कारः शुद्ध सात्विक ॥ 18 ॥ बद्ध सौहृद तत्पादपद्मे पतितोऽस्म्यहो । तेन साक बदरिक्काश्रम शोकविनाशकम् ॥ 19 ॥ शुकस्य जनक वै वासिष्ठ कृष्ण नमाम्यहम् । इति पद्यत्रय त्रायंस्त्यक्तवानसि विप्रक ॥ 20 ॥ आकरस्थ लेखन च कारय प्राङ्मयेरितम् । महीजश्चामहीजश्च सहोषतु रहोरह ॥ 21 ॥ हे वीरराहो हेज्वीर राहिता रहिताश्चये । पद्यस्या-स्यार्थ सार तु नद्यः परम पावनाः ॥ 22 ॥ उद्यन्तमिवचादित्य खिद्यन्ते तामसाश्च ये । एतत्पद्यद्वयस्यापि शक्यार्थः केन हीयते ॥ 23 ॥ सोऽपिमत्सदृशो बुद्ध्या प्राय श्रेयस्करो मम । द्वारैश्चतुर्भिः परितो विभाति वृन्दावनं मन्दर सन्निभं मे ॥ 24 ॥ वृकोदराचार्यं हनूमतांच समापि सन्मूर्तिभिरन्वितैश्च । कीट वासिष्ठ कृष्णोऽय यथा पुष्पाति पूरुषम् ॥ 25 ॥ पटु स्वाप्नान् स्फुट वक्तु श्लोकान् पुष्णाम्यह तथा । वृन्दावनेच देवाना वृन्दाः सन्तीह नन्दन ॥ 26 ॥ मुकुन्दपाद पद्म ते विन्दन्त्यनिशमञ्जसा । ब्रह्मा ब्रह्मभवः शक्रो वक्रतुण्ड सुरेश्वरः ॥ 27 ॥ गरुडः शेष भाष्यज्ञः सशेषः सोमभास्करो । मित्रावरुण कारुण्य विषयाश्च विशेषतः ॥ 28 ॥ सुत्राम शरणं प्राप्ताः पूषापिष्टादनस्तथा । एतेचान्येच बहवो बहुमान पुरस्सराः ॥ 29 ॥ कुहयोगेच सुहृतमग्निं कृत्वा धन ददुः । ब्राह्मणेभ्यश्च सौपर्णश्रुतिश्रेष्ठ्यश्च पर्वणि ॥ 30 ॥ ब्रह्मणासह पुण्याहे सस्तु ध्रुवलवारिणि । करं स्वैर विरिञ्चदि ऋमवो रत्न सञ्चयान् ॥ 31 ॥ वृन्दावनेच ववृषुः हर्षपूर्णः सहस्रशः । विष्णो निर्माल्य मालाश्च बालसूयमिलप्रभा ॥ 32 ॥ बालव्यजन सवालाः कालेदधुर्गलेकुहो । सिनीवाल्यादि योगेऽपि निमील्याक्षीणिकाणवत् ॥ 33 ॥ सन्निनीनाः पलायन्ते शरणं करुणार्णव । मग्नास्ते मन्सरः श्रेष्ठे भग्नपापा बभूविर ॥ 34 ॥ अग्निं हृत्वा च विधिवज्जा मदर्गिण ववन्दिरे । वृन्दावनगत देवास्त्विन्दिरापति मव्ययम् ॥ 35 ॥ मन्दाकिन्या जनि विष्णु पुनरेव ववन्दिरे । तमनुज्ञाप्य देवेशः स्वर्गं यान्ति सुमानिताः ॥ 36 ॥ पुनरायाति योगेषु पुण्येषु शृणु नन्दन । एवं धवलगङ्गा मे विधुवद्धवला भुवि ॥ 37 ॥ प्रवालमणि सोपान त्रिवलीश-युता बभौ । देवैर्निरन्तराक्रान्ता मन्वन्तर शतान्तरा ॥ 38 ॥ तन्वन्तरातिरिक्ता च धन्वन्तरि

कृतान्तरा । स्नानार्थं गच्छतां स्नायुबन्धनादि विनाशनम् ॥ 39 ॥ शिशनात्कृतैनसा नाश करोति प्रश्नमात्रत । एव विधास्मत्कृतवैभवान्विता भूदेवदेवैर्नरदेव पूजिता । कृतान्तमार्गं त्ववगाह-
नोत्सुकान् सन्तारयत्येव हरेः सुतान्विता ॥ 40 ॥ एतच्चित्र कलिमलैः कलुषीकृत मानसा । न जानन्ति नरा सर्वे कलौ भूतलवासिनः ॥ 41 ॥ एव मद्भृन्दावनस्य सद्बृन्दा एव भूतले । जानन्त्यनन्त माहात्म्य नेतरे पापपूरुषाः ॥ 42 ॥ अहं नमामीह महानुभावं हयास्यरूपं हयमात्तहारम् । मया सहैवाशु च हसवाहं यो हसरूपो न्यरुणत्पयोब्धौ ॥ 43 ॥

4 लक्ष्मीपति प्रकरण - (44-60)

शालमली द्वीपमाश्रित्य सुमालीति बलाधिकः । निर्मलाख्यात लावण्य बालातपसमप्रभम् ॥ पप्रच्छ सनुमां दृष्ट्वा विच्छिन्न त्रिपुरः (त्रिशिरा) पुरा ॥ 44 ॥ रुद्रोवाऽभद्रहीनोसि सुपर्णोवाऽर्णवातर । शेषो वा दोष हीनोसि वायुर्वाऽपायदूरगः ॥ 45 ॥ इन्द्रोवा सान्द्रसन्तोषी चन्द्रोवाऽमन्दतोषकः । कामोवा त्व च शमाणा मोहन रूपमाश्रितः ॥ 46 ॥ सूर्योवा शौर्यसपन्न-
ऋषिर्वाऽपृषवचकः । धनदो धनिनां श्रेष्ठो महाधन विभूषणः ॥ 47 ॥ वरुणः करुणासक्त त्व कविः कोविदेश्वरः । अथवा वादिराजाख्यो वागीश करजातकः ॥ 48 ॥ वादीभमृगराजत्वाद्वादि राजाभिधा तव । हयग्रीवाराधकत्वात्प्राग्रधान् लोकास्तथागतः ॥ 49 ॥ व्याघ्रचर्मपि सन्मान चाग्रपुजा चकार ते । इमा कथा काव्यकर्ता काव्योऽपि व्याजहार च ॥ 50 ॥ श्राव्यं पापविनाशाय न व्याजान्नचहास्यतः । इति तेनोदित श्रुत्वा कृत्वा तस्याप्यनुग्रहम् । स्मृत्वा हरेश्च माहात्म्यं पृक्तवानदजलैर्भुवम् ॥ 51 ॥ ततश्च पावनान्वानप्रस्थान् वानरयुथपान् । वनराजिषु पश्यामि वनजान् मनुजाधिप ॥ 52 ॥ तन्मत शृणु कल्याण पुण्यात्पुण्यतम महन् । नारायणो गुणनिधि वाणोपतिमभाषत ॥ 53 ॥ श्रीमन्मध्वमत दिव्यं मद्भुक्तेनोद्धृत सुत । मत्सर्वोत्तमतामुक्त्वा युनितमालाभिरञ्जसा ॥ 54 ॥ व्यासात्मना मया पूर्वं यदुक्त सर्वमेव तत् । जगत्सत्यत्वादिक च तात्पर्यविषय ऋते ॥ 55 ॥ तत्समर्थितमेवादौ समर्थेन महात्मना । प्राप्य तत्र कृतार्थत्व व्यर्थीकृत्य सुदुर्मतम् ॥ 56 ॥ मत्समीपमिहागन्ता वृन्ताद्यस्थीनि तस्य च । चक्रशङ्खाद्यायुध्यैश्चा-

थाङ्कितानि महात्मनः ॥ 57 ॥ तस्मात्तन्मतेवाश्च ग्राह्य सर्वबुधैरपि । प्राशुचं लोकमवाप्नोति
तन्मतेचाग्रहान्वितः ॥ 58 ॥ इति ब्रह्माणमुद्दिश्य गुणवारिधिरब्रवीत् । शृणु सत्यं मया प्रोक्तं भण
सर्वं बुधान्प्रति ॥ 59 ॥ कृत्वा वृन्दावनं तत्र फलं भावय मां विभुम् । अहं वृन्दावने स्थित्वा
सर्वाभीष्टं ददामिते ॥ 60 ॥

5 विप्र प्रकरण (61-97)

इदं ममात्मजे सर्वं वेदवेद्ये तपोनिधौ । वक्तव्यं पुरतः स्थित्वा नि शङ्कं सन् सदा द्विज ॥ 61 ॥
विप्र त्वं तव पुत्रं तु मम नाम्ना समाह्वय । सुप्रीतत्वं तु विज्ञाय मयि सर्वं समर्पय ॥ 62 ॥
कामधेनुर्नृणां पूर्वं सर्वाभीष्टं फलप्रदा । तथा कलौ वादिराजश्रीपादोऽभीष्टदः सताम् ॥ 63 ॥
अदृश्य एव सर्वेषां सर्वाभीष्टं फलप्रदः । इदं तु वेदवेद्याख्यं श्रीपादस्य सुतस्य मे ॥ 64 ॥ वक्तव्यं
तत्र गत्वा तु नात्र कार्याविचारणा । भारतीपतिं वद्मति भारतार्थं प्रकाशनात् ॥ 65 ॥ भारतार्थं
प्रकाशत्वात् तत्कर्तुं सदृशो हि सः । तत्कर्तुं सदृशत्वात् तद्वत्पूज्यो गुरु सताम् ॥ 66 ॥ पूज्यत्वात्
त्यमेवात्र वृन्दावनं गतं पतिम् । पूजयित्वा महात्मानं महाभारतं कीर्तनैः ॥ 67 ॥ ततोऽस्मत्त-
सन्ततिं वा सर्वेष्टं वा तदाहरेत् । इदं तु सन्तं सन्तत्या त्वामुद्दिश्य तथोक्तवान् ॥ 68 ॥ पूजनीयोगुरु
नित्यं सर्वाभीष्टमभीप्सुना । इमामस्मत्कृतिं विद्याद्योविद्यात्स्वत्कृतिं नरः ॥ 69 ॥ स याति निरय
घोरं मृषात्वगतिरीदृशो । कुष्ठापस्मारं लूतान्तान् बालस्फोटिकादिकान् बहून् ॥ 70 ॥ मृत्तिका
नाशयत्येव वृन्दावनगता मुने । मया सम्पूज्यमानः सन् हयास्यं पुरुषोत्तमः ॥ 71 ॥ लक्ष्म्या सार्धं
सुरैः सर्वैश्च सन्निहितं स्वयम् । इमा कृतिं शिलाग्रान्तु लेखयित्वा ममाग्रतः ॥ 72 ॥ स्थापयेदत्र
ता दृष्ट्वा सन्तं सन्तोषमान्युः । इमा कृतिं नरोयस्तु स्वानी मन्दस्य बुद्धिदाम् ॥ 73 ॥ पठित्वा
सर्वं पापेभ्यो मुच्यते नात्र सशयः । अथं बुद्ध्वा कृतेरस्या सर्वेष्टं लभते नरः ॥ 74 ॥ यो अनुवक्ता
कृतिमिमां मम तोषस्य भूरसौ । ख्यातिं कुरुष्वाल्पमते मम कीर्तिं नरेष्वपि ॥ 75 ॥ माच्छादय
शुभा शक्तिं मम ख्यातिं शुभेष्वपि । त्वा भक्तिमन्तं विप्रेन्द्रं न मुञ्चामि कदाचन ॥ 76 ॥ सेवस्व
मम पादाब्जं नित्यं भारतं कीर्तनैः । भुक्तिं मुक्तिं ततो दद्यां वचनं मम विश्वसीः ॥ 77 ॥ आचार्यं

त्व वृणीष्व त्वं मम पुत्रेण धीमता । पञ्चवृन्दावने पुण्ये षञ्चरुपात्मको हरि ॥ 78 ॥ पञ्चवीकृत्य
स्वरूपाणि नित्यं सन्निहित स्वयम् । इति जानन्ति ये मर्त्या प्रपञ्चे सर्वे एव तु ॥ 79 ॥ पञ्च-
भूतानि हित्वा तु पञ्चत्व न व्रजन्ति ते । पञ्चवृन्दावनं चात्र यो वा कारयिता मम ॥ 80 ॥
पञ्चाशद्युग पर्यन्तं विष्णोर्लोकं महीयते । पञ्चपुत्रा भविष्यन्ति पञ्चानन समप्रभा ॥ 81 ॥
पञ्चायुध धरस्याथ भक्ता एव भवन्ति ते । पञ्चभक्ष समायुक्त पञ्चामृत समन्वितम् ॥ 82 ॥
पञ्चखर्जूर सयुक्तं नैवेद्य विनिवेदयेत् । पञ्चम्याच तिथौ नित्य पञ्चपर्वसु पूजयेत् ॥ 83 ॥
धूपदीपैस्तथामाल्यैर्गन्धैर्दूर्वाक्षतादिभिः । एव सम्पूज्यमानोऽह दद्या वरमनुत्तमम् ॥ 84 ॥ अह
क्षुधातुरो भूत्वा नैवेद्य नोक्तवान्मुनि । एतत्ते किञ्चिदाल्पमात्रं भक्तत्वात्त्वद्विभूतय ॥ 85 ॥
श्रुत्वा त्वन्मुखत सन्त सर्वे यान्तु स्वभीप्सितम् । इद ममात्मजे सर्व वेदेद्ये तपोनिधौ ॥ 86 ॥
वदस्व मद्यासिन्धौ ह्यग्रीव तपोनिधौ । नैवेद्यार्थं मया प्रोक्त विशेष तिथि पर्वसु ॥ 87 ॥ आच्छा-
दित च तत्पद्य त्वया दुर्मति सत्तम ॥ 88 ॥ स च दास्यति नैवेद्य यो वृन्दावनकृत्स्वयम् ॥ 89 ॥
वृन्दावनगता देवास्तस्य तुष्टा भवन्त्यहो । अह क्षुधातुरो भूत्वा नैवेद्य नोक्तवान् मुनि ॥ 90 ॥
पीत्वा चामृतमेवात्र देवै सह चराम्यहम् । दीपार्थं नोक्तवान् दीप तेजोमय सुविग्रह ॥ 91 ॥
गन्धार्थं नोक्तवान् गन्ध दिव्यगन्ध सुविग्रह । माल्यार्थं नोक्तवान् माल्यं दिव्य मन्दार माल्यवान्
॥ 92 ॥ चामरार्थं मयानोक्त दिव्य चामरवीजित । व्यजनार्थं मया नोक्त दिव्य व्यजनवीजितः
॥ 93 ॥ छत्रार्थं तु मया नोक्त दिव्य छत्र विभूषित । भूषणार्थं मया नोक्त दिव्यभूषण भूषित
॥ 94 ॥ वाहनार्थं मया नोक्तमह दिव्यविमानग । भोगार्थं तु मयानोक्त दिव्य भोग सुभोगवान्
॥ 95 ॥ भवतामेव कर्तव्यं मम पादाब्ज पूजनम् । एवनिशम्य मम वैभवमत्र नित्य वृन्दावने सकल
देवत सन्निधाने । नानाघराशि शमनेऽति सुपापिनां च मूर्ति भजन्तु मम नित्यमथेष्टभाज ॥ 96 ॥
वृन्दावन सकल दिग्गत सज्जनाना वृन्दावनं परम पावनमत्र नित्यम् । मन्दाकिनी जनक देव सदायन
तत्कन्दाशनायनमिदं प्रणमेत भक्त्या ॥ 97 ॥

6. लक्ष्मीपति प्रकरण - (98-104)

मदत्त पुत्र मत्पुत्रं मज्जीवित कलत्रिणम् । मत्प्रसादात्त्ववृत्ति त मा त्यज त्व स मामक ॥ 98 ॥

अयं तु ब्राह्मणः शूद्धः सत्यवादी जितेन्द्रिय । अस्य स्वप्ने मया प्रोक्त विश्वासान्नात्र सशयः ॥ 99 ॥
वेदवेद्या वदस्वत्वमागतेषु जनेष्विह । ब्राह्मण स्वाप्न पदार्थं प्रसिध्यर्थं ममात्रच ॥ 100 ॥
शिलास्था कुरु विप्रस्य वचनान्नात्र सशयः । आचार्यत्व मया दत्त त्वयाच्चापि प्रदीयतः ॥ 101 ॥
सभावानार्थं विप्रस्य शृणुष्व वचनं मम । ब्राह्मण इचाल्प सन्तोषी मम सन्तोषभूरय ॥ 102 ॥
एव वृन्दाव नाख्यान श्रुत्वा सुजन वृत्तय । यात्रा कुर्वन्तु मद्भक्त्या यच्छन्तु सदुपायनम् ॥ 103 ॥
याचयन्तु वर तस्मात्तद्वर प्राप्नुवन्तु ते ॥ 104 ॥

7 विप्र प्रकरणं (105-110½)

नैवेद्या मष्टमन्न मे यावन्नक्रियते द्विज ॥ 105 ॥ तावत्कुरुष्व त्व नक्तव्रत निरशन मम ।
भूक्ष्व विप्र प्रसन्नोऽस्मि व्रतादनशनात्तव ॥ 106 ॥ व्रतेनानेन निष्पाप स्त्वमभूनात्र सशय ।
मम मन्त्राधिकारोऽभूत्तव पापक्षये सति ॥ 107 ॥ इतः पर गृहाण त्वं मनु दिव्यमनुत्तम ।
दास्यामि मम पादाब्जगति तव न सशयः ॥ 108 ॥ मात्यजत्व हि विप्रेन्द्र नित्य भारतकीर्तनम् ।
चामर वीजय त्व हि मम वृन्दावने सदा ॥ 109 ॥ आदिपर्व वदस्व त्व अनुक्रमणिका विना ।
वेदवेद्यास्य पादाब्जान्निसृत तीर्थमुत्तमम् ॥ 110 ॥ मम पादोदक विद्धि यतस्तद्देहगोह्यहम्
॥ 110½ ॥

8. वेदवेद्या प्रकरण - (111-118½)

वेदवेद्या जयस्व त्वं दुर्मत दुर्मतीरितम् ॥ 111 ॥ मध्वराद्धान्तोक्त पद्यैर्मत्कृताभिश्च सूक्तिभिः ।
वेदवेद्या मम वेदकोविद कोविदत्वमिह कोनरो भूवि ॥ 112 ॥ त्वन्मुखेन तु जयामि मायिनं
प्रीणयामि कमलापतिं हरिम् । वेदवेद्या तव वेदकोविदः कोविदत्वमिह कोनरो भूवि ॥ 113 ॥
जय मदान्ध परवादिदन्तिनं सिंहाविक्रम मदीरित युक्तिभि । कुरु सुमध्व समयस्य निर्णयं
मत्प्रसाद विभवाप्त सुमत्या ॥ 114 ॥ तोषयस्व सुजनाश्च मायिनः । खेदयस्व परमात्मभाविनः ।
शेषाद्रि पण्डितस्यापि वक्तव्यः स्वाप्न वैभव ॥ 115 ॥ व्यासराजाख्य भक्तस्य तथा तदनुजस्य च ।

15. शेष प्रकरण (149-152)

शेषाशेष च मत्कार्यं शेषाशेषप्रद तव ॥ 149 ॥ अकर्तुं कर्तुरप्येतत्कुरुष्व त्व सुखीभव ।
ममात्मजं वेदवेद्य ममसस्थान सस्थितम् ॥ 150 ॥ मत्कला पूर्ण मनस्य पालयस्व सुमानिनम् ।
अहो ममाज्ञा कुरु वेदवेद्य ख्यातिर्मम स्वाप्नकृते न किञ्चित् ॥ 151 ॥ जाता तयो. प्रेषय
श्रवितयुक्तयो. सीतापति व्यास सनामद्येयो । श्रुत्वा तौ मत्कृतेः सम्यक् ख्याति चात्रकरिष्यत
॥ 152 ॥

16. चित्र प्रकरणं - (153-153½)

चित्र त्वमेव गत्वाच मत्कृतिं तु तयोर्वद । नामैकदेश ग्रहणे गृहीत पूर्णमेव च ॥ 153 ॥
तयोर्नाम तथाशास्त्रे चोक्त विद्वद्भिरेव च ।

17. लक्ष्मीपति प्रकरण - (154-163)

अस्यातिशुद्धबुद्धेश्च यस्य सद्धर्मं पद्धते ॥ 154 ॥ मद्बुद्धिनिधिरत्रासीदहो विधिवल महत् ।
अयं तु ब्राह्मणश्चात्र मामेव शरण गतः ॥ 155 ॥ वृन्दावनकृते पूर्वं स्वस्याभीष्ट निवेद्य मे ।
कृत्वा वृन्दावनं चेति प्राक् श्लोकद्वितयेन च ॥ 156 ॥ अतस्त्व मे मया प्रोक्तं तत्सत्य
समभूदहो । वेदवेद्य मनः शेषं संकृतं तत्संगेपगिरिं ऽगिडितं वद । त्रिदशदोषं रहितं. सुपूजितं
कदशगार्धि भिदनादृतं स्या (प) ॥ 157 ॥ सुतमदूजितं पदेच सुस्थिरं त्वच सर्वं सुरसत्तमं देव
भू । तदु(द)भयं प्रभवाद्य कोमहान् त्वामृते पुरुषभूषणं तद्वद ॥ 158 ॥ एतच्छ्लोकद्वयं स्यार्थं
ब्राह्मणस्य मुखेन तु । जानीहि त्वं यत्तत्राम्यं मयाऽर्थोप्यनुवर्णितं ॥ 159 ॥ विगच्छकविता-
दोषा विदुषा ज्ञानलक्षणे । तैर्विहीनाश्च विद्वत्सो नेतरेति सता मतम् ॥ 160 ॥ असूया
परनिन्दाच परेषां च प्रतारणम् । निर्दोषाया परकृतौ दोषं दूषणमेव च ॥ 161 ॥ परतद्व
बुद्धिं स्वस्मिस्तु परेषां हास्यमेव च । स्वस्य शाठ्यं तत्त्वमतावहकारित्वमेव च ॥ 162 ॥ इत्याद्या
बहवो दोषा. विदुषाच प्रकीर्तिता । तैर्विहीनाश्च विद्वत्सो नेतरे च कदाचन ॥ 163 ॥ एतत्सर्वं
स्वाप्नपद्येन गर्वं हित्वा सर्वे विप्रवर्यास्यजेन । श्रुत्वाचोर्व्या शर्वं गुर्वादि देवान् दृष्ट्वोर्वशी यान्तु

मां मानवेन्द्रा ॥ 164 ॥ इदं वृन्दावनाख्यानं ये पठन्ति मनीषिणः । मुकुन्दावनमेवास्तु तेषां
 कन्दाशानाम् ॥ 165 ॥ इदमर्पितमेवास्तु ह्यशीर्षस्य पार्षदात् । समः सहस्रशीर्षस्य सूक्तस्य
 पुरुषात्कृतम् ॥ 166 ॥ यच्छृण्वता भक्तिरूदारः सद्गुणे हरौ हरे लोकागते तथामयि । भवत्यहो
 सर्वं शुभाप्तिं सन्मतीः ददात्यजस्रं सुतः सत्यमेवतत् ॥ 167 ॥

ॐ इति श्री ब्राह्मण स्वप्नवृन्दावनाख्याने वैभवपर्वणि दशमाध्यायः समाप्तः ॥

॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अथ एकादशाध्यायः

1. लक्ष्मीपति प्रकरणं (1-9)

हरि ॐ ॥ अलौकिकाया मम सत्कृती च न दोषबुद्धिः कुशलैश्चकार्या । अर्थे च दृष्टिः क्रियता न शब्दे यतश्चैषा स्वाप्नकृतिर्हि वासिनी ॥ 1 ॥ वासनात्मक शब्दानां अर्थदर्शनमेवच । सत्यं न शब्द सत्यत्वमेव हि स्वाप्ननिर्णयः ॥ 2 ॥ लौकिकस्यतु वाक्यस्य बुद्धिपूर्वं कृतस्यच । शब्दार्थोभय-सत्यत्व ग्राह्य मेव न सशय ॥ 3 ॥ पूर्वानुभव संस्कारास्तादृशार्थास्तु पश्यति । शृणोति च तथा शब्दान् पूर्वं संस्कार कारणात् ॥ 4 ॥ अयं तु ब्राह्मण पूर्व ममशिष्य सुबुद्धिमान् । तत्संस्कार वशादेव स्वप्ने वक्ष्याम्यहं द्विजम् ॥ 5 ॥ अहं जानामि तत्सर्वं पूर्व संस्कार कारणम् । जाति स्मरणशीलोहं हयग्रीवस्य चान्नया ॥ 6 ॥ दुर्वादिगर्वहर पुत्र सुखी भवस्व गुर्वादिदिराज कृपया सुमतिं भजस्व । शर्वादि देव वरवन्द्य हरि भजस्व चोर्व्या सुकीर्तिमथ मेवच ख्यापयस्व ॥ 7 ॥ इमा कृति या लिखति स्म लेखिका वाचापि पुण्य लभते न सशय । वृन्दावनालङ्करणेन धातुभिः समार्जनाभि बहुपुण्य भाजनी ॥ 8 ॥ आरातिकाभि बहुचित्रिकाभिः । सत्तामसङ्कीर्तन सस्तवैश्च उपाधिराहित्यवता सु सेवा करोति साचापि मम प्रियोऽभूत् ॥ 9 ॥

3 पुण्यनक्षत्रसञ्जात प्राप्तयतिभाव विप्रपरमगुरु प्रकरणं श्लोकः - (10-11)

मङ्गागवत मुख्यास्तु त्रीन्दासाश्च सहोदरान् । मात्यज त्व हि मत्पुत्र ते वै मम प्रिया सदा ॥ 10 ॥ नागशयन हनूमन्तौ तौ सदा वै मम प्रियौ । अहं जानामि तद्भक्तिं नागशयनः सुबुद्धिमान् ॥ 11 ॥

3. विप्र प्रकरणं - (12-18)

वेदवेद्या सुबुद्धस्त्व दुर्बुद्धि दुर्धरेरिताम् । त्यजेमां सुजन श्रेष्ठ मज्जन प्राणहारिणीम् ॥ 12 ॥ ममाशीर्वाचनेनैव चिरजीव सुखीभव । हयास्याराधनेनैव ममानन्द प्रदोभव ॥ 13 ॥ वृन्दावने दन्दशूक धारिण दास्यधारिणम् । मन्दार मालिनां शान्ति शालिन कमलात्मनः ॥ 14 ॥ इतिमा विद्धि सद्बुद्धि हयग्रीव कृपोदधिम् । वेदवेद्य सदाराध्य शुद्ध मत्पट्टवर्धन ॥ 15 ॥

व्यासेन सीतापतिना शेषेणापि च न श्रुतम् । तै. श्रुत चेदिद सर्वं त्रैलोक्य श्रुतमेवहि (च) ॥ 16 ॥
इति पूर्वं मयाप्रोक्त्वनमनुसद्यस्व बुद्धिमा (म) न् । धीनुद्दिशम मया प्रोक्त त्वा विशेषान्नसंशय. ॥ 17 ॥
अतस्त्रयाणा भक्ताना तेषां प्रेषय मत्कृतिम् । नैवेद्य नैवगृह्णामि तावत्पर्यन्त मेव ते ॥ 18 ॥

4. शेष प्रकरणं श्लोक - (19-26)

वृन्दावने मदनमर्दन रुद्रहृद्य सद्भिः प्रवन्दित पद मदनाभिरामम् । वृन्दारकेन्द्र महदश सुमर्दिताङ्ग
रक्षो विदार्यं वरद प्रणमामि रामम् ॥ 19 ॥ अरस भूप चिरपट्टवर्धन परशुचापधर दुष्टमर्दन ।
निरगपापहर शिष्टशोधन परसुपापकरदुष्टसूदन ॥ 20 ॥ रथोत्सवस्य भारोऽयं तावकः पावकप्रभ ।
कालोऽय मम सेवाया. बालोय मम पुत्रकः ॥ 21 ॥ अन्तराय कृतोह्यस्य शान्तरायाश्च शत्रव. ।
भविष्यन्ति न सन्देहो मम विघ्नकरा.सदा ॥ 22 ॥ एतत्पद्यत्रय शेष वदस्व त्व च भूपते ।
यतस्त्व पण्डित शोण्ड. तन्मण्डन परोभव ॥ 23 ॥ सर्वं वक्तव्यमुक्तच कृतार्थोह न सशयः ।
मद्वेतेनैवतु यश्च जीवन् मत्प्रापधारी मदनुग्रहीच । पठेत स्वाप्नी मम सत्कृतिच नोचेददण्ड्यस्य
करोमि तीव्रम् ॥ 24 ॥ एव मद्भक्तिमन्तश्च सर्व एव पठन्त्विमाम् । रव्याता कुर्वन्तु लोकेषु
नोचेन्मद्भोहिणश्चते ॥ 25 ॥ पठता शृण्वता चापि रव्यातामुर्व्यां प्रकुर्वताम् । सर्वेष्टानि
भविष्यन्ति ह्यग्रीवस्य चाज्ञया ॥ 26 ॥

5. विप्र प्रकरण श्लोक (27-31)

यो मनासि तनु मर्पितवान् मर्मेतत् सर्वं धन कनक पूर्णमथाभिषेकम् । यश्चाकरोद्विततभक्तियुताय
तस्मै गत्वा वदस्व मम सत्कृतिमाशु विप्र ॥ 27 ॥ व्यासाय भक्तिकोशाय दासाय मम नित्यश. ।
वैष्णव स्नेहपाशाय तोषाय वद मत्कृतिम् ॥ 28 ॥ तस्यानुजस्य मयि सर्वं समर्पकस्य भक्त्यादि
मुख्य गुण सङ्ग्रहणस्य तस्य । पूर्वं हयास्य चरण स्मरणोत्सुकोपि दुर्विप्रनिग्रहवतो वद मत्कृतिच
॥ 29 ॥ वेनवद्वेतान्न च यस्य भुङ्क्ते सुदुर्मति । तस्येष्टदेवस्मरणे महत्कोपादभूदहो ॥ 30 ॥
इद सर्वेऽपि जानन्ति तद्वेषान्नोच्यते मया । सोऽपि मत्पादमापन्न. शापभीतो न भक्तिभाक् ॥ 31 ॥

6 सीतापति प्रकरणं - (32-39)

ब्राह्मणं मानिन मान हित्वा मत्पादसेवनम् । कुर्वाणमनिश विद्वन् मात्यजस्त्वममायिनम् ॥ 32 ॥
मद्वेतनान्नं भुञ्जाना ये वै कुजनबुद्धयः । तेष्वेकोऽपि तु मत्पद्य तदर्थं वा न वक्त्यहो ॥ 33 ॥
मत्कृतिं वदता पुत्र तदर्थं वदता तथा । मद्वेतना ददस्व त्वमन्यथा मा ददस्व भो ॥ 34 ॥ मद्वेतनेन
शून्योऽस्मिन्विप्रे जात पराग्रह । जनेषु वक्ति मन्पदच्य तदर्थं मयि भक्तिमान् ॥ 35 ॥ अहं शपे
सुपापिन कुपात्रसादभूद्धनम् । मयात्र जीविन बहु सुपुत्र माददस्वह ॥ 36 ॥ ब्राह्मणं गुणमणि शृणु
पुत्र चारुवीजित सुचामरपाणिम् । पुण्य पूर्णं गुण भूषण कौर्तेरग्रजत्व मम मात्यजतूर्णम् ॥ 37 ॥
ब्राह्मणं गुणवन्त च ऋणवन्त गुणार्णवम् । जानीहि गुणिन. फणिनो वदस्वास्य च तद्द्व(द्र)णम् ॥ 38 ॥
ऋणान्मुक्तिश्च विप्रस्य साक्षान्मुक्तिर्नसशयः । भोज्य वित्ते प्रदत्ते हि भुक्तेर्नास्ति ततोऽधिकम् ॥ 39 ॥

7. पुष्यवक्षत्र सजात विप्रगुरु प्र (39½)
मद्वाच नन्दन त्व हि सर्वथा मावृथा कुरु ॥ 39½ ॥

8. विप्र परम गुरु प्रकरण श्लोक (40-43½)
मन्मठस्याधिपत्मेतु विठुल पट्टवर्धन ॥ 40 ॥ स्फुट कार्यपटु मत्वा पट्टपच्छोडिका दिश । पूर्वं
प्रामादिकी बुद्धि स्यात्तस्य नतु साहजा ॥ 41 ॥ निर्वेदनामिदानीन्तु सप्राप्तश्च न सशयः ।
रथोत्सवस्य भार त धर्ता तर्ता स एव तु ॥ 42 ॥ तदन्य. को भवेत्पुत्र समर्थः कार्यसाधने । नाग-
शयनस्य मनस सङ्कल्प सप्रपूरय ॥ 43 ॥ अह जानामि तद्भक्ति नागशयन सुबुद्धिमान् ॥ 43½ ॥

9 दुष्ट पुरुष प्र श्लोक (44-47½)
मद्वाक्य मान ससिद्ध सर्वं सग्राह्यमेव हि ॥ 44 ॥ चोद्यानर्हेतु मद्वाक्ये चोद्य कुर्वन् पतत्यध ।
भावनात्मक शद्वेषु ज्ञातव्यो भाव एव च ॥ 45 ॥ अहमाविष्टवान्विप्रे कदाचिन्न कदाचन । मत्कृतौ
दोषशङ्काचेदोषे पहिहृते सति ॥ 46 ॥ भवता मातृ दोषोऽपि स्याद्वच्यभीचार शङ्कया । पातिव्रत्या-
न्नदोषश्चेदशरीरत्वतस्तथा ॥ 47 ॥ प्रकृतेऽपि न दोष स्या त्प्रतिबन्दी दुश्तरा ॥ 47½ ॥

10. लक्ष्मीपति प्रकरणं श्लोक (48-58)

जना सुपापिनः सर्वे कलिनाविष्टचेतनाः ॥ 48 ॥ कथं न वावदूकास्ते कुर्वन्ति मम सन्निधौ । कदने चोद्यताः सर्वे वदने भस्मवासिनः ॥ 49 ॥ मयिजीवति सर्वेऽपि मत्प्रिया इव मत्कृतिम् । पठन्त्यर्थं वदन्त्येते मत्प्रतारण बुद्धयः ॥ 50 ॥ इदानीं स्वाप्नपद्य मे तेष्वेकोऽपि न वक्तव्यहो । अहं नैवेति दुर्बुध्या जाने सर्वमनोगतम् ॥ 51 ॥ यो न वक्ति च मत्पद्य तदर्थं वा मदाश्रयी । तस्याशुभं भवत्येव पश्य मे तपसः फलम् ॥ 52 ॥ इमा कृतिं मम स्वाप्नी आदराद्यस्तु वक्ष्यति । तस्य श्रीशः प्रसन्नः सन् शुभं दास्यत्यसंशयः ॥ 53 ॥ सत्यं सत्यं पुनः सत्यं त्रिवाचापि मयोच्यते । पठता शृण्वता चापि सर्वसम्पद्भूविष्यति ॥ 54 ॥ पुत्र ते सुप्रसन्नोऽस्मि मत्प्रसादात् सुप्रभः । मित्र ते सुप्रतापोऽय कृत्रिमो न प्रदृश्यते ॥ 55 ॥ हयास्य ब्रह्मणोपास्यं मयोपास्यं च भूरिश । प्रसन्नास्य सदा वश्य उपास्य त्वं सुखीभव ॥ 56 ॥ एव श्रुत्वा विप्रं वर्यात्सुगूढमाश्चर्यं भूतं मम वैभव तु । पुत्रचैतत्सुप्रसिद्धं कुरु त्वं मित्रौ यथैवान्धकारस्थमर्थम् ॥ 57 ॥ पुत्र त्वं विप्रवर्यस्य सुप्रसन्नो भव प्रभो । प्रभुत्वात्त्वत्प्रसादोऽय विप्रेस्या दैहिक प्रदः ॥ 58 ॥

11. सीतापति प्रकरणं श्लोक 58¹/₂ अज्ञानं हारिणं मित्यारभ्य 63 पूर्ति

गुरुत्वात्कुरु कारुण्य विप्रस्याज्ञानहारिणम् ॥ 58¹/₂ ॥ मत्पुत्रेणादरादर्थोक्तं मत्कृतेरर्थमञ्जसा ॥ 59 ॥ शृणु सीतापते भक्त्या सत्पते ते शुभाप्तये । त्वामागतमहं जानै चिरादागतवानसि ॥ 60 ॥ कारायागतवानस्मि सुरलोकात्सुपूर्वम् । चिरजीव चिरजीव सुखीभव सुखीभव ॥ 61 ॥ ममाशीर्वाचनेनैव हयग्रीव परो भव ॥ 62 ॥ सुतसुतत्वं मतं सन्मते कुतः कुमतिरत्र तव मत्प्रसादतः । विततं भक्तिरयुतं मत्पदे सदा कृतसमस्तशुभं सत्कृते हरे ॥ 63 ॥

12. अनेक भक्त प्रकरणं श्लोक (64-66)

द्विजेति गरुडस्यापि सम्यक्संबोधना कृता । पुत्रेति नरकोत्तारं हरिं प्रत्युक्तवानहम् ॥ 64 ॥ शेषेति भूधरं शेषं व्यासेति व्यासमेव च । सीतापतेति रामं च भूपतिं भूवराहकम् ॥ 65 ॥ भूपेति भूमेरुद्धारं वराहचोक्तवानहम् । तस्माद्ग्राह्यो भयार्थस्य (श्च) मत्कृतेरर्थबुद्धिभिः ॥ 66 ॥

13 लक्ष्मीपति प्रकरण इलोक (67-71½)

सुत सुसूक्ष्ममतिमन् कृतकृत्यस्त्व समस्त यतिषूत्तम मूर्ते । मत्कृति वितत युक्ति सत्कृति सत्सु व्याकुरुत तत्र कीर्तये ॥ 67 ॥ पुत्र मत्पुत्रिका युक्तिमल्लिकाख्या तवानुजा । कुरु सत्पात्र दान ते कन्यादान फलं भवेत् ॥ 68 ॥ मद्युक्ति भाषणैर्भासि त्वद्द्याख्यान सुवासिनी । नानापुष्पोत्सत्केश बन्धिनी भावगन्धिनी ॥ 69 ॥ वेदवेद्य द्रौपदीव भात्यनेकवराप्यहो । तस्मात् व्याख्यान सन्मन्त्रैर्दानं कुरु वरेषुता ॥ 70 ॥ त्वमेव तत्पिता माता पितृहीना तु माकुरु । अहो ममात्मजा युक्ति मल्लिकेति (काख्या) ममात्मजम् ॥ 71 ॥ वत्रे तीव्रेण भावेनाप्यग्रज व्यग्रमानिनी ॥ 71½ ॥

14 विप्र प्रकरणं इलोक (72-89½)

अप्पण. कृष्ण भट्टश्च शष्पण परिकीर्तित ॥ 72 ॥ पुष्पवत्लघुबुद्धिश्च कपटी मत्पदे सदा । मत्पुत्र सुप्रसङ्गेतु स्वप्रसङ्ग करोति यः ॥ 73 ॥ तत्प्रसङ्गं त्वह् सम्पक् कुप्रसङ्ग करोम्यहम् । मत्पुत्रे कृत पण्डित्ये पण्डितैर्मण्डिते सति ॥ 74 ॥ पण्डकै. क्रियते डम्भात्स्वपाण्डित्य हिडम्भ(डिम्भ) वत् । अयं तु कुमना कृष्णो ह्यप्पण. फण्णिवुद्धिमान् ॥ 75 ॥ शुनवत्कत्थन कुर्वन्नन्दनाग्रे मनावच नः । मन्नन्दन पद ध्यात्वा श्रुत्वा तस्य मुधामयीम् ॥ 76 ॥ गा त वै गोमुख व्याघ्र त्यज शीघ्र दुराग्रहम् । सोऽपि मत्पादभक्तश्चेत् हित्वा स्वकृत दुष्कृतिम् ॥ 77 ॥ मत्कृति पुत्र शिष्येषु सम्यग्व्याख्या करोत्य(त्व)हो । तदेद्वषात्तु न भाषेह शेषशायि पदे शपे ॥ 78 ॥ रागद्वेष विहीनोह हयग्रीवस्यचाज्ञया । इति पूर्वं मया प्रोक्तमनुसन्धस्त्व बुद्धिमन् ॥ 79 ॥ व्याख्यान गौरवादेव वक्ष्याम्येष सुबुद्धिमान् । नन्दनत्व तु सन्मान कुरु व्याख्यान कारिणे ॥ 80 ॥ पतन्तमम्बरात्सन्त. कुम्भिनी प्रति शम्भुना । कुम्भराक्षस भङ्गे तु दृष्ट्वा च स्तम्भितो मया ॥ 81 ॥ ध्वजस्तम्भो द्विचश्रेष्ठ भुजस्तम्भे धृतो मया । सुजनान् भजकान् विष्णून्सव. पातु ममात्मजान् ॥ 82 ॥ कुञ्जरायुत सत्त्वोह कञ्जनाभप्रियेच्छया । मञ्जुमत्पाणिना धर्ता कञ्जलोचन सन्निधौ ॥ 83 ॥ अधस्तादुपविष्टोहमिति मा चिन्तय द्विज । त्वदन्तर्यामिणं मामप्यधस्थं विद्धि बुद्धिमन् ॥ 84 ॥ मत्कृतरचात्र सन्मानो वाङ्मात्रेण कृतोऽभवत् । पच्छोडिकाऽपि नो दत्ता तव विप्र ममाग्रत ॥ 85 ॥

ऋणान्निष्कृतिमप्याशु न कृता तव शोभन । भोज्य वित्त प्रदत्वातु ऋणान्मुक्त. शनै. शनै ॥ ८६ ॥
भोजनार्थं मधुकरवृत्तिं कुरु यथा पुरा । मत्कृतिश्चाप्यश्मगता न कृता पश्य तन्मते ॥ ८७ ॥
तस्मात्तवैहिका भावेप्यमुत्रार्थो भविष्यति । मत्प्रसादान्न सन्देहो विज्वास कुरु सर्वथा ॥ ८८ ॥
ऐहिकोपि यथा काले किञ्चित् किञ्चित् भविष्यति । श्रीशप्रसादादावासोप्यत्रापि तु भविष्यति
॥ ८९ ॥ अहं तु गत्वा चा यास्ये चिरजीव सुखीभव ॥ ८९½ ॥

15. वेदनिधि प्रकरण - (90-95)

द्विज समाजगत सज्जन प्रिय कुजन भर्जनं ममात्मज भोज । द्विजवरस्य ऋणजा सुखज वै सुजन श्रेष्ठ
हर मज्जनैर्द्विजैः ॥ ९० ॥ वेदान्तवेद्य मम सान्द्रदयानिष्ठेऽद्य त्व वेदवेद्य पद पद्य सुधा रसाब्धौ ।
घीमन्दरेण मथिते सति भाव चिन्तारत्न गृहीष्व तव भाग दशोत्तराच्च ॥ ९१ ॥ वेदान्तवेद्य
सुजनाब्धि सुपूर्णचन्द्र त्व कुण्ड मण्डल सुदर्शनतो भवाद्य । त्वं वेदवेद्य कुमुदस्य प्रमोदकारी मत्पट्ट
दिव्य सरसी तटजस्य कामम् ॥ ९२ ॥ त्वा वेदवेद्य मपि वां सहितौ च दृष्ट्वा सन्तोष सन्ततिर-
भून्ममज्येष्ठ पुत्र । पूर्वं यथा च सुरवर्यं रघुप्रवीर तस्यानुज दशरथस्य बभूव मोदः ॥ ९३ ॥ रथो-
त्सवस्य विघ्नानि यानि कानिचिदप्यहो । स्तम्भप्रपातनादीनि तानि वारितवानहम् ॥ ९४ ॥
मद्भ्यात्कुद्ध विघ्नानां पुनरुद्धरण बुध । नैवेति सुमनो ज्ञोह क्लीबशद्व प्रयुक्तवान् ॥ ९५ ॥ एतत्सर्वं
स्वाप्नपद्येन गवं हित्वा सर्वे विप्रवर्यास्यजेन । श्रुत्वा चोर्व्यां शर्वं गुर्वदि देवान् दृष्ट्वोर्वशी यान्तु
मां मातवेन्द्राः ॥ ९६ ॥ इदं वृन्दावनाख्यानं ये पठन्ति मनीषिणः । मुकुन्दावनमेवास्तु तेषां
कन्दाशनाज्ञया ॥ ९७ ॥ इदमर्पितमेवास्तु हयशीर्षस्य पार्षदात् । सम सहस्रशीर्षस्य सूक्तस्य
पुरुषात्कृतम् ॥ ९८ ॥ यच्छृण्वता भक्तिरुदार सद्गुणे हरौ हरे लोकागते तथा मयि । भवत्यहो
सर्वशुभाप्ति सन्मती दंदात्यजस्रं सुत सत्यमेवतत् ॥ ९९ ॥

ॐ इति श्रीस्वाप्नवृन्दावनाख्याने वैभवपर्वणि अलौकिक विभागे एकादशोऽध्याय. समाप्तः ॥

॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अथ द्वादशाध्यायः

1 विप्र प्रकरणं (1-2)

हरिःओ । मत्प्रसादाच्च भूपेन शिविकारोहणम् कृतम् । तव विप्र न सन्देहश्चेत् सर्व हि निदर्शनम् ॥ 1 ॥ मत्प्रसादाच्च शेषेण कृतो यत्न स्तवाप्तये । वृत्ते न चान्यथा विप्र चिन्तय त्व सुखीभव ॥ 2 ॥

2 बहु भक्त प्रकरण (3-5)

मद्गताचार्य नान्मा तु य कश्चिद्वा नराधम । ब्राह्मण न मणत्त्यन्त्यः कुणपेन किमन्तरम् ॥ 3 ॥ वृन्दावन पदोपेत तन्नाम्नैवाह्वय त्विमम् । ये चेम न मणत्त्यन्त्या. ते च मद्द्रोहिण सदा ॥ 4 ॥ लक्ष्मीपति सूभममति श्लक्ष्णवाक् मत्कटाक्षत । भोक्ष्यतीक्षाफल सूक्ष्म मत्कृति वक्ष्यतुत्विमाम् ॥ 5 ॥

3 लक्ष्मीपति प्रकरण - (6-9½)

लक्ष्मीपते सूक्ष्ममते मत्कथामृत वारिणा । सतामाध्यात्मिकाद्यग्नि शमय त्व सुखीभव ॥ 6 ॥ अहो ममात्मजा युक्तिमल्लिकाख्या ममात्मजम् । वव्रे तीव्रेण बोधेनाप्यग्रज व्यग्रभामिनी ॥ 7 ॥ अग्र-जाद्वमणी भूत्वा जातासा भावर्गभिणी । सुषाव पुत्र भावाख्य विदुषा तु मत तथा ॥ 8 ॥ अथापि दोषशून्या ऽभूत्तिःसगस्यात्मजा यत । यां तु श्रुत्वा तु सत्सङ्गी नि सङ्गो जायते पुमान् ॥ 9 ॥ तस्मान्नि सङ्गतावाप्तौ तत्सङ्गान्छृणुयादिमाम् ॥ 9½ ॥

4. विप्र प्रकरण (10-10½)

कोवा त्वयि दयाशीलो वर्तते मत्सुतोपम ॥ 10 ॥ ऋणमोचयितार ते मत्पुत्र शरण व्रज ॥ 10½ ॥

5. सीतापति प्रकरण (11-16)

यश्चाक्षेप करोत्यत्र मत्कृतौ दोष शङ्कया ॥ 11 ॥ तत्प्राणस्यैवचाक्षेप मुख्यप्राण करोत्यहो । सत्यं सत्य पुन सत्य त्रिवाचापि मयोच्यते ॥ 12 ॥ विप्रान्तर्यामिणाचेय सत्कृतिश्च मयाकृता ।

अयं तु ब्राह्मण श्रीमानापणे चाति पापिता ॥ 13 ॥ आतपे स्थापित. कामं देवरेण वणिग्भूता ।
द्विजान्तर्यामिण मामप्यातपस्थ चकार सः ॥ 14 ॥ पुत्र त्व शीघ्रतस्त स्मादृणान्मोचय मारणात् ।
पुत्र मद्बचन सत्यमेक कुरु च कीर्तये ॥ 15 ॥ अह दास्यामि मद्दास्यं शश्वद्रदृणविमोचने । विप्राय
प्राप्त कामाय निर्विघ्न कुरु तत्र च ॥ 16 ॥

6 विप्र प्रकरणं (17-21½)

मत्कार्यमपि भूदेव किञ्चिदप्यतिलङ्घितुम् । न शक्यं न कृतं तच्च तव कार्येतु कि पुन ॥ 17 ॥ इत
परं तु मत्कार्यं तव वा विप्रवर्यं यत् । न वक्ष्ये कुर्विति व्यर्थं दैन्य मम न रोचते ॥ 18 ॥ तव
कार्यन्तु विप्रेण प्रागेवोक्त मयानघ । भोज्य वित्तं प्रदत्वातु ऋणान्मुक्त शनै. शनै ॥ 19 ॥ इति
पूर्वं मया प्रोक्त मनुसघत्स्व बुद्धिमन् । सन्पात्रे दानशीलस्य मत्पात्रे चान्नदो द्विज ॥ 20 ॥
मत्करेचोदक दत्त्वा सत्कर प्राप्नुयादिह । ऋणमोर्चायता ते च मरण नैति शीघ्रत ॥ 21 ॥ शरण
व्रज मत्पुत्र करुणाकर मञ्जसा ॥ 21½ ॥

7. सीतापति प्रकरण (22-27)

विप्रस्य पुत्र लाभोय भवतीति मयोदितम् ॥ 22 ॥ तत्सत्य समभूत्पुत्र कुत्र ते सशयो वद । एव
मयोदितं सर्वं मैहिका मुष्मिक च यत् ॥ 23 ॥ तत्सत्य नात्र सन्देहो विश्वास कुरु सर्वदा ।
सुजनाभोज तेजस्विन् कुचनाम्बुज राज ते ॥ 24 ॥ स्वजने चास्तु सौजन्य द्विजराज च सर्वदा ।
एव मदीरिता कीर्तिमार्तिनाशकरी पराम् ॥ 25 ॥ आदाय ते चानन्दाय चानन्दी भव नन्दन
हरौ कुरु गुरौ भक्तिभार धीर परात्परे ॥ 26 ॥ धीर ससार पार त्व तितीर्षु इत्थेक्षुशकरे ।
कुजन त्यज दुर्बुद्धि भुजगतु जनो यथा ॥ 27 ॥

8 विप्र प्रकरणं (28-30½)

मया यदुच्यते तद्वै हित्वा चान्यत्वोच्यते । करुणापाटवं विप्र मरणाति समं तव ॥ 28 ॥ गुणा
धमानिति प्रोक्ते बलाधिकानिति त्वया । प्रोच्यते विप्रवर्येह तव मोहचमहो बत ॥ 29 ॥ स्वप्न
सत्यत्ववादेन जेतुमिच्छन्ति वादिनम् । ये तत्त्व वादिन. सर्वे त्वङ्गी कुर्वन्तु मत्कृतिम् ॥ 30 ॥

9. शेष प्रकरण (31-42)

हे पुत्र विप्र वर्योय कुत्र यास्यति मत्प्रिय. । सत्रार्थं तव सत्पात्र सकलत्रः सपुत्रकः ॥ 31 ॥
 श्रोत्रियः शास्त्र वेत्ताच कृपापात्रो ममात्रतु । गात्रे ऽकृशतर. पुत्र कुत्र यात्रां करिष्यति ॥ 32 ॥
 भोज्य वित्त ऋणान्मुक्त्यै दत्तवान्मम वाक्यत. । भोजनार्थं तु किञ्चिद्वा नास्ति चास्मै दयां कुरु
 ॥ 33 ॥ मच्छिष्यैर्दाप्य त्वं वा पुत्र किञ्चिद्दस्वह । मद्वाचं नन्दन त्व हि सर्वथा मा वथा
 कुरु ॥ 34 ॥ किमत्र बहुनोक्तेन ममैकोक्ति. शतोक्तिका । तस्माद्वाप्य मच्छिष्यै मंदाज्ञेति निवेद्य
 तान् ॥ 35 ॥ इदं तु सर्वं वृत्तान्तं वद सीतापतेः सुत । श्रुत्वा सन्तोषवन्तश्च तं विना वद
 तान्मुने ॥ 36 ॥ मात्रा विहीन पित्रा च भ्रात्रा मित्रात्तथैव च । मामत्राश्रितवान्विप्रः सत्पात्र
 किमत. परम् ॥ 37 ॥ स्वामिन्वेन सखित्वेन बन्धुत्वेन सुहृत्त्वत. । मामत्राश्रितवान्विप्र. सत्पात्रं
 किमत परम् ॥ 38 ॥ किमत्र बहुनोक्तेन विप्रे मत्प्रीतिरञ्जमा । जायते त्रायते कामं कियञ्जन्म
 ऋण मुने ॥ 39 ॥ वृद्ध. शुद्ध सदा भक्तिबद्ध. सद्धर्मपद्धतिः । श्रद्धा समुद्धतो विद्वन्धत्ते मद्बुद्धि
 बन्धित. ॥ 40 ॥ शरणागत विप्र त कश्चाकश मञ्जसा । मरणातिं हरिष्यामि पश्याम गतेष्यहो
 ॥ 41 ॥ तस्मात्पुत्र गति का वा मयात्यक्ते द्विजोत्तमे । त्वमप्यमु ममावासं मानयस्व
 सुवाससा ॥ 42 ॥

10 विप्र प्रकरण श्लोक - (43-51)

शश्वद्विस्मृति शीलस्य कस्मृतौ विस्मृति भवेत् । आमृति तव विप्रेन्द्र कामति त्यज मा भज ॥ 43 ॥
 विप्र नन्दन मन्य वा घनिन मनसापि वा । कार्पण्य न वदस्व त्वं शरणं त्वं मा मुनिम् ।
 ॥ 44 ॥ कार्पण्य तव विप्रेश मम सन्तोष कारणम् त्वदन्तर्यामिणो विद्वन्न भवेत्पुण्य मूर्तिन
 ॥ 45 ॥ यावदीश्वर दत्त वा वित्त गृह्णीष्व पोषणम् । कुरु पुत्र कलत्रादि मित्राणा सत्र कर्मणि
 ॥ 46 ॥ अन्ते सुत्राम लोकोय कान्तस्तव भविष्यति । शान्तिस्तव भवेद्विद्वन् मा तात शरण
 व्रज ॥ 47 ॥ मन्त्रन्दन पदं धन्य धनधान्यादिक दिने । दिने ममेति जानीहि कानीतिनोच्यते मया
 ॥ 48 ॥ मातृत्वेन पितृत्वेन भ्रातृत्वेन च मित्रत । त्रातुर्मे पुत्रता प्राप्त. सत्पात्र किमतः परम्

॥ 49 ॥ तस्माच्छरण्य शरणमरण शरणार्थिनाम् । भरण मम मन्त्रेण गुणिन व्रज ब्राह्मण
॥ 50 ॥ एव मद्बुद्धि बद्धस्त्व शुद्ध सद्धर्म पद्धतिम् । मुग्ध बुद्धि विना श्रद्धा समिद्धो बुद्धिगां कुरु
॥ 51 ॥

11 सीतापति प्रकरणं (52-53)

मात्यजस्त्व ममावास कमावश्यन्तु यास्यति । हित्वैन तत्व वेत्तार मत्तोन्मत्त त्वितः परम् ॥ 52 ॥
मम मूर्तिघर कीर्ति ख्यापयन्तं सतामिह । आतिनाशकरो सार्थी कुरु देह तु मा त्यज ॥ 53 ॥

12 लक्ष्मीपति प्रकरणं :- (54-62)

शब्द जालानि मद्बुद्धि लोलानीति भयाच्चमा । नमन्ति तावकानीति संस्तब्धा मुग्धकानि च ॥ 54 ॥
प्रकृति प्रत्ययौ मह्यं स्वकृतौ सत्य मूर्तिनौ । साचिव्य कुरुत सम्यग्यवहर्तु परान्प्रति ॥ 55 ॥
तस्माच्छब्दस्य दोषोय नास्ति न शाब्दिकोत्तम । सास्ति निर्दोषता कात्र दोष (षि) ता मुनि भूषण ।
॥ 56 ॥ यत्र प्रतीक्षार्थं बाधस्तत्रातर्यामि सग्रहः । कर्तव्य सतत विष्णु स्मर्तव्यः सोऽपि मत्कृतौ
॥ 57 ॥ अह द्विजस्य सत्तेज. कारयिष्ये स्वशिष्यकै. । यथाऽमुत्रापि कामेश्व तथात्रापि सुमानवैः
॥ 58 ॥ यदिवानेव कुर्वन्ति तर्हि सर्व यश श्रियः । आयुष्य च हरिष्यामि पदयन्तु तपसो बलम्
॥ 59 ॥ लक्ष्मीपते च गत्वा त्व सौक्ष्मी वार्ता वदस्व मे । मत्पुत्र तत्र चात्यात्प नाम्ना सीतापति
मतम् ॥ 60 ॥ नोचेत्तत्रापि दण्डश्च भवेन्मन्मण्डन विना । पुण्डरीकाक्ष भञ्जिष्ठाः भाण्डीकृत (रक)
गतिर्यथा ॥ 61 ॥ विप्र. स्वार्थ वदत्येव तेज. श्लोक स्वकल्पितम् । इति जानन्ति मां मर्त्याः
स्मर्तव्या नैव ते मम ॥ 62 ॥

13. विप्र प्रकरणं - (63-66)

विप्रत्वं लज्जया युक्तो मज्जात न वदेः कुतः । कुब्जापते प्रिय भक्तं सज्ज्ञान मत्प्रियेरतम् ॥ 63 ॥
लक्ष्मीपतिश्च मद्भक्तो वक्ष्यत्येव मदाज्ञया । त्वच तूष्णीच तिष्ठस्व मत्पाद स्मरणे रमन् ॥ 64 ॥

तेजसा मे जिता लोका को जितो न भवेदिह । ऊजिताभयसो मह्यं पूजिताश्च नमन्त्यहो ॥ 65 ॥
इति मत्वा तु ता कीर्तिमिति नाशकरी तव । सार्थोऽकुरु ममाज्ञा ता कार्तिस्तव भविष्यति ॥ 66 ॥

14 लक्ष्मीपति प्रकरण (67-70)

विप्रश्च मनसा वाचा कर्मणा वा गुणार्णव । न काङ्क्षतिस्म सुक्षीणोऽप्यत्यन्ताशावशो न हि ॥ 67 ॥
तस्मात्त्वमेव सन्मान ममैवेति कुरुस्व तम् । तत्रैव प्रीतिरित्यन्त ममैव च भविष्यति ॥ 68 ॥
मन्दस्मित धर सान्द्रानन्द सन्दोह मन्दिरम् । शतानन्द गुरु सान्द्र हयसत्कन्धर स्मर ॥ 69 ॥
लक्ष्मीपते तव सुतं मम नामयुक्त कृत्वा करोषि वितता रतिमेव चात्र । सीतापति मयि सुभक्तितमतां
प्रशस्त मत्पुत्रमप्यभिमत वदमन्निरूपम् ॥ 70 ॥

15. विप्र प्रकरणं श्लोक (71-80½)

तव नन्दन कर्णस्य स्वर्णयुक्तश्च सन्मणि । ब्राह्मणक्षेणगश्चासीज्जनानां नयन विना ॥ 71 ॥
तच्चापि मत्प्रयत्नेन चासीत्काक्षित मीक्षया । भोक्ष्यतीक्षाफल सूक्ष्म तत्प्रत्यक्षमभूत्तव ॥ 72 ॥
दक्षा प्रत्यक्षमित्युक्ते तत्समक्षमिति त्वया । लक्ष्मीपति समुद्धिश्य तत्पक्षी कृत मक्षत ॥ 73 ॥
विचार्यैव वदस्व त्व तवाचार्यैव मञ्जसा । ममाचार्यं मत पूच्छ किमाचार्यैव सत्फलम् ॥ 74 ॥
अच्युत स्मर विप्रेष कश्चुति न त्यजेदिह । स्वच्छमूर्तिस्मृते विद्वन् पूच्छ मामेव त प्रभुम् ॥ 75 ॥
इद वृन्दाववाख्यान मम वृन्दावने सदा । सद्गुन्दाना वदस्व त्व मद्गुन्दावन वैभवम् ॥ 76 ॥
अह प्रत्यक्षतश्चापि वक्ष्ये सूक्ष्ममते सुन । को दक्षश्च भूषा द्रष्टु मतेज साक्षिगोवरम् ॥ 77 ॥
विप्र प्रत्यक्ष मेवैतत्सर्वं प्रत्यक्ष मेव च । प्रत्यक्ष सिद्ध प्रत्यक्ष ग्राह्य ते साक्षिण विना ॥ 78 ॥
तः प्रत्यक्षेऽपि प्रत्यक्षान्तर काङ्क्षा भवेदिह । तत्प्रत्यक्षेऽपि प्रत्यक्षान्तर बुद्धिश्च जायते ॥ 79 ॥
एव चेदनवस्थास्यात् काप्यवस्था व्यवस्थिता । न जायते प्रजानां तु जाने कुञ्जापते प्रियम् ॥ 80 ॥
त्वां तु मां तात बुद्ध्या त्व सत्रकर्म सदाकुरु ॥ 80½ ॥

16. लक्ष्मीपती प्रकरणं (81-94)

अहं विमान मारुह्य चामानव समन्वितः ॥ 81 ॥ कुमानवगतिं हित्वा सुमानव समीपगः । ततो ऽ वरुह्य तस्मात्तु तमुह्य ब्राह्मणोत्तमम् ॥ 82 ॥ तत्कर्णे स्वर्णं सङ्कीर्णभरणे वच्मि विविच्य ताम् । इलोकान्वै पञ्चवा सप्त नववा दशवा ऽष्टवा ॥ 83 ॥ त्रौन्वैक पञ्च दश च द्वादशादि ऋमादिह । ततो ऽन्तर्धानमासाद्य सीमाद्यन्त गतोऽस्म्यहम् ॥ 84 ॥ स्वर्गादि भर्गं लोकानां गर्गादि मुनिभिः सह । पूर्वं मद्धृतस्वगद्य शुद्धगन्धच जिघ्रति ॥ 85 ॥ श्रद्धासमिद्धसद्बुद्धौ धैर्याद्वित्ते मदीरितम् । एव स्वप्न कम विप्रे मानिन् जानीहि त्व सदा ॥ 86 ॥ कानीह सुकृतान्यस्य त्व तु मानादिकान् कुरु । श्री मद्वागीश सञ्जात वादिराजाख्य सन्मतेः ॥ 87 ॥ गतिर्न जाता चात्रैव भ्रमते श्रमते ऽनिशम् । इति जानन्ति ये मर्त्या पतिता नात्र सशय ॥ 88 ॥ पतन्ति पितृभिः सार्धं वितते नरके सुत । सर्वे महानुभावश्च मोदते विष्णु मन्दिरे ॥ 89 ॥ इति जानन्ति ये मर्त्या अथ मर्त्यत्व गामिन । मोदन्ते दिव्य लोकेषु नाकादिषु न सशय ॥ 90 ॥ एव शश्वत्सुप्रसन्नोऽस्मि पूत्र सत्प्रेक्षा ते जायते कात्र शङ्का । सत्प्रेक्षणात् प्राणनाथ प्रियेऽस्मिन् कृष्णे भक्ति कुरु मन्त्रेण पुष्पन् ॥ 91 ॥ हे पुत्र तव पापानि चापानीव नमन्ति च । दिने दिने कलावृद्धिर्वदते मदनं विना ॥ 92 ॥ जायते काम (य) तद्वापि मापतेऽस्वायतेक्षण । तव पापानि कर्माणि वर्माणि धृतवानसि ॥ 93 ॥ मत्कृपा पात्र रूपाणि वैरिणा मारकाणि च । तस्मात्तव न भीतिर्वा चामवानास्ति पार्थिवात् ॥ 94 ॥

17. चित्र प्रकरण इलोक पार्थिवा दित्यारभ्य - (95-107)

मानं वै जायते कः मां मानि स्तव न चान्यथा । तस्मान्मम पदे नित्य भक्ति कुरु सुतोत्तम ॥ 95 ॥ वितता कीर्ति माप्नोति सतत च भवानिति । वादिशजाग्रतः ध्रुद्राज कार्यं कुतस्तव ॥ 96 ॥ वादीभ मृग राजोह वादिराजो हरि भजे । राज्ञा कार्येण मे कृत्य प्राज्ञ किं वद मद्विधे ॥ 97 ॥ ईश्वरस्यैव सङ्कल्पो यथा चास्ति तथा भवेत् ॥ 98 ॥ तस्माल्लोकस्य वार्ता मां न शृणुष्वद्य गच्छतु । राज्ञा पापात्मना वार्ता सतामार्तिप्रदा ध्रुवम् ॥ 99 ॥ तस्मात्तव ब्राह्मण श्रीमन् वद

मद्गुण वैभवम् । वक्ष्यामि गुण सम्भूति शृणुत्व गुणिना वर ॥ 100 ॥ पुन पुन प्रवक्ष्येऽहं
तद्गुणौघानपि द्विज ॥ 101 ॥ शनैः शनैः शृणुत्व हि मदन्तर्यामिणो हरेः । अथापि न प्रवक्ष्यामि
ह्यविश्वासात्मनः कले ॥ 102 ॥ मिथ्यामति स्वरूपत्वात्तन्नैवेति प्रवक्ष्यतः । (तेनेवेति प्रवक्ष्यति
इति वृ पाठः) का पुरुष ह्यन्यथस्थः कोप एव भविष्यति ॥ 103 ॥ शाप तदा प्रदास्यामि पाप
पूरुष रूपाणिः । एव सर्व जगत्तष्टं कष्टात्कष्टं च यास्यति ॥ 104 ॥ स्पष्टा त्स्पष्टतम लोक
नारक याति दारक । तस्मात्कलियुगे घोरे सौरे लोके तु यास्यतः ॥ 105 ॥ पास्यतो दुःख रूपाणि
नीराणीति च तान्प्रति । न वक्ष्ये सूक्ष्म वृत्तान्त ध्वाङ्क्ष वृत्ति च काङ्क्षतः ॥ 106 ॥ साक्षि सिद्धं तु
प्रत्यक्षा योग्य काङ्क्षित मीक्षया । वक्तव्यमेव वक्ष्यामि नावक्तव्य कदाचन ॥ 107 ॥ एतत्सर्वं
स्वाप्त पद्येन गर्तं हित्वा सर्वे विप्रवयस्यजेन । श्रुत्वा चोर्व्यां शर्वं गुर्विहि देवान्दृष्ट्वोर्वशी यान्तु मां
मानवेन्द्रा ॥ 108 ॥ इदं वृन्दावनाख्यानं ये पठन्ति मनीषिणः । मुकुन्दावन मेवास्तु तेषां
कन्दाशनाज्ञया ॥ 109 ॥ इदमर्पित मेवास्तु हयशीर्षस्य पार्षदात् । समं सहस्रशीर्षस्य सूक्तस्य
पुरुषात्कृतम् ॥ 110 ॥ यच्छृण्वतां भक्तिरूदार सद्गुणे हरी हरे लोके गते तथा मयि । भवत्यहो
सर्वं शुभाप्ति सन्मती. ददात्यजस सुत सत्यमेव तत् ॥ 111 ॥

ॐ इति श्री ब्राह्मण स्वाप्त वृन्दावनाख्याने अलौकिक विभागे निदर्शन पर्वणि द्वादशोऽध्यायः
सम्पूर्णः ॥

॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अथ त्रयोदशाध्यायः

1 विप्र प्रकरणं श्लोक - (1-32)

हरि. ओ । वादिराजाख्य भट्टतु स्पष्ट वद सुतुष्टिद । पुष्टगान्नच मद्दत्तायुष्टु पाटव सयुतम् ॥ 1 ॥
काष्ठ भारस्य चोद्धारे कष्टात्कष्ट कृतिं शठम् । पट्टवर्धन शुण्डाग्र्य मत्कृति च पठेति तम् ॥ 2 ॥
एतत्पद्यत्रय विद्वन् वदस्वाद्य सदा बुधम् । वेदवेद्य सदाशुध्य शुद्ध मत्पट्ट वर्धन ॥ 3 ॥
अह पालितवानेतद्दिन पर्यन्तमेव च । इदानी तु हरिष्यामि तद्धन मान वर्धनम् ॥ 4 ॥
पुत्र पुत्र तवार्याणां बुद्धिरेव विवर्धने । तत्र तत्र च मत्कार्यं शुद्ध बुद्धिगत कुरु ॥ 5 ॥
बुद्ध बुद्धिमता श्रेष्ठ बद्ध भक्तिच मस्पदे । शुद्ध क्रुद्ध तु दारिद्र्यात् दारादिषु च मात्यज ॥ 6 ॥
एव नीतिं मया नीता सिता मा तात ता त्यज । ब्रताह त्वा सदा कान्त मा तातं शरण ब्रज ॥ 7 ॥
मनुष्याधम ते शङ्का सु नि शेषा त्यजस्व च । भविष्यस्यन्यथा प्रेत त्व नशिष्यसि सर्वथा ॥ 8 ॥
कुमति त्यज जीवत्वं सुमतिं भज सर्वथा । सत्कुरु द्विज वाक्यं च तत्कुरुष्व मयोदितम् ॥ 9 ॥
अन्यथा नरकं यासि सुर कम्पित देहवान् । ऋक्वैदर्ग्यंसे त्वं हि सुकृतैर्हीनतां व्रजे ॥ 10 ॥
जीव जीव कुतो यासि नरक नरकम्पनम् । जीव जीव हरेर्भक्त्या इहैव शरदां शतम् ॥ 11 ॥
जीव जीव गुरौ भक्त्या मयि कारुण्य विग्रहे । जीव जीव स्वपुण्येन कर्मणा शरदा शतं ॥ 12 ॥
मनुष्याधम ते वाचात्वाचार्योय न भीति युक् । स्वचारित्र च मे सर्वं विचार्यैव वदिष्यति ॥ 13 ॥
तस्माच्छृणोषि चेदृत्तशृणुष्व त्व द्विजोत्तम । नोचेद्गच्छस्वदूरं तु दारुणं नरकं तथा ॥ 14 ॥ स्वर्गं
वै गन्तु काम श्वेद्धर्गलोक सुखोत्कटम् । निर्गतो न भवस्व त्वं सर्गन्मद्वचनस्य तु ॥ 15 ॥ परलोक
प्रवृत्तेश्च प्रवक्तृत्वे प्रभोर्मम । प्रभुत्व चास्य मे दत्त विप्रस्याशु प्रगृह्यत ॥ 16 ॥ तस्माद्विजनेन
सुजनैः प्रजानां हित काम्यया । समाजे सज्जनानां च श्रोतव्यं निजमीप्सुभिः ॥ 17 ॥ हे जीव जीव
सकलेश्वर जीवभेद जानीहि जीवगत मेव जनेषु धीमन् । को मानवस्तव समान सुमानवेषो
ज्ञानादि गूहन परी न मनोनूसारी ॥ 18 ॥ अह ज्ञानिप्रियोनित्य ज्ञानिनोपि (हि) मम प्रिया ।
नैवाज्ञानी मानयुक्त श्वानयोनि शतं व्रजेत् ॥ 19 ॥ मम नन्दन विज्ञान भानु तेजो निभं शुभम् ।

शृणु मोहन मत्पुण्य कारण कुज नान्यथा ॥ 20 ॥ प्रत्यक्ष सिद्धमेतद्धि तेजसा च प्रकाश्यते ।
स्थूल प्रकाशक सूक्ष्मं न तु तेजः प्रकाशकम् ॥ 21 ॥ दूरस्थ पुरुषस्यापि ज्ञान सूक्ष्म प्रकाशकम् ।
क्वाचित्क तेजसः साह्य बाह्य साधन मेव हि ॥ 22 ॥ आन्तरतु तमः कान्त ज्ञान तु हरतेऽनिशम् ।
ज्ञान मानेन नानीत हीन विषयमानिनम् ॥ 23 ॥ श्वान रूप मुनि चापि कुरुते च निवर्तनम् ।
ज्ञान तु मौनिना मुख्य कानने वासिना मुने ॥ 24 ॥ श्वान जन्मानि दूराणि स्वय नित्य करोति च ।
तस्मात् ज्ञानी सदा पूज्य पूज्यात् पूज्यतमः स्मृत ॥ 25 ॥ अह ज्ञानिप्रियो नित्य ज्ञानिनोऽपि
मम प्रिया । नैवाज्ञानी मानयुक्त श्वानयोनि शतं व्रजेत् ॥ 26 ॥ ममोपदेश वाक्यानि
श्वसमात्रावशेषिता । श्रुत्वा खा (श्वा) सादि दोषैश्च मुञ्चन्ते नात्र सशय ॥ 27 ॥
ममोपदेश वाक्यानि सर्वाभीष्ट प्रदानि च । श्वानादि हीनजन्मानि निराकुर्वन्ति नान्यथा ॥ 28 ॥
हे पुत्र वृत्त श्लोकानामन्ते योज्य फलश्रुतीन् । श्लोकांश्चै शोक विच्छेद कुर्वतः सार्थकान्कुरु ॥ 29 ॥
ब्राह्मणाशनचिन्ता मा साम्प्रणी तव द-स्यति । का मणि मा भजत्व मत्पुत्र चिन्तामणि भज ॥ 30 ॥
अष्टाध्यायान् कुरु स्पष्ट शिष्ट काठिन्य वर्जितान् । पुष्टार्थनिर्धिनीऽभीष्ट ददतः पठतोऽनिशम्
॥ 31 ॥ ये विष्णु भक्ताः कृत कौतुकः सदा सीतापति व्यास सुतादयो मम । भक्ताश्च सर्वेऽपि
सुतत्वं वादिनामङ्गीकृता मत्कृतिरस्तु सर्वदा ॥ 32 ॥

2. लक्ष्मीपति प्रकरण श्लोक (33-40½)

इति श्रीत्यादि वाक्यानि मयानुक्तान्यपि प्रिय । प्रत्यध्याये त्वया चान्ते प्रयोक्तव्यानि चालया ॥ 33 ॥
समाध्याह्यान मेतद्वै महृन्दावन नामकम् । सद्गुणानां च मध्ये चानन्दो कुरु द्विजोत्तमम् ॥ 34 ॥
आचार्य शब्द प्रवृत्तौ निमित्त चास्ति ब्राह्मणे । ममापूर्वं गुणानां प्रवक्तृत्वं दिने दिने ॥ 35 ॥
श्रोत्रियः शास्त्र वेत्ता च कृपपात्रो ममात्रतु । सत्पात्रत्वे मया प्रोक्त तदपि ग्राह्य मेव हि ॥ 36 ॥
सुक्ष्मीं ब्राह्मणं विद्वन् गुणिन फणिन भण । नन्दन शृणु मे वाणी गुण भूषण कारण ॥ 37 ॥
ममाज्ञाधारणेशानं मम प्राण भणाधुना । चिन्तामणे दरिद्राणां प्राणिना प्राण भषण ॥ 38 ॥
शक्तः कस्त्वद्गुणमणीन् वर्णितुं भण मा विना । शिष्यस्य गुण सम्भूति वर्णने गुण भूषण ॥ 39 ॥

गुणज्ञः प्राण ते काणो ह्यक्षीणा मनुते नु किम् । तस्मात्त्वद्गुण सम्भूति महमेव मुनीश्वर ॥ 40 ॥
जानामि मानव चान्य न पश्यामि सुमानव ॥ 40½ ॥

3 विप्र प्रकरण इलोक (41-48)

ससार क्लेशतस्तोक इलोकं त्व त्यक्तवानसि ॥ 41 ॥ एकं ते शोकहर्ता को मा विना कोविदो वद । “ दक्षिणे कर्णरन्ध्रे च तन्द्नीनस्याद्यथा तव ॥ 42 ॥ मन्द्र मध्यम तारैश्च सध्रीयन्ते वचासिन. ” । इत्येक इलोक मुख्य मे पुनर्वचिम शुक्रे यथा ॥ 43 ॥ पादशासन लोक च पुनर्यामि यथागमम् । यत्कर्णे कामणि त्वं हि धृतवानसि ब्राह्मण ॥ 44 ॥ तत्कर्णे दक्षिणे स्वच्छ मणि त्व धृतवानसि । पश्य सामर्थ्यमेतन्मे विपरीत तवाधुना ॥ 45 ॥ कर्णस्याभरण विप्र शृणु मे वचनत्वहो । कुतो दक्षिण मत्कर्णे कामणिः कुणपोत्तम ॥ 46 ॥ वामकर्णे धरस्व त्व कामणि ब्राह्मणोत्तम । ममोपदेश कर्णे तु सन्मणि त्व तु मात्यज ॥ 47 ॥ अहं शत सहस्र वाप्ययुत नियुत तथा । लक्षं लक्षण सम्पन्न वक्ष्ये शिक्षन् जनान् क्षणात् ॥ 48 ॥

10. लक्ष्मीपति प्रकरणं (49-60)

ब्राह्मणोय न गृह्णाति शास्त्राणि सुमना अपि । कृणुते चालयन्त च मनुते ऋणमोचनम् ॥ 49 ॥ शृणुते लोकवार्ता च भणते स्वयमप्यहो । मयोक्त इलोक सत्पाके शोक विच्छेद कारके ॥ 50 ॥ एक वाऽर्ध्वं च सार्धं वा इलोक त्यजति काकधी । अतो न वक्ष्ये शास्त्राणि सूक्ष्माणि विविधानि च ॥ 51 ॥ गृह्वरेण सुराणा च स्वराणा तु तथैव च । ग्रन्थ रत्नस्य बाहुल्यात्साफल्याद्वचनस्य मे ॥ 52 ॥ अयोग्य जन मोहेन स्वयोग्य गतिमिच्छताम् । सुजनाना द्विज श्रेष्ठ कुजनान् भजता तथा ॥ 53 ॥ न वक्ष्ये सूक्ष्म वृत्तान्तं ध्वाङ्क्ष वृत्ति च काङ्क्षताम् । गेह गत्वा स्वदेह च गूहयित्वा महद्भयात् ॥ 54 ॥ तेषि सूनृत वाक्य चेद्वदन्ति कुजना अपि । हृष्टा पुष्टा भवन्त्यद्वा मनसा देहतस्तथा ॥ 55 ॥ परुष चेद्वदन्त्येते कलुषीकृत बुद्धय । अहमेतादृशान् वक्ष्ये जनान्

प्रति पुत्रक ॥ 56 ॥ तस्मादल तावतैव यावदीश्वर प्रेरितम् । कारितं चेतनेदं तु तारित भव सागरात् ॥ 57 ॥ मारित दैत्य कूटच पाश तन्ध्याद्धिरुपत । इद वृन्दावनाख्यानं ये न शृण्वन्ति मानवा । दानवाना गतिं प्राप्य श्वान जन्मानि यान्तु ते ॥ 58 ॥ लक्ष्मीपते मम कृतिं नितरां सुतस्य सीतापतिश्च कृतकृत्यगते. प्रयत्नात् । नित्य तु तत्रगत एव च त्व तु हित्वा कृत्य तवापि पतितानपि पावयन्ती ॥ 59 ॥ श्रावयाज्ञा मया दत्ता धृत्वा शिरसि पालय । अवामि त्वां सदा यत्नात्तवायुर्वुद्धि मेष्यति ॥ 60 ॥

5. बहुभक्त श्रोतृक प्रकरण (61-65)

हे दासा. सन्ति लोके (ऽस्मिन्) च के दासास्तु भवादृशा' । को दासत्व मवापेह खेदात्सर्वे पुनर्गता ॥ 61 ॥ मम सङ्गीत लोलाश्च मद्भक्त्या च सुनिर्मला. । भवता कमला देवी गेहे तिष्ठतु लालिता ॥ 62 ॥ यूय वृन्दावनाख्याने ममाख्यान परान्वहन् । श्लोकान्सङ्गीत सस्थान्वै वै ह्यङ्गी कुर्वध्व मञ्जसा ॥ 63 ॥ इदमेव महत्कार्यं भवता मम पूजनम् । इदमेव महाप्रीति साधनं भवता मतम् ॥ 64 ॥ भवद्भिस्तु सुमङ्गीत मा च शृङ्गार रुपिणम् । श्रुत्वा गा अपि सर्वेपि नि सङ्गा- यान्तु मद्गतिम् ॥ 65 ॥

6 विप्र प्रकरणं श्लोक - (66-70)

हे ब्राह्मण त्व कुह चान्नयत्नं मद्वाक्य रत्नं शृणुते न को ऽपि । अनादरान्मद्वचनं सुतोपि तूणोपम तत्कृतवानहो मे ॥ 66 ॥ मत्सुतानादरं दृष्ट्वा सर्वे कुर्वन्त्यनादरम् । अतो निराशस्त्व विप्र भवराशि तरस्वह ॥ 67 ॥ कुटुम्ब भरणार्थं च मरणार्ति सम त्यज । करण चातिथ्यतस्य शरण व्रज मा मुनिम् ॥ 68 ॥ यावदीश्वर दत्तं वै तावतैव सुखी भव । मावतास्त्व सदा विप्र तावकस्य वच शृणु ॥ 69 ॥ मद्वाक्य रत्नमाशु त्व घर कालान्तरे मम । आलथ यात्यसे विप्र पालकोह सदा तव ॥ 70 ॥

7. वादिराजाख्य प्रकरण (71-78)

वृद्धे बुद्धिमता बुद्धे श्रद्धाबद्धे दयां कुरु । कारुण्य कुरु चारुण्य न वस त्व मुनीश्वर ॥ 71 ॥
ब्राह्मणे मत्पद प्राप्ते शरणं करुणार्णव । स्वस्थ चित्ती भवत्वद्य मत्कृतिं सतत वदेत् ॥ 72 ॥
सतां च शृण्वता नित्य सत्य कुरु मयोदितम् । पुत्र माकुरु लोभं त्व सन्नकालोय मञ्जसा ॥ 73 ॥
कुत्र लोभो ननिन्दाहं पात्रपालो भवाशु च । त्वन्मन स्यमहं वक्ष्ये मन्मनः स्थं त्वदग्रतः ॥ 74 ॥
शृणु ब्राह्मणमुद्दिश्य दातव्य किञ्चन त्वया । त्वन्मन. स्थमह वक्ष्ये श्रुणु ध्वैक मनाः सुत ॥ 75 ॥
परेण दापयिष्यामि नाहं दास्यामि सर्वथा । इद त्वद्दृढय विद्धि मम यद्दृढि सस्थितम् ॥ 76 ॥
वृन्दावन कृतिं वक्तुं मन्दाशनमिद कुत । त्वं दानं कुरु किञ्चिद्वा मन्दानामपि तद्वद ॥ 77 ॥
इद हृदिस्थ सद्बुद्धे कुरु चाद्धा बुधेरितम् । क्रोधं माकुरु वृद्धे त्व तवायु वृद्धिमेष्यति ॥ 78 ॥

8 विप्र प्रकरणं श्लोक - 79

विप्र ते मत्सुतेनैव दापयिष्येऽन्न मुत्तमम् । तदन्तः प्रेरयित्वाह मदन्तर्यामिता स्मर ॥ 79 ॥

9 वादिराज सट्ट प्रकरणं (80-87)

मन्नाम धार कृशदार घरासुताग्र्य हे धीर पूर्वगिर मोरस पुत्रकेऽपि । माता पिता न वदत स्तल्परे
कुतो नु तत्क्षाम्यता शुभमति भज मत्कृतिं च ॥ 80 ॥ कृते चानादरे लोके मत्कृती च त्वयाप्यहो ।
अनादर तु सर्वेऽपि कुर्वन्त्येव न सशयः ॥ 81 ॥ अतो मया यदुक्त तु परोक्त मिव नो भवेत् ।
भवमन्नाम धाराग्र्य तावकोहं न सशयः ॥ 82 ॥ तस्मात्कृतिं ममत्वन्न पुत्रवत्पठ पाठक ।
काठकस्य यथा पाठ कुर्वन्ति कषय सदा ॥ 83 ॥ ब्राह्मणस्यान्न कामस्य कोन दास्यति मानिनः ।
अद्याश्वेन शून्यस्य तस्य पुण्य मनन्तकम् ॥ 84 ॥ विप्रात्त सिद्धि पर्यन्तं कुर्यां निरशन व्रतं ।
नेवेद्य नैव गृह्णामि तावत्पर्यन्त मेव च ॥ 85 ॥ अह मद्भक्तवश्यश्चाभक्तस्याशुभ प्रदः । भक्त-
वत्सल देवस्य स्वभावो भक्तवश्यता ॥ 86 ॥ अहं विप्र मुखेनैव भोक्ष्ये चान्न तनी तथा ॥ 87 ॥

10. सीतापति प्रकरणं - (88-93)

ममोपदेश कर्णस्य सन्मणि. क्वगत. सुत । जानीहि चापणस्थस्य वणिज. प्राप वै वशम् ॥ 88 ॥
अन्तार्थं ब्राह्मणश्चासौ कर्णभिरण विसृज्य च । आपणे वाणिजो हस्ते मणि दत्त्वा गुणार्णव ॥ 89 ॥
आनीतवान्स्वक गेह तण्डुलान्कुण्डलेऽत्यजत् । एतादृशोऽयं सुक्षीणो मणिनास्त्र प्रदत्तवान् ॥ 90 ॥
पुत्रमित्र कलत्राणां स्वयं तु बुभुजे तदा । मत्कर्णमणिमात्रं वा त्याज्याशु पणार्धत ॥ 91 ॥
स्वर्णेन सहित कर्णे दक्षिणे धारणं त्वयम् । करोतु पुरतो विप्रो मम कारुण्य रूपिण ॥ 92 ॥
एव तु पक्षपातेन पक्षोऽकुर्यामह द्विजम् । सुक्षीण दलक्षण्या वाचा मत्कृतौ पक्षपातिनम् ॥ 93 ॥

11. विप्र प्रकरणं श्लोक (94-97)

स्वर्णेन शून्ये मणिनाच दक्षिणे कर्णे न वक्ष्ये तव विप्रवर्य । मत्प्रेरिता दत्तवती च ते सती निष्कार्ध
मात्र मम वृन्दावनः ॥ 94 ॥ तत्कर्णस्वर्णसङ्कोर्ण कर्णा भरणं च ब्राह्मण । आपणे वणिज
पाणौ कुतस्त्व दत्तवानसि ॥ 95 ॥ तदागमन पर्यन्त न वक्ष्ये दक्षिणे तव । कर्णे ब्राह्मण मे वाणी
पुण्यहीनोऽसि तत्क्षणे (दक्षिणे) ॥ 96 ॥ अत शीघ्र तदादाय पुनर्धर धरासुर । गुरोराज्ञा
न वैराग्या त्त्रिराकुरु नराधम ॥ 97 ॥ एतत्सर्वं स्वाप्नपद्येन गर्व हित्वा सर्वे विप्रवर्यस्यजेन ।
श्रुत्वा चोर्व्यां शर्वं गुर्वीदि देवान् दृष्ट्वोर्वशी यान्तु मा मातवेन्द्रा ॥ 98 ॥ इदं वृन्दावनाख्यान
ये पठन्ति मनीषिण । मुकुन्दावनमेवास्तु तेषां कन्दाशः ॥ 99 ॥ इदमर्पितमेवास्तु हयशीर्षस्य
पार्षदात् । समसहस्रशीर्षस्य सूक्तस्य पुरुषात्कृतम् ॥ 100 ॥ यच्छृण्वता भक्तिरुदार सद्गुणे हरौ
हरे लोकांगते तथा मयि । भवत्यहो सर्वं शुभाप्ति सन्मती दंदात्यजस्य सुत सत्यमेवतत् ॥ 101 ॥

ॐ इति श्रीस्वाप्नवृन्दावनाख्याने वैभवपर्वणि अलौकिक विभागे त्रयोदशा ध्याय समाप्त ॥

॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अथ चतुर्दशाध्यायः

1. सीतापति प्रकरण (1-6)

हरिः ओ । सीतापते शुभकृते वितता च कीर्ति त्वं चात्रमित्र कृतवानसि पात्रपाल । सुत्राम पुत्र कृत दुष्कृत हन्तृनाम त्व सार्थकं कुरु ऋषेस्य निषिद्धकृत्ये ॥ 1 ॥ मया निषिद्ध वृद्धोय क्रुद्ध. ससृति पद्धतौ । सद्बुद्धिरपि सङ्क्षुब्ध. क्षुधया तद्वचघ्नादुध. ॥ 2 ॥ मत्कर्णसन्मणि स्वर्णयुक्तं त्याजित-वानसि । वणिजः पाणिग प्राणिन् सुत्राण कुरु ब्राह्मणम् ॥ 3 ॥ मणिना विलसत्कर्णे मद्वाणी दक्षिणे ऽनिशम् । भणामि शृणु पुण्यात्मन् गुणमाणिक्य वादिनीम् ॥ 4 ॥ अतोपि पुण्यवान्कर्णे मणि धारितवानसि । ब्राह्मणेन गुणिन् धीमन् सुक्षीणोऽय न सशय ॥ 5 ॥ इत परमह वक्ष्ये सुक्षीणे ब्राह्मणोत्तमे । लक्षण मम सर्वतु शिक्षन्सर्वान्विचक्षण ॥ 6 ॥

2. शेष प्रकरण (7-9)

हे शेष दोष रहित मच्छिष्य वृष पोतक । पौष्य दारिद्र्य तद्दोष त्व शेष शोषयाशुच ॥ ॥ नरस्तोत्रज दोष तु नरसिद्धि स्तुते न हि । नरोत्तम शृणु त्व हि नरजन्मानि नैव मे ॥ 8 ॥ तस्मान्मद्भक्त मुख्यस्य विप्रस्य कुरु सत्कृतिम् । मत्कृति सर्वदा वक्तु तत्कृततु ममैवहि ॥ 9 ॥

3. विठ्ठल प्रकरण (10-11)

विठ्ठल भ्रष्ट सन्मार्ग दुष्टबुद्धि च मातभो । काष्ठार्यां तिष्ठ पापिष्ठ शिष्ट द्रोहिमिं त्यज ॥ 10 ॥ शिष्ट लक्षण दुष्टास्त्व पूर्वकष्ट तु सस्मर । कपट हृदि तिष्ठन्त त्यज विठ्ठल संस्फुटम् ॥ 11 ॥

4. लक्ष्मीपति प्रकरण .- (12-56 $\frac{1}{2}$)

एवमेव ह्यविश्वास कुर्वन्तीति मयेरितम् । पूर्वमेव पर विप्र कुरुवृत्ति च माधवीम् ॥ 12 ॥ लक्ष्मीपते कृतिं सान्तां सुत सीतापति वद । चरमा वा कृति सम्यक् परमा तु तयोर्वद ॥ 13 ॥

कुरुमापति भक्ति च सारमन्त्र च दास्यति । एव शेषस्य तोषार्थं व्यासस्यापि शुभाप्तये ॥ 14 ॥
 श्रीश भक्तस्य मद्धुक्ति युक्तस्यापि सदा वद । एव बुद्धिस्तवापीह शुद्ध कृद्धस्तु मा भव ॥ 15 ॥
 श्रद्धा कुरु बुधोक्तौतु वृद्धे सख्य सदा कुरु । शत शत च पद्याना प्रत्यध्यायगत कुरु ॥ 16 ॥
 इति पूर्व मया प्रोक्त तत्सत्य समभूदहो । मम सङ्कल्प सिद्धत्वे ह्यविश्वासस्तवापि च ॥ 17 ॥
 कारण समभूत्काण सुक्षीणं पश्य ब्राह्मणम् । पुत्र कृत्रिम भवनोयं विप्रो नैव तवपि च ॥ 18 ॥
 ऐहिकाभाव मात्रेऽपि ह्यनुत्रार्थो भविष्यति । तस्माद्विमान मारुह्य ब्राह्मणोय गुणार्णव ॥ 19 ॥
 मत्समीपमथागन्ता पश्य कालान्तरे सुत । आयुः शेषे तथा नीते प्रीते मयि सुताञ्जसा ॥ 20 ॥
 हरौ प्रीते तथा प्रीते त्वयि का सुकृतिः कृता । स्त्री सङ्गिनः कथ चास्य स्वप्ने वक्ति गुरु स्वयम् ॥ 21 ॥
 इति शङ्कापि ते मास्तु नि सङ्गोह न सशय । अर्भके गर्भं सस्थेपि स्वर्भानुग्रस्त भानुवत् ॥ 22 ॥
 तवार्भकः पुमानेव भूसुरेश भविष्यति । विप्र त्व त्व तव पुत्र तु मम नाम्ना पद्माह्वय ॥ 23 ॥
 इति पूर्व मया प्रोक्त मनुसन्धस्व बुद्धिमन् । विप्र तत्कृत्रिम श्लोकैः पुत्र बुद्धि प्रतारकैः ॥ 24 ॥
 शस्त्र क्षत क्षात्रवत्ते कात्र हानि परत्रवा । तुष्णी तिष्ठ सुशर्मिष्ठ काष्ठभौन दूढ कुरु ॥ 25 ॥
 शिष्ट कष्टमतिमति सुष्टु त्व पठ मत्कृतिम् । गुणार्णव तु मद्वाणी भण मन्नान्दन गुणिन् ॥ 26 ॥
 शुणु तस्य सुधावाणी प्राणिना पापनाशिनीम् । श्रेणी प्राप्नोषि तद्वाण्याः श्रवणाच्छ्रेयसा सदा ॥ 27 ॥
 मन्त्रन्दन पद धन्य ध्यात्वा त्व तु दिने दिने । ऋदनं मदनावास तदनङ्गीकुरु प्रिय ॥ 28 ॥
 मन्त्रन्दन गृहद्वारि शूनवत्सस्थितो भव । शृणु तद्गुण सम्भूति भण वृन्दावने कृतिम् ॥ 29 ॥
 इदं मे बुद्धि चातुर्यं कृद्धस्त्वाचार्यं मा भव । वृद्धः श्रुत्वा सदा कार्यं श्रद्धावान् शृणुकार्यतः ॥ 30 ॥
 अह गच्छामि मच्छाप स्वच्छाना न भविष्यति । कृच्छ्रात् कृच्छतर यान्तु मच्छापा त्कुस्मिता नरा ॥ 31 ॥
 अय तु कुजन कृष्णोप्यप्प फणि बुद्धिमान् । इति पूर्व मया प्रोक्तमनु सन्धस्व बुद्धिमन् ॥ 32 ॥
 गालीदानेन चैनं तु तोलयामि पुन पुन । तालकाण्डेन त विप्र तोलयामि पुन पुन ॥ 33 ॥
 एतत्कृतौ सुदाढ्यार्थं मुढ विप्र मुखेन तु । काठिण्य वचिम पाठेन सौष्टवेनैव चात्रतु ॥ 34 ॥
 स्त्री मुखेनापि कात्रापि शङ्का मास्तु सुपुत्रक । श्लोकांस्त्ववतु प्रविष्टोह काकवृद्धौ द्विजोत्तमे ॥ 35 ॥
 तोके लोकापवादेन जाको नास्ति ममेह च । प्रश्न न कुरुते तत्वे न स्ताति मम तीर्थके ॥ 36 ॥

अश्नाति मृष्टमन्न मे शिशोदर परायण. । ज्ञानिन् कटाक्षतश्चोक्त जानीहि त्व सुपापिनम् ॥ 37 ॥
 घीमन्त्रकुह तद्वाक्य धीमान् भव सदा बुध । तल्लक्षणं न वक्ष्यामि त्वमाचक्ष्व विचक्षण ॥ 38 ॥
 सङ्क्षेप तश्चोक्त मेतत्काल क्षेपस्य शङ्कया । तद्वाणी न शृणु प्राणिनप्राणिन प्राणिना वर ॥ 39 ॥
 श्रेणी प्राप्नोषि पुण्याना मद्वाणी गृणुष्वे (षे) ति चेत् । विप्रमुद्दिश्य यत्प्रोक्त तत्प्रोक्त च मयैवतु
 ॥ 40 ॥ तत्प्रोक्त पापिना तेन विप्र. स्वार्थं तदुक्तवान् । इति तद्वचन किञ्चिन्न शृणु त्व च
 नन्दन ॥ 41 ॥ ऋकच छेदन प्राप्य छिन्न भिन्नो भविष्यति । माददस्वेति यो ब्रूयाद्गव्य गो-
 ब्राह्मणेषु च ॥ 42 ॥ सयाति निरय दोरं यावदाभूत सम्प्लवम् । तस्मान्न शृणु तद्वाक्य मद्वाक्य
 शृणुष्वे (ष्वे) तिचेत् ॥ 43 ॥ एतद्वाक्यमपि प्रेष्ठ द्विजोक्त मिति वक्ष्यति । सोऽत्यन्त तव विश्वासी
 देशीयो ब्राह्मणोऽह्ययम् ॥ 44 ॥ कोशार्धमपि दास्यामि दासाय भव सागरे । जन्मान्तरे कर्मनाशो
 धर्मान्ते शर्म वर्म च ॥ 45 ॥ कुर्म कूर्मोऽनृताब्धौ च नर्म मात्रेण धर्मिणाम् । देवताना
 मानवाना दानवान्तक एव सन् ॥ 46 ॥ दत्तवान्मित्र सन्ताप कृतवान् शास्त्रज भयम् । जानीही-
 त्यत्र चानोत वर्णं वैषम्यत. सुत ॥ 47 ॥ जानीहि तस्य वैषम्यात्स्वरूप त्व मुनीश्वर । मद्वात्ताचार्य
 नाम्नापि कदापि न वदत्यहो ॥ 48 ॥ वदाद्य विबुधेश त्व मदान्धस्य सुपापिनः । साम्ना वञ्चि
 सुसाम्ना यो न भणत्यन्य एव स ॥ 49 ॥ दाम्ना बध्वा नयिष्यामि चाम्नाया त्सुबहिष्कृतम् ।
 दूर्तैर्यमस्य सौम्यत्व काम्यं वा नास्ति तस्य च ॥ 50 ॥ स्वाम्य मात्रेण सन्तुष्टो भौम सयमिनी
 पुरे । ऋकचैदार्यते पुत्र स्वकचेषु प्रगृह्य च ॥ 51 ॥ श्वपचैर्नीयते मार्गे प्रपच्येत नराधम. । नाम
 मात्रेण वा तोष पोषयस्व न शोषय ॥ 52 ॥ मूषा नहि सुषेणाश्रय तावतैव प्रहर्षय । ब्राह्मणामरण
 वक्ष्ये कारणेन विनाप्यहम् ॥ 53 ॥ पुनर्वाणी हरिष्यामि प्रेरणामपि मे सदा । तस्मात्प्रतिज्ञा
 हान्यादि दोषो मम न कश्चन ॥ 54 ॥ श्रीश पादाम्बुजासक्त सेवके मयि कोप्यारिः । नास्ति
 चास्तिकता चास्ति सक्तिरेव सदा हरौ ॥ 55 ॥ स्वास्थ्य च मनस सम्यक् सदाऽस्ति प्राश्नि-
 कोत्तम । अयोग्य श्रवण न स्याद्यथा चाह करोम्यलम् ॥ 56 ॥ वाचते ब्राह्मण मति सूचने ऽपि
 हरामि च ॥ 56½ ॥

5. विप्र प्रकरण (57-73)

वीति ज्ञान समुद्दिष्टं ठेति तच्छून्य एव च ॥ 57 ॥ लेति तत्पालन चापि समुद्दिष्ट मठेश्वर ।
पदार्थः कोर्थ इत्युक्ते त च वच्मि सुलोचन ॥ 58 ॥ विदालानेन ठान् शून्यान् लाति गृह्णाति
विटुल । इति विटुल शब्दार्थ पठन्ति भुवि पण्डिता ॥ 59 ॥ पट्टवर्धन काष्ठासु श्रेष्ठ सम्यग्वि-
चारय । एतदर्थानुकूल्येन निन्दा वाक्यानि सुन्दर ॥ 60 ॥ योज्यानि पूज्य सत्पुत्र रागद्वेषौ च नैव
मे । तर्हि शापोक्तिरप्यत्र कुत्र तेच प्रयोजिता ॥ 61 ॥ कृत्रिम श्लोक कर्तृणा पुत्र मे सुप्रयोजिता ।
तर्हि तत्रापि ते (तद्) द्वेषो भवतीत्यपि मा वद ॥ 62 ॥ पुत्र तत्रापि मेचोक्तिरुपचारेण
योजिता । भीषणार्थ सुषेणार्थ द्विषणास्यान्न तादृशी ॥ 63 ॥ इति चोक्ति प्रेषणा मे दोष
शोषण शृण्वहो । मद्धक्ता सुखिन सत्पु शश्वज्जीवन्तु कान्त ते ॥ 64 ॥ शान्ति यान्तु ममैकान्ता
स्वान्तस्थ हरि चिन्तया । तस्माद्दामे तपो हानि नास्ति दोषोऽपि कश्चन ॥ 65 ॥ शान्ति मां
शाश्वती (ती) भक्ति हयग्रीवः कृपाम्बुधि । हयग्रीव प्रसादोऽयमीदृशो वर्तते मयि ॥ 66 ॥
भवग्राहान्च मे नित्यं त्याजयामास पूजया । अहमाराधन तस्य कारयामि त्वयापि च ॥ 67 ॥
प्रेरयामि सुबुद्धि ते तारयामि भवबन्धित । तस्मादाराधन तस्य नित्यं कुरु मनोरम ॥ 68 ॥
परमा प्राप्स्यसे सिद्धि शुद्धि च हृदि नित्यश । कस्यापि निन्दा न कृता स्वस्यापि सुकृत शपे
॥ 69 ॥ तस्यापि प्रकृति श्वेय पश्यापि विकृता कृतिम् । एव स्वरूप कथन कृत पूर्वं मया मुने
॥ 70 ॥ स्मृत देववेशेनेह वृत्त चाज्ञानतः प्रिय । यादृश कपट तस्य दास्यामीति च विटुल
॥ 71 ॥ हृदि तिष्ठति ते नित्य तादृश त्यज सस्फुटम् । इति सप्रार्थयाम्यत्र कात्र शङ्कापि मा
तव ॥ 72 ॥ तदर्थमेव सत्पुत्र सोऽपि मित्र भविष्यति । तस्मादरागद्वेषोऽहं शेषशऽपि पदे शपे
॥ 73 ॥

6 लक्ष्मीपति प्रकरण (74-94)

विप्रास्यान्चोपदेशो मे नायास्यति कुतः सुत । इति ते शेषुषो मास्तु तदास्यादा हरामि तम् ॥ 74 ॥
गोप्यत्वात्सोप्यतितो भूभूषणीना सभापते । क्वाप्यतो नैव मे चोक्त हानि । पश्य सुनुत्रक ॥ 75 ॥

सहस्र वचम्यह इलोकशत वाप्ययुतं प्रिय । नियुत प्रयुतं वापि चाहरामि तदास्यतः ॥ 76 ॥
एव नित्यं च वक्ष्यामि पक्षीकृत मुखेन च । लक्ष्मीकृत प्रमेयच शक्ष्याम्याहर्तुं मेव तत् ॥ 77 ॥
उक्त इलोकैषु शक्तश्च गृहीतुं सर्वमेव च । अथाप्ययोग्यजीवानां योग्यं नेत्याहरामितत् ॥ 78 ॥

7. लक्ष्मीपति प्रकरणान्तर्गतं विठ्ठल प्रकरण इलोक (79-83)

सुत सुलोचन लोक पूजित यति कुलोचितलोत्पलक । वृतबलोचितकृत्य लोल ते शतघृतेरपि
लोक मलोक्य ते ॥ 79 ॥ हे पुत्र पुत्र विप्रस्य कार्यं विस्मृतवानसि । हा तत्र तत्र कर्तव्य
यत्र ते वाक्य गौरवम् ॥ 80 ॥ तूष्णीं स्थिते मयि सुत सर्वथा विस्मृति भवेत् । अतस्तवाह
स्मृत्यर्थं वक्ष्याम्यद्य पुन पुनः ॥ 81 ॥ मामाश्रितश्च विप्रोऽय कामान्वित मति भवेत् ।
सोमाश्रयाद्यथा रुद्रोऽप्युमाकान्तो गतव्यथः ॥ 82 ॥ तथाय ब्राह्मण श्रीमान् स्वया मुक्त ऋणव्यथः ।
भवेदामरणान्तं च मा तात शरण गतः ॥ 83 ॥

8. पुन लक्ष्मीपति प्रकरण - (84-94)

उक्त मे वितथ जात शुक्तिरूप्य यथा सुत । अत्यन्तासत्त्वत कान्त भ्रान्ते विषयमेव तत् ॥ 84 ॥
तद्वदर्थक्रियाकारी न भवत्येव मे मतिः । इत्यनादरत पुत्र कुत्रिमेतिच मत्कृतिः ॥ 85 ॥
विप्रेणैव कृता चात्र कात्र (नात्र) हानि परत्रच (वा) । अकृतेऽपि तदुक्तार्थे स्वार्थं वक्ति
द्विजो वृथा ॥ 86 ॥ कार्तिर्मम कृतेचार्थेऽप्य कृतार्थेऽपि वा सुत । इति ते शेमुषी न स्यात्पश्या
द्य सु विशारदः ॥ 87 ॥ कस्यवाकृतिरेवेय स्वस्य वाद्य द्विजस्य वा । हे केशव त्व तोकस्य
स्मारक प्रेरको भव । 88 ॥ कार्य मे कारय क्षिप्र विप्रस्यापि सुतेन मे । अन्यथा भक्तवश्य
तद्य तव नस्या त्वदास्यकम् ॥ 89 ॥ पश्याद्य चक्षुषा स्वेन करुणा रस वर्षिणा । अच्छिन्न भक्ति
सञ्छन्न पृच्छन् सल्लाञ्छन् तव ॥ 90 ॥ इच्छन् सञ्छिन्नबन्धं च त्वा मञ्चकाञ्चनं त्यजन् ।
ज्ञान वैराग्य भक्त्याख्य सखिभि सुखमेवच ॥ 91 ॥ प्राप्नुया स्वाप्न पद्मैर्मे चाप्नुयाच्छोभन
नरः । विदित्वा मदगति श्रुत्वा कृत्वा भक्ति मयि प्रिय ॥ 92 ॥ भुक्त्वा भूतिच मा स्तुत्वा

छित्त्वा ससृति बन्धनम् । इत्यहं देव देवेश वेदे वेदे च सस्तुतिम् ॥ 93 ॥ कृत्वा कृत्वा प्रार्थयामि
दृष्ट्वा दृष्ट्वा तमव्ययम् ॥ 94 ॥ एतस्सर्वं स्वाप्नपद्मेन गर्वं हित्वा सर्वे विप्रवर्यास्यजेन ।
श्रुत्वा चोर्व्यां शर्वं गुर्वादि देवान् दृष्ट्वोर्वशी यान्तु मा मानवेन्द्राः ॥ 95 ॥ इदं वृन्दावनाख्यानं
ये पठन्ति मनीषिण । मुकुन्दावनमेवास्तु तेषां कन्दाशनल्लया ॥ 96 ॥ इदमपि तमेवास्तु ह्यशीर्षस्य
पार्षदात् । समसहस्रशीर्षस्य सूक्तस्य पुरुषात्कृतम् ॥ 97 ॥ यच्छृण्वतां भक्तिरुदारसद्गुणे हरौ
हरे लोकागते तथा मयि । भवत्यहो सर्वं शुभाप्तिं सम्मती दंदात्यजस्रं सुत सत्यमेवतत् ॥ 98 ॥

ॐ इति श्रीबाह्मणस्वाप्नवृन्दावनाख्याने अलौकिक विभागे निदर्शने पर्वणि चतुर्दशाध्यायः समाप्तः ॥

॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अथ पञ्चदशोऽध्यायः

1 विप्र प्रकरण इलोक (1-15½)

हरिः ॐ । ऋणेष्यथ शरण्य तं करुणां त्वयि कारिणम् । शरणं ब्रजकारुण्यात्तस्य ससरणं जहि ॥ 1 ॥ इति ते बुद्धिरद्वोक्ता वृद्ध क्रुद्धश्च मा भव । बद्धभक्तिश्चद्धासमिद्धश्च मदङ्गजे ॥ 2 ॥ शिखागृहीत्वा वक्ष्यामि सखात्व मम सर्वदा । सुखावासान्प्रक्ष्यामि मखावासादपि प्रियः ॥ 3 ॥ मद्ब्रह्मो सति मध्वेशो मध्वाचार्यं प्रिये मयि । मधुधातक भक्ता ये भक्ति कुर्वन्ति नित्यशः ॥ 4 ॥ श्रावयत्वं मम श्राव्य चरित चरतोऽमृतम् । पावयत्व पावकाद्धि विशुद्धि मुँघ्य लोहके ॥ 5 ॥ यथा तथा वृथा विप्र माकृथास्त्व व्यथामथ । पृथासुता यथा पार्थी कृतार्थी सत्कथा सताम् ॥ 6 ॥ वद वृन्दावनेऽमन्दानन्द सन्दोह मन्दिरे । सदा कन्दाशनमन्दानन्दस्य गदाभूतः ॥ 7 ॥ भक्तस्य त्यक्तपापस्य सक्तस्य तदतिप्रिये । शक्तस्य भक्तियोगे च रक्तस्य मम सत्कृतिम् ॥ 8 ॥ एव चेद्भवति प्रेष्ठ श्रेष्ठबृत्तिरपि प्रिय । ममेष्ठ निष्ठात् सत्पुत्रादसर्वाभीष्टं भवेत्तव ॥ 9 ॥ पुत्र पूतेन (प्रीतेन) पित्रा च पुत्राशा पूरिता मया । पित्रा पूतेन पुत्रेण पित्राशा मे न पूरिता ॥ 10 ॥ उपकारस्योपकारः क्रियते लोक सज्जने । उपकाराभावतोऽपि ह्युपकुर्वन्ति पूर्वजा ॥ 11 ॥ उपकार निमित्तेन ये कुर्वन्त्युपकारकम् (रिताम्) । राजसास्ते च विज्ञेया ह्युपकारार्थिनः परे ॥ 12 ॥ उपकारा निमित्तेन ह्युपकुर्वन्ति ये परे । सात्त्विकास्ते च विज्ञेया ह्युपकारनिराशिनः ॥ 13 ॥ उपकारेपि ये नैव कुर्वन्ति ह्युपकारकम् । तामसास्ते च विज्ञेया ह्युपकारापकारिणः ॥ 14 ॥ लोकनीतिरियं तात शङ्का ते मास्तु सा सुत । सात्त्विकस्त्वं मतः सौम्य काम्य मे नास्ति सर्वथा ॥ 15 ॥ तवैव कर्तव्य मेतन्मन्त्रिरूप परं स्मर ॥ 15½ ॥ ॥

2. सीतापति प्रकरण (16-55½)

अहं प्रेरयिता पूर्वराजानं शोभमेव च ॥ 16 ॥ शैव मुद्राङ्कित ग्राममध्यस्थं वामनेशितम् । सुक्षेत्र-

मददा पुत्र तत्र दृष्टिं करोति य. ॥ 17 ॥ सुत्रासुलोकसन्त्रस्तो याति सावित्रमेव च । इह तस्य सुसन्तानं नाशं याति न वै मृषा ॥ 18 ॥ शनैर् मद्द्रोहतो नाकाच्युत. कीनाश लोकितां । याति तत्रानेक यातनाया नारकिभिः सह ॥ 19 ॥ अनुभुङ्क्ते मनो कल्पपर्यन्तं दुःखमेव च । ततो विष्ठाकर्मित्वं च काष्ठासु प्राप्यते सुत ॥ 20 ॥ षष्ठिवर्षसहस्राणि श्रेष्ठ तेनैव पापिना । तस्माद्विप्रस्य या वृत्तिर्न हर्तव्या हितेषुभिः ॥ 21 ॥ विप्र ग्रामेषु यो भुङ्क्ते करं राजाधमं क्वचित् । स याति निरयं घोरं रौरव सौरिशौर्यतः ॥ 22 ॥ श्रोतव्यं राजभिर्नित्यं मन्त्रिरूपं परात्परम् । करं मह्यं च दत्त्वा तु त्वरया ऽरौरवाश्च (ते) ये ॥ 23 ॥ सीतापते मम सुतस्य कृतार्थताच श्रुत्वालु मत्कृति शतैर्विततार्थं पूनैः । सन्तोष सन्ततिमथ प्रथयाद्य लोके त्वत्तोषतस्तदितरेऽपि सुतोषिताः स्युः ॥ 24 ॥ एवमिष्टं त्रयं शिष्टं सुष्टु कारय प्रेष्ठ मे । काष्ठासु मदया दृष्टिः श्रेष्ठ त्वय्येव नैष्ठिकी ॥ 25 ॥ भवतीह ततो सीतापते कान्तं च मे सुतम् । तातस्व कुरु कृत्यं ते त्वा पाति च स विश्वकृत् ॥ 26 ॥ इति सम्बोधयाम्भोधिशयनस्य सभातले । भविष्यति सुत स्थानमभयं चापि मद्भूतैः ॥ 27 ॥ शतहायनं पर्यन्तं कृतं हानिर्नैव ते । वृत्तहारावलि शौरि मितहारं प्रपूजय ॥ 28 ॥ मत्पादं सूर्यं किरणेन तवान्तरस्थाज्ञानाधकारं हरणं कुरु पुत्रवर्य । मध्याह्निभानुकिरणेन हृदम्बुजं ते चोःफुल्लं पद्मवदति प्रवणं वरेण्यम् ॥ 29 ॥ मद्रज्जिज्जते च हृदये वरद हरि तं सस्थापयाद्यसदनं मदनाभिरामम् । मन्मन्त्रं तन्त्रं विधिभिः कुरु वारिधौ य शोते च शेषशयने परमस्य पूजाम् ॥ 30 ॥ एव तदध्यानमानेन गानं कुरु गुरुदत्तम् । मा संसारभयं धीरं वरदो ऽस्मि तवादरात् ॥ 31 ॥ मद्वाणीं भण कल्याणं कर्णरन्ध्रे शृणु प्रिय । गुणिनश्चरणं नैव नन्दनस्यापि न त्यज ॥ 32 ॥ रामो राजीवनेत्रोसौ राज्ञः स्वैर वरददौ । तदग्रजं शरैर्हत्वा तद्द्वारानामि धारया ॥ 33 ॥ वृन्दावनं हरं स्वस्यैवाग्रतः शिखरं संस्थितम् । रक्तच्छदिमपि ह्यत्र कारयामास वीर्यवान् ॥ 34 ॥ तदारभ्यामरणैर्मद्वृन्दावनं मारं च । तद्राज्यं च ददौ स्वस्थं नामद्वारिण एव च ॥ 35 ॥ तद्विरोधिनि क्रुद्धं सन् रुद्रं कालान्तकोप्यभूत् । मम नन्दनं वाक्येऽपि श्रद्धाराहित्यवानभूत् ॥ 36 ॥ तद्वाग्विरोधिनि क्रुद्धं कथं कुर्यादनुग्रहम् । हिताहितोपदेशस्य कर्तव्यं गुरुरव्यय ॥ 37 ॥ गुरुद्वारा प्रसन्नं सन् भरतीदं रमापति । मन्त्रिरूपितं वाक्येषु चैकं वा नैव

चाकरोत् ॥ 38 ॥ राजसेवासु निरतो नरक याति दारुणम् । गुरुरेव हरिः साक्षात् गुर्वन्तर्याम्ययि
हरेत् ॥ 39 ॥ करोति परम चैवानुग्रह नरक हरम् । एतत्प्रमेयं सर्वं तु वद सीतापते नृपम् (मतम्)
॥ 40 ॥ मया तस्मै कृत राज्य राज्ञे रामानुशासनात् । मम नन्दन सन्मान करोतु मनसा ऽपितम्
॥ 41 ॥ मम वृन्दावने भक्ति शक्तिपूर्व करोत्वलम् । एव चेदायुरारोग्य राज्य सुस्थिरमेव च
॥ 42 ॥ रामस्यानुग्रहेणैव राज्ञः सर्वं भविष्यति । तस्मात्तस्मै वदस्व त्व गत्वा सीतापते कृतम्
(तिम्) ॥ 43 ॥ सुतेन मम सन्मत्या मथित कथित तव । शेषमुद्दिश्य यत्प्रोक्त पञ्च
पुत्रित्वमत्रतु ॥ 44 ॥ तन्मिथ्याभूतमेवासीदिति शङ्कापि मास्तु ते । पञ्च वृन्दावनान्येव तत्पुत्रा
इति कन्दिना ॥ 45 ॥ मया नन्दन सप्रोक्त शृणु सुन्दर सद्गतिम् । पुत्रिणो या गति यान्ति
ता गति याति निश्चिताम् ॥ 46 ॥ अत एव हि पञ्चाशद्युग पर्यन्तमेव च । महीयते स विष्णोहि
लोकेऽपीति मयोदितम् ॥ 47 ॥ पूर्वजन्मनि राजाय द्विजचक्षु प्रजेरित । उज्जहारात्मजो
(जे) नास तज्ज दोषेण चान्धकः ॥ 48 ॥ तस्माच्छूकपि शङ्काया मास्तु ते वै सुपुत्रक ।
काकवाक्यस्य सादृश्यं तोक माकुर मत्कृतौ ॥ 49 ॥ पूर्वतु सार्वभौमोयं कूर्मको नर्मदा तटे ।
शर्मणे नर्म कृत्स्नैर तदूर्मिगत नौर्गत ॥ 50 ॥ स्त्रीगणैः सहितः स्वैरणो ब्राह्मणैः शापमाप च ।
आणिमाण्डव्य कण्वाद्यैरणि माद्यष्ट सिद्धिभिः ॥ 51 ॥ “ राज सेवासु निरतो रामस्यानुचरा-
ग्रजे । मते सति गरैर्योगे तस्यावरज राज्यहा ॥ 52 ॥ तद्द्रोहतो ह्यभद्र च यास्यतीति च ते
शपु । इति शप्तस्तत्र चैकं विप्रं यत्प्रेरिता द्विजा ॥ 53 ॥ ददु स्वपुरतः शाप त प्रजाभिः समी-
रितः । कारागृहे रहस्येतु ह्यसह्य त प्रहस्य च ॥ 54 ॥ प्रहस्य स्वहितेनैव सहितो वसुहोत्रकम् ।
नेत्रस्योत्पाटन चक्रे पुत्रमन्त्रिनिवारित ॥ 55 ॥ विप्र द्रोह फलं चैतन्नेत्रयोर्नाशन मुने ॥ 55 ॥

3. विप्र प्रकरण श्लोक (56-58)

इति पूर्वकृत कर्म शर्मनाशाय चे ह तत् ॥ 56 ॥ अह धर्मगति दास्ये तस्य मर्मणि नो वदे ।
इत्येकं श्लोकमाकाशे गते मयि गत द्विज ॥ 57 ॥ आदत्स्व त वदस्वेह मम पुत्रस्य चाग्रत ।
स्वपुरोहितमाराध्य चाग्रजन्मा भवत्ततः ॥ 58 ॥

4. शेष प्रकरण श्लोक (59-61½)

वृद्धं नत्यज मद्वाच श्रद्धावान्वदतीह च । मम पुत्र. कृतार्थं सन् आयातु भरताग्रजः ॥ 59 ॥ यथा कृतसमस्तार्थं स्तावद्धक्ता ह मत्कृतिम् । श्रुत्वा तु मत्कृति को वा सन्तोषं च करोति वै ॥ 60 ॥ सुत विना न पश्यामि मत्कृती तोषिण गुणिन् । अथापि वक्ष्ये सीतायाः पते नमिना वदन्तियम् ॥ 61 ॥ त प्रति प्रकृति तस्य जाने मत्कृति मञ्जसा ॥ 61½ ॥

5. तोषावति प्रकरण (62-63½)

सीतापते मम सुतस्य दर्शतु सर्वं तसौ मम तदतिकृत्य विरक्तता च ॥ 62 ॥ कृत्वा तु वर्तत इह प्रतिनानि नस्य त्वं पश्य कुत्र यतिवृत्तवनमिति सादृक् । एवं कर्तव्य मत्कृत्येप्यत्यन्त विरक्तताम् ॥ 63 ॥ करोति प्रार्थय त्व च कृत्य कुरु गुरोरिति ॥ 63½ ॥

6. निम्न प्रकरण (64-66½)

हे पुत्र किञ्च मत्कृत्य मत्कृत्वागमन इव ॥ 64 ॥ गनेऽपि न्यार्थं सिद्धिर्वा कथ स्यान्मदनादरात् । हितार्थं इव वक्ष्यामि सुमन्त्रं वृणु मद्बचः ॥ 65 ॥ कृतार्थो भव तत्कृत्वा नतार्थत्रय मञ्जसा । तोषेद्धर्मं कथ ते स्यान्नामनन्दस्य यावत्सि ॥ 66 ॥ तस्मात्कृत्यत्रयं कृत्वा गच्छपुत्र सुखी भव ॥ 66½ ॥

7. सीतापति प्रकरण श्लोक (67-69)

सीतापते मम सुवागिवभवस्य हूँमि भूदेवक नव करेऽपि न वानह च ॥ 67 ॥ त्व पुत्रवत्तव परि-
गन्तव्यं वृद्धमेन निष्येऽमि चेन्मम वच वृणु प्रीणयाद्य । इयमेकीकितरेवात्र गतोक्ति मम सर्वथा
॥ 68 ॥ वृथा मा कुरु ते तोषवत्ते बुद्धि. क्रयान्विता । अन्येषा वचन नैव नानु दिष्टावमन्तिनाम्
॥ 69 ॥

सीतापते न त्यज विप्रहस्त तवेह कोवाणयेदगुणोधान् । न अस्य चाम्लानमुखस्य भक्तियुक्तयादिकान्

सन्मति शान्तिकान्ती. ॥ 86 ॥ कृत्यत्रय नैव चकार पुत्र त्व पश्य सीतापतिमा (तया) त्व काद्य ।
अद्यापि विप्रस्य तु कार्यलेश चकार तेनैव च तोषितो ऽहम् ॥ 87 ॥ अतस्त्वं कुरु भक्तानामग्रणी
गौणता न ते । अधयायान् पद्य जातानां वृद्धकार्यं च किञ्चन ॥ 88 ॥ ग्राह्य बाह्य गुणानामप्यभि
व्यञ्जक पुञ्जवत् । करण्डु पिण्डित तनु कुण्डलीव स पण्डित ॥ 89 ॥ प्रचण्डबुद्धिशौण्डोपि
ब्रह्माण्डे लण्ड साम्यग । मम नन्दनसद्वृद्धिमनिशम्य सुनिश्चितम् ॥ 90 ॥ वदने स तु भस्मानि
मानयामास वेनवत् । किं करोति स पूर्वेण कर्मणा गतिमीदृशीम् ॥ 91 ॥ यातः प्रातः समुत्थाय
मा गुरु स्मरतु प्रियम् । वक्ष्ये कर्महर सूक्ष्म कर्मिणा शर्मद सदा ॥ 92 ॥ कर्म चारभ्यते पुम्भि-
नैष्कर्म्यज्ञान साधनम् । द्रु (घृ) त चैत (त) दत्त शुद्धि द्वारा दर्दुर जन्म च ॥ 93 ॥ निर्दल
कुरुते सार्धं गर्दभाद्यपजन्मभिः । पूर्वजन्मनि यत्कर्म त्विह जन्मनि यत्कृतम् ॥ 94 ॥ तत्सर्वं
नाशयत्याशु मासिमसि सखिन् शृणु । तस्मात् सत्कर्म कर्तव्य कर्णश्राव्य कविप्रिरम् ॥ 95 ॥
हरिप्रिय हरेर्ज्ञानसाधनं हरते मलम् । न कर्तव्य च दुष्कर्म कदापि कुगतिप्रदम् ॥ 96 ॥ यदि
कुर्यात् सविप्रोपि कुम्भिनी त नर हरिम् । शसति ध्वसिनास्मान नाह त सम्भरामि च ॥ 97 ॥

12 विप्र प्रकरणं श्लोक - (98-108)

नब्रह्म्य कुतो विप्र प्रयुक्त च त्वयात्विह । एकेन पूर्वपद्यार्थे सिद्धे सत्यपर कुतः ॥ 98 ॥ नाह त
सम्भरामीति मया प्रोक्ते त्वया द्विज । नाह तं न भरामीति प्रोच्यते शोच्यता न मे ॥ 99 ॥
तवापि न स्यात्सा ऽवस्था स्वस्थो भव सभासुच । मदवस्था वदस्व त्व मदुक्तश्लोकसञ्चयै ॥ 100 ॥
किन्तु त्वत्क्षेत्र विघ्नानि य करोति नराधम । तस्यैव सा शोच्यता स्यान्मयोपास्य ह्यास्यत ॥ 101 ॥
त्वच्चिन्तया किं मच्चिन्ता कुरु विप्र तवोच्चता । (तवोच्चिता । तवाच्युता) । वाञ्छित च भवेदञ्चन्मा
काञ्चन रति त्यज ॥ 102 ॥ भुञ्च भुञ्चेह दुश्चित्तं मच्चित्तं कुरु सर्वदा । भुञ्च काञ्चन चिन्ता
त्व चिन्मात्र चान्युत भज ॥ 103 ॥ रामचन्द्र वरभूपतिसान्द्रप्रेमवन्द्यचरणो रघुपेन्द्र । ब्रह्मरुद्र
मरुदिन्द्र सुरेन्द्राराध्य राज्यवरदोऽसि नरेन्द्र ॥ 104 ॥ त्वदत्तद्राज्यभूति कमलालय पालय ।
तेन सम्पूजितो नित्य स्वालय नैव चालय ॥ 105 ॥ इत्यह प्रार्थयामीह राघवेन्द्र मुनीन्द्रकम् । मम

वृन्दावने नित्यं देवेन्द्रैः सह सस्थितम् ॥ 106 ॥ मानवानां धनैः ऽहानिर्मधुसूदन शासनम् । विना
नैवास्ति सन्देहो नैव पृच्छघनानामम् ॥ 107 ॥ पृच्छमां स्वच्छतत्त्वानि कच्छपस्य महात्मन ।
स्वेच्छया सच्चरित्राणा प्रायच्छं भक्ति मय्याम् (यम्) (भक्तिमेवयं) ॥ 108 ॥ एतत्सर्वं स्वप्न-
पद्येन गर्वं हित्वा सर्वे विप्रवयस्यजेन । श्रुत्वा चोर्व्यं शर्वगुर्वदि देवान्दृष्ट्वोर्वशी यान्तु मा
मानवेन्द्रा ॥ 109 ॥ इद वृन्दावनाख्यान ये पठन्ति मनीषिण । मुकुन्दावनमेवास्तु तेषां कन्दा-
शानाज्ञया ॥ 110 ॥ इदमर्पित मेवास्तु हयशीर्षस्य पार्षदात् । समं सहस्रशीर्षस्य सूक्तस्य
पुरुषात्कृतम् ॥ 111 ॥ यच्छृण्वता भक्तिरूदार सद्गुणे हरौ हरे लोकागते तथा मयि । भवत्यहो
सर्वं शुभाप्ति सन्मती दंदात्यजस सुत सत्यमेव तत् ॥ 112 ॥

ॐ इति श्री ब्राह्मण स्वाप्न वृन्दावनाख्याने अलौकिक विभागे निदर्शन पर्वणि पञ्चदशाध्यायः
सम्पूर्णः ॥

॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अथ षोडशाध्यायः

1. शेष प्रकरण श्लोक- (1-14 $\frac{1}{2}$)

हरि ॐ । मत्पादसेवाविषये ते सिसाधधिषास्तिचेत् । वृन्दावने शेष पद्य जातानि वद होषसि ॥ १ ॥
 नागाह्वय पण्डितोऽह ब्रह्माण्डेशोण्ड बुद्धिमान् । इतरः पण्डित षण्डस्त्वमेवेह सुपण्डितः ॥ २ ॥
 त्वयानुभूत यत्स्वप्न मन्त्रिरूपितमेव च । विद्धि बुद्धिमतां श्रेष्ठ वृद्ध मा त्यज सर्वथा ॥ ३ ॥
 इदं वृन्दावनाख्यान श्रुत्वा लक्ष्मीपते मुखात् । निःसंशयो भव त्वं च सर्वेषां हर सशयम् ॥ ४ ॥
 पश्यामि ते सुविश्वास मत्सुते शश्वदत्र हि । विद्वद्वासिना समाजे च त्वमप्येकः प्रसन्नधीः ॥ ५ ॥
 त्वमेव धर्मगोप्ता च गोपीनां पतिरव्यय । प्रीतः प्रीतः समुत्थाय तमेव हृदि चिन्तय ॥ ६ ॥
 मद्बृन्दावनग गोपैः गोपीभिश्च समन्वितम् । गोभिर्गोविन्द नामान गोपाल हृदि सस्मर ॥ ७ ॥
 गोपाल निर्मल तनो धर्मपाल तु पालय । तद्बालं च कृपाशीलं तच्चञ्चलं च चलय ॥ ८ ॥
 इत्यहं प्रार्थयामीह गोपाल बालरूपिणम् । श्रीलोल कालकाले च धर्मलालित्यंथा न हि ॥ ९ ॥
 धीमानाचार्यं नाम्ना यो दत्ता ददु पुनानिति । धीमानास्नायमानै र्मे प्रेष्णानायात्सुमानव ॥ १० ॥
 तस्मान्निस्सीम एवाह मत्स्वामी स्वस्थ साम्यदः । क स्वामी कस्य नि सीमत्वं ददौ भस्मलेपवान् ॥ ११ ॥
 मदाधिक्यात्स्वदाधिद्वयं सप्तमेव च विठुले । कुवादिनो मदहीनाः सन्ति पश्यन्ति देवताः ॥ १२ ॥
 इत्यमेव हरिर्वित्तं वादिभिः कृतमन्त्रकैः । उक्तश्च जगतो नित्यं पृथक्त्वेनैव वर्तते ॥ १३ ॥
 कृतनूस्त्वमप्येपा कथं विवर्तितं न वित्तं च (धो) । धर्मके गर्भं सस्येऽपि न्दर्भानुं ग्रस्त भानुदन् ॥ १४ ॥
 तवार्भको दुर्भगो न शुभाना भूर्भविष्यति ॥ १४ $\frac{1}{2}$ ॥

2. धिप्र प्रकरण - (15-27 $\frac{1}{2}$)

इत्येक श्लोक मुख्य मे त्यक्तवानसि विप्रक ॥ १५ ॥ आकारस्थ लेखन च कल्प प्राङ्भयेरित् ।
 अहं मे किङ्करस्यापि विस्मृतेः किं करोमि ते ॥ १६ ॥ न त्वहंकारमानी न ज्ञानो न निवारकः ।
 सहजा विस्मृति केन परिहर्तुं सुशक्यते ॥ १७ ॥ सहसा परिहर्तुं हि हरेरपि न शक्यते । शश्वद्वि-

स्मृति शीलस्य कस्मृनौ विस्मृतिर्भवेत् ॥ 18 ॥ आमृति तव विप्रेन्द्र कामति न्यज मा भज । इति पूर्व मया प्रोक्तमनुसन्धत्स्व बुद्धिमन् ॥ 19 ॥ बृद्ध श्रद्धान्वितो नित्य भजमा भुजगेश्वरन् । मानवा मानिनः सर्वे पापिनः कोपिनः सदा ॥ 20 ॥ शश्वद्विस्मृति शीलश्च दुःख शीलश्च दुर्भग । इदं गाली प्रदानं तु नैव दालिपदस्य ते ॥ 21 ॥ मत्पादाब्जे नदा चाब्ज भवस्य बलमीदृशम् । अलि त्व मम पादाब्जे कथं मे बालिपदस्य ते ॥ 22 ॥ त्वन्मनः सन्निवृत्तं मत्पदं सत्तिकर्षते । तन्मान्मत्पादकमलध्यानात् निर्मलं मनः ॥ 23 ॥ न न भालीक मित्थर्यं कुरु शीलवतां वर । उच्च जन्ममु पञ्चाशद्वन्मन्त्र्यो भव प्रिय ॥ 24 ॥ पञ्चाशस्य वाक्य सन्निवृत्तं पुराण पञ्च लक्षणम् । कुरु धीमत्र गुरुर्विक्तं च न न्यज स्वोचिता कवे ॥ 25 ॥ गृहीत्वा वक्ष्यते पक्षपातेन सुविचक्षणः । निखा गृहीत्वा पक्ष्यामे न ज्ञा त्व मप सर्वदा ॥ 26 ॥ सुखावासान्प्रदास्यामि मखावासादपि प्रिय । इति पूर्व सदा प्रोक्तमनुसन्धत्स्व बुद्धिमन् । बृद्ध श्रद्धान्वितो नित्यं भजमा भुजगेश्वरम् ॥ 27 ॥

3. शेष प्रकरण श्लोक - (28-36)

ममाभिप्रायमज्ञात्वा प्रेन द्रुपयसोह मा ॥ 28 ॥ प्रीतवानस्म्यह तस्मै प्रोक्तवान्यो गुणान्मम । नैव पृच्छेति पूर्वोक्ति नैदमान तदाबुद्धे (ध) ॥ 29 ॥ कनकानि लमुद्दिश्य शौनकी ते मतिं त्यज । पूर्व तु भट्टचार्यस्य भ्रष्टबुद्धेः कदाचन ॥ 30 ॥ नष्टासीत् दृष्टिरेकैव वेदप्रमाण्य शङ्कया । तद्वत्कमलनाभस्य समलस्य सुदुर्नैते ॥ 31 ॥ शमन चास सन्नेत्र दमन यास्यते यमात् । अर्थं न तन्ममणः प्रेम्णा मद्वाणी भणते गुणिन् ॥ 32 ॥ काणवत्सरेणी यायान्नाणते नित्यं । तत्फल प्राप्स्यते पुत्र सफलं नैव पश्यति ॥ 33 ॥ विप्र फल्गुतरश्चाय विप्रलिप्सुर्न सहायः । अनेक रूपवत् मा विनैकतर रूपिणम् ॥ 34 ॥ मनाक्स्मनुते विद्वन् शौनको भुवि जायते । एव निः श्रीनिवासोऽयं श्रीनिवासाभिधोऽपि सन् ॥ 35 ॥ नि सीम मां न मनुते सुश्रीमन्तं कदाचन । नित्यं ब्राह्मण सम्बन्धि सस्य वाक्य मयोदितम् ॥ 36 ॥ अत्यन्तं भ्रात बुद्धिश्च मन्तव्या तेन मत्कृतिः ॥ 36 ॥

4 विप्र प्रकरण इलोक - (37-39½)

हे ब्राह्मणाधम गुणाधम भूधनाढ्यं मन्त्रन्दनं त्वनुदिनं गुणिन भजस्व ॥ 37 ॥ वृन्दावने मदन गोप सदायने मद्वाणी वदस्व वदनेन ददामि चान्नम् । मत्सत्र भोजनं भुङ्क्ष्व पुत्र मित्र कलत्रकैः ॥ 38 ॥ तत्र यात्रा न कृत्वा त्व यत्र चानादरस्तव । इयं ते दिव्य सद्बुद्धिः कृद्धोमा भव विप्रक ॥ 39 ॥ श्रद्धा हीन तु मद्वाणी न वदस्वाद्य चाधमम् ।

5. विप्र प्रकरणे अवान्तर शेष प्रकरण (40-52)

तत्त्वोत्तम सतीसूतिकाले चित्र कृत मया ॥ 40 ॥ पूर्वोक्त वाक्य सत्यार्थं सा पुत्री पुत्रक. कृत । अशेन पुस्त्व सिध्दर्थमहमेव सहासुभि ॥ 41 ॥ प्रविष्ट प्रतिरुद्ध तु विकृष्टे चाप्यमर्षित । प्रसूति काले वायुश्च पुर. स्थित्वा च कर्षति ॥ 42 ॥ इति मानान्तरादेव प्राप्त धर्म करोम्यहम् । कसेन बद्धदम्पत्यो यदिवाना पति र्यथा ॥ 43 ॥ कसादि दैत्य युद्धार्थमाविरासीदह तथा । पूर्वतु वरदानेन करदान कराय च ॥ 44 ॥ स्मरदाश्रयदः सोह सर्वदानन्दने ऽर्भके । अर्भके गर्भं सस्थे ऽपि स्वर्भानुग्रस्त भानुवत् ॥ 45 ॥ तवार्भको दुर्भगो न शुभाना भूभविष्यति । इति पूर्वं मया प्रीवतमनुसन्धत्स्व बुद्धिमन् ॥ 46 ॥ तत्काले तच्छरीरेतु ह्यहमेव प्रविष्टवान् । पुनर्जीवांतरस्तस्मिन् मत्स्थाने स्थापितस्त्वहो ॥ 47 ॥ य. कश्चित्पुण्य जीवस्तु सदा मा तपसाचरन् । ब्राह्मणो ऽह भविष्यामि स तु सस्थापित शिषो ॥ 48 ॥ तेन सम्पूजितो नित्यमशतः स्वसाम्यहम् । पूर्वं ऽपि मम पादाब्ज भक्तो य शूद्रको ऽपि सन् ॥ 49 ॥ सम्पूज्य ब्राह्मण भक्त्या शत्रो ऽपि ब्राह्मणो भवेत् । इति पूर्वप्रमाणं तु ह्यनु सन्धत्स्व बुद्धिमन् ॥ 50 ॥ रङ्गनाथस्य दृष्टान्तमपि दत्त्वा त्वह सदा । नि सङ्गो नात्र सन्देहः सन्देहो नश्यते शमिन् ॥ 51 ॥ सशयात्मा नश्यतीति मानसिद्ध मिहोच्यते । श्वानयोनौ सयात्याशु सशयी नात्र सशय. ॥ 52 ॥

6 पुन विप्र प्रकरणं इलोक - (53-79)

कृष्णाचार्यं सुतः श्रीनिवासाचार्यभिधोपि सन् । नि सीम मा न मनुते सुश्रीमन्तमहोविधे ॥ 53 ॥

तत्फलं पश्यते पुत्र सत्फल नैव पश्यति । स्वप्नसङ्गे सुचतुरो प्यभिमानी न चात्रभूत् ॥ 54 ॥
 मयापि जीवता भूमावनभूत ज्वरादिकम् । भवरोगेण ग्रस्तस्य किन्त्विदं ज्वरपीडनम् ॥ 55 ॥
 इदानीमौषध मा सेवस्व त्व वृद्ध विप्रक । शिष्टान्यत्र गतान्याशु ज्वराणि न जरन्ति ते ॥ 56 ॥
 अपमृत्यु छिनायाशु मम पादोदक द्विज । विप्रान्तर मुखेनैतच्छृणु चित्र त्वक्त्रिमम् ॥ 57 ॥
 तव ज्वराणि यास्यन्तु तावत्पर्यन्त मेव च । न वदामि सुदामाग्र्य लेखकोप्यत्र नास्ति मे ॥ 58 ॥
 अद्यैव सो ऽपि शीघ्र तु आगमिष्यति श्रीपतिः । अथापि तव चारोग्य पर्यन्त नैव कथ्यते ॥ 59 ॥
 गवि प्रसव दुःखेन व्यथिताया सर्व वृष । बाधते ता तदा यागीर्नमा स्पृशतु लौकिकी ॥ 60 ॥
 प्रत्यक्षसिद्धापलाप प्रकुर्वन्ति प्रजाः कलौ । स्वमातृ प्रसवारभ्य प्रनष्ट प्राक्सुदृष्टयः ॥ 61 ॥
 मया परोक्षतश्चोक्त परलोकस्य वैभवम् । परोक्षज्ञान होनास्ताः परिवाद प्रकुर्वन्ते ॥ 62 ॥
 परेषा च श्रिय श्रुत्वा दह्यमाना इवाग्निना । अशक्तास्ता गति गन्तु ततो निन्दा प्रकुर्वन्ते ॥ 63 ॥
 जनाः सुपापिनः सर्वे कलिनाविष्टचेतना । मनासि पापकृत्येषु स्वनाशाय प्रकुर्वन्ते ॥ 64 ॥
 अह परोक्षतश्चैव वक्षरे नह्यपरोक्षत । देवाः परोक्षतश्चैव वदन्ते नापरोक्षत ॥ 65 ॥
 परोक्षेच प्रिया देवास्त्वपरोक्ष प्रिया नराः । उभयेच प्रिया देव्या अप्रिया उभये च के ॥ 66 ॥
 तस्मात्परोक्ष निर्देश प्रियास्ते देवतांशकाः । अपरोक्षस्य निर्देशे प्रियास्ते नृशरीरिणः ॥ 67 ॥
 उभयेपि प्रिया ये वै दैत्याशास्ते न सशय । तस्मान्बद्धचेने ये च प्रियवन्तः प्रियाहि मे ॥ 68 ॥
 अप्रिया ये च पापास्तेह्यप्रियाः सर्वथा मम । तस्मान्मम प्रिया ये वै प्रीति कुर्वन्तु मत्कृती ॥ 96 ॥
 अप्रिय नैव कुर्वन्तु मत्प्रियास्ते न सशयः ॥ 70 ॥ यत्र प्रतीतार्थबाध स्तत्रान्तर्यामि सङ्ग्रह । कर्तव्य
 इति पूर्वोक्तमनुसन्धत्स्व बुद्धिमन् ॥ 71 ॥ तस्मादुक्तार्थ बाधे सत्यन्तर्यामी हरि स्वय । करोति
 घटना तस्य शक्ति दत्त्वा च तादृशीम् ॥ 72 ॥ तस्मान्न कार्या शूकापि शङ्कायाः शुष्कबुद्धिभिः ।
 लोकवातार्परै काकबुद्धिभिः नरकाप्तिभिः ॥ 73 ॥ इय शङ्का च सर्वत्र कुतोवा जायते नृणाम् ।
 विप्रस्यवा कृतिरियं मम वेत्यज्ञ सशयात् ॥ 74 ॥ सशयात्मा नश्यतीति मानसिद्ध विनाश(शि)न ।
 श्वानयोनि व्रजत्याशु भुक्त्वा कीनाश यातनाम् ॥ 75 ॥ तस्मादज्ञानिनो हित्वा ज्ञानिभिः सुयश-
 स्विभिः । सन्मान मम चामुत्र ध्रियता मनसि स्फुटम् ॥ 76 ॥ मन्दाशङ्का मदन्धानामेव स्यान्नतु

ज्ञानिनाम् । ज्ञानप्रकाशने नष्टाज्ञानान्धनमसश्वते ॥ 77 ॥ तस्माज्जानी सदापूज्य पूज्यात्पूज्यतम
स्मृतः । नैवज्ञानी मानवाह्य कीनश वशम् । सदा ॥ 78 ॥ अज्ञानिना प्रतङ्गीय न कर्तव्यः
सुखेषुभिः । त्वातेन सद्गुण मत्वा पापिन तं महात्पुत्रि ॥ 79 ॥

5 तृतीयांशे प्रकरण - (80-90)

लक्ष्मीरत्ने मम कुनि च सता सधामु नि शङ्क एव वद सादरमत्र नित्यम् । त्व न प्रिये प्रथमत
प्रथित च कृत्वा मन्त्रीनिनेव कृतज्ञानसि वाचकेश ॥ 80 ॥ यस्य देवा न प्रसन्ना मुनयश्च
तपोऽन । गुरु यवार्थदञ्चैव स हरि नागरालय ॥ 81 ॥ अस्मदृन्दावन तस्मै धर्ममना-
च्छादिना निवन् । तद्विज्ञान्तर्गत नैव स्वामिन स्मारयत्यहो ॥ 82 ॥ शिलासाम्राज्य विष्णो
कनाभिरच मन्त्रितम् । फलानि प्रतिदद्यान्मे मलानि प्रहरिष्यति ॥ 83 ॥ इति नस्मारय
त्वेन च्छारदद्रोणिहव ने । चोवृत्त्या जीवतो वै नरकाननुगच्छत ॥ 84 ॥ अय तु वासुदेवाख्य.
कर्पन्दी नन् यन्त्रिरे । नन्दराद्रि निभे वृन्दावने सम्पूज्य भा सदा ॥ 85 ॥ भीम हनूमन्तमनन्त
लोकान्त्रये जगद्गुरुम् । आगन्त नत्तनीप तु भुक्त्वायुष्य च शेषितम् ॥ 86 ॥ ममावमाने नाह
तु वसन्तस्यति दु खिन सुवासिनी पति यद्वद्वासुदेवाभिधो मुनि ॥ 87 ॥ तीर्थयात्रा तु कृत्वा च
सार्थी कृत नन्देवरम् । नामवेधे त्यागयातु सञ्जायात. शुचदित ॥ 88 ॥ देवादृन्दावनस्थस्य
मान कृत नन्वे मम । भीमादि सर्वभौमाना कामादिभिरतन्द्रित ॥ 89 ॥ तेन पुण्येन पुण्यात्मा
पुण्या गतिरप्स्यति । नाणवलीढमागिष्यवन् नौणीमवत्यजत् ॥ 90 ॥

6. द्विप्र प्रकरण (91-93)

आचरन्त्याद्भुत नाहास्यमह हयमुख भजे । महिमा तस्य केनेह वर्णितु ऽकथ्ये दिन । 91 ॥
तादृग हरिमाराधय चर्चाराधये मयि द्विज । करादि स्पर्शने तेन कृते सति व मूर्धनि । 92 ॥
किमसम्भावित पूर्व चोक्त सम्भावित तत । असम्भावनया तस्माद्वैभव न पराहतम् ॥ 93 ॥

7. बहु पुरुष श्रोतृक प्रकरण (94-100)

हे पाप पुरुषा. सर्वे मारिप मा विज्ञानथ । सौरे विषादितायू पौरुषेण भविष्य ॥ 94 ॥

एकोवा वक्ति चेच्छ्लोक त्वेक मत्सम्मतार्थकम् । तर्हाय पुत्र नद्गेहे जलाद्याहरण चरेत् ॥ 95 ॥
 एकस्मिन्नहनि श्लोक सहस्र मदनुग्रहात् । वक्तव्य वाक्सहायेन ममेह प्रहरामि तत् ॥ 96 ॥
 अहमप्यत्र वक्ष्यामि श्लोकान् य कश्चनाधम । वदन्निति वदेद्विप्र सदृशस्तु भवेदिह ॥ 97 ॥
 कुत्रिम श्लोक कर्तायो ह्यसूयासु परोनर । मरिष्यत्यमरैः शप्तो निरये स चरिष्यति ॥ 98 ॥
 तस्मात्कुवादो दुर्वादित्स कर्तव्य स्वयाधुना । यदा विधिबल जीर्णं तदा कर्तव्य एव ते ॥ 99 ॥
 तस्मादत्यद्भुतार्थानां श्लोकानां तु प्रवर्तक । करोमि शारदा सन्निधान जिह्वागत त्वहो ॥ 100 ॥

8 विप्र प्रकरणं (101-107)

हे वृद्ध विदुषा मध्ये श्रद्धा रहित पुरुषम् । विद्धि तल्लक्षणं वक्ष्ये मुण्डवद्विधवादित् ॥ 101 ॥
 विधवा दर्शनाद्भ्रीतस्तथैक द्विज दर्शनात् । धवला स्न न मध्यस्मद्वृन्दान्न सुदर्शने ॥ 102 ॥
 त्यक्तवान्वित्त लाभार्थं कृत्वा पण्डित्यग्रप्रहो । अत्रन्त मानितो नासीत्कुजनैर्हान्यता गत ॥ 103 ॥
 त्रित्यक्षगणित कृत्वा दक्षवन्मत्प्रदक्षिणम् । आशुगुक्षणिदशूर्वकर्मकक्षं क्षिणोत्थसौ ॥ 104 ॥
 तत्पण्डित्य भयादेव हृदि कम्पित वादिन । दिक्षु धावन्ति ते शूष्कवदना ऋदन विना ॥ 105 ॥
 राजानो नैव जानन्ति मान तस्य न चकिरे । मम नन्दन पण्डित्यावन्तरं तत्तु पण्डित ॥ 106 ॥
 मम नन्दन वैदुष्य तद्वैदुष्यं तथैव च । भविष्याज्ञानिना पोष्य मया सत्सु न सशय ॥ 107 ॥
 एतत्सर्वं स्वाप्नपथेन गर्वं हित्वा सर्वे विप्रवर्यास्यजेन । श्रुत्वा चोर्व्यां शर्वं गुर्वीदि देवान्
 दृष्ट्वोर्वशी दान्तु मा मानवेन्द्रा ॥ 108 ॥ इद वृन्दावनाख्यानं ये पठन्ति मनीषिण । मुकुन्दावन
 मेवास्तु तेषां कन्दाशनाज्ञया ॥ 109 ॥ इदमपि मेवास्तु ह्यशीर्षस्यपार्षदात् । समं सहस्रशीर्षस्य
 सूक्तस्य पुरुषात्कृतम् ॥ 110 ॥ यच्छृण्वता भक्तिरुदार सद्गुणे हरौ हरे लोकागते तथा मयि ।
 भवत्यहो सर्वं शुभाप्तिं सन्मती दंदात्यजस सुत सत्यमेवतत् ॥ 111 ॥

ॐ इति श्रीब्राह्मणस्वाप्नवृन्दावनाख्याने अलौकिक विभागे निदर्शन पर्बणि षोडशोऽध्याय. समाप्तः ॥

॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अथ सप्तदशाध्यायः

1 शेष भूप धीयति प्रकरणं (1-18)

हरिः ॐ ॥ अय विप्र सुप्रशस्त मम पादाब्जमुत्तम । पश्यति स्वप्नकालेतु नित्यं निर्मल चेतनः ॥ 1 ॥ स तेन लब्धातिशयः शेषशायि प्रिये मयि । मन आवेश्य काश्या च मृतस्तत्पुण्य मानुयात् ॥ 2 ॥ तस्माद्विप्र. प्रशस्तोऽय प्रमृष्टज्ञानवान्मम । प्रकृत्या यत्प्रदातव्य तदस्मै सप्रदीयताम् ॥ 3 ॥ मयोक्त श्लोकार्थमपि न जानाति ह्यय द्विजः । अर्थ बुध्वा तु वाक्यतु करोतीह कवीश्वरः ॥ 4 ॥ तस्माद्विप्रकृतिर्नैव मत्कृति. सर्वथा सुत । सत्कृतिश्चास्य कर्तव्या त्वत्कृतिश्चाग्रपङ्क्तिः ॥ 5 ॥ मामाश्रित्य मया दत्तमाचार्यत्वं समाप्यच । मम वृन्दावनस्यैव नाम्ना समनुवर्तितम् ॥ 6 ॥ भोजनायान्न मेवात्र नास्तीति जनता मनाक् । मनुते किमन्नहीनेनाचार्यत्वेन नन्दच (न) ॥ 7 ॥ नागारव्य पण्डितस्यापि स्वप्ने चोक्त मया सुत । तेनापि न कृत किञ्चिन्मूषा वाक्य परोऽभवत् ॥ 8 ॥ तस्मात्त्वचान्नमात्रस्य यत्न कुरु सुमानव । नोचेत्समाधवी वृत्ति करिष्यत्येव नान्यथा ॥ 9 ॥ अह विप्रस्य सौचित्य करिष्यामीति मन्मतम् । सौचित्य कुरु कल्चाण गुरोर्विक्रयस्य गौरवात् ॥ 10 ॥ हे नन्दन त्व मम नन्दनेऽवने वृन्दावने कन्दपलाश मन्दिरे । सुनन्द नन्दादिभि-
रिन्दिरापति. स्वानन्ददो यद्वदिहाभवप्रिय. ॥ 11 ॥ तवेह कोवागणयेद्गुणीघान् विना तु मा नास्ति सुनामधेय । यथा सुरेन्द्रस्य करीन्द्रस्य गर्वोऽपि सर्वोपहर सुतेह ॥ 12 ॥ औदार्यशस्त्रेण विदार्य विप्रदारिद्र्यवृक्ष करदैरिह त्वम् । धरासुराद्यै परमादरेण त्वाराधित. सन् धरणी वृणीष्व ॥ 13 ॥ पिता पुत्र स्तुति कुर्याद्भर्ता भार्यास्तुति गुरुः । शिष्यस्य सस्तुति कुर्यात्स्वामीभृत्यस्तुति तथा ॥ 14 ॥ तदन्तर्यामिण श्रीमन्नादाय परमार्थत । कुर्यात्स्तुति न दोषाय न तु देहाभिमानिनः ॥ 15 ॥ तस्मान्नन्दन ते चान्तर्यामिण. कन्दिना मया । क्रियते गुणवृन्देन मम वृन्दावने यथा ॥ 16 ॥ मयि जीवति यच्चोक्त मम वृन्दावनं सुत । भविष्यति प्रसिद्धं तदनु सन्धस्व बुद्धिमन् ॥ 17 ॥ तत्प्रसिध्यर्थमेवात्र तन्नामपि द्विजस्य तु । मया दत्त त्वया तस्मान्निग्राह्या न वदन्ति ये ॥ 18 ॥

2 विप्र प्रकरण श्लोक (19-21½)

हे विप्र! द्वाशन नास्ति पुत्र मित्र कलत्रकैः । कथं करोषि चात्तार्थं कुरु वृत्तिं च माधवीम् ॥ 19 ॥
प्रतापत्रय मध्ये तु ह्येक वायस्मदीयकाः । न प्रयच्छन्ति सच्छास्त्र वक्त्रे तव न सशय ॥ 20 ॥
अगन्ता गन्तु कामस्त्व घोष पर्यन्तमेव च । अशक्तः सन् कथं पुत्र पोषणं तु भवेदिह ॥ 21 ॥
तवास्त्रसिद्धिपर्यन्तं न वक्ष्ये मानवोत्तम ॥ 21½ ॥

3. श्रीपति प्रकरण (22 25)

मानं तत्याज माधव्या मानोहि महतां धनम् ॥ 22 ॥ मयोदित वच सत्यं तस्य गेहे च पश्य वै ।
श्रीपते श्रीमतो वाक्यं शृणु मे गुण भूषण ॥ 23 ॥ विप्र हस्ते प्रतापोपि न, स्ति तद्गेहगा अपि ।
तण्डुलाश्च न सन्तीति वासुदेव मुनि वद ॥ 24 ॥ श्रीपते श्रीनिवासस्ते प्रसन्नोऽन्तु प्रभुः प्रिय ।
ब्राह्मणस्यान्नयत्नं त्वं प्राप्तवान्वै ममात्तद ॥ 25 ॥

4 विप्र प्रकरण -(26-37)

विप्र त्वं मास पर्यन्तं वासुदेवाभिधं मुनिन् । स्मरन् भुङ्क्ष्व कर तस्मै दानु तव न विद्यते ॥ 26 ॥
मम नन्दन धर्मेण चाहं त्वं प्राप्तवानसि । पुण्य भवेत्तस्य पुत्रकलत्रैः सहभोजनात् ॥ 27 ॥ तस्या-
गमनं पर्यन्तं तात हीन सुतोपमः । ब्राह्मणाति सदागण्यगुणं मा स्मर रक्षकम् ॥ 28 ॥ तवोदरे
वेदनादि व्यधिनिस्सारितो मया । त्वत्पुत्री प्रति तत्रापि मर्दित शिञ्जत्रमेव तत् ॥ 29 ॥ तस्मात्स-
दानु सन्धानमेव मे वास्तु ते बुध । कदा यास्यति मे पुत्रश्चेति चिन्ता त्यज द्विज ॥ 30 ॥ ससाराब्धे-
श्च यज्ञे तु होतृवत्कर्मवारिधेः । क्षेत्रवत्पुत्रपौत्राणां नेत्रं सज्ज्ञानमुच्यते ॥ 31 ॥ तन्नष्टमासीत्
भ्रष्टे च शिष्टवत्लोकवञ्चके । तर्हि भट्टस्य दृष्टान्ते दाष्टान्तिक विरुद्धता ॥ 32 ॥ इति चेन्न च-
तत्रापि दृष्टि शब्देन सौष्टवात् । विठ्ठल ज्ञानमेवाग्र्यं स्पष्टं ग्राह्यं न सशय ॥ 33 ॥ उभयाभि-
प्रायतश्च नेत्रशब्दार्थ उच्यते । उभयार्थोऽपि वाप्येक विषयेवा तथैव च ॥ 34 ॥ प्रामाण्यं मम
वाक्यस्य ग्राह्यं लोके विचक्षणैः । निर्गुणैः पुरुषैः परुषवाक्यैर्न शृणु हूषणम् ॥ 35 ॥ अत एव पदं

नेत्र गृहीत नयनादिकम् । न गृहीत पद विद्वन्नुभयार्थस्य सङ्ग्रहे ॥ 36 ॥ तस्मान्नकार्या शङ्का च वञ्चकाना दुरात्मनाम् । शुनकारम् मतस्थानामतर्क्याणा दुरुक्तिभि ॥ 37 ॥

5. विप्र शिष्यतम्मण प्रकरणम् :- (38-42)

हे तम्मण शृणुवाद्य भणस्व त्व गुणाधम । मद्वाणी श्लोक सुश्रेणी ब्राह्मणेन च वर्णिताम् ॥ 38 ॥
नोचेत्वा प्रति यास्यन्ति शीघ्रं तु यम किङ्कराः । मद्द्रोहकरमाराद्धे शरणं ब्रज मां ततः ॥ 39 ॥
रदनैर्लोहितशमशकरालवदनैरपि । दमनैर्भीषयन्तस्त्वा दमनैर्भ्रष्ट मानसम् ॥ 40 ॥ तदा मोचक
एवाह सूचकैरति दोषिणम् । कीचकादतिदुर्बुद्धि शोचक मामक द्विजम् ॥ 41 ॥ तस्मान्मदुक्त
मर्यादा मात्स्य त्व द्विजाधम । वृन्दावनगत नित्य भज मा भुजगेश्वरम् ॥ 42 ॥

6 भूप प्रकरण श्लोक - (43-52½)

हे भूप भक्त शुभदैव भवे भवेच भक्ति कुरु त्वमपि ते च सुसौभगाय । वृन्दावने कदन कोविदचेति
पूर्वं केदारकाख्यमपि घोषमिह त्वजस्व ॥ 43 ॥ एव चेतवचायुष्य वृद्धिहि भविता सदा ।
समृद्धिर्धनधान्य च गजवाजिनृणामिह ॥ 44 ॥ तवाग्रजेन दत्तं वै धारा पूर्वं द्विजस्य च । द्विजेन
मम दत्त च सम्मत्या तेऽग्रजन्मन ॥ 45 ॥ स्वदत्तात्तद्विगुण पुण्य परदत्तानुपालनै । परदत्तापहारेण
स्वदत्त निष्फल भवेत् ॥ 46 ॥ स्वदत्ता परदत्ता वा यो हरेत वसुधराम् । षष्ठि वर्षं सहस्राणि
विण्ठाया जायते क्रिमि ॥ 47 ॥ इति पूर्वं प्रमाणाभ्या मद्राक्यस्य च गौरवात् ।
त्यज राजन् सुभीरु सन् न भार तवचावनम् ॥ 48 ॥ भजराज्य घराभार हनत्व कनक नय ।
कोदा कोलाहलेनैव कुरु वृद्ध समृद्धिमन् ॥ 49 ॥ वैशिभिः पौरवृद्धास्त्वं पूजयादस्व तैर्जयम् ॥ 49½ ॥

भूप प्रकरणान्तर्गत विप्र प्रकरण श्लोक (50-51)

इति त्व द्विज सार्धञ्च श्लोकद्वयमनुत्तमम् ॥ 50 ॥ त्यक्तवानसि तच्छोकछेदकोहं न सशय ।
तस्मादालस्य हेतोस्तु बहुहातु त्वमिच्छसि ॥ 51 ॥

पुन भूप विप्र प्रकरण श्लोक :- (52-52½)

समस्तधर्म रक्षार्थो राघवो राज्यहा परे । विप्रक्षेत्रापहारं तन्माकुरु न्व करानपि ॥ 52 ॥
नादस्व तव नाथश्च राज्य ते रक्षयिष्यति ॥ 52½ ॥

7. विप्र प्रकरण (53-57½) (मृत्युपरिहार)

हे शुण्ठ विप्र तव कण्ठगत च प्राण शौण्ठामि कुण्ठित गतेरहमेव शीघ्रम् । मन्मष्टप तव हृदितिकनञ्च मात्र मौत्कण्ठयतो यद्विकुण्ठगते प्रिय तन् ॥ 53 ॥ तस्मात्प्राण नि सरन्त वारयामि वरेण्यकम् । मरण प्रहराम्येव शरण व्रज मा मुनिम् ॥ 54 ॥ शुण्ठेत्यत्र शु शब्देन शोको ग्राह्यः शुभस्यते ॥ 55 ॥ ठेतिच्छून्यएवायं कृष्ण भट्टाभिध पुरा । उच्यते मुच्यते रोगाद्दु खेन सुचरित्रिणा ॥ 56 ॥ प्रोच्यते चोत्तरग्रन्थः सौचित्येन मया ततः । पुरेति गुरुनैवेह मया दत्त नरैर्नते ॥ 57 ॥ आचार्यत्व स्थिर तस्मात्सर्वैरप्यनिवारितम् ॥ 57½ ॥

8 सूर्यभट्ट प्रकरण श्लोक :- (58-59½)

हे सूर्यनाम धाराद्य सूर्यवत्सुप्रभावित ॥ 58 ॥ सूर्यवन्मम गूढार्थकृति सूरिजनेष्विह । प्रकाशय विकासन्ते मतयस्ते सकाशतः ॥ 59 ॥ वराकाअपि शोकार्ता निःशोकाश्च भवन्तु ते ॥ 59½ ॥

9 लक्ष्मीपति प्रकरण श्लोक - (60-60½)

लक्ष्मीपते वदस्व त्व भूसुरोत्तम सूरणम् ॥ 60 ॥ कारण पुण्यराशीना वचन मम जानताम् ॥ 60½ ॥

10. उपेन्द्र भट्ट श्रो प्रकरण - (61-62½)

उपेन्द्र भट्ट ता शिष्ट कामधेनुरिति स्फुटम् ॥ 61 ॥ सर्वाभीष्टानि दातु ते पट्वी मत्कृतिका पठ । उपेन्द्रनामधेयाद्य कानधेनु रिच प्रिय ॥ 62 ॥ सर्वाभीप्सित दात्री मे वृन्दावन कृति वद ॥ 62½ ॥

11. विप्र प्रकरणं श्लोक - (63-76½)

कनका कृष्ण भट्टोऽपि कनकार्जन तत्परः ॥ 63 ॥ मनसा तृप्तिहीनः सन् मनागच्छति गच्छति । हिरण्य भट्ट एवाय हिरण्यार्जन तत्परः ॥ 64 ॥ हिरण्य इव कारुण्य विषयोत्र बभूवह । सरसा भरती या वै तस्या नामध्वरोऽपि सन् ॥ 65 ॥ विरसोऽपि भवेदत्र नारसिंहो नराधमः । दाम्बली पित्तमौली द्वौ हरिनारायणावपि ॥ 66 ॥ ब्राह्मणाचार्य नामापि युक्तं वृन्दावनेन च । न वदन्ती सुधान्तेषु ग्रन्थेषु कुशलाविव ॥ 67 ॥ मदवन्ती मदान्धौ तौ मत्कृतौ भक्तिबाह्यकौ । इतः परं

जनाः सर्वे चौदासीत्य परा मयि ॥ 68 ॥ मत्कृति न वदत्यत्र पश्यन्तः पुत्र तत्फलम् । महत्पुण्य गुणाढ्यस्य भवतीह दिने दिने ॥ 69 ॥ लेखनाद्वाचनाल्लक्ष्मीपति भट्टस्य नन्दन । हे विप्र तवपुत्रस्य चरणाद्रौघ्य भूषणम् ॥ 70 ॥ स्त्रीवश प्राप तद्धस्तादन्तकम्य वश गतम् । इतः पर न वक्ष्येह लौकिक वाप्यलौकिकम् ॥ 71 ॥ मत्तोकागम पर्यन्त काकबुद्धीजनान्प्रति । एको वदति विप्रस्य कृतिरेवेति सर्वथा ॥ 72 ॥ वरतो गुरु मुख्यस्य त वर प्राप्नुयाम्यहम् । पुनरेको वदत्येव लौकिक ब्राह्मणोदितम् ॥ 73 ॥ अलौकिकोक्ति मात्र तु गुरुणैवोदित हितम् । अयं तु तस्मिणो ववित बाणवत्प्राणघातक ॥ 74 ॥ ब्राह्मणोय स्वकापण्य कुतो वक्तीति निर्गुण । सर्वे वदन्ति दातार स्वकार्पण्य कदाचन ॥ 75 ॥ नादातार कुत श्रेयो हानि तु पुरुषे वृथा । तस्मान्ननिन्द्यत्वाप्येय पुरुषे परुषोक्तिभिः ॥ 76 ॥ असूयाकारिभि श्रेयो हारिभि शापभीरुभिः ॥ 76½ ॥

12 श्रीपति प्रकरण श्लोक (77-96½)

हे श्रीपते त्व च श्रमान्वितोऽसि श्रीदेवी ते सुप्रसन्नास्तु शश्वत् । सुतो न आयास्यतु तेन सूक्ष्म वासौऽवश्य दापयिष्ये सुशिश्य ॥ 77 ॥ अयं वृद्ध सन्व्यएवाति व्याधिरन्वष्टरचासीन्मुग्धभावोऽपि तेन । हे बुद्धिमन् मत्कृते. सुप्रसिद्धि स्त्वया जाता विबुधेषु प्रधाना ॥ 78 ॥ मत्सख्याद्विप्र देहेतु मुख्यप्राण. स्थितोऽभवत् । सखा सार्धं मयाप्यत्र सुखावह गति प्रद ॥ 79 ॥ तस्मात्प्राणा-वधिर्विप्रे त्वेकश्चासीत्सुपुत्रक । द्वितीयानधि पर्यन्त मह वक्ष्ये ऽथवा न वा ॥ 80 ॥ यदिवा नैव वक्ष्यामि त्वल बुद्ध्या कलौ युगे । तर्हि प्रतिज्ञाहान्यादि दोषो मम न विद्यते ॥ 81 ॥ प्रथमावधि-मादाय प्रतिज्ञार्थोपपत्तिः । तस्मात्प्रतिज्ञाहानिर्वाप्यन्यथा मम दूषणम् ॥ 82 ॥ नास्ति नास्ति न सन्देहो मधुसूदन शासनात् । तस्मान्निर्दोष एवाह यो दूषयति दोषयुक् ॥ 83 ॥ ब्राह्मणस्य कु (कृ) तो मन्तस्तदन्तर्स्यामिणो मम । गृणु लज्जाविहीनस्त्व कृणुमानं द्विजोत्तमे ॥ 84 ॥ इदं तत्पुस्तं श्लोकं लोक्य च समधत् । भेक बद्ध तच्छोक कारणं शस्वारत ॥ 85 ॥ श्रवणा-नन्तर चित्र सुवर्णं निकषाश्मवत् । निर्णीयते स्वयोग्यत्वं चरणीय रजो भज ॥ 86 ॥ मद्भूमि यो वहेद्विद्वानपि शीघ्रं तु नश्यति । इत्युवाच यम श्रीमान्प्रतिमार्ताण्डिरात्मनः ॥ 87 ॥ तस्मा-ल्लक्ष्मीपते भूमि याम्यां मादस्त्व साधिताम् । कदापि कोविदस्त्व हि मात्यजस्व बुधोदिताम् ॥ 88 ॥

मम पुत्रोऽपि मद्वाक्य विश्वासेन महामति । मया दत्तेन सन्नाम्ना (सन्मानात्) समाह्वयति ब्राह्मणम् ॥ 89 ॥ अयं तु दाम्बळः पित्तमौलि रास्यात्प्रधूलिक । चन्द्रमौलि गले यद्धत् हृदि हालाहलान्वित । ॥ 90 ॥ नारायणाह्वयोपीह तज्जिह्वानाह्वयत्यहो । मधुक्ताह्वयमप्यस्मिन् दह्येतासह्यवादिनी ॥ 91 ॥ भरण्यामागतोऽसि त्वं धरण्या सातिनिन्दित । स्मरणीयश्च मत्पादो मरणातिहरस्तव ॥ 92 ॥ चिन्तामण्याह्वयाचार्यं चिन्तामणिसमप्रभः । चिन्तामात्रेण तत्त्वार्थवेत्तारश्छन्दसामपि (कान्तार्थं) वेत्तारश्छन्दसामपि ॥ 93 ॥ श्रान्ताश्चाप्यरयस्ते वै भयात्कान्तारमाश्रिताः । अद्यापि मरणे चक्रुरापण पापकर्मणाम् ॥ 94 ॥ सर्वोपकरणं तच्चाप्याचरच्च ऋणं विना । एतादृशं विनोदेन व्याख्यानोदेन चान्विताः ॥ 95 ॥ तादृशानां नन्दनो नो वृन्दावनं कृतिं वदेत् । लक्ष्मी-नारायणाण्यौ यमह्यो भुगवचनं भम ॥ 96 ॥ सिद्धवद्वदतु ह्यत्र विना सैनचको महान् ॥ 96½ ॥

13 भक्त कृष्ण भट्ट प्रकरण (97-97½)

हे कृष्ण तात पुष्पाणि भक्तो विष्णोर्मम प्रियः ॥ 97 ॥ निष्पाता यस्य तृष्णापि ससृतेनस्ति-चोष्णता ॥ 97½ ॥

14 सौतापति प्रकरण (98-99½)

तस्य सौतापते त्वं हि जाड्यता कामतिर्न ते ॥ 98 ॥ भक्तिर्मे मत्कृतौ चास्ति गोपतिस्त्वत्सुतो यत । तस्मात्त्वं जीवलोकेऽस्मिन् सञ्जीव शरदां गतम् ॥ 99 ॥ मञ्जोरध्वनिसयुक्तं सञ्जायन् सुतस्तव ॥ 99½ ॥

15 विठ्ठल प्रकरणं (100-102½)

हे विठ्ठल श्रेष्ठ भूत्यं पटुभद्रस्य मे स्फुटम् ॥ 100 ॥ स्वेष्टसुष्टुं करोषि त्वं ब्राह्मणं न चेष्टसे । ब्राह्मणोऽयं प्रेत्यजातस्वपमृत्युं हराम्यहम् ॥ 101 ॥ तस्याभीप्सितं कृत्यं त्वं कुरु तच्च भवेन्मम । एवंचेदायुरारोग्यं स्यात्काये तव सर्वदा ॥ 102 ॥ आयेनि विधनता स्यात्ते मायेव स्त्री भविष्यति ॥ 102½ ॥

16 विप्र प्रकरण (103-112)

इत्येक श्लोकमुख्य मे त्यक्तवानसि विप्रक ॥ 103 ॥ आकरस्थ लेखन च कार्यप्राङ्मयेरितम् ।
 शिष्येषु सस्थिताशेषगुणानेव मनीषिणः ॥ 104 ॥ पोषयन्ति तथा दोषरुपिण दूषयन्ति च ।
 तस्माद्गुणिषु वक्तृत्व गुणाना दोषरूपिणाम् ॥ 105 ॥ अहं परमहंसोपि जनानां राजहंसवत् ।
 अहोवेत्ता दुर्जनानां सज्जनानां निरहताम् ॥ 106 ॥ क्षीरेच सारमेवाहं नीरेचासार मेवच ।
 राजहंसो यथा वेत्ति तथा पारम हंस्यगः ॥ 107 ॥ भोसारासारयो मौनिन् वेत्तृत्व न तु दूषणम् ।
 प्रत्युतास्य गुणश्रेष्ठ तद्वन्मम न दूषणम् ॥ 108 ॥ मम सत्सुच सन्तोषो जायते नत्वसत्सुच ।
 हसस्य मानसे यद्वन्न वायस सरस्यहो ॥ 109 ॥ सन्त सत्सु प्रमोदन्ते न त्व सत्सु कदाचन ।
 असत्सुच त्वसन्तश्च प्रमोदन्ते न सत्सुच ॥ 110 ॥ तस्माद्भागो भाग्य युक्ते दग्निद्वे द्वेष एव च ।
 विद्राविती मया मूर्ध्नि दधाते मत्पदे सदा ॥ 111 ॥ तस्मादरागद्वेषोह विष्णो पादपराग भाक्
 ॥ 112 ॥ एतत्सर्वं स्वाप्नपद्येन गर्वं हित्वा सर्वे विप्रवर्यास्यजेन । श्रुत्वा चोर्व्यां सर्वं
 गुर्वीदिदेवान् दृष्ट्वोर्वशी यान्तु मा मानवेन्द्रा ॥ 113 ॥ इदं वृन्दावनाख्यानं ये पठन्ति मनीषिणः ।
 मुकुन्दावन मेवास्तु तेषां कन्दाशनाज्ञया ॥ 114 ॥ इदमर्पित मेवास्तु हयशीर्षस्य पार्षदात् ।
 सम सहसशीर्षस्य सूक्तस्य पुरुषात्कृतम् ॥ 115 ॥ यच्छृण्वता भक्तिरुदार सद्गुणे हरौ हरे
 लौकिकने तथा मयि । भवत्यहो सर्वं शुभाप्ति सन्मती दंदात्यजस्र सुत सत्यमेवतत् ॥ 116 ॥

ॐ इति श्री ब्राह्मण स्वाप्न वृन्दावनाख्याने अलौकिक विभागे निदर्शन पर्वणि प्रथम प्राणावधि
 प्रतिपादक सप्तदशाध्याय सम्पूर्णः ॥

॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अथ अष्टादशाध्यायः

1. विप्र प्रकरणं - (1-12)

हरिः ॐ ॥ इद सर्वं शर्वगुर्विन्द्र पूर्वं गीर्वाणेन्द्रैर्गर्वराहित्य वद्वि । मर्वोत्तम पर्वणि पार्वतीये
मौर्व्यादिवर्षा राधित स्तक्तु मे ॥ 1 ॥ मौर्व्यादिवर्षाराधित श्वेत्यस्यार्थं बुद्धि शौर्यताम् । गुर्व्या
मुर्व्या विना को वाक्शौर्यवानपि वाचकः ॥ 2 ॥ विद्वत्सु बुद्धिचातुर्यरहित. स्वहितोपियः ।
नन्दनस्तु ममानन्द करिष्यन्व्याकरिष्यति ॥ 3 ॥ अस्यार्थं पश्यतां स्वस्य विदुषा कस्य वश्यता ।
हयग्रीवस्य सास्तीह तस्य सेवा सुसफलम् ॥ 4 ॥ तस्माद्विदुषा मध्ये विद्वान्मन्त्रन्दनस्य च ।
सदृशोनास्ति सादृश्य मम वृन्दावने यथा ॥ 5 ॥ आयातु मम पुत्रोसौ कायात्सुपरिणामवान् ।
माया तस्य सहायेच त्वायातार्थप्रदायिनी ॥ 6 ॥ नन्दनस्तादृशो सौ मे वृन्दावन कृतिस्त्विमां ।
मकुन्द जनता सेव्या मन्दानामपि तुष्टिदाम् ॥ 7 ॥ षोडशाध्यायिका कृत्वा एधमान द्विर्द्विपिताम् ।
करोतु जाड्य राहित्य जनानां गौडदेशिनाम् ॥ 8 ॥ कर्णाटक जनानां च कर्णश्राव्यं करिष्यति ।
अर्णवोन्मय मणिर्यद्वर्णवेशायिन प्रिया(य) ॥ 9 ॥ औत्तराणा जनाना तु ससारोत्तारण भवेत् ।
उत्तम श्लोक गेहस्य चोत्तम द्वारयापकम् ॥ 10 ॥ चोलमण्डल देशीयैर्बालकैरपि नन्दन ।
कालेचाभ्यस्तमेवैतत्पालयिष्यति तानपि ॥ 11 ॥ नाना देशजनैरेवं नाना विद्या विशारदैः ।
नाना विधतया व्याख्या नाना शिष्येष्वधिष्ठिता ॥ 12 ॥

2. लक्ष्मीपति (शेष) प्रकरण सुबेणाग्रच इत्यारभ्य श्लोक (13-20) ।

भविष्यति सुबेणाग्रच मृषा नहि कुरुष्वतत् । षोडशाध्यायि निर्दोषं पोषयस्व ऋषेर्वच ॥ 13 ॥
आषाढ मास पर्यन्त षोडशाध्याय मालिका । अस्तुश्रीषडिति प्रोक्ता ऋतुकोटि ॥ 14 ॥
षोडशाध्याय पाठ तु य. करोति स तुष्टिभाक् । शिष्ट. स तु ममेष्टश्च मृष्टान्न लभतेनरः ॥ 15 ॥
द्वादशाध्याय पाठ वा यः करोति द्विजोत्तम. । सोऽप्यविद्वानपि स्वर्गे त्रिदशैः पूज्यते सदा ॥ 16 ॥
अष्टाध्यायस्य पाठ तु य. करोति ममेष्टकुन् । सन्निवृल प्रियैः सर्वैरमीष्टैः पुष्टिमान् सदा ॥ 17 ॥
इदं सर्वं वद वृन्दावनान्ने मन्त्रन्दने कन्दमन्दाशनस्य । वृन्दावने प्रीयतामिन्दरेशो मन्त्रन्दनैचाहमेव

द्विजाद्य ॥ 18 ॥ इदं तु नान्दीपद्य मे मन्दातानामपि नन्दन । श्रुतमानन्दद नृणां नान्दी कर्मणि नान्यथा ॥ 19 ॥ इति श्रीत्यादि वाक्यानि मयानुक्तान्यपि प्रिय । प्रत्यध्याये प्रयोक्तव्यानीति संस्मर बुद्धिमन् ॥ 20 ॥

3 विप्र प्रकरण (21-28)

ब्राह्मण शृणु सवाद मुख्य प्राणस्य मे गूणिन् । तन्मतं देहमुत्सृज्य गमिष्यामीति मन्मतम् ॥ 21 ॥ मामेति माधवेनोक्तो मत्कृते माधवस्तदा । मासि मासि महात्मा स मातृवत्त्वा न तु त्यजेत् ॥ 22 ॥ ऊर्ध्वं प्राण चोन्नमयत्यपान प्रत्यगस्यति । मध्ये वामनमासीन विश्वेदेवा उपासते ॥ 23 ॥ इति पूर्ववदेवाय देहस्ते मत्कृत. कृतिन् । मया जीवित एव त्व मत्कृति स्मर विप्रक ॥ 24 ॥ कर्तुंचाकर्तुमप्येव मन्यथा कर्तुमेव च । समर्थोह न सन्देहश्चेद्वरस्य सदाज्ञया ॥ 25 ॥ इति पूर्व मया प्रोक्त मनुसन्धस्त्व बुद्धिमन् । अन्यथा देहहानि तु पश्यसि त्व न सशय. ॥ 26 ॥ तत्ते मद्भक्तमायुष्य बृद्ध त्व जीव तेन च । बृद्ध त्वं जीवयानीह दग्धमौत्तर गर्भगम् ॥ 27 ॥ परीक्षित कुरुक्षेत्रे यथा लक्ष्मीपति. क्षितौ । क्षणाद्रक्षितवान्पक्षपातेन सुविचक्षणः ॥ 28 ॥

4. शेष प्रकरण इलोक - (29-38)

मद्भक्त जीवन यद्वदृणबन्धन मोचनम् । भविता मे नन्दनस्य चरणद्वन्द्व वन्दनम् ॥ 29 ॥ कराभ्या शिरसाप्यत्र कुरु विप्र सुगौरवात् । वराभ्या वरसार तमिहामुत्रार्थद गुरुम् ॥ 30 ॥ तस्मादृण विनिर्मुक्तो मरणेनापि ब्राह्मण । स्मरण मे चरणयोः पौराणिक सदा कुरु ॥ 31 ॥ अहं सयमिनी गत्वा दमनी (ना) य सुपापिनाम् । कमनीय तु मा तेषा सुमनोभि समन्वितम् ॥ 32 ॥ दर्शयित्वा च तत्पापं कर्शयित्वा सुदर्शनै । परशुछेदनं तेषा मर्शयित्वा सुकर्षये ॥ 33 ॥ एव संयमिनीवास दमनीय सुपापिनाम् । शमनाय तदा तेषा गमनाय मनस्त्वभूत् ॥ 34 ॥ यमोऽपि मा तदा प्राह त्वां ये निन्दन्ति मानवा. । तान्नैव मुञ्छामि धीमन् ब्रह्मकल्प क्षयेऽप्यहम् ॥ 35 ॥ वृन्दावन कृतौचोक्त महिमा घटते न ते । इति ये कथयन्तीह न मुञ्चाभ्याततायिन ॥ 36 ॥ येन वृन्दावनाख्याति जिताचात्र दिने दिने । तस्मै नन्दन धान्यं वा धनवा किं न दीयते

॥ 37 ॥ मत्करादागत वित्त तस्मै दत्त्वा तु पोषय । तोषयाद्य दिनारभ्य यद्वा पुण्य दिने मम ॥ 38 ॥

5 विप्र प्रकरण श्लोक (39-43)

हे विप्र कविवृत्तेन श्लोकेनतु ममाग्रतः । नृत्त कुरु सुवृत्तेन वित्त तव भविष्यति ॥ 39 ॥ एव क्रमेणचाध्यायानागतः कुरुनन्दन । पूर्वस्मिन्वै पश्चिच्छेदे शीघ्र पञ्चदशैवतु ॥ 40 ॥ पूर्वे दिग्विजय कृत्वा भीमसेनो यथा मखम् । चकार राजसूय च कुरु नन्दन एवच ॥ 41 ॥ तद्वदिग्विजय कृत्वा चाग (श) त. कुरु नन्दन । अध्याया स्तव तद्वत् स्याद्राजसूय फल महत् ॥ 42 ॥ इत्यभिप्रायत- त्वोक्ति कुरुनन्दन तत्पदम् । यत्फल भीमसेनस्य तद्वत्स्यात्तवान्यथा ॥ 43 ॥

6 हयग्रीव कर्मन्दि प्रकरण श्लोक - (44-50½)

हयकन्धर सन्नामधर विद्वद्धुरन्धर । कर्मन्दीश्वर मदृन्दावन मन्दिरग हरिम् ॥ 44 ॥ भज तद्भ- जक मां च त्यज दुर्जनसङ्गतिम् । द्विजे सुजनता पश्य भजते निज सेवया ॥ 45 ॥ वृन्दावन कृतौ चोक्तमहिमा घटते न वा । इति ते सशयो मास्तु यमोक्त शृणु तत्रच ॥ 46 ॥ हयकन्धर नाम ध्वेय जय विद्वज्जयाङ्कुर । दुर्वादीभ महासिंह दुःसिद्धान्तच दुःसहम् ॥ 47 ॥ हे हयग्रीव कर्मन्दिन् तव सुन्दर विग्रह । मम सन्दर्शनादेव ह्यभूदानन्द विग्रहः ॥ 48 ॥ अहं जानामि ते नाम ममनाथस्य मानितम् । तेन मन्त्रन्दनादीना मान्यस्त्वं नात्र सशयः ॥ 49 ॥ मम वृन्दावनाख्यान तव सुन्दर कर्णतः । मन्त्रन्दनवदेव त्व नन्दयन्मा शृणुष्वतत् ॥ 50 ॥ तेन ते भविता श्रेय के न यास्थन्त्यु- पस्थितम् ॥ 50½ ॥

7 विठ्ठल प्रकरण श्लोक (51-55)

हे पय. फेनवच्छुभ्रकीर्तिमन्मे मन प्रिय ॥ 51 ॥ विप्रोयं त्वत्करे दत्तो मया पुत्र इवप्रियः । तच्छिशो क्षीरपानार्थं गातु दापय भूपतेः ॥ 52 ॥ स्वस्य पुत्रोपि नास्त्यत्र कस्य वक्ष्ये रुज द्विज (जे) । पश्य विप्रोऽब्धान्शून्यो नश्यते चास्मदाश्रयी ॥ 53 ॥ मत्पुत्रागमपर्यन्त त्वत्पुत्रोय न सशयः । तत्पुत्रक्षीरपानार्थं सत्प्रभो गा प्रदापय ॥ 54 ॥ एवचेत्तव चा मुष्यवृद्धिर्भविता सदा । कविता विप्रके नास्ति सविता वेत्ति सर्वथा (दा) ॥ 55 ॥

8 नारसिंह्य प्रकरण इलोक - (56-74)

नारसिंह्य नरश्रेष्ठ यथा सरय भारती । तव जिह्वाग्रगा तद्व दृन्दावन कृतिभवेत् ॥ 56 ॥
 नारसिंह्य नरश्रेष्ठ नरके रविनन्दन । आह यद्वचन चाग्रे हयग्रीव मुनि वद ॥ 57 ॥
 भूपः समद्धनमादाय पाप्मानं पोषयः सही । दोषोपि मम नास्त्येव शेषशायि पदेऽग्रे ॥ 58 ॥
 शोषाद्रिपण्डिनः पापशेषात्स्वस्य सुचक्षुष । शोषकस्त्वयमेवासीत्स्वद्वद्रोहाच्च विशेषतः ॥ 59 ॥
 यथाच द्रुपदो द्रोणद्रोहः समुपद्रुः । सुभद्रापतिना दृष्टः स्तद्वशोपरिमदितः ॥ 60 ॥
 तच्छिष्यैरेव पाञ्चाल शोपितस्त्वृषितो यथा । तद्वत्स्वच्छिष्यतश्चाय शेषाद्रि शो (जे) शिरः ॥ 61 ॥
 ॥ 61 ॥ तस्मात्तद्वमेव त प प मोचयाद्य सुशौच्यताम् । गत कुचोद्यकुट्टिश्च ह्यनाथः (त)
 समुद्धर ॥ 62 ॥ नह जानामि ते यानि तेन जातमनादरम् । गुना समानता प्राप्त कुमनय
 गति मनाक् ॥ 63 ॥ बहुधिवक्तरणात्ते वै निम्नं दुःख मवाप्तवान् । द्युनष्टो यथा दोष
 विरोधान्मूनि दुःखभाक् ॥ 64 ॥ व्यत्यस्तनामनस्तस्मिन् मतिव्यत्यास एवच । गृहीतरतद्वत्-
 स्मिन्व्यत्यस्त मतिरप्यभूत् ॥ 65 ॥ तथा हि लोके मर्त्यानां कलिनविष्णुः तपाम् । विनाश काले
 सम्प्राप्ते तन्मतिश्चालिता भवेत् ॥ 66 ॥ तस्मात्तत्कलिना सर्वं कृतमन्तर्गवायिना । स्वाज्ञानान्ति
 मत्वाच ह्यनाथ त समुद्धर ॥ 67 ॥ हयास्य नामधेयिनो प्रकाश्य मेव मे प्रियम् । वृथारजनेव्यते
 वत् कृपाय तत्र जायते ॥ 68 ॥ अतो मयोदित हि यत्सुतोदितं यथा ग्या । यूया न जायते
 कृतिन् भवत्यवश्य मेवतन् ॥ 69 ॥ सुतोपि मे प्रवक्ष्यते तवानुमत्यनुव्रत । इहगतं श्रुतं भगव
 मन्मते कुरुष्व तत् ॥ 70 ॥ इत्थं भयोक्तमेवैतन्नविप्रोक्त कदाचन । न्यथ ते भविता चित्ते
 विप्रोक्ति ममवा कृति ॥ 71 ॥ सशय वदविद्वस्ते मदवज्ञानतो भवेत् । रदवज्ञा महपाप त्रिदिवा-
 त्पातयत्यध ॥ 72 ॥ स्वैर गुरुक्त कुरु मारुह धीर त्वरन्पीरजनप्रियार्थं । स्मरन्मरुतः
 परमार्थं सार नतकृत सस्मर सज्जनाग्र्य ॥ 73 ॥ ह मौद्गल नारसिंह्य तु न जन्तत सेवया ।
 माभूत्कलत्र पुत्राणा हरिष्ये म्लेच्छच्छबन्धनम् ॥ 74 ॥

9. विप्र प्रकरणं इलोक - (75-77)

मुग्धेति सबोधय मया दुग्धवारिधिरीरितः । दग्धजिह्वदेव त्वं स्तब्ध दृष्ट्वांति भापसे 75 ॥

किं करोमि तवाज्ञाद्याहं करोम्यज्ञतान्तकः । अहङ्कारेण हीनं त्वां य करेणाभिभूये ॥ ७६ ॥
मन्कर स्पर्शनं विप्र त्वच्छिरस्यतिसंस्कृतम् । तत्कुच्छ हरेते नित्य यत्कृत त्वज्ञतार्पकम् ॥ ७७ ॥

10. सौदगल नारनिह्य प्रकरण श्लोक (78-81)

द्वै सहस्रेष्वपि पद्यानां खद्योतोपम तेजसाम् । देहिना बोधनोद्गम साधन तु भविष्यति ॥ ७८ ॥
तात्पर्यार्थमेवाह वक्ष्ये पक्षीकृत द्विजात् । यावत्पद्य सहस्रे द्वे पूर्णे सुत भविष्यतः ॥ ७९ ॥ तदनन्तर
मेवाह यथा मन्वन्तरे तथा । अनन्तरायन दृष्ट्वा ह्यनन्त सुखमाप्नुयाम् ॥ ८० ॥ तत ऊर्ध्वं
प्रवक्ष्यामि न वक्ष्याम्यथवाक्षणम् । न शिक्षयामि प्रेक्षावत्प्रवृत्तिं लक्षयाम्यहम् ॥ ८१ ॥

11 हयग्रीव मुनि प्रकरण - (82-85)

हयकन्धर कर्मदिन्दजयकन्धरभेदिने । नत कन्धर पद्यानां शतकं धर ब्राह्मणे ॥ ८२ ॥ सौह कुरु
मम स्नेहपात्रे शास्त्रज्ञसज्जने । मत्सुतोप्यति सुस्नेह करोति पुरुषोत्तम ॥ ८३ ॥ विप्रोऽहं कृत्रिभो
भूयो मम नैव सुमानव । पुत्रवरपोष्य एवाऽसौ आत्यज त्व द्विजीत्तमम् ॥ ८४ ॥ मत्पुत्रेण हि
विप्र तत्र तत्र कुत महत् । न शोभते शुभ कर्म दंष्ट्र भदैवत च्छा ॥ ८५ ॥

12. बहुभक्त श्रो प्रकरणं श्लोक - (86-96)

मन्त्रन्दनेन कर्मन्दीश्वरेणाद्य विना कृते । कर्मण्यानन्दरूपेऽपि ममानन्दो न जायते ॥ ८६ ॥
गारवदेवेदं नगरं शून्यमेव च । तं विना नगरं यद्वद्विवा दिनकरेण वा (च) ॥ ८७ ॥
तदाश्च मनसि स्थिरं मनमनोरथ आरथिम् । प्रेषयामि तमाहर्तुं शीघ्रगमिनमध्वनि ॥ ८८ ॥
सोऽपि गत्वा तु गोविन्दं सङ्कल्पयथमेव च । आरोप्य भूपं प्रभृति भृत्यवागश्व सयुतम् ॥ ८९ ॥
आनयिष्यति मानाहं कृष्ण दानपतिर्यथा । मधुरा सोदर युत तद्वत्सोदापुरी तु (त) तम् ॥ ९० ॥
द्वारकावासिनं कृष्ण मधुरपुरवासिन । सदारा पूजयन्तिस्म सुदामोदार भुवि तद् ॥ ९१ ॥
तद्वन्मन्त्रन्दनमपि नन्दनैः सहिता नराः । निन्दन्तश्चात्मपपाणि सानन्द पूजयन्त्यहो ॥ ९२ ॥ तदा
पुरे वसन्तो ये सदाराः प्रत्युपस्थिता । उदारगुण सम्पन्ना सदा रयिविबर्धकाः ॥ ९३ ॥ तदा
मुनेष्वत्र चागते स्वागतोक्तिभिः । पूजयिष्यन्ति सन्तस्ते तान्दृष्ट्वा तोषितोऽस्म्यहम् ॥ ९४ ॥ पुनः

सङ्कल्पसिद्ध मा कल्पयन्ति मनीषिणः । स्वल्पापराधोपि मम महापापाय कल्प्यते (ल्प) ते ॥ 95 ॥
तस्मान्मन्त्रन्दन मा च नैव द्रुह्यथ मामकाः । दामोदर प्रिय मत्वा कामति त्यजथाशुच ॥ 96 ॥

13. विप्र प्रकरण श्लोक - (97-104)

तस्थिवा सीति मे प्रोक्ते तस्थुषा सीति चोच्यते । विप्र स्वस्थाश्च तेऽस्थीन्वै करिष्ये शिथिलानहम् ॥ 97 ॥ ममास्थिनिचये विप्र क्लीबशब्दः प्रयोजितः । तवास्थिष्विह पुल्लिङ्ग शब्द प्रायः प्रयोजितः ॥ 98 ॥ कोवाभिप्राय इत्युक्ते वक्ष्ये अभिप्रायमञ्जसा । ममास्थीन्यपि कृष्णस्य शङ्खचक्राङ्कितानिच ॥ 99 ॥ पुनः ससृति दातृत्व शक्ति होनानि मानव । जातान्दत्यन्त शैथिल्यात् क्लीबशब्द प्रयोजितः ॥ 100 ॥ एतस्य वैपरीत्येन तवास्थि निचयेपिच । पुन ससृति दातृत्व सामर्थ्यात्पुस्तमेव हि ॥ 101 ॥ अत पुल्लिङ्गशब्दस्तु प्रायो विप्र प्रयोजित । यद्वा शब्द द्वयेनापि वाच्यत्वं तूच्यते मया ॥ 102 ॥ नैवष्टिक शृणुष्याद्य विद्वत्कण्ठीरवेणच । अतोऽज्ञतापि नास्त्येव मम मानव धीमत ॥ 103 ॥ कामति त्यज ते विद्वन् भज मत्पादमेवच ॥ 104 ॥ एतत्सर्व स्वाप्तपद्येन गर्वं हित्वा सर्वे विप्रत्रयस्यजेन । श्रुत्वा चोर्व्या शर्वगुर्वदि देवान्दृष्टवोर्वशी यान्तु मा मानवेन्द्रा ॥ 105 ॥ इद वृन्दावनाख्यान ये पठन्ति मनीषिण । मुकुन्दावनमेवास्तु तेषा कन्दाशानाज्ञया ॥ 109 ॥ इदमर्पित मेवास्तु हयशीर्षस्य पार्षदात् । सम सहस्रशीर्षस्य सूक्तस्य पुरुषात्कृतम् ॥ 107 ॥ यच्छृण्वता भक्तिरूढार सद्गुणे हरी हरे लोकागते तथा मयि । भवत्यहो सर्वं शुभाप्ति सन्मती दंदात्यजस्र सुत सत्यमेव तत् ॥ 108 ॥

ॐ इति श्रीब्राह्मणस्वाप्न वृन्दावनाख्याने निदर्शन पर्वणि द्वितीय प्राणावधौ प्रथमाध्यायात्मक अष्टादशाध्याय सम्पूर्ण ॥

॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अथ एकोनविंशोऽध्यायः

1. विप्र प्रकरण इलोक- (1-3)

हरिः ॐ ॥ हे ब्राह्मण त्व शृणु मे सुवाणी कार्पण्यभाव न भणाद्य धीमन् । गुणैर्विहीनस्य गणाद्धि चान्न गृहाण सुब्राह्मण सद्गृहस्थैः ॥ 1 ॥ भोज्यवित्तं प्रदत्वा तु ऋणान्मुक्तः शनैः शनैः । भोजनार्थं मधुकरवृत्तिं कुरु यथा पुरा ॥ 2 ॥ इतिपूर्वं मया प्रोक्तमनुसन्धस्त्व बुद्धिमन् । वृन्दावने च मत्सेवो मा त्यज त्व द्विजोत्तम ॥ 3 ॥

2 अय्यण कृष्ण भट्ट प्रकरण इलोक - (4-14½)

लज्जाविहीन कुब्जायाः पतेर्नाम्नः प्रभञ्जन । त्वज्जातिधर्ममनृत मा त्यजाद्यापि दुर्जेन ॥ 4 ॥ वृन्दावनाचार्यनाम्ना त्व निन्दावचनादिना । तथा लक्ष्मीपतिर्नापि कविना वेत्ति सर्वथा ॥ 5 ॥ सविता वेत्ति (वेत्ति) तत्सर्वं कर्मसाक्षी तवाप्यहो । मम मातु कृते श्राद्धे भोक्ता त्व गर्भिणीपतिः ॥ 6 ॥ वैपरीत्येनोभयतः श्रीवत्स धृतवानसि । अन्यक्षेत्रे कृत पापं पुण्यक्षेत्रे विनश्यति ॥ 7 ॥ पुण्यक्षेत्रे कृत पाप कृष्णक्षेत्रे विनश्यति । कृष्णक्षेत्रे कृत पाप वज्रलेपो भविष्यति ॥ 8 ॥ तादृशै कृष्णगृहे त्व मृषा वचनमब्रवी । इत्याद्या बहवोदोषास्त्वयि सन्ति कृतान्तक ॥ 9 ॥ अत एवहि सन्तानरहितोऽसि कुलान्तक । काकोदरेत्यादि इलोकत्रयोक्तान्सुदुर्गुणान् ॥ 10 ॥ गुणाधम शृणुष्वद्या तूष्णीं तिष्ठ ममाग्रत । इदमप्यमुतश्चोक्त कुमतिर्ननु तेऽप्य हो ॥ 11 ॥ सुमतिः स्वमते नास्ति सुमत मम जानते । तासा स्त्रीणा यथा योग फल भवति ब्राह्मण ॥ 12 ॥ रथरोधनकर्तृणा पूर्वकर्मनिरुधनात् । प्रत्येक फलवत्तृत्वे तत्तत्कर्मस्थित्यैवै ॥ 13 ॥ स्त्रीनीराणि परिच्छिन्नानीति तद्वानिर्नवहि । अतः सामान्यतो योग्य फल भवति नान्यथा ॥ 14 ॥ का मान्यता विना पुत्र स्त्रीणा श्रीमान्यथा (या) श्रिया ॥ 14½ ॥

3 लक्ष्मीपति प्रकरण (15 22½)

ममैव दैविक ग्रन्थ हृदय ग्रन्थि समुताः ॥ 15 ॥ ये न गृह्णन्ति तान्सर्वान् गृह्णन्ति यमकिङ्करा । ममाख्यानप्रवक्तार यमालया गता भटाः ॥ 16 ॥ ते मया वारिताः सर्वे को वा मत्सदृशो यतिः ।

हे वृन्दावनगस्वामिन् ममानन्दं कुरु प्रभो ॥ 17 ॥ अत्र ददस्व विप्रस्य मन्त्रन्दन मुखेन च ।
नोचेत्तवकर विप्रे वितरार्थं हरे गुरो ॥ 18 ॥ शरणागत ससरण मरणाति हर प्रिय । एकवाक्य
प्रतिष्ठापनाचार्याद्य त्वयोदितम् ॥ 19 ॥ गा दापयामीति भूपात्सम कुरु यथेष्टत । त्रिवाचापि मया
प्रोक्त तवबुद्धि र्गथा तथा ॥ 20 ॥ कुरु विप्रस्यवचन न मृषेति विचिन्तय । अनृत तु प्रवक्तारो
वैराग्यरहिताश्चये ॥ 21 ॥ चरण तच्छिरसि ते कुरु तामरसोपमम् । श्रेयासि तव दास्यामि
हयास्याराधन कुरु ॥ 22 ॥ आशा ते याति पापानि स्वाशा त्यक्त्वा त्वयि प्रिय ॥ 22½ ॥

4. श्रीपति प्रकरण श्लोक (23-25½)

समागतोसि श्रीपते त्वमागत सरोवरम् ॥ 23 ॥ सुमानस यतीश्वर प्रया वदाशु मत्कृते । हयास्य-
नामधेयिनो मयास्य चोदितो मनु ॥ 24 ॥ कुहास्य वर्जितो मुनिः सुहासमिश्रितानन । मानस
राजहृसीव मत्सरोवरमागतम् ॥ 25 ॥ मत्कथाक्षीरपान तु मामक त प्रकार (श) य ॥ 25½ ॥

5. हयग्रीव क प्रकरण श्लोक :- (26-29½)

हे हयग्रीवकर्मन्दिनमन्दराद्रिनिभं मम ॥ 26 ॥ वृन्दावन पश्य सान्दानन्द युक्तो भवाशुच । मत्सरोवर
मायासि राजहृसीव मानसम् ॥ 27 ॥ मत्कथाक्षीरपानं त्व स्नान कृत्वा कुरु प्रिय । हसो यथा
क्षीरपान कुरुते नीरक विना ॥ 28 ॥ तद्वदहोनाम नीररहित मत्कथामृतम् । पिब पापहर कोप-
रहितश्चेत्सुपावनम् ॥ 29 ॥ तपसा पापपू त्वमपाकुरु पुरो मम ॥ 29½ ॥

6. शेष प्रकरणं (30-35½)

नन्दनाय मन्दबुद्धिः कन्दाशन कृति परम् ॥ 30 ॥ वृन्दावने सान्द्रभक्त्याह्यधरस्य (स्प) नन्दना-
दिना । दिने दिने वदत्येव कदनेन विना जनै ॥ 31 ॥ मदनेनापि (भि) हीनोऽय सदन तस्य
दापय । त्वत्करे चापितोय तु मत्कर तस्य दापय ॥ 32 ॥ सत्कार कुरु विप्रेच मत्कृतिप्रार्पकेत्रच ।
कुष्णाचार्य सुतश्चाय निष्णातो हरिपादयो ॥ 33 ॥ पुष्पाति वेदशास्त्राणि तूष्णाथापि गता न हि ।
सोऽत्यन्ततूष्ण्या युक्त कुष्णसङ्कल्पतः सुत ॥ 34 ॥ वैष्णव ब्राह्मणाश्चोष्ण करवत्परितापितान् ।
कुरुते निष्ठुरवचः किरणै स्मरण विना ॥ 35 ॥ ब्रह्माधिकरण चास्य मरणाति सम भवेत्
॥ 35½ ॥

7 सौतापति प्रकरण (36-42½)

अय ग्रामो बहुल ब्राह्मणेभ्यो नाम्ना सपेसह रित्य प्रदत्तः । राज्ञा दत्तः शेषहस्ते शेषस्तदाज्ञया दत्तवान्विप्रहस्ते ॥ 36 ॥ यस्मिन्दत्तं दानमानन्त्यमेव ददाति पुण्यस्य च किञ्चनपि । तस्मिन् दिने श्रत्रज द्वादशीति शासनस्थं प्रददौ द्विजेभ्यः ॥ 37 ॥ वामने नेक्षित ग्राम शासनस्थ मुनीश्वर ॥ 38 ॥ न प्रयच्छन्ति विप्रेभ्यो राजान के वदस्व तान् । हा हा कोपीह राजान त्यज ग्रामं द्विजातिनाम् ॥ 39 ॥ इति पुण्योक्तिमुक्त्वा तु ब्राह्मणार्थं न जीवति । ये जीवन्तीति विप्रार्थं ते जीवन्त्येव नेतरे ॥ 40 ॥ स्वार्थं जीवन्ति कान्तारे किराताः किं न निर्दया । तस्मात्स्यजेति राजान द्विजग्राम तु सज्जन ॥ 41 ॥ त्यज जीव समाजे त्व भज तत्पुण्य सञ्चयम् । वाङ्मात्रेण च तत्पुण्यरानि पश्य गुणार्णव ॥ 42 ॥ त्व मेरुणा सम पुण्यमादत्स्व कुण्ड्व तत् ॥ 42½ ॥

8. श्रीपति प्रकरणं श्लोक - (43-50½)

श्रीपते श्रीनिवासोय वृथा गाली प्रदत्तवान् ॥ 43 ॥ ता श्रुत्वा यत्रयोपीह मूकी भूता अहोविधे । कालीयः स्वविषज्वालाज्वलित यमुना जलम् ॥ 44 ॥ चकार निर्मल काले गोपालेनैव चालित । तद्वद्गोपालकृष्णेन मद्गन्दावनगेन च ॥ 45 ॥ सद्गन्दादिभिः शून्यं वदनं भुवि निन्दितम् । तस्मिन् ब्रह्मन् ब्रह्मनिन्दादोषेण ब्रह्मराक्षसः ॥ 46 ॥ बह्वीः समा महाबह्विसन्तत्य इव तप्यते । बह्वीः समा इति श्रुत्या चांहो नाश करिष्यति ॥ 47 ॥ असह्यमपि यच्छ्रीनिवासो गह्वरमध्यगः । तत्कृतब्रह्मनिन्दायाः मद्गन्दावन सन्निधौ ॥ 48 ॥ कन्दाशनेन्द्र मनसो दन्दशूक प्रधारिणः । अपित शल्यमासीत्सन्तर्पितं रक्तपानत ॥ 49 ॥ न्यत्कृता साच विद्वद्भिर्विकृतः सोपि निन्दकः । ब्रह्माहिंसा सम पापं ब्रह्माधिककरणे ऋणिन् ॥ 50 ॥ मरणार्तिं समं नृणां करणं तस्य मात (न) व ॥ 50½ ॥

9. चिन्तामणिपुत्र लक्ष्मीनारायण प्रकरण - (51-52)

कुतिश्च ब्राह्मणस्येयमिति चिन्तामणैः सुत ॥ 51 ॥ प्रमाणं कुरु मद्गन्दावनान्ने त्वं प्रणश्यसे । सप्तमे ऽह्नि न सन्देहो नैवाबद्ध वदाबुध ॥ 52 ॥

10 शेष प्रकरण श्लोक - (53-55 $\frac{1}{2}$)

यद्वा करिष्यते विप्रस्त्वं पश्याद्यैव तज्जयम् । तस्मात्कृत्वापण चोभौ प्रमाण कुरुत द्विजे (कुरुतोद्विज)
॥ 53 ॥ चिन्तामणि सुतश्चाय ब्राह्मणोय ममाश्रितः । जयायापजयायापि पापबृद्धि त्यज द्विज
॥ 54 ॥ ममकोपो भवेत्तापो भविता ते सुपापिन । करोम्यह प्रमाणचेत्युक्तिमात्रेण काण भो
॥ 55 ॥ प्रमाण करणे नृणा यत्पाप तद्भवेत्तव ॥ 55 $\frac{1}{2}$ ॥

11. लक्ष्मीपति प्रकरणं (56-59 $\frac{1}{2}$)

चिन्तामणि सुतासह्य लक्ष्मीनारायणाढ्य ॥ 56 ॥ ब्राह्मणस्य कृतिश्चेयमिति ते नन्दन स्पृश ।
अलौकिक मया प्रोक्त लौकिक विप्रवाक्कृतम् ॥ 57 ॥ इति सस्पृश मत्पाद दह्यसे मम तेजसा ।
लक्ष्मीनारायण श्रीमान् ब्राह्मणो वा करिष्यति ॥ 58 ॥ गृह्ण वृन्दावनान्ने प्रमाणं प्राणघातक ।
यद्वा मद्बृन्दावनान्ने कुरु सद्बन्धनायुतम् ॥ 59 ॥ सकृद्वा तद्वच प्रायश्चित्त कर्तुं द्विजाधम ॥ 59 $\frac{1}{2}$ ॥

12 शेष श्रो. प्रकरण (60-75 $\frac{1}{2}$)

नमस्कार प्रतीकार सरम्भेऽम्बर चारिणा ॥ 60 ॥ स्वकुमारापराधो (ध) हिपिता नुस्मरते-
नु किम् । अलमल सुकृतवाक्कलौयुगे कलिमलेन कलुषे यमालये ॥ 61 ॥ हलहलेन मिलितेच
पालयाम्य (प्य) तुल दोष फलदे मलीमसाम् । मलीमसामागसानि सुधासागर शायिन ॥ 62 ॥
सुधायन सहायेन देहागारनिवासिनः । न प्रियो यद्वदेतानि चाप्रियाण्येव सर्वदा ॥ 63 ॥ तद्वदेवा
प्रियं मत्वा मा कुरुत्व सुतोत्तम । ममागस वृथा चात्र महुक्तिर्नैव ते भवेत् ॥ 64 ॥ कुतौत्तर
हठे यद्वत् शठानामेव तत्प्रियम् । मन्मठस्याभिमान तु नास्ति तत्कठिणात्मनाम् ॥ 65 ॥ मलीमसाम
साधूक्ति सुधासागर शायिनः । सदाप्रिया बुधाग्रचस्य ममापीह बलीयस ॥ 66 ॥ इति मत्वा
सता वृत्तिमङ्गीकुरु सुमङ्गल । रङ्गनाथस्यान्तरङ्गमिद तव निरूप्यते ॥ 67 ॥ मलीमसां तु
दानानि बुधान्तर्यामिण प्रभो । नारायणस्य सर्वत्र चाप्रियाण्येव सर्वदा ॥ 68 ॥ ब्राह्मणस्य
कृतिश्चेयं नैव नैव मयोच्यते । देवदैव हयग्रीवो वेत्ति सर्वहृदन्तरम् ॥ 69 ॥ यत्त्वविश्वासिन-
सर्वे मलीमस इतिस्म ते । तस्माद्भूता भविष्यन्ते भस्मीभूता भविष्यते ॥ 70 ॥ यमेनैव ममाज्ञाया
मुच्यन्ते नरकासि (ग्नि) भिः । मुच्यन्ते नरकानेव पच्यन्ते नरकाग्निना ॥ 71 ॥ उच्यन्ते

मुनिभिर्बोध्यास्ते च्यवन्ते ह्यधोमुखा । सूच्यन्तर्नखेत्राश्च शोच्यन्ते यमकिङ्करैः ॥ 72 ॥ सिच्यन्ते तप्तसीसाद्भिः स्वच्छ तेषां सुखं न हि । इत्यविश्वासिन सर्वे निर्वाणा सर्वे एव च ॥ 73 ॥ पर्वण्यपार्वणा प्रेत्य वर्षाणां कर्षणान्विता । एव कलङ्किन सर्वे ह्यल कीनाशलोकिताम् ॥ 74 ॥ यान्ति कान्तिविहीनास्ते पापिन शपितो मम । निष्कलङ्काश्च सर्वेपि निष्कलङ्कादरा हरी ॥ 75 ॥ निखिलान्कामितायान्ति निखिलागम निर्णयैः ॥ 75 ॥

13 चिन्तामणि सुत लक्ष्मीनारायण प्रकरण :- (76-83)

कुर्या प्रमाणमित्युक्त्या लक्ष्मीनारायणात्र ते ॥ 76 ॥ मन्मनो बाणविद्ध यद्यथा स्यात्तद्गुणाधम । कुर्या प्रमाणमित्युक्त्या लक्ष्मीनारायणात्र ते ॥ 77 ॥ वर्णना ब्राह्मणादीनां साशायिक मतिर्भवेत् । एव च मम माहात्म्य विषये सशये सति ॥ 78 ॥ निःसशय कोपि मद्वन्दावन तु न पश्यति । तद्दोषोपि तवैवस्यात् शेषशायि पदेशे ॥ 79 ॥ माषमात्र च मद्वोहो महादोषाय कल्प्यते । तस्मादेतादृशी बुद्धि नस्यात्ते सर्वथा द्विज ॥ 80 ॥ क्षुद्रा मद्वोहमापन्ना । भज मा भुजगेश्वरम् । लक्ष्मीनारायण इति नराणां यो गुणाधमः ॥ 81 ॥ मद्वोहेण ब्राह्मणोपि विषण्ण हृदयो ह्यभूत् । लक्ष्मीपति समुद्दिश्य लक्ष्मीपति गृहेह्यसौ ॥ 82 ॥ लक्ष्मीनारायणाङ्गेऽपि ह्यलक्ष्मीक वचोब्रवीत् । महाजने भोजनेऽस्मिन् (च्छन्) लक्ष्मीकर महोत्सवे ॥ 83 ॥

14 लक्ष्मीपति प्रकरण :- (84-103)

हे मञ्जु कञ्जपत्राक्ष त्व वा शिक्षद्विजाधमम् । पापिना तु गति चास्य दत्त्वा वै मधुसुदन ॥ 84 ॥ विश्वासिनिह्यविश्वास जनयिष्यति नन्दने । हे पुत्र क्षिपणासक्तो लक्ष्मीनारायणो मम ॥ 85 ॥ कृतेस्तच्छिक्षण चात्र त्व वा कुरु विचक्षण । मया तपोहानिभियां शापस्तस्य न दीयते ॥ 86 ॥ त्वया तच्छिक्षण कार्यं वत्र यास्ये तद्भयादहम् । हित्वा वृन्दावनं चात्रालङ्कृत मम नन्दन ॥ 87 ॥ कन्दाशनैः कृतानन्दे । मुकुन्देनापि तद्वद । यावद्वृन्दावन चात्र मेदिन्या मम नन्दन ॥ 88 ॥ तावन्मम सन्निधान स्याद्धरण्या धरणोसुर । तस्माद्वै दुर्जनैरुक्त निन्दा कन्दाशनोप्यहम् ॥ 89 ॥ न क्षमे नन्दनानन्दन्यासि (नाशि) ना मम नान्यथा । अहं ह्युर्मणिवद्भानुगन्त सद्गुण सन्ततम् ॥ 90 ॥ ब्रह्मात्म कौस्तुभमणिमन्त नौम्यगुणान्तकम् । प्रमाणं करवाणीति दुःखार्णवहर हरिम्

३३ इति श्री ब्राह्मण स्वाप्न वृन्दावनाख्याने द्वितीय पर्वणि प्राणावधौ द्वितीयाध्यायात्मक एकोनविंशोऽध्याय समाप्तः ॥

॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अथ विंशोऽध्यायः

1 लक्ष्मीपति प्रकरण (1-11)

हरि ॐ ॥ हयग्रीवयतीथौ द्वौ द्विजाश्रयौ व्यग्र बुद्धिगौ । समग्र गुणिनौचापि ग्रीवया चोग्र भाषिणी ॥ 1 ॥ लक्ष्मीपति सदानन्द सञ्ज्ञितौ प्राज्ञ कि वदे । साज्ञता चतयोः सम्यक् ज्ञाननाशाय वैभवेत् ॥ 2 ॥ तस्माद्विश्वास एवात्र कर्तव्यः सर्वथा नरैः । अविश्वासो न कर्तव्यः सर्वथा मद्विदेषुभिः ॥ 3 ॥ एतानि पञ्चपद्यानि सञ्चीकुरु सुलाञ्छन । काञ्चनानि तथैवेह प्रपञ्ची कुरु वञ्चके ॥ 4 ॥ नागाल्लि पण्डितेह त्व मा गा गा संहार लोभतः । त्यागान्विता सा गल्लिरवाक् त्यागात्संहर्षण कुरु ॥ 5 ॥ मासि मासि प्रतापं ते दास्यामीति त्वयोदितम् । सत्यं सत्यवता श्रेष्ठ सत्सु त्व कुरु सर्वथा ॥ 6 ॥ अन्यथानृत वाक्येन नृसिंहास्याप्रियेणच । नष्टु त्व लघुतां यासि नृगवद्धीनजन्मगः ॥ 7 ॥ इत्थ त्व हितायैव वचनं च मयोच्यते । कुचोद्यं मा कुरु त्वं च विप्रस्य वचनं त्विति ॥ 8 ॥ एक वाक्य प्रतिष्ठापनाचार्याद्य त्वयोदितम् । दास्यामि तत्प्रताप ते इति सत्यं कुरु प्रिय ॥ 9 ॥ द्विजस्य माददस्वेति नन्दन किन्त्वबोधयत् । तव नागाल्लियागास्त्व मृषा वचन भाषणम् ॥ 10 ॥ प्राणस्यावधिपर्यन्तं ब्राह्मणस्य ददाम्यहम् । इति वाणीमब्रवीस्त्वं प्रवीणस्वय भाषितम् ॥ 11 ॥

2 शेषद्वि पण्डित प्रकरणं (12-15)

त्व माभै (भी) स्तवसौभाग्य वितरामि निरन्तरम् । निरामय श्रीनिवासं शनिवारे प्रपूजये ॥ 12 ॥ तस्मा द्ददस्व विप्राय सुप्रसन्नो भवामि ते । मत्प्रसादाच्च ते श्रेय प्राप्तिरेव भविष्यति ॥ 13 ॥ अह जीवयितुं विप्र प्रविशाम्यत्र सर्वदा । त्वमामन्त्रय सत्रार्थमन्त्रार्थं कुत्र यास्याति ॥ 14 ॥ हे पुत्र पुत्र पश्यत्व मयि विश्वास सफलम् । विप्रे जीवावधिजाता जीवयामि पुनस्त्वहो ॥ 15 ॥

3 हयग्रीव मुनि प्रकरण (16-32)

हे नन्दनाहमानन्दपूर्णोऽस्मि तव दर्शनात् । त्वमप्यानन्द पूर्णोसि मद्वृन्दावन दर्शनात् ॥ 16 ॥

आनयोरानन्द पूर्ता वावामेव निदर्शनम् । वागीश वासुदेवौ द्वावन्योन्यं दर्शनाद्यथा ॥ 17 ॥ नेतरौ तत्र दृष्टान्तावन्योन्य प्रीतिसयुतौ । तथात्रापि सुपुत्राद्य नेतरौ प्रीतिसयुतौ ॥ 18 ॥ तस्मात्तव मयि प्रीतिः ममापि त्वयि सर्वदा । प्रवर्धते सुत दिने दिने चाह वदामिते ॥ 19 ॥ हे पुत्र ते समीप तु मन्मनोरथ सारथिः । ईश्वर (र) पृथुसङ्कल्प रथमारोप्य यापितः ॥ 20 ॥ स दृष्टः किं त्वया मार्गे स्पष्ट त दृष्टवानसि । अन्यथा हृष्ट (दृष्ट) रूपस्त्व कथं शिष्टागतो मठम् ॥ 21 ॥ इत्तः परं कुरु सुत रथोत्सव मथो हरे । तथोत्सव सुतोषेण कुरु त्वं मन्मनोरथैः ॥ 22 ॥ रथिकस्त्व रथवर मारोह रविनन्दनः । यथारीन्जयते तद्वदरिषड्वर्गकान्त्रहि ॥ 23 ॥ प्रथमं जहि काम त्वं विरथ कुरु कर्मकुम् । धृत्वा वैराग्य रूपं त्वं शरं मुञ्च रथीरितम् ॥ 24 ॥ एव कामजयं ग (कृ) त्वा मदमत्सर मोहनान् । क्रोधलोभौ च वैराग्य कर्मकाज्जहितेऽहितान् ॥ 25 ॥ षड्वर्गं निग्रहपरं षट्पद्यानि शृणोति यः । षड्वर्गं जयते काम षट्पदानां च वृत्तिमान् ॥ 26 ॥ लेखको नास्ति कोपीह तवालेखोपि नास्ति च । पाकशासन लोक तु नीयते नाकिमि कृतिः ॥ 27 ॥ तत्रापि लौकिक कृतौ लिखितं चित्रगुप्तकैः । सन्तप्तं त्रिपुण्यस्य कृत्रिमेति वदन्ति ये ॥ 28 ॥ तप्तं पाषाणं तपनं तप्तमूषानिपातनम् । पुरीषा पुराणं चास्ये महिषासनं शासनात् ॥ 29 ॥ काषायं दण्डितो भाषायां दोषापादके मम । (क्रियते मत्कृतौ येषां विश्वासो निरुपाधिकः) । तेषां न सन्ति मार्ताण्डे भीषा शास्ति मूषात्मके ॥ 30 ॥ तस्मादलमलङ्कृत्य प्रकृत्या त्वं जना-कृतिः । सुकृत्यात्मकं सत्कृत्य सुतं मत्सत्कृतिं वद ॥ 31 ॥ पुरुषोत्तमं पूर्वेषां कीर्तिं सम्पादय प्रिय । यतिवर्येषु त्वं पौरुषादेवेह समन्वित ॥ 32 ॥

4 लक्ष्मीनारायणस्य विप्र प्रकरणं इलोक - (33-39)

अलक्ष्मीकस्य लक्ष्मीनारायणाख्या कुत सुत । अमङ्गलस्य वारस्य यथा मङ्गलवारता ॥ 33 ॥ वियुज्यते तथात्रापि ह्ययुक्तं पुण्यं नाम तत् । प्रयुज्यते मया शिक्षा नियुक्ता या मनीषिभिः ॥ 34 ॥ नरके नरसिंहेन हिरण्यकशिपोर्यथा । परकीयस्य पारक्य सुखहीनस्य पापिनः ॥ 35 ॥ प्रमाणं करवाणीति वचनं पुत्रिणश्चते । न युज्यते गुणैर्हीनं शरणं ब्रज मा मुनिम् ॥ 36 ॥ सत्य

सत्य पुन. सत्यमुद्धृत्य भुजमुच्यते । तथ्य तथ्य पुनस्तथ्यं कथ्यते तव नान्यथा ॥ 37 ॥ त्वदुक्तिः सर्वथा चात्र हृदयस्य समान्तक । कितवायुधसन्दोह सम्मिता नात्र सशय ॥ 38 ॥ सफलावागिति प्रीकता ह्यल सत्यक्तवानसि । उपलव न सन्देहो ह्यलसत्त्वात् द्विजाधम ॥ 39 ॥

5) शेषाद्वि पाण्डित प्रकरण :- (40-43)

पापादे व्यापिनार्थ तु धैर्याद्वि बुद्धि शौर्यत. । उर्व्या त्वमवद सर्वे वृथा गर्वेण गहिता ॥ 40 ॥ विद्वत्सु बुद्धिचातुर्ये त्वादृशो नास्ति नन्दन । वृन्दावन पतीनां तु मादृशोनास्त्यभीष्टद ॥ 41 ॥ अस्मिन्नर्थे च साक्षी य सुक्षीणो ब्राह्मणो मया । पक्षीकृत पुत्र कि वा वक्ष्यामि पुनरेव च ॥ 42 ॥ उज्जीवितश्च मज्जात कुब्जापतिपरायण । त्वज्जातीना समाजेन पूजितस्त्व न सशय ॥ 43 ॥

6 विप्र प्रकरण श्लोक (44-48)

नाध्यापयामि चाध्याय पर्यन्त तव विप्रक । त्वमद्धा स्वाध्याय हीन स्तावदद्य प्रभृत्यत ॥ 44 ॥ नन्दनेन समीचीन नदत्त वस्त्रमप्युत । कन्दाशनेन्द्र भक्तस्य श्रीपतेः सर्वथात्रतु ॥ 45 ॥ कन्दाशनेन्द्र भक्तस्य तव विप्र सभागतः । तस्मादलमलं कृत्या त्वा वृथा श्रमयाम्यहम् ॥ 46 ॥ हित्वा कलिमल विप्र वद वृन्दावने कृतिम् । मन्मध्यस्थ हयग्रीवो ग्रास ते प्रतिदास्यति ॥ 47 ॥ वेदाग्र्यं भारतं चापि वद वृन्दावनाग्रत. । प्रेरयित्वाच मत्पुत्र तव प्रिय न सशय. ॥ 48 ॥

7 श्रीपति प्रकरण (49-50¹/₂)

कारयित्वा भारतस्य त्वया सेवामपि प्रिय । श्रीपते श्रेष्ठवित तु न दत्त पुत्र कि वदे ॥ 49 ॥ जनाना कर्ण जाड्य स. हरते पाठत. कृते । यावत्तव शरीरेतु वसाम्यहमिह प्रिय ॥ 50 ॥ तावज्जीवसि हे विप्र हा मृतोऽसि गते मयि ॥ 50¹/₂ ॥

8. दाम्बल ग्रामस्थ नारायण प्रकरण (51-52¹/₂)

हे दाम्बल पित्तमौले नारायण गुणाधम ॥ 51 ॥ कलह कर्तुमुद्युक्तस्त्वं धिग्बाल तवाधुना । कनका कृष्ण भट्टीय कनकात्तमना अपि ॥ 52 ॥ मनाक् मज्ज्ञान सम्पत्त्या मनः काम प्रयाति च ॥ 52¹/₂ ॥

9) त्रिवृल प्रकरण :- (53-59½)

हे नन्दन शृणु स्पष्ट शिष्टस्य वचन मृषा ॥ 53 ॥ नागाह्ण पण्डित स्यासीत्तस्याभीष्टं कथं भवेत् । नानतात्पातक ना (चा) स्ति कोनत वदते बुधः ॥ 54 ॥ सोऽनतात्मा नश्यतीति श्रीनृसिंहोऽभिजानते । तस्मान्नवक्तव्यमेतदन्तं त्वमृतात्मभिः ॥ 55 ॥ किमृतात्मा वदत्येव श्रीनृसिंहा मतं गत । अहं न निन्दयामि त्वा स्वभावः कथ्यते तव ॥ 56 ॥ मया त्वया न कर्तव्यः कलहोत्र कलि प्रियः । स्वरूपस्य अनपायित्वा दृष्टा किं कलहेन ते ॥ 57 ॥ कलहे क्रियमाणेऽपि स्वरूप गच्छते न किम् । अन्यथा मत्कृतिरियं न विप्रकृतिरित्यथ ॥ 58 ॥ प्रत्ययस्ते भवेदत्र भक्तिस्तस्माज्जनिष्यते । दिवा वा यदि वा रात्रौ निद्राया भद्रमस्तु ते ॥ 59 ॥ वक्ष्ये स्वप्ने थवास्वप्नेऽप्यहं त्विह दिवाप्य हो ॥ 59½ ॥

10 लक्ष्मीपति प्रकरण (60-68)

गेह नास्तीति ते चिन्ता मास्तु देहे वसाम्यहो ॥ 60 ॥ सोह महानुभावस्ते गेहदो मम गे (दे) हृद । बलात्कारेण मत्पुत्र वद लक्ष्मीपते कृतिम् ॥ 61 ॥ कुलान्युद्धर पूर्वेषां दश पूर्वान् दशापरान् । हे सुताध्याय करण कुतो न कृतवानसि ॥ 62 ॥ बत स्वाध्याय तिथिषु त्वं कुरुष्व प्रियोऽसिचेत् । हिमं कोकिल एवाहं वक्तव्यांशेषिवा कलौ ॥ 63 ॥ यगो जलचरा यत्तुच्चांचल्यनिरता नराः । सा उच्चकाशे धवलोदरोदरो दाधमायमानः करकञ्ज सम्पुटे ॥ 64 ॥ उरुक्रमस्याधर शोण शोणिमा यथाब्ज षण्डे कलहसउत्स्वनः ॥ 65 ॥ इति भागवतं पद्यं द्रष्टव्यं नन्दन त्वया । वन्दन मम कर्तव्य वृन्दावन कृतेरपि ॥ 66 ॥ तादृश शङ्खमादाय नि शङ्कोह महामते । दध्मामि तान् प्रपुङ्खानि विस्मिन्तश्चाङ्गजो मनिः ॥ 67 ॥ श्वास नि श्वास हीन मे भासमानास्यपङ्कजम् । हयास्य दासस्य सोय निशाम्याशु सुविस्मितः ॥ 68 ॥

11. विप्र प्रकरणं श्लोक (69)

अहो मुग्वचन हित्वा गह्वरेति त्वयोच्यते । उपह्वरे वदस्व त्वं महिष्ठ न सभासुच ॥ 69 ॥

12. भीषति प्रकरणं इलोक नसभासुचे त्यारभ्य (70-71)
त्यागान्विता वदस्व त्वं त्वद्वापद्य न शोभते । नागाह्व पण्डित चात्र मद्वागाशु त्वयोच्यताम् ॥ 70 ॥
निःशङ्क एव श्रीकान्त निरातङ्क वचो मम । एकान्तेन मूर्षकान्त वद लोकान्ततोपि तम् ॥ 71 ॥

13. हयग्रीव कर्मन्दि प्रकरणं - (71½)
उपराग हयग्रीव कर्मन्दिन् प्राप्तमग्रतः ॥ 71½ ॥

14 सीतापति श्रो प्रकरण (72-90)
पश्य सुग्रीवमित्राह्ण दानं कुरु ऋते रत ॥ 72 ॥ नागाह्वपण्डितो यद्वत् मामृषागा त्वमब्रवी. ।
कोमृषा वचन ब्रूते कोविदस्त विनेहच ॥ 73 ॥ पूर्वं तु मातुल व्याजादहं सकल जीवराट् । भूतले
दत्तवानस्मि कालज्ञ. सार्धं निष्ककम् ॥ 74 ॥ अह त्रिलोक पूजित कृतान्त लोक नायकः । अहं
कुलोद्धति ततोऽकरं च सौरि लोक्त. ॥ 75 ॥ वृन्दावनाचार्यकोर्वी हरते योऽति रौद्रकः । स
मद्वृन्दावनद्रोही ह्यभद्र च भवेद्ध्रुवम् ॥ 76 ॥ हरे स्मरे ते चरणे हर मे ससृनि ऋणे । वरं तव
करेणार्य स्पृश मां करुणा कुरु ॥ 77 ॥ इत्यहं प्रार्थयाम्युग्र हयग्रीव महाग्रहम् । निग्राह्य चेन्द्रिय-
ग्रामं शीघ्र नासाग्रलोचनः ॥ 78 ॥ मम सद्भक्ति सम्भूति ये वदन्ति बुधोदिताम् । तेषां
सत्सम्पद स्युस्ता मूर्तिमत्योत्रया. सुत ॥ 79 ॥ दीर्घग्रीवे भुक्त रम्भाफलैर्जिह्वा विदार्यते ।
तद्वद्भुवतै मंदनैश्च तज्जिह्वापि विदार्यते ॥ 80 ॥ यज्जिह्वा मरुति नैव वक्ष्यतीह परत्रच ।
भार्यामद्भक्त मुख्यस्य यान्तु दुष्कृति मात्मन. ॥ 81 ॥ कार्योत्प्राक् शिथिला कृत्वा नार्याः कीर्ति-
मुपाददे । श्वित्रिणा मूत्रपानेन तत्पात्रेषु च मज्जते ॥ 82 ॥ सहस्रधा भवेच्छिन्ना सहस्रांशु सुते
न च । सहस्राक्ष सभाया तु सहस्रारेण तप्यते ॥ 83 ॥ सहस्रवारं विष्ठायां षष्ठिवर्षं सहस्रकम् ।
सहस्र चण्डालजाना सहस्राण्डानि भक्षताम् ॥ 84 ॥ सहभाण्डे सुरापीनां पच्यते नात्र संशयः ।
जायन्ते चाष्टधा (स्वष्टधा) चैव कष्टयोनिषु नान्यथा ॥ 85 ॥ तस्मान्च मरुतेः पाठं शिष्टा
कुर्वन्तु नान्यथा । इष्ट च तेषां भवति कष्ट नैह पत्रत्रच ॥ 86 ॥ ये मृषा वादिनं मां तु जानन्ति
मनुजाधमाः । कीनाश लोकिता यान्ति नानाशोकसमन्विताम् ॥ 87 ॥ तस्मान्मयोक्त यत्सर्वं

तत्सत्य नात्र सशय । मत्सत्य वचनं श्रुत्वा सन्तु तद्वद नन्दन ॥ 88 ॥ स्वाप्नश्लोकेऽपि यत्प्रोक्तं प्राप्नुवन् तच्च नान्यथा । आप्तवानपि जानाति तापने क्रूरता दिवि ॥ 89 ॥ दिवा स्वप्नेरितान् श्लोकान् भवाब्धेस्तारकान्सुत (तः) । सुवाग्धैरवर्यं यशिमै तवार्थैः पुरयिष्यति ॥ 90 ॥

15 वासुदेव मुनि प्रकरण श्लोक :- (91-95)

वेङ्कटेशो मठेशस्य मम वृन्दावन प्रति । त्रिकूटेशेन चायात. सहर्षिभि ॥ 91 ॥
तस्माच्च श्रीपतेः श्रीनिवासस्य मनसा कुरु । वासुदेवमुनै श्रीमन् शनिवारे सुपूजनम् ॥ 92 ॥
मन्दवारेऽपि वाऽमन्द कुरु वृत्तिञ्च माधवी । वृन्दावनपति कन्दाशन वन्द्य सुकीर्तयन् ॥ 93 ॥
कन्दाशनस्य मे वृन्दावन सम्प्रति नन्दन । मन्दाकिन्या समायातो मुकुन्दो बिन्दुनामक ॥ 94 ॥
यतोऽस्मद्वृन्दावनस्य दर्शने बिन्दुमाधवम् । दृष्ट्वा मुकुन्दं यत्पुण्य श्रीनिवास तदाप्नुयात् ॥ 95 ॥
ॐ एतत्सर्वे स्वाप्नपद्येन गर्वं हित्वा सर्वे विप्रवर्यस्यजेन । श्रुत्वा चोर्व्या शर्वगुर्वीदि देवान्दृष्ट्वोर्वशी यान्तु मा मानवेन्द्राः ॥ 96 ॥ इद वृन्दावनाख्यानं ये पठन्ति मनीषिणः । मुकुन्दावनमेवास्तु तेषां कन्दाशानाज्ञया ॥ 97 ॥ इदमपि मेवास्तु हयशीर्षस्य पार्षदात् । सम सहस्रशीर्षस्य सूक्तस्य पुरुषात्कृतम् ॥ 98 ॥ यच्छृण्वतां भक्तिरूदाय सद्गुणे हरौ हरेर्लोकगते तथा मयि । भवत्यहो सर्वं शुभाप्ति सन्मती दंदात्यजस्र सुत सत्यमेव तत् ॥ 99 ॥

ॐ इति श्रीमद्वाटिराज पूज्य चरणोदित ब्राह्मणस्वाप्न वृन्दावनाख्याने निदर्शने पर्वणि चरम प्राणावधौ तृतीयाध्यायात्मक विशो अध्याय. सम्पूर्णः ॥

॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अथ एकविंशोऽध्यायः

1. विप्र प्रकरणं श्लोक- (1-5½)
हरि. ३८ ॥ तवकायगत वायुमायुषो वृद्धिमिच्छत । स्थापयामि यतोपाय श्रेयो मत्कृतमेव ते ॥ 1 ॥
तवपत्न्याश्च हे विप्र यत्नेनैतत्कृत त्वया । स्वप्नं दृष्ट्वाच त्वामूचे पुण्यमाप्नोषि तेनच ॥ 2 ॥
अतस्त्वं धर्मपत्नीच नैव सन्तापय प्रिय । अनुवर्त्ती सदा विप्र कुदारत्व न हीदृशम् ॥ 3 ॥
यादृश परलोकस्य श्रीधरस्य विदूरताम् । करोति पुरुषस्येह तादृश नास्ति त्वस्त्रियाम् ॥ 4 ॥
किंवा ऽशक्तत्वतो विप्र त्वत्सेवां न करोति च । सूतके वायुना ग्रस्ता हसत्यहरहः स ताम् ॥ 5 ॥
तस्या प्राणभय नास्ति स्वमाणवक पुण्यत ॥ 5½ ॥
- 2 शेष प्रकरण श्लोक . - (6-6½)
ब्राह्मण त्व त्था काण निष्ठुरं न भगानिशम् ॥ 6 ॥ तस्माद्भूय त्यजस्वेह कलहन्तु कलिप्रियम् ।
- 3 बहुभक्त श्रो प्रकरणं श्लोक - (7-11½)
हे विद्वास इह ध्वान्तवन्त पश्यध्नामञ्जसा ॥ 7 ॥ कदध्वानं स्ववध्वाच मणिमद्वदनोदितम् ।
वदतेऽय द्विजो मध्वाचार्याध्वान विहायच ॥ 8 ॥ अविद्वान् साधवस याति तद्वत्कमलनाभक ।
मदन्तर्यामिण ब्रह्माण सवायु विहायच ॥ 9 ॥ ब्राह्मणोऽय मणिमतो मतमाश्रित्य वर्तते ।
हयग्रीवाज्ञया वात विरिञ्चौ स्वेच वंभवम् ॥ 10 ॥ विना वाणोपतित्व मे दत्तवन्तौ च कि वदे ।
यत्र प्रतीतार्थबाधस्तत्रान्तर्यामि सङ्ग्रहः ॥ 11 ॥ कर्तव्य इति पूर्वोक्त मनुमन्दध्व मञ्जसा
॥ 11½ ॥
- 4 शेष प्रकरणं श्लोक - (12-18½)
तस्मान्मयोक्तं सकल लौकिकं वाय्यलौकिकम् ॥ 12 ॥ सत्य सत्यवता नाथ सुत तत्त्वमते कृतिम् ।
अय कमलनाभश्च मयः सकल (लि) रूपकः ॥ 13 ॥ सम्यकश्मलमाविष्टो विस्मय न कुरु
प्रिय । कलिः कमलनाभाख्यः पुनर्भवलयेऽभवत् ॥ 14 ॥ मिलित. स्वस्त्रियाऽलक्ष्या या निर्माल्य
न मेऽगृहीत् । कलिर्मयश्च मणिमान् मिलित्वा त्रय एवते ॥ 15 ॥ कलहं कर्तुमुद्युक्ता. कुलाय

सदनाभिगा । तन्निन्दवचन श्रुत्वा सुनन्दन पुरो मम ॥ 16 ॥ तन्वन्ध्वे पातयाम्यग्रे ध्रुन्वस्त
यमकिङ्करै । तस्माच्छिखोपवीताहो नैव सोऽप्यतिगर्हितः ॥ 17 ॥ बहिष्कुरुत त विप्रमसहिष्णु
ममोच्छ्रयम् । हरौ रुष्टे गुरुस्त्राता गुरौरुष्टे न कश्चन ॥ 18 ॥ यथा स्त्रिय पतौरुष्टे न भ्राता
पितरावपि ॥ 18½ ॥

5. हयग्रीव मुनि प्रकरण श्लोक :- (19-32)

हयग्रीव निरूपं त्व शिरसा वह शीघ्रतः ॥ 19 ॥ यद्वा विधिनिषेधाभ्यामुत्थितं तद्धित तव ।
वादिशजाख्य भट्टोय मुनो मे पटुवर्धन ॥ 20 ॥ स्वप्ने पटुतरो विप्रः श्रीपति कृतिपाठकः ।
व्यासराजस्तदनुजो जामाता तस्य गोपजः ॥ 21 ॥ तदग्रजः प्रजाकार्यरञ्जनाञ्जनयन्धनम् ।
वासुदेव मुनिः शान्तः श्रान्तश्च मम पूजया ॥ 22 ॥ कान्तं मां तातमायाति तत्र वैवस्वती भवेत्-
(तत्रैव वसति भवेत्) । उपेन्द्रः सूरणश्चापि कृष्ण कानक एवच ॥ 23 ॥ हिरण्यभट्टस्तत्रोक्त
कर्मणि प्रथित सुत । वाणिवालोपपद वेङ्कटाद्रिस्तथैवच ॥ 24 ॥ एतेचान्येच बहवो बहुमान
पुरस्सराः । कुहकाद्रिहिताः सर्वे सर्वेश्वर मतानुगाः ॥ 25 ॥ विश्वासिनो ह्यविश्वासं न कुर्वन्तीह
सर्वथा । सुश्वास प्रेरको ह्येषा त्वसुदेवोऽभिजायते ॥ 26 ॥ कलिः कमलनाभश्च दाम्बलः पित्त
मौलिक । लक्ष्मीनारायणो डोलायितचित्तस्तु तम्मण ॥ 27 ॥ एतेच प्रायशोह्यत्र पुत्राविश्वासिनः
सदा । मित्रज (जा) भृत्यबाध्याश्चामुत्र सत्य मयोदितम् ॥ 28 ॥ हरिश्च दाम्बलः पुत्र
व्यालोलित मनाप्यहो । कुलाल चक्रवर्चत्र भ्रमते कल्यबुद्धिमान् ॥ 29 ॥ अप्पणः कृष्ण भट्टोय
मिदानी पापमत्यजत् । कोपंच मम हे पुत्र शाप त्याजितवानहो ॥ 30 ॥ श्रीनिवासाचार्यं नामा
मानवाना भयानक । मम भानस सम्प्रीति तनोतीह न सशय ॥ 31 ॥ विठ्ठलाद्यास्मदीया
स्मन्मठ सन्यासिनश्चये । वटबीजवदेवास्मदुटजानन्दवर्धका ॥ 32 ॥

6 विप्र प्रकरण श्लोक (33-37)

हे विप्र तव जामाता रामचन्द्रोऽपि बुद्धिमान् । विश्वास कुरुते चात्र सोऽपि विश्वासिषूतमः ॥ 33 ॥
एव च त्रिविधा विप्राः प्रोक्ताः पुत्र मया तव । श्रुत्वा कृतार्थतां यासि किं भूयः श्रोतुमिच्छसि

॥ 34 ॥ नित्य निर्जल निधति । दुर्जना भजितास्त्वहो । खर्ज्वचचारुनस्य बाण निर्घातिमदिता
 ॥ 35 ॥ यथा तथैव सुत्राणा वृतवृत्रासुरार्थिना । अन्धेषु मार्तण्डिकृत शिला भारे कुलान्विता
 ॥ 36 ॥ बाध्यन्ते श्राद्धदेवेन श्रद्धारहित बुद्धयः । वृद्ध त्वमद्धा क्रुद्धेषु ह्यपि तेषु वदस्व तान्
 ॥ 37 ॥

7 बहुभक्त श्रो प्रकरणं (38-40)

तस्माद्विश्वासवन्तश्च भविष्यथ कृतौ मम । विश्वस्ता. प्रेत्य मर्त्या ये ह्यमर्त्यत्वं व्रजन्ति ते ॥ 38 ॥
 अह मध्यदिनगत सूर्यवत्सुप्रभान्वितः । मद्बृन्दावन मध्यस्थो वासुदेवमुने प्रियात् ॥ 39 ॥ पूजकस्यः
 तपोयोगात् बिम्बे शम्भव (बिम्बेशस्य च) दर्शनात् । महोपचारोप हारै (महोपहाराषचारै.)
 हरि. सुस्थिर एव च ॥ 40 ॥

8. वेदनिधि प्रकरणं श्लोक - (41-50)

इति श्रुत्यादिकं चोक्त्वा समापय न मे कृतिम् । मत्सुतस्य च भागोय समाप्तिः श्रीरमात्मिका
 ॥ 41 ॥ अध्यायकरणार्थं च शरणागत वत्सल । द्विरध्याय प्रणीतो मे वाणी शृणु सुनन्दन
 ॥ 42 ॥ हे विप्र मम पुत्रस्य पिब पादोदक सदा । क्षिप्र नाशय ते तेन शीतोष्ण ज्वरपीडनम्
 ॥ 43 ॥ ब्राह्मणे स्वप्नमद्राक्षीत् कर्णे यक्षीच कश्चन (कर्णेच पक्षिनन्दन) । लक्ष्मीपति गृहे
 पक्षीकृत विप्रो ऽतिपुण्यभाक् ॥ 44 ॥ अन्यथा गुरुशजस्य कथं स्वप्नाधिकारिता । तस्माद्गुरु.
 शरीरेऽस्य वर्तते ऽनन्यं विग्रह ॥ 45 ॥ इत्यादीन्मदान्धानामन्धत्वं त्याजयन्बुधः । तस्मादप्यधमा
 बुद्धिसन्धानरहिता द्विजा ॥ 46 ॥ हे शव त्वमविश्वास कुतो ऽस्मासु गतोस्यहो । केशवस्तव
 विश्वासरहितस्य सुशासक ॥ 47 ॥ शवेति वक्ष्यामि कुत प्रवक्ष्ये तत्र कारणम् । शवेति
 सुखमुद्दिश्याप्याश्वसीर्मम शासनम् ॥ 48 ॥ अथवा कुणपार्थो वा प्रणिपातप्रिय च माम् । शरण
 व्रज ते क्षेमं कृणुयां मम विप्रवत् ॥ 49 ॥ मयानन्दनमुद्दिश्य नाना विधतयौदितम् । त्वया प्रसन्नी
 क्रियते नैव सोऽपि अलयाचनम् ॥ 50 ॥

9. विप्र प्रकरणं अक्षयाचनमित्यारभ्यश्लोक :- (50-51)

कुर्व वृन्दावने सम्प्रत्येव ते चाक्षदे शुभे । मन्त्रन्दनमुखेनैव तदन्न ते प्रदास्यति ॥ 51 ॥

10 वेदनिधि प्रकरण .- (52-55)

मम भोजन सन्तोष सुजनाम्बुज भास्करम् । कुजनाम्बुज सङ्कोच द्विजराज ममात्मजम् ॥ 52 ॥

मदजाड्य रजाहीन द्विजाराध्य भजाद्यतम् । वदन्त द्विज ते कल्प भुज मञ्जनता प्रति ॥ 53 ॥

मम भोजन सन्तोष ये वदन्ति द्विजोदितम् । तेषामन्तानि सम्पूर्णानि सत्या फलश्रुतिः ॥ 54 ॥

इति मन्त्रस्त्वया तत्र जप्तव्य सततत्विह । कुत्रास्यति ते पुत्र कलत्रैः सहसा सह ॥ 55 ॥

11 विप्र श्रो. प्रकरण - (56-61)

इहेतिचोच्यते मया प्रियेति चोच्यते त्वया । मया त्वयाप्यहो विधिर्महोदधौ विधिष्यते ॥ 56 ॥

सयथा वदति ह्यावा मावाक्तेचान्यथाभवेत् । निर्णय च प्रपद्यावस्त्वर्णवे मणिराजि (ज)ते ॥ 57 ॥

इति हास्यास्पदा ते च शेषुषीशासकोम्यहम् । मासि मासि शुभावासि भासमानः शशी यथा ॥ 58 ॥

परसौख्य त्वन्मुखेन नरसौख्यं यथा च मे । सुरसौख्य च मे सूर्यं कथञ्च प्रकाशय ॥ 59 ॥ मम

सङ्क्रवित सुम्भूति ये वदन्ति बुधोदिताम् । तेषा सत्सम्पद स्युस्ता मूर्तिमस्योऽत्रया सुत ॥ 60 ॥

इत्येक श्लोकमूह्य मे त्यक्तवानसि विप्रक । आकरस्थ लेखन च कारय प्राङ्मरितम् ॥ 61 ॥

12. वेदनिधि प्रकरणं श्लोक .- (62-66)

हे ब्राह्मणान्नमन्त्र त्वं जपन् सम्पश्य मा मुनिम् । शतानन्द मुनेस्तातो ब्राह्मणान्न यथातनोत् ॥ 62 ॥

तथा तनोषि त्वमपि वृन्दावन पति जप । मन्त्रेणानेन विप्रेन्द्र शीघ्र ते स्नं ददाम्यहम् ॥ 63 ॥

पूर्वं त्वमन्नदान च नाकर परमे द्विजे । नादत्तमुपतिष्ठेच्च ब्रह्माद्यास्त्रिदशाऽपि ॥ 64 ॥

अतस्त्व कार्पण्य भाव त्यज ब्राह्मणतर्पणम् । कुरु कृष्णार्पण तच्च दर्पणे स्वमुख यथा ॥ 65 ॥

पश्यसि त्व जन्मजन्मन्येव सत्फल सञ्चयम् । मन्ममन्म वयं सर्वेप्येवमेव न संशय ॥ 66 ॥

13 बहुमक्त श्रो. प्रकरणं श्लोक - (67-72 $\frac{1}{2}$)

मुनिं मन्त्रन्दन पुण्यात्मानं पश्यन्तु सज्जना । स्नाने च प्रणवध्याने व्याख्याने देवतार्चने ॥ 67 ॥

पुनर्माध्याह्निके स्नाने भोजने ब्राह्मणे सह । नित्यं स वर्तते विद्वान् वेदशास्त्र विनोदतः ॥ 68 ॥
प्रीणयन्परमानन्द सददन्मननाकिनः । नो वृथा क्षणमप्यस्य गत लोकस्य सात्त्विका ॥ 69 ॥ पश्यन्तु
तपसोऽस्माक साफल्य च कलौयुगे । तस्मादय च तोकोपि लोकोपकृष्ट कर्मवान् ॥ 70 ॥
शोकोप्यमुत्र नास्त्येव कोपोपि समवर्तिनः । गुणान्द्विगुणितानस्मिन्पश्यन्तु गुणिनः सदा ॥ 71 ॥
गुणिनश्च प्रमोदन्ते गुणिष्विह (ष्वेव) निर्निगुणा । तस्मान्मम समो भग्नन्दन एव दिने दिने ॥ 72 ॥
कर्मन्दिना सदानन्द तनोतु तनुभृत्स्वयम् ॥ 72½ ॥

14 वादिराज भट्ट प्रकरण - (73-76½)

हे वादिराज भट्टार्य नामधार उदार ते ॥ 73 ॥ सार्धक कर्षणे जन्म पार्थवत्तात्र सशय । वृन्दा-
वनाचार्य नाम्न पुत्रमित्रकलत्रकै ॥ 74 ॥ सह तस्य गृह दत्वा बृहत्कीर्तिमुपाददी । प्रतापं
तस्य दत्वा चाभिज्रताप करोष्यहो ॥ 75 ॥ पत्रतापाख्य रुद्रोऽपि स्वप्रताप जहाविह । लक्ष्मीपति
प्रतापार्थ दत्वा प्रारब्धमप्य हो ॥ 76 ॥ स्वेन सार्धं च तद्भुक्त्वा परार्धं लोकमेष्यति ॥ 76½ ॥

15 विप्र प्रकरणंश्लोक - (77-85½)

निष्कद्वय स दत्वातु शुष्क तत्पापसञ्चयम् ॥ 77 ॥ किञ्चिन्धेश्वरवचनक्रे पुलकसा जन्मयापकम् ।
सोपि दासो मम व्यासः स्नेहपाशान्वितस्त्वयि ॥ 78 ॥ हस्ते च श्रीपते निष्क द्वय प्रापयदाशुते ।
तेन ते तात एवासौ माता ते तत्सती द्विज ॥ 79 ॥ तस्यानुज पितृव्यस्ते गुरुर्मत्सुत एव च । इत्थं
सदानुसन्धान बन्धनान्वित एव सन् ॥ 80 ॥ धन्वन्तरि सदा ध्यायन् किं धनं बन्धनप्रदं ।
वर्तस्व समुपास्वेह कार्तस्वर विभूषितम् ॥ 81 ॥ पार्थःस्वरमण कृष्णं यथाप्रार्थस्व (प्रार्थ्यस्व)
मामपि । नन्दन यति सन्दोहेनान्वित तन्मते स्थितम् ॥ 82 ॥
सन्मति जन्मत कान्त शान्त तं समुपास्वह । इहामुत्रार्थद शास्त्रार्थज्ञ तत्त्वार्थकोविदम् ॥ 83 ॥
सुत्राम गुरुवत्प्राज्ञ प्रार्थय श्रीपतेः प्रियम् । औदार्यं माधुर्यं वाक्ययुक्त धैर्योन्वित परं ॥ 84 ॥
विवादे क्रियमाणेऽपि गाम्भीर्येणार्थभाविनम् । चातुर्यं त पराक्रान्त मातुर्यस्यास्तपोदयम् ॥ 85 ॥
प्रातर्यगु तत्पदयो प्रार्थयंस्त्वं सदाद्विज ॥ 85½ ॥

16. वेदवेद्य श्रो प्रकरणं - (86-91½)

अपां केनेन नमुचेः शिरोदुश्चयवनोऽहर्त् ॥ 86 ॥ यथा तपः प्रभावेन हन्यहं परवादिन । तस्माद्बुवादिभिर्भाति नास्ति नास्ति सभासु ते ॥ 87 ॥ तज्जिह्वा सान्तरैर्बद्धा भविष्यति न संशयः । अतस्त्व नन्दन ममानन्ददानन्द मन्मुने ॥ 88 ॥ मत मनसि सन्धाय तामसान्जहि वादिनः धनूरत्न मनस्ते वै ह्यानन्द मुनि सन्मतम् ॥ 89 ॥ नानायुधनिदानं ते रथिनः पृथु-वादिनः । पक्षपातस्थ मे त्व क्षिप्रमारोह काङ्क्षितम् ॥ 90 ॥ लक्ष्यं लक्षणसपत्न दुष्टपक्षाभिघ्नं बुध । विद्धं कुरु प्रबुद्धेश वृद्धवाक्यं न धिक्कुरु ॥ 91 ॥ बद्धं कुरु मनस्ते मत्पादपद्मे धृति कुरु ॥ 91½ ॥

17 बहुभक्त श्रो प्रकरणं श्लोक - (92-96½)

तिमिर समरे रम्य निमिरेव कुमारकम् ॥ 92 ॥ अमरं त्वमराराधं सोमराट् परमोऽरमत् । अमुचक्षमुचिः कान्ति (उच्ची) त्वञ्चनं किञ्चन सिञ्चनैः ॥ 93 ॥ लाञ्छनाञ्छन सञ्छन्न नाराचाक्ष शचीपतिम् । एतद्विषयभाव मे नन्दनान्मन्द बुद्धयः ॥ 94 ॥ निबोधन्तु न धुन्वन्तु निधान भवता मुनि । ज्ञानसागरमग्नोसी ससारग्नि प्रदीपितान् ॥ 95 ॥ तत्पूरे भग्न सन्ता पादद्भिरग्निमिवाकरोत् । तस्मात् ज्ञाननिधि प्राप्य सुखिनः सन्तु मञ्जनाः ॥ 96 ॥ विज्ञान कोशादज्ञान निराकुर्वन्तु सर्वथा ॥ 96½ ॥

18. वेदवेद्य प्रकरण - (97-105)

श्लोकद्वयस्य शक्यार्थं तोक त्व चोक्तवानसि ॥ 97 ॥ लोके यथा शक्रगुरु त्वं कविर्वाक्पबिस्त्वहम् । किं तै दास्यामि मद्दास्यं पूर्वमेव त्व माददी ॥ 98 ॥ तस्मान्मत्साम्य मेवेह चादस्त्व सुत सात्विक । मत्साम्येच त्वया प्राप्ते त्वत्समो नास्ति सत्सु च ॥ 99 ॥ सत्सता सम्मतं सत्य कुत्सिताना-मसम्मतम् । जगत्सत्य यथा तत्त्ववादिना न मृषात्मनाम् ॥ 100 ॥ असत्यमप्रतिष्ठं ते जगदा-हुरनीश्वरम् । अपरस्पर सम्भूत किमन्यत्काम हेतुकम् ॥ 101 ॥ एता दृष्टिमवष्टभ्य नष्टात्मानोऽल्प बुद्धयः । प्रभवन्त्युग्र कर्मणि क्षयाय जगतोऽहिता ॥ 102 ॥ इति गौतोदितै श्लोकै

तोक वाक्कायकर्मभिः । लोकनाशक रूपाणां वराकत्वं निरूप्यते ॥ 103 ॥ तद्वत्तवोच्छ्रयं दृष्ट्वा
ह्यसूयन्ते जनसूयया । सहसर्वे महद्धानि ह्यभद्र रौद्रमेव ते ॥ 104 ॥ तस्मात्त्व मत्समो नित्यं
कुत्सिताना भयानक । वत्स त्व सत्सु सम्पूज्यः शश्वदत्र परत्र च ॥ 105 ॥ ॐ एतत्सर्वं स्वाप्नपद्येन
गवं हित्वा सर्वे विप्रवयस्यजेन । श्रुत्वा चोर्व्यां शर्वणुर्वादि देवान्दृष्ट्वादीर्वाशी यान्तु मा मानवेन्द्राः
॥ 106 ॥ इदं वृन्दावनाख्यानं ये पठन्ति मनीषिणः । मुकुन्दावन मेवास्तु तेषांकन्दाशनाज्ञया
॥ 107 ॥ इदमर्पित मेवास्तु हयशीर्षस्य पार्षदात् । सम सहस्रशीर्षस्य सूक्तस्य पुरुषात्कृतम्
॥ 108 ॥ यच्छृण्वता भक्तिरूदार मदगुणे हरी हरे लोके गते तथा मयि । भवत्यहो सर्वं शुभाप्ति
सन्मती दंदात्यजसं सुत सत्यमेव तत् ॥ 109 ॥

ॐ इति श्रीमद्वादिनाज पूज्य चरणोदित ब्राह्मणस्वाप्न वृन्दावनाख्याने निदर्शनेन पर्वणि चरम
प्राणावधौ तृतीयाध्यायात्मक एकविंशतितम अध्याय सम्पूर्णः ॥

॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

अथ द्वाविंशोऽध्यायः

1. श्रीपति प्रकरण इलोक .- (1)

हरिः ॐ ॥ श्रीपते गृहकृत्यं ते बह्वस्ति हित्वाच तत् । नन्दनाग्रे वदस्व त्वं चरमां वा कृति प्रिय ॥ 1 ॥

2. शोषाद्वि पण्डित प्रकरण इलोक :- (2)

तद्वेङ्कट गिरेर्नामिधार पूर्वं त्वयार्जितम् । कर्म वृन्दावनाश्वत्थसेवापरशुना हन ॥ 2 ॥

3. वासुदेव मुनि प्रकरणं इलोक :- (3-5)

वासुदेवमुनेर्भानो यथा तामसनाशनम् । तथैनसो विनाशोभून्माधवान्नस्य भोजनात् ॥ 3 ॥
पूर्वं कृष्णाकर स्पृष्टमन्न काम्यवने मुने । भुक्त्वाच मुनयः सन्नपापास्त्व माधवान्नतः ॥ 4 ॥
भुवि पूजाधिकारोभूत्तव जातैनसः क्षये । भवजातिश्च ते नस्याद्विविवा वाङ्म मे मूषा ॥ 5 ॥

4. वेदवेद्य प्रकरणं इलोक .- (6-11)

अमुचन्नमुचिस्तिमिर समरेत्यादिपद्यतः । पूर्वपद्यानुकल्यादर्थं त्वं चोक्तवानसि ॥ 6 ॥ मत्तात्पर्यं त्वमेवेह जानासि श्रीनाथनामयुक् । को नाम तव सादृश्य समर्थः प्राप्नुमञ्जसा ॥ 7 ॥ उपक्रममादि लिङ्गैश्च मत्तात्पर्यं विनिर्णयम् । करोषि पूर्णं सादृश्य गतोसि मम सर्वथा ॥ 8 ॥ उपक्रमोपसहारी अभ्यासोऽपूर्वता फलम् । अर्थवादोपपत्तीच लिङ्गं तात्पर्यं निर्णये ॥ 9 ॥ इति षड्विध तात्पर्यं लिङ्गान्निर्णय एव च । कर्णश्राव्यार्थसार त्वं व्याकरोषि कुमारक ॥ 10 ॥ तस्मान्मे पटुभद्रेह सन्तु भद्राणि सर्वदा । अभद्राणि विनश्यन्तु क्षुद्रास्तेदैरिणस्तथा ॥ 11 ॥

5 श्रीपति प्रकरणं इलोक - (12-16)

हे नन्दन द्विजोय ते नन्दनस्पन्दनं विना । वृन्दावनेच मन्दानां नन्दयिष्यति नन्दनैः ॥ 12 ॥ तस्य किञ्चित् सहाय त्व कुरु चात्तार्थमर्थतः । नात्नमन्त्र (नात्नवत्व) कुरु व्यर्थं सार्थकं कुरु शीघ्रतः ॥ 13 ॥ त्व ददस्वेतिवा मा वा ऽह ददाम्यन्य पूरुषं । मन्दस्मित कुरुष्वेह वृन्दावनपतेर्वचः ॥ 14 ॥ दरिद्रैरपि दास्यामि धनाढ्यैः किं वदे तव । दास्यामीति सुदामाश्च महासाय महामते

॥ 15 ॥ त्वमपीह घनाढ्योऽसि दृढ बुद्धि सदा कुरु । मृडोऽपि ते मनस्तत्त्व प्रेरयिष्यति गाढशः ॥ 16 ॥

6. विप्र प्रकरणं श्लोक (17-21)

हे विप्र मत्प्रसादेन त्वत्पितृणां त्रिविष्टपम् । त्रिमार्गावगाहातिपवित्राङ्गयुजामभूत् ॥ 17 ॥
तथाहि लोके मर्त्यानां कुले जातस्य कस्यचित् । तत्त्व सप्रश्नकस्यर्षे प्रसादे सति तत्कुलम् ॥ 18 ॥
सर्वं त्रिविष्टपंचाप नष्टपाप त्रिसप्तकैः । धिक्कृत्य नारकं कष्ट शिष्टानुग्रहत कृतिन् ॥ 19 ॥
तद्वन्महानुभावस्य ममानुग्रहतस्त्वयि । विद्वस्त्वत्कुलजाता ये योग्या यान्ति त्रिविष्टपम् ॥ 20 ॥
अल मधुकुरास्ते ते छल माकुरु दारवत् । कुलकृत पवित्र ते तिलमात्र न दुष्कृतम् ॥ 21 ॥

7 हयग्रीव कर्मन्दि प्रकरणं श्लोक (22-24)

भाषया भीषयस्येव दोषरूपिण एव तान् । काषाय दण्डवेषाय चास्तु स्वस्त्यविषह्य ते ॥ 22 ॥
दुर्वादीभमहासिन्हा तव युक्त्याख्य सन्नखैः । तद्दुर्मत महाकुम्भदलन कुरु शीघ्रतः ॥ 23 ॥ वेदवेद्य
द्युमणिना मणिमन्मत दुस्तम । निरस्त तूदितेनेह मत्पट्टोदय पर्वतात् ॥ 24 ॥

8 वेदवेद्य प्रकरणं (25-26)

हे वेदवेद्य दुस्तर्कं तमसोऽकं प्रभाषित । सत्तर्कं कुमुदानां च कौमुदीश न ते समः ॥ 25 ॥ पुरुषो-
स्तीह लोके च पुरुषोक्ति वदेद्यदि । सर्वपात्सम्पिता वापि कर्षणं यास्यते यमात् ॥ 26 ॥

9. वादिराज मट्ट प्रकरण (27)

वादिराज गुरुनामधराहो मत्कृति परमत निराकरोत् । त्वं कुरुष्व रतिमत्र वेदराट् प्रोयते परम
पुरुष एव ॥ 27 ॥

10 लक्ष्मीपति श्रो प्रकरण श्लोक :- (28-39 $\frac{1}{2}$)

हे शिष्ट कार्यत्रय मासनष्ट निविष्ट मेवैरिव भूतलेष्ट । स्पष्टं मुनीनां परिहास गोष्ठ्या तिष्ठत्यजस्र
सुत तद्यथेष्टम् ॥ 28 ॥ त्वत्सहस्र समयावत्तावन्मतु (सु) हास्यता । नस्यात्स्वस्यायुष्य
वृद्धिमपेक्षयाह सदा वसे ॥ 29 ॥ तस्मात्कार्यत्रय कृत्वा क्लृप्त्यो भव प्रिय । त्रिभि पुत्रस्य
पुत्रत्व स्मृत्युक्तं सार्थकं कुरु ॥ 30 ॥ एतावानेव सत्पुत्रः । पोतावश्यमिदं कुरु । मातामित्रोश्च
शुश्रूषा श्रोता श्रुत्वा दिव गत ॥ 31 ॥ कर्ता यातीति किमुत भर्तारं च सती यथा । स्मृत्वा
याति पर लोक कृत्वा सेवां कुरु प्रिय ॥ 32 ॥ तस्मान्मत्सेवया जीव सुत त्वं शरदा शतम् ।
करदानादपि प्रीतिर्मम नैतादशी भवेत् ॥ 33 ॥ तस्मात्त्व सर्वं कार्यं च कृत्वा कार्यं नरः ।

आर्यैव मयि चेदस्ति तर्हीदं कुरु शीघ्रतः ॥ 34 ॥ इय मम कृतिर्येति न विप्रकृतिरित्यथ ।
विश्वासस्तवेदस्ति तर्हीदं कुरु शीघ्रतः ॥ 35 ॥ सुन सम्पूर्णं कामस्य ह्यग्नीवाज्ञया मम ।
कामः कुत्रापि नास्त्येव पूर्णकामस्य का स्पृहा ॥ 36 ॥ अथापि वक्ष्ये ते कामं मम काम्य मिदं
त्रयम् । अध्यायात्मक सत्पद्यान्यस्मिन्नस्मत्कृतिः पश ॥ 37 ॥ अन्नमन्त्रेष्ववैथ्यमेतत्कार्यत्रय
मम । एतत्त्रयं यदिदं त्वया पुत्रेह कुत्रचित् ॥ 38 ॥ मम मित्र (पुत्र) स्त्वमेवेह सुत्राम्णश्च
त्रिविक्रमः । यथा तथा सुत त्व मे वृथा मा कुरु मत्स्पृहाम् ॥ 39 ॥ व्यथा न मे कृतार्थस्याप्य-
थापि त्वद्विज्ञायच ॥ 39 ॥

11 हयग्रीव कर्मेन्द्रि प्रकरण (40-73)

हे नन्दन कामधेनुवदेव त्व धनैरपि ॥ 40 ॥ वृन्दावनपतिध्यानाद्धन्य ब्राह्मणमावह । एव धृताया
ध्रुवमात्मनः कृतिं सन्ध्याय स्वाध्याय तिथीस्त्वमुञ्चन् ॥ 41 ॥ अध्याय कृत्य कुर्वन्न(न)ध्यायकेषु ।
भृत्यैर्युक्तं कुरु कृष्णार्पण तत् ॥ 42 ॥ लोकेष्वैवैदिक सभे यास्यत्याभरण धनम् । तत्सर्वमप्यह
वक्ष्ये ऽप्ययमेव ममोद्यम ॥ 43 ॥ भ्रान्त मापृच्छ मा मायामयं जगदिदं त्वसत् । इतिमाया
वादिना तु मतमप्यनिश मूषा ॥ 44 ॥ लाभालाभौ ह्यर्घ्यधीनौ लोभालोभौ च देहिनाम् । सुखदुःखे
खगपतेरधीनौ श्वासदेहिनः ॥ 45 ॥ मानामानी जनानां च मोहामोही महात्मनः । जयाजयौ
श्चिद्यः कान्तान्मायामाये महाम (ते) ते ॥ 46 ॥ इत्यादि द्वद्व जातानि मध्वसिद्धान्त वेदिनः ।
तस्मान्मापृच्छ मा मातापितरौ के तु मानव ॥ 47 ॥ पृच्छ सच्छास्त्र तत्त्वानि मयोक्तानि नवै
मूषा । त्वया पृष्टेन वक्ष्यामि हृष्टोऽहं सतत प्रिय ॥ 48 ॥ स्पष्ट ते स्वेच्छया वक्ष्ये कष्ट ते ऽद्य
किमागतम् । लोकवार्ता न मा पृच्छ लोकबुद्धिमिमा त्यज ॥ 49 ॥ काकवल्लघुतां याभि नाकेज-
सुतवत्प्रिय । अतस्त्वप उपस्पृश्य कुपयस्थित पापिनाम् ॥ 50 ॥ प्रसङ्गान् सुप्रसङ्गास्तु प्रवक्ष्ये विप्र-
वर्यं ते । विप्रान्त स्थितसन्तापस्तत्र न प्रज्वराजि (दि) त ॥ 51 ॥ मत्प्रतापश्च तेजो रूपस्य
त्वयि प्रकाशनात् । (वृ पाठ) (मत्प्रतापाच्च तेजो रूपस्य त्वयि (प्र) काशनात्) ॥ इति स्वा
पाठः ॥ (मत्प्रसादश्च ते तेजो रूपस्य त्वयि प्रकाशनात् । इति प्रि पाठ) ॥ 51 ॥ इत
पर तु किंवक्ष्ये वक्ष्ये परम पूरुषम् ॥ 52 ॥ शक्ष्येच दैष्णव द्रोहं न शक्ष्ये चान्यत् कृतम् ।

हरिर्वेत्ति गुरुर्वेत्ति हरोवेत्ति गिरे सुता ॥ 53 ॥ धरावेत्यमराः मर्वे नरोवेत्ति नवाऽधुना । मनुष्यः पुष्य नक्षत्रे जातः कश्चन तुष्यति ॥ 54 ॥ इषुयोगे प्रेष्यभाव स करिष्यति मे सदा । हरिः सर्वोत्तमो नित्य गुरुद्वारा प्रसादकृत् ॥ 55 ॥ शिरसा धार्यते ऽस्याज्ञा विरिञ्चहरपूर्वकैः । करोति सृष्टि खलुलीलयैव हरत्यजस्र सलिले स शेते ॥ 56 ॥ धरत्यमोच खलु पालयस्तत्सरत्यजस्र खलु भक्तपालः ॥ 57 ॥ ब्रह्मन् ब्रह्मणि संतिष्ठन् सृष्टि चास्य करोत्यहो । दध्ने सरुद्रदेहस्थः कोपं तापहराय च ॥ 58 ॥ जडाज्जडमिद चक्रे दृढाददृढमसौ हरि । निविडान्निविडं भस्म बडवाद्वा-
ऽवाग्निना ॥ 59 ॥ विष्णुर्जिष्णुः स्वयं चास्य करोति जमता स्थितिम् । पूष्णोत्तस्थ स्वयं कृष्णः स्वतेजोभिः प्रकाशक ॥ 60 ॥ एव मोक्षं स्वपक्षस्य मुमुक्षो कुक्षिगस्य च । सर्पक्ष-
वाहन कतु दक्षस्त्र्यक्षोऽपि न क्षमः ॥ 61 ॥ तत्पाद क्षालयित्वादौ स्पपदं प्राप्तवान्विधिः । तत्तीर्थं शिरसा धृत्वा शूली कैलासमापच ॥ 62 ॥ शेषस्तच्छयन भूत्वा ह्यशेषां वहते भुवम् । स्वशेष पदवी याति स रोषं च जहाविह ॥ 63 ॥ वाहनो वैनतेयोऽभूत्तेन पुण्येन मानव । दानवान्तक नेत्राग्रे सर्वत्र वसतेऽनिजम् ॥ 64 ॥ कृष्ण कण्ठमणि कृत्वा ब्रह्माणं चगुणार्णव । तत्पद पारमेष्ठ्यं च प्रददौ प्रभुरव्ययः ॥ 65 ॥ एव देवाधिदेवश्च देवानां स्वस्य सेवया । ददाति पदवी योग्यां माधवः सदयान्विधिः ॥ 66 ॥ ममापि पादसेवया ददाति योग्यवैभवम् । रमापतिः श्रियान्वितो दयान्वितः पदे पदे ॥ 67 ॥ क्रियापद प्रयोगेपि न धातूना विरोधिता । देवे च छान्दसे वाक्ये न दोषायेति सन्मतम् ॥ 68 ॥ तन्मतं मन्मत चकं विचिन्म तव सन्मतिम् । चिन्मात्रं तन्मते ब्रह्मास्मन्मते तदनन्तकम् ॥ 69 ॥ मतद्वये कथं भाति तव तत्त्व सुताहितम् । हित वा वद तत्त्वेन हृदि गुहितमेव ते ॥ 70 ॥ ब्रूमो वय तु भद्रं ते शृणु पुत्रान्य दुर्मतम् । व्यर्थं गतं बृहद्वीजबलीवदंव-
देव तत् ॥ 71 ॥ अतो मया कृतो योगो रुद्धिर्वा रुढमप्यद (रुद्धिमप्यदे) । विद्वद्रूढ्यात्मके यद्वत्स महारुढमार्यज ॥ 72 ॥ तस्मात्कवे प्रयोगे मे त्वप्रयोग इति प्रिय । मा प्रतीक्षा प्रभूत्वेन प्रकुरु प्रार्थये हरिम् ॥ 73 ॥

12 विप्र प्रकरण (74-75)

ब्रूमो वयंतु भद्र ते शृणु पुत्रान्य दुर्मतम् । व्यर्थं गतं बृहद्वीज बलीवदंवदेवतत् ॥ 74 ॥

इत्येकं श्लोकं मुख्यं मे त्यक्तवानसि विप्रक । आकरस्थं लेखनं च कारय प्राङ्मयेरितम् ॥ 75 ॥

13. लक्ष्मीपतिप्र - (76-85)

बाणिबालीयरामश्च (वालाबलीयो रामश्च) ममलीलास्पदे द्विजे । कालाकाला (ल) गता ज्ञात्वा गाली ता दाम्बलाधमात् ॥ 76 ॥ निवारयामास तदा प्रतिगाली प्रदानत । स वर वरयामास मत्प्रसादेन पालितम् ॥ 77 ॥ द्विजगालीत्याजनेन भजतो भुजगेश्वरम् । सुजनस्यात्मजस्येह सौजन्यं जनयत्यहो ॥ 78 ॥ वादिराजाख्यभट्टाद्या (द्या) मत्कृते लेखनादपि । मत्तन्दनागे वक्त्रत्वादच्युतस्याकर्मण्डले ॥ 79 ॥ ध्यानाद्यत्पुण्यमाप्नोषि तद्द्वयं न त्यज द्विज । पश्यामि त्वयि विश्वासं सन्धितिं च सुते यथा ॥ 80 ॥ अन्यथा त्वं गृहचापि कथं विप्रस्य दत्तवान् । त्वत्प्रीत्यापि प्रतापं च तस्मान्मन्त्रीतिमान् भव ॥ 81 ॥ अहमध्याय (त्म) पर्यन्तं मध्यं दिनं रवेरह । गृध्रदच्चाग्रतस्तस्ये दुग्धं वारिधिगं स्मरन् ॥ 82 ॥ उपलक्षणमेतच्चाप्युपलक्षितं मेवच । अनेन चोपलक्ष्यस्व (लक्षस्व) हृद्युपलक्ष्यलगा कृतिम् ॥ 83 ॥ यथा दधिच काकेभ्यो रक्ष्यतामिति वाक्यतः । दध्युपधातका ग्राह्या ह्याखुभुगा (ग्या) दयं स्तथा ॥ 84 ॥ तस्मान्मत्तपसावापि स्वस्य विश्वासतोऽपिवा । भविष्यति सुषेणाग्रं च मत्कार्यं शेषितं त्रयम् ॥ 85 ॥ ॐ एतत्सर्वं स्वाप्नपद्येन गर्वं हित्वा सर्वं विप्रवर्यास्यजेन । श्रुत्वा चोर्व्यां शर्वं गुर्वीदि देवान् । दृष्टवोर्वंशी त्यान्तु मा मानवेन्द्रा ॥ 86 ॥ इदं वृन्दावनाख्यानं ये पठन्ति मनीषिण । मुकुन्दावनमेवास्तु तेषां कन्दाशानाज्ञया ॥ 87 ॥ इदमर्पितं मेवास्तु हयशीर्षस्य पार्षदात् । समं सहस्रशीर्षस्य सूक्तस्य पुरुषात्कृतम् ॥ 88 ॥ यच्छृण्वता भक्तिरुदारं सद्गुणे हरीं हरेल्लोकगते तथा मयि । भवत्यहो सर्वं शुभापत्तिं सन्मती र्दंदात्यजस्रं सुतं सत्यमेव तत् ॥ 89 ॥ ॐ इति श्रीमत्कविकुलतिलकवागीशतीर्थं करकमलसञ्जातश्रीमद्वादिशजपूज्यचरणोदयब्राह्मणस्वाप्नवृन्दावनाख्याने निदर्शनं पर्वणि द्वितीयप्राणावधौ (चरमप्राणवधौ) पञ्चमाध्यायात्मकं द्वाविंशति तमोऽध्यायं सम्पूर्णं । ॐ श्री श्री हयवदनाय नमः । समाप्तोऽयं ग्रन्थः श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॐ तत्सत् ॥

(Additional Errata)

पृष्ठ	अध्याय-श्लोक	अशुद्ध	शुद्ध
59	10-140	प्रेषा	प्रेष
83	14-51	चैर्दा	चैर्दी
91	15-77	स्वस्था	स्वस्या
108	18-32	तय्	तम्
122	20-56	कथ्यत	कथ्यते
122	20-67	मनिः	मनिः
132	22-14	तर्वचः	तेर्वचः
134	22-70	गहित	गूहित

॥ इति श्रीस्वाप्न वृन्दाध्वनारव्यानं समाप्तम् ॥

ಬಿಲಿ : ಇನ್ನೆ ಕ್ಷೇಟು ರೂಪಾಯಿಗಲು